

Kommunstyrelsen

Kallelse

Nämnd	Kommunstyrelsen
Datum och tid	2019-10-29, kl. 08.15
Plats	Gräsö Sammanträdesrum, Kommunhuset Östhammar
Sekreterare	Rebecka Modin
Ordförande	Jacob Spangenberg (C)

Ärendelista

1. Information gemensamma nämnder och bolag	3
2. Information från barn- och utbildningsnämnden kl. 8.30-9.00 Josefine Nilsson, Lisbeth Bodén	4
3. Godkännande av Delårsrapport 2019	5
4. Fastställande av skattesats för 2020	6
5. Fastställande av budget 2020 och flerårsplan 2021-2023, drift- och investeringsbudget samt verksamhetsplaner kl. 9.30-10.00 Tony Wahlberg	7
6. Antagande av nytt samverkansavtal och reglemente för den gemensamma räddningsnämnden	9
7. Antagande av handlingsprogram Uppsala brandförsvaret från 2020	11
8. Anmälningssärende, Räddningsnämndens delårsuppföljning per augusti 2019	12
9. Ägande av fastighet med teknisk VA- anläggning Östhammar kommun	13
10. Antagande av markanvisningsavtal för fastigheten Films-Österby 9:215	14
11. Fastställande av Risk- och sårbarhetsanalys	15
12. Initiativärende från Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) om att kommunens elportfölj inte ska exkludera el producerad av kärnkraft	17

Kommunstyrelsen

13. Yttrande gällande remiss av Förbättrat skydd för totalförsvaret (SOU 2019:34)	18
14. Kompletterande undersökningar inom delar av gruvområdet i Dannemora, provtagningsplan	20
15. Valärende, representant till samverkansnätverket Sveriges fiskekommuner	21
16. Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut för andra kvartalet 2019	23
17. Anmälningssärende, budgetuppföljning prognos september 2019	24
18. Anmälningssärende, redovisning av medborgarmotioner	25
19. Anmälningssärende, redovisning av obesvarade motioner	27
20. Anmälningssärende, överenskommelse Regionalt forum	28
21. Anmälningssärende, protokoll från Gästrike Vatten AB:s styrelsemöte 2019-09-26	29
22. Anmälningssärende, inkomna handlingar och rapporter	30
23. Delegationsbeslut	31

Tjänstemän finns tillgängliga för frågor kl. 9.30–10.30, om frågor anmäls vid inledningen av sammanträdet.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-17

1. Information gemensamma nämnder och bolag

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens förtroendevalda informerar från sammanträden med mera.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-17

2. Information från barn- och utbildningsnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Information från barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområden.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-655

3. Godkännande av Delårsrapport 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner lämnad delårsrapport per augusti 2019.

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsens delårsrapport per augusti 2019 för Östhammars kommun. Östhammar redovisar ett överskott för perioden 1 januari till och med 31 augusti på 15,4 mnkr, budgeterat överskott för samma period är 1,2 mnkr.

För helåret 2019 är prognosen ett underskott -4,4 mnkr. Budgeterat resultat är ett överskott på 7,3 mnkr vilket innebär ett underskott mot budget på 11,7 mnkr.

Kommunens fyra strategiska inriktningsområden kommenteras utifrån prognos eller utfall av styrtalen.

Beslutsunderlag

Delårsrapport

Beslutet skickas till

- LVS, ekonomi
- Ekonom Fredrik Borgelin

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-652

4. Fastställande av skattesats för 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer Östhammars kommuns skattesats för 2020 till 21,69 kronor.

Ärendebeskrivning

Skattesatsen för Östhammars kommun ska fastställas av kommunfullmäktige senast sista november 2019. Skattesatsen för 2019 är 21,69 kronor.

Beslutet skickas till

- Lednings- och verksamhetsstöd, ekonomi

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-110

5. Fastställande av budget 2020 och flerårsplan 2021-2023, drift- och investeringsbudget samt verksamhetsplaner

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige fastställer budget 2020 samt flerårsplan 2021-2023.

Kommunstyrelsens föreslår att kommunfullmäktige beslutar att:

- Vid tillämpning av kalkylmässig ränta fastställs räntesatsen till 1,75 %.
- Kommunstyrelsen har under år 2020 rätt att nyupplåna, dvs. öka kommunens skulder under budgetåret 2020 med totalt 220 mnkr.
- Kommunstyrelsen har under år 2020 rätt att omsätta lån, dvs. låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2020.
- Kommunstyrelsen medges rätt att besluta om fördelning mellan verksamhetsområden och objekt av den ofördelade investeringsramen för planperioden.
- Kommunägda företag ska under 2020 avlämna delårsrapport till kommunstyrelsen per 31 augusti.

Ärendebeskrivning

Förslag till budget 2020 och flerårsplan 2021-2023 har utarbetats utifrån tidigare antagna preliminära ramar med justeringar för kända volym- och kostnadsuppräknningar samt skatter och bidrag. Budgetförslaget innehåller drift- och investeringsbudget samt nämndernas verksamhetsberättelser.

Beslutsunderlag

- Missiv med ändringar mellan KSAU och KS
- Årsbudget 2020 – Flerårsplan 2021 - 2023

Ärendets behandling

Kommunstyrelsens arbetsutskott har fått information om budgetförutsättningar för 2020-2023 vid sammanträdet 2019-02-26, § 65. Budget har även diskuterats under budgetdag och vid andra tillfällen.

Kommunstyrelsen

Vid beredning i kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-06-11, § 172, beslutade arbetsutskottet att godkänna förslaget och överlämna det till förvaltningarna. Pär-Olof Olsson (M) och Martin Wahlsten (SD) avstod från att delta i beslutet.

Kommunstyrelsen har godkänt ramförslag, måltal och utredningsförslag 2019-09-03, § 224. Pär-Olof Olsson (M), Lennart Owenius (M), Lars O Holmgren (BoA), Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) avstod från att delta i beslutet.

Vid beredning i kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-10-22, § 265, avstod Pär-Olof Olsson (M) och Martin Wahlsten (SD) från att delta i beslutet.

Beslutet skickas till

- Samtliga nämnder
- Samtliga enheter under kommunstyrelsen
- Samtliga förvaltningschefer

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-621

6. Antagande av nytt samverkansavtal och reglemente för den gemensamma räddningsnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige godkänner förslag till nytt samverkansavtal och reglemente för räddningsnämnden från 2020-01-01.

Ärendebeskrivning

Uppsala, Tierp och Östhammars kommuner samverkar sedan 2012 i en gemensam räddningsnämnd där Uppsala kommun är värdkommun. Efter genomförd ägarsamverkan har räddningsnämnden föreslagit revideringar i det reglemente och avtal som reglerar samverkan. Revideringarna ska godkännas av respektive fullmäktige i de samverkande kommunerna.

Lednings- och verksamhetsstöd ekonomi bedömer att den ekonomiska påverkan inte är stor.

Nytt är en förändrad kostnadsfördelning beroende på nya invånarantal i respektive kommun.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag från Uppsala kommunfullmäktige 2019-09-26, § 279, Uppsala kommunstyrelse 2019-08-28, § 163, Uppsala kommunstyrels arbetsutskott 2019-08-20, § 225, Uppsala kommuns tjänsteskrivelse i ärendet, protokollsutdrag från Räddningsnämnden 2019-05-29, § 53
- Samverkansavtal om gemensam räddningsnämnd och räddningstjänstorganisation i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner enligt kommunallagen 3 kap. 9 §
- Reglemente för gemensam räddningsnämnd i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner att gälla från 2020-01-01

Ärendets behandling

Ärendet har behandlats i Uppsala kommunfullmäktige 2019-09-26, § 279, Uppsala kommunstyrelse 2019-08-28, § 163, Uppsala kommunstyrels arbetsutskott 2019-08-20, § 225, samt i Räddningsnämnden 2019-05-29, § 53.

Vid beredning i kommunstyrelsens arbetsutskott 2019-10-15, § 249, gavs information om vilka förändringar som föreslås. I avtalet är det främst ändrad kostadsfördelning pga. befolkningsförändring vilket innebär att Östhammars kostnader sänks, förtydligad budgetprocess där ägarsamråd på våren är en viktig del samt att nämnden ska ha en

Kommunstyrelsen

lokalförsörjningsplan. I reglementet är det främst att uppgifterna har förtydligats, ett utskott har lagts till och korrigeringar i hänvisningar till nya kommunallagen har gjorts.

Beslutet skickas till

- Uppsala kommun
- Tierps kommun
- Räddningsnämnden

Dnr KS-2019-636

7. Antagande av handlingsprogram Uppsala brandförsvaret från 2020

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta Handlingsprogram Uppsala brandförsvaret från 2020 beslutsversion och Riskanalys Uppsala brandförsvaret – underlag till handlingsprogram från 2020 beslutsversion.

Ärendebeskrivning

Nuvarande handlingsprogram för Uppsala brandförsvaret gäller till och med 2019-12-31. Från 2020-01-01 ska ett nytt handlingsprogram börja gälla. Under hösten 2018 reviderades och uppdaterades riskanalysen. Under vintern och våren har ett förslag till ett nytt handlingsprogram tagits fram.

Beslutsunderlag

Handlingsprogram Uppsala brandförsvaret från 2020 beslutsversion och Riskanalys Uppsala brandförsvaret – underlag till handlingsprogram från 2020 beslutsversion inklusive protokollsutdrag räddningsnämnden 2019-09-25, § 77 och tjänsteskrivelse

Ärendets behandling

Räddningsnämnden har behandlat ärendet 2019-09-25, § 77, och beslutat att överlämna Handlingsprogram Uppsala brandförsvaret från 2020 beslutsversion och Riskanalys Uppsala brandförsvaret – underlag till handlingsprogram från 2020 beslutsversion till Tierps-, Uppsala- och Östhammars kommuner för beslut om antagande.

Beslutet skickas till

- Räddningsnämnden
- Uppsala kommun
- Tierps kommun

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-635

8. Anmälningssärende, Räddningsnämndens delårsuppföljning per augusti 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av informationen.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag från Räddningsnämnden 2019-09-25, § 76
- Tjänsteskrivelse
- Delårsuppföljning per augusti 2019

Ärendets behandling

Räddningsnämnden har behandlat ärendet 2019-09-25, § 76, och beslutade att fastställa delårsuppföljningen per augusti 2019.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-643

9. Ägande av fastighet med teknisk VA- anläggning Östhammar kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att uppdra åt Östhammar Vatten AB att förhandla om förvärv av och ingå fastighetsrättsliga avtal med fastighetsägare för del av fastigheten Skoby 2:41, Östhammar kommun där Skoby reningsverk är beläget.

Ärendebeskrivning

På fastighet Skoby 2:41 finns Skoby reningsverk vilken är en av de tekniska VA- anläggningarna i Östhammar kommun. Idag ägs fastigheten av en privat fastighetsägare. Servitut finns för dagens reningsverk. För att säkerställa Östhammar Vatten AB:s uppdrag som VA-huvudman bör den del av fastigheten där reningsverket är beläget ägas av Östhammar Vatten AB.

Beslutsunderlag

- Protokoll från styrelsemöte Östhammar Vatten AB 2019-09-26
- Missiv, Ägande av fastighet med teknisk VA-anläggning Östhammar kommun
- Karta över fastighet

Ärendets behandling

Styrelsen i Östhammar Vatten AB har behandlat ärendet på möte 2019-09-26, § 30, och lämnat följande förslag till beslut till kommunfullmäktige: att uppdra åt Östhammar Vatten AB att förhandla om förvärv av och ingå fastighetsrättsliga avtal med fastighetsägare för del av fastigheten Skoby 2:41, Östhammar kommun där Skoby reningsverk är beläget.

Beslutet skickas till

Östhammar Vatten AB

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2017-692

10. Antagande av markanvisningsavtal för fastigheten Films-Österby 9:215

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige antar förslag till markanvisningsavtal för fastigheten Films-Österby 9:215. Byggnationsåtgärder får påbörjas av exploatören innan lagfart erhållits förutsatt att kommunfullmäktige godkänner markanvisningsavtalet och slutgiltigt köpeavtal.

Ärendebeskrivning

Till grund för avtalet ligger att Exploatör (Jordbo fastigheter AB) är överens med Kommunen om byggnation av LSS-boende på fastigheten. Exploatör har under hösten 2017 kontaktat kommunen och visat sitt intresse för förvärv av fastigheten. Bygglov för nybyggnad av flerbostadshus (LSS-boende) finns beviljat 2017-12-13. Fastigheten är avstyckad för ändamålet och avstyckningen vann laga kraft 2018-01-05.

LSS står för Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387).

LSS-boendet kommer att drivas av en privat aktör. Beslut om placering på boendet enligt LSS fattas av den kommun där brukaren bor. Etableringen påverkar inte Östhammars kommuns verksamhet enligt LSS.

Beslutsunderlag

Förslag till markanvisningsavtal med bilagor

Beslutet skickas till

- Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Tekniska förvaltningen

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-634

11. Fastställande av Risk- och sårbarhetsanalys

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen fastställer risk- och sårbarhetsanalys för Östhammars kommun.

Ärendebeskrivning

Sammanfattning

Risk- och sårbarhetsanalysen ger en bild av vilka risker, hot och sårbarheter som finns i Östhammars kommun och vilken förmåga kommunen har att motstå och hantera en svår samhällsstörning. Risk- och sårbarhetsanalysen är en del av en ständigt pågående process för att utveckla och bibehålla en god krisberedskap i Östhammars kommun.

Bakgrund

Enligt Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ska kommuner och landsting minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. Kommuner och landsting skall analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen respektive landstinget och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet skall värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.

Kommunen ska senast den 31 oktober under det första kalenderåret efter ordinarie val till kommunfullmäktige ställa samman och rapportera resultatet av sitt arbete med risk- och sårbarhetsanalys till Länsstyrelsen.

Mål och syfte

Målen med Östhammars kommuns risk- och sårbarhetsanalys bygger på Överenskommelse om kommunernas krisberedskap mellan Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges kommuner och Landsting (SKL). Målen med risk- och sårbarhetsanalysen är att den ska:

- Ge underlag för planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet.
- Ge beslutsstöd för beslutsfattare och verksamhetsansvariga.
- Ge underlag för information om samhällets risker och sårbarheter till allmänheten.

Kommunstyrelsen

Den ska även bidra till att ge en bild över de risker och sårbarheter som finns i samhället i stort som kan påverka kommunens verksamhet och samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område.

Syftet med Risk- och sårbarhetsanalysen är att minska sårbarheterna i Östhammars kommun och stärka förmågan att hantera extraordinära händelser och samhällsstörningar.

Risk- och sårbarhetsanalysen ska inlämnas till Länsstyrelsen 2019-10-31.

Beslutsunderlag

Risk- och sårbarhetsanalys, skickas ut med säker e-post pga. sekretess. Utskick sker torsdag eller fredag, dvs. 24 eller 25 oktober.

Beslutet skickas till

- Länsstyrelsen Uppsala län
- Beredskapssamordnare Malin Hübinette
- Säkerhetsskyddschef Marie Berggren

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-666

12. Initiativärende från Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) om att kommunens elportfölj inte ska exkludera el producerad av kärnkraft

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att initiativärendet besvaras på kommunstyrelsens sammanträde 2019-12-03.

Ärendebeskrivning

Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) yrkar i initiativärende daterat 2019-10-17 att kommunens nya elavtal inte ska exkludera kärnkraftsproducerad el.

Beslutsunderlag

Initiativärende

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsens ordförande

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-498

13. Yttrande gällande remiss av Förbättrat skydd för totalförsvaret (SOU 2019:34)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar kommunledningsförvaltningens förslag till yttrande daterat 2019-10-14.

Ärendebeskrivning

Östhammars kommun har fått rubricerade remiss från Forsvarsdepartementet. De huvudsakliga förslagen i betänkandet är i korthet:

- Ett statligt kontrollsystem införs med möjlighet för staten att granska och ytterst villkora eller förbjuda överlåtelser och upplåtelser av utpekad egendom som är av väsentligt intresse för totalförsvaret. Det gäller hamnar, flygplatser och fastigheter i områden med geografiska förhållanden av väsentlig betydelse för det militära försvaret. Det införs också ett krav på att fysiskt skyddade anläggningar som inrättats för behov inom civilt försvar endast får avvecklas, överlåtas eller upplåtas av en kommun eller ett landsting efter medgivande från staten.
- Det införs en generell uttrycklig skyldighet i lag för kommuner och landsting att beakta totalförsvarets krav i sin verksamhet.
- Staten genom länsstyrelsen ges en utökad möjlighet att tillvarata totalförsvarets intressen i den fysiska planeringsprocessen.

Remisstiden är satt till 2019-11-15.

Beslutsunderlag

(SOU 2019:34) finns via regeringens webbplats:

https://www.regeringen.se/49dc8c/globalassets/regeringen/dokument/forsvarsdepartementet/sou/sou-2019_34_webb.pdf

Skrivelse från kommunledningsförvaltningen 2019-10-14

Beslutet skickas till

- Regeringskansliet, Fo.remissvar@regeringskansliet.se ange dnr Fö2019/00661/RS
- Beredskapssamordnare Malin Hübinette
- Säkerhetsskyddschef Marie Berggren

Kommunstyrelsen

- Teknisk chef Helen Åsbrink
- Samhällsbyggnadsförvaltningen, att. Ulf Andersson, Cecilia Willén Johansson och Senny Ennerfors
- VD Hargs Hamn AB Peeter Nömm, Peeter.nomm@hargshamn.se

Dnr KS-2019-653

14. Kompletterande undersökningar inom delar av gruvområdet i Dannemora, provtagningsplan

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Östhammars kommun ställer sig bakom det förslag från SSAB till provtagningsplan som EMTAB tagit fram för ett antal objekt inom gruvområdet Dannemora med tillhörande budget.

SSAB skickar in detta till länsstyrelsen för vidare beredning. Kostnaderna för provtagning belastar de kvarvarande medel som avsatts för förlusttäckning i Dannemora mineral.

Ärendebeskrivning

SSAB har i samverkan med Östhammars kommun tidigare lämnat förslag på rubricerade till länsstyrelsen (LST) 2017-07-19. LST återkom med synpunkter på provtagningsplanen 2019-05-22 och utifrån dessa synpunkter har David Engdahl (som tidigare jobbade på Geosigma, och var författare till det dokument som skickades in tidigare) reviderat planen och uppdaterat de budgeterade kostnaderna. Bland annat kommer enklare provtagning ske i enskilda brunnar vid Sandmagasinet.

Kostnaderna har ökat med ca 25 % sedan den första kostnadsuppskattningen 2016-05-24 och uppdaterad 2017-05-30. Den enskilt största orsaken till de ökade kostnaderna är den tillagda provtagningen vid privata fastigheter men även ökade analyskostnader generellt och krav på både filtrerade och ofiltrerade prover, etc. spelar in. Den aktuella summan är totalt 507.000 SEK (Östhammars del 253.500 SEK) varav Östhammars kommun står för hälften och summan föreslås belasta de kvarvarande medel som avsatts för förlusttäckning i Dannemora mineral.

Beslutsunderlag

- Länsstyrelsens skrivelse daterad 2019-02-25
- Provtagningsplan EMTAB 2019-08-26

Beslutet skickas till

- SSAB, Jonas.larsson@ssab.com
- Chefsstrateg Marie Berggren
- Lednings- och verksamhetsstöd, ekonomi

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-672

15. Valärende, representant till samverkansnätverket Sveriges fiskekommuner

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen utser Inger Abrahamsson (C) till kommunens representant i samverkansnätverket Sveriges fiskekommuner

Ärendebeskrivning

Situationen för yrkesfiskarna i kustkommunerna i Östersjön har försvårats avsevärt under en längre tid och det finns stor risk att flera kustfiskare förlorar möjligheten till fortsatt yrkesutövning.

2010 gav regeringen i uppdrag till dåvarande Fiskeriverket att ”föreslå konkreta åtgärder och steg för att stärka det småskaliga kustnära fisket”. Detta inkluderade även problematiken kring nyrekryteringen av fiskare”. Trålfiske efter strömming vid kustområden bör begränsas i samband med strömmingens lektid.

Situationen har behandlat i SLU skrivelse till Havs- och vattenmyndigheten 2019-06-25.

SLU har beskrivit effekten av det omfattande trålfisket på det småskaliga kustfisket och ekosystemet.

I förordet till Jordbruksverkets och Hav- och Vattenmyndighetens strategi ”svenskt yrkesfiske 2020” skriver myndigheterna att ”svenskt yrkesfiske bidrar till en levande landsbygd, kust och skärgård.”

SLU skriver att ”idag är kustfiskarkåren minskande och många känner hopplöshet och frustration över låga strömmingsfångster samtidigt som det storskaliga trålfisket inriktat på fiskemjöl tillåts tråla på samma delbestånd.”

SLU anser därför att ”det finns starka motiv begränsa fisket med trål i och runt Ålands hav”.

Länsstyrelsen i Stockholms län har i yttrande över remiss om fördelningen av fiskerättigheter inom det pelagiska systemet redovisat att länet verkar för en utflyttning av trålgränsen till 12 nautiska mil i länets havsområden. Även SLU har i sitt yttrande pekat på samma problematik.

Kommunstyrelsen

Under oktober ska Havs- och Vattenmyndigheten fastställa nya fiskekvoter. Här kommer också frågan om fisket av torsk i vårt område att bli aktuell. En reducering av torskfisket för det kustnära fisket får svåra konsekvenser för sysselsättningen.

Simrishamn kommun har tagit initiativ till att bilda ett nationellt kommunalt samverkansnätverk vars mål är att stödja kommunerna i arbetet med utvecklingen av det lokala yrkesfisket, vattenbruket och turistfisket. Östhammars kommun har som en av 19 kommuner skrivit på en avsiktsförklaring att delta i detta nätverk. Det planerade projektet väntas påbörjas efter årsskiftet och pågå i 2 år om Jordbruksverket beviljar medel.

Detta nätverk av kommuner har som mål att verka för kunskapsutbyte, kunskapshöjande aktiviteter och samarbete mellan regionalt samverkande kommunala nätverk, samt att stärka kommunernas röst i förhållande till nationella myndigheter och beslutsfattare.

Beslutsunderlag

- SLU-rapport – ”Begränsning av trålfisket i Ålands hav och sydvästra Bottenhavet”
- Skrivelse till regeringen – ”Så räddar vi både torsken och det lokala fisket i Östersjön”
- Öregrund Gräsö fiskare förening skrivelse till Havs- och vattenmyndigheten
2019-09-17

Beslutet skickas till

- Nätverket för kustfiskefrågor
- Vald person/ Inger Abrahamsson
- Administratör Troman, Hanna Horneij
- Samhällsbyggnadschef Ulf Andersson
- Internationell samordnare Stefan Edelsvärd

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-441

16. Statistikrapport av ej verkställda gynnande beslut för andra kvartalet 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att ta del av informationen.

Ärendebeskrivning

Enligt 16 kap § 6 Socialtjänstlagen (SoL) ska socialnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut.

Nämnden ska vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller och hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det ska också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män.

Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Beslutsunderlag

Statistikrapport av ej verkställda beslut, Socialnämnden, Kvartal 2 2019

Ärendets behandling

Socialnämnden har behandlat rapporten 2019-09-18, § 156

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-433

17. Anmälningssärende, budgetuppföljning prognos september 2019

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av budgetuppföljningen.

Beslutsunderlag

Budgetuppföljning

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-639**18. Anmälningsärende, redovisning av medborgarmotioner****Förslag till beslut**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige beslutade § 136/2017 att införa tjänsten medborgarmotion som ersätter de befintliga delaktighetstjänsterna medborgarförslag och namninsamling.

Medborgarmotioner publiceras på kommunens webbplats för namninsamling. Om 1 % av de folkbokförda i kommunen skriver på lämnas medborgarmotionen för beredning. Om en medborgarmotion inte har fått underskrifter av 1 % av de folkbokförda efter sex månader plockas den ner.

Pågående namninsamlingar

KS-2019-532	Gratis sommarlovsbusskort till alla skolungdomar
KS-2019-664	Inte avveckla nattis (barnomsorg på obekvämtid)

Namninsamlingar som uppnått underskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda och lämnats till berörd nämnd och är under handläggning

--	--

Beslut fattade i nämnd sedan medborgarmotion infördes

KS-2018-782	Återinför dygnet-runt-bemanning på Östhammars brandstation
KS-2018-898	Återinför årskurs 4 och 5 på Ekeby skola

Namninsamlingar som inte uppnått underskrifter från 1 % av kommunens folkbokförda efter sex månader sedan medborgarmotion infördes

KS-2018-198	Kommunen bör anställa en stadsarkitekt
KS-2018-816	Ändra styrelsesammansättningen i Östhammarshem
KS-2019-38	Förslag om lokalisering av nya förskolan i Östhammar

Kommunstyrelsen

KS-2019-89	Utökad pendlarparkering i Alunda
------------	----------------------------------

Beslutsunderlag

Medborgarmotionerna finns tillgängliga via kommunens [webbplats](#).

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-261

19. Anmälningssärende, redovisning av obesvarade motioner

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Motioner som inte är färdigberedda ska redovisas vid kommunfullmäktiges andra sammanträde under våren och det andra sammanträdet under hösten.

Obesvarade motioner

KS-2019-108	Motion från Kerstin Dreborg (MP) om koldioxidbudget
KS-2019-109	Motion från Kerstin Dreborg (MP) om skarpare krav vid upphandling av livsmedel
KS-2019-289	Motion från Kerstin Dreborg (MP) om kolonilotter
KS-2019-427	Motion från Martin Wahlsten (SD) och Ylva Lundin (SD) om skydd för kommunens invånare mot stridserfarna terrorister
KS-2019-615	Motion från Bo Persson (SD) och Martin Wahlsten (SD) om nytt systembolag i Östhammar

Vid fullmäktiges sammanträde 2019-11-19 besvaras en motion. Denna redovisas inte i sammanställningen ovan. Motioner som väcks vid sammanträdet redovisas inte heller i sammanställningen.

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-52

20. Anmälningsärende, överenskommelse Regionalt forum

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Beslutsunderlag

Överenskommelse om samverkan mellan Region Uppsala och åtta kommuner i Uppsala län

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-329

21. Anmälningsärende, protokoll från Gästrike Vatten AB:s styrelsemöte 2019-09-26

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av protokollet.

Beslutsunderlag

Protokoll från styrelsemöte Gästrike Vatten AB 2019-09-26

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-17

22. Anmälningsärende, inkomna handlingar och rapporter

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen tar del av informationen.

Ärendebeskrivning

Organisation/Avsändare	Datum	Ärende/typ av handling
Brottsofferjouren Uppsala län	Nr 2, 2019	Nyhetsbrev
Lantmäteriet	2019-10-03	Underrättelse om avslutad förrättning, Nyttjanderätt VA-Ledningar Örbyhus-Österbybruk-Alunda, Gästrike vatten (Dnr KS-2018-896)
Slutförvarsenheten	2019-10-22	Aktuellt i slutförvarsfrågan 2019-10-29 – Rapport från Slutförvarsenheten till KS

Beslutsunderlag

Publiceras separat i arbetsrummet i mappen Anmälningsärende, inkomna handlingar och rapporter

Kommunstyrelsen

Dnr KS-2019-60

23. Delegationsbeslut

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av delegationsbeslut.

Ärendebeskrivning: delegationsbeslut i personalfrågor

Beslutsdatum	Delegat	Ärende (numrering på handling i arbetsrum)
2019-08-21 – 2019-09-04	Helena Ståhl	Beslut om vikariat/anställning (a)
2019-06-28 – 2019-09-05	Håkan Blom	Beslut om anställning och ny/förändrad lön (b)

Missiv angående ändringar och tillägg i handlingen delårsbokslut 20190831

från utskick till KSAU den 22 oktober 2019
till utskick KS den 29 oktober 2019

Sid	Ändring	Kommentar
10	Tabell nr 4 bytt till rätt figur	
13	Tabell Driftredovisning Kolumn "Redovisning 2018-08" rad Kommunstyrelse - 103,3 istället för -103,1 Kolumn "Redovisning 2018-08" rad Skatter och generella statsbidrag 822,9 istället för 824,3 Kolumn "Redovisning 2018-08" rad Räntenetto -,0,3 istället för 0,1 Kolumn "Redovisning 2018-08" rad Periodens resultat 24,9 istället för 25,4 Kolumn "Redovisning 2019-08" rad Verksamheten nettokostnad -831,2 istället för -831,3 Kolumn "Redovisning 2019-08" rad Räntenetto 1,5 istället för 1,8 Kolumn "Redovisning 2019-08" rad Periodens resultat 15,4 istället för 15,6	
14	Tabell Resultaträkning kommunen Kolumn "Redovisning 2018-08" rad Skatter och generella statsbidrag 822,9 istället för 824,3 Kolumn "Redovisning 2018-08" rad Räntenetto -,0,3 istället för 0,1 Kolumn "Redovisning 2018-08" rad Periodens resultat 24,9 istället för 25,4 Kolumn "Redovisning 2019-08" rad Räntenetto 1,5 istället för 1,8 Kolumn "Redovisning 2019-08" rad Periodens resultat 15,4 istället för 15,6	
19	Tabellen Investeringar per nämnd Nya värden i kolumn "Prognos 2019" för KS, BUN och summering	
20	En mening tillagd sist i texten. "Detta gäller även 2018 års negativa balanskravsresultat"	

Delårsrapport 2019-08-31 KS191029

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	
Målredovisning Strategiska inriktningsområden.....	4
Driftredovisning	13
Investeringsredovisning.....	19
God ekonomisk hushållning	20
Kommunkoncernen	21
Resultaträkning	22
Kassaflödesanalys	23
Balansräkning.....	24
Redovisningsprinciper	25

Förvaltningsberättelse

A photograph of a forest with tall, thin trees and a path, overlaid with a teal color filter. The text "Förvaltningsberättelse" is written in white at the top left.

Målredovisning

Kommunfullmäktige har med utgångspunkt i Vision 2020 beslutat om fyra strategiska inriktningsområden som ska vara vägledande för all verksamhet i kommunen.

De fyra strategiska inriktningsområdena är en del av kommunens styrmodell – Styrhuset.

STRATEGISKA INRIKTNINGSOMRÅDEN

1. En attraktiv och växande kommun
2. En hållbar kommun
3. En lärande kommun
4. En öppen kommun

Vi följer årligen utvecklingen genom tolv styrtalet som är relevanta för vad vi vill uppnå, jämförbara med andra kommuner och som huvudsakligen mäts av andra. Hittills under 2019 har vi uppgifter för endast fyra av dessa tolv styrtalet.

God ekonomisk hushållning är ett lagkrav som innebär att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.

En attraktiv och växande kommun

Bakgrund

Som naturskön kust- och skärgårdskommun i utkanten av den dynamiska och snabbväxande Uppsala/ Stockholm-regionen finns naturliga förutsättningar för kommunen att växa invånarmässigt. Hög kvalitet i de kommunala välfärdstjänsterna och ett välmående näringsliv är nycklar i att kunna attrahera nya invånare.

S1: Företagarnas nöjdhet med kommunens service

När 2018 års ärenden summeras ser vi att kundernas nöjdhet generellt har försämrats. Det framgår av den rapport vi tog del av i maj 2019, vilket är den senaste rapporten vi har. Vi har också kunnat se att resultatet var avsevärt sämre under första halvåret 2018, jämfört med andra halvåret 2018. Det sammanvägda årsresultatet (2018 års företagsärenden) summerades till 63 för de sex myndighetsområdena. Det är en signifikant försämring jämfört med vår ambition och jämfört med föregående års värden. Det är vår bedömning att en orolig personalsituation kombinerat med oro kopplat till organisatoriska förändringar delvis kan vara förklaringar till den negativa rekyl. Undersökningen omfattade totalt 422 ärenden, varav ca hälften utgjorde det urval som undersökningsföretaget valde. Knappt 100 av dessa valde att svara, vilket gav oss en svarsfrekvens kring 50%. Till antalet ärenden dominerar bygglovsärendena (57% av de hundra). Det är besvärande att vi för andra året i rad saknar årsuppgift för både brandskydds- och markupplåtelseärenden. De områden där vi ändå på årsbasis hade ett hyggligt NKI är inom Bygglov och inom Livsmedelsskontroll. Svagast var områdena Serveringstillstånd och Miljö- och hälsoskydd. Kommunens

åtgärdsfokus ligger nu på att effektivisera våra rutiner i relation till kund och på vår kommunikation med varje enskild kund (med syfte att också ge vägledning i företagarens myndighetskontakt).

S2: Befolkningsutveckling, nettoökning av befolkningen

Befolkningsutvecklingen i kommunen har tagit ny fart efter två-tre år av svagare utveckling än förväntat. Under de första åtta månaderna 2019 har befolkningen ökat med 233 personer. Tendensen kunde skönjas vid SCB officiella halvårsmätning där ökningen var 110 personer. Sannolikt kommer ökningen backa något från de nuvarande 233, men vi kan nog redan nu anta att befolkningstillväxten kommer nå måltalet för året. Den utveckling vi ser i den officiella SCB-statistiken för halvåret visar bl.a. att tillväxten sker både i tätorten (+70) och på landsbygden (+40). Det som sticker ut i den preliminära rapportering vi har per 2019-09-03 visar att en del av årets starka utveckling kan förklaras av höga födelsetal i jämförelse med de senaste åren. Den lite längre "utzoomade bilden" (ca 20 års sikt) säger att det är tätorterna - med Östhammar och Alunda främst - som växer och att landsbygden minskar. Befolkningsunderlaget är stabilt men arbetsmarknaden minskar sakta. Befolkningen växer, men blir allt äldre. Tillkomsten av nya bostäder har ökat kraftigt men vi ser en tydlig avmattning av påbörjade lägenheter senaste året till följd av VA-problematiken. Detta kommer driva in kommunen i en avstannande, ofrivillig stagnation i tillväxten.

S3: Kommunernas boendeattraktivitet

Östhammars kommun är en attraktiv kommun att bo i. Det vet vi som bor här och det visar sig även i "den nya" FOKUS-undersökningen

(BästAttLeva). Kommunens styrkor är fortfarande arbetsmarknaden och kultur- och fritidsutbudet. Det som särskilt driver upp kommunens ranking är andelen sysselsatta bland den arbetsföra delen av befolkningen samt kommunens satsningar på kultur och bibliotek. Det som skulle föra upp kommunen ytterligare i den nya rankingen är bl.a. en minskad skillnad mellan män och kvinnor (mätområde Demokrati, Jämställdhet och Socialt kapital, se även <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/kommuner-i-siffror/#?region1=0382@ion2=00>).

Värt att notera är att undersökningen visar att områden som demografi och kommunal ekonomi är områden där Östhammars kommun i en samlad jämförelse med övriga kommuner i landet placerar sig "mitt i fältet". Vi känner att vår situation på dessa områden är utmanande och ställer krav på samverkan och ökad effektivitet i välfärdsproduktionen. Detta delar vi alltså med stora flertalet av kommuner i Sverige.

Tabell 1: Ranking bland totalt 164 stycken landsbygdskommuner där ett lägre värde är bättre

EN ATTRAKTIV OCH VÄXANDE KOMMUN

Samlad bedömning för 2019:

Kommunstyrelsen konstaterar att vi når våra ambitioner avseende boendattraktivitet och befolkningsutveckling, vilket är glädjande. Vi ser dock i såväl SKL Insikten som i Svenskt Näringslivsranking att vi inte når fram till våra företagare. Detta föranleder oss att öka vårt arbete där och med hjälp av företagarna hitta rätt i det arbetet. Prognosen är att vi når två av styrtalen, boendattraktivitet och befolkningsutveckling, samt att vi inte når ett av styrtalen, företagarnas nöjdhet.

En hållbar kommun**Bakgrund**

Hållbar utveckling knyter ihop hållbarheten i ekosystemen med de sociala och ekonomiska utmaningar mänskligheten står inför. Det strategiska inriktningsområdet En hållbar kommun ringar in samtliga tre hållbarhetsaspekter. I korthet innebär det att vi strävar efter ett effektivt resursutnyttjande, ej skadar miljön och arbetar långsiktigt för att ta ansvar för kommande generationer; Att utveckla och bevara ska kunna växa tillsammans. Det betyder också att vi vill säkra jämlika och goda möjligheter till delaktighet, sammanhållning och engagemang liksom hälsa, välmående och trygghet genom hela livet.

S4: Långsiktiga finansieringen av välfärdstjänster, resultat i % av skatter

Kommunens resultatmål enligt policyn för god ekonomisk hushållning är att det ska uppgå till minst 2 % av skatter och generella bidrag. Detta för att över tid kunna finansiera större delen av en normal investeringsnivå. Det bidrar till att kommunens kort- och långsiktiga finansiella handlingsutrymme, i form av likviditet och soliditet, bibehålls.

Östhammars kommuns budget för 2019 är ett överskott på 7,3 mnkr, vilket motsvarar 0,6 % av skatter och generella statsbidrag. Prognosen för året per 31 augusti visar ett underskott på 4,4 mnkr. Analysen i dagsläget är att kommunen inte klarar av att nå budgeterat resultat.

Kommunens nettokostnad, kostnader minus intäkter, överskrider budget med 21,7 mnkr. En positiv prognos för räntenetto samt skatter och generella bidrag med sammanlagt 9,9 mnkr ger ett prognostiserat underskott för kommunen på 11,7 mnkr jämfört med budget för 2019. Av kommunens fem nämnder så visar endast Kultur och fritidsnämnden samt Barn och utbildningsnämnden att man klarar hålla budget. Övriga nämnder visar alla på ett underskott, i Kommunstyrelsen fall är det Teknisk förvaltning som visar underskott.

S5: Välmående och hälsa

Hälsa är ett vitt begrepp som inte enbart handlar om frånvaro av sjukdom. Det innebär att hälsa är något som kan uppnås även om man är sjuk eller har en funktionsvariation. Dock är sjukdomar och funktionsvariationer viktiga parametrar för en persons upplevda välbefinnande, tillsammans med en mängd andra.

Styrtalet baserar sig på resultat av frågeställningen "Hur bedömer du ditt allmänna hälsotillstånd" i undersökningen Liv och hälsa och andelen som besvarat frågan med "Bra" eller "Mycket bra" .

Undersökningen genomförs var fjärde år, i samarbete mellan regionerna/landstingen i Uppsala, Sörmlands, Västmanlands, Värmlands och Örebro län. 2019 genomfördes ingen undersökning varför utfall för styrtalet saknas i denna rapport. Senaste siffrorna redovisade är från 2017. Då svarade 662 av 1476 tillfrågade personer i Östhammars kommun. Utfallet var då 74.

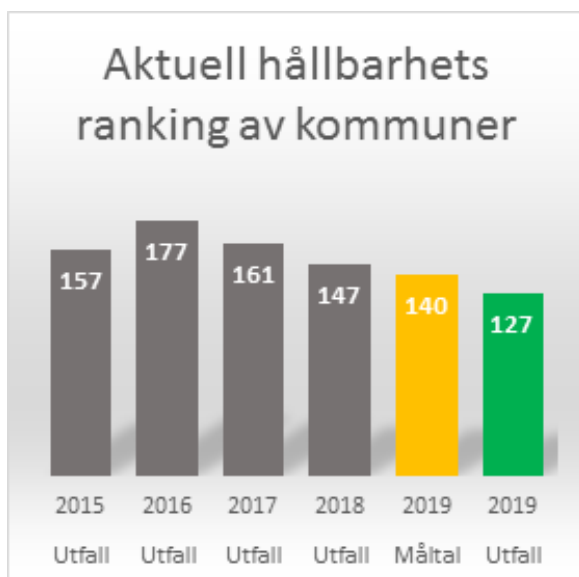
S6: Aktuell hållbarhet:s ranking av kommuner

Under år 2018 nådde Östhammars kommun målet att vara bland de 150 bästa kommunerna i tidskriften Aktuell Hållbarhets kommunranking. Inför år 2019 satte Kommunfullmäktige målet att nå topp 140. Även detta mål nåddes då Östhammars kommun hamnade på plats 127. Vi har sedan år 2014 legat relativt stabilt i våra placeringar, med en dipp under 2016 men sedan dess stärkt vår placering varje år under 3 års tid.

I en första analys av enkätsvaren och statistiken gällande vår placering 2019 kan vi konstatera att det finns flera områden där Östhammars kommun som liten kommun har svårt att arbeta med alla de styrdokument som rankingen tar med i bedömningen. Det handlar bland annat om tuffa mål och avancerade analyser inom klimatområdet, fördjupat arbete med cirkulär ekonomi, krav i byggprocesser och uppföljning av miljökrav och sociala krav i upphandlingar. Här kan kommunen fortsätta utveckla sitt hållbarhetsarbete, då kanske främst tillsammans med andra kommuner och regionen som stöd. Vi

har liksom tidigare år givit respons till Aktuell Hållbarhet att de saknar många delar som ska täcka in de sociala delarna av hållbarhetsfrågan och att indexet därmed blir begränsat. Kommunen arbetar bra med direkta energi-, transport- och klimatåtgärder, med ekologiska livsmedel och naturvård. Grundat på statistiken finns det en del att utveckla gällande våra medborgares och kunders skattning av kommunens miljöarbete, vi kan också förbättra vårt arbete gällande avfallshantering, plan för kemikaliehantering och uppföljning av upphandlingar.

Vi kan också konstatera att kommunen inte svarat på Boverkets miljömålsenkät, som utgör flera delar av indexet. Den enkäten är viktig att svara på för att vi ska ge en komplett bild av kommunens verksamhet. Genom att inte svara på den missar vi poäng i sammanställningen. Motsvarande gäller för våra rapporteringar till Svenskt vattenindex, årlig rapportering till Vattenmyndigheterna, Avfall Sveriges miljöindex, Ekomatcentrum, rapporteringar till Energimyndigheten och till Kolada. I alla dessa senare uppräknade rapporteringar har kommunen svarat och våra svar ger avtryck i kommunranking. En viktig del i att utveckla hållbarhetsarbetet och hålla vår plats, alternativt fortsätta stiga, i Aktuell Hållbarhets kommunrakning är att fortsätta gå igenom ingående statistik och fokusområden, se över vilka nämnder och förvaltningar som kan påverka arbetet och resultatet och lyfta in det som ett underlag i nämndernas och förvaltningarnas kommande verksamhetsplanering. Det finns också många hållbarhetsaspekter Östhammars kommun under första halvåret inte mätt i styrtalet men som kommer att sammanfattas i kommunens årliga Hållbarhetsbokslut som blir en del av årsredovisningen 2019.

Tabell 2: Ranking bland kommuner där ett lägre värde är bättre.

EN HÅLLBAR KOMMUN

Samlad bedömning för 2019:

Kommunstyrelsen gläds åt att vi ytterligare förbättrar oss inom vårt hållbarhetsarbete, även om vi rör oss från en plats i mitten på skalan. Mer oroande är vår budgetsituation där vi prognosticerar ett underskott för året. Vi har dock förhoppningar om att nå ett nollresultat vid årets slut. De största avvikelserna finns inom bygg- och miljönämnden samt socialnämnden. Vår prognos är att vi;

- når ett av styrtalet, aktuell hållbarhets ranking
- ej når ett av styrtalet, resultat i % av skatter och bidrag
- att styrtalet avseende välmående och hälsa kommer att utgå då det mäts för sällan

En lärande kommun

Bakgrund

Allt fler arbeten kräver högre utbildning och risken är stor att personer med bristfällig utbildning hamnar allt längre ifrån arbetsmarknaden och anställningsbarhet. Förbättrad skolframgång och det livslånga lärande är framgångsfaktorer för minskat utanförskap. Ett sätt att arbeta för en förbättrad kompetensförsörjning är samverkan mellan skola, akademi och näringsliv.

S7: Andel elever som tagit gymnasieexamen inom fyra år

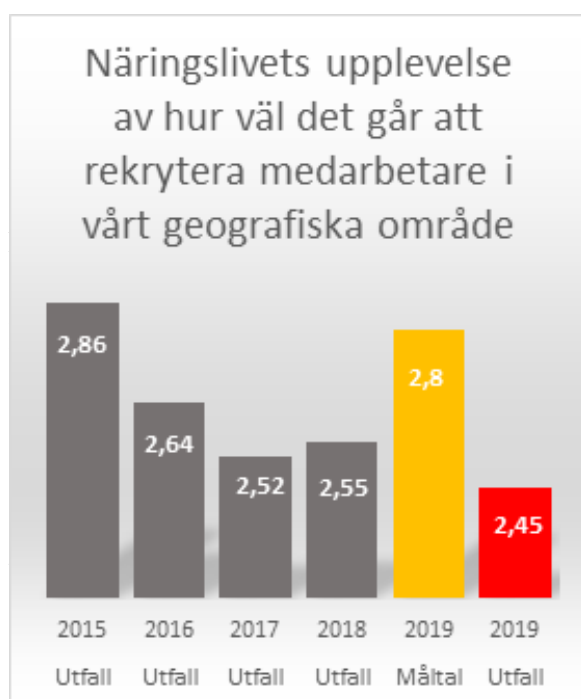
Styrtalet mäts endast på helår. Prognosen för helår förväntas ligga över riket och i paritet med föregående år. En hög genomströmning kan indikera att gymnasieskolorna anpassar utbildningen efter elevernas förutsättningar och behov samt att det finns ett målinriktat kompensatoriskt arbete.

S8: Näringslivet upplevelse av hur väl det går att rekrytera medarbetare inom vårt geografiska område

Svenskt Näringslivs Företagsklimatsenkät visar på en fortsatt nedgång gällande företagarnas upplevda tillgång på arbetskraft med relevant kompetens. Föregående år var betyget 2,55 på en 6-gradig skala där 4 anses vara bra medan 6 är utmärkt. Värdet i 2019 års enkät är 2,45.

Faktorer som påverkar den upplevda tillgången på arbetskraft kan vara tätortsstorlek, närhet till större tätort och pendlingsmönster. Nytt för i år är därför att Svenskt Näringsliv har valt att dela upp kommunerna där Östhammar tillhör gruppen lågpendlingskommuner (nära större stad – kommuner där mindre än 40 procent av nattbefolkningen pendlar till arbete i en större

stad). Gruppen består av totalt 35 kommuner och Östhammar placerar sig på plats 30.

Tabell 3: Näringslivets bedömning på en skala 1 – 6 där ett högre värde är bättre.

För att främja en positiv utveckling av företagsklimatet och specifikt tillgången på arbetskraft med relevant kompetens, träffas representanter från kommunen och det privata näringslivet regelbundet för att diskutera insatser vi med fördel gör tillsammans.

S9: Den egna organisationens lärande och utveckling

Vårt mål är att alla verksamheter i Östhammars kommun ständigt utvecklar eller anpassar sina arbetsätt för att jobba så effektivt som möjligt. En förutsättning för verksamheter att utvecklas är att alla anställda utvecklas inom ramen för

sitt uppdrag, och får den kompetensutveckling som är nödvändig för att kunna göra sitt jobb. Att få både professionell och personlig utveckling på arbetet är positivt både för den anställda och för oss som arbetsgivare.

För att få svar på detta har en undersökning gjorts bland alla anställda. Undersökningen ställer följande frågor; "har du utvecklats i ditt jobb under det senaste året", "finns det behov av att utveckla eller anpassa arbetsätten på din arbetsplats", "har arbetsätten på din arbetsplats förändrats till det bättre under det senaste året" samt "har du en individuell utvecklingsplan". Frågorna skickades till alla anställda och 649 personer har besvarat samtliga frågor.

Resultatet visar att vi har anledning att satsa mer på kompetensutveckling. 79 % av respondenterna anger att det finns behov att utveckla eller anpassa arbetsätten samtidigt som 62 % anger att arbetsätten har förändrats till det bättre under det senaste året. Andelen anställda som upplever att de har utvecklats i jobbet under det senaste året är 72 %, samtidigt som andelen anställda som har en individuell utvecklingsplan är 44 %.

Eftersom vår omvärld förändras hela tiden, behöver vi ha en beredskap att förändras med den. Nya och smartare verktyg och arbetsätt är en självklarhet. Likaså nya arbetsuppgifter, som ersätter föråldrade arbetsätt. För att möta denna utmaning måste alla anställda ha en individuell utvecklingsplan som följs med kompetenshöjande insatser.

Tabell 4: Andel av de anställda som genom självskattning upplever att de utvecklats professionellt det gångna året.

EN LÄRANDE KOMMUN

Samlad bedömning för 2019:

Kommunstyrelsen konstaterar att andelen elever som tagit examen inom fyra år fortfarande ligger på en hög nivå, klart över rikssnittet. Dock är prognosen att vi inte uppnår det högt ställda styrtalet. Avseende den egna organisationens lärande konstaterar vi vidare att nära 3 av 4 tycker att de utvecklas under året. Mer problematiskt är företagets upplevelse av möjligheten att rekrytera. Här pågår ett samarbete med näringslivet men detta behöver förstärkas med lokala insatser, regionalt ansvar samt tydliga signaler till nationella institutioner. Prognosen är att vi når styrtalet om den egna organisationens lärande, men får svårt att uppnå de två andra.

En öppen kommun

Bakgrund

Ett hållbart samhälle tål påfrestningar, är anpassningsbart och förändringsbenäget. En viktig aspekt i detta är människors känsla av sammanhang och möjlighet att vara delaktiga och kunna påverka. Utöver att rösta i allmänna val erbjuder kommunen flera ingångar för invånare att delta i den lokala samhällsutvecklingen. Bland annat handlar det om att bjuda in till medborgardialoger kring viktiga frågor, tillhandahålla lättillgängliga tjänster för engagemang och skapa insyn i kommunens verksamheter.

S10: Andelen invånare som upplever att de har inflytande

Delaktighet och inflytande i samhället är en viktig förutsättning för en god folkhälsa och ett socialt hållbart samhälle. Det finns samband mellan flera olika aspekter av hälsa och delaktighet. När individer och grupper upplever att de saknar möjlighet att påverka sina egna livsvillkor eller samhällsutvecklingen känner de i mindre utsträckning tillit till sin omgivning och en känsla av maktlöshet och utanförskap kan uppstå.

Utfallet för det här styrtalet baseras på svar från en slumpmässigt vald grupp invånare som deltagit i SCB:s årliga medborgarundersökning. Undersökningen genomförs under perioden 6 september-29 oktober 2019 varför resultat för halvåret inte finns tillgängligt.

Kommunens betygsindex för styrtalet 2018 var 34 och endast ett indextal skiljde kvinnor och mäns resultat åt. Ingen större skillnad kan heller ses över tid, men den lilla skillnad som finns är negativ. Trenden är således svagt vikande.

Under våren 2019 genomfördes en dialogturné med stopp i Alunda, Gimo, Östhammar, Österbybruk och Öregrund. Vid dessa träffar deltog tjänstepersoner och förtroendevalda från förvaltningar och nämnder och sammankomsterna var öppna för alla invånare.

Utöver specifika dialogtillfällen erbjuder kommunen ett antal delaktighetstjänster. Bland dessa finns tjänsterna Fråga politiken, Allmänhetens frågestund och möjligheten att lämna in Medborgarmotion. Dessa tjänster används i dagsläget av en liten andel av kommunens invånare och om det beror på att de inte är kända eller att de inte svarar upp mot invånarnas behov kan behöva ses över, för att öka upplevelsen av inflytande och delaktighet.

S11: Andelen invånare som har förtroende för kommunen

Trenden för invånarnas förtroende för kommunens tjänstemän och förtroendevalda är svagt minskande. Även om detta sker i riket som helhet är det alarmerande att våra förtroendesiffror minskar från en relativt låg nivå. Då trenden varit minskande under flera år har flera åtgärder vidtagits. För att förstärka vårt arbete ytterligare vill vi poängtera följande;

- Vara ärliga, tydliga och raka i vår kommunikation
- Att respektera invånare och företagare för deras bidrag till samhällsutvecklingen
- Vara öppna i alla frågor, och där vi av något skäl inte kan vara öppna, tydligt deklara detta
- Medge våra misstag, rätta dem och göra rätt och vara ödmjuka i situationen

- Att leverera resultat, dvs. nyttan och kvaliteten för våra invånare och företag
- Ständigt förbättringsarbete, utvecklade uppföljningssystem, lyssnar och lär av den återkoppling vi får från brukare, elever och anhöriga. Vara tacksamma för återkopplingen.
- Inte väja för svåra/komplexa/kontroversiella frågor.
- Ta ansvar för våra resultat, både bra och dåliga. Kommunicera likvärdigt oavsett resultat.
- Lyssna först, genom att lyssna får vi nya och andra perspektiv.
- Vara noggranna med vad vi lovar och vilka överenskommelser vi gör. Vi måste alltid stå fast vid våra löften

Ja, vi försöker säkert göra mycket av detta idag, men vi behöver bli ännu bättre, mer konsekventa och systematiska. Lever vi upp till detta i våra dagliga kontakter med medborgare, besökare och företagare har vi goda möjligheter att nå måltalet för helåret.

S12: Andelen invånare som känner sig trygga

Trenden i landet är att den upplevda tryggheten sjunker. Östhammars kommun följer med trenden neråt men ligger fortfarande på en jämförbart hög nivå av upplevd trygghet. Det finns många saker som kan påverka den allmänna känslan av trygghet och som i sin tur påverkar utfallet i medborgarenkäten.

Det sker mycket negativt nationellt, bland annat dödsskjutningar och andra våldsbrott. Även i vår geografiska närhet, har det rapporterats om

skjutningar, våld och social oro. Det kan bidra till att invånarna upplever ökad otrygghet.

I början av året drabbades kommunen av stormen Alfrida. Den resulterade i ett långvarigt strömavbrott för ett stort antal hushåll i kommunen. Konsekvenserna av strömavbrottet gjorde att många invånare inte hade tillgång till el, vatten och värme.

Under sommaren utfärdades ett totalt eldningsförbud i länet eftersom det fanns en stor brandrisk.

Kommunen och Polisen har gemensamt tecknat ett samverkansavtal och ett årligt medborgarlöfte. 2019 års medborgarlöfte är att genomföra en trygghetsvandring i Östhammar. Trygghetsvandringar har utförts på de övriga tätorterna i kommunen tidigare år. Utifrån dessa trygghetsvandringar är målsättningen att förbättra utomhusmiljöer som kan upplevas otrygga. Där kan det röra sig om allt ifrån ökad belysning, skötsel av grönytor till trafikmängden på platsen. Det är Tekniska förvaltningens uppgift att skapa trygghet i utomhusmiljön samt utföra trafiksäkerhetshöjande åtgärder. Detta arbete har de bland annat utfört genom att anlägga gång- och cykelbana längs med Coromantvägen i Gimo. De har även utökat gatubelysningen runt busstationen i Gimo. I Öregrund pågår arbete med att anlägga en säker gångväg till skolan, med farthinder, övergångsställe och upphöjd trottoar. Arbete pågår med att göra en cykel- och gångväg längs med Albrektsgatan i Östhammar.

Socialförvaltningen har inom sina verksamheter satt upp mål på sina trygghetsskapande tjänster. De följer upp handläggningstiden på bland annat utredningar där behovet av äldreomsorg

samt ekonomiskt bistånd utreds.

Ett av Barn och utbildningsförvaltningens trygghetsskapande område är skolmiljön. Arbetet omfattar att stödja pedagogisk personal till att kunna erbjuda en trygg miljö med studiero för alla elever. Enligt utfallet från Liv och hälsa ung 2019 så har tryggheten minskat lite sedan 2017.

På krisberedskapssidan har vi arbetat fram dokumentet Plan för ledning och samordning vid samhällsstörning. Den ligger till grund för hur Östhammars kommun ska arbeta vid en samhällsstörning.

Prognosen för helåret är att det kan vara svårt att nå upp till vårt måltal. Den största påverkan på detta är trenden i landet i stort. Där trenden är att tryggheten minskar hos invånare i Sverige. Östhammars kommun följer med neråt i den trenden och vi kan nog förvänta oss att det kommer att speglas i den årliga medborgarundersökningen.

EN ÖPPEN KOMMUN

Samlad bedömning för 2019:

Avseende medborgarnas inflytande och förtroende prognosticerar vi att vi inte når våra styrtalet. Vi har en svag nedåtgående trend som vi har svårt att bryta. Även om trenden är svag utgår den från en relativt låg nivå. På detta område krävs innovationer och kraftsamling.

Avseende trygghet upplevs Östhammars kommun som en trygg kommun, men även dessa siffror går ned något och gör så i hela riket.

Prognosen är att vi ej når det uppsatta styrtalet.

Driftredovisning

NETTOKOSTNAD PER NÄMND MNKR	REDO- VISNING 2018-08	REDO- VISNING 2019-08	BUDGET 2019-08	PROGNOS HELÅR 2019	BUDGET HELÅR 2019	AVVIKELSE HELÅR 2019
Kommunstyrelse	-103,3	-111,3	-118,3	-180,7	-178,0	-2,7
varav finansförvaltning	-8,2	-10,0	-10,2	-16,7	-15,3	-1,3
varav kommunledningskontor	-60,8	-58,3	-66,4	-99,3	-100,8	1,5
varav enheten för arbete o sysselsättning	-2,4	-3,1	-5,4	-7,9	-8,0	0,0
varav teknisk förvaltning	-31,9	-39,8	-36,3	-56,8	-53,9	-2,9
Lokal Säkerhetsnämnd	0,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Bygg- och miljönämnd	-5,6	-6,1	-4,4	-9,0	-6,8	-2,2
Kultur- och fritidsnämnd	-19,0	-22,3	-26,4	-38,7	-39,8	1,0
Barn- och utbildningsnämnd	-346,0	-359,7	-370,2	-548,1	-548,1	0,0
Socialnämnd	-324,0	-331,9	-324,3	-505,0	-487,3	-17,7
Verksamhetens nettokostnad	-797,7	-831,2	-843,6	-1 281,6	-1 260,0	-21,7
Skatter och generella statsbidrag	822,9	845,1	845,9	1 275,4	1 268,8	6,6
Räntenetto	-0,3	1,5	-1,0	1,9	-1,5	3,4
PERIODENS RESULTAT	24,9	15,4	1,2	-4,4	7,3	-11,7

Östhammars kommuns resultat för perioden tom sista augusti visar ett överskott på 15,6 mnkr. Budgeterat överskott är 1,2 mnkr. Jämfört med budget är överskottet 14,4 mnkr. Verksamhetens nettokostnad står för den största delen av överskottet, 12,1 mnkr. Resterande del av överskott hänförs till Skatteintäkter och generella statsbidrag samt finansiella poster. Överskottet förklaras av lägre kostnader än budget. Intäkterna vid periodens slut uppgår till budgeterat belopp.

Det finns flera förklaringar till att kostnaderna är lägre än budget. Kostnader för interkommunala ersättningar och bidrag till fristående skolvård har inte blivit bokförda fullt ut i augusti. Det råder osäkerhet om relevanta vilken

gör det svårt att uppskatta kostnader för elever i skolor utanför Östhammar. Detta medför att kostnaderna troligtvis är underskattade per den sista augusti i storleksordningen 1-5 mnkr. Även kultur och fritidsområdets olika verksamheter har kostat mindre än budget. Verksamhet under Kommunstyrelsen ligger också lägre än budget per sista augusti vilket förklaras av osäkerhet om den gemensamma IT-nämndens kostnader samt att arbetsmarknadsverksamheten kostar mindre.

Avskrivningarna visar ett underskott mot budget vilket beror att några tillgångar skrivs av med ett högre belopp/ kortare tidsperiod än vad de budgeterats till.

RESULTATRÄKNING KOMMUNEN MNKR	REDO- VISNING 2018-08	REDO- VISNING 2019-08	BUDGET 2019-08	PROGNOS HELÅR 2019	BUDGET HELÅR 2019	AVVIKELSE HELÅR 2019
Verksamhetens intäkter	425,0	424,1	423,9	652,4	652,961	-0,5
Verksamhetens kostnader	-1 183,2	-1 213,0	-1 226,8	-1 870,2	-1 851,9	-18,2
Avskrivningar	-39,2	-42,3	-40,7	-63,9	-61,0	-2,9
Verksamhetens nettokostnad	-797,7	-831,2	-843,6	-1 281,6	-1 260,0	-21,7
Skatter och generella statsbidrag	822,9	845,1	845,9	1 275,4	1 268,8	6,6
Räntenetto	-0,3	1,5	-1,0	1,9	-1,5	3,4
PERIODENS RESULTAT	24,9	15,4	1,2	-4,4	7,3	-11,7

Görs en jämförelse med motsvarande tidsperiod 2018 har nettokostnaden för kommunens verksamhet ökat med fyra procent. Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med tre procent. Fördelat per nämnd redovisar Socialnämnden och Bygg- och miljönämnden underskott och resterade nämnder överskott. Det är samma nämnder som visade underskott vid bokslut 2018.

Helårsprognos

Prognosen för Östhammars helårsresultat är ett underskott för hela kommunen på 4,4 mnkr vilket ger ett underskott mot budget på 11,7 mnkr. Kommunens budget för 2019 är lagd med ett överskott på 7,3 mnkr.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen exkl tekniskt förvaltningen visar ett överskott på 10,4 mnkr per den sista augusti. Förklaringen är att kostnaden för den gemensamma IT-nämnden inte kostat så mycket som beräknat. Även arbetsmarknadsverksamheten har kostat mindre än budget dessutom har ett antal projekt som ligger under kommunstyrelsen startat senare än planerat.

Däremot har tekniska förvaltningen kostat mer än budget vilket beror på högre kostnader för verksamhetslokaler. Renhållningsverksamheten visar underskott men räknar med ett nollresultat på helåret.

För helåret prognostiserar kommunstyrelsen ett överskott på 2,3 mnkr. Tekniska förvaltningen räknar med ett underskott på 2,9 mnkr.

KOMMUNSTYRELSEN EXKL TEKNISKA FÖRVALT. OCH FINANSER MNKR	REDOVISNING 2018	REDOVISNING 2018-08	REDOVISNING 2019-08	BUDGET HELÅR 2019	PROGNOS HELÅR 2019
Intäkter	85,5	57,1	41,1	54,8	56,2
Kostnader	-190,2	-120,4	-102,5	-163,5	-162,7
varav personalkostn	-104,7	-56,8	-49,3	-75,3	-75,4
varav lokalkostn	-5,2	-3,7	-2,9	-4,5	-4,5
Nettokostnader	-104,7	-63,2	-61,4	-108,7	-106,4
Årsbudget	-118,2	-78,8	-71,8	-108,7	-108,7
RESULTAT	6,6	15,6	10,4	0,0	2,3

TEKNISKT KONTOR EXKL RENHÅLLNING MNKR	REDOVISNING 2018	REDOVISNING 2018-08	REDOVISNING 2019-08	BUDGET HELÅR 2019	PROGNOS HELÅR 2019
Intäkter	267,6	172,1	177,7	271,4	271,4
Kostnader	-318,1	-204,8	-215,3	-325,3	-328,3
varav personalkostn	-61,6	-41,2	-45,9	-65,6	-67,1
varav lokalkostn	-56,6	-37,8	-38,3	-57,8	-57,8
Nettokostnader	-50,6	-32,7	-37,6	-53,9	-56,8
Årsbudget	-55,0	-36,4	-36,2	-53,9	-53,9
RESULTAT	4,4	3,8	-1,4	0,0	-2,9

TEKNISKT KONTOR RENHÅLLNING MNKR	REDOVIS- NING 2018	REDO- VISNING 2018-08	REDO- VISNING 2019-08	BUDGET HELÅR 2019	PROGNOS HELÅR 2019
Intäkter	40,4	19,9	20,7	39,9	39,9
Kostnader	-40,4	-23,4	-22,9	-39,9	-39,9
varav personalkostn	-4,7	-3,3	-3,8	-5,2	-5,2
varav lokalkostn	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0
Nettokostnader	0,0	-3,5	-2,2	0,0	0,0
Årsbudget	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0
RESULTAT	0,0	-3,4	-2,1	0,0	0,0

Bygg- och miljönämnden

Bygg- och miljönämnden visar ett underskott på 1,8 mnkr sista augusti. För Bygg- och miljönämnden orsakas underskottet av för liten volym bygglovsärenden vilket gör att intäkterna inte når upp till budgeterad nivå. Den låga nivån på bygglov beror i sin tur av brist på

VA inom kommunen. Nämnden minskar sina kostnader genom personalminskningar men det kommer inte att räcka för att nå en budget i balans på helåret.

Helårsprognosen för nämnden är ett underskott på 2,3 mnkr.

BYGG- OCH MILJÖNÄMND MNKR	REDOVIS- NING 2018	REDO- VISNING 2018-08	REDO- VISNING 2019-08	BUDGET HELÅR 2019	PROGNOS HELÅR 2019
Intäkter	14,2	8,8	19,9	33,9	30,2
Kostnader	-21,8	-14,3	-26,0	-40,7	-39,2
varav personalkostn	-17,5	-11,4	-16,5	-25,3	-24,2
varav lokalkostn	0,6	-0,4	0,0	0,7	-0,8
Nettokostnader	-7,6	-5,6	-6,1	-6,8	-9,0
Årsbudget	-5,9	-3,1	-4,4	-6,8	-6,8
RESULTAT	-1,6	-2,5	-1,8	0,0	-2,2

Kultur och fritidsnämnden

Nämnden visar ett överskott per den sista augusti på 4,1 mnkr jämfört med budget. Överskottet finns i verksamhetsområdena allmän fritidsverksamhet och stöd till studieorganisationer. Det största delen av överskottet finns

inom området idrotts- och fritidsanläggningar.

Helårsprognosen för nämnden är ett överskott på 1 mnkr.

KULTUR OCH FRITIDSNÄMND MNKR	REDOVISNING 2018	REDOVISNING 2018-08	REDOVISNING 2019-08	BUDGET HELÅR 2019	PROGNOS HELÅR 2019
Intäkter	13,6	10,4	10,2	14,4	14,4
Kostnader	-46,6	-29,4	-32,6	-54,2	-53,2
varav personalkostn	-15,9	-10,5	-11,9	-18,9	-19,3
varav lokalkostn	-12,8	-8,6	-9,8	-14,9	-14,9
Nettokostnader	-32,9	-19,0	-22,3	-39,8	-38,7
Årsbudget	-39,3	-26,2	-26,4	-39,8	-39,8
RESULTAT	6,4	7,2	4,1	0,0	1,0

Barn och utbildningsnämnden

Barn och utbildningsnämnden visar ett överskott per sista augusti på 10,5 mnkr. Den huvudsakliga anledningen till överskottet beror på ej inkomna fakturor för köp av av verksamhet i

andra kommuner och av fristående skolor. Även kostnaden för skolskjutsverksamhet har kostat mindre än budget.

För helåret är nämndens prognos nollresultat, det vill säga en budget i balans.

BARN OCH UTBILDNINGSNÄMND MNKR	REDOVISNING 2018	REDOVISNING 2018-08	REDOVISNING 2019-08	BUDGET HELÅR 2019	PROGNOS HELÅR 2019
Intäkter	91,5	48,2	42,9	60,1	60,1
Kostnader	-628,8	-394,3	-402,6	-608,3	-608,3
varav personalkostn	-357,5	-234,4	-244,7	-351,2	-351,2
varav lokalkostn	-88,5	-57,7	-61,2	-91,6	-91,6
Nettokostnader	-537,3	-346,0	-359,7	-548,1	-548,1
Årsbudget	-537,2	-360,5	-370,2	-548,1	-548,1
RESULTAT	0,1	14,5	10,5	0,0	0,0

Socialnämnden

Socialnämnden redovisar ett underskott på 7,6 mnkr för perioden tom sista augusti. Underskott finns inom verksamhetsområdet vård och omsorg, verksamheten särskilt boende och hemtjänst. Tre enheter av fem enheter visar underskott. Det är svårt att skapa en trygg och säker omvårdnad för brukarna och samtidigt beakta de ekonomiska ramarna och personalens arbetsmiljö. Inom hemtjänsten är problemen annorlunda då verksamheten har en modell där ersättning utgår efter beviljad verksamhet. Antalet utförda timmar, tid då personalen är hos brukaren, har ökat. Det innebär en kvalitetsökning för den enskilda brukaren, men det ger också problem eftersom antalet utförda timmar överstiger antalet beviljade. Och det är antal beviljade timmar som ersätts vilket innebär att man måste se till att anpassa personalen så det går att få ut så många ersättningsbara timmar

som möjligt från dem. Verksamheten har fortfarande ett stort behov av att hyra in sjuksköterskor vilket är en mycket dyr lösning.

Även LSS-verksamheten redovisar underskott. Här beror det främst på några tyngre ärenden som är mycket resurskrävande.

Nämndens andra stora verksamhetsområde, individ och familjeomsorg visar underskott per den sista augusti. För att minska kostnaden har en genomgång gjorts av samtliga HVB-placeringar för att se om billigare alternativ stått att finna. Omförhandlingar av placeringsavtal har gjorts för att få ner kostnaden. Därtill har stora ansträngningar gjorts för att rekrytera personal och minska beroendet av inhyrd personal, vilket till en del har lyckats men den stora personalomsättningen är även fortsättningsvis problematisk.

SOCIALNÄMND MNKR	REDOVIS- NING 2018	REDO- VISNING 2018-08	REDO- VISNING 2019-08	BUDGET HELÅR 2019	PROGNOS HELÅR 2019
Intäkter	164,8	110,9	108,2	161,2	159,9
Kostnader	-661,0	-434,9	-440,1	-648,5	-664,9
varav personalkostn	-344,1	-249,8	-251,6	-90,3*	-58,4*
varav lokalkostn	-60,8	-39,2	-40,0	-54,4*	-57,4*
Nettokostnader	-496,1	-324,0	-331,9	-487,3	-505,0
Årsbudget	-447,6	-298,1	-324,3	-487,3	-487,3
RESULTAT	-48,6	-25,9	-7,6	0,0	-17,7

* Socialförvaltningen gjorde inte fördelning per konto vid internbudgeteringen därav den stora skillnaden mellan redovisat värde och budget/prognos.

Investeringsredovisning

INVESTERINGAR PER NÄMND MNKR	REDOVIS- NING 2017	REDOVIS- NING 2018	REDOVISNING 2019-08	BUDGET 2019	PROGNOS 2019
Kommunstyrelse	104,2	127,7	58,8	217,8	163,0
varav kommunledningskontor	3,6	4,5	4,4	18,8	2,5
varav teknisk förvaltning	92,7	120,3	54,2	195,0	160,0
varav affärsverksamhet Renhållning	0,8	2,8	0,3	4,0	0,5
Bygg- och miljönämnd	0,5	0,0	0,0	0,2	0,2
Kultur- och fritidsnämnd	1,9	4,2	0,2	4,6	3,0
Barn- och utbildningsnämnd	4,0	3,3	1,1	5,3	5,3
Socialnämnd	11,7	1,2	1,1	4,6	2,0
NETTOINVESTERINGAR	122,3	136,4	61,3	232,4	173,5

Under årets första åtta månader uppgick kommunens investeringar till 61,3 mnkr. Det största investeringsområdet är verksamhetslokaler där den största investeringen är den nya skolan i Östhammar vars utgifter uppgick till 40 mnkr. Andra utgifter överstigande en miljon kronor under perioden är ett nytt kulturhus i Österbybruk, installation av utrustning för biografvisning på Storbrunn, gatubelysning, Alma förskola samt anskaffning av ett nytt personaladministrativt system. Det nya systemet förenklar lönehanteringen och gör det lättare

att få ut olika typer av personalstatistik. Inom området publika platser pågår ett antal investeringar i gång/cykelvägar inom kommunen. Prognos för helåret är erygt 173 mnkr där nya skolan i Östhammar utgör största delen.

Kommunen har under augusti fått fakturor på 8,5 mnkr för sanering och iordningställande av gångvägar och allmän mark på Klackskärsområdet. Fakturorna kommer från entreprenören som exploaterar Klackskärsområdet. Denna utgift har inte budgerats.

STÖRRE INVESTERINGSPROJEKT MNKR	UTGIFTER 2019		TOTALA UTGIFTER		
	BUDGET	REDOVISAT	BUDGET	REDOVISAT	PROGNOS
Nya skolan Östhammar	83,0	40,2	243,0	64,7	243,0
Alma Förskola	0,5	1,1	36,0	41,7	42,0
Biograf Storbrunn		2,4	2,4	2,4	2,4
Brandstation Gimo	2,0	1,8	14,0	17,0	17,0
HR/lönesystem	2,8	2,1	2,8	2,1	3,4
Kulturhus Österbybruk		2,0	10,0	8,5	10,0

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen föreskriver att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. För att uppnå detta ska fullmäktige ange en målsättning för kommunens finansiella utvecklingen och ställning. Vidare står i kommunallagen att kommunen ska ha en ekonomi i balans vilket innebär att en kommun inte får lägga en budget där kostnaderna är högre än intäkterna. I budget för 2019 beslutade kommunfullmäktige om två mål för god ekonomisk hushållning. Ett resultatmål och ett budgetmål.

Resultatmål

Östhammars resultat under perioden 2019-2022 och framgent ska uppgå till minst 2 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. För 2019 är beslutet att resultatet ska uppgå till 0,2% av skatteintäkter och generella statsbidrag.

För 2019 kommer inte målet om ett resultatöverskott på 0,2 % av skatter och generella statsbidrag att nås. Årets prognos är ett resultat på -4,4 mnkr jämfört med budgetens överskott på 7,3 mnkr.

Budgetmål

Samtliga nämnder följer budget. Om en nämnd prognostiserar ett underskott/överskott på 1% eller mer från budget ska kommunstyrelsen underrättas.

För 2019 kommer inte budgetmålet att uppnås. Både Bygg- och miljönämnden och Socialnämnden lämnar prognoser på helårsresultat som visar underskott som är större än 1% av nämndernas beslutade budget.

Balanskravsutredning

I begreppet God ekonomisk hushållning ingår också att en balanskravsutredning görs av kommunens resultat. Med en balanskravsutredning exkluderas reavinster, reaförluster och avsättningar till resultatutjämningsfond från det redovisade resultatet. Detta görs i syfte att få ett resultat som är jämförbart mellan olika år och andra kommuner. I delårsrapporten görs det utifrån det prognostiserade resultatet. Balanskravsresultatet framgår av tabellen. 2019 prognostiseras ett negativt balanskravsresultat som måste täckas antingen i nästa års budget eller genom användning av resultatutjämningsreserven. Detta gäller även 2018 års negativa balanskravsresultat.

BALANSKRAVSUTREDNING MNKR	REDOVISNING 2017	REDOVISNING 2018	PROGNOS HELÅR 2019
Årets resultat från resultaträkningen	23,5	1,1	-4,4
Reducering av samtliga realisationvinster	0,0	-3,0	0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	23,5	-1,9	-4,4
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	0,0	0,0
BALANSKRAVSRESULTAT	23,5	-1,9	-4,4

Kommunkoncernen

Koncernen Östhammars kommun består förutom av kommunen av bolagen Östhammar vatten AB, Dannemora gruvfastighet AB, Östhammars industrifastigheter AB, Östhammar vård och omsorg AB. Östhammarshem är en stiftelse och ägs formellt inte av kommunen men då kommunen borgar för stiftelsen lån har kommunen ett avgörande inflytande. Hargs hamn AB ägs av Östhammars kommun till 89%.

Under året har en försäljning av bolagen Östhammars industrifastigheter AB och Östhammars vård och omsorg AB påbörjats. Försäljningen kommer inte att generera någon vinst till kommunen men framtida kostnader för revision och administration försvinner.

Omsättningen för bolagen i koncernen exkl Östhammars kommun uppgick under perioden till 195 (162) mnkr. Periodens resultat uppgår till 26 (19) mnkr. För helåret 2019 är prognosen ett resultat på 32 mnkr för bolagen i koncernen.

Östhammarshem redovisar en omsättningsökning till 116 (108) mnkr jämfört med 2018. Resultatet uppgår till 19 (20) mnkr. Prognos för helåret är en vinst på 23 mnkr.

En ny VD tillträdde i stiftelsen per den första januari. Planering pågår för att omvandla stiftelsens huvudkontor till bostäder och flytta kontoret till annan plats.

Hargs Hamn AB (Östhammars 89% andel) redovisar en ökad omsättning till 48 (26) mnkr. Resultatet uppgår till 8 (-0,5) mnkr. Prognosen för helårsresultatet är en vinst på 10 mnkr. Hamnen hade 151 angörande fartyg under perioden jämfört med 68 motsvarande period i fjol. Man har haft full beläggning i samtliga lagerhallar. Ett nytt avtal har tecknats med EON om hantering av balat avfall. Lantmännens nya anläggning för hantering av spannmål invigdes i maj. Stormen Alfrida drabbade hamnen relativt hårt men hanteringen av försäkringsbolaget har förflutit smidigt och förväntas ge full kompensation för skadorna.

Kommunens dotterbolag Dannemora Gruvfastighet AB har inte haft någon verksamhet under året.

Östhammar vatten AB redovisade en omsättning på 36 (32) mnkr och ett nollresultat. Bolaget har inte lämnat någon prognos för helårsresultat.

KONCERN ÖSTHAMMARS KOMMUN MNKR	ÖSTHAMMAR VATTEN		HARGS HAMN		ÖSTHAMMARS HEM		TOTALT	
	2018-08	2019-08	2018-08	2019-08	2018-08	2019-08	2018-08	2019-08
Verksamhetens intäkter	31,6	36,2	22,8	43,0	108,2	116,5	162,6	195,6
Verksamhetens intäkter	-27,0	-31,4	-17,7	-28,8	-64,9	-75,7	-109,6	-135,9
Avskrivningar	-3,9	-4,1	-5,6	-6,2	-18,9	-17,7	-28,4	-27,9
Verksamhetens resultat	0,7	0,7	-0,5	8,0	24,5	23,1	24,6	31,8
Finansiella poster	-0,7	-0,7	-0,5	-0,9	-4,4	-4,4	-5,5	-5,9
PERIODENS RESULTAT	0,0	0,0	-1,0	7,1	20,1	18,8	19,1	25,8
PROGNOS HELÅR		0,0		8,9		23,4		32,3

Resultaträkning

MNKR	Kommun 2018-08	Kommun 2019-08	Kommun Budget helår	Kommun prognos helår	Koncern 2018-08	Koncern 2019-08	Koncern prognos helår
VERKSAMHETENS NETTO-KOSTNADER							
Verksamhetens intäkter	199,8	192,4	305,0	299,4	325,6	351,1	535,0
Verksamhetens kostnader	-958,3	-981,2	-1 501,1	-1 517,0	-1 033,0	-1 080,3	-1 668,2
Avskrivningar	-39,2	-42,3	-63,9	-64,0	-65,6	-70,2	-108,0
S:a Verksamhetens netto-kostnader	-797,7	-831,2	-1 260,0	-1 281,6	-773,0	-799,4	-1 241,2
SKATTEINTÄKTER MM							
Skatteintäkter	689,4	708,6	1 071,3	1 080,7	689,4	708,6	1 080,7
Generella Statsbidrag och utjämning	133,5	136,5	197,5	194,7	133,5	136,5	194,7
S:a verksamhetens resultat	25,2	14,0	8,8	-6,2	49,8	45,7	34,2
FINANSIELLA POSTER							
Finansiella intäkter	0,2	2,3	1,5	2,7	0,4	3,3	1,5
Finansiella kostnader	-0,5	-0,9	-3,0	-0,9	-5,9	-6,9	-7,8
S:a Resultat efter finansiella poster	24,9	15,4	7,3	-4,4	44,3	42,2	27,9
Extraordinära poster							
PERIODENS RESULTAT	24,9	15,4	7,3	-4,4	44,3	42,2	27,9

Kassaflödesanalys

MNKR	Kommunen 2018-12-31	Kommunen 2019-08-31	Koncernen 2018-12-31	Koncernen 2019-08-31
DEN LÖPANDEVERKSAMHETEN				
Periodens resultat	1,1	15,4		
Ökning (+) /minskning (-) av avsättningar	0,4	1,0		
Rearesultat avyttring av anläggningstillgångar	-3,0	0,0		
Justering för bokslutsdispositioner o skatt	0,0			
Koncernmässig justering	1,1			
Justering för av- och nedskrivningar	62,2	42,3		
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	61,8	58,7		
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	11,4	14,5		
Ökning (-)/minskning (+) förråd mm	0,1	0,0		
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder	-17,3	-57,4		
Medel från den löpande verksamheten	55,9	15,9		
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	-2,2	0,0		
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-134,2	-61,7		
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	-11,2	0,0		
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0		
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0		
Omfört till omsättningstillgångar	0,0	0,0		
Medel från investeringsverksamheten	-147,6	-61,7		
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Ökning (+)/minskning (-) av övriga långfristiga skulder	-3,9	-0,9		
Ökning (-)/minskning (+) av långfristiga fordringar	0,0	0,0		
Medel från finansieringsverksamheten	-3,9	-0,9		
PERIODENS KASSAFLÖDE				
Likvida medel vid årets början	230,8	135,1		
Likvida medel vid periodens slut	135,1	88,4		

Balansräkning

MNKR	Kommunen 2018-12	Kommunen 2019-08	Koncernen 2018-12	Koncernen 2019-08
TILLGÅNGAR				
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Immateriella anläggningstillgångar	16,4	15,9	16,4	15,9
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	1 055,7	1 078,9	2 114,1	2 147,0
- varav pågående byggnadsproduktion	171,7	77,8		
Maskiner o inventarier	65,1	61,8	85,0	77,7
Finansiella anläggningstillgångar	73,6	73,6	14,0	14,0
Summa anläggningstillgångar	1 210,8	1 230,2	2 229,4	2 255,5
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR				
Förråd/exploatering	0,9	0,9	0,9	0,9
Kortfristiga fordringar	139,9	125,3	159,3	150,5
Kassa och bank	135,1	88,4	155,6	103,4
Summa omsättningstillgångar	275,9	214,6	315,8	254,7
Summa tillgångar	1 486,6	1 444,8	2 545,3	2 510,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital	735,8	751,2	922,6	962,5
- varav resultatutjämningsreserv	22,3	22,3	22,3	22,3
- varav årets resultat	1,1	15,4	21,5	41,3
AVSÄTTNINGAR				
Avsättningar för pension och likn. förpliktelse	28,3	29,3	28,3	29,3
Uppskjuten skatt	-	-	32,1	33,5
Övriga avsättningar	15,2	15,2	15,6	15,3
Summa avsättningar	43,5	44,4	75,9	78,1
SKULDER				
Långfristiga skulder	436,2	435,4	1 056,0	1 203,6
Kortfristiga skulder	271,2	213,8	490,7	266,1
Summa skulder	707,4	649,2	1 546,6	1 469,7
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 486,7	1 444,8	2 545,2	2 510,3
BORGEN OCH ANSVARFÖRBINDELSER				
Borgensåtaganden	724,4	724,4		
Pensionsförpliktelser äldre än 1998, inkl löneskatt	467,1	468,9		

Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciper

Delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och bokföring (lag 2018:597) samt gällande rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR. Delårsrapporten är utformad utifrån RKR:s rekommendation R17. Samma redovisningsprinciper som användes i bokslut 2018 har använts. Avvikelser från detta kommenteras nedan.

Inkomster avseende gatukostnadsersättningar eller investeringsbidrag har inte blivit bokförda under redovisningsperioden varför vi inte beaktat huruvida de ska bokföras enligt RKR:s rekommendation R2 eller 18:1.

Insatser i Kommuninvest har inte omklassificerats under denna redovisningsperiod. Belopp som ska omklassificeras är 320 027 kr.

Jämförelsevärden i resultaträkningen för mot-

svarande period 2018 är inte jämförbara fullt ut, då delårsperiod är bytt från jan-juni 2018 till jan-augusti 2019. Detta påverkar främst jämförelsen av skatteintäkter och generella skattebidrag mellan åren.

Redovisning av pensionsåtaganden har gjorts enligt RKR:s rekommendation R10. Östhammars pensionsadministratör har gjort beräkning av pensionsskuld och kostnad i enlighet med SKL:s riktlinjer för pensionsskuld. Kostnaden för pension bygger på fakturerat belopp från pensionsadministratör vilket kan skilja sig från prognosen. Under perioden har användning av överskottsfond hos pensionsförvaltaren använts, för att försäkra bort en del av kommunens pensionsåtagande (motsvarande 3,9 mnkr).

Rubriker i delårsrapport skiljer från rubriker i årsredovisning.

Missiv angående ändringar och tillägg i handlingen Budget 2020, plan 2021-2023

från utskick till KSAU den 22 oktober 2019
till utskick KS den 29 oktober 2019

Utöver rättning på grund av felstavningar och enklare förtydliganden är handlingen ändrad på nedanstående sätt

Sid	Före ändring	Ändring	Kommentar
12	De långfristiga lånen beräknas öka med 220 mnkr 2020 och totalt under perioden med 460 mnkr för att uppgå till 880 mnkr vid utgången av 2023.	För att finansiera pågående investeringar 2019 samt nya 2020 och 2021 beräknas de långfristiga lånen öka med ...	Första kolumnen fjärde stycket. Förtydligande angående orsak till ökning långfristiga lån.
13		Med ett resultat på 25 mnkr återställer vi vårt negativa resultat från 2018 på -1,9 mnkr samt även vårt prognosticerade underskott på -4,4 mnkr 2019.	Andra kolumnen näst sista stycket, tillagd sista mening.
14		Ny rad Återställning enligt balanskrav i enlighet med ändringen sid 13.	I tabellen Balanskravsutredning har information om återställning enligt balanskrav 2018 och 2019 lagts till. Summeringen 2020 har korrigerats utifrån detta.
17		Styrtal	I kolumnen styrtal förändrat måltal 2020 enl nedan
17	100	150	Styrtal 2 Befolkningsutveckling
17	1,6 %	1,9 %	Styrtal 4 Långsiktiga finansieringen av välfärdstjänster

Årsbudget 2020

Flerårsplan 2021 - 2023

Innehållsförteckning

Organisation och övergripande kommentarer

Ordförande har ordet.....	4
Organisation	5

Förvaltningsplan

Omvärld och befolkning.....	7
Finansiell analys och God ekonomisk hushållning.....	11
Skatte- och bidrag.....	15
Målarbete.....	16
Driftredovisning	
- Sammanställning driftbudget.....	20
- Driftbudget 2020, förändringar.....	20
- Driftbudgetens flerårsplan 2021 - 2023, förändringar.....	22
Investeringsredovisning.....	
- Sammanställning investeringsbudget.....	23
- Investeringsbudget, planerade större projekt.....	23
Resultatbudget.....	24
Balansbudget.....	25
Kassaflödesanalys	26

Kommunens verksamhet.....

Kommunstyrelsen.....	
- Kommunledningsförvaltningen.....	29
- Teknisk förvaltning	35
- Teknisk förvaltning renhållning	40
Lokala säkerhetsnämnd	41
Barn- och utbildningsnämnd	42
Socialnämnd	52
Bygg- och miljönämnd	61
Kultur- och fritidsnämnd.....	66

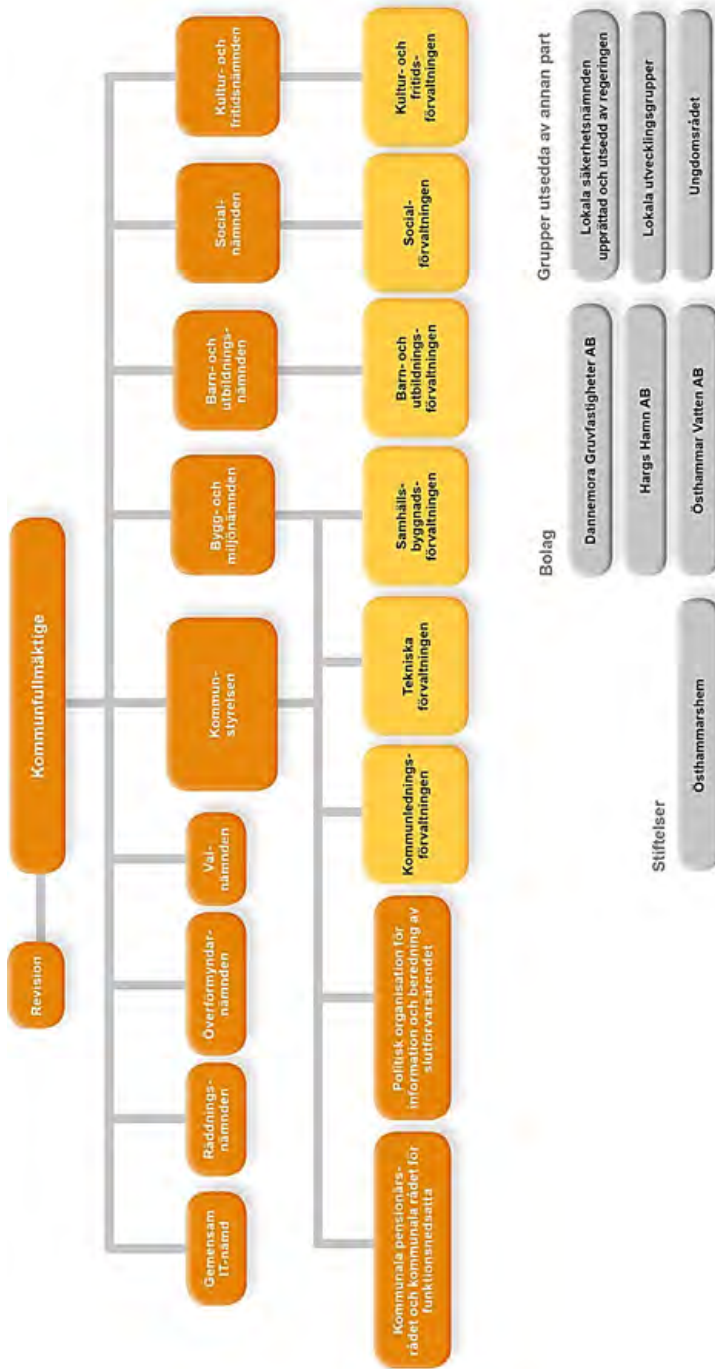
An aerial photograph of a residential building complex, overlaid with a semi-transparent red filter. The image shows several multi-story apartment buildings, parking lots filled with cars, and some greenery. The text is centered in the upper half of the image.

Organisation och övergripande kommentar

Ordförande har ordet

Organisation

Förvaltningsplan

An aerial photograph of a large lake surrounded by dense green forests. The image is overlaid with a semi-transparent green filter. The text 'Förvaltningsplan' is centered in the upper half of the image in a white, sans-serif font.

Omvärld och befolkning

Resiliens i både byggnader och utemiljö

Klimatförändringarnas effekter blir allt tydligare. Stormar, plötsliga skyfall och översvämningar är numera vardagsmat i nyhetsrapporteringen. Det sätter samhällets resiliens, förmåga att återhämta sig eller klara påfrestningar, på prov.

Såväl förra sommarens värme (med omfattande skogsbränder, foderbrist och eldningsförbud) och stormen Alfrida, som i början av det nya året slog till med full kraft, visade med tydlighet behovet av väl fungerande beredskap, snabba insatser och vikten av att nå ut med information till invånarna.

Ungas ökande psykiska ohälsa

Andelen unga i lägre tonåren som lider av psykisk ohälsa har kontinuerligt ökat sedan mitten av 1980-talet och andelen som rapporterar om psykosomatiska besvär som nedstämdhet, ont i huvud/mage har under tidsperioden fördubblats. De bakomliggande orsakerna till vad som orsakar psykisk ohälsa är komplext men detta faktum i sig, att frågan är komplex, friskriver inte från ansvar. Obehandlad psykisk ohälsa försvinner inte av sig själv, den bibehålls uppåt i åldrarna och innebär stort lidande för individen och samfälliga förluster.

Utbildningsnivå

På gruppnivå är utbildning viktigt för en rad olika faktorer. En av de främsta är inte helt oväntat möjligheten att få och behålla ett arbete, särskilt under lågkonjunktur. Men även individers hälsa och på lång sikt livslängd påverkas av individers utbildningsnivå. Det beror bland annat på levnadsvanor men även tillgång till exempelvis vård. I Östhammars kommun har endast 14 % av invånarna, 25-64 år, en eftergym

nasial utbildning om tre år eller längre (kvinnor 20 %, män 9 %). I vår kommun har vi dock hög sysselsättningsgrad som kan förväntas ha en viss kompensatorisk effekt för de negativa konsekvenserna av den låga utbildningsnivå. Den lokalt låga utbildningsnivån är också en utmaning utifrån Östhammars kommuns framtida kompetensbehov. Många av de bristyrken som pekas ut kräver högskoleutbildning.

Tänka regionalt och samarbeta

Ensam är inte stark. Komplexiteten i de utmaningar de kommunala organisationerna ställs inför ökar hela tiden. Östhammars kommun har emellanåt svårt att rekrytera den kompetens som organisationen behöver och våra grannar inom regionen står inför samma verklighet. I takt med att behoven ökar krävs det att vi samarbetar mer och konkurrerar mindre. Östhammars kommuns fördelar, kompetenser och resurser kan även stödja grannkommunerna i deras utveckling och på samma vis kan de stödja oss där de är starkare. Utmaningen är att tänka samverkan i alla situationer. Kommuner i vår geografiska närhet är ofta naturliga samarbetspartners, men det finns inget skäl till att begränsa sig. Kommunsverige är fullt av likasinnade som gärna delar med sig av kunskap och erfarenheter.

Digitalisering är inte valbart

Den digitala revolutionen är inte på väg, den är redan här. Företag och organisationer världen över arbetar med att ta sig an och använda de nya teknologierna för att bredda sitt utbud, höja sin kvalitet och öka sin konkurrenskraft. Vi som kommun kan inte välja om vi ska följa med eller inte. Om inte annat så kräver våra invånare, kunder och brukare att vi, likt alla,

andra anpassar och utvecklar oss. Valet ligger istället i hur vi tar oss an uppgiften; Nervöst och forcerat med digitalisering som självändamål eller genom det betydligt klokare alternativet; Digitalisering som ett sätt att hantera specifika arbetsmoment eller utmaningar.

Samverka för att möta välfärdstrycket

Trycket av höga förväntningar på välfärdstjänsterna och fler invånare med behov av kommunala tjänster ställer krav på samarbete mellan olika sektorer i samhället. Relationer mellan idéburna organisationer, näringsliv och det offentliga är att betrakta som förutsättningar för att möta olika samhällsutmaningar. Framförallt många äldre rör sig mellan olika vårdformer: specialistvård, slutenvård, Närvårdsenheten, öppenvård, hemsjukvård, särskilt boende och så vidare. Att arbeta med samma individer, men i olika faser av vårdkedjan, ställer stora krav på väl fungerande, reglerad och prestigelös samverkan. Trycket på de kommunala verksamheterna har ökat över tid och kommer öka ytterligare.

Fysisk och digital kommunikation

Östhammars kommun är en del av den expansiva Stockholmsregionen. Genom att aktivt driva på den sammankopplingen kan vi öka den egna attraktiviteten, tillgängliggöra vårt utbud, ta del av andras och vidga den gemensamma arbetsmarknaden. För att lyckas behöver Östhammars kommun arbeta för att bibehålla goda kollektiva resmöjligheter där det erbjuds, men framför allt utveckla dem där det saknas. Vår brist på utbyggd spårbinden trafik (tåg) gör oss beroende av god och säker väginfrastruktur. Funktionaliteten i våra primära kommunikationsstråk är naturligtvis av stor betydelse även för näringslivets transporter.

Vårt digitaliserade samhälle ställer höga och självklara krav på en helt utbyggd digital infrastruktur; Ett arbete där kommunen är en aktör, men inte den enda. Utbyggnaden är till stora delar beroende av kommersiella aktörer. I dagsläget sker inte utbyggnaden i takt med vare sig behov eller nationella, regionala och lokala planer.

Arbetslöshet

Statistiken i tabellen nedan är från arbetsförmedlingen och anger andelen öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, av den registerbaserade arbetskraften 16-64 år i september 2019 (2018).

Den totala arbetslösheten har ökat under senaste året, medan arbetslösheten för ungdomar 18-24 år i kommunen och länet har minskat något. När det gäller utrikesfödda har arbetslösheten minskat i Östhammar precis som i länet och i riket. Även för utrikesfödda ungdomar 18-24 år har arbetslösheten minskat.

ARBETSLÖSHET SEPTEMBER 2019 (2018)

Andel	Östhammar	Länet	Riket
Totalt	3,9 % (3,7 %)	5,7 % (5,7 %)	7,0 % (6,9 %)
18-24 år	4,9 % (5,1 %)	7,7 % (8,0 %)	9,1 % (9,0 %)
Utrikes födda	17,6 % (18,9 %)	16,7 % (17,3 %)	19,3 % (20,2 %)
18-24 år	20,7 % (27,9 %)	23,6 % (27,8 %)	24,9 % (28,7 %)

Demografi

Befolkningen i Östhammars kommun förväntas öka de kommande åren enligt SCB's befolkningsprognos baserad på befolkningen 2018.

Befolkningen i förskoleålder beräknas öka

marginellt under perioden. Gruppen grundskoleelever beräknas öka mellan 0,5 % till 2,0 % under perioden, invånare i gymnasieåldern relativt oförändrat med viss minskning av åldersgruppen. Åldergruppen 65 år och äldre ökar under perioden mellan 1,3 till 1,9 %. I detta ingår åldersgruppen 80 år och äldre som ökar

mellan 1,7-6,8 % under perioden. Den andel av befolkningen som är i arbetsför ålder kommer under perioden att vara relativt oförändrad. Under perioden har vi inte räknat med några större förändringar av in- och utflyttning.

	2018	2019*	2020*	2021*	2022*	2023*
FOLKMÄNGD						
Totalt	22 048	22 212	22 370	22 525	22 679	22 832
Män	11 344	11 424	11 500	11 576	11 651	11 726
Kvinnor	10 704	10 788	10 870	10 949	11 028	11 106
0-5 år	1 439	1 452	1 465	1 447	1 448	1 467
6-15 år	2 346	2 385	2 418	2 467	2 496	2 510
16-18 år	635	661	662	682	706	725
19-64 år	11 717	11 725	11 720	11 721	11 703	11 709
65-79 år	4 449	4 481	4 572	4 640	4 693	4 677
80-w	1 462	1 508	1 533	1 568	1 633	1 744
FOLKMÄNGDSFÖRÄNDRING						
Födda	211	212	216	220	224	227
Döda	248	257	259	261	263	266
Födelsenetto	-37	-45	-43	-41	-39	-39
Flyttningsnetto	159	209	201	196	193	191
Befolkningsförändring	122	164	158	155	154	152
UTDEBITERING						
Kommunen	21,69	21,69	21,69	21,69	21,69	21,69
Landstinget	11,71	11,71	11,71	11,71	11,71	11,71
Kyrkan, snitt	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25	0,25
TOTALT	33,65	33,65	33,65	33,65	33,65	33,65

* Befolkning utifrån SCB's befolkningsprognos 2019 med 2018 som bas

Känslighetsanalys

En kommun påverkas givetvis många gånger av händelser utanför dess egen kontroll. Ett sätt att göra detta tydligt är att upprätta en känslighetsanalys som visar hur olika förändringar påverkar kommunens finansiella situation. I tabellen nedan redovisas hur ett antal faktorer påverkar kommunens resultat.

Händelseförändring	Kostn/intäkt (Mnkr)
Ränteförändring med 1 %	+/- 4,2
Löneförändring med 1 %	+/- 8,6
Bruttokostnadsförändring 1 %	+/- 19,2
Försörjningsstödsförändring 10 %	+/- 1,2
100 kommuninvånare	+/- 5,0
Förändrad utdebitering 1 kr	+/- 50,2
10 årsarbetare (genomsnittslön)	+/- 5,0

Här framgår bland annat att varje procents löneökning innebär en kostnad för kommunen på ca 8,6 mnkr. Vidare framgår det att en procents ökning av bruttokostnaderna medför en kostnad på ca 19,2 mnkr. En skatteintäktsökning med 1 krona ger 55,2 mnkr och en ökad befolkning med 100 personer ger 5,0 mnkr i ökade intäkter. Tabellen visar med tydlighet att ovanstående exempel på förändringar kan få en avgörande betydelse för kommunens ekonomi. Därför är det viktigt att upprätthålla en finansiell beredskap på såväl kort som lång sikt.

Finansiell analys

Samhällsekonomi

Enligt Sveriges kommuner och landstings (SKL) senaste rapport beräknas Sveriges BNP-tillväxt bli svag både 2019 och 2020. Även tillväxten internationellt förväntas försvagas. Detta medför att det svenska resursutnyttjandet försvagas med vikande sysselsättning och stigande arbetslöshet som följd. Ekonomin går emot en mild lågkonjunktur där några år av svag arbetsmarknadskonjunktur förutses vilket medför en svagare tillväxt av det kommunala skatteunderlaget.

Riksbanken har antytt en räntehöjning i början av 2020 men SKL tror snarare att det kommer dröja till slutet av året.

Kommunens förutsättningar

Östhammars kommun står inför ett tufft ekonomiskt läge och behöver för att nå sina mål arbeta med effektiviserings- och besparingsplaner för den kommande budgetperioden. Utmaningarna är många, förutom demografi med fler äldre och yngre så bidrar staten till kostnadsöverföringar t.ex. genom neddragning av Arbetsförmedlingen samt Försäkringskassans striktare tolkning av regler för personlig assistans.

Det ekonomiska läget gör att vi behöver effektivisera och förenkla arbetet med de administrativa uppgifterna framöver. Arbetet med detta har påbörjats under 2019 med en översyn av kommunens administrativa organisation för att få en mer kostnadseffektiv organisation och att frigöra resurser till välfärden.

Kommunkoncernen står inför stora investeringar som kommer kräva nya lån och troligtvis nya borgensåtaganden. Det finns en risk att vi når koncernens lånetak om vi inte noga prioriterar alla de behov som finns för kommunens och koncernföretagens anläggningar.

God ekonomisk hushållning, finansiella styrtalet

God ekonomisk hushållning är ett lagkrav som innebär att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Enligt kommunallagen ska budgeten upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Vidare anges att om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet återställas under de närmaste följande tre åren. Budgeten för 2020 och den ekonomiska planen för 2021-2023 uppfyller balanskravet.

Vidare följer Östhammars kommun, för god ekonomisk hushållning finansiella mål

- Resultatöverskott i procent av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning ska på lång sikt uppgå till lägst 2,0 %. Målvärdet i budget 2020 är 1,9 %.
- Verksamheternas nettokostnad får inte öka snabbare än ökningen av skatteintäkter och generella bidrag.
- Samtliga nämnder följer budget. Om en nämnd prognosticerar ett underskott/överskott om > 1 % av sin budgetram ska Kommunstyrelsen skyndsamt underrättas.

Sammanfattning

Östhammars kommun budgeterar ett resultat för 2020 på 25 mnkr vilket motsvarar 1,9 % av skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag (nedan kallat skatter och bidrag). Först i slutet av planperioden beräknas budgeterat resultat nå upp till önskade 2 % av skatter och bidrag.

Östhammars totala nettoinvesteringar beräknas under 2020 uppgå till 215 mnkr. Totalt under perioden mellan 2020 till 2023 beräknas kommunen investera för 730 mnkr.

Skattefinansieringsgrad av investeringarna efter avdrag för investeringsbidrag beräknas under 2020 uppgå till 42 %. Detta innebär att investeringarna under 2020 inte förväntas kunna finansieras med skatteintäkter och investeringsbidrag, utan kommunen måste låna för att finansiera investeringarna.

För att finansiera pågående investeringar 2019 samt nya 2020 och 2021 beräknas de långfristiga lånen öka med 220 mnkr 2020 och totalt under perioden med 460 mnkr för att uppgå till 880 mnkr vid utgången av 2023.

Kommunen budgeterar en oförändrad skattesats med 21,69 % under perioden.

Resultat och kapacitet

Enligt policyn för god ekonomisk hushållning är målet att årets resultat ska uppgå till minst 2 % av skatter och bidrag. Verksamhetens nettokostnad får inte öka snabbare än ökningen av skatter och bidrag. Det ger utrymme för att över en längre tid skattefinansiera större delen av normal investeringsvolym i kommunen. Det innebär att kommunens kort- och långsiktiga

finansiella handlingsutrymme, i form av likviditet och soliditet, behålls.

UTVECKLING AV NETTOKOSTNADER, SKATTER OCH BIDRAG SAMT ÅRETS RESULTAT

Budget	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Utveckling av skatter och bidrag (%)	2,1	2,7	3,5	3,3
Nettokostnadsutveckling (%)	-0,5	2,9	2,9	1,7
Årets resultat (mnkr)	25,0	17,4	24,5	46,3
Årets resultat/skatter o bidrag (%)	1,9	1,3	1,8	3,2

Budgeterade investeringar

Östhammars sammanlagda investeringar för perioden 2020- 2023 uppgår totalt till 730 mnkr. De budgeterade nettoinvesteringarna beräknas för 2020 uppgå till 215 mnkr.

Även för 2021 är investeringstakten hög, för åren 2022 och 2023 är planen att nå en investeringstakt på 95 mnkr som är en nivå där kommunen själv kan finansiera sina investeringar utan att ta upp nya lån. Den höga investeringsnivån beror till stor del på den demografiska utvecklingen som kräver fler verksamhetslokaler samt att kommunens reinvesteringsbehov för fastigheter och anläggningar som byggdes under 1960–1970 talen har ökat.

Skattefinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar, 100 % innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks.

Skattefinansieringsgraden av investeringarna beräknas under 2020 uppgå till 42 %. Detta innebär att kommunen till stor del måste låna för att finansiera investeringarna.

Enligt policyn för god ekonomisk hushållning är målet att skattefinansieringsgraden av investeringarna ska vara 100 %. Eftersom tidigare planerade och pågående investeringar har förskjutits in i denna planperiod och investeringsbehovet bedöms som fortsatt högt, är det inte möjligt att uppnå målet 100 % före 2022.

NETTOINVESTERINGAR

Budget	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Nettoinvesteringar (mnkr)	215	325	95	95
Skattefinansieringsgrad av nettoinvesteringar (%)	42	26	99	124

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som har finansierats med eget kapital. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas. För att uppnå god ekonomisk hushållning bör kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser vara positiv.

SOLIDITET

Budget	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Soliditet enligt balansräkningen (%)	44	39	40	42
Soliditet inkl samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt (%)	11	11	12	14

Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv

Balanskravet innebär i korthet att kommunen ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Om resultatet ändå blir negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska kompenseras med motsvarande överskott inom tre år och att kommunfullmäktige i en plan ska ange hur det ska ske.

Syftet med RUR är att kunna reservera medel för att täcka underskott vid ett senare tillfälle när skatteunderlagsutvecklingen är svag. Med RUR kan kommunen vid en tillfällig intäktsdämpning undvika kortsiktiga neddragningar av verksamheter som eventuellt senare måste byggas upp igen. Avsikten är således att inte skjuta upp långsiktigt nödvändiga beslut om en verksamhet eller ekonomin i stort, det vill säga inte hämma åtgärder som är viktiga ur effektivitetssynpunkt.

I tabellen nedan redovisas en budgeterad balanskravsutredning inklusive resultatutjämningsreserven (RUR) för Östhammar under 2020 till 2023. Kommunen budgeterar ett resultat under 2020 på 25 mnkr. Även för åren 2021-2023 budgeteras överskott. Inga realisationsvinster eller andra poster som påverkar årets resultat efter balanskravsutredning före avsättning till RUR har budgeterats under perioden. Med ett resultat på 25 mnkr återställer vi vårt negativa resultat från 2018 på -1,9 mnkr samt även vårt prognosticerade underskott på -4,4 mnkr 2019.

Nästa steg i balanskravsutredningen utgörs av medel som förs till eller från RUR. Kommunen har hittills gjort 22,3 mnkr i avsättning till RUR och budgeterar inte för att göra några reservering till eller disponering från RUR under planperioden.

BALANSKRAVSUTREDNING

Budget	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
Årets resultat	25,0	17,4	24,5	46,3
Återställning enligt balanskrav 2018	-1,9			
Återställning enligt balanskrav 2019	-4,4			
Reducering av samtliga realisationsvinster	0	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	18,7	17,4	24,5	46,3
Reservering till resul- tatutjämningsreserv (RUR)	0	0	0	0
Disponering till resul- tatutjämningsreserv (RUR)	0	0	0	0
Balanskravsresultat	18,7	17,4	24,5	46,3

Avslutande kommentar

Budgeten för Östhammars kommun är upp-
rättad med ledning av den policy som antagits
för god ekonomisk hushållning. Kommunen
beräknas under perioden 2020 till 2023 inte nå
det resultatkrav på 2 % som kommunen har be-
slutat i policyn. Kommunen beräknas uppfylla
balanskravet under hela perioden. Av de övriga
målen är det skattefinansieringsgraden som
bedöms svårt att nå med hänvisning till de stora
investeringar som behövs

Skatter- och bidrag

Prognosen bygger på hur Sveriges kommuner och Landsting har bedömt skatteunderlagets utveckling samt utjämningsystemens förändringar under perioden 2019 - 2023.

Enligt kommunens egen prognos bedöms antalet invånare vara 22 150 den 1 november 2019. Befolkningen bedöms öka med 100, 150 och 200 under resp år 2020- 2022.

I Tabell: Befolkningsförändringar (1 november är det datum som avgör nästkommande års nivå inom skatte- och utjämningsystemen)

År	30 jun	1 nov	Förändring	1 november året innan
2016	21 689	21 775		+291
2017	21 865	21 954		+179
2018	22 030	22 022		+68
2019	22 158	22 100	(ursprunglig prognos)	+78
2019	22 158	22 150	(Ny prognos 191001)	+128
2020		22 250	(prognos)	+100
2021		22 400	(prognos)	+150
2022		22 600	(prognos)	+200

Skatte- och bidragsprognos 2019 - 2023

Antal invånare den 1/1 i året före	22 022	22 150	22 250	22 400	22 600
	Fastställt	Prognos	Prognos	Prognos	Prognos
	2019	2020	2021	2022	2023
Eget skatteunderlag	49 824	50 191	51 242	53 051	54 794
Garanterat skatteunderlag	58 422	59 268	60 743	63 032	65 457
Underlag för inkomstutjämning	8 598	9 077	9 501	9 981	10 663
Kommunens skattesats	21,69	21,69	21,69	21,69	21,69
Länsvisskattesats	19,14	19,14	19,14	19,14	19,14
	mnkr	mnkr	mnkr	mnkr	mnkr
Skatteintäkt före utjämning	1 080,7	1 088,6	1 111,4	1 150,7	1 188,5
Inkomstutjämning	164,6	173,7	181,8	191,0	204,1
Kostnadsutjämning	-14,7	-21,3	-21,4	-21,6	-21,8
Regleringsbidrag/avgift	15,5	23,0	26,7	23,0	17,1
Fastighetsavgift	61,1	62,9	64,0	66,0	67,0
LSS utjämning	-26,4	-24,0	-24,1	-24,2	-24,5
SKATTER, BIDRAG OCH UTJÄMNING	1 280,7	1 303,0	1 338,5	1 384,9	1 430,4
Korrigerad negativ slutavräkning 2018	1,0				
Slutavräkning 2019	-10,1				
Slutavräkning 2020		-3,1			
SUMMA SKATTER, BIDRAG OCH UTJÄMNING	1 271,6	1 299,9	1 338,5	1 384,9	1 430,4
Kommunens del av 10 mrdr extra bidrag utöver inräknat ovan	4,8	3,4	0	0	0
Summa inkl extra bidrag	1 276,4	1 303,3	1 338,5	1 384,9	1 430,4

Målarbete

Kommunfullmäktige har med utgångspunkt i Vision 2020 beslutat om fyra strategiska inriktningsområden som ska vara vägledande för all verksamhet i kommunen.

De fyra strategiska inriktningsområdena är en del av kommunens styrmodell – Styrhuset.

STRATEGISKA INRIKTNINGSOMRÅDEN

- En attraktiv och växande kommun
- En hållbar kommun
- En lärande kommun
- En öppen kommun

Vi följer årligen utvecklingen genom tolv styrtalet som är relevanta för vad vi vill uppnå, jämförbara med andra kommuner och som huvudsakligen mäts av andra. God ekonomisk hushållning är ett lagkrav som innebär att kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet.

En attraktiv och växande kommun

Som naturskön kust- och skärgårdskommun i utkanten av den dynamiska och snabbväxande Uppsala-Stockholm regionen finns naturliga förutsättningar för kommunen att växa invånarmässigt. Hög kvalitet i de kommunala välfärdstjänsterna och ett välmående näringsliv är nycklar i att kunna attrahera nya invånare.

En hållbar kommun

Hållbar utveckling knyter ihop hållbarheten i ekosystemen med de sociala och ekonomiska utmaningar mänskligheten står inför. Det strategiska inriktningsområdet En hållbar kommun ringar in samtliga tre hållbarhetsaspekter. I korthet innebär det att vi strävar efter ett effektivt resursutnyttjande, ej skadar miljön och ar-

betar långsiktigt för att ta ansvar för kommande generationer; att utveckla och bevara ska kunna växa tillsammans. Det betyder också att vi vill säkra jämlika och goda möjligheter till delaktighet, sammanhållning och engagemang liksom hälsa, välmående och trygghet genom hela livet.

En lärande kommun

Allt fler arbeten kräver högre utbildning och risken är stor att personer med bristfällig utbildning hamnar allt längre ifrån arbetsmarknaden och anställningsbarhet. Förbättrad skolframgång och det livslånga lärande är framgångsfaktorer för minskat utanförskap. Ett sätt att arbeta för en förbättrad kompetensförsörjning är samverkan mellan skola, akademi och näringsliv.

En öppen kommun

Ett hållbart samhälle tål påfrestningar, är anpassningsbart och förändringsbenäget. En viktig aspekt i detta är människors känsla av sammanhang och möjlighet att vara delaktiga och kunna påverka. Utöver att rösta i allmänna val erbjuder kommunen flera ingångar för invånare att delta i den lokala samhällsutvecklingen. Bland annat handlar det om att bjuda in till medborgardialoger kring viktiga frågor, tillhandahålla lättillgängliga tjänster för engagemang, skapa insyn i kommunens verksamheter och ha en god och ändamålsenlig tillgänglighet.

Strategiskt inriktningsområde	Styrtal	Utfall 2018	Måltal 2019	Måltal 2020
En attraktiv och växande kommun	1: Företagarnas nöjdhet med kommunens service	72	75	75
	2: Befolkningsutveckling	121	100	150
	3: Kommunens boendattraktivitet	43	35	35
En hållbar kommun	4: Långsiktiga finansieringen av välfärds-tjänster	0,1 %	0,0 %	1,9 %
	5: Medellivslängd	82,7	-	83,0
	6: Aktuell hållbarhets ranking	147	140	125
En lärande kommun	7: Andel elever som tagit gymnasieexamen	78,7	82,0	82,0
	8: Näringslivet upplevelse av hur väl det går att rekrytera medarbetare	2,55	2,80	2,90
	9: Den egna organisationens lärande och utveckling	-	35 %	80 %
En öppen kommun	10: Invånare som upplever att de har inflytande, index	34	43	44
	11: Invånare som har förtroende för kommunen, index	39	43	44
	12: Invånare som känner sig trygga, index	64	70	70

S1: Företagarnas nöjdhet med kommunens service

Löpande Insikt är en servicemätning av kommunernas myndighetsutövning. Undersökningen sker i samarbete med SKL och Stockholm Business Alliance (SBA).

Enkäten innehåller 37 frågor, varav 11 bakgrundsfrågor, tre NKI-frågor (nöjd-kund-index) samt 23 frågor kopplade till sex serviceområden: information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet.

Källa: Kolada U07451

Högt är bra.

S2: Befolkningsutveckling, nettoökning av befolkningen

För helårsrapportering används den officiella SCB-statistiken per den 31/12, som brukar vara färdig v 11.

För delårsrapportering används preliminär statistik som hämtas ur IST analys. Den uppdateras varje vecka genom prenumeration från Skatteverket.

Källa: SCB

Högt är bra.

S3: Kommunernas boendeattraktivitet

Bäst att bo är en årlig undersökning där Handelshögskolan i Jönköping och tidskriften Fokus rankar Sveriges kommuner. Rankingen består av 43 stycken variabler som sammanvägs i fem stycken delindex: Bäst att vara ung; Bäst att vara äldre; Bäst att ha familj; Bäst att arbeta och Fundamentala variabler. Dessa vägs därefter samman i ett totalindex.

Lågt är bra.

S4: Långsiktiga finansieringen av välfärdstjänster, resultat i % av skatter

Det kommunala balanskravet innebär att kommunen ska visa ett resultatöverskott. Intäkterna från skatter och statsbidrag ska vara större än kommunens nettokostnader. Om ett negativt resultat redovisas ska detta regleras under de tre nästkommande åren. Genom att budgetera för ett resultatöverskott skapas ett utrymme för att finansiera kommunens investeringar.

S5: Medellivslängd

Beräknad återstående medellivslängd i antal år vid födseln för män/kvinnor födda i Sverige. Värdet för man resp kvinna läggs ihop och divideras med två.

Källa: Kolada N00923 / N00925

Högt är bra.

S6: Tidskriften Aktuell hållbarhet:s ranking av kommuner

Sveriges Miljöbästa kommun är en årlig undersökning där tidningen Aktuell hållbarhet rankar Sveriges kommuner. Undersökningen åskådliggör på ett relativt bra sätt om kommunen ligger i toppen, mitten eller botten jämfört

med andra kommuner i landet genom jämförelse av ett stort antal variabler relaterade till hållbarhet.

Lågt är bra.

S7: Andel elever som tagit gymnasieexamen inom fyra år

Gymnasieelever med examen inom 4 år, lägeskommun, andel (%)

Antal elever som började på gymnasium i kommunen för 4 år sedan med examen inom 4 år, inkl. IM dividerat med antal elever som började på gymnasium i kommunen för 4 år sedan, inkl. IM (introduktionsprogram)

Källa: SCB

Högt är bra.

S8: Näringslivets upplevelse av hur väl det går att rekrytera medarbetare i vårt geografiska område

Vi mäter Svenskt Näringslivs ranking och den betygsättning de ger frågan om möjligheten att rekrytera kompetens. Mätningen görs en gång om året i samband med deras undersökning. <https://www.foretagsklimat.se/enkatsvar>

Högt är bra.

S9: Den egna organisationens lärande och utveckling

Styrtalet avser andelen medarbetare som upplever att de utvecklats det senaste året. Frågeställningen är en av flera i den medarbetarundersökning som distribueras till samtliga anställda.

Källa: egen undersökning

Högt är bra.

S10: Invånare som upplever att de har inflytande, INDEX

Resultatet hämtas från SCB:s årliga medborgarundersökning och baseras på självrapporterade mått, utifrån en randomiserad grupp invånare.

Källa: Kolada Nöjd Inflytande-Index - Helheten (U00408)

Högt är bra.

S11: Invånare som har förtroende för kommunen, INDEX

Resultatet hämtas från SCB:s årliga medborgarundersökning och baseras på självrapporterade mått, utifrån en randomiserad grupp invånare.

Källa: Kolada Nöjd Inflytande-Index - Förtroende (U00407)

Högt är bra.

S12: Invånare som känner sig trygga, INDEX

Resultatet hämtas från SCB:s årliga medborgarundersökning och baseras på självrapporterade mått, utifrån en randomiserad grupp invånare.

Källa: Kolada Nöjd Region-Index - Trygghet (U00405)

Högt är bra.

Driftbudget

NETTOKOSTNADER PER NÄMND (TKR)	BUDGET 2019	BUDGET 2020	BUDGET 2021	BUDGET 2022	BUDGET 2023
Kommunstyrelse (KS)	-180 865	-172 635	-176 838	-177 838	-178 838
varav finansförvaltning	-15 342	-16 342	-20 342	-21 342	-22 342
varav kommunledningskontor	-101 775	-98 047	-97 367	-97 367	-97 367
varav enheten för arbete o sysselsättning	-7 968	-8 101	-7 591	-7 591	-7 591
varav teknisk förvaltning	-55 780	-50 145	-51 538	-51 538	-51 538
Lokal Säkerhetsnämnd	0	0	0	0	0
Bygg- och miljönämnd (BMN)	-6 793	-7 376	-7 353	-6 853	-6 853
Kultur- och fritidsnämnd (KFN)	-39 757	-39 955	-39 921	-43 521	-43 521
Barn- och utbildningsnämnd (BUN)	-548 181	-561 149	-564 314	-570 554	-570 554
Socialnämnd (SN)	-484 378	-494 651	-507 011	-512 011	-512 011
Lönepott	0	0	-2 000	-4 000	-4 000
Rationaliseringar	0	0	5 000	10 000	15 000
Uppräkning 2021 - 2023	0	0	-25 188	-51 134	-77 826
Återställning enl balanskrav	-5 000	0	0	0	0
Verksamhetens nettokostnad	-1 264 974	-1 275 767	-1 317 626	-1 355 912	-1 378 603
Skatter och generella statsbidrag	1 268 783	1 303 291	1 338 518	1 384 930	1 430 446
Räntenetto	-1 520	-2 500	-3 500	-4 500	-5 500
ÅRETS RESULTAT	2 289	25 024	17 392	24 518	46 343

Driftbudget 2020

Förändringar jämfört med 2019 års budget

Till 2020 räknas lönebudgeten för 2019 upp med 2 % en ökning på 17,1 mnkr. Övriga nettokostnader räknas upp med 1,4 % efter KPI-KS januari, en ökning med netto 5,4 mnkr.

Kommunstyrelse

Anslaget Ungas välmående på 1,0 mnkr som fördelats med 50 % vardera till BUN och SN stryks. Rationaliseringar på 3,5 mnkr ligger

under kommunstyrelsen men kan beröra alla nämnder. Utvecklings och strukturmedel minskas från 1,8 mnkr till 0,9 mnkr. **Politik:** Anslag för EU valet om 0,6 mnkr som budgeterades 2019 tas bort. **Stab:** Växling av budgetram till upphandlingsenheten med 0,6 mnkr. **Upphandlingsenhet:** Från stab flyttas 0,6 mnkr dessutom utökas enheten med ytterligare en tjänst med 0,6 mnkr. **ÖsthammarDirekt:** En mindre besparing på under 0,1 mnkr utförs under året. **Marknad och kommunikation:** Ett ändrat uppdrag innebär en minskad budget med 1,1 mnkr.

Gemensam Räddningstjänstnämnd: Justering av budget ökning 0,8 mnkr för att överensstämma med nämndens beslutade budget.

Lednings- och verksamhetsstöd (LVS): Växling från socialnämnden 0,6 mnkr HR-strateg. En besparing på en tjänst 0,5 mnkr i och med nya HR-systemet.

Teknisk förvaltning: Till Socialnämnden växlas 3,1 mnkr för bostadsanpassning inkluderat en tjänst. Budgetramen höjs med 0,2 mnkr för ökade driftskostnader på grund av investeringar som ej täcks av hyresintäkter. Genom organisationsförändringar, ytoptimeringar, kompetensförstärkningar och verksamhetsanpassningar minskar man ramen med 4,8 mnkr. I och med stängning av Snesslinge och Gräsö skolor/fritids ökade lokalkostnader -1,9 mnkr till dess annan användning av lokalerna. Kostnadsminskning blir totalt 2,9 mnkr.

Bygg- och miljönämnd

En förstärkning av budgeten med 0,5 mnkr.

Kultur- och fritidsnämnd

En minskning av budgeten med 0,5 mnkr.

Barn- och utbildningsnämnd

Till Socialnämnden växlas 1,1 mnkr för korttidstillsyn 12-15 år. Beräknade ökade lokalkostnader Nya skolan 2,5 mnkr. Utökad ram för ytterligare 20 förskolebarn och 20 elever i grundskolan 1,6 resp 0,8 mnkr. Kostnadsökning nytt avtal skolskjutsar 5,0 mnkr och kvalitetsförbättringar i grundskolan 5,0 mnkr. Dessutom kostnadsökningar pga volymökningar i grundsärskola och egna fritidshem, ändrat statsbidrag modersmålsundervisning och kommunalt aktivitetsansvar, öppnande av fritidsklubb Gimo och förtätning av IT-hårdvara på sammanlagt ca 3,0 mnkr.

Kostnadsminskningar genom avveckling av små enheter 5,3 mnkr, avveckling pedagogisk omsorg 1,2 mnkr och barnomsorg obekvämtid 1,5 mnkr.

I övrigt sparbetning 10% måltider och halverad IT-budget, omförhandlingar samverkansavtal gymnasieskolan och överyn riktlinjer inackorderingsbidrag, neddragningar 3 tj skolutvecklingsenhet 8,0 mnkr.

Extra lönepott till BUN på 2,0 mnkr.

Socialnämnd

Budgetväxling 0,6 mnkr till LVS för HR-strateg inriktad mot SN's områden, 1,1 mnkr för korttidstillsyn från BUN och 3,1 mnkr från teknisk förvaltning för bostadsanpassning.

Den tillfälliga budgetförstärkningen på 10,0 mnkr tas bort. Ramen höjs med 4,0 mnkr för volymtillväxt i hemtjänsten, 1,1 mnkr halvårseffekt för 5 pl i servicebostäder, utökad budget barn och unga 4,0 mnkr och ett sparbetning på 1,8 mnkr 10% för matdistribution.

Pensioner Efter Skandias helårsprognoser höjs budgeten med 1,0 mnkr för att täcka upp för kommunens kostnader.

Skatter och bidrag Prognosen beräknas på 22 150 invånare 1 november 2019 och beräkningen följer SKL:s skatte och bidragsprognos 2019-10-01.

Räntenetto Pga befarade högre räntor och ökat behov av belåning höjs ramen med 1,0 mnkr.

Det budgeterade resultatet 2020 är 1,9% och når inte upp till det finansiella resultatmålet på 2,0 %.

Driftbudgetens flerårsplan 2021 – 2023

Rationalisering år 2021 på 3,0 mnkr fördelat i nivå med 2019 års beting varav Barn- och utbildningsnämnden och Socialnämnden tar 1,4 mnkr vardera. Ytterligare 5,0 mnkr per år 2021-2023 ännu ej fördelat då utredningar pågår.

Lönepott 2,0 mnkr extra lönesatsningar 2021 och ytterligare 2,0 mnkr 2022.

Kommunstyrelse

År 2021 Tillfälligt anslag 2018 - 2020 till *Marknad och kommunikation* på 0,2 mnkr för nytt intranät tas bort. *ÖsthammarDirekt* 0,4 mnkr besparing konsumentvägledning. *Tekniska förvaltningen*: ökade driftskostnader 0,2 mnkr på grund av vissa investeringar som ej täcks av hyresintäkter. Ökad kostnad 2,0 mnkr överföringsledning Tierp-Östhammar. Besparing 0,8 mnkr vid pensionsavgångar och verksamhetsanpassningar. *AME*: Besparing vid pensionsavgångar 0,5 mnkr.

Bygg- och miljönämnd

År 2022 Tillfälligt anslag 1,0 mnkr tas bort när konjunkturläget nu bedöms mer gynnsamt för nämnden. Tilllägg 0,5 mnkr.

Kultur- och fritidsnämnd

År 2022 Hyresökning 3,6 mnkr för ny sporthall i Östhammar.

Barn- och utbildningsnämnd

År 2021 Ökade lokalkostnader nya skolan i Östhammar 7,5 mnkr (totalt är ramen utökad med 12,0 mnkr för nya skolan). Beräknad ökning förskolebarn 1,6 mnkr och fler elever i grundskolan 0,8 mnkr. Helårseffekt kostnadsökning 1,2 mnkr avveckling pedagogisk omsorg och

0,7 mnkr förtätning IT-hårdvara. Sparbeting 5% fastighetsförvaltning 4,5 mnkr, uppsägning avtal Hälsoäventyret 0,4 mnkr.

År 2022 Ökade lokalkostnader förskolor i Österbybruk och Östhammar 3,5 mnkr. Minskad kostnad 2,0 mnkr när förskolepaviljongerna tas bort. Hyresökning Österbyskolan 2,3 mnkr. Beräknad ökning förskolebarn 1,6 mnkr och fler elever i grundskolan 0,8 mnkr.

Socialnämnd

År 2021 Ramen höjs med 5,0 mnkr för utökad antal boendeplatser äldreomsorg. Utökad ram barn- och ungdomsplaceringar 2,0 mnkr. Utökning gruppboendestäder 6 pl 5,7 mnkr. Helårseffekt serviceboendestäder 1,1 mnkr.

År 2022 Ramen höjs med 5,0 mnkr för utökad antal boendeplatser äldreomsorg.

Pensioner I planen tillförs 1,0 mnkr respektive år plus ytterligare 3,0 mnkr 2021 för ökade kostnader, utifrån Skandias prognoser.

Uppräkning 2021 - 2023 en uppräkningspott motsvarande 2,0 % ca 25 mnkr per år har satts av för att i budgetarbetet fördelas till nämndernas budgetramar.

Skatter och bidrag I prognosen för skatter och bidrag under planperioden beräknas ökning av antal invånare 1 november respektive år med 100 invånare 2019 och 2020, 150 invånare 2021 och 200 invånare 2022. Prognosen för kommunens intäkter är gjord enligt SKL:s skatte och bidragsprognos 2019-10-01.

Räntenetto En årlig ramökning med 1,0 mnkr under planperioden.

Investeringsbudget

NETTOBUDGET PER NÄMND (TKR)	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Kommunstyrelse	201 000	315 900	86 300	86 300
varav kommunledningskontor	2 500	2 500	2 500	2 500
varav teknisk förvaltning	194 000	312 900	83 300	83 300
varav affärsverksamhet Renhållning	4 500	500	500	500
Bygg- och miljönämnd	1 700	200	200	200
Kultur- och fritidsnämnd	1 700	1 700	1 700	1 700
Barn- och utbildningsnämnd	8 500	4 500	4 500	4 500
Socialnämnd	2 300	2 300	2 300	2 300
NETTOINVESTERINGAR KOMMUNEN	215 200	324 600	95 000	95 000

STÖRRE INVESTERINGSPROJEKT (TKR)	UTGIFTER TOM 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Nya skolan, Östhammar	105 400	80 000	58 000		
Ny/ombyggnation sporthall Östhammar	3 000	25 000	69 000	15 000	
Ny förskola Östhammar	3 500	15 000	30 000	3 250	
Ny förskola Österbybruk	3 500	33 000	15 000	250	
Utbyggnad Österbyskolan	10 800	20 000	10 000		
Utbyggnad Olandsskolan		500	35 000		
Skolor i Gimo		1 000	35 000		

Resultatbudget

mnkr	Bokslut 2018	B.progn 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER						
Verksamhetens intäkter	693,9	652,4	575,2	581,6	583,9	583,9
Verksamhetens kostnader	-1 866,1	-1 873,0	-1 785,1	-1 831,3	-1 869,9	-1 890,6
Avskrivningar	-62,2	-61,0	-65,9	-67,9	-69,9	-71,9
Summa verksamhetens nettokostnader	-1 234,3	-1 281,6	-1 275,8	-1 317,6	-1 355,9	-1 378,6
SKATTEINTÄKTER MM						
Skatteintäkter	1 029,5	1 080,7	1 088,6	1 111,4	1 150,7	1 188,5
Generella statsbidrag o utjämning	204,7	195,7	214,6	227,1	234,2	242,0
Summa verksamhetens resultat	-0,1	-5,3	27,5	20,9	29,0	51,8
Finansiella intäkter	2,1	3,9	1,6	1,6	1,6	1,6
Finansiella kostnader	-0,9	-2,0	-4,1	-5,1	-6,1	-7,1
Resultat efter finansiella poster	1,1	-3,4	25,0	17,4	24,5	46,3
Extraordinära intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ÅRETS RESULTAT	1,1	-3,4	25,0	17,4	24,5	46,3

Balansbudget

mnkr	Bokslut 2018	B.progn 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
TILLGÅNGAR						
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR						
Materiella/immateriella anläggningstillgångar	1 137,2	1 208,6	1 457,9	1 714,6	1 739,7	1 762,8
Finansiella anläggningstillgångar	73,6	73,6	73,6	73,6	73,6	73,6
Summa anläggningstillgångar	1 210,8	1 282,2	1 531,5	1 788,2	1 813,3	1 836,4
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR						
Förråd/exploateringstillgångar	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Kortfristiga fordringar	139,9	139,9	139,9	139,9	139,9	139,9
Kassa och bank	135,1	51,3	50,0	50,0	50,0	50,0
Summa omsättningstillgångar	275,9	192,1	190,8	190,8	190,8	190,8
Summa tillgångar	1 486,7	1 474,2	1 722,2	1 978,9	2 004,0	2 027,1
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital	735,8	732,4	757,4	774,8	799,3	845,7
- varav resultatutjämningsreserv	22,3	22,3	22,3	22,3	22,3	22,3
- varav årets resultat	1,1	-3,4	25,0	17,4	24,5	46,3
AVSÄTTNINGAR						
Avsättningar för pension och likn. förpliktelser	28,3	32,0	33,0	37,0	38,0	39,0
Övriga avsättningar	15,2	15,5	15,8	16,2	16,5	16,9
Summa avsättningar	43,5	47,5	48,8	53,2	54,6	55,9
SKULDER						
Långfristiga skulder	436,2	443,2	664,8	899,7	899,0	874,4
Kortfristiga skulder	271,2	251,2	251,2	251,2	251,2	251,2
Summa skulder	707,4	694,4	916,0	1 150,9	1 150,2	1 125,6
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 486,7	1 474,2	1 722,2	1 978,9	2 004,0	2 027,1

Kassaflödesanalys

mnkr	Bokslut 2018	B.progn 2019	Budget 2020	Plan 2021	Plan 2022	Plan 2023
DEN LÖPANDEVERKSAMHETEN						
Periodens resultat	1,1	-3,4	25,0	17,4	24,5	46,3
Ökning (+) /minskning (-) av avsättningar	0,4	4,0	1,4	4,4	1,4	1,4
Rearesultat avyttring av anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för av- och nedskrivningar	62,2	61,0	65,9	67,9	69,9	71,9
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	63,7	61,7	92,3	89,7	95,8	119,6
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	25,1					
Ökning (-)/minskning (+) förråd mm	36,5					
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder						
Medel från den löpande verksamheten	125,2	61,7	92,3	89,7	95,8	119,6
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Förvärv av materiella/immateriella anläggningstillgångar	-156,8	-132,4	-315,2	-324,6	-95,0	-95,0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	0,0					
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	166,9					
Omfört till omsättningstillgångar (expl.fastighet,tomt)	0,0					
Medel från investeringsverksamheten	10,1	-132,4	-315,2	-324,6	-95,0	-95,0
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Ökning (+)/minskning (-) av övriga långfristiga skulder	-28,0	7,0	221,6	234,9	-0,8	-24,6
Ökning (-)/minskning (+) av långfristiga fordringar						
Medel från finansieringsverksamheten	-28,0	7,0	221,6	234,9	-0,8	-24,6
ÅRETS KASSAFLÖDE	107,3	-155,6	-1,3	0,0	0,0	0,0
Likvida medel vid årets början	99,5	206,9	51,3	50,0	50,0	50,0
Likvida medel vid periodens slut	206,9	51,3	50,0	50,0	50,0	50,0

Kommunstyrelsen

Kommunledningsförvaltningen

Verksamhetsområde

Kommunstyrelsen svarar i huvudsak för tre områden;

Stödfunktion, till förvaltningsorganisationen genom lön, HR, Ekonomi, IT, Kommunikation och upphandling samt stöd till den politiska organisationen genom att administrera och bereda de ärenden som kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutar om

Tekniska förvaltningen, som ansvarar för fastighet, gator, park, markfrågor, renhållning, måltid och städ

Näringslivs och tillväxtfrågor, kommunens näringslivsfrämjande arbete, strategisk fysisk planering, landsbygdsutveckling och internationella frågor

Nyckeltal

Nyckeltal	2017	2018	2019
Sjukfrånvaro, sjuktal i %	7,6 %	8,1 %	
Bostadsutveckling, inkomna lov bostad och lägenhet	178	72	
Bostadsutveckling, slutbesked	64	71	
Öppen arbetslöshet	2,2 %	2,2 %	
Nyföretagarbarometern (Jobs and Society) Nystartade företag per 1 000 invånare	3,74	4,27	
Syna tillväxtindex (UC) Ranking i länet	7:a	1:a	
Fastighetsprisindex (SCB)			
Livsmedelssvinn			

Målarbete utifrån de strategiska inriktningsområdena

En attraktiv och växande kommun

I kommunstyrelsens mål framgår att vi behöver förstärka våra aktiviteter avseende företagsklimatet. Detta handlar såväl om vår service, information och rådgivning som vår myndighets-

Planeringsförutsättningar

Kommunstyrelsens planeringsförutsättningar bygger på de förändringstryck som bl.a. beskrivs i den övergripande omvärldsanalysen. Den demografiska utvecklingen, avmattningen i konjunkturen samt de osäkerheter som finns internationellt sätter spår i kommunstyrelsens arbete. Våra intäkter växer inte med den hastigheten som de demografiska behoven gör. Med ökade behov och växande investeringar krävs effektiviseringar i hela den kommunala organisationen, men kanske främst i den kommunala överbyggnaden och dess administration. Utöver detta konstaterar kommunstyrelsen att områden som företagsklimat, medborgarinflytande samt infrastruktur för befolkningsutveckling behöver prioriteras.

utövning. Dessutom behöver vi förstärka våra aktiviteter kopplade till näringslivsfrämjande.

Vi behöver fortsatt utveckla vårt arbete med markupplåtelse. Detta kompliceras av kommunens VA-situation men behöver likväl utvecklas.

En hållbar kommun

Den ekonomiska hållbarheten är i fokus för kommunstyrelsen. Detta ger att kommunstyrelsen prioriterar följande under 2020;

- en långsiktig plan för investeringar och finansiering
- budgetföljsamhet och resultatöverskott
- organisationsförändring för att öka effektiviteten

En lärande kommun

I takt med den tekniska utveckling, automation och robotisering, behöver såväl processer som medarbetare utvecklas. Organisationen behö-

ver bli mer innovationsfrämjande samt utnyttja hela kompetensen av våra medarbetare. Detta kräver kanske såväl förändrad organisation som arbetssätt och kultur.

En öppen kommun

Kommunstyrelsen vill öka inflytandet för kommunens medborgare. Detta görs bl.a. genom ett antal inflytandeverktyg. Detta räcker inte och måste kompletteras med ytterligare aktiviteter och kanske på ett annat sätt än tidigare. Kommunens arbete på detta område måste innoveras, kanske med fokusgrupper, kanske genom att bjudas in tidigt i processerna eller kanske arvoda medborgarna för deras deltagande.

Strategiskt inriktningsområde	Nämndmål	Styrtal	Måltal 2020
En attraktiv och växande kommun	Östhammars kommun ska vara en bra plats att leva och bo.	Företagens nöjdhet med kommunens arbete med markuppåtelse	70
		Medborgarnas nöjdhet med kommunens arbete inom gata/park	50
	Östhammars kommun ska ha ett starkt företagsklimat med goda relationer till det lokala näringslivet och leverantörer	Svenskt Näringslivs ranking	175
En hållbar kommun	Östhammars kommun skall vara en attraktiv arbetsgivare	Sjukta, andelen sjukskrivna inom kommunstyrelsens verksamhetsområde	6,5 %
	Kommunstyrelsen skall vara ett föredöme och redovisa ett gott ekonomiskt resultat	Resultatöverskott	0,5 %
	Kommunstyrelsens verksamheter skall minska sin klimatpåverkan	Insamlat hushållsavfall totalt, kg/person	600 kg
Resor i tjänsten med egen bil - antal kilometer		320 000	
En lärande kommun	Samtliga medarbetare skall erbjudas kompetensutveckling i sitt arbete	Den egna organisationens lärande och utveckling	80 %

Strategiskt inriktningsområde	Nämndmål	Styrtal	Måltal 2020
En öppen kommun	I Östhammars kommun ska det vara lätt, för medborgare, besökare och företagare, att kontakta, hämta information från, samt lämna synpunkter till kommunen.	Antalet besök i våra kanaler, Östhammar Direkt, vår externa web samt sociala medier.	30
		Antalet initiativ inom ramen för de inflytande verktyg vi har (medborgarmotion, fråga din politiker samt allmänhetens frågestund)	
	Medborgare, besökare och företagare skall alltid få ett gott bemötande och en god service.	Kommunernas kvalitet i korthet – kommunens placering, helhetsvärdering	10

Verksamhetsförändringar, konsekvenser och uppdrag 2020

Under 2020 kommer ett förslag om organisationsförändring att läggas fram. Det är alldeles för tidigt att spekulera om konsekvenser. Dock är det rimligt att det kommer att få konsekvenser.

I budgeten för 2020 minskas budgeten för Kommunikation med 40% vilket innebär att verksamheten minskas med två tjänster. Detta får givetvis konsekvenser och innebär att stödet till förvaltningarna minskar. Fokus läggs på kris-kommunikation, våra kanaler samt att stärka arbetsgivarvarumärket internt och externt.

Budgeten för 2020 innebär för samtliga nämnder och styrelser att effektiviseringar måste göras.

För kommunstyrelsen innebär det att verksamheten måste öka produktiviteten och prioritera rätt.

Verksamheten 2021 - 2023

Kommunstyrelsen avser att under planperioden särskilt arbeta med;

- en långsiktigt god ekonomi
- den infrastruktur som behövs för befolkningsutveckling
- hållbarhet inom såväl sociala sektorn som i den ekologiska
- utveckla former som stärker den lokala demokratin

Ekonomisk planering

RESULTATRÄKNING (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Intäkter (+)	79 741	54 806	53 920	53 920	53 920	53 920
Kostnader (-)	-177 613	-164 549	-159 469	-158 279	-158 279	-158 279
varav personalkostnader	-85 425	-75 334	-76 255	-75 755	-75 755	-75 755
varav lokalkostnader	-4 987	-4 454	-4 417	-4 417	-4 417	-4 417
varav övriga kostnader	-87 201	-84 761	-79 397	-78 707	-78 707	-78 707
Nettokostnader	-97 871	-109 743	-106 148	-104 959	-104 958	-104 958

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
100 Politisk verksamhet						
Intäkter	713	0	0	0	0	0
Kostnader	-8 688	-10 338	-7 963	-7 963	-7 963	-7 963
110 Stöd till politiska parti						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-1 248	-1 346	-1 365	-1 365	-1 365	-1 365
120 Revision						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-869	-921	-934	-934	-934	-934
130 Övrig politisk verksamhet						
Intäkter	448	450	0	0	0	0
Kostnader	-5 331	-5 364	-4 959	-4 950	-4 950	-4 950
215 Fysisk, teknisk planering						
Intäkter	4 845	6 550	6 550	6 550	6 550	6 550
Kostnader	-4 941	-6 731	-6 748	-6 748	-6 748	-6 748
220 Näringslivsbefrämjande åtg						
Intäkter	6 029	428	0	0	0	0
Kostnader	-11 946	-6 276	-4 881	-4 676	-4 676	-4 676
225 Konsument- o energirådgivning						
Intäkter	234	0	0	0	0	0
Kostnader	-698	-347	0	0	0	0
230 Turistverksamhet						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-1 655	-1 665	-1 688	-1 688	-1 688	-1 688

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
263 Miljö, hälsa o hållbar utveckl						
Intäkter	1 113	0	0	0	0	0
Kostnader	-1 937	-731	-741	-741	-741	-741
270 Räddningstjänst						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-24 846	-25 841	-27 379	-27 379	-27 379	-27 379
275 Totalförsvaret o samhällssky						
Intäkter	880	880	880	880	880	880
Kostnader	-591	-1 295	-1 295	-1 292	-1 292	-1 292
315 Allmän kulturverksamhet. ö						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-557	-563	-571	-571	-571	-571
510 Vård och omsorg om äldre						
Intäkter	511	302	307	307	307	307
Kostnader	-1 678	-2 393	-2 433	-2 433	-2 433	-2 433
513 Insatser enligt LSS/SFB						
Intäkter	13 876	14 450	14 691	14 691	14 691	14 691
Kostnader	-13 854	-14 450	-14 691	-14 691	-14 691	-14 691
558 Vård f vuxna m missbr.probl						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-93	-95	-96	-96	-96	-96
600 Flyktingmottagande						
Intäkter	10 148	7 952	6 035	6 035	6 035	6 035
Kostnader	-6 337	-7 819	-5 899	-5 899	-5 899	-5 899
610 Arbetsmarknadsåtgärder						
Intäkter	25 217	17 995	18 296	18 296	18 296	18 296
Kostnader	-31 454	-24 005	-24 407	-23 897	-23 897	-23 897
800 Arbetsområden och lokaler						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-144	-150	-152	-152	-152	-152
910 Gemensamma besparingar						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	0	0	3 500	3 500	3 500	3 500

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
920 Gemensamma verksamheter						
Intäkter	15 729	5 799	5 263	5 263	5 263	5 263
Kostnader	-60 745	-54 219	-55 467	-54 404	-54 404	-54 404
Nettokostnader	-97 871	-109 743	-106 148	-104 958	-104 958	-104 958
Driftbudget per verksamhetsområde, netto (tkr)						
Politik	-8 173	-8 704	-8 236	-8 227	-8 227	-8 227
Stab	-7 284	-3 902	-3 328	-3 323	-3 323	-3 323
Marknad och kommunikation	0	-3 766	-2 770	-2 565	-2 565	-2 565
ÖsthammarDirekt	0	-2 912	-2 918	-2 512	-2 512	-2 512
Upphandlingsenhet	0	-2 634	-3 922	-3 918	-3 918	-3 918
Samhällsplaneringsenhet	0	-8 114	-8 233	-8 226	-8 226	-8 226
Lednings- och verksamhetsstöd	-25 416	-25 762	-26 248	-26 216	-26 216	-26 216
Oförutsedda o projekt inkl gemensamma besparingar KS	-2 745	-5 081	287	287	287	287
Överförmyndarnämnd	-2 184	-2 514	-2 538	-2 538	-2 538	-2 538
Räddningstjänstnämnd	-24 846	-25 841	-27 379	-27 379	-27 379	-27 379
IT-nämnd	-12 258	-12 545	-12 761	-12 749	-12 749	-12 749
Tillväxtkontor	-10 649	0	0	0	0	0
AME Arbetsmarknadsenheten	-4 303	-7 968	-8 101	-7 591	-7 591	-7 591
Slutförvarsenheten	-13	0	0	0	0	0
Nettokostnader	-97 871	-109 743	-106 148	-104 958	-104 958	-104 958

Investeringsbudget

Kommunstyrelsen, exklusive den tekniska verksamheten, har under planperioden inga större investeringsobjekt. Under 2020 och 2021 kommer ett E-arkivsystem att införas, vilket får

påverkan på hela den kommunala organisationen. Införandet innebär både initiala resurskraven innebär även goda möjligheter till effektivisering för flera förvaltningar.

INVESTERINGSBUDGET (TKR)	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Oförutsett	1 500	500	2 500	2 500
E-arkiv	1 000	2 000	0	0
Summa	2 500	2 500	2 500	2 500

Kommunstyrelsen

Teknisk förvaltning

Verksamhetsområde

Kommunstyrelsen ansvarar för teknisk verksamhet, med teknisk verksamhet avses drift och underhåll av kommunens mark och fastigheter, vi säkerställer rätt städade verksamhetslokaler. Vi ansvarar även för att gator, parker, skog och allmän platsmark förvaltas och underhålls.

Måltidsenheten ryms i uppdraget och dess syfte är att erbjuda barn och ungdomar i förskola och skola samt äldre i särskilt och ordinärt boende bra, säkra och näringsriktiga måltider. Den taxefinanserade avfallshanteringen och renhållningen finns också inom teknisk verksamhet

Planeringsförutsättningar

Planeringsförutsättningarna för tekniska är bland annat de budgetramar som vi tilldelas samt den kommungemensamma omvärldsbilden och de politiska inriktningsområdena.

Klimatförändringarna påverkar vår planering och förhållningssätt. Tekniska ansvarar för alla byggnader som ägs eller hyrs av kommunen och arbetar aktivt med att byggnader måste tåla såväl skiftande nederbördsmonster som förändrat inomhusklimat. Utemiljöerna behöver kunna motverka effekter av skyfall och värmeperioder. Östhammars kommun står inte utan alternativ när det gäller att möta klimatförändringarnas verkningar; Kylanläggningar, gröna tak, regnrabatter, trädplanteringar och våtmarker är olika metoder som kan användas för att göra tätorterna såväl attraktiva som mer resilienta. Anpassningar som dock kommer med en kostnad; Kostnader som måste ställas i relation till andra behov inom de kommunala kärnverksamheterna.

Viljan att leva hållbart är stor hos en betydande

del av kommunens invånare och många har höga miljöambitioner. En viktig utmaning för kommunen och Tekniska är därför att möta upp och ta tillvara denna positiva trend. Genom återvinning, där material från avfall tas om hand, och återbruk där en gammal produkt används till någonting nytt, kan vårt ekologiska fotavtryck minskas. Även val av drivmedel, livsmedel och annan konsumtion är av stor betydelse. Våra materialval kan göra stora skillnader för samhällets kemikalieförbrukning och vår hälsa.

Målarbete utifrån de strategiska inriktningsområdena

En attraktiv och växande kommun

Fokus för tekniska när det gäller en växande och attraktiv kommun handlar primärt om att skapa goda förutsättningar för företagare att etablera sig eller växa med sin verksamhet och exploatörer att bygga bostäder. Detta ska uppnås genom att upplåta mark till försäljning på ett effektivt och transparent sätt. Vi ska bli mer aktiva i vårt strategiska arbete gällande avyttring och inköp av mark, detta kopplat till översiktplanarbetet. Vi strävar också efter ökad nöjdhet när det gäller upplevelse av våra offentliga lokaler och utemiljöer tillika gator och vägar.

En hållbar kommun

Ett ständigt arbete pågår i alla delar för att skapa hållbara processer och minska klimatpåverkan, både i större omfattning så som fordonsupphandling till det lilla i inköp av förbrukningsmaterial i måltidsverksamheten och kemikalier inom städenheten. Installation av elektroniska körjournaler i våra fordon ger oss möjligheten att ruttopptimera exempelvis

vår driftorganisation, på det viset kan vi bygga körslingsor som ger så lite påverkan på miljön som möjligt samt effektivitet i utförandet. Solceller installeras där så är möjligt kopplat till resurser.

En ny livsmedelsupphandling pågår där stort fokus i kraven ligger på ekologiskt och i den mån det är möjligt inom Lagen om offentlig upphandling även närodlat. Att arbeta med minskning av matsvinnet är en stående uppgift, där vi nu går lite djupare i analys av matsejdeln och dess betydelse för mat som kastas och ställer det i förhållande till bredd och variation i måltiderna.

Öppettider kopplat till antal besökare analyseras för våra Återvinningscentraler, det ska ge oss vägledning i hur framtida öppettider kan se ut, möjligheten till mobila återvinningscentraler utreds med förhoppning om att det kan verkställas under kommande år. Ett projekt startas upp tillsammans med Gästrike vatten AB där hanteringen av slam i våra kommunala avloppsnät och externt slam ska genomlysas, mottagande av slam ökar och dess negativa påverkan på miljön behöver belysas och omhändertas med exempelvis nya tekniker eller utökade insatser inom långtidskompostering.

Verksamhetsförändringar, konsekvenser och uppdrag 2020

Kommunen genomför under 2019 och 2020 en genomlysning av sin organisation. Resultatet kommer sannolikt att få påverkan på den Tekniska förvaltningen.

Genomlysningen kan innebära att nya grupper kommer att arbeta tillsammans, förändrade beslutsgångar och chefsled. Vi förbereder oss för

en mer homogen och effektiv organisation där ett tydligare normativt styrande ges utrymme. Parallellt fortsätter vi med kartläggning av våra processer för att se var vi kan effektivisera vårt arbete.

Vi har för avsikt att via ett systemstöd bygga objekt för alla våra områden där någon form av drift och underhåll krävs, varje objekt ska innehålla driftinstruktion, kostnader för planerat och löpande underhåll, det ger oss en överblick som säkerställer både resursbehov och ger en mer träffsäker budgetering.

Vi fortsätter arbetet med att skapa heltidstjänster och i den strävan tänker vi helhet där en tjänst kan arbeta med städ, måltid och enklare fastighetsskötsel men även uppgifter inom exempelvis skola och omsorg där så är möjligt.

Vi kommer att intensifiera arbetet med de strategiska lokalförsörjningsplanerna, de blir en aktiv del i alla planering tillsammans med verksamheterna och ska ge oss en tydligare riktning mot vilket behov vi ska sträva. Vi måste även utmana det traditionella sättet att tänka lokaler, är det bäst att äga själv eller finns det fördelar med att vara hyresgäst vid vissa tillfällen?

Ett projekt pågår under 2019/2020 som ska utreda förutsättningarna för färre tillagningskök i kommunen, vad krävs för att gå till två tillagningskök? Hur påverkar det transporter, lokalunderhåll, bemanning och möjligheterna att attrahera bristyrket kock, vad innebär det för verksamheterna och inte minst kan vi räkna hem det ekonomiskt inom en inte för lång tid?

Vi förbereder oss för att vattentillgång förbättras och exploatering av bostäder kan ta fart i kommunen, förberedelserna består bland annat

i att vi skapar rutiner för inköp och försäljning av mark, exploateringskalkyler, markanvisningar men även en process för hur kommunens organisation möter upp exploitörer genom hela processen tills bostäderna är klara.

Ekonomisk planering

RESULTATRÄKNING (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Intäkter (+)	267 587	271 443	278 191	-282 364	-282 364	-282 364
Kostnader (-)	-318 138	-327 223	-328 336	-333 902	-333 902	-333 902
varav personalkostnader	-61 644	-65 564	-67 802	-69 497	-69 497	-69 497
varav lokalkostnader	-56 621	-57 762	-59 077	-62 031	-62 031	-62 031
varav övriga kostnader	-199 873	-203 897	-201 457	-202 374	-202 374	-202 374
Nettokostnader	-50 551	-55 780	-50 145	-51 538	-51 538	-51 538

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
215 Fysisk, teknisk planering						
Intäkter	8 583	6 610	4 500	4 500	4 000	4 000
Kostnader	-26 017	-25 620	-20 000	-20 000	-19 500	-19 500
225 Konsument- och energirådgivning						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	0	-357	-300	-300	-300	-300
249 Gator o vägar						
Intäkter	2 208	2 191	2 000	2 000	2 000	2 000
Kostnader	-20 836	-20 857	-21 000	-21 500	-21 500	-21 500
250 Parker						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-6 219	-6 445	-7 000	-7 000	-7 000	-7 000

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
263 Miljö, hälsa o hållbar utveckling						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	0	-357	-360	-360	-360	-360
510 Vård o omsorg enl SoL						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-1 576	-2 518	0	0	0	0
8 Affärsverksamhet						
Intäkter	16 285	12 752	11 905	11 905	11 905	11 905
Kostnader	-19 119	-16 682	-17 390	-18 283	-18 283	-18 283
910 Gemensamma lokaler						
Intäkter	193 508	201 752	202 000	202 000	202 000	202 000
Kostnader	-196 421	-204 515	-203 500	-203 500	-203 500	-203 500
920 Måltidsverksamhet						
Intäkter	47 003	48 138	48 500	48 500	48 500	48 500
Kostnader	-47 949	-49 872	-49 500	-49 500	-49 500	-49 500
Nettokostnader	-50 551	-55 780	-50 145	-51 538	-51 538	-51 538

INVESTERINGSBUDGET (TKR)	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Nya skolan, Östhammar	80 000	58 000	0	0
NY/Ombyggn Sporthall Östhammar	25 000	69 000	15 000	0
Ny förskola Östhammar	15 000	30 000	3 250	0
Ny förskola Österbybruk	33 000	15 000	250	0
Förskola Gimo	1 000	33 000	15 000	3 250
Utbyggnad Österbyskolan	20 000	10 000	0	0
Trafiksäkerhetsåtgärder	1 000	1 000	0	0
Gatubelysning	300	0	0	0
Arbetsmaskiner/inventarier	600	600	0	0
Nyttillbyggnad polisen	0	20 000	10 000	0
Anpassning Furustugen 4 ny avd	4 000	0	0	0
Verksamhetsanpassning Räddningstjänst Östhammar	5 000	0	0	0

INVESTERINGSBUDGET (TKR)	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Solceller Edsvägen	2 600	0	0	0
Solceller Räddningstjänst och kommunförvaltning	0	1 300	0	0
Solceller Vallonskolan	0	0	2 100	0
Solceller Kajen Östhammar	0	0	0	200
Förskolor/skolor Östhammar	0	0	1 000	20 000
Utbyggnad Olandsskolan	500	35 000	0	0
Skolor i Gimo	1 000	35 000	0	0
Ofördelat fastigheter	3 000	3 000	3 000	3 000
Ofördelat			31 700	54 850
Bredbandsstrategi	2 000	2 000	2 000	2 000
Summa	194 000	312 900	83 800	83 800

Kommunstyrelsen

Teknisk förvalt. renhållning

RESULTATBUDGET MNKR	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Intäkter	39,9	42,3	42,3	42,3	42,3
Kostnader	-38,1	-40,3	-40,3	-40,3	-40,3
Avskrivningar	-1,6	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
Verksamhetens nettokostnader	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Finansiella kostnader	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Resultat före extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinär kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

INVESTERINGSBUDGET MNKR	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
		4,5	0,5	0,5	0,5

BALANSBUDGET MNKR	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
TILLGÅNGAR					
Materiella anläggningstillgångar	15,9	18,7	17,5	15,4	13,7
Summa anläggningstillgångar	15,9	18,7	17,5	15,4	13,7
Kundfordringar	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
Summa långfristiga fordringar	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
Summa tillgångar	19,1	21,9	20,7	18,5	16,9
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Balanserad vinst - avräkningskonto	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Årets resultat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa eget kapital	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Avsättning deponi	15,4	15,7	16,1	16,5	16,9
Summa långfristiga skulder	15,4	15,7	16,1	16,5	16,9
Upplupna kostn. och förutbet. intäkter	3,2	5,7	4,1	1,5	-0,6
Summa skulder och avsättning	18,5	21,4	20,2	18,0	16,3
Summa eget kap. o skulder	19,1	21,9	20,7	18,5	16,9

Lokala säkerhetsnämnden

Verksamhetsområde

Den lokala säkerhetsnämndens uppgifter framgår av kärntekniklagen (SFS 1984:3) §§ 19 - 21 och instruktionen för lokala säkerhetsnämnder (SFS 2007:1054).

Nämnden ska följa säkerhets- och strålskyddsarbetet och inhämta information om planerat eller utfört säkerhets- och strålskyddsarbete vid de kärntekniska anläggningarna i Forsmark, inhämta information om planeringen av beredskapen mot kärnenergiolyckor vid anläggningarna samt sammanställa materialet och informera allmänheten om det.

Planeringsförutsättningar

Lokala säkerhetsnämnden skall ha minst fem sammanträden per år. En målsättning är att representanter för FKA och/eller SKB informerar om aktuella och för verksamheterna väsentliga frågor vid varje sammanträde.

Lokala säkerhetsnämnden ska hålla sig underbyggd om SKB:s ansökan om tillstånd att bygga ett slutförvar för använt kärnbränsle samt den planerade utbyggnaden av SFR.

Representanter för Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) och Länsstyrelsen skall beredas möjlighet att vara närvarande vid nämndens sammanträden.

En målsättning är att ett sammanträde under första halvåret och ett under andra halvåret är öppet för allmänheten.

Möjligheten att förlägga ett offentligt möte till Tierps kommun (Tierps tätort) ska finnas.

Beredskap ska föreligga att snabbt anordna offentligt möte om särskild händelse inträffar med anknytning till driften av kärntekniska anläggningar.

Lokala säkerhetsnämnden informerar allmänheten om de kärntekniska verksamheterna i Forsmark. Detta görs genom annonsering i Upsala Nya tidning och i något lokalt annonsblad som ges ut i Östhammars och Tierps kommuner.

Lokala säkerhetsnämnden informerar kommuninnevånare och alla andra intresserade via kommunens hemsida

Verksamhetsförändringar, konsekvenser uppdrag 2020

Nämnden planerar fem sammanträden under 2020 varav två öppna för allmänheten. Representanter för nämnden deltar vid kärnkraftskommunernas (KSO) sammanträden och vid GMF sammanträden

RESULTATRÄKNING (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Intäkter (+)	400	400	400	400	400	400
Kostnader (-)	-449	-400	-400	-400	-400	-400
varav personalkostnader	-276	-292	-299	-299	-299	-299
varav lokalkostnader	-17	-16	-17	-17	-17	-17
varav övriga kostnader	-156	-92	-84	-84	-84	-84
Nettokostnader	-49	0	0	0	0	0

Barn- och utbildningsnämnden

Verksamhetsområde

I Barn- och utbildningsnämndens uppgifter ingår att leda och samordna verksamheten inom förskola och pedagogisk omsorg, fritidshem, fritidsklubb, grundskola, grundsärskola, kulturskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Nämnden ansvarar även för det kommunala aktivitetsansvaret samt korttidstillsyn för barn över 12 år.

Barn- och utbildningsnämnden ska verka för en helhetssyn på omsorg, utbildning och fritid för barn och ungdomar samt för den kommunala vuxenutbildningen. Nämnden ansvarar även för bidragsgivning, tillsyn och uppföljning av barnomsorg i alternativa driftsformer.

Planeringsförutsättningar

Stigande förväntningar på välfärden

Digitaliseringen med ständig uppkoppling till internet och sociala medier erbjuder nya möjligheter för människor att bygga relationer, få insyn i och påverka händelser. Det kan innebära begränsningar i öppenhet och transparens.

Hårdare konkurrens om kompetens

Östhammars kommun, som många andra kommuner, har svårt att rekrytera vissa yrkesgrupper. Konkurrensen om framför allt lärare har ökat i takt med stora pensionsavgångar och allt fler yngre. En del kan även uppleva att yrket fått lägre status, att arbetsmiljön försämrats eller att löneläget inte är tillräckligt attraktivt, Östhammars kommun kan ha problem att rekrytera på grund av att samhällsservicen upplevs som dålig eller att partnern till den som erbjuds anställning inte kan hitta ett eget jobb i kommunen. Bostadsbristen kan även ha påver-

kan på möjligheten att söka jobb i kommunen. För att arbetet med rekrytering med kopplade aktiviteter har kommunen en kompetensförsörjningsplan.

Minskat lokalt handlande

Styrning från nationell nivå ökar, ofta med detaljerade krav, när det gäller tjänsternas utformning. Vilket gör att handlingsutrymmet på lokal nivå minskar. Ett exempel är statsbidrag. De kan hindra kommunen att göra egna prioriteringar. Antalet riktade statsbidrag har ökat under hela 2000-talet och uppgår i dag till ca 20 miljoner i Östhammars kommun. Det finns en osäkerhet i att planera verksamheten efter bidrag, som man inte vet varaktigheten av.

Ökad polarisering

De ekonomiska klyftorna har ökat i Sverige sedan 1980-talet, så också i Östhammars kommun. Klyftorna har ökat till exempel mellan inrikes födda och utrikes födda samt mellan invånare i attraktiva och mindre attraktiva områden. Segregationen gör att det finns områden i kommunen som är socioekonomiskt utsatta. Där skolan har ett kompensatoriskt uppdrag.

Lokalbehov samt volymökning

Barn- och utbildningsnämndens stora utmaning under perioden 2020 är ett ökat lokalbehov och svårigheten att finansiera ökade hyror med egen budgetram utan att detta medför negativa konsekvenser för verksamheten. Barn och elevantalet förväntas också att öka både genom ett något högre födelsetal men också genom inflyttning. Fler barn- och elever ger behov av utökad budget för att bibehålla vuxentätheten i verksamheten.

Behörighet till gymnasieskolan samt examen inom fyra år

Det finns ett tydligt samband mellan utbildningsnivå och hälsa, och betygen i grundskolans årskurs 9 är av avgörande betydelse för skolelevens benägenhet att studera vidare. Det finns ett samband mellan utbildningsnivå och medellivslängd, där de största skillnaderna finns mellan dem som har högst förgymnasial utbildningsnivå och dem som har eftergymnasial utbildningsnivå. Låga eller ofullständiga betyg från årskurs 9 ökar dessutom risken för framtida psykosociala problem, samtidigt som den psykiska hälsan kan påverka skolprestation. Vi vet att den psykiska ohälsan ökar, framförallt hos unga flickor. Det finns också studier som visar att när andelen unga som inte kommer in på arbetsmarknaden ökar, så försämras också den psykiska hälsan bland unga.

Digitalisering

För att Östhammars kommuns skolor ska klara utmaningarna att förbereda våra elever för framtidens samhälle behöver vi en skola i vår tid. Den digitala kompetensen är idag en demokratifråga som blivit en klassfråga. Verksamheten har så som samhället i övrigt utmaningar att integrera och skapa jämlika skolor för alla barn och elever. Det är avgörande för elevernas lärande att skolan tillhandahåller moderna verktyg och arbetssätt som rustar dem för framtiden på ett likvärdigt sätt.

Regeringens nya digitaliseringsstrategi ställer stora krav på tillgång till IT hårdvara inom nämndens alla verksamheter. Kurs- och läroplaner ställer numera tydliga krav på tillgång till IT hårdvara. Kursplanerna i flera ämnen har moment kopplat till digitaliseringen, exempel-

vis programmering. Detta medför förändrade krav för genomförande av undervisning i alla skolformer. Digitaliseringsstrategin kräver investeringar i form av nätverk och datorer samt fortbildningsinsatser för personalen.

Tillgängliga lärmiljöer

För att ge alla våra barn och elever möjlighet att delta i undervisningen och utbildningen behöver vi en modern och anpassad lärmiljö. Med lärmiljöer menar vi pedagogisk-, fysisk- och social miljö. Barn och elever i vår verksamhet ska känna sig trygga och uppleva studiero.

Utbildningen har utvecklats och ställer idag andra krav på miljön än vad den gjort tidigare. Flexibilitet, kreativitet och stimulans är viktiga komponenter i detta arbete inom alla verksamheter. Östhammars förskolor och skolor behöver se över sina lärmiljöer och framför allt vid om-, till och nybyggnation är det viktigt att ha med den aspekten så att vi öppnar upp för pedagogik som stödjer en skola i vår tid.

Men hur våra pedagogiska miljöer kommer behöva utformas i framtiden är osäkert. Pedagogiken utvecklas och därför måste våra lärmiljöer anpassas. Vad ställer det för krav på samhälles- och stadsplaneringen?

Fritidshem och förskola

Barn och elevernas vistelsetid i fritidshemmen och förskolan ökar vilket utöver lokaltillgång ställer högre krav på att verksamheten är bemannad i annan utsträckning än idag.

Budget 2020

Trots avveckling av viss verksamhet inför 2020 ger konsekvensen av den strama budgeten framförallt en försämrad kvalitet inom egen

verksamhet. Löneökningarna kommer sannolikt att vara högre än budgetens uppräkningsvilket kan få till konsekvens att förskolor och skolor har råd med färre medarbetare. Kvalitet kan givetvis uppnås på annat sätt än enbart med många medarbetare men inom flertalet av nämndens verksamheter, t ex inom förskolan, så är antalet medarbetare viktigt för kvaliteten.

Barnkonventionen får en högre status som svensk lag men det innebär inga nya rättigheter för barn.

Det kommer dock att bli skillnad genom att det läggs ett större ansvar på myndigheter, rättsväsendet och andra beslutsfattare, att tillämpa rättigheterna i konventionen så att de får ett större genomslag vid bedömningar, ärenden och beslut som rör barn

Nyckeltal

Nyckeltal	Läsår 16/17	Läsår 17/18	Läsår 18/19
Andel elever med godkända betyg i åk 9 - alla ämnen	68,1 %	63,2 %	
Andel elever behöriga till yrkesprogram åk 9	79,0 %	74,1 %	
Meritvärdet i åk 9	211,3	204,7	
Andel elever i åk 1 som klarar lässcreeningen	81,0 %	73,7 %	71,4 %
Andel elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	77,0 %	74,9 %	

Data för läsåret 2018/2019 har ännu inte redovisats av Skolverket.

Nyckeltal	2017	2018	2019
Plats på förskola på önskat placeringsdatum, andel barn (%)	64	65	
Heltidstjänster med förskollärläggning, kommunal regi, andel (%)	42	44	
Personal i förskola med förskollärläggning, kommunal regi, antal barn/årsarbetare	12,5	13,0	
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, antal	5,3	5,4	
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, kommunala skolor	13,9	13,9	
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, yrkesprogram kommunala skolor	13,1	13,2	
Betygspoäng efter avslutad gymnasieutbildning, högskoleförberedande program kommunala skolor	14,4	14,8	
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 4 år, kommunala skolor, andel (%)	57,2	56,0	
Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 4 år, yrkesprogram kommunala skolor, andel (%)	34,1	31,0	

Gymnasieelever som uppnått grundläggande behörighet till universitet och högskola inom 4 år, högskoleförberedande program kommunala skolor, andel (%)	91,2	88,1
Andel gymnasieelever som fått gymnasieexamen av samtliga avgångselever, nationella program totalt	97,5	99,1
Andel gymnasieelever som fått gymnasieexamen av samtliga avgångselever, yrkesprogram totalt	95,2	98,5
Andel gymnasieelever som fått gymnasieexamen av samtliga avgångselever, högskoleförberedande program totalt	100	100

Data för förskolan avser mätperiod kalenderåret som står ovanför kolumnen, här har 2019 års data inte redovisats än. Data för gymnasieskolan 2017 års siffror avser elevers resultat läsåret 2016/2017. 2018 års siffror avser läsåret 2017/2018. 2019 års siffror avser läsåret 2018/2019 och har ännu inte redovisats i Kolada

Volymer	2020	2021	2022	2023
Kulturskola, antal	545	545	545	545
Kulturskola, nettokost	11 945	11 945	11 945	11 945
Öppen förskola, antal	1	1	1	1
Öppen förskola, nettokostnad	549 115	549 115	549 115	549 115
Egen förskola, antal	992	1 012	1 032	1 032
Egen förskola, nettokostnad*	113 207	112 550	111 919	111 919
Extern förskola, antal	15	15	15	15
Extern förskola, kostnad*	98 164	98 164	98 164	98 164
Egen familjedaghem, antal	15	15	15	15
Egen familjedaghem, nettokostnad*	89 094	89 094	89 094	89 094
Ext familjedaghem, antal	150	150	150	150
Ext familjedaghem, kostnad*	87 342	87 342	87 342	87 342
Egna fritidshem, antal	925	925	925	925
Egna fritidshem, nettokostnad*	25 530	25 530	25 530	25 530
Externa fritidshem, antal	20	20	20	20
Externa fritidshem, kostnad*	36 280	36 280	36 280	36 280
Egen grundskola, antal	2 312	2 332	3 252	2 352
Egen grundskola, nettokostnad**	98 092	97 907	99 037	99 037
Ext grundskola, antal	80	80	80	80
Ext grundskola, kostnad**	137 442	137 442	137 442	137 442
Egen grundsärskola, antal	19	19	19	19
Egen grundsärskola, nettokostnad**	330 326	330 326	330 326	330 326
Egen gymnasieskola, antal	335	335	340	345
Egen gymnasieskola, nettokostnad, exkl skolksjuts	137 032	137 032	135 017	133 060
Extern gymnasieskola, annan kommun, antal	170	170	170	170

Volym	2020	2021	2022	2023
Extern gymnasieskola, annan kommun, kostnad, exkl skolskjuts	137 246	137 246	137 246	137 246
Extern gymnasieskola, friskolor, antal	190	190	190	190
Extern gymnasieskola, friskolor, kostnad, exkl skolskjuts	113 353	113 353	113 353	113 353
Extern gymnasiesärskola, antal	15	15	15	15
Extern gymnasiesärskola, kostnad, exkl skolskjuts	347 386	347 386	347 386	347 386
Egen vuxenutbildning, alla delverksamheter, antal	350	350	350	350
Egen vuxenutbildning, alla delverksamheter, nettokostnad	44 407	44 407	44 407	44 407

Målarbete utifrån de strategiska inriktningsområdena

En attraktiv och växande kommun

Förvaltningen kommer att arbeta med nämndens mål, inkluderande lärmiljö, för att få en likvärdig och attraktiv skola. Genom många möjligheter till utbildningsvägar underlättas kompetensförsörjningen.

En hållbar kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen kommer att fortsätta arbeta med lärande för hållbar utveckling. Ett sätt att mäta den psykiska hälsan i skolan ska utvecklas för att ge en kompletterande bild till de undersökningar som utförs av barn och ungas mående.

En lärande kommun

Skolan ska öka det kollegiala lärandet för en likvärdig skola genom att fokusera på undervisningsprocessen samt bedömning för lärande.

En öppen kommun

Barn- och utbildningsförvaltningen ska bjuda in till ett kommunövergripande vårdnadshavarråd, i syfte att lyssna in det perspektivet för skolans utveckling i Östhammars kommun. Rådet ska bestå av vårdnadshavarrepresentanter från varje grundskola och förskola.

Nämndens mål och styrtal

Strategiskt inriktningsområde	Nämndmål	Styrtal	Måltal 2020
En attraktiv och växande kommun	Skolan ska vara attraktiv och konkurrenskraftig.	Andel elever som söker sig till andra grundskolor i åk 9, i andra kommuner ska minska.	11 st
		Personalomsättningen ska vara låg.	7 %

Strategiskt inriktningsområde	Nämndmål	Styrtal	Måltal 2020
En hållbar kommun	Alla elever ska ha en skolgång som präglas av trygghet och hälsa.	Elevers upplevelse av att kunna påverka skolarbetet i årskurs 9 ska öka.	70 %
		Elevers trygghet i årskurs 9 ska öka	80 %
		Elevers upplevelse av att kunna nå kunskapskraven i årskurs 9 ska öka.	80 %
En lärande kommun	Alla elever ska ha en skolgång som präglas av studiero.	Elevers studiero i årskurs 9 ska öka.	75 %
		Alla elever ska mötas av en inkluderande lärmiljö.	Elevers motivation i årskurs 9 ska öka.
	Andel elever i årskurs 9 som är behöriga till yrkesprogram ska öka.	77 %	
	Genomsnittliga meritvärdet i årskurs 9, för elever med utländsk bakgrund, ska öka.	225 poäng	
	Andel elever som tagit gymnasieexamen inom fyra år	82 %	

Verksamhetsförändringar, konsekvenser och uppdrag 2020

En betydande verksamhetsförändring inför 2020 är avvecklingen av de små enheterna Gräsö Skola och Snesslinge skola samt den pedagogiska omsorgen i Gimo och Snesslinge/Valö. En mer samlad verksamhet ger bättre resurser och förutsättningar att ge eleverna en likvärdig utbildning samtidigt som man ökar möjligheten att ge de elever som behöver, ett särskilt stöd. Svårigheten med att rekrytera behörig personal i många av skolans och förskolans yrkesgrupper underlättas då verksamheter blir mer samlade. Vi behöver dock också tänka på vad konsekvensen blir när allt fler elever ska vistas på samma yta och hur man ska organisera enheterna för att få en effektiv och bra miljö där eleverna ska

vistas stor del av sin dag.

Vi har en utmaning i att öka antalet digitala enheter på våra grundskolor i åk F-5. Idag har vi en-till-en i åk 6-9 vilket är mycket bra, men vi behöver öka antalet enheter hos de yngre eleverna för att kunna följa de uppsatta målen i våra styrdokument. Detta klarar vi inte idag.

Vi arbetar med att förbättra det systematiska kvalitetsarbetet för fritidshemmen så att verksamheterna kan utvärderas och utvecklas mot målen. Ett strategiskt arbete med att försöka fördela den behöriga personalen som finns i kommunen till alla fritidshem ska påbörjas.

Barn- och utbildningsförvaltningen har fått i uppdrag av nämnden att fortsätta den påbörja-

de genomlysningen av verksamheten samt göra en utredning om skolupptagningsområden.

Vuxenutbildningen garanterad undervisningstid, utbildningsplikt

Den s.k. utbildningsplikten är en del av en ny reglering som bara gällt en kortare tid. Den aktuella målgruppen omfattas emellertid även sedan tidigare av långtgående rättigheter till studier på sfi och grundläggande vuxenutbildning eftersom de saknar de kunskaper som ska uppnås där. Elever som omfattas av utbildningsplikt ska garanteras en undervisningstid på 23h per vecka över en fyraveckorsperiod. Idag läser elever i vuxenutbildningen sfi motsvarande 15h per vecka. I ett förslag som kan komma att verkställs ska härtill elever som omfattas av studieplikt läsa ytterligare 8h per vecka.

För att förslaget ska fungera på det sätt som utredningen avsett kommer det med stor sannolikhet att krävas anpassningar av undervisningen som medför ett nytt åtagande för Vuxenutbildningen och är kostnadsdrivande.

Verksamheten 2021 - 2023

Barn- och utbildningsnämndens största utmaning under perioden 2021- 2023 är ett ökat lokalbehov och svårigheten att finansiera ökade hyror med egen budgetram utan att detta medför negativa konsekvenser för verksamheten. Barn och elevantalet förväntas också att öka både genom ett något högre födelsetal men också genom inflyttning. Fler barn- och elever ger behov av utökad budget för att bibehålla vuxentätheten i verksamheten. Regeringens nya digitaliseringsstrategi ställer stora krav på tillgång till IT hårdvara inom nämndens alla verksamheter. Kurs- och läroplaner ställer

numera tydliga krav på tillgång till IT hårdvara. Från och med år 2022 kommer alla nationella prov genomföras digitalt.

Inom förskolan kommer två nya förskolor att byggas under planperioden, i Östhammar och Österbybruk. När de nya förskolorna står färdiga kommer paviljonger att sägas upp och nämnden kommer därmed kunna driva verksamhet i permanenta, attraktiva och moderna lokaler vilket ses som mycket positivt och viktigt för både barn och medarbetare.

Inom grundskolan kommer två stora projekt att slutföras under perioden; byggnation av den nya skolan i Östhammar för årskurser 4-9 samt utbyggnation av Österbyskolan med 150 platser. Österbyskolan har sedan hösten 2018 en paviljong för att lösa frågan om skolplats för alla barn vilket inte ses som optimalt i pedagogiskt och arbetsmiljömässigt perspektiv. Under perioden kommer beslut behöva tas om Gimo skolstruktur samt grundskoleplatser i Alunda.

Ekonomisk planering

Barn- och utbildningsnämnden får en planerad total uppräkningsökning om 2,4 % av budgetramen inför 2020. Löneposterna planeras räknas upp med 2 % vilket är i underkant med vad nämnden önskar erbjuda för löneutveckling. Sannolikt kommer lönerna öka mer än uppräkningsökningen vilket får till följd att nämnden kan finansiera färre medarbetare. Inom delar av nämndens verksamhet, t ex inom förskolan, är antalet medarbetare en viktig faktor för kvalitet i den utbildning och omsorg som erbjuds. Ett tillräckligt antal medarbetare, god löneutveckling och en bra arbetsmiljö är avgörande faktorer när arbetskraft ska behållas och rekryteras kommande år.

Under planperioden planeras flera stora projekt, bl a nya förskolor, ny skola i Östhammar och utbyggnation av grundskolan i Österbybruk. En utmaning under 2020 och kommande år är att kunna finansiera ökade hyror utan att verksamheten påverkas negativt.

Nämnden genomförde en genomlysning av hela sin verksamhet under 2019, i syfte att analysera var omprioriteringar kan göras, och ytterligare fördjupningar kommer att göras under planperioden. Genomlysningen låg till grund för ett antal svåra beslut under 2019, bla fattades beslut

om att föreslå kommunfullmäktige att avveckla de små skolenheterna på Gräsö och i Snesslinge. Utan dessa svåra beslut hade nämnden haft mycket svårt att lägga en fungerande budget 2020 och kommande år.

Nämnden har idag ingen information om tänkbar uppräknig 2021-2023 utan inväntar besked från kommunfullmäktige. Nämnden kommer att framföra önskemål om täckning för volymökningar, löneökningar samt täckning för ökade hyreskostnader i kommande budgetarbete.

RESULTATRÄKNING (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Intäkter (+)	91 476	60 077	33 828	33 828	33 828	33 828
Kostnader (-)	-628 797	-608 258	-594 977	-598 142	-604 382	-604 382
varav personalkostnader	-357 537	-351 223	-355 659	-358 099	-360 539	-360 539
varav lokalkostnader	-88 460	-91 592	-93 286	-93 976	-97 751	-97 751
varav övriga kostnader	-182 800	-165 443	-146 032	-146 067	-146 092	-146 092
Nettokostnader	-537 321	-548 181	-561 149	-564 314	-570 554	-570 554

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
100 Politisk verksamhet						
Intäkter	1	0	0	0	0	0
Kostnader	-662	-1 191	-1 209	-1 209	-1 209	-1 209
130 Övrig politisk verksamhet						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-310	0	0	0	0	0
315 Allmän kulturverksamhet						
Intäkter	104	0	0	0	0	0
Kostnader	-104	0	0	0	0	0
330 Kulturskola						
Intäkter	493	20	0	0	0	0
Kostnader	-6 712	-6 434	-6 510	-6 510	-6 510	-6 510

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
400 Öppen förskola						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-498	-543	-549	-549	-549	-549
407 Förskola						
Intäkter	24 516	14 290	12 964	12 964	12 964	12 964
Kostnader	-133 884	-127 300	-126 737	-128 337	-129 937	-129 937
412 Familjedaghem						
Intäkter	2 246	866	437	437	437	437
Kostnader	-16 259	-16 112	-14 875	-14 875	-14 875	-14 875
425 Skolbarnsomsorg						
Intäkter	10 835	8 720	8 339	8 339	8 339	8 339
Kostnader	-34 676	-30 289	-32 679	-32 679	-32 679	-32 679
435+440 Grundskola inkl förskoleklass						
Intäkter	29 601	12 888	3 755	3 755	3 755	3 755
Kostnader	-262 534	-256 007	-258 218	-259 748	-264 363	-264 363
443 Obligatorisk särskola						
Intäkter	28	0	0	0	0	0
Kostnader	-8 244	-8 475	-8 735	-8 735	-8 735	-8 735
450 Gymnasieskola						
Intäkter	16 833	11 901	8 334	8 334	8 334	8 334
Kostnader	-113 502	-106 861	-104 657	-104 657	-104 657	-104 657
453 Gymnasiesärskola						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-8 393	-8 149	-8 247	-8 247	-8 247	-8 247
472 Vuxenutbildning*						
Intäkter	3 912	5 504	0	0	0	0
Kostnader	-19 275	-20 265	-15 543	-15 543	-15 543	-15 543
499 Nämndövergripande						
Intäkter	2 843	5 888	0	0	0	0
Kostnader	-22 111	-25 481	-16 972	-17 007	-17 032	-17 032

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
513 Insatser enl LSS o LASS						
Intäkter	24	0	0	0	0	0
Kostnader	-1 592	-1 151	-47	-47	-47	-47
Nettokostnader	-537 321	-548 181	-561 149	-564 314	-570 554	-570 554

Investeringsbudget

I den budget som planeras nu (KSAU 2019 § 172) föreslås nämnderna få en lägre investeringsbudgetram än vad man tidigare begärt. Den nu planerade ramen innebär att barn- och utbildningsnämnden kan finansiera inköp till

nya skolan i Östhammar samt till förskolorna i Östhammar och Österbybruk men att i stort sätt inga andra återinvesteringar kommer att kunna göras under perioden. Detta innebär en försämrad arbetsmiljö i skolor och förskolor.

INVESTERINGSBUDGET (TKR)	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Nya skolan Östhammar	8 000	4 000	0	0
Ny förskola Österbybruk	0	0	2 000	0
NY förskola Östhammar	0	0	2 000	0
Återinvestering öv verksamheter	500	500	500	500
Återinvestering förskola	0	0	0	1 500
Återinvestering grundskola	0	0	0	2 500
Summa	8 500	4 500	4 500	4 500

Socialnämnden

Verksamhetsområde

Socialnämndens uppgift är att bedriva verksamhet i enlighet med socialtjänstlag, lag om stöd och service till vissa funktionshindrade och hälso- och sjukvårdslag upp till kommunal nivå, omfattande:

- individ- och familjeomsorg
- äldreomsorg
- stöd till personer med funktionsvariationer
- uppsökande, förebyggande och öppna insatser
- färdtjänst samt bostadsanpassning

Syftet med socialtjänsten är att främja människornas

- ekonomiska och sociala trygghet,
- jämlikhet i levnadsvillkor,
- aktiva deltagande i samhällslivet.

Målgruppen är främst äldre, människor med funktionsbegränsningar samt medborgare i socialt utsatta situationer.

Planeringsförutsättningar

Ökat tryck på kommunala välfärdstjänster

Utifrån den demografiska utvecklingen, med en större andel äldre i befolkningen, så ökar trycket på de kommunala välfärdstjänsterna; Dels i form av ett generellt ökat omsorgsbehov men också i form av förändrade omsorgsbehov. Ett exempel är att äldre med demensdiagnos ökar och därmed behovet av att utveckla fler specifika demensplatser vid kommunens särskilda boenden.

Den demografiska utvecklingen ger också ett ökat tryck på Region Uppsalas specialiserade vård, som anpassas till nya förutsättningar, vilket spiller över på kommunens verksamheter. Se Samverkan/regionalisering.

Större medvetenhet om rättigheter till stöd och högre kravställning från brukare och anhöriga påverkar också efterfrågan på tjänsterna inom socialförvaltningens verksamhetsområde.

Behovet av LSS har ökat under en period och förväntas fortsätta öka. Personer med funktionsnedsättning eller multisjukdom har tillgång till god vård och lever längre än tidigare. De vill kunna leva självständigt (utanför familjen) och fler söker eget boende och t.ex. daglig verksamhet. I dagsläget belastas nämnden med flera överkända beslut som gäller behov av eget boende (med stöd) och boende i gruppboendestöd.

Samverkan/Regionalisering

Region Uppsala och kommunerna samverkar kring Effektiv och nära vård, ENV. Denna samverkan kommer att påverka behovet av hemtjänst, hjälpmedel, korttidsplatser och hemsjukvård i ordinärt boende. Detta då satsningen innebär att flytta resurser och ansvar från slutenvård till primärvård, vilket ställer ökade krav på arbetet med kvarboendestöd. Vård i hemmet till förmån för särskilt boende är i sig inte nytt, men gruppen kommer att växa, utöver vad som genereras av den växande gruppen äldre.

Ojämlika förutsättningar

Antalet orosanmälningar gällande barn ökade under 2019 och har legat på en fortsatt hög nivå hela året. Ärenden inom socialpsykiatri, som tillhandahåller boendestöd, har ökat under det

senaste året. Detsamma gäller för ärenden inom missbruksområdet. Även antalet ansökningar om försörjningsstöd har blivit fler, vilket leder till direkt ökade kostnader. Det sistnämnda kan eventuellt vara en effekt av att Arbetsförmedlingen minskat sin verksamhet avsevärt i kommunen.

Digitalisering

Vårt samhälle genomgår ett snabbt tekniskifte och det finns många möjligheter inom socialförvaltningens verksamhetsområde att följa med på resan. Det är av stor vikt att känna av hur efterfrågan och acceptansen för nya tjänster ser ut hos brukarna och att tjänster uppvecklas med brukarens behov och upplevelse i centrum. Nya system, tjänster och arbetsätt kräver ofta nya kompetenser, dels för att utveckla tjänster med brukarens behov i fokus, dels för att hantera systemet när de är igång – kompetenser som är bristvara i hela samhället.

Kompetensförsörjning

Förvaltningen lider redan idag brist inom vissa kompetenser och situationen kommer kontinuerligt att försvåras i takt med att andelen äldre ökar i kommunen och med den efterfrågan på kommunens välfärdstjänster. Förvaltningen

kommer att behöva arbeta intensivt för behålla och nyrekrytera socionomer, sjuksköterskor, kvalificerade beteendevetare och arbetsterapeuter. De resurser som finns tillgängliga måste användas mer effektivt samtidigt som arbetet med att skapa en god arbetsmiljö på sikt kan sänka såväl personalomsättning som sjuktal.

Ny eller omtolkad lagstiftning

Socialtjänstlagen är under utredning, bland annat för att undersöka behovet av en särskild äldrelagstiftning. Arbetet ingår som en del i utredningen Framtidens socialtjänst som beräknas vara klar först i juni 2020. Hur en ny eller förändrad lagstiftning kan påverka nämndens verksamhetsområde är därför oklart.

Rättspraxis och Försäkringskassans rättsliga ställningstaganden har påverkat möjligheten att tillgodoräkna sig behov av hjälp med egenvård, som ett grundläggande behov. Ett exempel är oklarheter kring gränsdragningar mellan vad som ska utföras som hälso- och sjukvård, hem-sjukvård och egenvård. Den nya praxisen på området innebär att nämnden kan komma att få fler ärenden där Försäkringskassan ger avslag, vilket leder till ökade kostnader för kommunen.

Nyckeltal

Nyckeltal	2017	2018	2019
Befolkning	21 927	22 048	
Befolkning, 80+	1 430	1 462	
Arbetslöshet (procent)	4,0	3,8	

Volym	2018	2019	2020	2021
Särskilt boende: Antal belagda platser	223	223	223	223
Särskilt boende: Antal platser särskilt boende	232	235	235	235
Särskilt boende: Bruttokostnad exkl lokal (tkr)	1 17 297	1 14 243		
Särskilt boende: Bruttokostnad/pl/dygn exkl lokal (kr)	1 441	1 404		
Korttidsboende: Antal platser	14	14	14	14
Korttidsboende: Bruttokostnad (tkr)	13 857	12 165		
Korttidsboende: Bruttokostnad/plats/år/dygn (kr)	2 712	2 414		
Ordinärt boende: Antal utförda timmar	98 485	128 301	130 867	133 484
LSS: Personlig assistans	29	29	32	32
LSS: Personer med LSS-insats	162	156	166	171
LSS: Boende i gruppboende	34	34	36	38
LSS: Bruttokostnad gruppboende exkl lokal (tkr)	30 257	30 229		
LSS: Bruttokostnad gruppboende/pl/dygn (kr)	2 472	2 469		
LSS: Boende i serviceboende	7	11	14	17
LSS: Bruttokostnad serviceboenden exkl lokal (tkr)	2 164	3 000		
LSS: Bruttokostnad serviceboende/pl/dygn (kr)	859	758		
IFO: BoU placeringar familjehem, antal	19	18	18	18
IFO: BoU placeringar familjehem, pl/dygn (kr)	688	760	760	760
IFO: BoU placeringar konsultstödda familjehem, antal	11	5	3	-
IFO: BoU placeringar konsultstödda familjehem, pl/dygn (kr)	1 900	1 798	1 800	1 800
IFO: BoU placeringar HVB/stödboende	4	4	4	4
IFO: BoU placeringar HVB/stödboende, pl/dygn (kr)	5 249	2 717	2 700	2 700
IFO: ensamkommande placeringar familjehem, antal	10	8	5	3
IFO: ensamkommande placeringar familjehem, pl/dygn (kr)	760	770	770	770
IFO: ensamkommande placeringar konsulentstödda familjehem, antal	5	3	-	-
IFO: ensamkommande placeringar konsulentstödda familjehem, pl/dygn (kr)	2 025	1 633	1 633	1 633
IFO: ensamkommande placeringar HVB/stödboende, antal	19	11	7	3
IFO: ensamkommande placeringar HVB/stödboende, pl/dygn (kr)	2 844	4 927	4 000	4 000

Målarbete utifrån de strategiska inriktningsområdena

En attraktiv och växande kommun

Förvaltningen kommer att arbeta med nämndens mål om att vara en attraktiv arbetsgivare. För att klara kompetensförsörjningen kommer förvaltningen bland annat att arbeta med ledarskapet. Förvaltningen behöver även fortsatt vara synliga vid utbildningsmässor, skolor osv för att marknadsföra nutidens- och framtidens bristyrken.

En hållbar kommun

Förvaltningen kommer i arbetet med att nå nämndens mål följa och analysera andelen återaktualiseringar för grupperna barn och unga, missbruk och försörjningsstöd..

En lärande kommun

Förvaltningen kommer genom samverkan, delaktighet, medborgardialoger och ständiga förbättringar att arbeta mot nämndens mål.

En öppen kommun

Nämndens mål kan nås genom fortsatt arbete med Klarspråk, det vill säga myndighetstexter skrivna på ett enkelt och begripligt språk, och genom dialog med olika brukargrupper där det synliggörs att deras åsikter tas tillvara och har betydelse för verksamhetsutvecklingen.

Nämndens mål och styrtal

Strategiskt inriktningsområde	Nämndmål	Styrtal	Måltal 2020
En attraktiv och växande kommun	Socialnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare	Andel nöjda medarbetare	55 %
		Personalomsättningen ska minska	10 %
		Sjuktalen ska minska	10 %
En hållbar kommun	Socialnämnden ska vara en effektiv verksamhet	Utredningstid (dagar), LSS	60
		Utredningstid (dagar), Missbruk	60
		Utredningstid (dagar), BoU	100
		Utredningstid (dagar), Äldreomsorg	14

Verksamhetsförändringar, konsekvenser och uppdrag 2020

Volymförändringar

Demografiska förändringar ger en ökad andel äldre i kommunen och ett ökat behov av vård och omsorg. Befolkningsökningen för den äldre befolkningen, 65+ år, har mellan åren 2015-

2018 legat på drygt två procent per år, och att ökningen har varit störst i gruppen 80+. Tittar man på demografiska framskrivningar ser vi att förändringen för innevarande och kommande år fortsätter ligga på runt två procent. Öknings-takten fortsätter vara störst i den äldre delen, 80+ år.

Folkmängd efter ålder och år	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*	2021*
65-79 år	4 196	4 273	4 365	4 449	4 503	4 552	4 596
80+ år	1 347	1 369	1 430	1 462	1 529	1 562	1 620
65+ år	5 543	5 662	5 795	5 911	6 082	6 114	6 216
Totalt	21 563	21 822	21 927	22 048			
0-64 år	16 020	16 160	16 132	16 137			
% förändring 65-79 år		1,8 %	2,2 %	1,9 %	1,2 %	1,1 %	1,0 %
% förändring 80+ år		3,1 %	3,0 %	2,2 %	4,6 %	2,2 %	3,7 %
% förändring 65+ år		2,1 %	2,3 %	2,0 %	2,0 %	1,4 %	1,7 %

* Underlag hämtat från SCB prognos från 2016

För att få fram de förväntade volymförändringarna inom äldreomsorgens olika insatser behöver man koppla ihop befolkningsprognosen med ett antagande kring behovet av äldreomsorg.

Hemtjänst och särskilt boende

Antalet hemtjänsttagare i kommunen är drygt 520 och det genomsnittliga antalet beviljade timmar uppgår i dagsläget till cirka 23 timmar i månaden. Med tanke på att ökningen av befolkningen i den äldre delen av befolkningen, 80+, förväntas öka med mellan två till fyra procent,

kan man också förvänta sig en motsvarande förändring av behovet både vad gäller antalet brukare och antalet beviljade timmar.

Om man också tar hänsyn till att antalet befintliga platser i kommunens särskilda boenden inte kommer ändras till 2020 kan man anta att brukare med många beviljade timmar stannar längre med insatsen hemtjänst. I tabellen nedan antas att genomsnittligt antal beviljade timmar per brukare och månad ökar med cirka 4 procent. För 2020 och framåt beräknas också att timkostnaden ökar med 2,25 procent.

Kostnad hemtjänst, tkr	2018	2019*	2020*	2021*
Hemtjänsttagar 65+, antal	514	525	532	541
Genomsnittligt antal beviljade timmar	23	23	24	24
Antal beviljade timmar	143 769	144 884	153 192	155 748
Genomsnittlig timkostnad/beviljade timmar	531	561	574	587
Total kostnad, tkr	75 277	81 340	87 939	91 418
Förändring, tkr		6 063	6 599	3 479

* Underlag hämtat från SCB prognos från 2016
Total kostnad för 2019 är tagen från mars prognosen

För att göra en bedömning över hur demografin kan förväntas påverka de totala kostnaderna inom äldreomsorgen kan man använda sig av uppgifter från Kolada och öppna jämförelser som för 2017 ger att äldreomsorgen kostade 230 645 kronor per år och invånare i kommunen

över 80 år.

I tabellen kan man se beräknad utveckling fram till 2021. På samma sätt som för hemtjänsten så beräknas pris och lön påverka kostnad med 2,25 procent.

Kostnad äldreomsorg	2018	2019*	2020*	2021*
Antal 80+ år	1 462	1 529	1 562	1 620
Kostnad tkr för äldreomsorg/inv 80+ år**	235 835	241 141	246 566	252 114
Total kostnad	344 790	368 704	385 137	408 425
Förändring		23 914	16 433	23 288

* Underlag hämtat från SCB prognos från 2016

** Uppgifter från Kolada

Ökad psykisk ohälsa

Regionen har stora utmaningar med personalförsörjningen inom psykiatri, vilket i sin tur skapar svårigheter med att stödja kommunen i arbetet med ökad psykisk ohälsa ute i samhället. I synnerhet ökar behoven främst inom områdena neuropsykiatri och missbruksvård. Antalet ökade ansökningar om hjälp inom området komplexa diagnoser och dubbeldiagnoser syns tydligt och inom området spelmissbruk har ett ökat behov kunnat identifieras. Arbetet med brukargruppen försvåras av att ett flertal har svårigheter att hantera det svenska språket.

Den begränsade tillgängligheten till Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) inverkar på handläggningen av barn och unga. Detta innebär att socialförvaltningen riskerar vidta insatser innan barnet eller familjen till fullo har utretts, vilket leder till förlängd ovisshet för familjen och ökad belastning för socialnämndens verksamheter.

Jämställdhet

En viktig del i socialnämndens arbete är att kartlägga och analysera hur nämndens resurser fördelas bland män och kvinnor. Under 2020 kommer en rapport produceras som tydligt beskriver hur nämndens resurser konsumeras

utifrån ett manligt-kvinnligt perspektiv. Utifrån denna analys bör sedan förslag på stöddokument avseende bedömningskriterier och värderingsstyrningsinstrument tas fram.

Miljö

Även om Sverige i allmänhet och Östhammar i synnerhet står sig bra ut i jämförelse avseende miljöpåverkande faktorer bör detta arbete fortsätta. Antalet transporter som sker med miljövänliga fordon ska fortsätta att öka och tjänsteresor bör ifrågasättas om möjlighet till digitala möten finns. Ny teknik som kan minska på transporter till och från brukarna ska prövas i första hand, exempelvis arbetet med nyckelfri hemtjänst. Miljöfrågor ska beaktas vid alla förändringar inom socialnämndens verksamhetsområden. I samband med utveckling av ny verksamhet och ombyggnation av äldre bör förnybara alternativa energikällor och eller energibesparande åtgärder utredas.

Ekonomisk planering

Socialnämndens budget för 2019 var lägre än utfallet för år 2018 med ca 11 miljoner kronor. Socialnämndens verksamheter har under år 2018 arbetat hårt med att sänka kostnaderna och i flera fall lyckats. Kostnaderna för äldreboendeplatser understiger nu rikssnittet enligt Kolada där tidigare Östhammars kommun har historiskt legat över rikssnittet de senaste 10 åren. Hemtjänstens kostnader är i förhållande till jämförbara kommuner låga. Trots detta arbete indikerar nuvarande prognos på att förvaltningen kommer att redovisa underskott för år 2019. Orsakerna till detta är att lönekostnaderna pga personalbrist ökar i snabbare takt än prognostiserat. Volymerna inom främst äldreomsorgen men även barnplaceringar har under år 2018 och

2019 ökat samt att kostnaderna för LSS verksamheterna till vissa delar flyttats över från staten till kommunen.

Under 2019 har ett fortsatt arbete genomförts i syfte att fortsätta sänka kostnaderna. Även om det finns en viss potential i fortsatt effektivisering så börjar detta verktyg nå sina begränsningar. Inom IFO beräknas kostnaderna sänkas med ca 20 miljoner under år 2019 och där bedöms ytterligare effektiviseringar ytterst begränsade. Inom vård och omsorg har kostnaderna tydligt sänkts men där har kostnadsreduceringen tagits i anspråk till volymökningar, främst då inom hemtjänsten.

Föreslagen budget innebär en ramtilldelning som för år 2020 understiger prognostiserat utfall år 2019 med ca 9 miljoner kronor. Socialförvaltningen bedömer att målet med budget i balans år 2020 medför behov av strukturella förändringar av förvaltningens verksamheter i stället för som idag generella effektiviseringskrav. Det fortsatta effektiviseringsarbetet under år 2020 kommer i bästa fall kompensera för den volymökning förändringar i befolkningsdemografien medför.

Områden där det fortfarande återfinns effektiviseringspotential är hyreskostnader, minskning av lokaler samt minskning av produktionskostnader för mat. Inom samtliga av dessa områden krävs en samsyn och samverkan inom hela kommunen och inom koncernen.

Stor osäkerhet råder om och hur stor del av årets rekvisition av ersättning för ensamkommande verksamheten som kommer att betalas ut.

RESULTATRÄKNING (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Intäkter (+)	164 818	160 254	160 482	162 729	165 007	165 007
Kostnader (-)	-660 958	-644 632	-655 133	-669 740	-677 018	-677 018
varav personalkostnader	-373 386	-337 000	-374 790	-383 797	-387 587	-387 587
varav lokalkostnader	-58 804	-54 437	-53 139	-55 559	-55 821	-55 821
varav övriga kostnader	-228 768	-253 195	-227 204	-230 384	-233 610	-233 610
Nettokostnader	-496 139	-484 378	-494 651	-507 011	-512 011	-512 011

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
100 Politisk verksamhet						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-633	-730	-741	-741	-741	-741
130 Övrig politisk verksamhet						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-126	0	0	0	0	0
500 Gemensam administration						
Intäkter	2 188	8 650	8 780	8 780	8 780	8 780
Kostnader	-28 415	-47 862	-47 980	-47 980	-47 980	-47 980
510 Insatser enl SoL o HSL						
Intäkter	113 950	113 625	115 329	115 329	115 329	115 329
Kostnader	-410 529	-402 618	-408 657	-419 017	-424 017	-424 017
513+520 Insatser enl LSS o LASS						
Intäkter	27 364	27 076	27 483	27 483	27 483	27 483
Kostnader	-118 502	-124 581	-126 450	-126 450	-126 450	-126 450
530 Färdtjänst						
Intäkter	0	700	711	711	711	711
Kostnader	-5 612	-6 200	-6 293	-6 293	-6 293	-6 293
552+558 Missbrukarvård vuxna						
Intäkter	54	28	29	29	29	29
Kostnader	-4 790	-5 342	-5 422	-5 422	-5 422	-5 422

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
554+557+568 Barn o ungdomsvård						
Intäkter	2 105	61	62	62	62	62
Kostnader	-49 388	-32 411	-36 504	-38 504	-38 504	-38 504
571 Övrig vuxenvård						
Intäkter	379	316	321	321	321	321
Kostnader	-704	-452	-459	-459	-459	-459
575 Ekonomiskt bistånd						
Intäkter	157	-3	-3	-3	-3	-3
Kostnader	-11 357	-12 408	-12 594	-12 594	-12 594	-12 594
585 Familjerätt						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-185	-1 217	-1 235	-1 235	-1 235	-1 235
600 Flyktingmottagning						
Intäkter	18 621	9 800	9 947	9 947	9 947	9 947
Kostnader	-30 717	-10 811	-10 974	-10 974	-10 974	-10 974
Nettokostnader	-496 139	-484 378	-494 651	-507 011	-512 011	-512 011

Investeringsbudget

Ofördelade medel bl.a. för investeringsbehov gällande gemensamhetsutrymmen på särskilt boende inkluderande sängar och övriga inventarier.

Hjälpmedel Årligt investeringsbehov för inköp av rullstolar.

Digitalisering Investeringsmedel till exempelvis införandet av E-tjänster inom förvaltningen.

Investeringar i nya boenden för möbler och övriga investeringar.

INVESTERINGSBUDGET (TKR)	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Ofördelade medel	700	700	1 200	1 200
Hjälpmedel	700	700	700	700
Digitalisering	400	400	400	400
Investeringar nya boenden	500	500		
Summa	2 300	2 300	2 300	2 300

Bygg- och miljönämnden

Verksamhetsområde

För Bygg- och miljönämnden i Östhammars kommun är den långsiktigt hållbara tillväxten i fokus. Detta genomförs genom att handlägga ärenden inom plan- och bygglagen, plan- och byggförordningen, miljöbalken, livsmedelslagstiftningen, alkohollagen, tobakslagen samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel.

Verksamheten är till för invånare, företag, föreningar och fastighetsägare i kommunen samt besökare. Idag och i framtiden.

Nämndens arbete utgår från lagstiftningen som ram och förutsättning, med målsättningen att det alltid ska märkas för vem vi är till. Vi kallar detta för det dubbla perspektivet och vi uppfattar att vårt uppdrag är avgörande för både kommunens attraktivitet och tillväxt. För nuvarande och kommande generationer

Planeringsförutsättningar

Östhammars kommun har under större delen av 2000-talet kännetecknats av en svagt nedåtgående befolkningstrend, men upplevt en vändning på senare år och har idag en växande folkmängd. Detta framförallt genom ett starkt flyttnetto gentemot övriga landet. Samtidigt har nettoinvandringen kontinuerligt bidragit till en ökad befolkning, inte minst i början av millenniet men även de senaste åren. Sett över hela 2000-talet får befolkningsutvecklingen beskrivas som stabil.

Utvecklingen på arbetsmarknaden i Östhammars kommun står delvis i kontrast till befolkningsutvecklingen i kommunen. Den lokala tillväxten av jobb höll fram till 2013 jämn takt med riket, men har utvecklats svagare därefter. Den lokala arbetsmarknaden har präglats av

stagnation sett till innevarande decennium och tendens till nedåtgående trend under de senaste åren. Något som bland annat beror på att Dannemora Mineral, som omfattade drygt 200 årsarbeten inklusive leverantörer, gick i konkurs år 2015.

Antalet förvärvsarbetande (sysselsatt nattbefolkning) har haft en mer kontinuerligt uppåtgående trend, men totalt sett ändå utvecklats svagare än efterfrågan på arbetskraft i kommunen. Något som inneburit att antalet arbetstillfällen per invånare som bor i kommunen fortsatt stiga, fram till de senaste årens nedgång på den lokala arbetsmarknaden. Från att under en period utvecklats klart starkare som arbetsplats- än som boendekommun framstår Östhammars kommun idag, till följd av ett ökat bostadsbyggande och ombyggnad av väg 288, ha stärkt sin ställning inom boende. Närheten till framför allt Uppsala men också Stockholmsregionen är här avgörande för kommunen, men kräver riskvilliga byggherrar och bra kommunikationer för att utmytna i lokal befolkningstillväxt.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har valt att stärka finansieringen till nämndens verksamhet. Huvudskälet till detta är att självfinansieringsgraden i delar av verksamheten har gått ner - och förväntas fortsatt gå ner - som en direkt följd av kommunens utsatta VA-situation. Kortfattat kan sägas om detta att åtgärder krävs för att öka mängden dricksvatten, öka rening och ta hand om spillvatten samt bygga ut VA-nätet. På flera orter (bl.a. i Östhammar, Öregrund och Alunda) är situationen så akut att mycket få (om ens några) ytterligare nya abonnenter kan anslutas. Detta för med sig att de större (inkomstbringande) byggloven minskar dramatiskt och att möjligheterna att utveckla

nya detaljplaner begränsas.

Nämndens verksamhet utförs av Samhällsbyggnadsförvaltningen som till delar är nybildad efter en omorganisation 2019. Syftet med omorganisationen var bl.a. att åstadkomma ett mer samlat arbetssätt kring både kommunens fysiska planering och kring de kontakter som nämnden har med verksamhetsutövare.

Förvaltningen har därför även ansvaret för bl.a. översiktsplanarbetet och kommunens närings-

livsutvecklingsarbete.

Under den nya förvaltningens inledande år har mycket resurser lagts på att identifiera de samordningsfördelar som den nya organisationen ger samt att etablera nya och effektivare arbetssätt.

En effekt av detta är också att förvaltningen rapporterar till både Bygg- och miljönämnden och till Kommunstyrelsen.

Nyckeltal

Volym	2018	2019	2020	2021
Byggrätter i färdigställda detaljplaner (antal)	871			
Bygglov (antal)	300			
Bostäder med slutbesked (antal)	60			

Målarbete utifrån de strategiska inriktningsområdena

En attraktiv och växande kommun

Utifrån kommunens strategiska inriktningsområden har Bygg- och miljönämnden valt att fokusera på målformuleringen att:

Skapa förutsättningar för hållbar samhällsutveckling i Östhammars kommun –ekonomiskt, socialt- och miljömässigt.

Nämnden vill med detta samtidigt markera att hållbarhetsperspektivet ska bidra till attraktivitet och tillväxt. Och tvärtom.

Tidigare har det kunnat höras ett motsatsförhållande mellan de båda perspektiven. Genom att

markera att de båda perspektiven ska bidra till varandras positiva utveckling, sätts samtidigt tonen för hur förvaltningen ska arbeta och för hur kommunen vill uppfattas.

En hållbar kommun

Bygg- och miljönämndens målformulering utgår från en hållbar samhällsutveckling och vi har därför valt att styra målet parallellt mot två av kommunens strategiska inriktningsområden. Dels i stycket ovan "En attraktiv och växande kommun" men även här inom området "En hållbar kommun".

Nämndens mål och styrta

Strategiskt inriktningsområde	Nämndmål	Styrta	Måta 2020
En attraktiv och växande kommun	Bygg- och Miljönämnden ska skapa förutsättningar för hållbar samhällsutveckling i Östhammars kommun - ekonomiskt, socialt och miljömässigt	Nöjd Kund Index (NKI) för bygglovsärenden.	75
		Nöjd Kund Index (NKI) för miljö- och hälsoskyddsärenden	70
		Nöjd Kund Index (NKI) för serveringstillståndsärenden	70
		Nöjd Kund Index (NKI) för ärenden enligt livsmedelstillsyn	75
		En effektiv detaljplaneprocess	24
		En effektiv bygglovsprocess	15
		En hållbar kommun	Bygg- och Miljönämnden ska skapa förutsättningar för hållbar samhällsutveckling i Östhammars kommun - ekonomiskt, socialt och miljömässigt
Livsmedelstillsyn	100 %		
Miljötillsyn	100 %		
Planberedskap bostäder	300		
Planberedskap kommersiella ändamål	2		

Verksamhetsförändringar, konsekvenser och uppdrag 2020

Verksamheten genomgår - som en konsekvens av ökade krav på effektivitet och värdeskapande - två förändringar.

Å ena sidan utvecklas verksamhet utifrån en förstärkning av insatsen enligt lean och systematiska förbättringar. Detta omfattar bl.a. en förändring på ledaruppdraget, en förändring i synen på det värde som skapas, en ny utmaning av individens utveckling och personliga ansvar samt ett betydligt mer standardiserat arbetssätt. Syftet med detta är att öka kvaliteten i det vi gör och öka effektiviteten.

Å den andra sidan går verksamheten igenom ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Detta omfattar dels ronderingar och genomförande av handlingsplaner kopplade till arbetsplatsens miljö (organisatoriskt och socialt, kränkande särbehandling, arbetsbelastning m.m.), dels insatser för att skapa förutsättningar för mer långsiktigt uthållig verksamhet. Bakgrunden är att verksamheten belastas med en mycket hög personalomsättning, vilket inte minst påverkat förutsättningarna att hålla en kostnadseffektiv verksamhet. Detta avser vi att adressera med att utveckla arbetsmiljöarbetet lokalt och samtidigt knyta samarbeten med grannkommunerna för att i samverkan skapa en mer robust organisation.

Verksamheten 2021 - 2023

Under resterande tid av mandatperioden ser vi ett än mer fördjupat samarbete med grannkommunerna i vår handläggning av myndighetsärenden. Vi ser även ett djupare samarbete med övriga funktioner inom kommunen - inte minst på det administrativa området.

En viktig framgångsfaktor för ökat kundvärde och effektivare verksamhet blir utvecklingen av digitala tjänster och automatisering. I ett inledande steg tänker vi oss möjligheten till digitala arkiv, vilket helt kommer ställa om våra förutsättningar att leverera en effektivare administration.

Ekonomisk planering

I och med en vikande efterfrågan inom bygglov och detaljplan samt brist på tillgång till vatten och avlopp inkommer inte längre ärenden i den omfattning som tidigare skett. Förvaltningens ram förstärks tillfälligt under 2020 och 2021 med 500 tkr för att underlätta anpassning. Det utrymmet kommer uteslutande att gå till att revidera ner förväntningen på intäkter. Parallellt med det ska personalorganisationen anpassas efter rådande efterfrågan från våra kunder.

RESULTATRÄKNING (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Intäkter (+)	14 233	17 299	17 171	17 171	17 171	17 171
Kostnader (-)	-21 804	-24 092	-24 547	-24 524	-24 024	-24 024
varav personalkostnader	-17 488	-19 691	-20 084	-20 061	-19 561	-19 561
varav lokalkostnader	-630	-595	-603	-603	-603	-603
varav övriga kostnader	-3 686	-3 806	-3 860	-3 860	-3 860	-3 860
Nettokostnader	-7 571	-6 793	-7 376	-7 353	-6 853	-6 853

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
100 Politisk verksamhet						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-453	-518	-528	-528	-528	-528
130 Övrig politisk verksamhet						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-299	-318	-324	-324	-324	-324
215 Fysisk, teknisk planering						
Intäkter	7 705	10 170	8 115	8 115	8 115	8 115
Kostnader	-8 624	-12 018	-10 423	-10 400	-9 950	-9 950

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
220 Näringslivsfrämjande åtgärder						
Intäkter	0	8 092	0	0	0	0
Kostnader	0	-8 092	0	0	0	0
230 Turistverksamhet						
Intäkter	0	1 665	0	0	0	0
Kostnader	0	-1 665	0	0	0	0
261 Miljö- och hälsoskydd, myndighetsutövning						
Intäkter	5 929	7 761	7 929	7 929	7 929	7 929
Kostnader	-7 500	-8 228	-8 435	-8 435	-8 385	-8 385
263 Miljö, hälsa o hållbar utveckling						
Intäkter	0	731	0	0	0	0
Kostnader	0	-731	0	0	0	0
267 Alkohol tillstånd m.m.						
Intäkter	600	930	950	950	950	950
Kostnader	-884	-921	-939	-939	-939	-939
269 Bygg- och miljö administration						
Intäkter	0	224	227	227	227	227
Kostnader	-4 043	-3 876	-3 948	-3 948	-3 948	-3 948
920 Gemensamma verksamheter						
Intäkter	0	4 363	0	0	0	0
Kostnader	0	-4 363	0	0	0	0
Summa	-7 571	-6 793	-7 376	-7 353	-6 853	-6 853

Investeringsbudget

Under 2020 planeras flygfotografering att genomföras. Flygfoton är ett viktigt verktyg till stöd i förvaltningens verksamhetsutövande.

Resterande del av investeringsbudgeten finns tillgänglig till inventarieanskaffning.

INVESTERINGSBUDGET, NETTO (TKR)	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Flygfoto	1 500	0	0	0
Inventarier	200	200	200	200
Summa	1 700	200	200	200

Kultur- och fritidsnämnden

Verksamhetsområde

Enligt reglementet för Kultur- och fritidsnämnden fastslås nämndens uppdrag enligt 1 §:

Kultur- och fritidsnämnden ska verka för en meningsfull fritid för kommunens invånare, som de är nöjda med. I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som fullmäktige anger ansvarar kultur- och fritidsnämnden för följande:

- Ungdomsråd
- Ungas mötesplatser
- Stöd till föreningar, studieförbund och övriga organisationer inom
- nämndens område
- Verksamhet i idrotts-, fritids-, kulturanläggningar
- Rörligt friluftsliv
- Simskola
- Stipendier inom nämndens område
- Biblioteksverksamhet
- Evenemang
- Kultur i vård och omsorg
- Offentlig konst
- Kulturmiljövård
- Folkhälsoforum
- Lokalbokning av utrymmen som disponeras av nämnden
- Regional och statlig samverkan inom kultur- och fritidsområdet

Rörande biblioteken ska Kultur- och fritidsför-

valtningen (hädanefter förkortat KoF) förvalta och utveckla kommunens biblioteksverksamhet. Litteraturförsörjning inom förströelse- och faktalitteratur, samt punktvis och långtgående hjälp inom MIK (medie- och informationskunskap) såsom informationssökning och källgranskning mm åligger förvaltningen. Målgruppen för kommunens bibliotek är samtliga invånare i kommunen, med särskild prioritet för personer med funktionsvariationer, med annat modersmål än svenska (i synnerhet minoritetspråkstalande) samt barn och ungdomar.

Kultur och fritidsnämnden ansvarar för föreningsstöd, omfattande dels kontant föreningsbidrag enligt nämndens föreningsbidragsnormer, dels subvention av lokaler som används för föreningarnas verksamhet. I nämndens ansvarsområden ingår även rörligt friluftsliv, där de nationella friluftsmålen kan ses som vägledning.

I KoFs verksamhet ingår enheten för fritidsanläggningar, vars område innefattar sim- och sporthallar, ishallar, tempererat utomhusbad, strandbad, Idrotts- och fritidsanläggningar utomhus, friidrottsområden, elljusspår, tennisbanor, mm. Fyra av anläggningarna är bemannade med omkring 15 medarbetare för service och värdskap vid öppettider i t ex bad, gym öppettider, lokalbokning för uthyrning av utrymmen som disponeras av nämnden, på uppdrag av BuN så utförs simskola för elever.

KoF skall tillhandahålla och utveckla ungdomsgårdar, fritidsverksamhet, lovaktiviteter och attraktiva aktiviteter för ungdomar. I detta arbete strävar vi efter att skapa trygga mötesplatser för ungdomar på orten i årskurs 7 till 17 år. Vi strävar efter att erbjuda öppet varje vardagkväll på minst en ort.

Målsättningen för KoF är att erbjuda ett brett kulturutbud med både smalare och mer breda satsningar. Genomförandet ska ske både i egen regi och i samarbete med andra aktörer

Planeringsförutsättningar

Följande faktorer kommer att påverka förvaltningens arbete och förutsättningar under kommande period:

- Digitalisering: Förvaltningens utbud och erbjudanden behöver följa invånarnas förväntningar och bli mer lättillgängliga digitalt.
- Ungas psykiska ohälsa: Kurvan för ungas psykiska ohälsa är negativ och kommer att kräva prioriteringar inom förvaltningens område.

Nyckeltal

Nyckeltal	2017	2018	2019
Fördelning av kommunala stöd mellan kön			
Fördelning av kommunala stöd mellan åldersgrupper			
Fördelning av kommunala stöd mellan verksamheter			
Antal utlån på biblioteken (fördelat per bibliotek)			
Antal utlån per invånare	4,5	5,6	6,0
Antal sålda anläggningskort			

Målarbete utifrån de strategiska inriktningsområdena

En attraktiv och växande kommun

Detta strategiska inriktningsområde har brutits ned till nämndmålet

- Att erbjuda ett attraktivt kultur- och fritidsliv.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att erbjuda ett utbud som har något för alla. Fokus-

- Ökad andel äldre: Samhällets behov ändras med en åldrande befolkning. Genom aktivt arbete kan folkhälsan påverkas i positiv riktning.
- Stillasittande befolkning: Förvaltningens arbete måste utöver beslutade målgrupper även riktas till att motverka och förebygga stillasittande.
- Utveckla kulturtillgångar och turism: Kartläggning av kommunens utbud och potential behöver genomföras.
- Ekonomiska förutsättningar: Kommande periods negativa budgettrend kommer att ställa krav på tydliga prioriteringar vilket kommer att påverka förvaltningens möjliga utbud.

grupper för kommande period kommer att vara åldrarna 7-20 samt 70+.

Den yngre målgruppen är divergerad och för att nå så många som möjligt planerar förvaltningen att nyttja ett appsystem där feedback kan ges snabbt samt önskemål och åsikter tas till vara på ett enkelt sätt. Många unga skulle inte kunna tänka sig att åka på ett fysiskt möte för att framföra sina åsikter, men att snabbt skriva

ett meddelande eller svara på en fråga kan vara lättare. Genom detta är förhoppningen att känslan av delaktighet kommer att stärkas.

Ett pilotprojekt med utökning av ungdomsgårdsverksamheten från att som tidigare finnas i Gimo, Österbybruk och Östhammar till att även innefatta en ungdomsgård i Alunda kommer att genomföras.

Lovaktiviteterna kommer även fortsättningsvis att vara prioriterade. Arbete med att kartlägga hur fördelningen av kommunens stöd ser ut avseende genus, åldrar och aktiviteter kommer att genomföras för att kunna skapa en attraktiv kommun för flera.

För gruppen 70+ har en bibliotekarie anställts med särskilt ansvar. Målsättningen är att bättre kunna möta denna grupps behov och skapa forum för frågor som intresserar. På kommunens anläggningar finns personal med särskilt uppdrag att erbjuda träningsråd och prova-på-tillfällen för målgruppen. Hälsostategiskt planeras flera aktiviteter för att skapa en attraktiv kommun.

En hållbar kommun

Detta strategiska område är nedbrutet till nämndmålet

- Att erbjuda en hälsofrämjande, inkluderande och tillgänglig kultur- och fritidsverksamhet.

Under kommande period kommer stort fokus ligga på att skapa anläggningar som kan möta invånarnas önskemål och behov. I denna anda planeras en ny idrottsanläggning i Östhammar i dialog med föreningar och civilsamhälle.

I arbetet med att tillgängliggöra kommunens anläggningar och bad har Tekniska kontoret

genomfört en kartläggning vilken kommer att ligga till grund för framtida prioriteringar.

Spontanidrottsplatser och anläggningar med flexibla lösningar är områden som kommer att vara i fokus under kommande period.

Förvaltningen kommer att arbeta med Upplands idrottsförbund och deras satsning "Rörelseglädje hela livet".

En lärande kommun

Detta mål är i nämnden nedbrutet till

- Att erbjuda och främja arenor för bildning och lärande samt upplevelser som vidgar vyer, inspirerar och ger nya perspektiv
- Skapa en lärande inre organisation genom samarbeten och omvärldsspaning

Biblioteken inbjuder kontinuerligt till föredrag och författarläsningar inom ett brett område. Detta kommer att utvecklas och förhoppningen är att alla bibliotek i högre grad ska upplevas som tydlig samhällsnod i varje ort.

För ungdomarna i de orter där ungdomsgårdar finns är målet att nå så många som möjligt genom att erbjuda en variation i verksamheten.

KoFs organisation är under utveckling och rollerna prövas och förändras. Genom att delta i regionala och nationella nätverk skapar förvaltningen bättre förutsättningar för den lokala utvecklingen.

Ett långsiktigt samarbete med Uppsala Universitet är inlett där målet är att främja ungas läs- och upplevelser och genom detta utmana och skapa ett intresse för vidare läsning.

En öppen kommun

Detta strategiska inriktningsområde är nedbruttet i nämnd till

- Att erbjuda en kultur- och fritidsverksamhet som präglas av delaktighet och uppmuntrar till engagemang

Målgruppen 7-20 år är svår att nå genom våra traditionella metoder. En app är under upphandling och förhoppningen är att ungdomarna genom denna ska bli delaktiga i högre grad och vilja påverka verksamheten.

Förvaltningen planerar föreningsdialoger där personal på kvällstid besöker anläggningarna i de fem tätorterna och där möter föreningar och tar in deras inspel och behov. Förvaltningen deltar även i de kommunövergripande medborgardialoger som genomförs. Vid större förändringar genomförs enkätstudier och exempel på detta är enkätstudie genomförd inför planeringen av ny anläggning i Östhammar.

KoF är en förvaltning som många kommunicerar med och ett mål för verksamheten är att bli snabbare och tydligare i de svar som ges.

Nämndens mål och styrta

Strategiskt inriktningsområde	Nämndmål	Styrta	Måltal 2020
En attraktiv och växande kommun	Att erbjuda ett attraktivt kultur- och fritidsliv	(NMI Kultur)	58 %
		(NRI-index Fritid) NRI Region-index	56 %
		Antal besökare på kommunens ungdomsgårdar	430
		Antal besökare på samtliga bibliotek	
En hållbar kommun	Att erbjuda en hälsofrämjande, inkluderande och tillgänglig kultur- och fritidsverksamhet	Medellivslängd	83
En lärande kommun	Att erbjuda och främja arenor för bildning och lärande samt upplevelser som vidgar vyer, inspirerar och ger nya perspektiv	Antal evenemang där hälsa, samhällsfrågor eller vetenskap är tema	30
		Antal utlån av barn- och ungdomslitteratur	
		Skapa en lärande inre organisation genom samarbeten och omvärldsspaning	
En öppen kommun	Att erbjuda en kultur- och fritidsverksamhet som präglas av delaktighet och uppmuntrar till engagemang	Andel unga som svarat på LUPPen	

Verksamhetsförändringar, konsekvenser och uppdrag 2020

Inför 2020 kommer KoF att förstärka kommunikationskapaciteten. Det blir allt mer uppenbart att det inte spelar någon roll vilken typ av evenemang som anordnas om inte kommunikation finns i många typer av medier. Förändringen går fort och kommunikationen måste fungera både traditionellt i pappersform till våra äldre - och i snabba sociala medier till våra yngre. En satsning kommer därför att göras på utökad kommunikation under 2020.

Simhallen i Frösåkershallen kommer inte längre att finnas tillgänglig. Detta kommer att ställa krav på kommunens två andra anläggningar, främst Gimo. Öppettider behöver ses över och planering skötas.

De fastigheter som tidigare tillhört KoF har under 2019 övergått till Tekniska kontoret och 2020 blir första år med hyressättning vilket kan komma att påverka verksamheten.

Förvaltningen får ansvar för kommunens innehav av "kulturfastigheter". Dessa behöver definieras och hanteras. Kompetens för detta behöver eventuellt anlitas

Verksamheten 2021 - 2023

Under perioden 2021-2023 kommer förvaltningen att ha fokus på att arbeta med att kartlägga och göra arbetet med stöd transparent och tillgänglig. Förhoppningen är att de olika typer av stödformer som finns lätt ska kunna sökas och nås digitalt. Detta skulle spara arbete på förvaltningen och också göra processer och ansökningar enklare för allmänheten.

Kommunens idrottsanläggningar är i ett gene-

rellt dåligt skick. Under nämnd period behöver detta eftersatta underhåll hanteras och utbudet ses över.

Med den scen som finns att tillgå på Storbrunn bör utbudet av olika typer av föreställningar kunna öka.

Österbybruks Herrgård och herrgårdsområde kommer att bli en ny del i förvaltningens område och detta kommer förhoppningsvis att kunna berika kulturlivet med ytterligare en scen och andra möjligheter.

Den nyantagna kulturarvspolitiken kan komma att påverka inriktningen på förvaltningens arbete.

Under slutet av mandatperioden är målet att ta fram en kulturstrategisk plan för att tydliggöra nämndens kulturpolitiska inriktning.

Ekonomisk planering

För kommande år finns planer för utökning av tjänst för kommunikation och evenemang.

Risk föreligger att hyror kommer höjas i och med att Tekniska Förvaltningen tar över driften av anläggningarna och i och med detta kommer att starta renoveringar av dessa. Förhoppningsvis kommer en del av dessa hyreshöjningar kunna pareras med att personal har flyttat från vår förvaltning till Tekniska. De ofördelade medlen minskar på grund av detta och det innebär minskad beredskap att parera oförutsedda kostnader.

Ramökningarna som ligger för åren 2022 och 2023 avser extra tillskott på grund av förväntat högre kostnader för ny sporthall i Östhammar.

RESULTATRÄKNING (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Intäkter (+)	13 644	14 447	14 519	14 507	14 507	14 507
Kostnader (-)	-46 557	-54 204	-54 474	-54 428	-58 028	-58 028
varav personalkostnader	-15 880	-18 892	-19 363	-19 363	-19 363	-19 363
varav lokalkostnader	-12 794	-14 916	-15 125	-15 125	-18 725	-22 325
varav övriga kostnader	-17 883	-20 396	-19 986	-19 940	-19 940	-16 340
Nettokostnader	-32 913	-39 757	-39 955	-39 921	-43 521	-43 521

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
100 Politisk verksamhet						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-280	-355	-357	-357	-357	-357
130 Övrig politisk verksamhet						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-184	0	0	0	0	0
230 Turistverksamhet						
Intäkter	13	15	15	15	15	15
Kostnader	-97	-147	-148	-148	-148	-148
263 Miljö, hälsa o hållbar utveckling						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	0	-318	-320	-319	-319	-319
300 Allmän fritidsverksamhet						
Intäkter	539	101	102	101	101	101
Kostnader	-5 716	-6 231	-6 262	-6 257	-6 257	-6 257
310 Stöd till studieorganisationer						
Intäkter	0	0	0	0	0	0
Kostnader	-350	-350	-352	-351	-351	-351
315 Allmän kulturverksamhet						
Intäkter	1 390	955	960	959	959	959
Kostnader	-4 485	-5 192	-5 218	-5 214	-5 214	-5 214
320 Bibliotek						
Intäkter	240	963	968	967	967	967
Kostnader	-11 627	-13 426	-13 493	-13 481	-13 481	-13 481

DRIFTBUDGET (TKR)	BOKSLUT 2018	BUDGET 2019	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
340 Idrotts- och fritidsanläggningar						
Intäkter	11 385	11 744	11 802	11 792	11 792	11 792
Kostnader	-21 847	-25 181	-25 306	-25 285	-28 885	-28 885
350 Fritidsgårdar						
Intäkter	77	9	9	9	9	9
Kostnader	-1 970	-2 344	-2 356	-2 354	-2 354	-2 354
920 Gemensamma verksamheter						
Intäkter	0	660	663	663	663	663
Kostnader	0	-660	-663	-662	-662	-662
Nettokostnader	-32 913	-39 757	-39 955	-39 921	-43 521	-43 521

Investeringsbudget

INVESTERINGSBUDGET, NETTO (TKR)	BUDGET 2020	PLAN 2021	PLAN 2022	PLAN 2023
Ofördelat	1 700	1 700	1 700	1 700
Summa	1 700	1 700	1 700	1 700

Östhammars kommun

Stångörsgatan 10, Box 66 • 74221 Östhammar

Tel: 0173-860 00 • E-post: osthammardirekt@osthammar.se

Hemsida: www.osthammar.se • Orgnr: 212000-0290

§ 279

**Nytt samverkansavtal och reglemente för den gemensamma räddningsnämnden
KSN-2019-2068****Beslut**

Kommunfullmäktige beslutar

att godkänna förslag till nytt samverkansavtal och reglemente för räddningsnämnden att gälla från 1 januari 2020.

Reservationer

Närvarande ledamöter (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för Simon Alms (SD) yrkande.

Sammanfattning

Uppsala, Tierps och Östhammars kommuner samverkar sedan 2012 i en gemensam räddningsnämnd där Uppsala kommun är värdkommun. Efter genomförd ägarsamverkan har räddningsnämnden föreslagit revideringar i det reglemente och avtal som reglerar samverkan. Revideringarna ska godkännas av respektive fullmäktige i de samverkande kommunerna

Yrkanden

Simon Alm (SD) yrkar avslag till kommunstyrelsens förslag.

Caroline Hoffstedt (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer kommunstyrelsens förslag mot Simon Alms (SD) avslagsyrkande och finner att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 20 juni 2019

Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag den 20 augusti 2019 § 225

Kommunstyrelsens förslag den 28 augusti 2019 § 163

Delges

Tierps kommun

Östhammars kommun

Den gemensamma räddningsnämnden

§ 163**Nytt samverkansavtal och reglemente för den gemensamma räddningsnämnden
KSN-2019-2068****Beslut**

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att godkänna förslag till nytt samverkansavtal och reglemente för räddningsnämnden att gälla från 1 januari 2020.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

att skicka förslag till nytt samverkansavtal och reglemente till Tierps och Östhammars kommuner för godkännande i respektive fullmäktige.

Reservation

Simon Alm (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Sammanfattning

Uppsala, Tierps och Östhammars kommuner samverkar sedan 2012 i en gemensam räddningsnämnd där Uppsala kommun är värdkommun. Efter genomförd ägarsamverkan har räddningsnämnden föreslagit revideringar i det reglemente och avtal som reglerar samverkan. Revideringarna ska godkännas av respektive fullmäktige i de samverkande kommunerna.

Yrkande

Simon Alm (SD) yrkar avslag till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer arbetsutskottets förslag mot Simon Alms (SD) avslagsyrkande och finner att kommunstyrelsen bifaller arbetsutskottets förslag.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 20 juni 2019.

Arbetsutskottets förslag den 20 augusti 2019 § 225.

§ 225

**Nytt samverkansavtal och reglemente för den gemensamma räddningsnämnden
KSN-2019-2068****Beslut**

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att godkänna förslag till nytt samverkansavtal och reglemente för räddningsnämnden att gälla från 1 januari 2020.

Kommunstyrelsen föreslås för egen del besluta

att skicka förslag till nytt samverkansavtal och reglemente till Tierps och Östhammars kommuner för godkännande i respektive fullmäktige.

Sammanfattning

Uppsala, Tierps och Östhammars kommuner samverkar sedan 2012 i en gemensam räddningsnämnd där Uppsala kommun är värdkommun. Efter genomförd ägarsamverkan har räddningsnämnden föreslagit revideringar i det reglemente och avtal som reglerar samverkan. Revideringarna ska godkännas av respektive fullmäktige i de samverkande kommunerna.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 20 juni 2019.

Kommunledningskontoret

Kommunfullmäktige

Handläggare:
Anderson Tomas

Nytt samverkansavtal och reglemente för den gemensamma räddningsnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att godkänna förslag till nytt samverkansavtal och reglemente för räddningsnämnden att gälla från 1 januari 2020.

Kommunstyrelsen föreslås för egen del besluta

att skicka förslag till nytt samverkansavtal och reglemente till Tierps och Östhammars kommuner för godkännande i respektive fullmäktige.

Ärendet

Uppsala, Tierps och Östhammars kommuner samverkar sedan 2012 i en gemensam räddningsnämnd där Uppsala kommun är värdkommun. Efter genomförd ägarsamverkan har räddningsnämnden föreslagit revideringar i det reglemente och avtal som reglerar samverkan. Revideringarna ska godkännas av respektive fullmäktige i de samverkande kommunerna.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret. Avtalet och reglementet presenterades och godkändes vid ägarsamråd den 3 maj. Räddningsnämnden behandlade ärendet den 29 maj och godkände förslagen till nya styrdokument. Protokollsutdrag återges i **bilaga 1**. Ärendet har inga konsekvenser ur näringslivs-, jämställdhets- eller barnperspektivet.

Föredragning

Den nya kommunallag som började gälla den 1 januari 2018 har gjort det aktuellt att revidera det avtal som reglerar samverkan mellan kommunerna i den gemensamma räddningsnämnden. De huvudsakliga förändringarna i förslaget till nytt samverkansavtal i **bilaga 2** är att nämndens uppgifter förtydligas, en beskrivning av

samråd och budgetprocess läggs till, beskrivningen av uppföljningen förtydligas och ett tillägg om lokalförsörjningsplanen görs.

Kostnadsfördelningen mellan kommunerna som finansierar nämnden ska ses över vart femte år och en översyn var därför aktuell inför 2020. Kostnadsfördelningen baserar sig på kommunernas invånaravtal. Uppsala kommuns högre befolkningstillväxt motiverar att kommunens andel av finansieringen föreslås öka från 75,7 procent till 76,4 procent.

I samband med att avtalet revideras behöver även nämndens reglemente ses över. I förslaget till nytt reglemente i **bilaga 3** förtydligas nämndens uppgifter så att de svarar mot det nya avtalet. Arbetsutskottets sammansättning formaliseras och strukturen anpassas för att harmoniera med de övriga nämnderna i Uppsala kommun.

Samverkansavtalet och reglementet föreslås gälla från 1 januari 2020 och behöver godkännas av respektive samverkanskommuns fullmäktige under hösten 2019.

Ekonomiska konsekvenser

Med nuvarande kostnadsfördelning uppgår Uppsala kommuns del av finansieringen år 2019 till 161 miljoner kronor av nämndens totala budget om 212 miljoner kronor. Om den föreslagna förändrade kostnadsfördelningen skulle tillämpas för år 2019 skulle det medföra att Uppsala kommuns kostnader för nämnden ökade med cirka 1,5 miljoner kronor. Räddningsnämndens budget för 2020 behandlas inom ramen för ordinarie mål- och budgetprocess.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

§ 53

Nytt ägarsamverkansavtal och reglemente för räddningsnämnden RÄN-2019-0081

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

att godkänna förslag på nytt samverkansavtal för den gemensamma räddningsnämnden, samt

att godkänna förslag på nytt reglemente för den gemensamma räddningsnämnden.

Sammanfattning

I det ursprungliga avtalet framgår det att avtalet ska ses över inför 2020. I och med den nya kommunallagen började gälla den 1 januari 2018 blev det även aktuellt med en revidering. De huvudsakliga revideringarna innebär att nämndens uppgifter förtydligas, en beskrivning av samråd och budgetprocess läggs till, kostnadsfördelningen uppdateras, beskrivningen av uppföljningen förtydligas och ett tillägg om lokalförsörjningsplanen görs.

I samband med att avtalet uppdateras och revideras behöver även nämndens reglemente ses över. I förslaget på nytt reglemente förtydligas nämndens uppgifter så att de svarar mot texten i det nya avtalet, arbetsutskottets sammansättning formaliseras och strukturen anpassas för att harmoniseras med de övriga nämnderna i Uppsala kommun.

Avtalet och reglementet har presenterats och godkänts vid ägarsamrådet den 3 maj 2019. För att de ska träda i kraft ska de även godkännas av Tierps-, Uppsala och Östhammars kommunfullmäktige.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot avslag och finner att räddningsnämnden bifaller detsamma.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 29 maj 2019

Förslag på samverkansavtal för den gemensamma räddningsnämnden

Förslag på reglemente för den gemensamma räddningsnämnden

Delges

Kommunstyrelsen i Uppsala kommun för vidare förmedling till Tierps- och Östhammars kommun

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Samverkansavtal om gemensam räddningsnämnd och räddningstjänstorganisation i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner enligt kommunallagen 3 kap 9 §.

Följande kommuner har kommit överens om att från och med 2012-01-01 inrätta en gemensam nämnd kallad räddningsnämnden. Detta avtal är en revidering av tidigare avtal och gäller från och med 2020-01-01, samtidigt upphör tidigare avtal att gälla.

Tierps kommun	org.nr 212000-0266
Uppsala kommun	org.nr 212000-3005
Östhammars kommun	org.nr 212000-0290

Uppsala kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i Uppsala kommuns organisation.

Syfte

1 § Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner ("Kommunerna") ska genom en gemensam nämnd bedriva en effektiv räddningstjänstverksamhet i alla tre kommuner.

Uppgifter

2 § Den gemensamma nämnden ansvarar för räddningstjänstverksamheten i kommunerna i enlighet med vad som åvilar var och en av kommunerna inom ramen för lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ("LSO"). Huvudansvaret för samordning av kommunernas arbete med skydd mot olyckor ligger dock kvar i respektive kommun (1 kap. 6 § LSO)

Nämnden svarar också för kommunernas tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Vidare svarar nämnden i tillämpliga delar för kommunernas uppgifter enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Utöver vad som följer av lag ska nämnden tillse att verksamheten bedrivs enligt detta reglemente och samverkansavtalet.

Nämnden ska samråda med berörda kommunala nämnder i de samverkande kommunerna samt med andra myndigheter och enskilda organisationer.

Prestationskrav

3 § Den gemensamma nämnden ska bedriva en effektiv verksamhet som bidrar till att uppfylla Kommunernas verksamhetsmål och visioner inom befintligt ekonomiskt utrymme.

Verksamheten ska vara upplagd på ett sådant sätt att utfall, ekonomi och verksamhet kan mätas såväl kvalitativt och kvantitativt och bedömas av Kommunerna.

Reglemente

4 § Den gemensamma nämndens verksamhet styrs av det gemensamma reglemente som kommunfullmäktige i Kommunerna beslutat om för nämndens verksamhet. Reglementet och framtida förändringar i reglementet ska antas av kommunfullmäktige i Kommunerna.

Styrning, planering, budget och insyn i förvaltningen

5 § Styrning, planering och budget för den gemensamma nämnden upprättas av värdkommunen efter samråd med de andra kommunerna. Värdkommunen kallar till samråd två gånger per år, ett på våren och ett på hösten. I samråden ska det finnas representanter från samtliga tre kommunstyrelser. Underlag och kallelse skickas tre veckor innan datum för samrådet.

Vid samrådet på våren beslutas om den gemensamma nämndens budget och inriktning. Budgeten räknas upp med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) framtagen av Sveriges kommuner och landsting (SKL). Om Kommunerna har avtalat om nya brandstationer eller större fastighetsförändringar ökas budgeten med den hyresökning som eventuellt uppstår. Sedan kan budgeten ökas eller minskas utifrån särskilda satsningar eller rationaliseringar.

Styrningen av nämndens verksamhet sker till största del av det gemensamma handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor som respektive kommunfullmäktiga fattat beslut om.

Tierp och Östhammars kommuner har rätt till löpande insyn i förvaltningen och redovisningen som gäller nämndens verksamhet.

Resultatreglering

6 § Över/underskott regleras varje verksamhetsår mellan Kommunerna. Likvidavräkning för över/underskott regleras snarast efter det att respektive kommunfullmäktige fastställt årsredovisningen.

Kostnadsfördelning mellan Kommunerna

7 § Kostnadsfördelningen mellan kommunerna från och med 2020:

Tierps kommun:	11,6%
Uppsala kommun:	76,4%
Östhammars kommun:	12,0%

Den gemensamma nämndens nettokostnad fördelas enligt ovanstående procentuella kostnadsfördelning. Kostnadsfördelningen bör ses över vart femte år, bland annat utifrån om invånarantalet procentuellt har förändrats olika i kommunerna.

Betalning

8 § Uppsala kommun fakturerar Tierp och Östhammars kommuner månadsvis i förskott med en tolfedel av respektive kommuns årsbudget för den gemensamma nämnden.

Uppföljning, återredovisning och rapportering till fullmäktige

9 § Den gemensamma nämnden ska i möjligaste mån följa uppföljningsrutinerna enligt värdkommunens styrmodell.

Nämnden ska löpande redovisa till respektive kommunfullmäktige i de samverkande kommunerna hur de har fullgjort de uppdrag som respektive fullmäktige har lämnat till dem

- i reglemente och samarbetsavtalet.
- i handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Nämnden ska vid redovisningen även redogöra för hur mål och uppdrag som delegerats till dem har fullgjorts.

Nämnderna ska också fullgöra rapporteringsskyldighet som ålagts dem enligt speciallag.

Investeringar, äganderätt till egendom och fastigheter

10 § Investeringar i form av lös egendom, så som fordon, maskiner och inventarier ägs av värdkommunen. Investeringar i lös egendom ska inrymmas i nämndens investeringsbudget.

Fastigheter för verksamheten ägs av respektive kommun (eller hyrs in av respektive kommun) som sedan den gemensamma nämnden hyr. Kostnadsförändringar i samband med eventuell nybyggnation, omfattande ombyggnationer eller genomgripande renoveringar ska diskuteras av Kommunerna och avtalas separat. Av avtalet ska framgå hur finansieringen av såväl byggnation som löpande drift ska finansieras.

Varje kommun ansvarar för att det finns ändamålsenliga lokaler i sin kommun för att bedriva räddningstjänstverksamhet. Den gemensamma nämnden ska ha en lokalförsörjningsplan för hela sin verksamhet som revideras årligen och delges Kommunerna.

Vid upphörande av detta avtal och därmed upphörande av den gemensamma nämnden övertar den kommun där fastigheterna är belägna alla hyresavtal för dessa fastigheter.

Försäkring

11 § Den kommun som har äganderätt till fastigheter, byggnader, anläggningar och teknisk utrustning som nyttjas för räddningstjänstens verksamhet, ska se till att egendomen försäkras. Övriga försäkringar som erfordras i den gemensamma nämndens verksamhet tecknas av värdkommunen.

Sammansättning av nämnden

12 § Den gemensamma nämnden utgörs av tretton (13) ordinarie ledamöter och tretton (13) ersättare med fördelning enligt nedan:

Tierps kommun	2 + 2
Uppsala kommun	9 + 9
Östhammars kommun	2 + 2

Den gemensamma nämndens presidium utgörs av ordföranden och vice ordföranden. Dessa funktioner utses av värdkommunens kommunfullmäktige bland dem som valts att ingå i nämnden. Vice ordföranden har funktion som ordförandens ställföreträdare. Nämnden representeras av ordföranden och vice ordföranden om inte ordföranden beslutar annorlunda.

Mandatperiod

13 § Mandatperioden ska vara fyra år räknat från den 1 januari året efter det att allmänna val till kommunfullmäktige hållits i hela landet. Nämndens verksamhet ska dock upphöra tidigare om uppsägning av detta avtal sker före mandatperiodens utgång.

Tvister

14 § Tvist rörande tolkning och tillämpning av detta avtal ska i första hand lösas av parterna i samråd. Kan inte enighet uppnås ska tvisten avgöras av allmän domstol.

Avveckling av den gemensamma nämnden

15 § Anser någon av Kommunerna att den gemensamma nämnden ska upphöra helt ska överläggningar mellan företrädare för kommunstyrelserna i Kommunerna ske. Frågan om avveckling av nämnden, som kan ske enbart vid årsskifte, ska skriftligen väckas före den 1 juli 18 månader innan avvecklingen är avsedd att ske. Vid en avveckling av nämnden ska ansvaret för organisationens gemensamma personal, materiel och övrig utrustning fördelas på parterna efter en skälig och rättvis grund.

Kapitalinvesteringar som är stationerade i Tierp och Östhammars kommuner köps av respektive kommun till bokfört värde. Vid bedömningen av vad som är en skälig och rättvis grund ska följande vara vägledande:

- Upparbetade personalkostnader fördelas enligt samma principer som vid ingåendet av detta avtal.
- Kvarvarande personal fördelas efter arbetsställets geografiska placering.
- Personalfrågor i övrigt hanteras så som vid övertagande av verksamhet.

Avtalets giltighet.

16 § Detta avtal gäller från och med den 1 januari 2020 till 31 december 2023 och ersätter tidigare avtal mellan kommunerna tecknat 2015.

Uppsägning ska göras skriftligen senast 18 månader före avtalstidens utgång. Sker inte uppsägning förlängs avtalet med fyra år åt gången.

Utvärdering av samarbetet

17 § Kommunstyrelserna i respektive kommun i samverkan ansvarar för att utvärderingar av samarbetet genomförs.

..... den.....
Ort och datum

..... den.....
Ort och datum

.....
Kommunstyrelsens ordförande
Tierps kommun

.....
Kommunstyrelsens ordförande
Uppsala kommun

..... den.....

.....
Kommunstyrelsens ordförande
Östhammars kommun

Reglemente för gemensam räddningsnämnd i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner att gälla från och med 2020-01-01

Antaget av kommunfullmäktige i Tierp 2019-xx-xx

Antaget av kommunfullmäktige i Uppsala 2019-xx-xx

Antaget av kommunfullmäktige i Östhammar 2019-xx-xx

Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner har i avtal kommit överens om att från och med 1 januari 2012 inrätta en gemensam nämnd för räddningstjänstverksamhet. Detta görs i enlighet med 3 kap. 9 § kommunallagen och i övrigt i enlighet med bestämmelser i gällande speciallagar inom området.

Den gemensamma nämnden kallas för Räddningsnämnden.

Uppsala kommun är värdkommun och den gemensamma nämnden ingår i värdkommunens organisation.

Utöver vad som följer av lag gäller detta reglemente och ett mellan kommunerna ingånget samverkansavtal för den gemensamma nämnden.

Uppgifter

1 § Den gemensamma nämnden ansvarar för räddningstjänstverksamheten i kommunerna i enlighet med vad som åvilar var och en av kommunerna inom ramen för lagen (2003:778) om skydd mot olyckor ("LSO"). Huvudansvaret för samordning av kommunernas arbete med skydd mot olyckor ligger dock kvar i respektive kommun (1 kap. 6 § LSO)

Nämnden svarar också för kommunernas tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Vidare svarar nämnden i tillämpliga delar för kommunernas uppgifter enligt lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Utöver vad som följer av lag ska nämnden tillse att verksamheten bedrivs enligt detta reglemente och samverkansavtalet.

Nämnden ska samråda med berörda kommunala nämnder i de samverkande kommunerna samt med andra myndigheter och enskilda organisationer.

Personuppgifter

2 § Nämnden är personuppgiftsansvarig för de personuppgiftsbehandlingar som sker i nämndens verksamhet.

Sammansättning

3 § Nämnden består av tretton ledamöter och tretton ersättare.

Värdkommunen väljer nio ledamöter och nio ersättare, övriga samverkande kommuner väljer två ledamöter och två ersättare var. Värdkommunen väljer ordförande och vice ordförande.

Sammanträden

4 § Nämnden sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer. Sammanträde ska hållas också om minst en tredjedel av nämndens ledamöter begär det eller om ordföranden anser att det behövs. En begäran om extra sammanträde ska göras skriftligen hos ordföranden och innehålla uppgift om det eller de ärenden som önskas bli behandlade på det extra sammanträdet.

Ordföranden ska, om möjligt, samråda med vice ordförande om tiden för extrasammanträde.

Om det föreligger särskilda skäl får ordföranden ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om möjligt ska samråd ske med viceordförande.

Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare snarast underrättas om beslutet.

Nämnden sammanträder i värdkommunen om inte nämnden själv bestämmer annat.

Kallelse

5 § Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena. När varken ordföranden eller vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den som varit ledamot i nämnden längst tid göra detta (ålderspresidenten). Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid ska den till åldern äldste ledamoten vara ålderspresident.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet.

Kallelsen bör tillställas varje ledamot och ersättare samt annan förtroendevald som får närvara vid sammanträdet senast sju (7) dagar före sammanträdesdagen. Kallelse ska ske elektroniskt om det inte är olämpligt. Ordföranden bestämmer formen för kallelse. I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

Kallelsen bör åtföljas av föredragningslista. Ordföranden bestämmer i vilken utsträckning handlingar som tillhör ett ärende på föredragningslistan ska bifogas kallelsen.

Offentliga sammanträden

6 § Nämnden får besluta om offentliga sammanträden.

Sammanträde på distans

7 § Nämnden får, om särskilda skäl föreligger, sammanträda med ledamöter närvarande på distans. Sådant sammanträde får endast äga rum om ljud- och bildöverföring sker i realtid och på ett sådant sätt att samtliga deltagare kan se och höra varandra på lika villkor. Lokalen ska vara så beskaffad att inte obehöriga kan ta del av sammanträdeshandlingar, bild

eller ljud.

Ledamot som önskar delta på distans ska senast fem (5) dagar i förväg anmäla detta till nämndens kansli. Ordföranden avgör om närvaro får ske på distans.

Nämnden får bestämma vad som närmare ska gälla om deltagande på distans i nämnden.

Närvarorätt

8 § Kommunalråd och kommunstyrelsernas ordförande har rätt att närvara vid nämndens sammanträden och delta i överläggningarna. Nämnden får därutöver, om särskilda skäl föreligger för detta, medge ledamot av kommunstyrelserna denna rätt. Den förtroendevalde har i den utsträckning nämnden beslutar rätt att få sin mening antecknad i protokollet.

Härutöver får nämnden medge förtroendevald som inte är ledamot eller ersättare i nämnden att närvara vid sammanträde med nämnden för att lämna upplysningar. Även anställd i någon av de ingående kommunerna och särskilt sakkunnig kan medges denna rätt. Om nämnden beslutar det, får den som kallats delta i överläggningarna.

Nämnden får härutöver bestämma att annan ska ha rätt att närvara vid nämndens sammanträden.

Ordföranden

9 § Det åligger ordföranden att

1. leda nämndens arbete och sammanträden,
2. kalla till sammanträde i enlighet med lag och reglemente,
3. kalla ersättare,
4. inför sammanträdena se till att ärendena som ska behandlas i nämnden vid behov är beredda,
5. se till att färdigberedda ärenden snarast behandlas i nämnden,
6. bevaka att nämndens beslut verkställs.

Presidium

10 § Nämndens presidium ska bestå av ordförande och vice ordförande. Vice ordförande ska biträda ordföranden i uppgiften att planera och leda sammanträdet i den mån ordföranden anser att det behövs.

Ersättare för ordförande och viceordförande

11 § Om varken ordförande eller annan i presidiet kan delta i ett helt sammanträde eller en del av ett sammanträde, får nämnden utse en annan ledamot som ersättare för dessa. Tills valet förrättats, fullgörs ordförandens uppgifter av den som varit ledamot i nämnden längst tid. Om flera ledamöter har lika lång tjänstgöringstid fullgörs ordförandens uppgifter av den äldste av dem.

Motsvarande gäller om ordföranden eller annan i presidiet inte kan fullgöra sitt uppdrag under en längre tid. Ersättaren ska fullgöra samtliga ordförandens/övriga presidiets uppgifter.

Förhinder

12 § En ledamot som är förhindrad att delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare eller någon annan anställd vid aktuellt styrelsekansli. Kansliet ska underrätta den ersättare som står i tur om att denne ska tjänstgöra.

Ersättares tjänstgöring

13 § Om en ledamot är förhindrad att delta eller att vidare delta i ett sammanträde ska en ersättare från den kommun som valt ledamoten tjänstgöra i ledamotens ställe. Den ersättare ska kallas in som står i tur att tjänstgöra och som inte redan har kallats in.

En ledamot som inställer sig under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare trätt i ledamotens ställe.

Ersättarna ska, om dessa inte väljs proportionellt, tjänstgöra enligt den ordning som fullmäktige har bestämt, för respektive parti. Om ingen ordning är bestämd, kallas ersättarna i den ordning de tagits upp i fullmäktiges protokoll från valet till respektive nämnd.

Ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna.

En ersättare som börjat tjänstgöra har företräde till tjänstgöring framför annan ersättare oberoende av turordningen, om denne tjänstgör inom sitt eget parti. En ersättare som börjat tjänstgöra för en frånvarande ledamot från ett annat parti ska frånträda om en ersättare från samma parti som den frånvarande ledamoten inställer sig.

Jäv, avbruten tjänstgöring

14 § En ledamot eller en ersättare som avbrutit sin tjänstgöring på grund av jäv i ett ärende får tjänstgöra igen sedan ärendet handlagts.

Ledamot som en gång avbrutit tjänstgöringen under ett sammanträde på grund av annat hinder än jäv, får tjänstgöra igen endast om inplacerad tjänstgörande ersättare tillhör annat parti.

Reservation

15 § Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det skriftligt. Motiveringen ska lämnas till sekreteraren före den tidpunkt som har fastställts för justeringen av protokollet. Motsvarande gäller vid omedelbar justering.

Särskilt yttrande

16 § Ledamot och ersättare har rätt att få ett särskilt yttrande redovisat i protokollet. Ordföranden får besluta att det särskilda yttrandet ska lämnas skriftligen. Om ett yttrande ska lämnas skriftligen ska det ges in före justering av protokollet.

Justering och anslag av protokoll

17 § Protokollet justeras av ordföranden och en ledamot. Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen ska redovisas skriftligt vid sammanträdet och justeras av ordföranden och en ledamot.

Nämndens protokoll ska anslås på varje samverkande kommuns anslagstavla. Nämndens sekreterare har ansvar för att kontrollera när nämndens protokoll har anslagits på de olika anslagstavlor.

Kungörelser och tillkännagivanden av föreskrifter m.m.

18 § Nämnden ansvarar för att beslut och föreskrifter inom det egna ansvarsområdet kungörs enligt gällande bestämmelser.

Nämnden ska underrätta kommunstyrelserna så snart en uppdatering av den kommunala författningssamlingen bedöms nödvändig.

Delgivningsmottagare

19 § Delgivning med nämnden sker med ordföranden, stadsdirektören, förvaltningschefen eller annan anställd som nämnden beslutar.

Undertecknande av handlingar

20 § Nämnden ska besluta hur skrivelser, avtal och andra handlingar på nämndens vägnar ska undertecknas.

Utskott

21 § Inom nämnden ska ett arbetsutskott finnas bestående av sju ledamöter. Kommunerna är överens om att fem ledamöter bör utses bland Uppsala kommuns företrädare och att en ledamot från vardera Tierps kommuns och Östhammars kommuns företrädare. Nämnden får därutöver inrätta ytterligare utskott inom sig.

Inom ett utskott väljer nämnden för den tid nämnden beslutar bland utskottets ledamöter en ordförande och en vice ordförande.

Om ordföranden i utskottet på grund av sjukdom eller av annat skäl är förhindrad att fullgöra sitt uppdrag för längre tid får nämnden utse en annan ledamot i utskottet att som ersättare för ordföranden fullgöra dennes uppgifter.

Ersättare som är vald att ingå i ett utskott, får närvara vid utskottets sammanträden. Om ordinarie ledamot i utskottet är förhindrad att tjänstgöra ska ersättare inträda i samma ordning som gäller för nämnden.

Avgår en ledamot eller en ersättare i utskottet, som inte utsetts vid proportionellt val, ska fyllnadsval snarast förrättas.

Utskottet sammanträder på dag och tid som nämnden bestämmer. Sammanträden ska också hållas när ordföranden anser att det behövs eller när en majoritet av utskottets ledamöter begär det. Utskottet eller ordföranden i utskottet får besluta att ställa in ett sammanträde med utskottet

eller ändra dag för sammanträde. Utskottet får handlägga ärenden bara när mer än hälften av ledamöterna är närvarande.

De ärenden som ska avgöras av nämnden i dess helhet bör beredas av utskottet, om beredning behövs. Ordföranden överlämnar sådana ärenden till utskottet. Ordförande bestämmer föredragningslistan till utskottet.

När ärendet beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut.

Utskottet kan ha beslutanderätt i vissa ärenden enligt nämndens delegationsordning

Om ordföranden på grund av sjukdom eller annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid, får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

Beredning av ärenden

22 § De ärenden som ska avgöras av den gemensamma nämnden i dess helhet ska beredas av arbetsutskottet om beredning behövs.

En ledamot i utskottet får begära att kommunstyrelserna i berörda kommuner ska höras i ett ärende av principiell betydelse eller av större vikt.

När ärendet har beretts ska utskottet lägga fram förslag till beslut.

§ 77

Handlingsprogram 2020 - Uppsala Brandförsvär RÄN-2019-0033

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

att överlämna *Handlingsprogram Uppsala brandförsvär från 2020 beslutsversion* och *Risakanalys Uppsala brandförsvär – underlag till handlingsprogram från 2020 beslutsversion* till Tierps-, Uppsala- och Östhammars kommuner för beslut om antagande.

Sammanfattning

Nuvarande handlingsprogram för Uppsala brandförsvär gäller till och med 31 december 2019. Från 1 januari 2020 ska ett nytt handlingsprogram börja gälla. Under hösten 2018 reviderades och uppdaterades riskanalysen. Under vintern och våren har ett förslag till ett nytt handlingsprogram tagits fram.

Underlag för handlingsprogrammet och de fem nya inriktningsmål som föreslås är bland annat riskanalysen, de nationella målen om ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor och om effektiva räddningsinsatser, förslaget om ett nytt nationellt mål för den förebyggande verksamheten, medborgar- och medarbetardialogerna samt den politiska viljan som uttryckts i räddningsnämndens arbete.

Under sommaren har förslaget till handlingsprogram varit ute på extern remiss. Tretton organisationer har lämnat svar, dessa finns redovisade i samrådsredogörelsen tillsammans med eventuella kommentarer/ändringar.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot avslag och finner att nämnden bifaller förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

Räddningsnämndens arbetsutskott har tillstyrkt förslaget den 18 september 2019

Förvaltningens skrivelse 2019-09-09

Handlingsprogram Uppsala brandförsvär från 2020 beslutsversion

Risakanalys Uppsala brandförsvär – underlag till handlingsprogram från 2020 beslutsversion

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Räddningsnämnden

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Sammanträdesdatum: 2019-09-25

Sid 7 (13)

Samrådsredogörelse

Delges

Tierps kommun

Uppsala kommun

Östhammars kommun

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Handläggare:
Johan Svebrant
Verksamhetsutvecklare

Datum:
2019-09-09

Diarienummer:
RÅN 2019-0033

Räddningsnämnden

Samråd av förslag till handlingsprogram från 2020

Räddningsnämnden föreslår besluta

att överlämna *Handlingsprogram Uppsala brandförsvaret från 2020 beslutsversion* och *Riskanalys Uppsala brandförsvaret – underlag till handlingsprogram från 2020 beslutsversion* till Tierps- Uppsala- och Östhammars kommun för beslut om antagande.

Bakgrund

Nuvarande handlingsprogram för Uppsala brandförsvaret gäller till och med 31 december 2019. Från 1 januari 2020 ska ett nytt handlingsprogram börja gälla. Under hösten 2018 reviderades och uppdaterades riskanalysen. Under vintern och våren har ett förslag till ett nytt handlingsprogram tagits fram.

Underlag för handlingsprogrammet och de fem nya inriktningsmål som föreslås är bland annat riskanalysen, de nationella målen om ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor och om effektiva räddningsinsatser, förslaget om ett nytt nationellt mål för den förebyggande verksamheten, medborgar- och medarbetardialogerna samt den politiska viljan som uttryckts i räddningsnämndens arbete.

Under sommaren har förslaget till handlingsprogram varit ute på extern remiss. Fjorton organisationer har lämnat svar, dessa finns redovisade i samrådsredogörelsen tillsammans med eventuella kommentarer/ändringar.

Bilagor

Handlingsprogram Uppsala brandförsvaret från 2020 beslutsversion
Riskanalys Uppsala brandförsvaret – underlag till handlingsprogram från 2020 beslutsversion
Samrådsredogörelse

Elisabeth Samuelsson
Brandchef

UPPSALA BRANDFÖRSVAR. I SAMHÄLLETS TJÄNST SEDAN 1892

HANDLINGSPROGRAM

För förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2020 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

SAMMANFATTNING

Alla kan drabbas av en brand eller olycka. Räddningsnämndens verksamhet syftar till att skapa en trygg och säker miljö för de som bor, verkar och vistas i kommunerna Tierp, Uppsala och Östhammar – oavsett kön eller könsuttryck, ålder, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, trosuppfattning eller annan omständighet.

Uppsala brandförsvaret är sedan 2012-01-01 en gemensam organisation för kommunerna Tierp, Uppsala och Östhammar. Detta handlingsprogram enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor är det tredje gemensamma programmet och baseras på en uppdaterad riskanalys för de tre kommunerna. Processen att ta fram ett nytt, gemensamt handlingsprogram har skett i dialog med medborgare och medarbetare.

Riskanalysen visar att våra tre medlemskommuner har olika demografiska, geografiska, infrastrukturella och socioekonomiska förutsättningar och riskbilden varierar därmed.

Utifrån den riskbild som presenterats, de nationella målen om ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor och om effektiva räddningsinsatser, förslaget om ett nytt nationellt mål för den förebyggande verksamheten samt den politiska viljan som uttryckts i räddningsnämndens arbete har fem mål formulerats för verksamheten från 2020.

Mål 1 – Den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd

För att minska antalet bränder i bostäder och konsekvenserna av dessa är den enskildes kunskap och förmåga central. Brandförsvaret ska arbeta aktivt för att underlätta och hjälpa den enskilde med sitt eget brandskydd. Nya metoder och vägar för att nå ut till enskilda ska prövas.

Mål 2 – Riskgrupper har ett bra brandskydd

Personer i riskgrupper har större risk att skadas allvarligt eller omkomma i bränder. För att öka dessa gruppers brandskydd behöver de förebyggande åtgärderna vara anpassade till riskgrupperna. Samarbete mellan brandförsvaret och andra organisationer och inom kommunerna är viktigt för att uppnå detta.

Mål 3 – Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn

Riskanalysen visar på en snabb och omfattande nybyggnation i kommunerna. Det leder till en riskbild som förändras. Brandförsvaret ska aktivt arbeta för att samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn.

Mål 4 – Räddningstjänsten har stark förebyggande och operativ förmåga med kompetens och teknik som är anpassad utifrån riskbilden

Brandförsvaret ska klara av att hantera förändringar i riskbilden och hänga med i den snabba omvärldsutvecklingen, både förebyggande och operativt. För att kunna göra det ska medarbetarnas kompetens, övningsverksamheten, digitaliseringen samt teknik och utrustning ligga i framkant.

Mål 5 – Räddningstjänsten har en god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig

Riskbilden påvisar behov av utveckling inom området krisberedskap och civilt försvar för brandförsvaret. Förmågan behöver stärkas betydligt inom dessa områden. Ytterligare inriktningar och anvisningar från staten blir viktiga.

Ett handlingsprogram ska enligt lagen redovisa förmåga och resurser; inte bara så som det ser ut idag utan även vad man avser skaffa. Då både förmåga och resurser är sådana som utvecklas kontinuerligt är både förmågor och resurser inte så detaljerade utan beskrivna på ett mer övergripande plan.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning	2
1 Inledning.....	6
2 Processen.....	6
3 Lagstiftning.....	6
4 Nationella mål.....	7
4.1 Den enskildes och det offentligas ansvar	8
5 Räddningsnämndens uppdrag.....	9
6 Beskrivning av kommunerna.....	9
6.1 Tierps kommun	10
6.1.1 Framtidsutveckling.....	11
6.2 Uppsala kommun	11
6.2.1 Framtidsutveckling.....	11
6.3 Östhammars kommun	12
6.3.1 Framtidsutveckling.....	12
6.4 Trafikutveckling.....	12
6.5 Riskobjekt i området	13
6.6 Hamnar och deras gränser i vatten	14
6.6.1 Gräns i vatten, Uppsala kommun	14
6.6.2 Hamnområde Östhammars kommun	15
6.7 Brandvattenförsörjning.....	15
7 Sammanfattning av riskanalys.....	16
7.1 Vanligt förekommande olyckor	16
7.1.1 Brand i byggnad	18
7.1.2 Personskador vid brand i byggnad.....	18
7.1.3 Brand ej i byggnad.....	19
7.1.4 Trafikolyckor.....	19
7.1.5 Drunkning.....	20
7.1.6 Utsläpp av farligt ämne.....	20
7.1.7 IVPA/sjukvårdslarm	20
7.1.8 Övrigt.....	20
7.2 Stora oönskade händelser.....	20
7.3 Framtidsutmaningar	21
7.4 Slutsatser	22
8 Medborgar- och medarbetardialog.....	23
8.1 Medborgardialog.....	23
8.2 Medarbetardialog	26
9 Organisation och resurser	26
9.1 Den enskildes förmåga	26
9.2 Brandförsvarets förmåga till förebyggande arbete.....	27
9.2.1 Info och rådgivning	27
9.2.2 Extern utbildning	28
9.2.3 Tillsyn.....	28

9.2.4	Tillstånd brandfarlig och explosiv vara	28
9.2.5	Samverkan	28
9.2.6	Sotning och brandskyddskontroll	29
9.3	Brandförsvarets förmåga att genomföra räddningsinsatser	29
9.3.1	Snabbhet	31
9.3.2	Insatskapacitet	34
9.3.3	Uthållighet	36
9.3.4	Förmåga att genomföra omfattande räddningsinsatser	37
9.3.5	Samverkan	38
9.3.6	Ledning av insatser	38
9.3.7	Alarmering och kommunikation.....	38
9.3.8	Förmåga vid höjd beredskap.....	39
9.3.9	Varning och information till allmänheten.....	39
9.3.10	Dimensionering av byggnadstekniskt brandskydd utifrån brandförsvarets insatsförmåga.....	40
9.3.11	Undersöka och lära av inträffade olyckor.....	40
10	Kommunernas inriktningsmål från 2020	41
10.1	Mål 1 – Den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd.....	41
10.2	Mål 2 – Riskgrupper har ett bra brandskydd.....	41
10.3	Mål 3 – Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn	41
10.4	Mål 4 – Räddningstjänsten har stark förebyggande och operativ förmåga med kompetens och teknik som är anpassad utifrån riskbilden	42
10.5	Mål 5 – Räddningstjänsten har en god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig	42
10.6	Måluppföljning.....	42
11	Kompletterande styrdokument.....	42

Ordlista

Anspänningstid – Tiden från att ett larm går till dess att fordonen lämnar brandstationen

FiP – Första insatsperson. RiB-personal med eget fordon i hemmet som åker direkt till olycksplats utan att passera brandstationen

Insatstid – Tiden från det att ett larm inkommit till räddningstjänsten och till dess att räddningsarbetet har påbörjats

IVPA – I väntan på ambulans. Med IVPA avses insatser som Uppsala brandförsvaret utför åt Region Uppsala

LBE – Lag (SFS 2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor

LSO – Lag (SFS 2003:778) om skydd mot olyckor

RiB – Räddningspersonal i beredskap ("deltidsbrandmän")

Riskgrupp – Personer med större risk att skadas eller omkomma vid brand, exempelvis äldre, personer med funktionsnedsättning, missbrukare m. fl.

SSRC – Storstockholms räddningscentral

1 INLEDNING

Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) säger att varje kommun ska ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet (3 kap, 3§) och ett för räddningstjänst (3 kap, 8§). Det finns inget som hindrar att programmen upprättas som ett gemensamt dokument. Det är kommunfullmäktige i respektive kommun som beslutar om handlingsprogrammet.

Handlingsprogrammet har flera syften. Ett viktigt sådant är att tala om hur kommunen ska arbeta för att uppnå de nationella målen, det vill säga vilka mål som ska gälla på lokal nivå för att åstadkomma ett likvärdigt och tillfredsställande skydd mot olyckor samt hur räddningstjänsten organiseras så att insatserna kan genomföras inom godtagbar tid och på ett effektivt sätt. Övriga syften är bland annat att ange hur verksamheten är organiserad, planerad och resurssatt, samt ange hur samverkan sker.

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierps, Uppsala och Östhammars kommuner. Uppsala kommun är värdkommun för nämnden. Räddningsnämnden bedriver verksamhet i de tre kommunerna inom ramen för ett avtal och ett nämndreglemente. Uppsala brandförsvaret är en förvaltning inom Uppsala kommun som svarar under räddningsnämnden.

2 PROCESSEN

Den gemensamma nämnden bildades 1 januari 2012. Detta är nämndens tredje handlingsprogram under denna form. Arbetet med framtagandet av handlingsprogrammet har följt samma mönster som det tidigare programmet. Riskanalysen uppdaterades under 2018. Räddningsnämnden har under en workshop i november 2018 tagit del av riskanalysen och bidragit med sitt perspektiv. Analysen fastställdes av räddningsnämnden den 12 december 2018.

Under mars genomfördes en medborgar- och medarbetardialog. Vid medborgardialogen fick medborgarna möjlighet att svara på en webbenkät som var tillgänglig på brandförsvarets hemsida. Enkäten marknadsfördes bland annat i sociala medier och i utvalda tidningar. Fysiska träffar genomfördes även där kommuninvånare hade möjligheten att fylla i enkäten. Vid medarbetardialogen fick medarbetarna möjlighet att komma med synpunkter.

I april genomfördes en workshop tillsammans med Räddningsnämnden för att ge underlag och inriktningar till inriktningsmålen.

3 LAGSTIFTNING

Lag (SFS 2003:778) om skydd mot olyckor förkortas LSO. Syftet med lagen när den infördes var att gå från detaljreglering till målstyrning och att tydliggöra kommunens roll och ansvar som styrande av skyddet mot olyckor. I vissa delar är dock lagen fortfarande detaljstyrande. Bland annat styr lagen i detalj hur just styrningen av verksamheten ska ske. De två nationella målen som anges i lagen föreslås till exempel brytas ned till lokala säkerhets- och prestationsmål, oaktat vilken styrmodell kommunen använder sig av.

Lagen riktar sig till tre olika mottagare: den enskilde, kommunen och staten.

Enskilda medborgare har skyldighet att varna och tillkalla hjälp vid en olycka. Ägare eller nyttjanderättshavare ska vidare i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och livräddning vid brand eller annan olycka. I vissa fall ska dessutom en skriftlig brandskyddsredogörelse upprättas och lämnas till kommunen. Vid så kallad farlig verksamhet ställs dessutom krav på att i skälig omfattning hålla eller bekosta beredskap och utrustning för att hindra och begränsa skador till följd av verksamheten.

Kommunens uppdrag är i grunden sex stycken i LSO:

- Tillsyn av den enskildes ansvarstagande (5 kap 1§)
- Underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen genom rådgivning, information m.m. (3 kap 2§)
- Sotning och brandskyddskontroll (3 kap 4§)
- Genomföra räddningsinsatser (3 kap 7§)
- Lära och utvecklas genom att undersöka olycksorsak och insatsers genomförande (3 kap 10§)
- Samordna verksamheten enligt lagen (1 kap 6§, 3 kap 1§)

Samordningsansvaret skiljer sig från de övriga uppdragen i lagen, då det syftar på fler än de olyckor som föranleder räddningsinsatser. Här avses att kommunerna ska ta ett bredare grepp om skyddet mot oönskade händelser och även inkludera sådant som inte uppfyller räddningstjänstkriterierna, som fallskador, klämskador, cykelolyckor, halkolyckor m.m.

Staten har enligt LSO ett räddningstjänstansvar för fjällräddning, flygräddning, sjöräddning, eftersökning av försvunna personer i andra fall, miljöräddningstjänst till sjöss och räddningstjänst vid utsläpp av radioaktiva ämnen. Ansvarig myndighet anges i förordning om skydd mot olyckor. Staten utövar dessutom genom Länsstyrelsen tillsyn över kommunernas efterlevnad av sina skyldigheter.

4 NATIONELLA MÅL

Den övergripande målsättningen med lagen uttrycks i förarbetena som att **”Det måste bli färre som dör, färre som skadas och mindre som förstörs”**. Av sammanhanget framgår att det är i samband med olyckor som avses. Denna övergripande målsättning mynnar ut i två nationella mål:

- Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor. (LSO 1 kap 1§)
- Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. (LSO 1 kap 3§).

Utredningen *En effektivare kommunal räddningstjänst SOU 2018:54* föreslår att ett nytt nationellt mål ska införas för den förebyggande verksamheten:

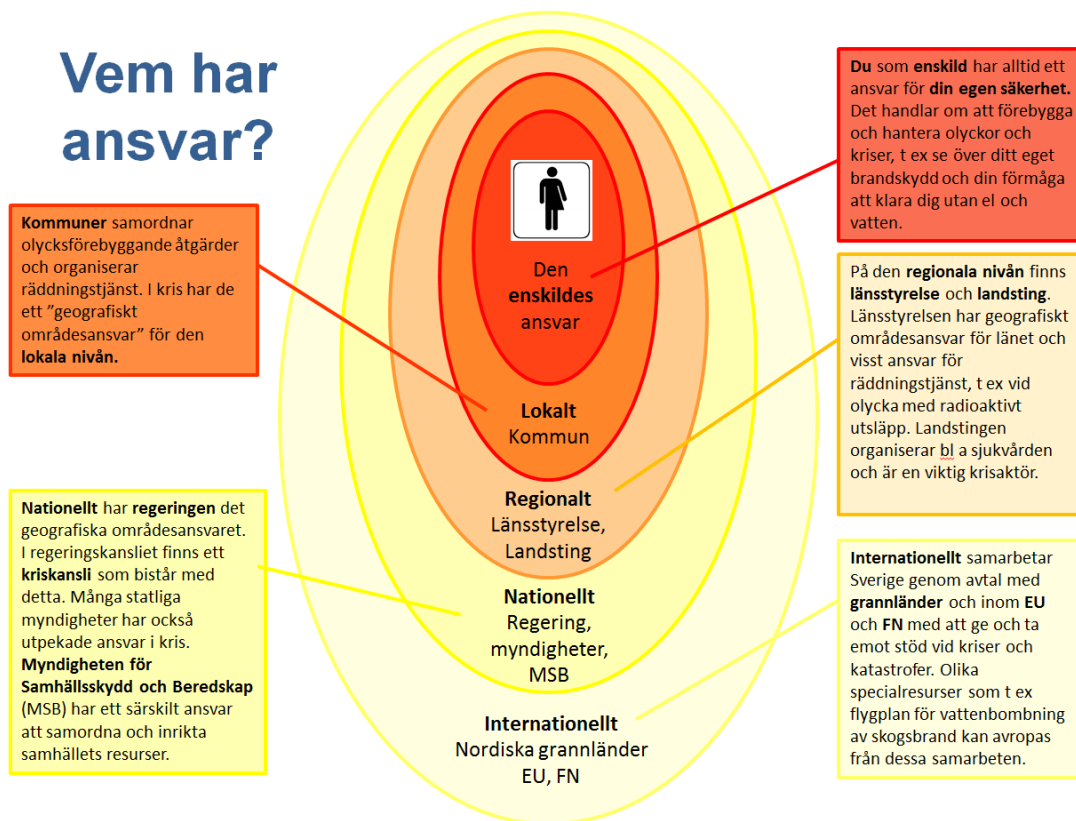
- Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador.

Med likvärdigt skydd menas inte lika skydd, påpekas i förarbetena. ”En anpassning av det allmännas verksamhet enligt lagen får ske till de lokala förhållandena”, vilket innebär att olika kombinationer av insatser bör användas för att möta det lokala hjälpbehovet.

Det är dessa mål som enligt förarbetena ska brytas ned till lokalt anpassade säkerhets- och prestationsmål. Säkerhetsmålen ska ange det eftersträvade tillståndet man vill uppnå. Prestationsmålen är ofta mätbara och styr de prestationer som i sin tur antas leda till uppfyllandet av säkerhetsmålen. I propositionen anges att en nämnd kan ges befogenhet att under perioden anta närmare riktlinjer för hur handlingsprogrammet ska tillämpas utifrån fullmäktiges övergripande riktlinjer.

4.1 Den enskildes och det offentligas ansvar

Skyddet mot olyckor och hela området samhällsskydd och beredskap är beroende av flera aktörer på olika nivåer. Utgångspunkten är dock alltid den enskilde, antingen i form av individer eller organisationer, företag eller liknande. Den enskildes förmåga att förebygga och hantera bränder och olyckor, liksom att motstå olika kriser, är avgörande för samhällets samlade förmåga. En principiell skiss över ansvarsförhållanden presenteras nedan, utan att göra anspråk på att vara heltäckande.

Figur 4.1.1. Principbild av ansvarsfördelning mellan den enskilde och olika nivåer av det offentliga. Fritt efter Johansson, 2013 (*Societal risk and safety management*, Dissertation, Karlstad universitet)

5 RÄDDNINGSNÄMNDENS UPPDRAG

Räddningsnämnden svarar enligt ett särskilt samverkansavtal för räddningstjänst i kommunerna Tierp, Uppsala och Östhammar i enlighet med vad som åligger kommunerna enligt LSO. Huvudansvaret för samordning av kommunernas arbete med skydd mot olyckor ligger dock kvar i respektive kommun (LSO 1 kap 6§, 3 kap 1§).

Brandförsvarets verksamhet styrs av en gemensam nämnd med Uppsala kommun som värdkommun. Utöver uppdraget inom LSO ska den gemensamma nämnden också svara för tillståndsgivning och tillsyn enligt Lag (SFS 2010:1011) om brandfarliga och explosiva (förkortas LBE) varor samt i tillämpliga delar för kommunernas uppgifter enligt Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Handlingsprogrammet är ett av flera program och policyer inom Uppsala kommun.

Inriktningsmålen i handlingsprogrammet har arbetats fram av den gemensamma räddningsnämnden vilket innebär att styrningen av brandförsvarets verksamhet utgår från samtliga kommuners förutsättningar och behov. Handlingsprogrammets särställning för räddningsnämndens verksamhet ligger i att det är ett styrdokument som enbart och direkt fokuserar på nämndens uppdrag.

6 BESKRIVNING AV KOMMUNERNA

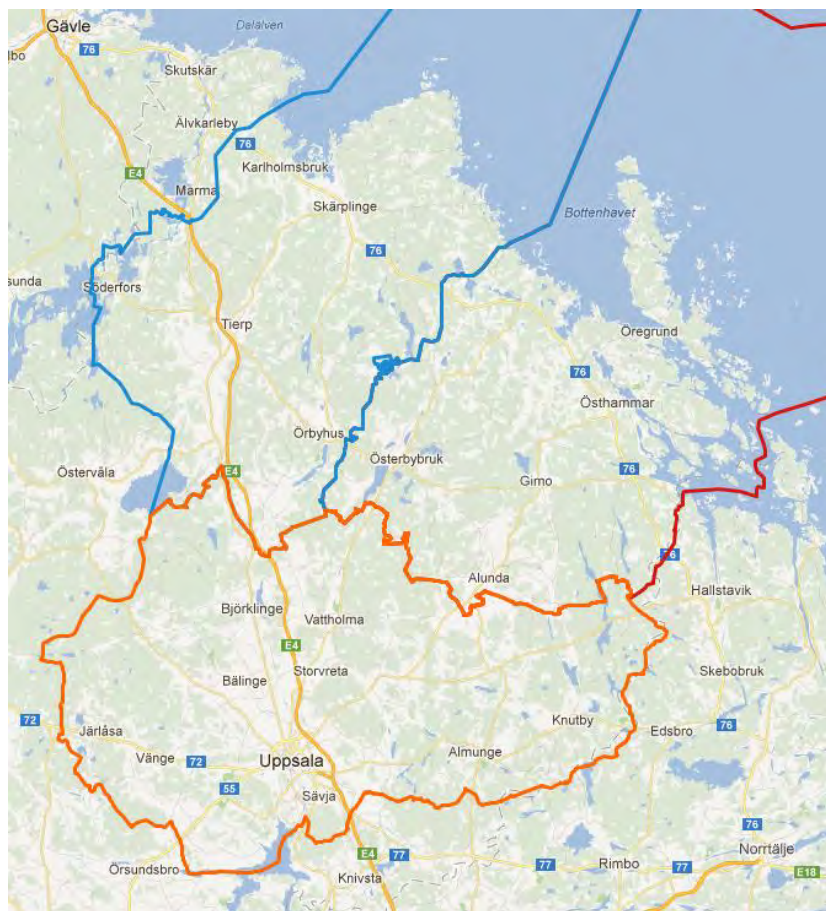
Drygt 263 000 människor bor i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Befolkningsstatistik framgår av tabell 6.1 och 6.2. Tillsammans har kommunerna en yta på nära 5 300 km². Två av Sveriges mest trafiktäta stråk, Ostkustbanan och E4, går genom området. Området som Uppsala brandförsvaret täcker framgår i figur 6.1.

Tabell 6.1 Befolkningsstatistik för de tre medlemskommunerna samt riket som helhet. Siffrorna gäller 2017-12-31. *Källa: SCB befolkningsstatistikdatabas.*

	Folk- mängd	Kvinnor (%)	Män (%)	Medel- ålder (år)	0 – 19 år (%)	20 – 64 år (%)	65+ (år)	Utländsk bak- grund (%)
Uppsala	219 914	50,6%	49,4%	39,0 år	22,5%	60,8%	16,7%	34,0%
Tierp	20 930	50,9%	49,1%	43,4 år	22,2%	54,1%	23,6%	20,9%
Östhammar	21 927	51,4%	48,6%	45,0 år	21,1%	52,5%	26,4%	17,7%
Sverige	10 120 242	49,8%	50,2%	41,2 år	23,1%	57,1%	19,8%	31,6%

Tabell 6.2. Medelinkomst per kommun 2016. *Källa: SCB befolkningsstatistikdatabas, äldre än 16 år.*

Medelinkomst	Kvinnor (tkr)	Män (tkr)	Totalt (tkr)
Uppsala	251	320	285
Tierp	213	279	246
Östhammar	232	312	273
Sverige	246	318	282

Figur 6.1. Tierp, Uppsala och Östhammar kommun.

6.1 Tierps kommun

Tierps kommun är stor till ytan och har en utspridd befolkning. Två av Sveriges mest trafiktäta stråk, Ostkustbanan och E4, går genom kommunen. Landytan är ca 1 550 km², och kuststräckans längd, inräknat öar, är ca 960 km.

Drygt 21 000 invånare bor i kommunen. Cirka en fjärdedel av befolkningen bor i centralorten Tierp. Utöver Tierp finns tätorterna Mehedeby, Månkarbo, Karlholmsbruk, Skärplinge, Söderfors, Tobo, Upplanda och Örbyhus. Cirka 5700 invånare bor utanför tätorterna på landsbygden.¹

Tierps kommun är kommunens största arbetsgivare. Region Uppsala, Atlas Copco Tools AB, Erasteel Kloster AB samt Habia Cable AB är andra stora arbetsgivare.

Många pendlar till och från Tierp. Cirka 40 procent av de förvärvsarbetande som bor i kommunen pendlar till en arbetsplats utanför kommunen. Majoriteten pendlar till Uppsala kommun, följt av Östhammar och Gävle. Inpendlingen är också stor.

¹ ”Fakta om befolkningen i Tierps kommun 2018”, www.tierp.se

Historiska bruksmiljöer finns i Lövestabruk, Strömsberg, Karlholm, Tobo, Ullfors, Söderfors och Örbyhus.

6.1.1 Framtidsutveckling

Tierps kommun har de senaste decennierna haft en relativt konstant folkmängd på cirka 20 000 invånare. Under denna tidsperiod har en omfördelning skett från landsbygden till tätorterna. Kommunen har vänt befolkningsutvecklingen och har sedan 2013 vuxit med ca 100 - 200 personer per år. Kommunen anger i Översiktsplan 2010 – 2030 att planeringen för denna tidsperiod ska inriktas på att ta emot en folkökning på 3 000 nya invånare, men att beredskap ska finnas för ytterligare 4 000.²

6.2 Uppsala kommun

Uppsala kommun är Sveriges fjärde folkrikaste kommun med drygt 220 000 invånare. Landytan är 2 234 km². Centralorten är Sveriges fjärde största tätort med ca 169 000 invånare. Övriga tätorter är Almunge, Björklinge, Blackstalund, Bälinge, Danmarksby, Gunsta, Gåvsta, Järlåsa, Knutby, Läby, Länna, Lövestalöt, Ramstalund, Skyttorp, Skölsta, Storvreta, Vattholma, Vreta-Ytternäs och Vänge. I övriga tätorter uppgår befolkningen till cirka 23 500 invånare. Utanför tätorterna på landsbygden bor ytterligare cirka 26 300 personer.³

De större arbetsgivarna är Uppsala kommun, Region Uppsala med Akademiska sjukhuset, Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet. Uppsala är centrum för en stor del av regionens vård, omsorg, utbildning, kultur, handel och service. På Uppsala garnisons område finns bl.a. Försvarmaktens Luftstridsskola och Försvarmaktens Underrättelse och Säkerhetscentrum.

Uppsala är en gammal lärdomsstad, vilket avspeglas i kulturliv och i kulturmiljöer. Uppsala är också en modern stad med spetskompetens inom områden som bioteknik, IT och materialteknik. Landsbygden präglas av kulturhistoriska bygder med fornlämningar, säteri-, kyrko- och herrgårdsmiljöer.

6.2.1 Framtidsutveckling

Uppsala kommun har de senaste årtiondena stadigt vuxit, denna trend förväntas fortsätta, i snitt har kommunen vuxit med 3200 personer per år sedan 2007, mellan 2016 och 2017 växte kommunen med 5355 invånare. Till 2050 väntas kommunen ha vuxit med upp till 135 000 nya invånare⁴.

Översiktsplan 2016 anger att till 2050 kommer ca 60 000 nya bostäder ha tillkommit inne i Uppsala tätort. Till samma år har upp till 10 000 nya bostäder byggts i andra prioriterade tätorter och ytterligare 1000 bostäder uppförts på landsbygden i övrigt. Stora utbyggnader genomförs och planeras i Uppsala tätort. I södra staden (Ulleråker, Rosendal och Ultuna) planeras upp till 25 000 nya bostäder och i de sydöstra stadsdelarna (Bergsbrunna, Sävja, Nântuna, Vilan) minst 10 000 bostäder.

² Översiktsplan 2010 – 2030 för Tierps kommun

³ Statistikenheten, Kommunledningskontoret, Uppsala kommun. Bearbetningar av SCB-statistik

⁴ Översiktsplan 2016, Uppsala kommun

Satsningar planeras på kollektivtrafiken, dels nytt nät med spårvagn inne i Uppsala men även nya järnvägsstationer i Bergsbrunna och Vänge. En utökning till fyra järnvägsspår på hela sträckan mellan Uppsala och Stockholm är planerad.

6.3 Östhammars kommun

Östhammars kommun är också en kommun med stor yta och utspridd befolkning. Större delen av kommunens yta används för jord- och skogsbruk. Landytan är 1503 km². Kommunen har en lång kustlinje med skärgård. Kuststräckans längd, inräknat öar, är ca 3500 km.

Drygt 22 000 invånare bor i kommunen, och befolkningen är ganska jämnt fördelad i de fem största tätorterna Östhammar (4764), Alunda (2457), Gimo (2775), Öregrund (1572) och Österbybruk (2378). Övriga tätorter i kommunen är Dannemora och Hargshamn. Av befolkningen bor drygt 7 500 invånare på landsbygden utanför tätorterna.

Kommunens stora arbetsplatser är Östhammars kommun, Sandvik Coromant AB och Forsmarks kärnkraftverk AB. Nästan 3 000 kommuninvånare pendlar till arbeten i andra kommuner. Pendlingen sker i huvudsak via väg 288. Inpendlingen är även den betydande, ca 2 000 personer.

Turismen är en viktig näring. Kommunen har områden med stora naturvärden och ett vackert kust- och skärgårdslandskap, som innefattar de gamla hamnstäderna Östhammar och Öregrund. Befolkningen i dessa områden ökar flerfaldt under sommarmånaderna. Historiska bruksmiljöer finns i Österbybruk, Forsmark, Gimo och Harg.

6.3.1 Framtidsutveckling

Enligt översiktsplan 2016 har kommunen som mål att öka med mellan 500 – 1000 personer till 2025. Enligt tillväxtstrategin för Östhammars kommun är målet för kommunen 30 000 invånare år 2040. I kommunen finns det efterfrågan på bostäder i samtliga orter.

För Hargs hamn finns planer på en omfattande expansion fram till och med 2025. Bland annat kommer farleden fördjupas och en ny kaj byggas för att kunna ta emot större fartyg och lagerhallar och lagerytor byggas ut. För närvarande pågår miljöprövning av ett ev slutförvar för använt kärnbränsle i Östhammars kommun. Likväl en utökning av befintligt slutförvar av kortlivat låg- och medel aktivt radioaktivt avfall.

6.4 Trafikutveckling

Trafikverkets rapport *”Prognos för personresor 2030”* anger att trafikarbetet med personbil i Uppsala län kan komma att växa totalt med 40 % fram till 2030, med en årlig tillväxt på cirka 1,7 %. I riket som helhet är prognosen en tillväxt årligen om cirka 1,2 % med en total tillväxt 2030 på 26 %.

Det totala persontransportarbetet för tågtrafiken förväntas öka med 48 % till 2030, detta gäller för hela Sverige. Det totala persontransportarbetet för hela Sverige, oavsett trafikslag och längd på resa förväntas öka med 27 % fram till 2030.⁵

⁵ Prognos för personresor 2030 – Trafikverkets basprognos 2014

Enligt Trafikverkets rapport ”Prognos för godstransporter 2030” förväntas godstransporter på väg öka med ca 1,9 % årligen fram till 2030. För järnvägen förväntas en ökning om 1,6 % årligen fram till 2030⁶.

6.5 Riskobjekt i området

Inom Uppsalas brandförsvars område finns ett antal riskobjekt. Med riskobjekt avses här så kallade *Sevesoanläggningar* eller *farliga verksamheter*.

Sevesoanläggningar är anläggningar där stora mängder farliga kemikalier hanteras kan omfattas av krav enligt *Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor*. Lagen har sitt upphov från det så kallade Seveso-direktivet som antagits i EU för att förebygga allvarliga olyckor inom kemiindustrin och begränsa följderna för människor och miljö. I lagstiftningen finns två kravnivåer: låg och hög. Ågarna och verksamheterna har krav på sig att regelbundet genomföra riskanalyser och handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas.

Farlig verksamhet enligt LSO är en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön där anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen är skyldig att i skälig omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta åtgärder för att begränsa sådana skador enligt LSO 2 kap. 4§. Denna beredskap ska komplettera kommunens beredskap för räddningsinsats. Det är Länsstyrelsen som beslutar vilka anläggningar i länet som omfattas av denna paragraf. Flygplatser som har godkänts enligt 6 kap. 9§ första stycket i luftfartslagen ska också omfattas av 2 kap. §4 enligt LSO. Alla Seveso-anläggningar oavsett kravnivå klassificeras som farliga verksamheter.

Av tabell 6.5.1 framgår vilka Seveso-anläggningar och farliga verksamheter enligt LSO 2 kap §4 som finns i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner 2019. Information om respektive verksamhet finns på www.uppsalabrandforsvar.se.

⁶ Prognos för godstransporter 2030 – Trafikverkets basprognos 2014

Tabell 6.5.1. Farliga verksamheter i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner enligt Seveso och LSO 2kap §4. Listan hämtad 2019-05-01.

Anläggning	Kommun	Seveso	Farlig verksamhet LSO 2:4
Månkarbo bergtäkt	Tierp	Lägre kravnivån	Ja
Strömsbergs bergtäkt	Tierp	Lägre kravnivån	Ja
Söderfors huvuddamm	Tierp	Nej	Ja
Untra inkl. södra vallen	Tierp	Nej	Ja
55:ans bergtäkt	Uppsala	Lägre kravnivån	Ja
Akademiska sjukhusets helikopterflygplats	Uppsala	Nej	Ja
GE Healthcare Bio-Sciences AB	Uppsala	Högre kravnivån	Ja
Grän bergtäkt	Uppsala	Lägre kravnivån	Ja
Recipharm Uppsala AB	Uppsala	Lägre kravnivån	Ja
Skyttorp bergtäkt	Uppsala	Lägre kravnivån	Ja
Tensta-Forsa	Uppsala	Lägre kravnivån	Ja
Upplands Lokaltrafik, depå Fyrislund	Uppsala	Lägre kravnivån	Ja
Vattenfall Husbyborg	Uppsala	Lägre kravnivån	Ja
Vattenfall Värme Uppsala AB	Uppsala	Lägre kravnivån	Ja
AB Sandvik Coromant	Östhammar	Högre kravnivån	Ja
Forsmarks kraftgrupp AB Kärnkraftverk	Östhammar	Lägre kravnivån	Ja

Med dessa verksamheter i regionen finns en risk för att farliga utsläpp eller komplicerade bränder kan uppkomma. Sannolikheten för att en olycka ska hända samt konsekvenserna av en olycka på dessa anläggningar minskas något på grund av den omfattande tillsynsverksamheten från olika myndigheter samt höga krav på verksamheternas interna skyddsarbete.

6.6 Hamnar och deras gränser i vatten

I LSO framgår det att staten ansvarar för sjöräddning, miljöräddningstjänst och flygräddningstjänst i havet och de stora sjöarna Väner, Vättern och Mälaren. Undantaget är hamnområde, där kommunen ansvarar för räddningstjänsten. Kommunen fastställer hamnområdets utbredning, efter samråd med berörda statliga myndigheter.

6.6.1 Gräns i vatten, Uppsala kommun

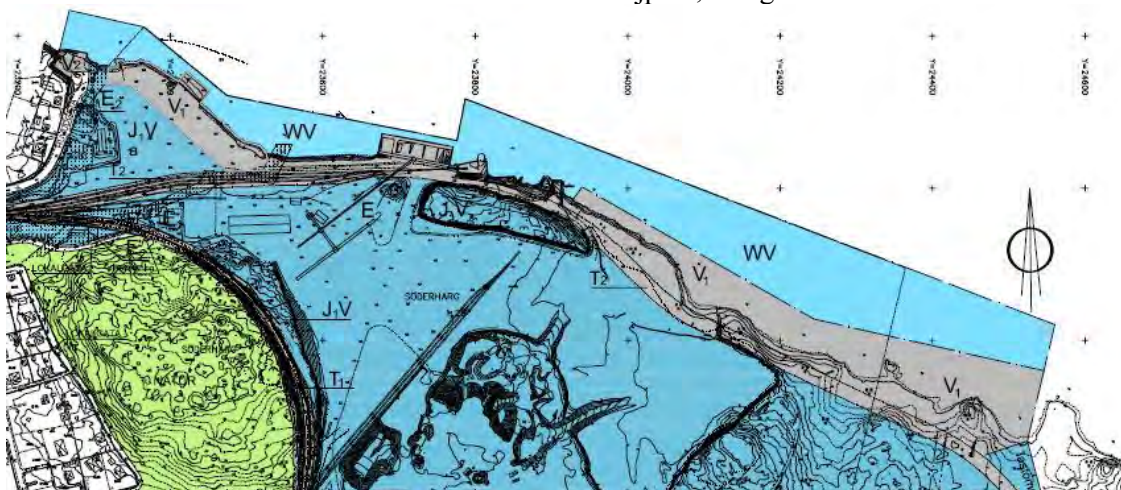
Staten ansvarar för räddningstjänsten på Ekoln, då denna är en del av Mälaren. Gränsen mellan Ekoln och Fyrisån går i linje med den södra kanten av Flottsundsbron, se figur 6.6.1. Något kommunalt hamnområde i statligt vatten finns inte i Uppsala kommun.

Figur 6.6.1. Gräns för hamnområde vid Fyrisåns utlopp i Ekoln, Uppsala kommun. Gränsen är markerad med rött. (Källa: Uppsala kommun)

6.6.2 Hamnområde Östhammars kommun

I Östhammars kommun finns ett hamnområde i Hargshamn. Det är det enda hamnområdet beslutat av Östhammars kommun och inskrivet i detaljplan, se figur 6.6.2.

Figur 6.6.2 Gräns för hamnområde vid Hargshamn, Östhammars kommun. Blått område markerat med WV visar hamnområdet. (Källa: Östhammars kommun)

6.7 Brandvattenförsörjning

För försörjning av vatten för brandsläckning finns brandposter anslutna till kommunernas allmänna vattenledningsnät. Brandposternas antal och placering bestäms av kommunernas förvaltningar/bolag med ansvar för vattenförsörjning i samråd med brandförsvaret.

Tekniska förvaltningen i Tierp, Uppsala Vatten och Avfall AB och Gästrikre Vatten i Östhammar ansvarar för respektive kommuns brandposter belägna i allmän platsmark. Brandposter belägna i allmän platsmark är en del av den allmänna va-anläggningen och va-huvudmannen ansvarar för drift och underhåll. Där brandposter finns på tomtmark ansvarar fastighetsägaren för anläggning, underhåll, tillsyn och snöröjning.

I vissa områden i utkanten av Uppsala tätort tillämpas det så kallade alternativsystemet, vilket innebär att tillgång till brandförsvarets vattenresurser medger glesare anläggning av brandposter. Detta alternativsystem tillämpas inte i industri- eller institutionsområden.

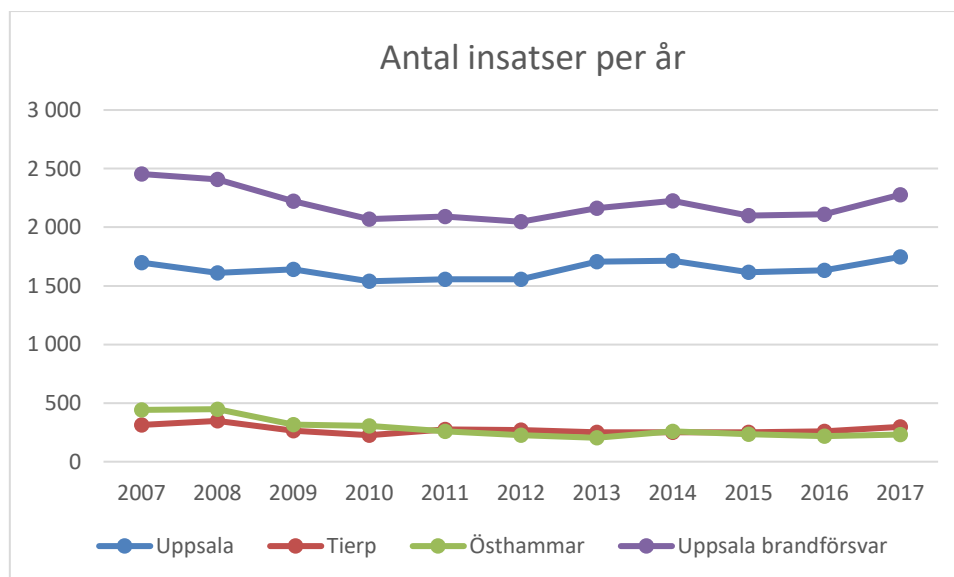
Under handlingsperioden ska befintliga krigsbranddammar i kommunerna inventeras och ansvars- och ägandeförhållanden tydliggöras.

7 SAMMANFATTNING AV RISKANALYS

Detta kapitel är en sammanfattning av riskanalysen som genomförts för detta handlingsprogram, *Risikanalys – underlag för handlingsprogram från 2020*. Riskanalysen omfattar olyckor som kan leda till räddningsinsats i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Riskanalysen är ett underlag till handlingsprogrammet såväl som för den årliga verksamhetsplanen.

7.1 Vanligt förekommande olyckor

Antalet räddningsinsatser totalt som gjorts inom Uppsala brandförsvär är fördelade enligt figur 7.1. Som framgår av figuren minskade antalet insatser under några år från 2007 till 2010. Stor del av denna minskning beror på minskat antal sjukvårdslarm/IVPA. Uppsala kommun har haft ca 1600 – 1700 insatser årligen. I Östhammar minskade antalet insatser under flera år och har nu stabiliserats runt 230 insatser årligen. Tierp har cirka 260 insatser per år, denna siffra är relativt konstant med endast mindre variationer. Totalt hanterar Uppsala brandförsvär cirka 2200 insatser per år, 2017 hanterades 2276 insatser. Preliminär statistik för 2018 visar på en ökning av antalet insatser jämfört med 2017.

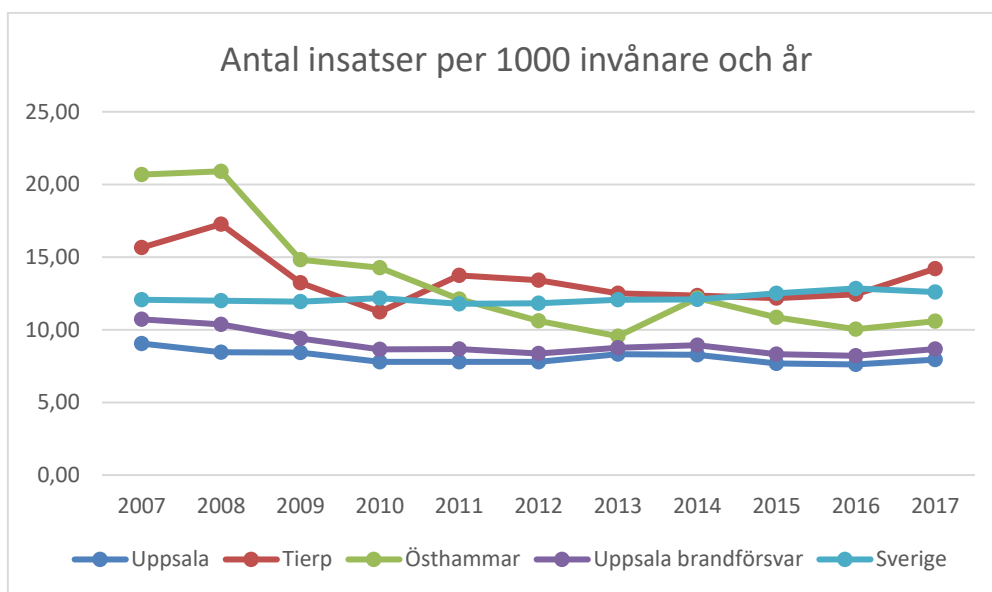

Figur 7.1. Totalt antal insatser för Uppsala brandförsvär. Detta omfattar både insatser som var räddningstjänst enligt LSO såväl som andra uppdrag. *Källa: IDA.*

Bilden ser något annorlunda ut om antalet insatser räknas per 1000 invånare i respektive kommun. Som framgår av figur 7.2 har antalet insatser per 1000 invånare varit relativt konstant

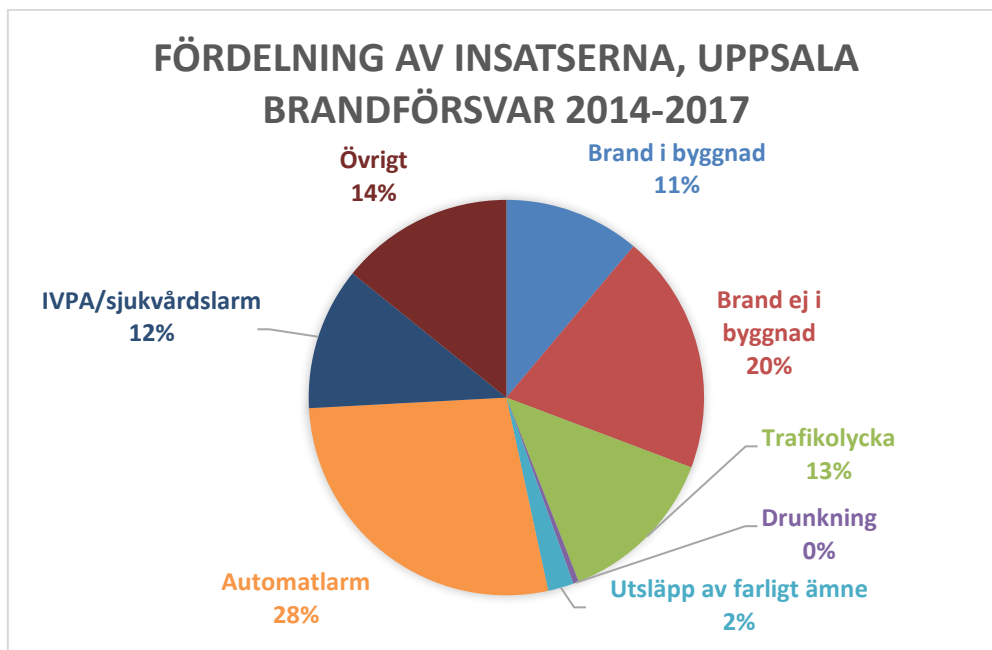
i Uppsala kommun sedan 2007. En kraftig minskning i antalet insatser noteras för Östhammars kommun, från att ha haft strax över 20 insatser per 1000 invånare 2008 så har det minskat till cirka 10 insatser per 1000 invånare. En stor del av denna minskning förklaras i att antalet sjukvårdslarm/IVPA har minskat kraftigt, framförallt i Östhammars kommun.

Antalet insatser per 1000 invånare har minskat även i Tierps kommun jämfört med toppåret 2008 då det var 17,3 insatser per 1000 invånare. Sedan 2008 har det bortsett från lägsta noteringen 2010 varit cirka 13 insatser per 1000 invånare i Tierps kommun. Som helhet har Uppsala brandförsvaret färre insatser per 1000 invånare än Sverige som helhet. Detta gäller även på kommunnivå för Uppsala och Östhammar. Tierps kommun har ungefär lika många eller något fler insatser per 1000 invånare än Sverige som helhet.

Figur 7.2. Antal insatser per 1000 invånare för respektive kommun. Detta avser samtliga uppdrag som brandförsvaret åkt på, även sådana uppdrag som inte är räddningstjänst enligt LSO. Källa: IDA.

Av figur 7.3 framgår fördelningen av insatserna. Drunkning och drunkningstillbud är allvarliga, men inte vanligt förekommande. Inom Uppsala brandförsvaret består andelen insatser till 0,4% av drunkning/-tillbud och i Sverige 0,4%.

Figur 7.3. Fördelning av insatserna för Uppsala brandförsvaret, 2014 - 2017. Källa: IDA.

Huvuddelen av insatserna inträffar mellan klockan 08 och 23. Räddningsinsatsernas fördelning över året visar att andelen insatser är större under perioden april till november. Fördelningen beror även på vilken typ av insats det är frågan om, exempelvis inträffar den största delen av bränderna som inte är i byggnader mellan mars och oktober, dvs under gräs- och skogsbrandssäsongen. Antalet brand i byggnad och trafikolyckor ökar under vintern.

7.1.1 Brand i byggnad

I Uppsala kommun hanterar brandförsvaret årligen cirka 170 – 200 bränder i byggnader. I Tierp och Östhammars kommuner hanteras cirka 25 – 30 per år. Sett till invånarantalet har Tierp och Östhammars kommuner fler bränder i byggnader per 1000 invånare än Uppsala kommun och Sverige som helhet. Brandförsvaret som helhet har färre bränder i byggnader per 1000 invånare än Sverige som helhet.

Majoriteten av bränderna inträffar i eller i anslutning till en tätort. I samtliga tre kommuner har det även inträffat byggnadsbränder i glesbygd.

58 % av bränderna i byggnader inträffar i småhus eller flerbostadshus. 5 % är industribränder, 20 % är i byggnader med allmänna verksamheter och 17 % är övriga byggnader. Andelen bränder i villor är större i Östhammar och Tierp än i Uppsala där andelen bränder i flerbostadshus är större. Majoriteten av bostadsbränderna inträffar under eftermiddagen och kvällen.

7.1.2 Personskador vid brand i byggnad

Under perioden 2007 till 2017 har 30 personer omkommit i brand i de tre kommunerna, tre i Östhammars kommun, sex i Tierps kommun och 21 i Uppsala kommun. Fördjupad statistik finns för dödsbränderna fram till 2015 vilket omfattar 24 dödsfall. Majoriteten av dödsbränderna har varit i villor eller flerbostadshus. 22 av de omkomna var män, varav 13 var

äldre än 65 år och åtta var i åldern 45 till 64 år. Minst sju av de omkomna hade någon form av funktionshinder. 18 omkom innan brandförsvarets framkomst eller innan räddningsinsats kunde genomföras. Ungefär hälften av dödsbränderna har inträffat utanför tätort.

Elva av dödsbränderna har inträffat mellan klockan 17 och 07. Fyra har inträffat mellan klockan 07 och 10. Fem dödsbränder har inträffat under dagtid. Majoriteten av dödsbränderna sker fredagar – söndagar och de flesta inträffar under vinterhalvåret, mellan oktober och februari.

I 5 % av dödsbränderna har det konstaterats att det funnits brandvarnare. Vid 33 % av bränderna har det saknats brandvarnare och i 62 % är det okänt om det fanns.

Vid tolv av dödsbränderna är brandorsaken okänd. Branden var anlagd med uppsåt vid två bränder, rökning orsak vid tre bränder. Andra brandorsaker är tekniskt fel, värmeöverföring, levande ljus och eldning av gräs. Dessa var brandorsak vid en brand var.

Av de som skadas vid bränder är majoriteten män. Åldersfördelningen av de som skadas vid brand är mer jämnt fördelad än åldersfördelningen vid dödsbränder.

7.1.3 Brand ej i byggnad

Brandförsvaret åker årligen på cirka 330 bränder som inte är i byggnader. Av dessa inträffar cirka 280 i Uppsala kommun, cirka 20 i Östhammars kommun och cirka 30 i Tierps kommun. Sedan 2013 har antalet insatser ökat kraftigt. 2017 genomfördes 488 insatser. Denna ökning har främst skett i Uppsala kommun. Det som ligger bakom ökningarna är framförallt ett större antal bränder i skog och mark, fordon, soptunnor och containrar.

Majoriteten av bränderna har inträffat i eller i anslutning till tätorter eller vägar. Den vanligaste insatsen är bränder i fordon. Andra vanliga brandobjekt är mark och skog, soptunnor och containrar. En stor del av bränderna är anlagda med uppsåt. 32 % av bränderna i det fria bedöms vara anlagda, men mörkertalet är stort, för 45 % av bränderna är orsaken okänd. För bränder i personbilar bedöms 46 % av bränderna vara anlagda. De flesta bränderna inträffar under eftermiddagen till efter midnatt.

7.1.4 Trafikolyckor

Under åren 2014 – 2017 har Uppsala brandförsvaret hanterat totalt 1158 trafikolyckor. Trenden för de senaste åren är en ökning av antalet trafikolyckor. Mellan 2007 och 2011 åkte Uppsala brandförsvaret på cirka 210 – 250 trafikolyckor årligen. 2012 skedde en kraftig ökning till nästan 350 trafikolyckor. Denna ökning har hållit i sig sedan dess.

Årligen åker brandförsvaret på cirka 200 trafikolyckor i Uppsala kommun. I Östhammars kommun inträffar årligen cirka 30 till 40 trafikolyckor och i Tierps kommun cirka 50 olyckor. Antalet olyckor per 1000 invånare är betydligt fler i Tierps kommun än övriga två kommuner. Antalet omkomna och sjukhusvårdade till följd av trafikolycka minskar i Uppsala län.

Majoriteten av trafikolyckorna inträffar dagtid, med en topp mellan klockan 15 och 17. Antalet trafikolyckor ökar under vintermånaderna.

7.1.5 Drunkning

Årligen åker Uppsala brandförsvaret i snitt på sju insatser till drunkningsolyckor. Sedan 2007 har 47 drunkningsinsatser skett i Uppsala kommun, 11 i Tierps kommun och 14 i Östhammars kommun. De flesta drunkningar sker under perioden juni - september och i januari - februari. Flest drunkningar inträffar under eftermiddagar samt runt klockan 02 - 03. Årligen omkommer en till fem personer i Uppsala län genom drunkning.

7.1.6 Utsläpp av farligt ämne

Uppsala brandförsvaret åker på i snitt 43 insatser till utsläpp av farligt ämne årligen. De flesta insatserna har varit sanering vid läckage av drivmedel, smörjmedel och hydraulolja från fordon. 80 % av utsläppen har skett ute i det fria. Andra vanliga platser där utsläpp skett är i olika typer av industrier (6 %), allmän verksamhet (ex skolor, bad, handel) (7 %) men även bostäder (7 %).

De flesta utsläppen inträffar dagtid mellan cirka klockan 07 och 17. De flesta utsläppen inträffar i perioden april till september.

7.1.7 IVPA/sjukvårdslarm

IVPA/sjukvårdslarm är inte något som brandförsvaret enligt lag har ansvar för att utföra. Analysen omfattar ändå dessa insatser eftersom det sedan länge setts som ett viktigt uppdrag i organisationen, och eftersom insatserna utgör en stor andel av brandförsvarets insatser.

IVPA är förkortning för "I Väntan På Ambulans". Med IVPA/sjukvårdslarm avses insatser som Uppsala brandförsvaret utför åt landstinget med landstinget som huvudman. RiB-personal med delegation att utföra uppdrag åt landstinget åker ut med två RiB-anställda brandmän för att vidta livsuppehållande åtgärder (prio 1) tills ambulans anländer och tar över insatsen.

Antalet IVPA/sjukvårdslarm varierar mellan kommunerna. Uppsala har cirka 140 larm per år. Tierp har cirka 40 - 50 per år och Östhammar cirka 60 - 70. Antalet IVPA/sjukvårdslarm har minskat kraftigt sedan 2008. 2008 var det 332 insatser i Uppsala kommun, 241 i Östhammars kommun och 126 i Tierps kommun. Anledningen till minskningen är att Region Uppsala har ändrat kriterierna för dessa insatser.

7.1.8 Övrigt

Uppsala brandförsvaret larmas årligen på många andra typer av insatser, exempelvis nödställd person, översvämning, hjälp till polis etc. Dessa insatser är inte alltid att betrakta som en räddningsinsats enligt lagens mening.

Årligen hanterar brandförsvaret cirka 35 larm till nödställd person. Detta kan exempelvis vara arbetsplatsolyckor och suicid. Varje år hanteras cirka 15 larm till översvämning av vattendrag eller annan vattenskada. Ett antal insatser varje år är hjälp till polis, exempelvis vid bombhot.

7.2 Stora oönskade händelser

Riskanalysen omfattar även en kvalitativ del, som behandlar de stora olyckor eller stora oönskade händelser som inträffar mer sällan. Dessa behöver inte nödvändigtvis innebära en räddningsinsats för brandförsvaret, men beaktas eftersom att de kan ha en påverkan på brandförsvarets förmåga eller det kan förväntas att brandförsvaret har en roll i hanteringen av händelsen.

I riskanalysen för handlingsprogrammet analyseras ett antal scenarier som kan tänkas inträffa som skulle få påverkan på Uppsala brandförsvars geografiska område. Dessa scenarier framgår i tabell 7.2.1.

Tabell 7.2.1 Scenarier från den kvalitativa delen i riskanalysen med bedömd sannolikhet, konsekvens och trend. Definitioner av respektive parameter för sannolikhet och konsekvens framgår i *Riskanalys – underlag för handlingsprogram från 2020*.

	Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Brand med omfattande personskador	Låg	Stor	Oförändrad
Brand med omfattande egendomsskador	Hög	Liten	Oförändrad
Olycka i kärnteknisk anläggning	Låg	Stor	Oförändrad
Komplicerade utsläpp av farliga ämnen	Hög	Medel	Oförändrad
Omfattande kommunikations- och transportolyckor	Medel	Medel	Ökande
Extremt väder	Hög	Medel	Ökande
Översvämning i samband med höga flöden eller skyfall	Hög	Medel	Ökande
Omfattande skogsbrand	Hög	Medel	Ökande
Ras och skred	-	-	-
Dambrott	Låg	Stor	Minskande
Störningar i samhällsviktiga funktioner	Hög	Stor	Ökande
Anlagd brand	Hög	Medel	Ökande
Social oro	Hög	Medel	Ökande
Terror	Medel	Medel	Ökande
Evenemangsrelaterade händelser och händelser i publika lokaler	Medel	Liten	Oförändrad
Olycka i undermarksanläggning	Låg	Liten	Oförändrad
Olycka i svårtillgängligt område	Hög	Liten	Oförändrad
Krig	Låg	Stor	Ökande
Flera samtidiga större händelser	Hög	Medel	Ökande
Större sjukdomsutbrott	Medel	Medel	Oförändrad

Dessa händelser kan sammanfattas i att de ofta är komplexa händelser som har stort ledningsbehov och i vissa fall även kräver omfattande materiella och personella resurser, i vissa fall över lång tid.

7.3 Framtidsutmaningar

I riskanalysen identifieras ett antal framtidsutmaningar som har direkt påverkan på brandförsvaret:

- *Befolkningsutveckling*. Uppsala brandförsvaret verkar i en expansiv region och alla tre medlemskommuner räknar med att växa under kommande decennier. Framförallt Uppsala tätort väntas växa mycket, med upp till 60 000 nya bostäder och upp till 135 000 nya invånare. Fler invånare kommer innebära att brandförsvarets insatser

kommer att öka i antal. Samtidigt blir befolkningen allt äldre, vilket innebär att en av riskgrupperna förväntas bli allt större.

- *Förtätning av tätorterna.* Allt fler flyttar till tätorterna. Det stora behovet av bostäder leder till förtätning i städerna, även i anslutning kring farligt godsleder och riskobjekt. Det är viktigt att risknivåerna är acceptabla vid förtätning. Förtätningen kan också innebära större komplexitet och nya utmaningar vid räddningsinsatser.
- *Trafikutveckling.* Trafikmängderna i Uppsala län förväntas öka både avseende personresor och godstransporter.
- *Klimatförändringar.* Förändringar i klimatet har en påverkan på Uppsala brandförsvars område. Förändringarna kan leda till fler och mer omfattande klimatrelaterade händelser. Torka och låga grundvattennivåer kan innebära att tillgången till släckvatten blir sämre.
- *Nya byggmetoder, material och teknik.* Nya byggmetoder och byggmaterial i kombination med allt mer komplexa byggnader (exempelvis höga trähus) innebär nya utmaningar vid räddningsinsatser. Vattensprinkler är då ofta en förutsättning för brandskyddet, och dess tillförlitlighet är avgörande. Särskilt i trähus ökar dock sprinkler risken för omfattande vattenskador. Byggfel i sådana byggnader kan underminera brandskyddet i stor omfattning. En utmaning är att bygga sådana byggnader hållbart även ur ett brandskyddsperspektiv och att byggherrar och fastighetsägare har kunskap om vilket brandskydd en byggnad faktiskt har och vad en brand kan få för konsekvens. Den tekniska utvecklingen går fort vilket innebär nya risker att ta hänsyn till vid räddningsinsatser (exempelvis nya drivmedel, solcellsanläggningar med mera). Sammantaget ställer detta krav på anpassad utbildning, övning, teknik och taktik för brandförsvaret.
- *Ökade skillnader mellan grupper.* Förändringar i samhället gör att klyftorna i samhället blir större. Detta kan innebära att händelser kopplade till social oro blir allt vanligare.
- *Rekrytering av personal.* Bland annat urbaniseringstrenden och brist på arbetstillfällen på landsbygd har bidragit till svårigheter att rekrytera och behålla räddningspersonal i beredskap. Även rekrytering av heltidsbrandmän, brandingenjörer, brandinspektörer och specialister blir allt svårare. Denna problematik förväntas öka på nationell såväl som lokal nivå.

7.4 Slutsatser

I detta kapitel sammanfattas de slutsatser som dras av riskanalysen.

- Samtliga tre kommuner räknar med att växa befolkningsmässigt i någon omfattning. Uppsala står för den allra kraftigaste förväntade ökningen i befolkning. Den planerade och pågående omfattande förtätningen och nybyggnationen i Uppsala tätort kommer i förlängningen ha påverkan på brandförsvaret. Antalet insatser kan förväntas att öka.
- De tre medlemskommunerna har mycket olika demografiska, geografiska, infrastrukturella och socioekonomiska förutsättningar och riskbilden varierar därmed.
- I arbetet med att ta fram riskanalysen har det inte observerats några större förändringar, trenderna har snarare förstärkts.
- Majoriteten av de som omkommit i brand under perioden var män. Äldre män med någon form av funktionsnedsättning, boende på landsbygd eller glesbygd löper högre risk att omkomma i brand. I takt med att befolkningen blir äldre och fler bor kvar hemma kommer också denna riskgrupp att öka.

- Antalet trafikolyckor förefaller öka, men inte antalet trafikolycksskadade. Säkrare bilar och vägar leder sannolikt till mindre allvarliga olyckor, men olyckorna fortsätter att inträffa.
- Sannolikheten för flera av de kvalitativt värderade riskerna bedöms öka, inte minst väder- och klimatrelaterade händelser som i sig kan få följdkonsekvenser för till exempel elförsörjning och tele-/IT-kommunikation. Med ökat antal väderrelaterade händelser kommer krav ställas på brandförsvarets förmåga att hantera dessa.
- De geopolitiska spänningarna i närområdet och ökande inslag av våldsbejakande extremism kan inte bortses ifrån och kan ge konsekvenser för till exempel återtagande av förmåga inom civilt försvar och befolkningskydd.
- Den snabba tekniska utvecklingen, nya byggmetoder och nya material i kombination med en mycket omfattande nybyggnation i kommunerna kommer innebära nya risker att hantera vid räddningsinsatser.

Det går självklart att lyfta fram fler slutsatser, men dessa sammanfattar några av huvuddragen. Det finns flera områden att hålla under uppsikt och arbeta aktivt med, men något direkt alarmerande missförhållande eller kraftig avvikelse från det förväntade har inte framkommit under arbetet med denna analys. I ett nationellt perspektiv är våra medlemskommuner relativt säkra.

8 MEDBORGAR- OCH MEDARBETARDIALOG

Under framtagandet av handlingsprogrammet genomfördes en medborgar- och medarbetardialog. Dialogerna syftade till att stärka påverkansmöjligheten och delaktigheten för kommuninvånarna och inom organisationen.

8.1 Medborgardialog

Medborgardialogen genomfördes som en webbenkät som var tillgänglig på brandförsvarets hemsida under mars månad. Enkäten marknadsfördes bland annat i sociala medier och i utvalda tidningar. Fysiska träffar genomfördes även där kommuninvånare hade möjligheten att fylla i enkäten på plats och träffa representanter för brandförsvaret.

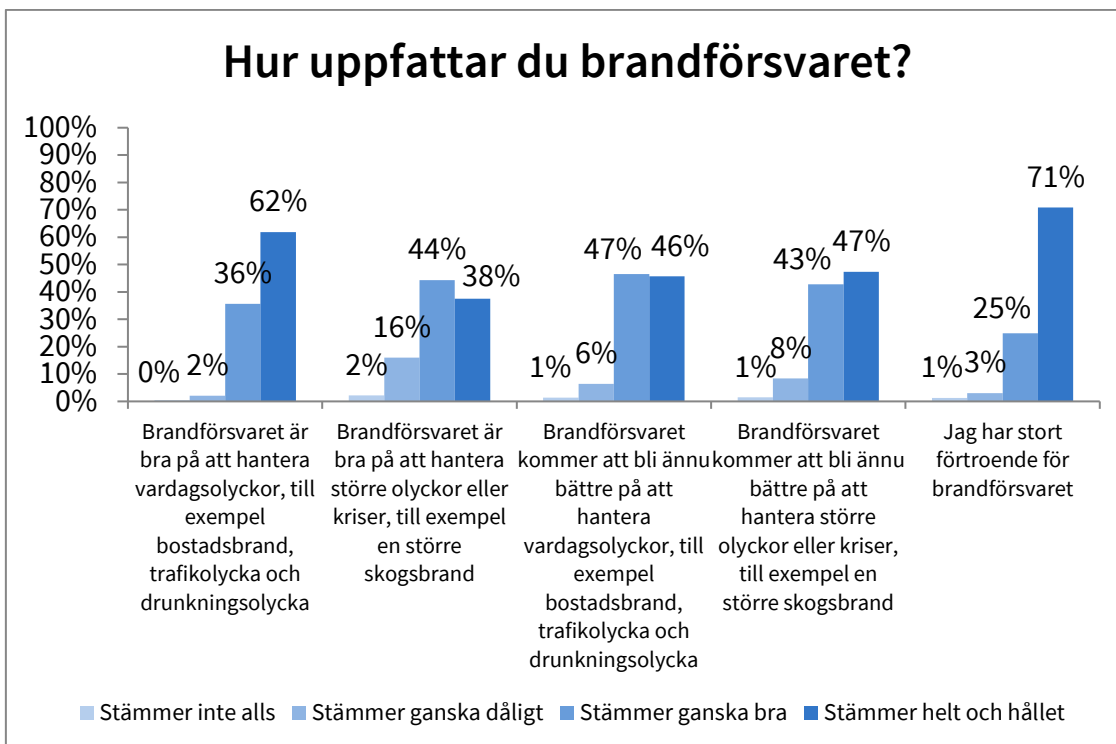
Enkäten har genomförts i medborgardialoger i samband med framtagandet av de två föregående handlingsprogrammen. Denna gång omarbetades frågorna för att bli enklare att förstå. Enkäten fick totalt 956 svar. Vid medborgardialogen 2015 fick motsvarande enkät 190 svar.

Svaren i medborgardialogens enkätundersökning redovisas i tabell 8.1.1 och figur 8.1.1.

Tabell 8.1.1. Varje svarande fick möjlighet att välja ut upp till fem alternativ som svar på frågan "Vad tycker du att Uppsala brandförsvaret ska arbeta särskilt mycket med 2020 – 2023?".

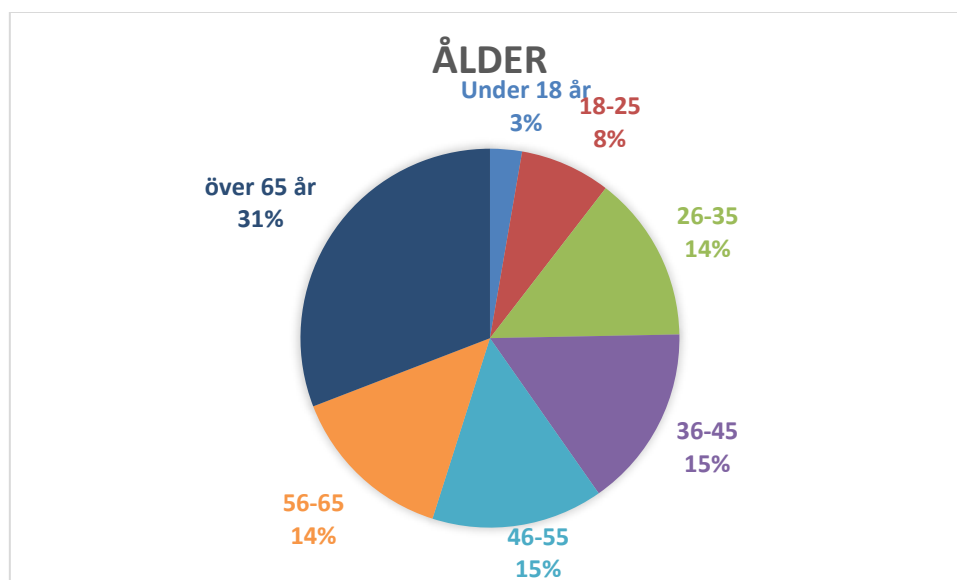
Aktivitet	Antal röster	Prioritet	Prioritet 2015	Trend
- Lära kommunens invånare vad de ska göra vid en brand eller vid en olycka	456	1	4	↑↑
- Se till att samhället fungerar så normalt som möjligt vid större kriser som till exempel storm, torka, snöoväder och långvarigt elavbrott	452	2	1	↓↓

- Öka samarbetet med Region Uppsala om sjukvårdslarm så att brandpersonal larmas för att snabbt kunna ge sjukvård vid exempelvis ett hjärtstopp	440	3	10	↑
- Förebygga olyckor genom att samarbeta med andra förvaltningar i kommunen (till exempel socialtjänsten och äldreförvaltningen), andra myndigheter och organisationer (till exempel polismyndigheten och Brottsförebyggande rådet, BRÅ)	400	4	2	↓
- Förebygga bränder hos personer i riskgrupper, till exempel äldre och personer med funktionsnedsättningar	379	5	9	↑
- Se till att kommunerna byggs på ett så säkert sätt som möjligt (utifrån risker som till exempel kemikalietransporter och industrier)	342	6	7	↑
- Lära av olyckor för att bli bättre på att hantera olyckor och bränder i framtiden	341	7	6	↓
- Minska antalet bränder i bostäder	333	8	3	↓
- Minska antalet anlagda bränder	288	9	8	↓
- Förebygga olyckor vid särskilda riskobjekt, till exempel industrier med stora mängder kemikalier	251	10	11	↑
- Minska antalet bränder i skolor	224	11	8	↓
- Minska olyckor och bränder på landsbygden	161	12	13	↑
- Förebygga bränder vid byggnader och miljöer som är kulturellt värdefulla	137	13	14	↑
- Minska olyckor och bränder i stadsmiljö	94	14	12	↓

Figur 8.1.1. De som svarade på enkäten fick utifrån ett antal påståenden svara hur de uppfattar brandförsvaret.

Av de som svarade bodde 16 % i Tierps kommun, 23 % i Östhammars kommun, 53 % i Uppsala kommun och resterande 8 % i annan kommun. 51 % identifierade sig som kvinnor, 48 % som män och 1 % som annat. Åldersfördelningen var enligt figur 8.1.2.

Figur 8.1.2. Åldersfördelningen hos de som svarade på enkätundersökningen.

Av medborgardialogen framgår att det som prioriteras högst är utbildning av allmänheten, krisberedskap samt förebyggande arbete och samarbete tillsammans med andra förvaltningar och organisationer. Det framgår även att allmänheten har ett stort förtroende för brandförsvaret. Det finns även en tilltro till den nuvarande förmågan att hantera bränder och olyckor och även att förmågan kommer att öka i framtiden.

8.2 Medarbetardialog

Medarbetarna i brandförsvaret har fått ta del av riskanalysen och fått möjlighet att besvara två frågor:

1. Vad anser ni är särskilt viktigt att satsa på kommande handlingsprogramsperiod?
2. Vilken är den största utmaningen för Uppsala brandförsvaret?

Vid medarbetardialogerna har det förts fram ett antal synpunkter. En stor del av synpunkterna har kunnat hänföras till ett antal utvecklingsområden, som exempelvis bemanning och förmåga kopplat till riskbild och teknisk utveckling, minska antalet och konsekvenserna av bostadsbränder samt kompetensförsörjning.

Svaren har sammanställts och redovisats till Räddningsnämnden och därmed utgjort ett av underlagen till detta handlingsprogram och de mål som beskrivs i kapitel 10.

9 ORGANISATION OCH RESURSER

Enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor har den enskilde, privatperson såväl som företag och organisationer, ansvaret för sin egen säkerhet och sitt skydd mot olyckor. Brandförsvarets förebyggande arbete syftar till att underlätta för den enskilde att ta sitt ansvar och därigenom verka för att minska antalet olyckor och dess konsekvenser. Det förebyggande arbetet är främst inriktat på bränder. När olyckor väl inträffar och den enskilde inte själv har förmåga att hantera konsekvenserna hjälper brandförsvaret till med hanteringen av olyckan. Utöver brandförsvaret finns det många organisationer och myndigheter i samhället som verkar för trygghet och säkerhet, såsom sjukvården, hemtjänsten, polisen, väktarbolag, försvarsmakten, svenska kyrkan, frivilliga resursgrupper, andra kommunala förvaltningar med flera. Brandförsvaret är alltså en del av samhällets totala säkerhets- och trygghetsarbete och den totala förmågan att hantera olyckor. Utgångspunkten i allt säkerhets- och trygghetsarbete är den enskildes förmåga.

9.1 Den enskildes förmåga

Den enskilde har enligt lagen om skydd mot olyckor ett eget ansvar för att skydda sitt liv, sin egendom och att inte orsaka olyckor. I första hand är det den enskildes skyldighet att själv vidta och bekosta åtgärder för att förhindra och begränsa olyckor. Först när en olycka inträffat eller när det finns en överhängande fara för en olycka, och den enskilde själv eller genom att anlita någon annan inte kan klara av situationen är det samhällets skyldighet att ingripa. Se även kapitel 3 och 4.1.

Dessa skyldigheter innebär ett antal förväntningar på den enskilde. Den enskilde har:

- Kunskap om att man har ett ansvar för att förebygga och hantera olyckor.

- Kännedom om hur lång tid det tar innan man kan räkna med att hjälp är på plats efter att 112 larmats, och anpassar sitt eget brandskydd utifrån detta.
- Förmåga att rädda och varna de som eventuellt är i fara, larma 112 och i den mån det är möjligt begränsa skadan.
- Fungerande brandvarnare för att kunna upptäcka en brand i tid.
- Släckutrustning för att kunna fördröja en brands utveckling innan brandförsvaret kommer fram.

Brandförsvaret arbetar för att underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter och leva upp till dessa förväntningar.

För att stärka den enskildes förmåga dit brandförsvaret har lång insatstid har brandförsvaret placerat ut materialdepåer på ett antal platser, se även kapitel 9.3.

9.2 Brandförsvarets förmåga till förebyggande arbete

Hela organisationen bidrar på olika sätt till det olycksförebyggande arbetet. Funktionsansvar för den förebyggande verksamheten finns på enheten för samhällsskydd där även specialistkompetens finns samlad i form av ett antal brandingenjörer och brandinspektörer. Medarbetarressursens volym och sammansättning varierar till viss del över tid.

Det olycksförebyggande arbetet syftar främst till att förebygga bränder. Huvudansvaret för samordning av kommunernas arbete med skydd mot olyckor finns kvar i respektive kommun, se även kapitel 5.

Brandförsvarets brandförebyggande verksamhet syftar till att säkerställa ett skäligt brandskydd för den enskilde samt en säker hantering av brandfarlig och explosiv vara i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Den brandförebyggande verksamhetens huvudsyfte är att säkerställa skydd för liv och hälsa.

För att åstadkomma detta finns ett flertal olika verktyg; information och rådgivning, extern utbildning, tillsyn enligt LSO och LBE, hanteringstillstånd för brandfarlig och explosiv vara, samverkan samt rengöring (sotning) och brandskyddskontroll av fasta förbränningsanordningar.

9.2.1 Info och rådgivning

Brandförsvaret genomför information och rådgivning riktad till den enskilde. Informations- och rådgivningsarbetet syftar till att underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt LSO och LBE och leva upp till förväntningarna som beskrivs i kapitel 9.1. Information och rådgivning ges bland annat genom:

- Annonsering
- Öppet hus
- Information på hemsida
- Riktade informationsutskick
- Utbildningar
- Särskild informations- och rådgivningstelefon
- I samband med annan verksamhet såsom tillsyn, områdesbesök, utryckningsverksamhet mm
- Riktad information i bostadsområden eller till specifika målgrupper

- Skolinformation
- Deltagande i olika evenemang, mässor mm

9.2.2 Extern utbildning

Brandförsvaret genomför extern utbildning riktad främst till medlemskommunerna, men även till privata företag och enskilda i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Syftet med utbildningarna är att öka kunskapen om brandskydd och därigenom underlätta för kommunala förvaltningar och privata företag att bedriva ett fungerande systematiskt brandskyddsarbete.

9.2.3 Tillsyn

Uppsala brandförsvaret är tillsynsmyndighet enligt LSO och LBE i Tierp, Uppsala och Östhammar kommuner. Tillsynerna syftar till att granska att fastighetsägare, nyttjanderättshavare och tillståndshavare uppfyller de krav som följer av aktuell lag och dess föreskrifter.

Tillsyn kan genomföras på alla *byggnader eller andra anläggningar* i medlemskommunerna och där brandfarlig eller explosiv vara hanteras. Tillsyn genomförs främst där risken för personskador i händelse av brand bedöms som störst. Tillsyn är brandförsvarets skarpaste verktyg och ska riktas där det gör mest nytta och ger störst effekt. Den regelbundna tillsynsverksamheten planeras utifrån tidsfrister. Utöver detta genomförs även tematillsyner på för året utvalda prioriterade verksamheter. Då särskilt behov uppkommer genomförs även händelsebaserade tillsyner. Planering av tillsynsverksamheten sker årligen i brandförsvarets tillsynsplan.

Tillsyn kan leda till att beslut meddelas om att åtgärder ska genomföras för att höja nivån på brandskyddet.

Delegation att utföra tillsyn enligt LSO och LBE ges enligt gällande delegationsordning efter en bedömning att nödvändig kompetens innehas.

9.2.4 Tillstånd brandfarlig och explosiv vara

Uppsala brandförsvaret är tillståndsmyndighet enligt Lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor. Vid tillståndsansökan genomförs en granskning i syfte att säkerställa att de krav som ställs i lagen och dess föreskrifter uppfylls.

9.2.5 Samverkan

Brandförsvaret arbetar för att Tierps, Uppsala och Östhammars kommuner ska vara säkra och trygga kommuner, genom samarbete och samverkan med ett flertal förvaltningar, organisationer och myndigheter både lokalt, regionalt och nationellt. Brandförsvaret ska arbeta på ett likvärdigt sätt mot de tre kommunerna i den gemensamma nämnden, med vissa variationer utifrån den lokala riskbilden. Samverkan sker i ett flertal olika forum, exempelvis kontinuerliga möten med andra förvaltningar, deltagande i konferenser, informationsmöten med företag samt dialog med medborgare.

Brandförsvaret är remissinstans till flera olika förvaltningar och organisationer, främst:

- Plan- och byggnadsnämnderna gällande plan- och byggprocess
- Tillståndsenheterna gällande serveringstillstånd

- Polismyndigheten gällande publika evenemang och danstillstånd

9.2.6 Sotning och brandskyddskontroll

Uppsala brandförsvaret ansvarar för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll av fasta förbränningsanordningar i Tierps, Uppsala och Östhammars kommun. På uppdrag av räddningsnämnden utförs rengöring och brandskyddskontroll i Tierps, Uppsala och Östhammars kommuner av entreprenörer som räddningsnämnden tecknat avtal med. Respektive skorstensfejarmästare ansvarar, via delegation av räddningsnämnden, för att uppdatera och underhålla brandförsvarets förteckning över objekt för rengöring och brandskyddskontroll. Frister för brandskyddskontroll och kompetens att utföra denna har beslutats och meddelats av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Frister för rengöring beslutas av räddningsnämnden och respektive kommunfullmäktige. Uppsala brandförsvaret möjliggör för den enskilde att rengöra sin förbränningsanordning. Dispens för rengöring av egen anordning i den egna fastigheten lämnas efter att brandskyddskontroll utförts och en särskild ansökan upprättats och godkänts av brandförsvaret.

9.3 Brandförsvarets förmåga att genomföra räddningsinsatser

Då den enskilde drabbas av en olycka som denne inte kan hantera på egen hand har Uppsala brandförsvaret beredskap och förmåga att hjälpa den enskilde med denna hantering. Uppsala brandförsvaret är organiserat för att hantera de risker som redovisats i riskanalysen, se kapitel 7. Brandförsvaret är inte dimensionerat för att på egen hand kunna hantera allt som kan inträffa. Många större eller komplicerade händelser kräver samverkan med andra räddningstjänster, organisationer och myndigheter för att helt kunna hanteras.

Brandförsvarets räddningsstyrkor utgår från 17 brandstationer. Ledningsresurserna utgår från Fyrislund och Östhammar. Räddningsstyrkornas placering och beredskapsform redovisas i figur 9.3.1.

Figur 9.3.1. Uppsala brandförsvares verksamhetsställen, våren 2019. Blå färg visar heltidsstationer, rött RiB-stationer, svart/vitt räddningsvårn och grönt materialdepåer.

På heltidsstationerna finns medarbetare som är beredda att inom 90 sekunder från att larmet går rycka ut till en olycksplats, denna tid kallas anspänningstid. Vid RiB-stationerna finns Räddningspersonal i Beredskap (förkortas RiB). Räddningspersonalen har beredskap för att normalt inom sex minuter infinna sig på stationen och rycka ut till en olycksplats. Stationernas bemanning och utrustning varierar med den lokala riskbilden.

Vid räddningsvårnen finns frivilliga medarbetare som, om de har möjlighet när en olycka inträffar, kan förhindra eller fördröja brandspridning i väntan på ankommande räddningsstyrkor och i begränsad omfattning hantera vissa andra nödlägen.

Den operativa förmågan kan delas in i *snabbhet*, *insatskapacitet* och *uthållighet*. Snabbheten är tiden till dess att en första enhet är på skadeplatsen och kan påbörja skadebegränsande åtgärder. Insatskapaciteten är vilken förmåga som olika styrkor har att hantera en olycka. Uthållighet är hur länge brandförsvaret kan genomföra en eller flera samtidiga insatser. De olika ingående

komponenterna kan varieras. Det är därför inte lämpligt att i detalj låsa fast alltför detaljerade beskrivningar av insatsförmågan i ett flerårigt, politiskt styrdokument.

För att stärka den enskildes förmåga på platser dit brandförsvaret har lång insatstid har brandförsvaret ingått avtal med ett antal lokala föreningar. Avtalen innebär att brandförsvaret placerar ut materialdepåer med brandsläckningsutrustning som föreningarna och frivilliga kan använda i väntan på att räddningstjänst anländer vid en brand eller annan olycka.

Under handlingsperioden planeras förstärkningar av heltidsstyrkorna i Uppsala samt inom RiB.

9.3.1 Snabbhet

Av figur 9.3.1.1 framgår efter vilken tid som en första enhet är på plats och skadeavhjälpande åtgärder påbörjas i olika delar av Uppsala brandförsvars geografiska område. Tiderna avser endast Uppsala brandförsvars egna enheter. På RiB-stationerna är det tiden till dess att en FiP-enhet är framme. Samtliga av brandförsvarets RiB-stationer har FiP (första insatsperson). Det är en person ur RiB-styrkan som alltid har med sig ett eget utryckningsfordon och som åker direkt till olycksplatsen utan att passera brandstationen. Syftet med detta är att minska tiden till dess att en första räddningsenhet är på plats och kan påbörja skadebegränsande åtgärder.

Figur 9.3.1.1. Insatstider i Uppsala brandförsvars geografiska område med dagens organisation. Figuren visar tiden till dess att *första enhet* är framme på plats och skadeavhjälpanande åtgärder påbörjas. För RiB-stationerna avser detta FiP-enheter. I kartan är utgångspunkten för alla enheter respektive brandstation. För RiB-stationerna är zonerna ungefärliga då inte FiP-enheterna normalt sett utgår från brandstationen utan från den plats personen som bemannar enheten har beredskap för stunden befinner sig.

89,82 % av medlemskommunernas befolkning nås av en första enhet inom 10 minuter, 99,85 % inom 20 minuter och 99,98 % inom 30 minuter.

Figur 9.3.1.2 visar tiden till dess att en hel styrka är på plats och skadeavhjälpande åtgärder påbörjas i olika delar av Uppsala brandförsvars geografiska område.

Figur 9.3.1.2. Insatstider i Uppsala brandförsvars geografiska område med dagens organisation. Figuren visar tiderna till dess att hela styrkor är framme på plats och skadeavhjälpande åtgärder påbörjas.

79,9 % av medlemskommunernas invånare nås av en hel styrka inom 10 minuter, 98,9 % inom 20 minuter och 99,92 % inom 30 minuter.

Många händelser kräver fler än en styrka för att helt kunna hanteras. Tabell 9.3.1 visar ungefärliga tider till dess att en respektive två förstärkande styrkor är på plats i respektive stations insatsområde.

Tabell 9.3.1. Ungefärliga tider till förstärkning. Tiderna är anspänningstiden för förstärkande styrka och ungefärlig körtid mellan brandstationerna.

Station	Tid till förstärkning	
	En styrka till	Två styrkor till
1100 Fyrislund (heltid)	10 min	12 min
1200 Rosendal (heltid)	10 min	16 min
1300 Bärby (heltid)	12 min	15 min
1400 Skyttorp (RiB)	19 min	24 min
1500 Knutby (RiB)	28 min	35 min ¹
1600 Almunge (RiB)	21 min	22 min
1700 Stolvreta (RiB)	15 min	19 min
1800 Järlåsa (RiB)	22 min ¹	25 min
1900 Björklinge (RiB)	21 min	25 min
4000 Östhammar (heltid och RiB)	23 min	23 min
4100 Öregrund (RiB)	19 - 23 min ²	36 min
4200 Österbybruk (RiB)	23 min	24 min
4300 Alunda (RiB)	20 min	32 min
4400 Gimo (RiB)	20 min	19 - 23 min ²
4600 Gräsö (räddningsvärn)	32 min	42 min
4700 Vässarö (räddningsvärn) ⁴	*	*
5000 Tierp (heltid och RiB)	21 min	26 min
5400 Söderfors (RiB)	21 min	27 min ¹
5500 Skärplinge (RiB)	26 min	27 min ¹
5700 Hjälmunge (räddningsvärn)	23 min	42 min
SSRS Ekoln (räddningsvärn, avtal med SSRS ³)	13 min	18 min
SSRS Öregrund (räddningsvärn, avtal med SSRS ³)	10 min	19 - 23 min ²

¹Styrka från angränsande räddningstjänst

²Längre tid kvällar och helger då förstärkande styrka är Östhammar som endast har heltid under dagtid vardagar

³Sjöräddningssällskapet

⁴Öppet på under sommarhalvåret

*Förstärkning kräver båttransport

9.3.2 Insatskapacitet

Utifrån riskanalysen, se kapitel 7.1, konstateras ett antal vanliga händelser som brandförsvaret hanterar vardagligen, dessa händelser kan sammanfattas i ett antal typhändelser, se tabell 9.3.2.

Bedömningarna är vad den egna styrkan klarar av på egen hand, i normalfallet, innan eventuell förstärkande styrka eller högre befäl är på plats. Bedömningarna är gjorda utifrån vilken dignitet som larmen har i de flesta fall för respektive station. Olika stationer har olika dignitet på larmen och olika förutsättningar att hantera dem beroende på riskbild, bemanning, utbildning, övning och material.

För att *helt hantera* flera av typhändelserna krävs förstärkningar av fler styrkor, antingen egna styrkor eller genom samverkan. Antalet styrkor och befäl som larmas till en händelse regleras i brandförsvarets larmplaner, se kapitel 9.3.7. Larmplanerna är dynamiska och utformade så att tillräckliga resurser larmas för att i normalfallet kunna hantera aktuell händelse.

Sammanställningen av dessa bedömningar visar att brandförsvaret har en *initial* operativ förmåga enligt tabell 9.3.2.

Tabell 9.3.2. Samlad bedömning av brandförsvarets nuvarande *initiala* operativa förmåga. Förmågan att hantera en typhändelse delas in i antingen *fördröja skadeutvecklingen, begränsa skadeutvecklingen* eller *styrkan kan hantera händelsen helt själv*. Typhändelserna är ett urval av vanliga händelser som brandförsvaret hanterar. Typhändelserna är valda utifrån riskanalysen för att få en så stor spridning som möjligt.

Typhändelse	Heltid i Uppsala	Heltid i Tierp och Östhammar	RiB
<i>Brand i byggnad- Villa</i>	Begränsa	Begränsa	Begränsa
<i>Brand i byggnad- Flerbostadshus, lägenhet</i>	Hanterar helt själva	Begränsa	Begränsa
<i>Brand i byggnad - Flerbostadshus, källare</i>	Begränsa	Begränsa	Begränsa
<i>Brand i byggnad - industri, handel, vård</i>	Fördröja	Fördröja	Fördröja
<i>Brand i byggnad - höghus över 10 våningar</i>	Fördröja	Fördröja	Fördröja
<i>Brand i undermarksanläggning</i>	Fördröja	Fördröja	Fördröja
<i>Brand ej byggnad - Fordon</i>	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva
<i>Brand ej byggnad - Markbrand</i>	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva
<i>Automatlarm</i>	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva
<i>Trafikolycka - Singel</i>	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva
<i>Trafikolycka - flera fordon</i>	Begränsa	Begränsa	Begränsa
<i>Trafikolycka - tung räddning, järnväg</i>	Fördröja	Fördröja	Fördröja
<i>Utsläpp farligt ämne - farligt gods</i>	Begränsa	Begränsa	Fördröja
<i>Drunkning</i>	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva
<i>IVPA</i>	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva	Hanterar helt själva

Det finns skillnader i förmågan som inte framgår av tabell 9.3.2. Inom Uppsala brandförsvaret finns olika styrkestorlekar inom RiB. En större styrka har större uthållighet och kapacitet att hantera en typhändelse än som framgår av tabell 9.3.2.

Riskanalysen visar att det även kan inträffa större mer komplicerade händelser, se kapitel 7.2. Vid sådana händelser har alla styrkor enbart förmåga att på egen hand fördröja skadeutvecklingen. För att hantera dessa händelser helt krävs förstärkningar av ytterligare resurser.

Brandförsvaret har i normalfallet egen förmåga till operativ ledning att hantera typhändelserna i tabell 9.3.2. Brandförsvaret har förmåga att leda och hantera flera samtidigt räddningsinsatser. Större mer komplicerade händelser eller flera samtidigt större händelser, se kapitel 7.2, kräver ytterligare stöd till den operativa ledningen, antingen genom samverkan med andra organisationer eller andra räddningstjänster eller tillfälliga förändringar i den egna organisationen, se även kapitel 9.3.4.

Medarbetarnas kompetens beskrivs utförligt i brandförsvarets dokument *Operativ förmåga* som finns framtagen för respektive brandstation.

Specialresurser

Brandförsvaret har tillgång till specialresurser, såväl egna som externa via samverkansavtal.

Uppsala brandförsvaret har egna specialresurser enligt följande:

- Kemresurs
- Rökskydd
- Skogsbrandsresurs
- Oljeskyddsresurs
- Resurs för tung räddning
- Resurs för vertikal räddning
- Terränggående fordon
- Höjdfordon
- Båtresurser
- Tankbilar
- Översvämningsskydd

Genom samverkansavtal har Uppsala brandförsvaret även tillgång till externa resurser:

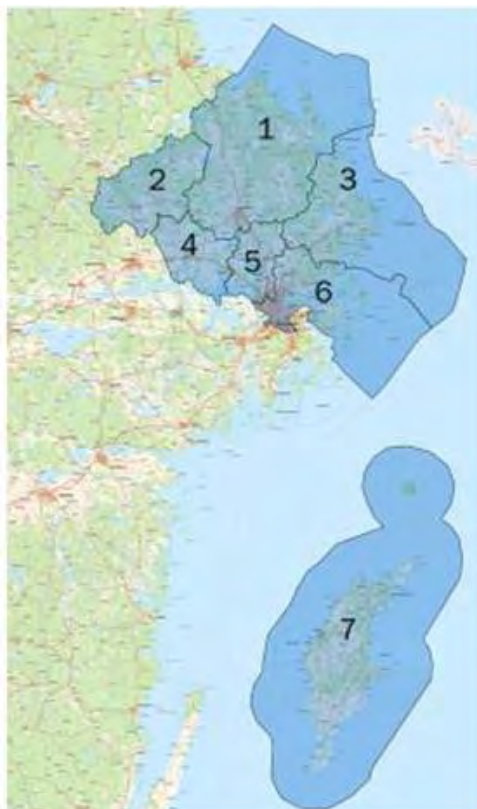
- Kemresurser, regionala såväl som nationella
- Skogsbrandsresurser, regionala såväl som nationella
- Oljeskyddsresurser, regionala såväl som nationella
- Översvämningsskydd, regionala såväl som nationella
- Vattendykare
- Helikoptrar för skogsbrandbekämpning, genom MSB

9.3.3 Uthållighet

Brandförsvaret har förmåga att i normalfallet, under en begränsad tid, hantera flera samtidigt händelser enligt tabell 9.2.2. Vid utdragna större händelser eller flera samtidigt större händelser behövs stöd från andra räddningstjänster, tillfälliga förändringar i beredskap eller prioritering av brandförsvarets verksamhet, se även kapitel 9.3.4.

9.3.4 Förmåga att genomföra omfattande räddningsinsatser

Brandförsvarets förmåga att genomföra omfattande räddningsinsatser bygger på samarbetet inom SSRC-regionen, se figur 9.3.4.1. Genom detta regionala samarbete säkerställs att en sådan förmåga finns genom att snabb tillgång finns till omfattande räddningsstyrkor och ledningsresurser utöver de som brandförsvaret själv disponerar. Genom samarbetet har brandförsvaret tillgång till en systemledning som kan byggas ut för att även kunna bedriva inre ledning av en omfattande räddningsinsats.

Figur 9.3.4.1. Kartan visar SSRC-regionen med tillhörande räddningstjänstorganisationer som ingår. 1 – Uppsala brandförsvaret, 2 – Räddningstjänsten Sala-Heby, 3 – Räddningstjänsten Norrtälje, 4 – Räddningstjänsten Enköping – Håbo, 5 – Brandkåren Attunda, 6 – Storstockholms brandförsvaret och 7 – Räddningstjänsten Gotland.

Samarbetet innebär även att arbetsmetodik vid räddningsinsats likriktas vilket underlättar vid omfattande räddningsinsatser och ökar förmågan att ta emot och effektivt använda externa räddningstjänstresurser. Inom regionen finns en gemensam doktrin gällande räddningsledning. Förmågan att ta emot och effektivt använda andra externa resurser, exempelvis frivilliga, Försvarsmakten och andra myndigheter kommer att utvecklas under handlingsperioden.

Brandförsvaret har en lokal krishanteringsförmåga för att kunna stödja det operativa systemet i händelse av omfattande räddningsinsatser.

Se även kapitel 9.3.3, 9.3.5 och 9.3.6.

9.3.5 Samverkan

Samverkansavtal är tecknade med flera organisationer. Syftet med samverkansavtalen är att stärka brandförsvarets förmåga, minska tiderna till dess att den enskilde kan få hjälp och minimera skadorna till följd av en olycka. Uppsala brandförsvaret har våren 2019 samverkansavtal upprättade med följande organisationer:

- Räddningstjänsten Enköping-Håbo
- Räddningstjänsten Sala-Heby
- Brandkåren Attunda
- Räddningstjänsten Norrtälje
- Storstockholms brandförsvaret
- Södertörns Brandförsvarsförbund
- Räddningstjänsten Gotland
- Gästrike räddningstjänstförbund
- Sjöräddningssällskapet (SSRS)
- Försäkringsbranschens restvärdesräddning AB
- Region Uppsala

Samverkansavtal nytecknas och uppdateras löpande då behov finns.

Samverkan sker även med andra kommunala förvaltningar, myndigheter och organisationer i samband med räddningsinsatser.

9.3.6 Ledning av insatser

Brandförsvarets ledningsorganisation för operativ verksamhet fördelas i funktionerna *systemledning* och *insatsledning*. Med systemledning avses normativ och strategisk ledning av hela utryckningsverksamheten. Med insatsledning avses ledning och samordning av enskild räddningsinsats.

Funktionen Räddningschef i beredskap ansvarar på uppdrag av brandchefen för systemledning. Till sin hjälp har räddningschef i beredskap en operativ chef och ett antal ledningsoperatörer. Den operativa chefen leder och samordnar organisationens resurser inom tilldelad ram.

I varje räddningsstyrka finns ett befäl med kompetens för insatsledning av begränsade insatser. Vid olyckor som kräver flera insatta styrkor finns särskilda ledningsresurser för att hantera ett större behov av ledning och samordning. Vid omfattande insatser kan stab upprättas som stöd för ledningsarbetet.

Brandchefen är räddningschef och har behörighet att utse räddningsledare. Delegation som räddningsledare utges enligt gällande delegationsordning efter en bedömning att nödvändig kompetens innehas.

9.3.7 Alarmering och kommunikation

Uppsala Brandförsvaret har avtal med SOS Alarm AB och Storstockholms räddningscentral (SSRC) angående alarmering av brandförsvarets styrkor. När 112-samtal eller automatiskt brandlarm inkommer larmar SSRC styrkor enligt en larmplan som fastställts av brandchefen. Larmplanerna är dynamiska och utformade så att tillräckliga resurser larmas för att i normalfallet kunna hantera aktuell händelse. Den operativa chefen eller ledningsoperatören kan dock anpassa resurserna efter de aktuella förutsättningarna. Utalarmering av brandförsvarets

resurser sker på två av varandra oberoende vägar, IP och Rakel. SOS, SSRC och Räddningscentralen Stockholms län kan larma styrkorna med dessa system.

Vid avbrott eller störningar i telenäten då det inte går att ringa 112 ska allmänheten ges möjlighet att larma brandförsvaret genom att bege sig till någon av brandstationerna eller till Stora torget i Uppsala. Från dessa platser ska även övriga räddningsorgan kunna larmas. Information om eventuellt övriga platser meddelas som "Viktigt meddelande till allmänheten", vilket beskrivs i kapitel 9.3.9. Erfarenheten har visat att samverkan med polismyndigheten och andra aktörer som taxibolag, väktare m.m. kan bli mycket viktig vid ett omfattande teleavbrott.

Systemet Rakel används i huvudsak för kommunikation. Systemet ger möjlighet till god samverkan med andra myndigheter och organisationer, t.ex. polis, ambulans, sjöräddning och kustbevakning.

9.3.8 Förmåga vid höjd beredskap

Den kommunala organisationen för räddningstjänst utgör en viktig del av totalförsvaret. Totalförsvaret regleras i Lag (1992:1403) om totalförsvaret och höjd beredskap. Totalförsvaret består av militär verksamhet (militärt försvar) och civil verksamhet (civilt försvar). Det civila försvaret handlar om att värna civilbefolkningen, säkerställa viktiga samhällsfunktioner och bidra till Forsvarsmaktens förmåga. Räddningstjänst under höjd beredskap (RUHB) ingår i det civila försvaret.

Räddningstjänst under höjd beredskap beskrivs i LSO 8 kap. För att skydda och rädda människor och egendom vid höjd beredskap ska brandförsvaret enligt LSO 8 kap 2§ utöver sina normala uppgifter ansvara för:

- upptäckande, utmärkning och röjning av farliga områden,
- indikering, sanering och andra åtgärder för skydd mot nukleära och kemiska vapen,
- kompletterande åtgärder som är nödvändiga för att denna verksamhet ska kunna fullgöras, samt
- delta i åtgärder för första hjälp och transport av skadade samt för befolkningsskydd.

Lagen klargör att i övrigt ska samma regler och förhållanden gälla som vid utförande av kommunal räddningstjänst. Dessutom beskrivs att under höjd beredskap kan personal inom kommunens organisation för räddningstjänst tas i anspråk för uppgifter som inte berör den egna kommunen.

Organisationen vid höjd beredskap bygger på den fredstida organisationen och dess ansvarsområden. Förmågan till räddningstjänst under höjd beredskap behöver utvecklas, och i det arbetet blir planeringsinriktningar från centrala myndigheter viktiga.

9.3.9 Varning och information till allmänheten

I händelse av allvarliga olyckor ska de som bor eller vistas i kommunen kunna varnas och informeras. Brandförsvaret kan via radio, TV och sms sända "Viktigt meddelande till allmänheten", VMA. Det finns två nivåer på meddelanden: *varning* och *information*.

Varningsmeddelande sänds genast när det är omedelbar risk för skada på liv, hälsa, egendom eller i miljön. Varningsmeddelandet kan, om räddningsledaren så beslutar, föregås av signalen "Viktigt meddelande" som sänds med ljudgivare (tyfoner) i flera tätorter och även via sms.

Informationsmeddelande sänds utan krav på omedelbarhet, och föregås inte av ”Viktigt meddelande”-signalen.

Vid behov startas ”Viktigt meddelande”-signalen från räddningscentralen på order av räddningschef i beredskap eller räddningsledare. Förteckning över ljudgivare finns på SSRC.

De radio- och TV-företag som är aktörer i VMA-systemet är Sveriges Radios FM-kanaler, Sveriges Television, Sveriges Utbildningsradio, TV4, Kanal 5 samt Kanal 9.

9.3.10 Dimensionering av byggnadstekniskt brandskydd utifrån brandförsvarets insatsförmåga

Inom Uppsala tätort finns möjlighet till nödutrymning via höjdfordon, och i flera tätorter kan nödutrymning med brandförsvarets bärbara stegar ske från fönster eller balkonger. Vid dimensionering av byggnadstekniskt brandskydd där brandförsvarets förmåga är en förutsättning hänvisas till brandförsvarets anvisningar i särskilt dokument (*Information om brandförsvarets insatsförmåga*) på www.uppsalabrandforsvar.se.

9.3.11 Undersöka och lära av inträffade olyckor

Enligt LSO ska kommunen efter avslutad räddningsinsats undersöka olycksorsak, olycksförlopp och hur räddningsinsatsen genomförts. Undersökningen ska göras i skäligen omfattning. Bestämmelsen finns i 3 kap 10 §.

Varje insats dokumenteras i en händelserapport enligt en nationell mall. Den som varit räddningsledare vid insatsen rapporterar sin bedömning av orsaker till olyckan, olycksförloppet, faktorer som påverkat skadeutvecklingen samt hur insatsen genomfördes. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, tar del av samtliga händelserapporter.

Finns oklarheter i orsak, förlopp eller hur insatsen genomfördes kan en fördjupad olycksundersökning genomföras. Kriterierna för en fördjupad olycksundersökning är att man kan förvänta sig att det finns något att lära av undersökningen, samt att de resurser som undersökningen kräver står i proportion till de erfarenheter man förväntas göra. Beroende på olycka och insats kan fokus på olycksorsak, olycksförlopp och räddningsinsatsen variera.

På begäran av Polisen eller Åklagarmyndigheten upprättar brandförsvaret sakkunnigutlåtanden beträffande brand- och rökspridning. Brandförsvaret deltar vid behov i Polisens tekniska undersökningar av brandplatser, dels för eget lärande men också för att bistå Polisen med kunskap om brandförlopp och brandspridning.

När en insats varit ovanligt omfattande, eller när det kan misstänkas att allvarliga misstag begåtts under insatsen anlitas annan räddningstjänst eller myndighet för att genomföra undersökningen.

Genom att studera händelserapporterna och genomföra fördjupade olycksundersökningar skapas underlag för att minska antalet olyckor och minska konsekvenserna av de olyckor som inträffar. Samverkan med och erfarenhetsåterföring till berörda verksamheter är mycket viktigt. Exempel på sådana verksamheter är kommunala kontor och förvaltningar, fastighetsägare, företag, Trafikverket, Polisen och andra myndigheter. Detta är ett område som kan utvecklas, inte minst inom kommunerna. Brandförsvaret verkar för att utvecklingen av lärande från inträffande olyckor ska leda till att fler drar nytta av brandförsvarets lärdomar.

9.3.12 Stöd under och efter en olycka

Vid en olycka har brandförsvaret möjlighet att tillkalla krisstöd till den drabbade, exempelvis i form av POSOM (Psykiskt- och socialt omhändertagande). Efter en olycka där behov bedöms finnas stödjer brandförsvaret de som drabbats bland annat genom återbesök.

Vid en större olycka har brandförsvaret möjlighet att nå ut med information till allmänheten (pressmeddelande, sociala medier mm) genom kommunernas egna kommunikatörer. Se även 9.3.9 Varning och information till allmänheten.

10 KOMMUNERNAS INRIKTNINGSMÅL FRÅN 2020

Utifrån den riskbild som presenterats, de nationella målen om ett tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor och om effektiva räddningsinsatser, förslaget om ett nytt nationellt mål för den förebyggande verksamheten samt den politiska viljan som uttryckts i räddningsnämndens arbete har fem mål formulerats för verksamheten från 2020.

MSB anger i sin vägledning för kommunala handlingsprogram att mål kan delas upp i säkerhetsmål och prestationsmål. Här följs inte den modellen. Målen nedan är att betrakta som inriktningsmål. Dessa kommer i den årliga verksamhetsplanen att knytas till olika indikatorer för att underlätta uppföljning. Flera indikatorer som har följts upp under tidigare programperiod kommer att kunna återanvändas, då kontinuitet i mätningar ger större träffsäkerhet i analyserna över tid.

Målen riktar sig mot alla som bor, verkar och vistas i kommunerna, oavsett andra omständigheter. För de som har svårare att ta sitt eget ansvar måste brandförsvaret alltid vara redo att göra mer.

10.1 Mål 1 – Den enskilde har förmåga och vilja att ta ansvar för sitt brandskydd

För att minska antalet bränder i bostäder och konsekvenserna av dessa är den enskildes kunskap och förmåga central. Brandförsvaret ska arbeta aktivt för att underlätta och hjälpa den enskilde med sitt eget brandskydd. Nya metoder och vägar för att nå ut till enskilda ska prövas.

10.2 Mål 2 – Riskgrupper har ett bra brandskydd

Personer i riskgrupper har större risk att skadas allvarligt eller omkomma i bränder. För att öka dessa gruppers brandskydd behöver de förebyggande åtgärderna vara anpassade till riskgrupperna. Samarbete mellan brandförsvaret och andra organisationer och inom kommunerna är viktigt för att uppnå detta.

10.3 Mål 3 – Samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn

Riskanalysen visar på en snabb och omfattande nybyggnation i kommunerna. Det leder till en riskbild som förändras. Brandförsvaret ska aktivt arbeta för att samhället byggs hållbart avseende brandskydd och riskhänsyn.

10.4 Mål 4 – Räddningstjänsten har stark förebyggande och operativ förmåga med kompetens och teknik som är anpassad utifrån riskbilden

Brandförsvaret ska klara av att hantera förändringar i riskbilden och hänga med i den snabba omvärldsutvecklingen, både förebyggande och operativt. För att kunna göra det ska medarbetarnas kompetens, övningsverksamheten, digitaliseringen samt teknik och utrustning ligga i framkant.

10.5 Mål 5 – Räddningstjänsten har en god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig

Riskbilden påvisar behov av utveckling inom området krisberedskap och civilt försvar för brandförsvaret. Förmågan behöver stärkas betydligt inom dessa områden. Ytterligare inriktningar och anvisningar från staten blir viktiga.

10.6 Måluppföljning

Inriktningsmålen återfinns i den årliga verksamhetsplanen och kopplas där till olika indikatorer. Indikatorernas utveckling och måluppfyllnaden kan följas i brandförsvarets delårs- och helårsredovisning.

11 KOMPLETTERANDE STYRDOKUMENT

Till handlingsprogrammet hör ett antal kompletterande styrdokument som hänvisats till i texten. Dokumenten kan begäras ut, sekretessprövning kommer att göras i varje enskilt fall.

- Verksamhetsplan och budget
- Tillsynsplan
- Operativ förmåga
- Delegations- och arbetsordning för räddningsnämnden

UPPSALA BRANDFÖRSVAR. I SAMHÄLLETS TJÄNST SEDAN 1892

RISKANALYS

Underlag för handlingsprogram från 2020

SAMMANFATTNING

Risikanalysen är ett underlag för långsiktiga, politiska beslut. Syftet är att ge en bild av huvuddragen kring riskerna i Uppsala brandförsvares verksamhetsområde. Analysen bygger på statistik och bedömningar, vilka båda kan vara behäftade med fel och brister. Allt för långtgående eller detaljerade slutsatser ska undvikas.

Risikanalysen är i huvudsak uppdelad i två delar; vanligt förekommande olyckor och stora oönskade händelser. Vanligt förekommande olyckor är en analys och sammanställning av statistik för de vanligaste typerna av insatser som brandförsvaret hanterar. Stora oönskade händelser är en kvalitativ bedömning av stora oönskade händelser med stora konsekvenser. Händelserna inträffar så pass sällan att tillförlitlig statistik saknas.

Tierps och Östhammars kommuner sticker ut negativt i kategorin *brand i byggnad*. I en jämförelse med liknande kommuner i landet (*pendlingskommun nära större stad* för Tierp och *lågpendlingskommun nära större stad* för Östhammar) ligger båda kommuner högt. Utvecklingen i Tierp och Östhammar bör hållas under uppsikt.

Uppsala kommun har haft ca 1600 - 1700 insatser årligen. I Östhammar minskade antalet insatser under flera år och har nu stabiliserats runt 230 insatser årligen. Tierp har ca 260 insatser per år, denna siffra är relativt konstant med endast mindre variationer. Totalt hanterar Uppsala brandförsvaret ca 2200 insatser per år, 2017 hanterades 2276 insatser.

Trafikolyckorna har ökat i antal de senaste åren, särskilt i Tierps och Uppsala kommuner. Däremot har antalet omkomna och framför allt skadade i trafikolyckor sjunkit de senaste åren.

En bedömning av kommuninvånarnas nivå på skyddet har gjorts utifrån kontroll av brandvarnare i samband med brandskyddskontroll. Vid 85 – 89 % av kontrollerna finns fungerande brandvarnare i bostaden. I undersökningen *Trygghet och säkerhet* uppger en högre andel att de har fungerande brandvarnare i sin bostad.

Brandförsvaret står inför ett antal utmaningar, vilka beskrivs närmare i kapitel 10. Framförallt Uppsala växer snabbt och prognosen kommande decennier är att det kommer fortsätta. Den kraftiga nybyggnationen och förtätningen i kombination med nya byggmetoder och material ställer nya krav på brandförsvarets förmåga. Klimatförändringar förutsätts ge fler extremväder i framtiden, vilket kan innebära såväl häftiga regn och ökad nederbörd med översvämningar som följd som perioder av torka och hetta vilket kan leda till svårsläckta och omfattande skogsbränder.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1 Inledning.....	5
2 Mål och syfte	5
3 Begreppet risk.....	5
3.1 Vad är en risk eller en olycka?	5
3.2 Riskspektrat inom kommunen.....	6
3.3 Riskprocessen.....	7
3.3.1 Värdering av risk	8
3.3.2 Räddningstjänstens del i riskhanteringssystemet.....	10
3.3.3 Felkällor.....	10
3.3.4 Svårigheten i att jämföra olikheter	10
4 Metod.....	10
5 Avgränsningar.....	11
6 Områdesbeskrivning	12
6.1 Tierps kommun	13
6.1.1 Framtidsutveckling	13
6.2 Uppsala kommun	13
6.2.1 Framtidsutveckling	14
6.3 Östhammars kommun	14
6.3.1 Framtidsutveckling	14
6.4 Trafikutveckling.....	15
6.5 Riskobjekt i området	15
7 Vanligt förekommande olyckor	17
7.1 Övergripande sammanställning av antalet insatser	18
7.2 Brand i byggnad	24
7.2.2 Brand i bostad.....	32
7.2.3 Bränder i vårdanläggningar och sjukhus	38
7.2.4 Bränder i skolor och förskolor.....	38
7.2.5 Brand i restauranger, danslokaler och övriga samlingslokaler	39
7.2.6 Industri.....	40
7.3 Brand ej i byggnad	40
7.4 Trafikolyckor.....	50
7.5 Drunkning	55
7.6 Utsläpp av farligt ämne	55
7.7 IVPA/Sjukvårdslarm	57
7.8 Övrigt	60
7.8.1 Nödställd person.....	60
7.8.2 Översvämning.....	60
7.8.3 Hjälptill polisen	61
7.9 Referenstagning ur Öppna Jämförelser	62
7.9.1 Tierp	62
7.9.2 Uppsala.....	63
7.9.3 Östhammar	63

7.10	Slutsatser	64
8	Kommuninvånarnas nivå på skyddet	68
8.1	Sotningsenkäter	68
8.2	Trygghet och säkerhet	68
8.3	Slutsatser av sotarenkäterna och <i>Trygghet och säkerhet</i>	71
9	Stora oönskade händelser	73
9.1	Bränder med risk för stora personskador eller stora egendomsförluster	73
9.1.1	Brand med omfattande personskador	73
9.1.2	Brand med omfattande egendomsskador	74
9.2	Olycka i kärnteknisk anläggning	74
9.3	Komplicerade utsläpp av farliga ämnen	76
9.4	Omfattande kommunikations- och transportolyckor	77
9.5	Naturrelaterade olyckor	78
9.5.1	Extremt väder	78
9.5.2	Översvämning i samband med höga flöden eller skyfall	78
9.5.3	Omfattande skogsbrand	79
9.5.4	Ras och skred	79
9.5.5	Dammbrott	79
9.6	Störningar i samhällsviktiga funktioner	80
9.7	Medvetet orsakade oönskade händelser	80
9.7.1	Anlagd brand	80
9.7.2	Social oro	81
9.7.3	Terror	81
9.8	Evenemangsrelaterade händelser och händelser i publika lokaler	82
9.9	Olycka i undermarksanläggning	82
9.10	Olycka i svårtillgängligt område	82
9.11	Krig	82
9.12	Flera samtidiga större händelser	83
9.13	Större sjukdomsutbrott	83
9.14	Slutsatser	83
10	Framtidsutmaningar	85
10.1	Befolkningsutveckling	85
10.2	Förtätning av tätorterna	85
10.3	Trafikutveckling	85
10.4	Klimatförändringar och extremt väder	85
10.5	Nya byggmetoder, material och teknik	86
10.6	Ökade skillnader mellan grupper	86
10.7	Rekrytering av personal	86
11	Slutsatser	87

1 INLEDNING

Denna riskanalys avser att beskriva riskbilden för de olyckor som kan leda till räddningsinsats i Tierp, Uppsala och Östhammars kommun. Riskanalysen ska vara ett viktigt underlag för kommunernas handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor. Riskanalysen kan också ligga till grund för Uppsala brandförsvares verksamhetsplan.

Sedan den 1 januari 2012 har Uppsala kommuns räddningstjänst, Uppsala brandförsvaret, och räddningstjänsten för kommunerna Östhammar och Tierp gått samman i en gemensam organisation. Det gemensamma namnet på räddningstjänsten i dessa kommuner är Uppsala brandförsvaret och organisationen har sitt säte i Uppsala kommun, som är värdkommun. Samarbetet innebär att all personal är anställd av Uppsala kommun som också fastställer övergripande ekonomiska ramar, dock i samråd med övriga kommuner. Handlingsprogrammet och riskanalysen omfattar dessa tre kommuner, och handlingsprogrammet kommer också att fastställas i samtliga tre kommunfullmäktigen.

Enlig *Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO)* ska kommunen ha ett handlingsprogram för den förebyggande verksamheten och för kommunens räddningstjänst. Handlingsprogrammet ska enligt lagen också ange vilka risker för olyckor som finns i kommunen och som kan leda till räddningsinsatser. Riskbilden i regionen är avgörande för hur räddningstjänsten ska dimensioneras eftersom de lokala förhållandena kan skilja sig åt i landet. När riskbilden analyserats måste det avgöras vilka prioriteringar som ska göras utifrån kommunens resurser och medborgarnas behov. Bestämmelserna i lagen syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett, med hänsyn till de lokala förhållandena, tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

2 MÅL OCH SYFTE

Syftet med denna riskanalys är att den ska utgöra ett underlag för Uppsala brandförsvares handlingsprogram när det gäller det förebyggande arbetet och för räddningstjänstverksamheten. Riskerna ska därför identifieras och beskrivas. Målet är att redovisa för vilka olyckor som är vanliga i regionen idag samt vilka risker för större olyckor som finns.

Riskanalysen ska också kunna nyttjas som underlag för verksamhetsplan samt annan verksamhetsplanering.

3 BEGREPPET RISK

3.1 Vad är en risk eller en olycka?

Det finns många definitioner på ordet risk. I folkmun används ofta ordet risk istället för sannolikhet. En vedertagen definition är dock att en risk är ”en sammanvägning av sannolikheten för en oönskad händelse och de konsekvenser den kan ge upphov till”. En risk kan betraktas som stor trots att den inte händer så ofta. Sannolikheten för ett omfattande kärnkraftshaverier är mycket, mycket liten, men det är en risk som måste hanteras eftersom konsekvenserna kan bli extremt omfattande.

Med olyckshändelser avses enligt propositionen¹ till LSO plötsligt inträffade händelser som har medfört eller kan befaras medföra skada. Dit räknas händelser som beror på företeelser i naturen eller som inträffar utan människor handlande. Som olyckshändelser räknas också händelser som beror på människors handlande eller underlåtenhet att handla. Detta gäller oberoende om handlingen eller underlåtenheten är uppsåtlig eller ej.

Verklig risk är inte samma sak som upplevd risk. Händelser som sker nära i tiden, som är lätta att föreställa sig och/eller har drastiska konsekvenser brukar för individen bedömas som mer frekventa än de verkligen är². Dock brukar människor oftast bedöma att risken är mindre för dem personligen än för ”alla andra”. Detta gäller speciellt om man känner att man har egenkontroll, som exempelvis vid bilkörning, men denna tendens gäller även i viss mån fast man inte kan påverka risken, som till exempel vid sjukdom. Risker upplevs däremot som större när riskkällan upplevs som okänd, har katastrofpotential eller är svår att kontrollera.

3.2 Riskspektrat inom kommunen

Denna riskanalys ligger till grund för kommunens handlingsprogram enligt LSO. De risker som lagen behandlar är de som handlar om risk för liv och hälsa, egendom och miljö. I kommunen är spannet av olyckor stort, från små vardagliga olyckor och skador till större oönskade händelser och katastrofer, se figur 3.2.1.

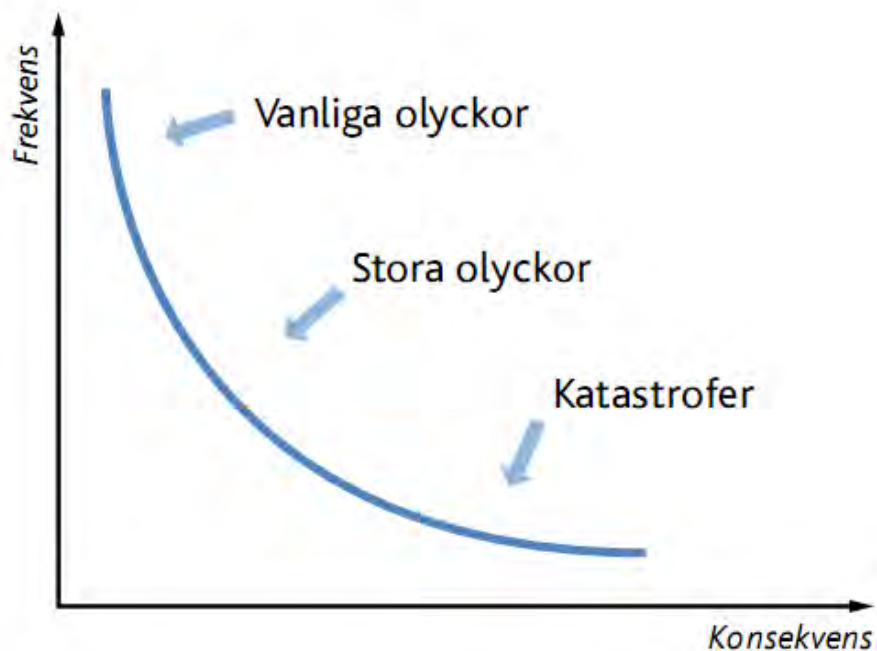
Vardagsolyckor kan exempelvis vara fallolyckor, bilolyckor, skärskador och spisbränder³. Det är händelser som inträffar ofta och drabbar enskilda individer och deras närmaste. För den enskilde individen kan detta innebära oerhörda konsekvenser, men för samhället i stort är konsekvenserna inte så stora. För dessa olyckor finns mycket statistik samlad i olika databaser.

Med stora olyckor menas exempelvis större bränder i offentliga byggnader, flyg- och järnvägsolyckor. Dessa inträffar inte särskilt ofta, men konsekvenserna för samhället är desto större. Då dessa olyckor inträffar sällan saknas statistiskt underlag att analysera.

¹ Regeringens proposition 2002/03:119, Reformerad räddningstjänstlagstiftning

² Vägledning för kommunala handlingsprogram, MSB, 2011

³ Vägledning kommunala handlingsprogram

Figur 3.2.1. Källa: *Systematiskt Säkerhetsarbete – att arbeta med kommunala handlingsprogram*⁴

Katastrofer, kriser och extraordinära händelser kan vara exempelvis kärnkraftsolyckor, terrordåd eller större naturolyckor. Dessa händelser berör många människor eller förstör stora materiella värden och gör stor negativ påverkan på samhället. Sannolikheten för att dessa händelser ska inträffa är låg, men konsekvenserna av dessa händelser kan däremot vara mycket stora.

För större oönskade händelser finns i Sverige begreppet extraordinär händelse. Enligt *Lagen om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser...*⁵ avses med en extraordinär händelse en händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting. En extraordinär händelse behöver följaktligen inte betyda att människor har skadats. Till extraordinära händelser räknas exempelvis extrema snöoväder, större strömavbrott eller översvämningar.

För dessa stora händelser saknas ofta mängddata även om nationell och internationell statistik studeras, och dessa risker måste istället kvalitativt värderas.

3.3 Riskprocessen

Det övergripande syftet med en riskanalys är naturligtvis att möjliggöra en så effektiv riskhantering som möjligt. Riskanalysen består av en identifiering av risker och i den

⁴ Räddningsverket, *Systematiskt Säkerhetsarbete – att arbeta med kommunala handlingsprogram*, 2006

⁵ Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

kvantitativa delen också en enklare beräkning av risk (uttryckt till exempel som antal händelser per 1000 invånare). För att utgöra ett bra underlag för riskreducerande åtgärder måste också riskerna värderas.

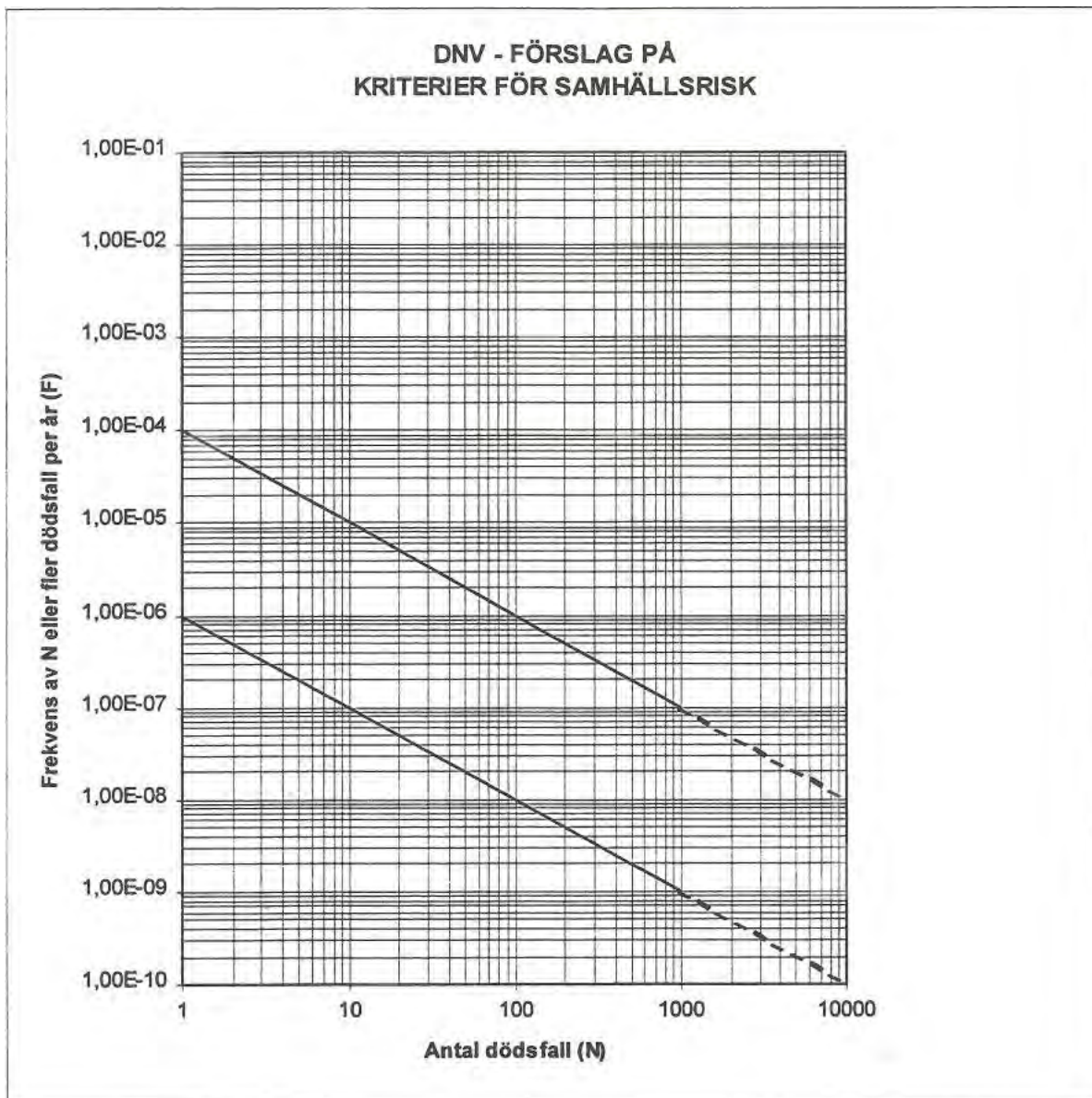
3.3.1 Värdering av risk

Risker värderas ofta i termer av *samhällsrisk* respektive *individrisk*. Med samhällsrisk avses risken för ett lokalt område eller för samhället i sin helhet. Samhällsrisk kan uttryckas som *FN-kurvor* (samband mellan ackumulerad frekvens och antal omkomna) eller som *förväntat antal omkomna per år*. Med individrisk avses risker för till exempel anställda eller personer som vistas nära en farlig anläggning. Individrisker illustreras ofta som riskkonturer, det vill säga som ”höjdkurvor” på en karta där varje steg mellan kurvorna kan innebära en tiopotens skillnad i sannolikhet att omkomma till följd av olycka på anläggningen. Vid nyetablering av en gasolanläggning nära ett bostadsområde kan en individriskberäkning behövas för att värdera vilka skyddsåtgärder som är rimliga att vidtas för de boende.

Det är mycket svårt att värdera olika risker och jämföra dem, och några lagstadgade kriterier finns inte idag. I en rapport från dåvarande Räddningsverket 1997 föreslås som kriterier för individrisk att risker i spannet 10^{-5} till 10^{-7} dödsfall per år kan tolereras under vissa förutsättningar. Generellt gäller att risker för anställda normalt anses kunna ligga en tiopotens högre än risker för allmänhet. Likaså anses högre krav kunna ställas vid nyetableringar än vid befintliga anläggningar. Måttet är satt utifrån den samlade risken att omkomma till följd av en naturolycka, vilken uppskattas till omkring 10^{-6} . Sannolikheten att omkomma till följd av ett blixtnedslag bedöms utifrån tillgänglig statistik till ungefär 10^{-7} . Det anses orimligt att ställa krav på att resurser satsas för att åstadkomma större säkerhet.

För samhällsrisk föreslås två linjer i ett FN-diagram som anger ett spann omfattande två tiopotenser. Den övre linjen anger största tolerabla risk och i spannet ned till den undre linjen kan risker accepteras om vidare åtgärder skulle vara oproportionerligt kostsamma. Under den undre linjen bedöms inga ytterligare åtgärder som nödvändiga.

Det bör i sammanhanget nämnas att även en noggrant utförd riskanalys sannolikt inte har större träffsäkerhet än en tiopotens, och att utfallen av analyserna därmed ska tolkas försiktigt.

Figur 3.3.1.1. Förslag på kriterier för samhällsrisk. Källa: *Värdering av risk, Räddningsverket 1997*

Riskreducerande åtgärder är många gånger kostsamma. Det finns därför alltid en kostnadsaspekt med i riskhanteringen. Ett sammanfattande begrepp för denna kostnad-nytta-analys är ALARP: *As Low As Reasonably Practicable*.

Några andra principer för riskvärdering är:

- *rimlighetsprincipen* (risker som med rimliga ekonomiska och tekniska medel kan undvikas ska också undvikas)
- *proportionalitetsprincipen* (risken ska vara proportionerlig i förhållande till nyttan)
- *fördelningsprincipen* (riskerna bör vara skäligt fördelade i samhället)
- *principen om undvikande av katastrofer* (olyckor som kan hanteras med tillgängliga beredskapsresurser är att föredra framför katastrofer)

Sammanfattningsvis kan konstateras att området *värdering av risk* behöver utveckling och på sikt politiska ställningstaganden kring vilka risker framtidens samhälle ska acceptera.

3.3.2 Räddningstjänstens del i riskhanteringssystemet

Det måste särskilt påpekas att räddningstjänsten är en del av det system vi betraktar. Då räddningstjänstens verksamhet syftar till att minska sannolikhet för och konsekvenser av olyckor och bränder så arbetar brandförsvaret riskreducerande idag, och den riskbild som framträder i studien är således påverkad av den verksamhet som sedan ska dimensioneras utifrån densamma. Risken för att omkomma eller skadas svårt i en trafikolycka är i någon mån beroende av brandförsvarets förmåga att utföra räddningsinsats, för att illustrera med ett konkret exempel. Att dimensionera förmågan att ingripa vid trafikolyckor i framtiden efter riskanalysen kommer därmed att innebära ett ofrånkomligt cirkelresonemang, då den framtida förmåga kommer att utgå från en bild skapad av den nuvarande förmågan. Vår bedömning är att brandförsvaret inte kan reducera bort sin påverkan på riskbilden för att skapa en ”neutral” riskbild. Däremot vill vi medvetandegöra såväl oss själva som beslutsfattare om detta faktum.

3.3.3 Felkällor

I en riskanalys används en stor mängd data; inte minst gäller det den kvantitativa delen. Självklart blir kvaliteten på riskanalysen därmed beroende av kvaliteten på informationen. Händelserapporter som fylls i fel eller ofullständigt eller insatser som positioneras fel kan ge en missvisande bild. Samtidigt är det så många rapporter som ingår i studien att enskilda felkällor inte ger något större utslag.

I den kvalitativa delen är det i stället en rad bedömningar som till slut ligger till grund för den samlade bilden. Bedömningarna är välgrundade och hämtar stöd från expertis på området och mer omfattande utredningar, men är fortfarande bedömningar. Riskanalys är ingen exakt vetenskap.

3.3.4 Svårigheten i att jämföra olikheter

Genomgående i dokumentet jämförs Uppsala, Tierps och Östhammars kommuner med varandra och med riket. Det är dock viktigt att komma ihåg att det är tre kommuner med vitt skilda förutsättningar befolkningsmässigt, infrastrukturmässigt, ytmässigt och socioekonomiskt. Vissa jämförelser, som till exempel inträffade trafikolyckor per 1000 invånare, tar inte heller hänsyn till hur många personkilometer den genomsnittlige kommuninvånaren färdas. Det är rimligt att anta att personer i landsbygd och glesbygd färdas längre sträckor per år då arbete, skola och service ligger längre från hemmet. En konsekvens av det är rimligen att de exponeras för fler trafikrisker än i en kommun med kortare avstånd.

När LSO nämner ett *likvärdigt skydd* som målsättning avses inte ett *likadant skydd*. Skillnader efter lokala förutsättningar kommer att finnas. Ett försök att komplettera riskanalysen med en referenstagning mot jämförbara kommuner ges i kapitel 7.9 *Referenstagning ur Öppna Jämförelser*.

4 METOD

Riskanalysen har gjorts i två delar. Den första delen består av en kvantitativ analys av vanligt förekommande olyckor, där MSB:s verktyg IDA huvudsakligen har använts. Statistik från IDA har sorterats fram och sedan jämförts i diagram. Alla diagram är inte redovisade i riskanalysen,

utan för en del av diagrammen är resultatet beskrivet i klartext. IDA är en statistikdatabas som grundar sig på uppgifter från kommunernas händelserapportering. Händelserapporterna fylls i av räddningsledaren vid en insats. Tillförlitligheten i händelserapporterna är varierande eftersom dessa beror på vilken information räddningsledaren får under insatsen. Orsaker och händelseförlopp är ibland oklara.

Den tidsperiod som har studerats är år huvudsakligen perioden 2014 - 2017. Det statistiska underlaget är därför relativt begränsat i vissa fall, och där regional statistik blir allt för knapp har nationell statistik och berörda myndigheters analyser använts. Riskanalysen till föregående handlingsprogram omfattade tidsperioden 2010 - 2013. I vissa fall har statistik redovisats för hela perioden 2007 - 2017, det framgår i texten där så har skett. I många fall har antalet olyckor redovisats per 1000 invånare. Detta är ett vedertaget sätt att räkna antalet olyckor och gör det lättare att jämföra olika stora regioner med varandra.

Den andra delen av riskanalysen är en kvalitativ riskanalys som omfattar stora olyckor eller oönskade händelser. För sådana händelser saknas statistiskt underlag i tillräcklig omfattning, också om man studerar nationell statistik. Riskerna som studeras här har identifierats genom omvärldsbevakning, litteraturstudier, kommunens arbete med RSA samt workshops inom förvaltningen.

5 AVGRÄNSNINGAR

Denna riskanalys fokuserar på risker och olyckor inom Uppsala brandförsvars verksamhetsområde enligt Lagen om skydd mot olyckor. Riskanalysen är geografiskt begränsad till att omfatta kommunerna Uppsala, Östhammar och Tierp.

Vardagliga olyckor som inte föranleder räddningsinsats och olyckor som faller inom sjukvårdslagen kommer därför ej att analyseras. Exempel på detta kan vara enklare vägtrafikolyckor med endast cyklister inblandade, fallolyckor, elolyckor, halkolyckor, brännskador med mera. Brandförsvaret blir aldrig involverad i dessa olyckor.

Större oönskade händelser som kan komma att påverka brandförsvaret men som varken föranleder räddningsinsatser eller där brandförsvaret har ett uttalat ansvar nämns och beskrivs kort, men kommer inte att analyseras vidare. Med detta menas exempelvis drivmedelsbrist, IT-störningar, el-bortfall med mera. Då räddningstjänstens funktion är en viktig del av ett robust samhälle är analysen här viktig för att se över den egna förmågan vid olika påfrestningar på samhället.

6 OMRÅDESBESKRIVNING

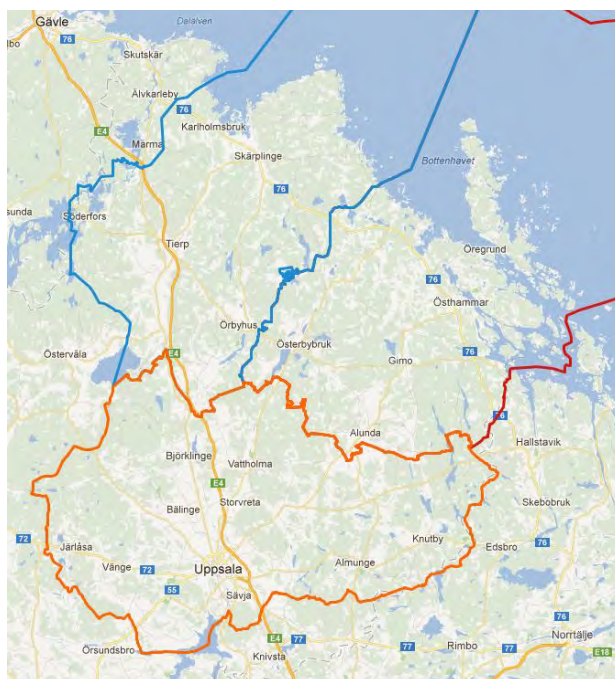
Drygt 263 000 människor bor i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Befolkningsstatistik framgår av tabell 6.1 och 6.2. Tillsamman har kommunerna en yta på nära 5 300 km². Två av Sveriges mest trafiktäta stråk, Ostkustbanan och E4, går genom området. Området som Uppsala brandförsvar täcker framgår i figur 6.1.

Tabell 6.1 Befolkningsstatistik för de tre medlemskommunerna samt riket som helhet. Siffrorna gäller 2017-12-31. *Källa: SCB befolkningsstatistikdatabas.*

	Folk- mängd	Kvinnor (%)	Män (%)	Medel- ålder (år)	0 – 19 år (%)	20 – 64 år (%)	65+ (år)	Utländsk bak- grund (%)
Uppsala	219 914	50,6%	49,4%	39,0 år	22,5%	60,8%	16,7%	34,0%
Tierp	20 930	50,9%	49,1%	43,4 år	22,2%	54,1%	23,6%	20,9%
Östhammar	21 927	51,4%	48,6%	45,0 år	21,1%	52,5%	26,4%	17,7%
Sverige	10 120 242	49,8%	50,2%	41,2 år	23,1%	57,1%	19,8%	31,6%

Tabell 6.2. Medelinkomst per kommun 2016. *Källa: SCB befolkningsstatistikdatabas, äldre än 16 år.*

	Medelinkomst (tkr)	Kvinnor (tkr)	Män (tkr)	Totalt (tkr)
Uppsala		251	320	285
Tierp		213	279	246
Östhammar		232	312	273
Sverige		246	318	282

Figur 6.1. Tierp, Uppsala och Östhammar kommun.

6.1 Tierps kommun

Tierps kommun är stor till ytan och har en utspridd befolkning. Två av Sveriges mest trafiktäta stråk, Ostkustbanan och E4, går genom kommunen. Landytan är ca 1 550 km², och kuststräckans längd, inräknat öar, är ca 960 km.

Drygt 21 000 invånare bor i kommunen. Cirka en fjärdedel av befolkningen bor i centralorten Tierp. Utöver Tierp finns tätorterna Mehedeby, Månkarbo, Karlholmsbruk, Skärplinge, Söderfors, Tobo, Upplanda och Örbyhus. Cirka 5700 invånare bor utanför tätorterna på landsbygden.⁶

Tierps kommun är kommunens största arbetsgivare. Region Uppsala, Atlas Copco Tools AB, Erasteel Kloster AB samt Habia Cable AB är andra stora arbetsgivare.

Många pendlar till och från Tierp. Cirka 40 procent av de förvärvsarbetande som bor i kommunen pendlar till en arbetsplats utanför kommunen. Majoriteten pendlar till Uppsala kommun, följt av Östhammar och Gävle. Inpendlingen är också stor. Historiska bruksmiljöer finns i Lövestabruk, Strömsberg, Karlholm, Tobo, Ullfors, Söderfors och Örbyhus.

6.1.1 Framtidsutveckling

Tierps kommun har de senaste decennierna haft en relativt konstant folkmängd på cirka 20 000 invånare. Under denna tidsperiod har en omfördelning skett från landsbygden till tätorterna. Kommunen har vänt befolkningsutvecklingen och har sedan 2013 vuxit med ca 100 – 200 personer per år. Kommunen anger i Översiktsplan 2010 – 2030 att planeringen för denna tidsperiod ska inriktas på att ta emot en folkökning på 3 000 nya invånare, men att beredskap ska finnas för ytterligare 4 000.⁷

6.2 Uppsala kommun

Uppsala kommun är Sveriges fjärde folkrikaste kommun med drygt 220 000 invånare. Landytan är 2 234 km². Centralorten är Sveriges fjärde största tätort med ca 169 000 invånare. Övriga tätorter är Almunge, Björklinge, Blackstalund, Bälinge, Danmarksby, Gunsta, Gåvsta, Järlåsa, Knutby, Läby, Länna, Lövestalöt, Ramstalund, Skyttorp, Skölsta, Storvreta, Vattholma, Vreta-Ytternäs och Vänge. I övriga tätorter uppgår befolkningen till cirka 23 500 invånare. Utanför tätorterna på landsbygden bor ytterligare cirka 26 300 personer.⁸

De större arbetsgivarna är Uppsala kommun, Region Uppsala med Akademiska sjukhuset, Uppsala universitet och Sveriges lantbruksuniversitet. Uppsala är centrum för en stor del av regionens vård, omsorg, utbildning, kultur, handel och service. På Uppsala garnisons område finns bl.a. Försvarmaktens luftstridsskola och Försvarmaktens Underrättelse och Säkerhetscentrum.

Uppsala är en gammal lärdomsstad, vilket avspeglas i kulturliv och i kulturmiljöer. Uppsala är också en modern stad med spetskompetens inom områden som bioteknik, IT och materialteknik. Landsbygden präglas av kulturhistoriska bygder med fornlämningar, säteri-, kyrko- och herrgårdsmiljöer.

⁶ ”Fakta om befolkningen i Tierps kommun 2018”, www.tierp.se

⁷ Översiktsplan 2010 – 2030 för Tierps kommun

⁸ Statistikenheten, Kommunledningskontoret, Uppsala kommun. Bearbetningar av SCB-statistik

6.2.1 Framtidsutveckling

Uppsala kommun har de senaste årtiondena stadigt vuxit, denna trend förväntas fortsätta, i snitt har kommunen vuxit med 3200 personer per år sedan 2007, mellan 2016 och 2017 växte kommunen med 5355 invånare. Till 2050 väntas kommunen ha vuxit med upp till 135 000 nya invånare⁹.

Översiktsplan 2016 anger att till 2050 kommer ca 60 000 nya bostäder ha tillkommit inne i Uppsala tätort. Till samma år har upp till 10 000 nya bostäder byggts i andra prioriterade tätorter och ytterligare 1000 bostäder uppförts på landsbygden i övrigt. Stora utbyggnader genomförs och planeras i Uppsala tätort. I södra staden (Ulleråker, Rosendal och Ultuna) planeras upp till 25 000 nya bostäder och i de sydöstra stadsdelarna (Bergsbrunna, Sävja, Nântuna, Vilan) minst 10 000 bostäder.

Satsningar planeras på kollektivtrafiken, dels nytt nät med spårvagn inne i Uppsala men även nya järnvägsstationer i Bergsbrunna och Vänge. En utökning till fyra järnvägsspår på hela sträckan mellan Uppsala och Stockholm är planerad.

6.3 Östhammars kommun

Östhammars kommun är också en kommun med stor yta och utspridd befolkning. Större delen av kommunens yta används för jord- och skogsbruk. Landytan är 1503 km². Kommunen har en lång kustlinje med skärgård. Kuststräckans längd, inräknat öar, är ca 3500 km.

Nästan 22 000 invånare bor i kommunen, och befolkningen är ganska jämnt fördelad i de fem största tätorterna Östhammar (4517), Alunda (2396), Gimo (2719), Öregrund (1531) och Österbybruk (2245). Övriga tätorter i kommunen är Dannemora, Hargshamn och Skoby. Av befolkningen bor cirka 7 100 invånare på landsbygden utanför tätorterna.¹⁰

Kommunens stora arbetsplatser är Östhammars kommun, Sandvik Coromant AB och Forsmarks kärnkraftverk AB. Sedan Dannemora gruva stängde har tågtrafiken minskat på sträckan mellan Dannemora och Hargshamn.

Nästan 3 000 kommuninvånare pendlar till arbeten i andra kommuner. Inpendlingen är även den betydande, ca 2 000 personer.

Turismen är en viktig näring. Kommunen har områden med stora naturvärden och ett vackert kust- och skärgårdslandskap, som innefattar de gamla hamnstäderna Östhammar och Öregrund. Historiska bruksmiljöer finns i Österbybruk, Forsmark, Gimo och Harg.

6.3.1 Framtidsutveckling

Från 70-talet fram till mitten av 90-talet hade Östhammars kommun en positiv trend med en befolkningsökning på cirka 20 %. I början av 90-talet hade kommunen cirka 22 500 invånare. Sedan 90-talets ekonomiska kris har befolkningsutvecklingen avtagit och visat en svagt negativ trend. Sedan 2012 har befolkningen ökat varje år, totalt med 660 personer under perioden.

Enligt översiktsplan 2016 har kommunen som mål att öka med mellan 500 – 1000 personer till 2025. I ett arbete med bostadsförsörjningsfrågor för Östhammars kommun (2012) redovisas tre

⁹ Översiktsplan 2016, Uppsala kommun

¹⁰ Översiktsplan 2016, Östhammars kommun.

olika utvecklingsscenarier. I lägsta scenariot minskar folkmängden med 700 personer, medan den i det högsta scenariot ökar med över 4 000 personer fram till 2030.

Kommunen pekar ut främst Alunda, Östhammar och Österbybruk som tätorter där efterfrågan på bostäder är störst.

För Hargs hamn finns planer på en omfattande expansion fram till och med 2025. Bland annat kommer farleden fördjupas och en ny kaj byggs för att kunna ta emot större fartyg och lagerhallar och lagerytor byggs ut.

6.4 Trafikutveckling

Trafikverkets rapport "*Prognos för personresor 2030*" anger att trafikarbetet med personbil i Uppsala län kan komma att växa totalt med 40 % fram till 2030, med en årlig tillväxt på cirka 1,7 %. I riket som helhet är prognosen en tillväxt årligen om cirka 1,2 % med en total tillväxt 2030 på 26 %.

Det totala persontransportarbetet för tågtrafiken förväntas öka med 48 % till 2030, detta gäller för hela Sverige. Det totala persontransportarbetet för hela Sverige, oavsett trafikslag och längd på resa förväntas öka med 27 % fram till 2030.¹¹

Enligt Trafikverkets rapport "*Prognos för godstransporter 2030*" förväntas godstransporter på väg öka med ca 1,9 % årligen fram till 2030. För järnvägen förväntas en ökning om 1,6 % årligen fram till 2030¹².

6.5 Riskobjekt i området

Inom Uppsalas brandförsvars område finns ett antal riskobjekt. Med riskobjekt avses här så kallade *Sevesoanläggningar* eller *farliga verksamheter*.

Sevesoanläggningar är anläggningar där stora mängder farliga kemikalier hanteras kan omfattas av krav enligt *Lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor*. Lagen har sitt upphov från det så kallade Seveso-direktivet som antagits i EU för att förebygga allvarliga olyckor inom kemiindustrin och begränsa följderna för människor och miljö. I lagstiftningen finns två kravnivåer: låg och hög. Ågarna och verksamheterna har krav på sig att regelbundet genomföra riskanalyser och handlingsprogram för hur allvarliga kemikalieolyckor ska förebyggas.

Farlig verksamhet enligt LSO är en anläggning där verksamheten innebär fara för att en olycka ska orsaka allvarliga skador på människor eller miljön där anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen är skyldig att i skäligen omfattning hålla eller bekosta beredskap med personal och egendom och i övrigt vidta åtgärder för att begränsa sådana skador enligt LSO 2 kap. 4§. Denna beredskap ska komplettera kommunens beredskap för räddningsinsats. Det är Länsstyrelsen som beslutar vilka anläggningar i länet som omfattas av denna paragraf. Flygplatser som har godkänts enligt 6 kap. 9§ första stycket i luftfartslagen ska också omfattas av 2 kap. §4 enligt LSO. Alla Seveso-anläggningar oavsett kravnivå klassificeras som farliga verksamheter.

¹¹ Prognos för personresor 2030 – Trafikverkets basprognos 2014

¹² Prognos för godstransporter 2030 – Trafikverkets basprognos 2014

Av tabell 6.5.1 framgår vilka Seveso-anläggningar och farliga verksamheter enligt LSO 2 kap §4 som finns i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Tabell 6.5.1. Farliga verksamheter i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner enligt Seveso och LSO 2kap §4. Listan hämtad 2019-05-01.

Anläggning	Kommun	Seveso	Farlig verksamhet LSO 2:4
Månkarbo bergtäkt	Tierp	Lägre kravnivån	Ja
Strömsbergs bergtäkt	Tierp	Lägre kravnivån	Ja
Söderfors huvuddamm	Tierp	Nej	Ja
Untra inkl. södra vallen	Tierp	Nej	Ja
55:ans bergtäkt	Uppsala	Lägre kravnivån	Ja
Akademiska sjukhusets helikopterflygplats	Uppsala	Nej	Ja
GE Healthcare Bio-Sciences AB	Uppsala	Högre kravnivån	Ja
Grän bergtäkt	Uppsala	Lägre kravnivån	Ja
Recipharm Uppsala AB	Uppsala	Lägre kravnivån	Ja
Skyttorp bergtäkt	Uppsala	Lägre kravnivån	Ja
Tensta-Forsa	Uppsala	Lägre kravnivån	Ja
Upplands Lokaltrafik, depå Fyrislund	Uppsala	Lägre kravnivån	Ja
Vattenfall Husbyborg	Uppsala	Lägre kravnivån	Ja
Vattenfall Värme Uppsala AB	Uppsala	Lägre kravnivån	Ja
AB Sandvik Coromant	Östhammar	Högre kravnivån	Ja
Forsmarks kraftgrupp AB Kärnkraftverk	Östhammar	Lägre kravnivån	Ja

Med dessa verksamheter i regionen finns en risk för att farliga utsläpp eller komplicerade bränder kan uppkomma. Sannolikheten för att en olycka ska hända samt konsekvenserna av en olycka på dessa anläggningar minskas något på grund av den omfattande tillsynsverksamheten från olika myndigheter samt höga krav på verksamheternas interna skyddsarbete.

7 VANLIGT FÖREKOMMANDE OLYCKOR

Enligt Lagen om skydd mot olyckor definieras räddningstjänst som de räddningsinsatser stat eller kommun skall ansvara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom eller miljö. Kriterierna för att en räddningsinsats ska göras är:

- Att det finns behov av ett snabbt ingripande
- Det hotade intressets vikt
- Kostnaden för insatsen
- Omständigheterna i övrigt

De olyckor som föranleder en räddningsinsats dokumenteras i räddningstjänsternas händelserapporter och detta sammanställs i MSB:s statistikdatabas IDA. Därmed finns en del statistiskt material.

En stor del av räddningsinsatserna består av automatiska brandlarm. När automatiskt brandlarm larmar betraktas detta i dagsläget som en händelse som föranleder en räddningsinsats till dess att brandförsvaret undersökt larmorsaken och konstaterat att det inte föreligger någon fara. Eftersom dessa larm till största delen består av onödiga larm kommer dessa inte tas med i analysen framöver. Då ett automatiskt brandlarm lösts på grund av en riktig brand visas inte detta i statistiken som ett automatiskt brandlarm, utan hamnar inom kategorin brand i byggnad.

Brandförsvaret åker också på många andra uppdrag vilka inte i egentlig mening är räddningsinsatser. Exempel på sådana uppdrag kan vara hjälp till person som fastnat i hiss, ambulans, sanering av vägbana etc. Dessa larm kommer ej att analyseras vidare.

Uppsala brandförsvaret åker årligen på flertalet sorters larm, därför har en prioritering gjorts över vilka olyckor som ska analyseras. Valet faller på de olyckor som innebär störst fara för människa, egendom och miljö och som föranleder en räddningsinsats. De kategorier av olyckor som berörs främst är följande:

- Brand i byggnad
- Brand ej i byggnad
- Trafikolycka
- Utsläpp av farligt ämne
- Drunkning
- IVPA/sjukvårdslarm

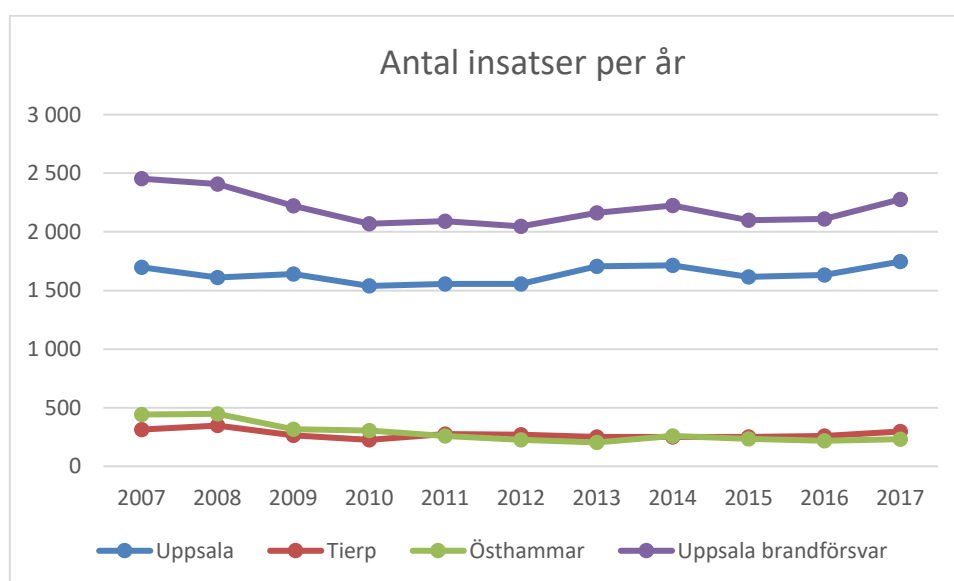
I följande kapitel följer en sammanställning av de prioriterade olyckorna i stort inom Uppsala brandförsvares område, samt en jämförelse med Sverige. Det var först i början på 2012 som Tierp och Östhammars kommuns räddningstjänst införlivades i Uppsala brandförsvaret. Statistiken som studeras är främst för föregående fyraårsperiod, 2014 - 2017. Föregående riskanalys studerade perioden 2010 - 2013. I vissa fall studeras hela 10-års perioden 2007 - 2017. Var detta sker framgår i texten eller i anslutning till tabellen eller figuren. Samtliga kommuner studeras, och för enkelhetens skull kommer dessa tre kommuner tillsammans benämnas Uppsala brandförsvaret framöver i dokumentet. Där kommunerna studeras var för sig framgår detta i texten.

Antalet insatser i databaser kan skilja sig något åt beroende på vilken databas som studeras. Det kan räcka med att enbart använda olika sökfunktioner i IDA för att siffrorna ska skilja sig något

åt. Detta kan återspeglas i riskanalysen vilket läsaren ska vara medveten om. Siffrorna skiljer sig inte mycket och därför blir betydelsen endast marginell för resultatet. I huvudsak har statistik hämtas från IDA och inte brandförsvarets eget IT-system Daedalos. Anledningen till detta är att kunna jämföra med Sverige som helhet.

7.1 Övergripande sammanställning av antalet insatser

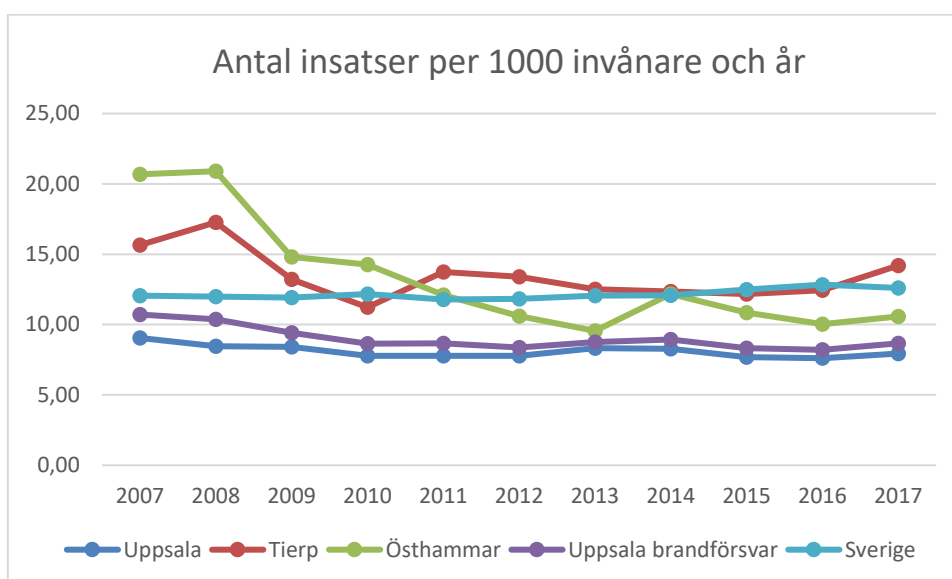
Antalet räddningsinsatser totalt som gjort inom Uppsala brandförsvaret är fördelade enligt figur 7.1. Som framgår av figuren minskade antalet insatser under några år från 2007 till 2010. Stor del av denna minskning beror på minskat antal sjukvårdslarm/IVPA, se kapitel 7.7. Uppsala kommun har haft ca 1600 - 1700 insatser årligen. I Östhammar minskade antalet insatser under flera år och har nu stabiliserats runt 230 insatser årligen. Tierp har ca 260 insatser per år, denna siffra är relativt konstant med endast mindre variationer. Totalt hanterar Uppsala brandförsvaret ca 2200 insatser per år, 2017 hanterades 2276 insatser. Preliminär statistik för 2018 visar på en ökning av antalet insatser jämfört med 2017.

Figur 7.1. Totalt antal insatser för Uppsala brandförsvaret. Detta omfattar både insatser som var räddningstjänst enligt LSO såväl som andra uppdrag. *Källa: IDA.*

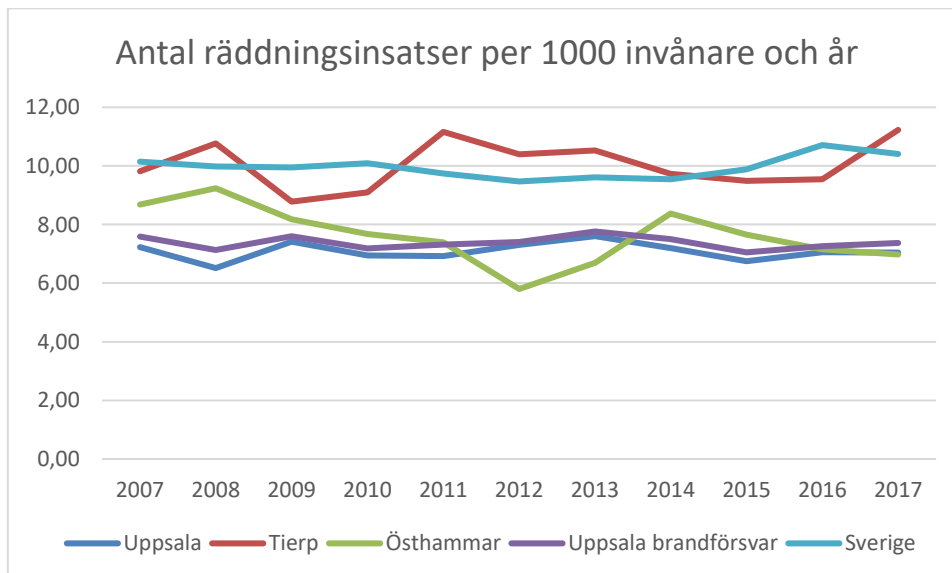
Bilden ser något annorlunda ut om antalet insatser räknas per 1000 invånare i respektive kommun. Som framgår av figur 7.2 har antalet insatser per 1000 invånare varit relativt konstant i Uppsala kommun sedan 2007. En kraftig minskning i antalet insatser noteras för Östhammars kommun, från att ha haft strax över 20 insatser per 1000 invånare 2008 så har det minskat till ca 10 insatser per 1000 invånare. En stor del av denna minskning förklaras i att antalet sjukvårdslarm/IVPA har minskat kraftigt, framförallt i Östhammars kommun, detta analyseras vidare i kapitel 7.7.

Antalet insatser per 1000 invånare har minskat även i Tierps kommun jämfört med toppåret 2008 då det var 17,3 insatser per 1000 invånare. Sedan 2008 har det bortsett från lägsta noteringen 2010 varit cirka 13 insatser per 1000 invånare i Tierps kommun. Som helhet har Uppsala brandförsvaret färre insatser per 1000 invånare än Sverige som helhet. Detta gäller även på kommunnivå för Uppsala och Östhammar. Tierps kommun har ungefär lika många eller något fler insatser per 1000 invånare än Sverige som helhet.

Figur 7.2. Antal insatser per 1000 invånare för respektive kommun. Detta avser samtliga uppdrag som brandförsvaret åkt på, även sådana uppdrag som inte är räddningstjänst enligt LSO. Källa: IDA.

I figur 7.3 redovisas antalet insatser som varit räddningsinsats (brand i byggnad, brand ej i byggnad, trafikolyckor, utsläpp av farligt ämne, drunkning samt automatlarm) per 1000 invånare. Om man jämför figur 7.3 med 7.2 blir det tydligt att antalet andra uppdrag har varit betydligt högre i Östhammars och Tierps kommuner jämfört med Uppsala.

Figur 7.3. Antalet räddningsinsatser (brand i byggnad, brand ej i byggnad, trafikolyckor, utsläpp av farligt ämne, drunkning samt automatlarm) per 1000 invånare för respektive kommun. Borträknat är alltså alla andra typer av uppdrag, exempelvis IVPA/sjukvårdslarm, hjälp till polis etc. Källa: IDA.

Av tabell 7.1 framgår antalet insatser per insatstyp. Som framgår av tabellen har antalet brand i byggnad varit relativt konstant och varierar mellan ca 220 - 260 insatser per år. Insatserna till brand ej i byggnad, har ökat den senaste fyra års perioden. Trenden är densamma för antalet trafikolyckor. Mer detaljerad analys för varje typ av insats sker i respektive kapitel längre fram i riskanalysen.

I tabell 7.1 är "Övrigt" är en relativt stor post. Detta inbegriper exempelvis falsklarm brand, nödställd person (t ex fast i hiss), nödställt djur, ras eller översvämning. Endast några av dessa olyckor kommer att utredas vidare. Detta beror på att de flesta olyckor som inbegrips i kategorin "Övrigt" är ovanliga och oftast inte innebär någon större fara för människor, egendom och miljö.

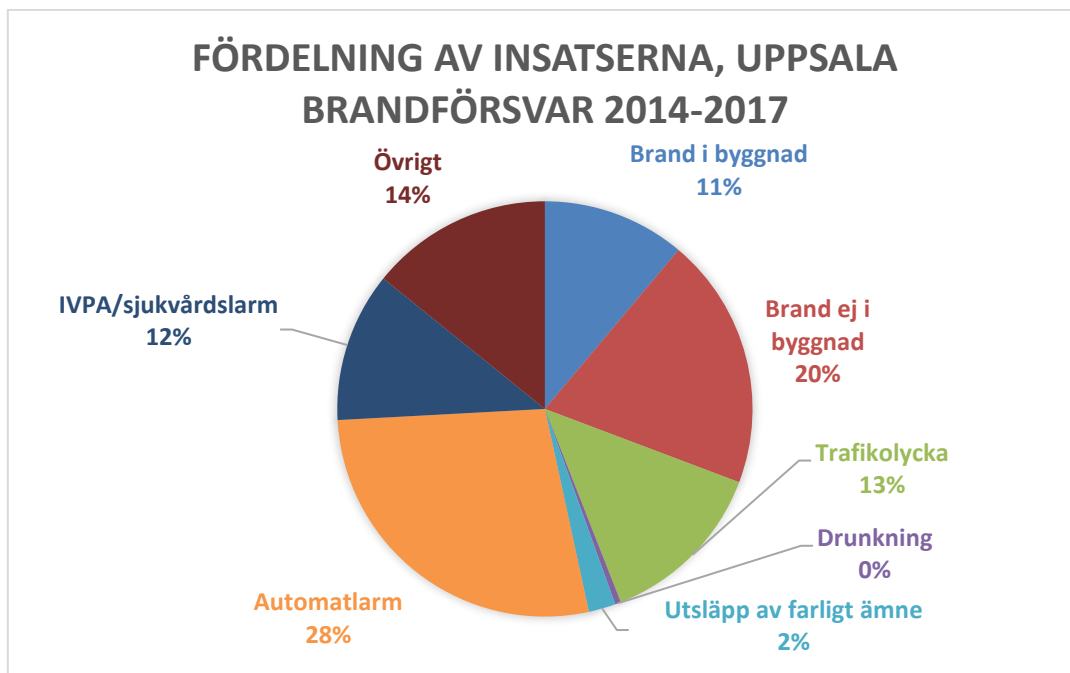
Tabell 7.1. Antalet larm utifrån larmtyp för perioden 2014 - 2017, hela Uppsala brandförsvaret.

Källa: IDA.

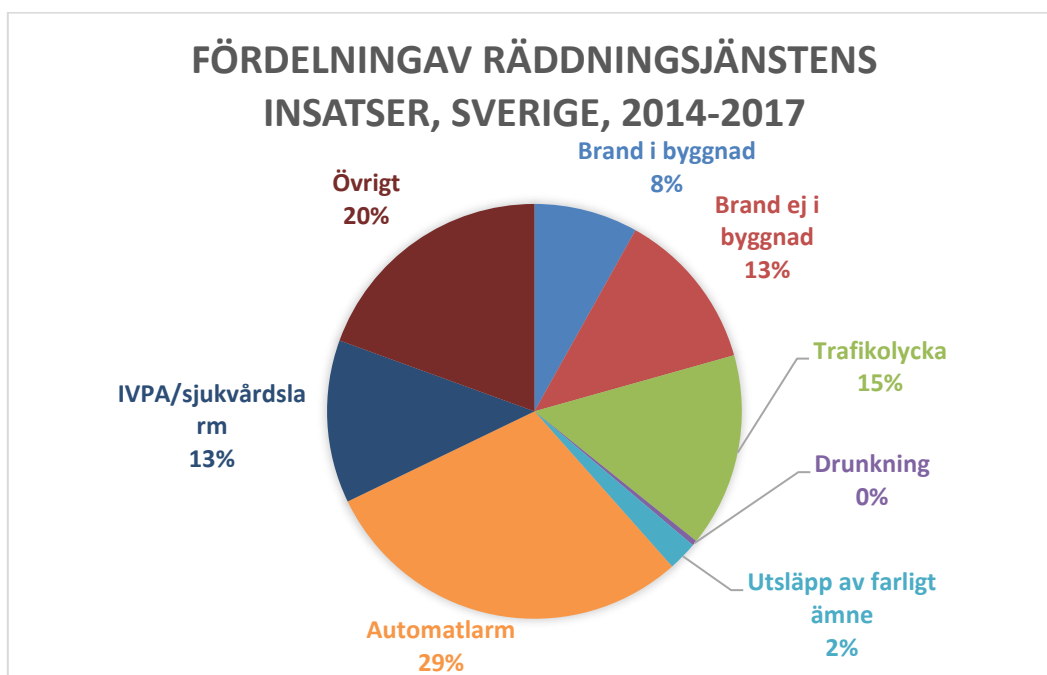
	2014	2015	2016	2017	Totalt 2014 - 2017
Brand i byggnad	264	231	250	224	969
Brand ej i byggnad	409	364	448	488	1709
Trafikolycka	270	269	284	335	1158
Drunkning	16	9	8	7	40
Utsläpp av farligt ämne	59	53	35	36	183
Automatlarm	606	604	590	599	2399
IVPA/sjukvårdslarm	273	248	232	263	1016
Övrigt	328	321	263	324	1236

Av figur 7.4 framgår fördelningen av räddningsinsatserna för perioden 2014 - 2017. Jämfört med föregående fyraårsperiod så har förändringar skett framförallt för andelen brand ej i byggnad (ökat till 20 % från 16 %) och andelen automatlarm, ej brand (minskat från 32 % till 28%).

Av figur 7.5 framgår fördelningen av räddningsinsatser för hela Sverige. Drunkning och drunkningstillbud är allvarliga, men inte vanligt förekommande. Inom Uppsala brandförsvaret består andelen insatser till 0,4% av drunkning/-tillbud och i Sverige 0,4%.

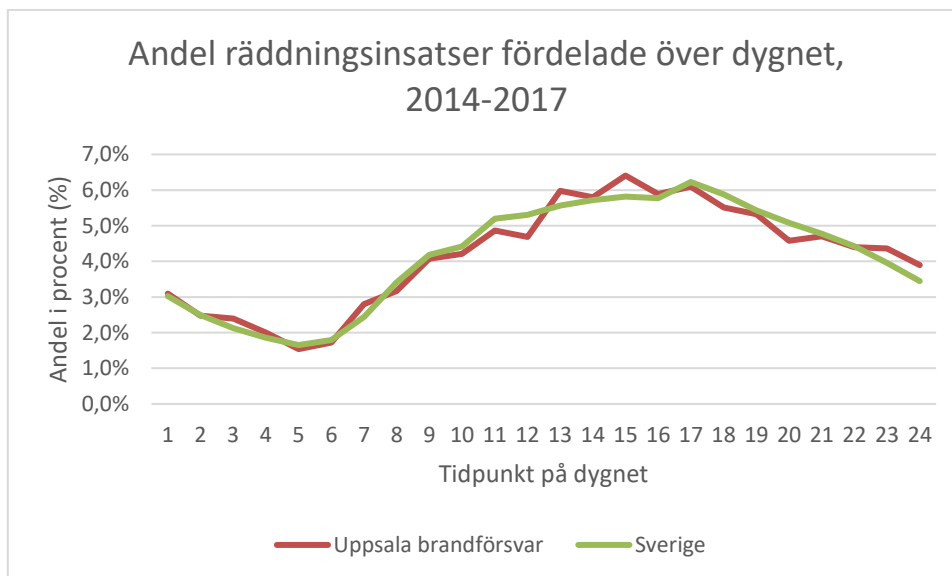

Figur 7.4. Fördelning av insatserna för Uppsala brandförsvaret, 2014 - 2017. Källa: IDA.

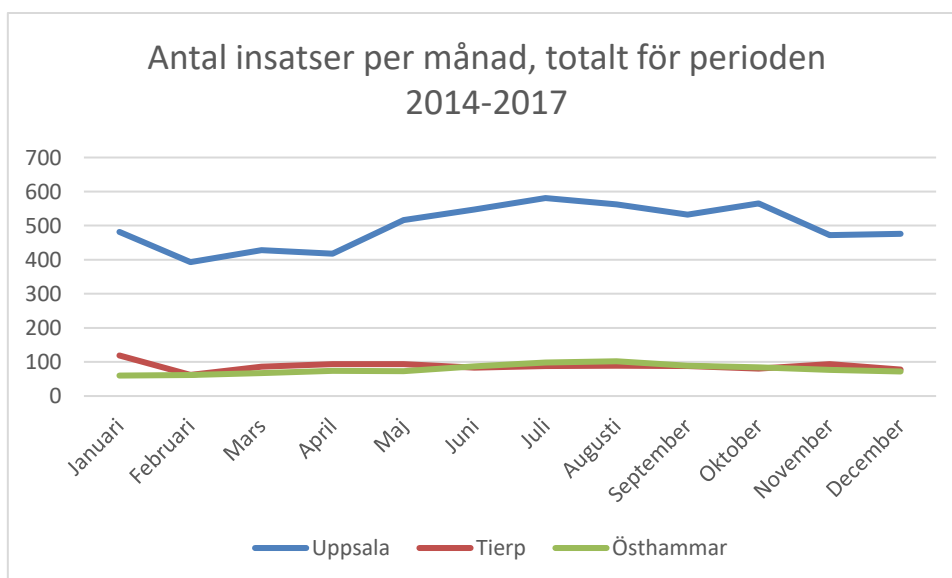
Figur 7.5. Fördelning av insatserna för hela Sverige, 2014 - 2017. Källa: IDA.

Av figur 7.6 framgår att tidpunkten för när insatserna görs inte skiljer sig från hur det ser ut i Sverige i stort. I diagrammet nedan kan man utläsa att Brandförsvaret rycker ut på flest insatser mellan cirka klockan 08:00 och 23:00. Räddningsinsatsernas fördelning över dygnet är i stort oförändrad jämfört med föregående handlingsperiod.

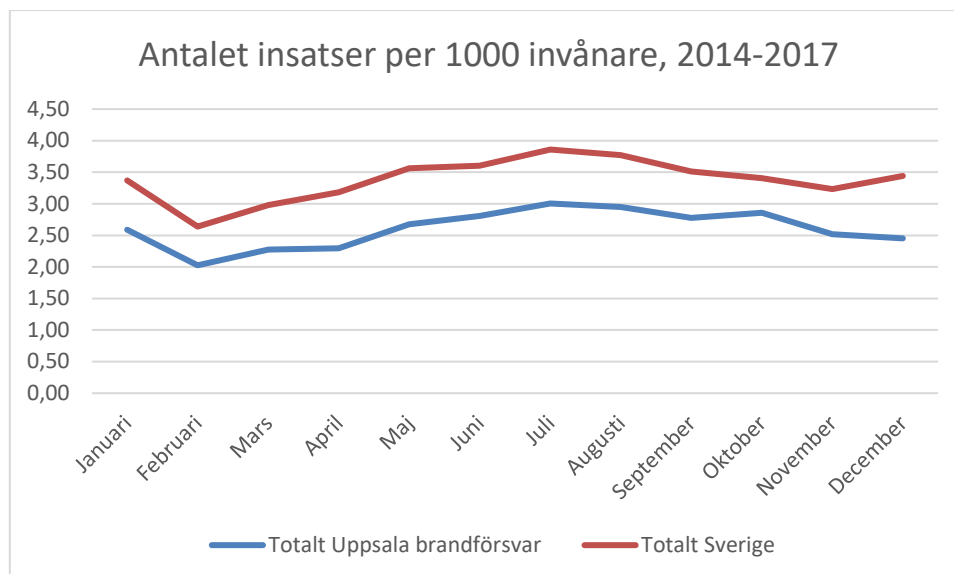
Figur 7.6. Räddningsinsatsernas fördelning över dygnet. *Källa: IDA.*

Räddningsinsatsernas fördelning över året visar att andelen insatser är större under perioden april till november, se figur 7.7 och 7.8. Jämför man med resten av Sverige kan man se att antalet insatser per 1000 invånare inte ökar lika mycket inom Uppsala brandförsvär under sommaren som för hela Sverige, se figur 7.8. Denna statistik är framtagen och jämförd med det genomsnittliga antalet boende inom regionen, och hänsyn har inte tagits till in- och utflyttning under sommarmånaderna. Det totala antalet insatser per månad jämförs därför kommunvis i figur 7.7. Där märks inte den stora tillströmningen av turister vid kustområdena nämnvärt. Av figur 7.7 framgår att antalet insatser varierar mer över året för Uppsala kommun än för Tierp och Östhammar.

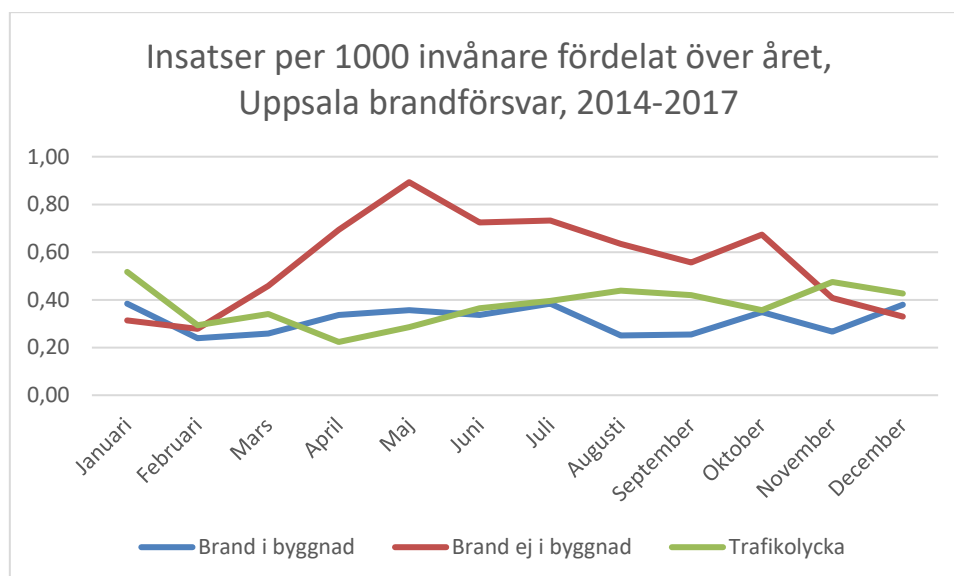
Figur 7.7. Antal insatser per månad för respektive kommun. *Källa: IDA.*

Figur 7.8 nedan visar att antalet inträffade olyckor per 1000 invånare är betydligt lägre i Uppsala brandförvars område jämfört med snittet i Sverige.

Figur 7.8. Antalet insatser per 1000 invånare, för Uppsala brandförsvaret totalt och för hela Sverige. *Källa: IDA.*

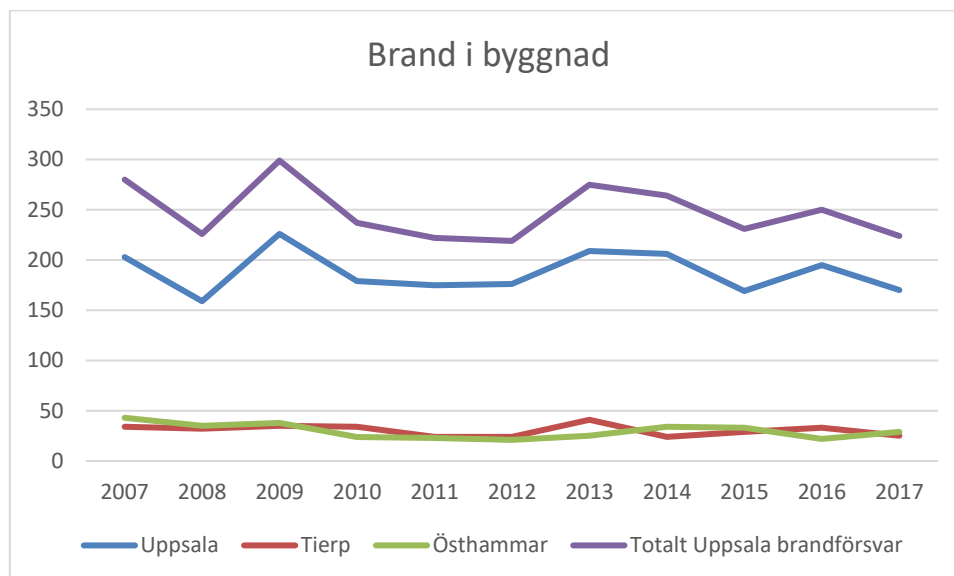
Räddningsinsatsernas fördelning över årets månader skiljer sig mycket beroende vilken sorts insats det är frågan om, se figur 7.9. Den största delen av bränderna som inte är i byggnader inträffar mellan mars och oktober, det vill säga under gräs- och skogsbrandssäsongen. Antalet trafikolyckor ökar på senhösten/början av vintern.

Figur 7.9. Antal räddningsinsatser per 1000 invånare, 2014–2017 för Uppsala brandförsvaret. *Källa: IDA.*

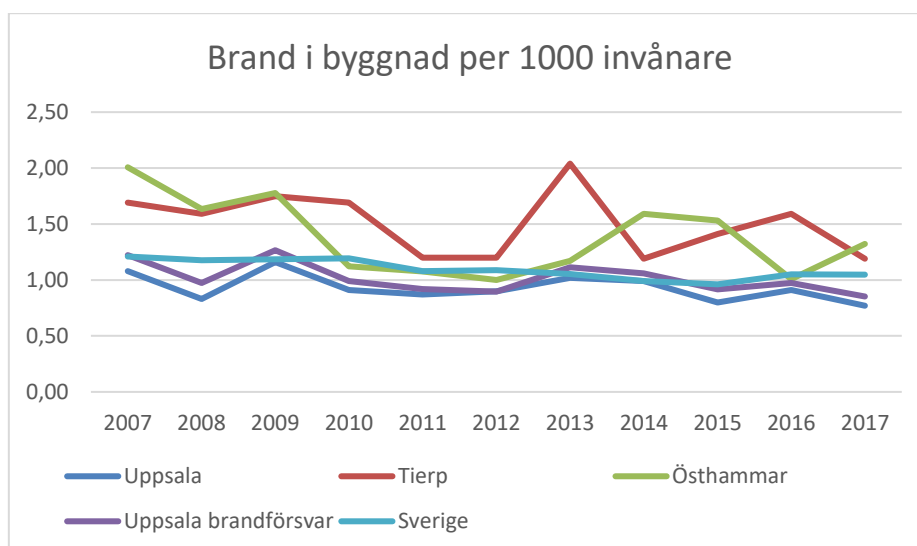
7.2 Brand i byggnad

Uppsala brandförsvär har under den 2014 - 2017 åkt på 969 st brand i byggnad. Som framgår av figur 7.2.1 så varierar antalet insatser runt 250 st per år för hela Uppsala brandförsvär. Uppsala kommun har cirka 170 – 200 brand i byggnad per år. Tierp och Östhammar har cirka 25 – 30 per år vardera.

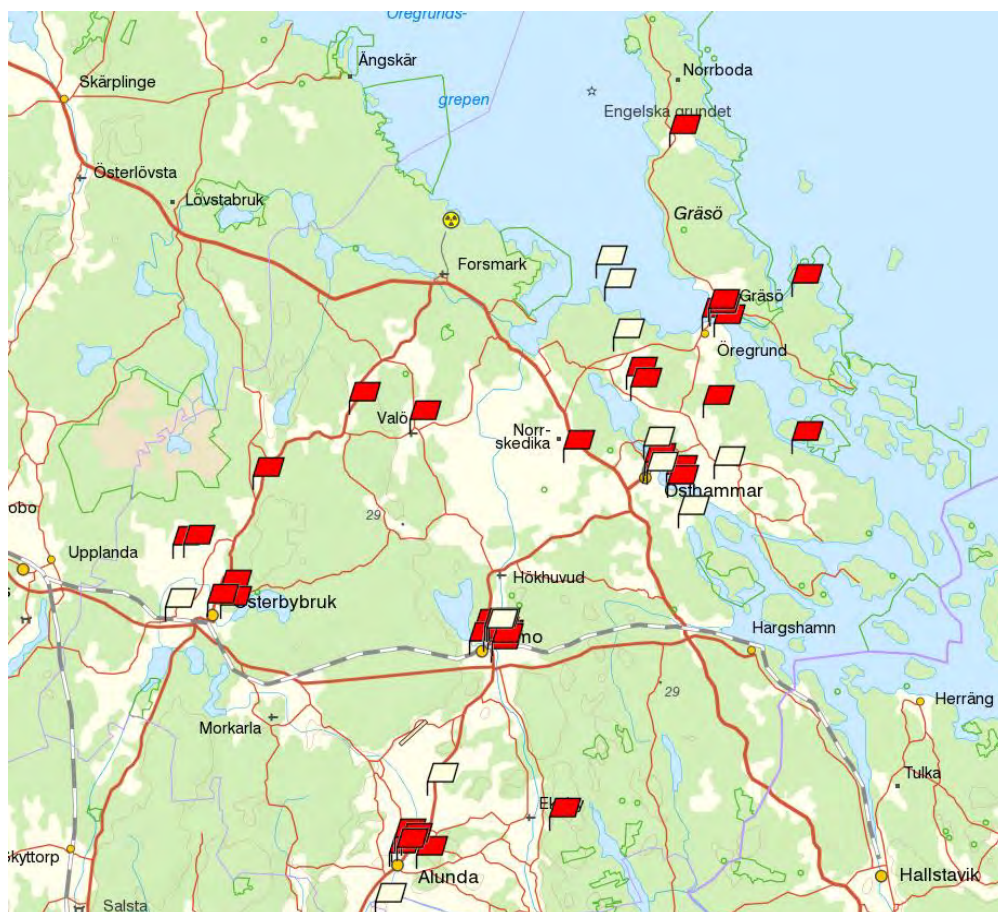
Figur 7.2.1. Antal larm till brand i byggnad. Källa: IDA och Blueplot.

Av figur 7.2.2 framgår att Uppsala brandförsvär som helhet har färre brand i byggnad per 1000 invånare än Sverige som helhet. Detta varierar dock mellan kommunerna, Tierp har betydligt fler bränder i byggnader per 1000 invånare än övriga medlemskommuner och Sverige som helhet. Östhammar hade under 2014 och 2015 fler bränder i byggnader sett per 1000 invånare. I och med att antalet insatser är relativt få i Tierp respektive Östhammar får ett fåtal fler eller färre händelser tydlig påverkan på dessa grafer.

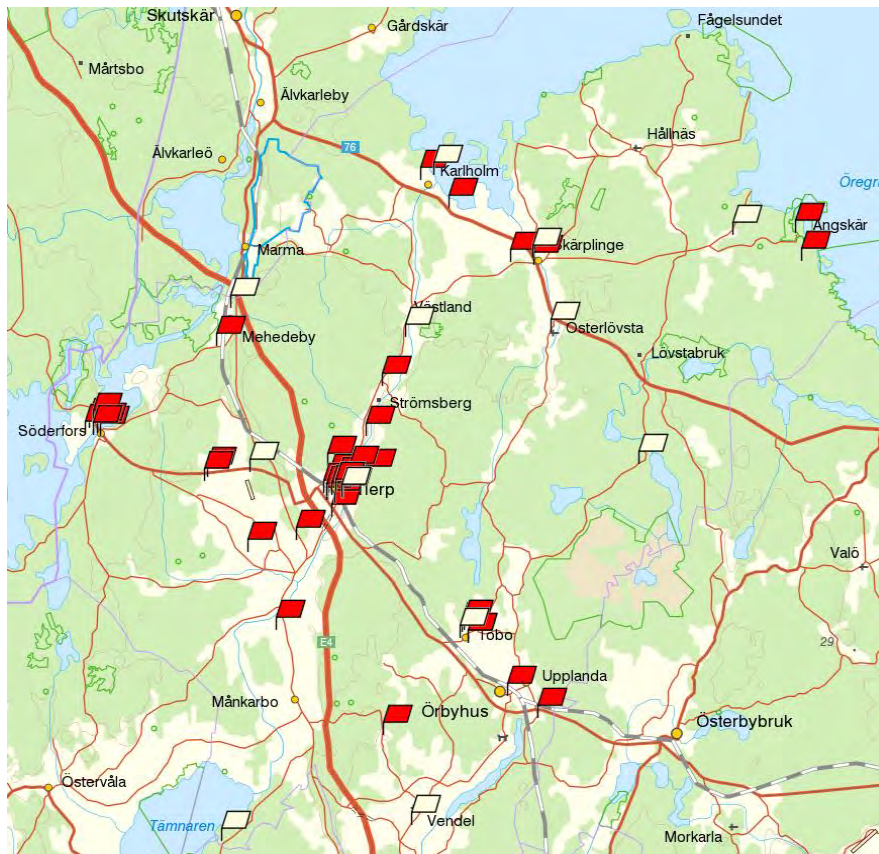

Figur 7.2.2. Antal larm till brand i byggnad per 1000 invånare. Källa: IDA.

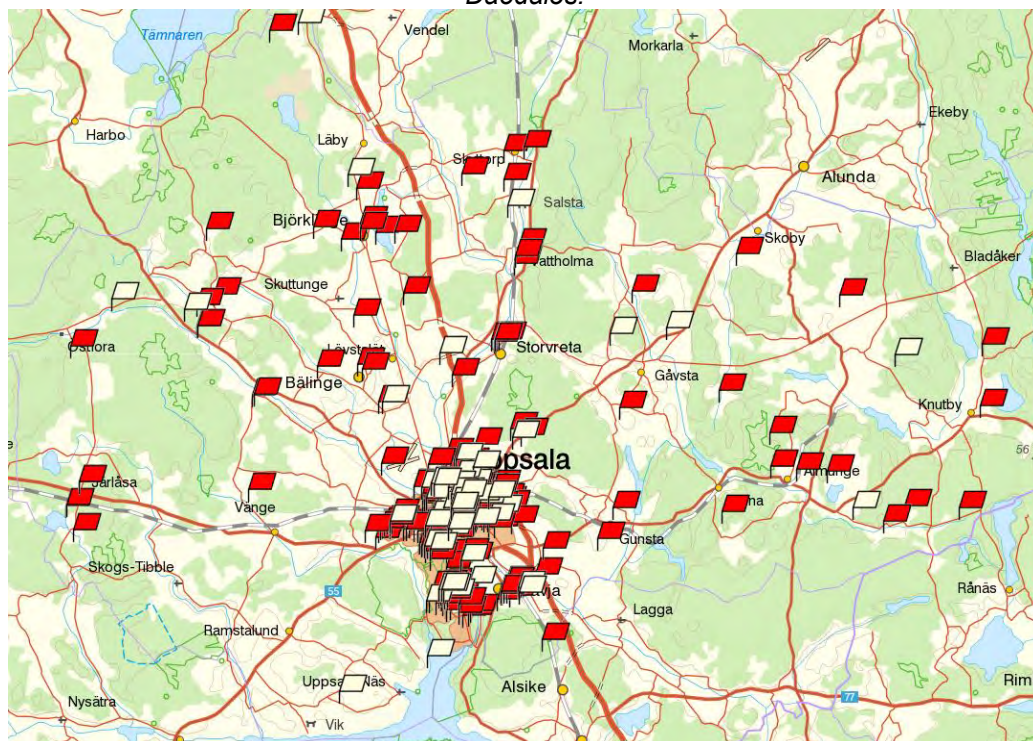
Figur 7.2.3 – 7.2.5 visar var bränderna i byggnader har inträffat mellan 2016 och 2017 i respektive kommun. Majoriteten av bränderna har inträffat i eller i anslutning till en tätort. I alla tre kommuner har det inträffat byggnadsbränder även i glesbygd.

Figur 7.2.3 Antalet brand i byggnad i Östhammars kommun under perioden 2016 - 2017. *Källa: Daedalos.*

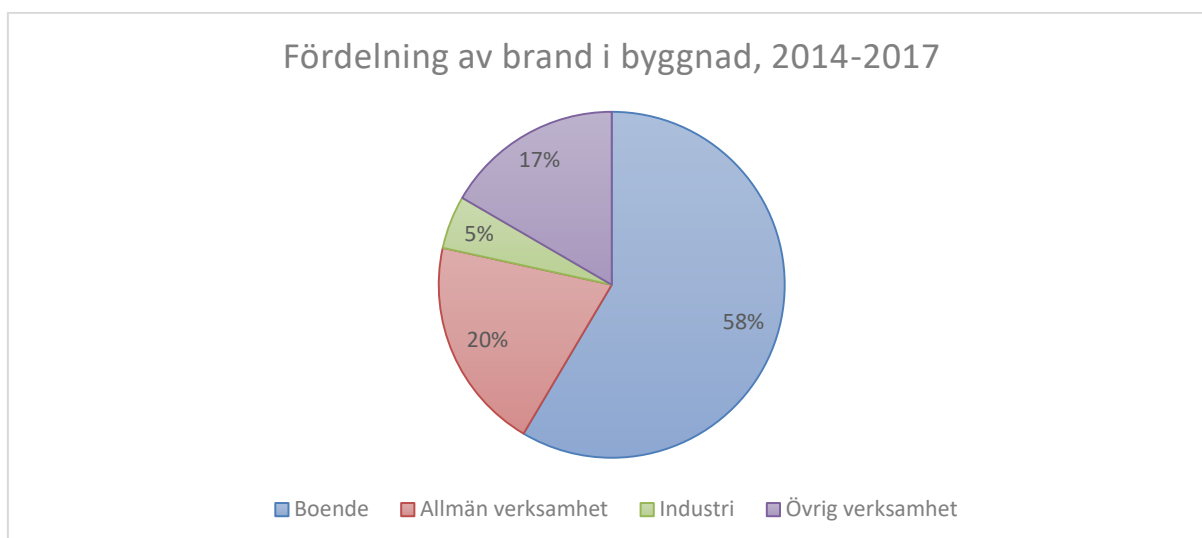

Figur 7.2.4 Antalet brand i byggnad i Tierps kommun under perioden 2016 - 2017. Källa: Daedalos.

Figur 7.2.5 Antalet brand i byggnad i Uppsala kommun under 2016 - 2017. Källa: Daedalos.

Av figur 7.2.6 framgår fördelningen av brand i byggnad. Nästan 60 % av larmen är till bränder i bostäder.

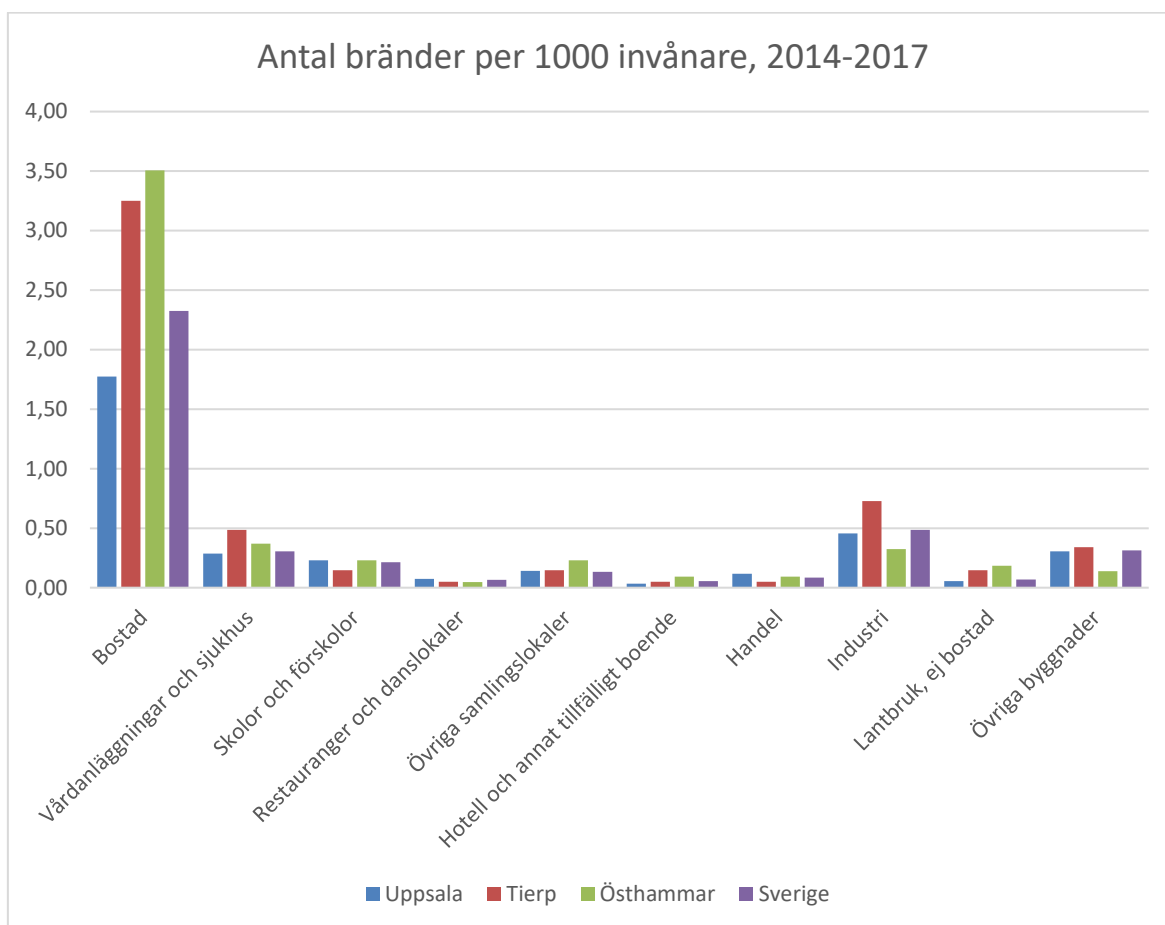
Figur 7.2.6. Fördelningen av brand i byggnad under perioden 2014 - 2017. *Källa: IDA.*

Av tabell 7.2.1 framgår antalet bränder per byggnadstyp för åren 2014 - 2017. De bränder som analyseras mer ingående är brand i bostad, vårdanläggningar och sjukhus, skolor och förskolor, restauranger och övriga samlingslokaler samt industrier. För hotell och annat tillfälligt boende samt handel är antalet inträffade bränder för få för att det ska vara statistiskt relevant att analysera mer ingående. Övriga byggnader analyseras inte heller mer ingående trots att det inträffat 75 bränder under 2014 - 2017. Detta beror på att övriga byggnader innefattar väldigt många typer av byggnader, allt från parkeringshus till rivningshus och kontor. Detta gör att det är svårt att dra slutsatser utifrån underlaget.

Tabell 7.2.1. Brand i byggnad per byggnadstyp, 2014 - 2017. *Källa: IDA.*

	Uppsala	Tierp	Östhammar	Totalt
Bostad	378	67	76	521
Vårdanläggningar och sjukhus	61	10	8	79
Skolor och förskolor	49	3	5	57
Restauranger och danslokaler	16	1	1	18
Övriga samlingslokaler	30	3	5	38
Hotell och annat tillfälligt boende	7	1	2	10
Handel	25	1	2	28
Industri	97	15	7	119
Lantbruk, ej bostad	12	3	4	19
Övriga byggnader	65	7	3	75
Totalt	740	111	118	964

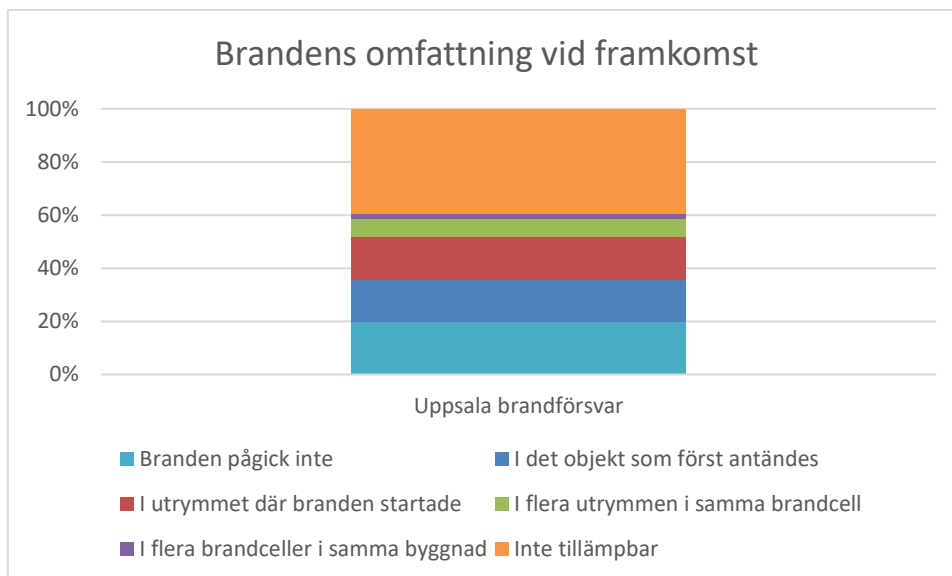
Av figur 7.2.7 framgår antalet bränder per 1000 invånare för perioden 2014 - 2017. Dessa siffror analyseras mer ingående i respektive kapitel längre ned.

Figur 7.2.7. Antal bränder per 1000 invånare. *Källa: IDA.*

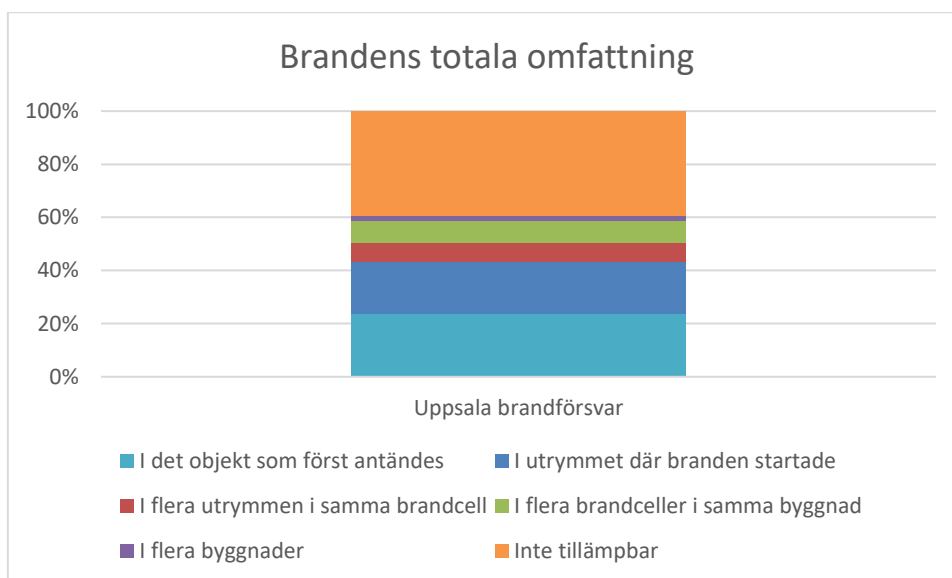
Av figur 7.2.8 framgår brändernas omfattning vid brandförsvarets ankomst och av figur 7.2.9 brandens totala omfattning.¹³ Vid 20 % av bränderna pågick inte branden. Branden var begränsad till startföremålet i 16 % av bränderna och till startutrymmet i 16 %. Vid 9 % av bränderna brann det i flera rum eller i flera brandceller vid framkomst.

¹³ Det finns en felkälla kopplad till denna data. Ca 40 % av alla insatser till brand i byggnad är i kategorin "inte tillämpbar" avseende omfattning. Anledningen till detta är bland annat att under perioden 2014–2017 byttes insatsrapporten ut till en händelserapport. Hur detta är uppbyggt skiljer sig mellan rapporterna. MSB har bearbetat datan för att göra den jämförbar över tid, och då har kategorin "inte tillämpbar" tillkommit.

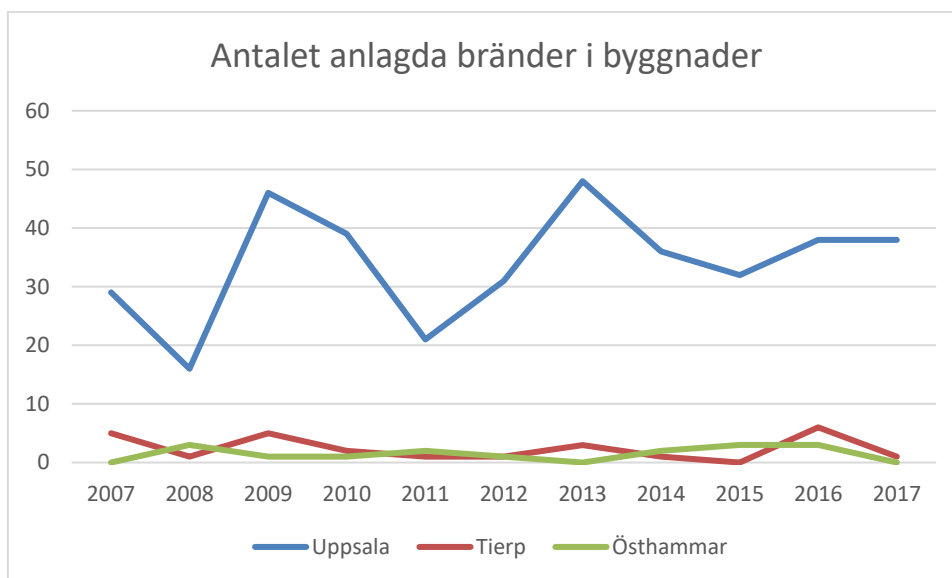
Figur 7.2.8. Brändernas omfattning vid brandförsvarets framkomst, perioden 2014 - 2017. *Källa: IDA.*

24 % av bränderna begränsades till startföremålet och 19 % till startutrymmet. 16 % av bränderna begränsades till startbrandcellen eller startbyggnaden. 2 % av bränderna spred sig till andra byggnader, se figur 7.2.9.

Figur 7.2.9. Brändernas totala omfattning, perioden 2014 - 2017. *Källa: IDA.*

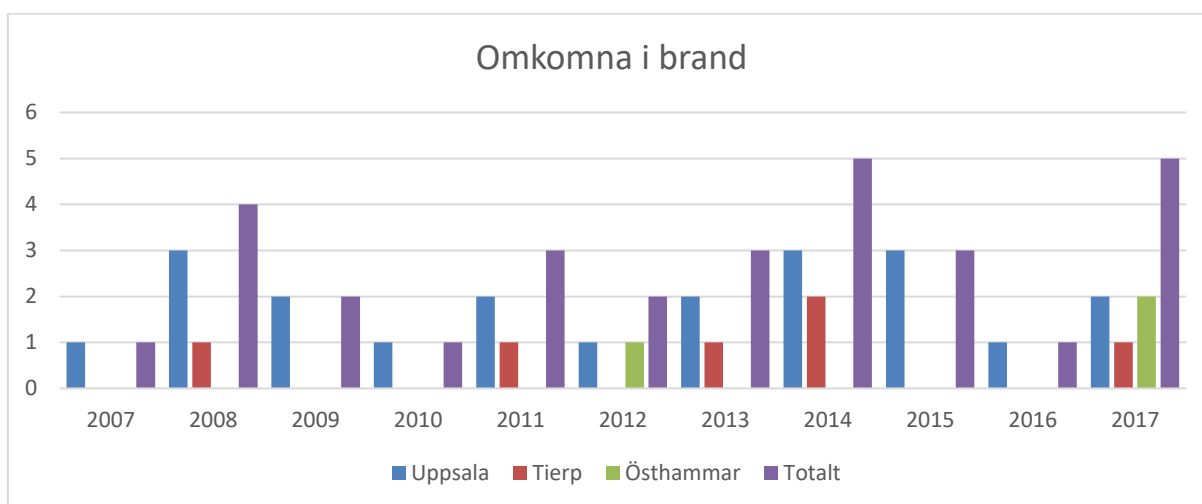
Figur 7.2.10 visar hur antalet anlagda bränder i byggnader varierat mellan året för respektive kommun. Det är tydligt att flest anlagda bränder är i Uppsala.

Figur 7.2.10. Antalet anlagda bränder i byggnader. Källa: IDA och Blueplot.

7.2.1.1 Personskador vid brand i byggnad

Årligen omkommer cirka 2–3 personer vid brand inom Uppsala brandförsvars område. 2008, 2014 och 2017 har antalet varit högre, 4–5 personer. På grund av det förhållandevis ringa antalet omkomna i brand analyseras perioden 2007 till 2017 för att det statistiska underlaget ska vara större. Totalt har 30 personer omkommit i brand i Uppsala brandförsvars område under denna tid.

Figur 7.2.1.1 Antal omkomna i brand per år under perioden 2007 - 2017. Källa: IDA.

Den djupare analysen omfattar dock endast åren 2007 - 2015. Anledningen till detta är att det vid författandet av denna riskanalys endast fanns färdig statistik från MSB fram till 2015. Under åren 2007 – 2015 omkom 24 personer i brand. Majoriteten, totalt 14 personer, av de som omkommit i brand har gjort det i en villa eller ett flerbostadshus. En person har omkommit inom äldreboendet, se tabell 7.2.1.1. Fem personer har omkommit vid brand ej i byggnad, tre omkom i

bränder i personbil, varav två i samma brand. En person omkom vid en markbrand och för en person saknas uppgift. Ungefär hälften av dödsbränderna har inträffat utanför tätort.

Tabell 7.2.1.1. Antal omkomna i brand per byggnadstyp, 2007 - 2015. *Källa: Dödsbrandsregistret IDA.*

Byggnad	Antal döda	Antal bränder
Flerbostadshus	5	5
Handel	1	1
I det fria/ej i byggnad	5	4
Okänd	3	1
Villa	9	9
Åldringsvård	1	1
Totalt	24	21

22 personer av de som omkommit har varit män. 13 av de omkomna har varit äldre än 65 år. Åtta av de omkomna var i åldern 45 - 64 år. 18 av de omkomna gjorde det innan brandförsvarets framkomst eller räddningsinsats kunde genomföras. Fyra omkom på sjukhus och en person omkom under pågående räddning. För övriga är det okänt när de omkom.

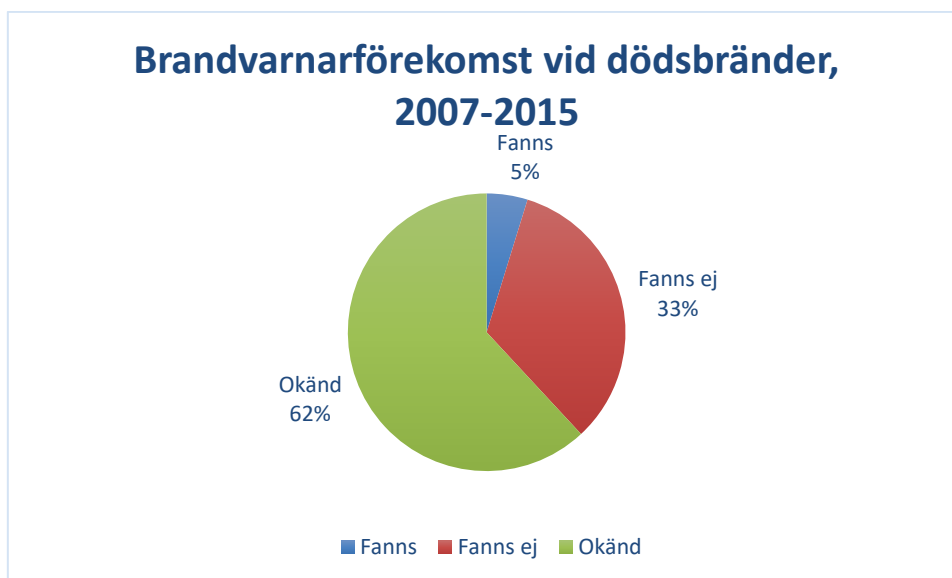
Sju av de omkomna hade någon form av fysiskt eller psykiskt funktionshinder. För resterande är det okänt om den omkomna hade något funktionshinder. Dessa uppgifter kommer från fördjupad statistik från MSB.

Elva av dödsbränderna har inträffat mellan klockan 17 och 07. Fyra har inträffat mellan klockan 07 och 10. Fem dödsbränder har inträffat under dagtid. Majoriteten av dödsbränderna sker fredagar – söndagar och de flesta inträffar under vinterhalvåret, mellan oktober och februari.

Startutrymmet var i vardagsrum och hall i fem av bränderna. Andra vanliga startutrymmen är pannrum (två bränder), kök (en brand) och garage (en brand). Fyra av bränderna har startat utomhus, startutrymmet är okänt i fyra av bränderna. Utrymmet är okänt vid fyra av bränderna. Vid 10 av bränderna är startföremålet okänt. Vanliga startföremål är soffa/fåtölj (tre bränder), kläder (en brand), spis (en brand), uppvärmningsanordning (en brand), personbil (två bränder), brandfarlig vätska (en brand) och andra elinstallationer (en brand).

Vid tolv av dödsbränderna är brandorsaken okänd. Branden var anlagd med uppsåt vid två bränder, rökning orsak vid tre bränder. Andra vanliga brandorsaker är tekniskt fel, värmeöverföring, levande ljus och eldning av gräs. Dessa var brandorsak vid en brand var.

Endast vid en dödsbrand har det kunnat konstateras att brandvarnare funnits, se figur 7.2.1.2.

Figur 7.2.1.2. Brandvarnarförekomst vid inträffade dödsbränder. *Källa: IDA.*

Vid elva av dödsbränderna har det varit brand i ett eller flera rum vid brandförsvarets ankomst. Vid tre bränder hade branden redan slocknat. Vid tre av bränderna brann endast startföremålet och vid en brand var det endast rökutveckling.

Av tabell 7.2.1.3 framgår antalet som skadas genom exponering för rök och öppen eld per år i Uppsala län. Av tabellen framgår att majoriteten av de som skadas är män. Av tabell 7.2.1.4 framgår åldersfördelningen av de som skadas. Av de som är äldre än 65 år har 19 personer varit äldre än 80 år.

Tabell 7.2.1.3. Antalet skadade genom exponering för rök och öppen eld i Uppsala län. *Källa: Socialstyrelsens statistikdatabas, 2018-10-27.*

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Totalt
Män	13	13	22	10	9	9	12	9	10	6	7	120
Kvinnor	9	7	4	6	3	9	6	4	1	1	1	51

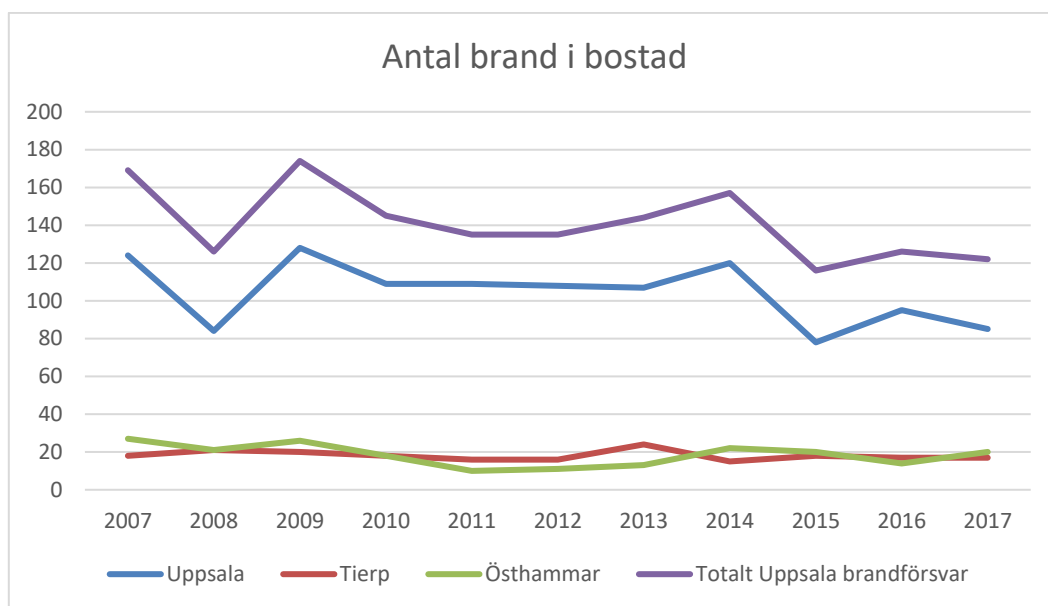
Tabell 7.2.1.4. Antalet skadade genom exponering för rök och öppen eld i Uppsala län, fördelat på ålder, perioden 2007 – 2017. *Källa: Socialstyrelsens statistikdatabas, 2018-10-27.*

Ålder	Antal skadade
0 – 19	21
20 – 44	48
45 – 64	49
65+	53
Totalt	171

7.2.2 Brand i bostad

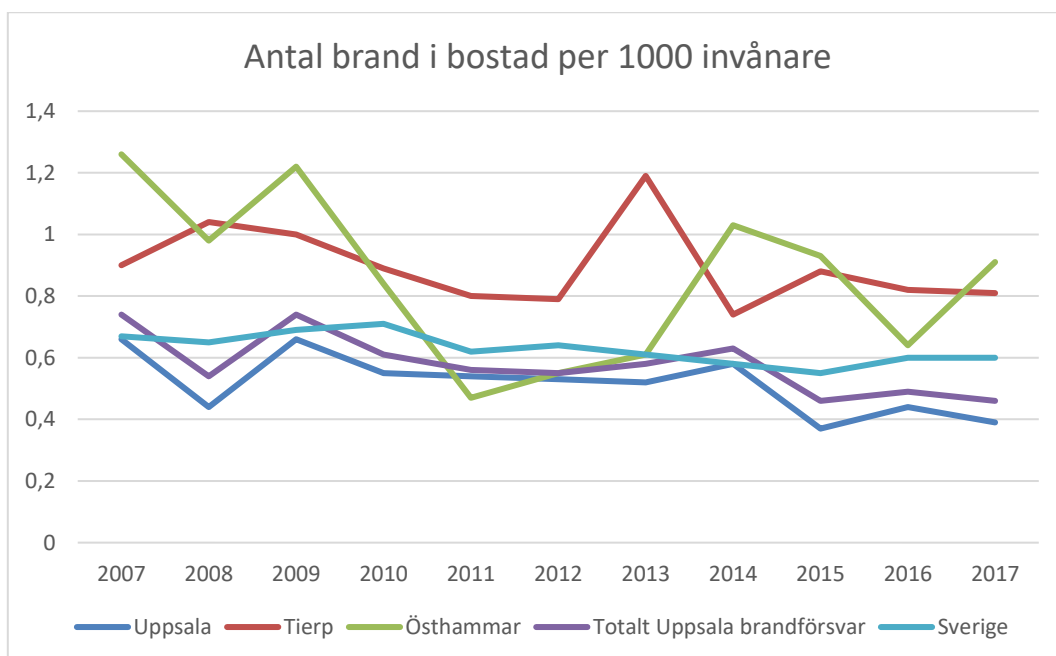
2014 - 2017 larmades Uppsala brandförsvaret till totalt 521 brand i bostad. Detta är en liten minskning mot perioden 2010 - 2013 då antalet larm var 560. Antalet larm till brand i bostad har varit i stort oförändrat år efter år i Uppsala och Tierp. Sedan 2015 noteras en nedgång i Uppsala, från att det årligen varit ca 100 - 110 ned till 80 - 90 per år. Tierp har årligen ca 15 - 20

bränder i bostäder. Östhammar hade en nedgång under några år (2011 - 2013) då antalet var ca 11 - 13. Denna minskning är bruten och antalet är återigen ca 15 - 20 bränder årligen. Se figur 7.2.2.1.

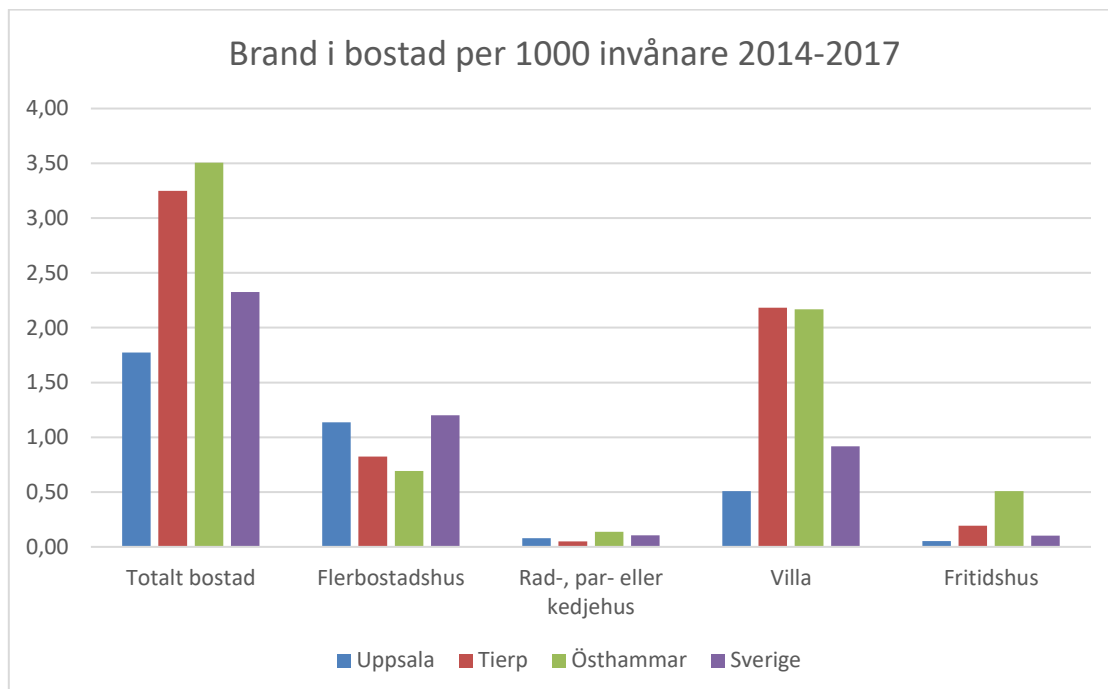
Figur 7.2.2.1. Antalet insatser till brand i bostad. Källa: IDA.

Av figur 7.2.2.2 framgår antalet bränder i bostäder per 1000 invånare i respektive kommun. För Östhammar och Tierp är värdena högre än Uppsala och snittet i Sverige och värdena varierar kraftigt mellan vissa år. Anledningen till detta är det förhållandevis få antalet bränder och en ökning eller minskning med ett fåtal bränder får stor påverkan.

Figur 7.2.2.2. Antalet brand i bostad per 1000 invånare. Källa: IDA.

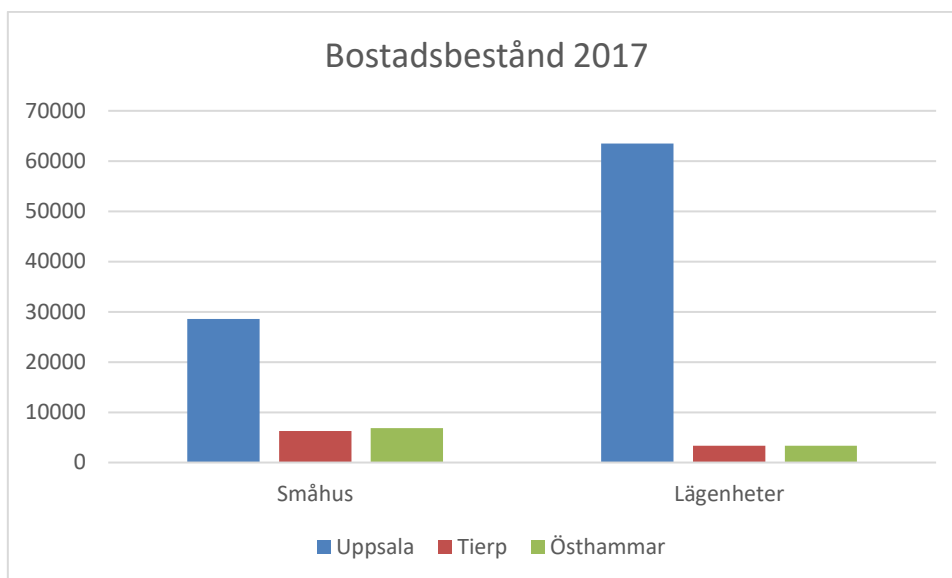
Som framgår av figur 7.2.2.3 nedan så har Tierp och Östhammar totalt fler bränder per 1000 invånare än Uppsala och snittet för hela Sverige. Detta gäller även för bränder i villor. Uppsala har något fler bränder i flerbostadshus per 1000 invånare än Tierp, Östhammar. Uppsala har färre bränder i bostäder per 1000 invånare än övriga kommuner och snittet i Sverige.

Figur 7.2.2.3. Antalet brand i bostad per 1000 invånare i respektive kommun. *Källa: IDA.*

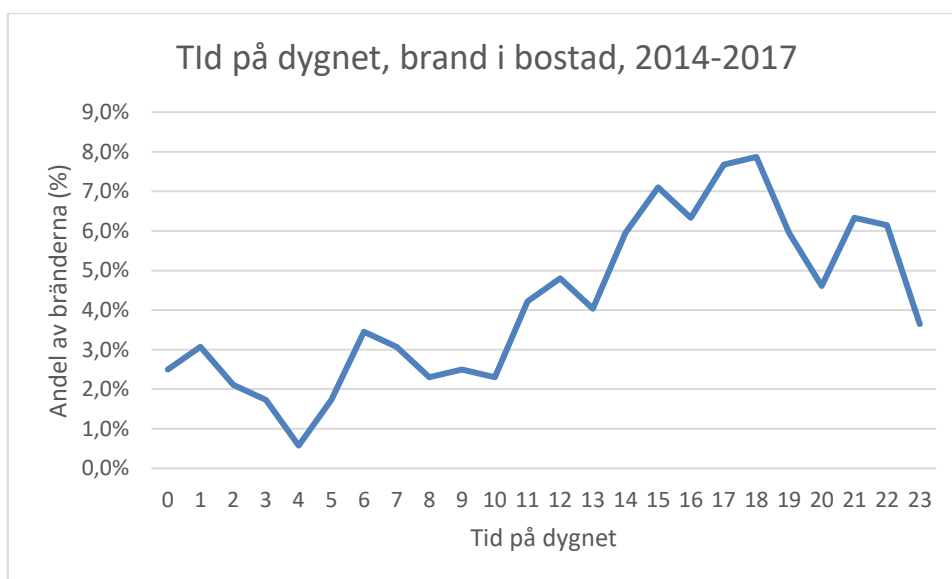
Skillnaden i antalet bränder per 1000 invånare kan till stor del förklaras av antalet bostäder i flerbostadshus och småhus i respektive kommun. I Uppsala är andelen lägenheter 69%, och i Tierp och Östhammar 35% respektive 33%. Antalet bostäder inom Uppsala brandförsvär är fördelat enligt figur 7.2.2.4 nedan.

Med hänsyn tagen till den stora andelen småhus i Tierp och Östhammar tyder siffrorna ändå på att det brinner mer i småhus i Tierp och Östhammar än i riket i snitt. Den vanligaste brandorsaken i dessa fall är soteld, och det är möjligt att andelen eldstäder är relativt hög i kommunerna.

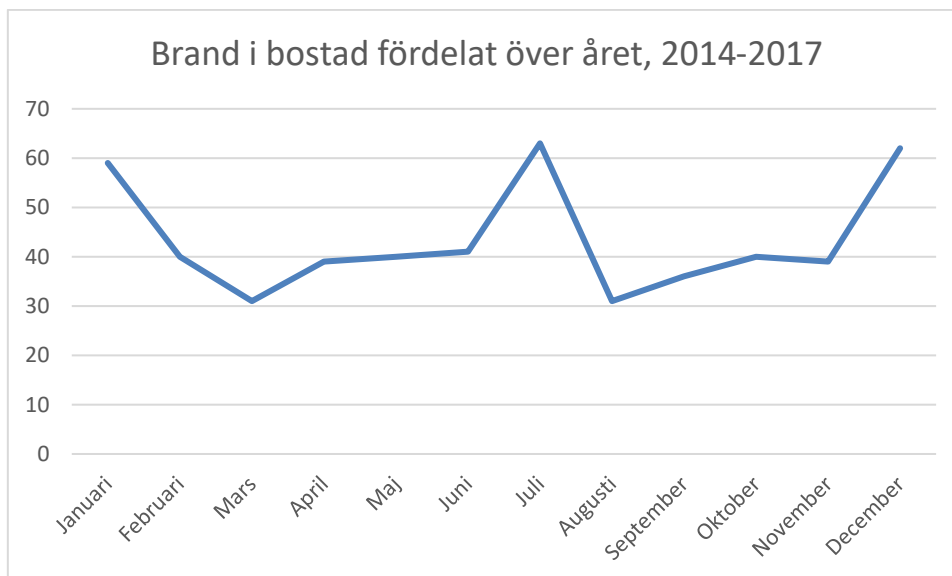
Figur 7.2.2.4. Bostadsbeståndet i respektive kommun. *Källa: SCB.*

I statistiken syns det att det brinner mest i bostäderna de tider när de flesta människorna befinner sig hemma, det vill säga under eftermiddagen och kvällen. Den största toppen i antalet bränder är mellan klockan 17 - 18, se figur 7.2.2.5. Likaså att bränderna ökar upp till 25% under helgerna (fredag, lördag och söndag).

Figur 7.2.2.5. Grafen visar vilken tid på dygnet som bränder i bostäder inträffat under perioden 2010–2013. *Källa: IDA*

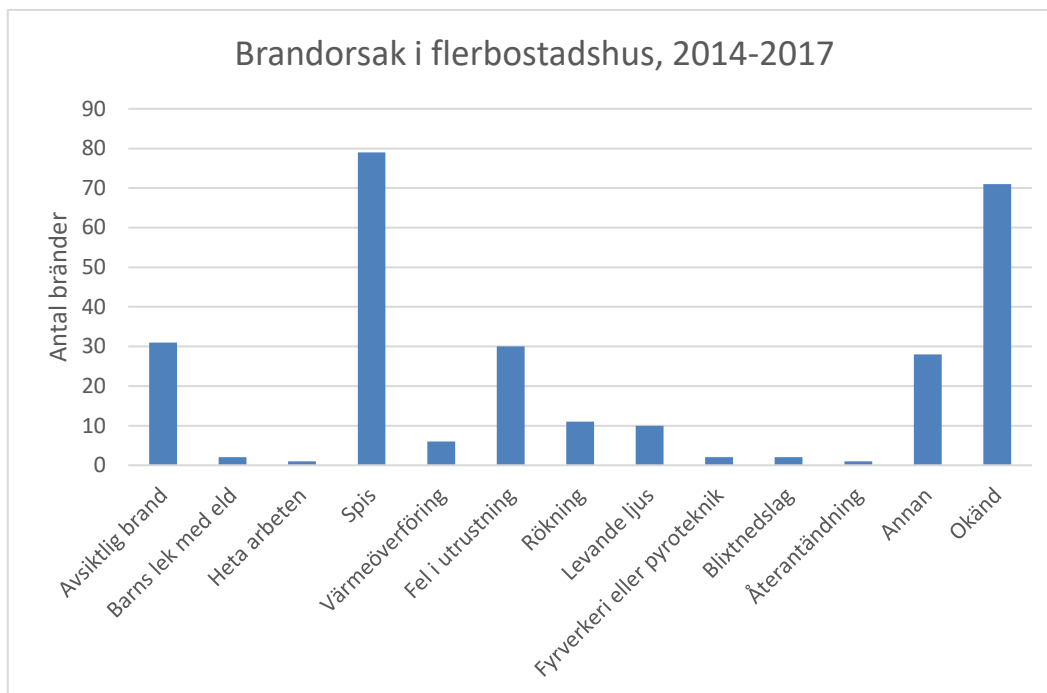
Antalet bränder i bostäder är som flest på vinterhalvåret, med tydliga toppar i december – januari. En topp är även i juli, se figur 7.2.2.6.

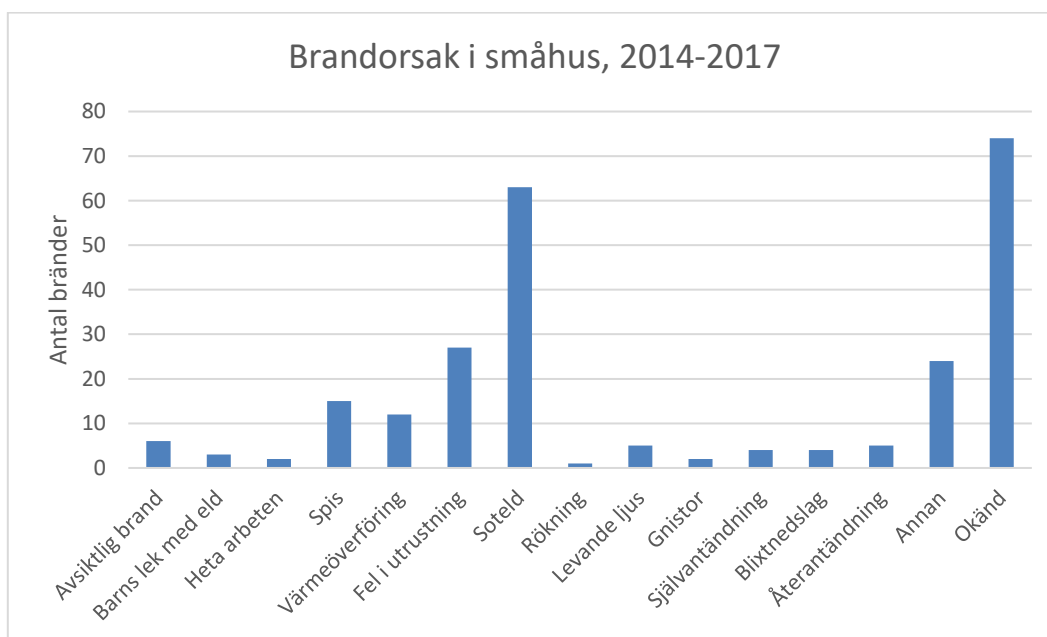
Figur 7.2.2.6. Bostadsbrändernas fördelning över året. *Källa: IDA.*

Vad som föranleder bostadsbränderna skiljer sig stort mellan flerbostadshus och villa/småhus, se figur 7.2.2.7 och 7.2.2.8. I flerbostadshus är glömd spis den i särklass största brandorsaken. 29% av alla bränder startade av denna anledning. Okänd anledning eller annan brandorsak stod för stora delar med 26 % respektive 10 % och är svåra att utreda vidare. Anlagd brand med uppsåt stod för 11 %, vilket är en minskning från 16 % i föregående riskanalys. Detta behöver inte innebära att branden varit anlagd i själva bostaden, utan bränder anlagda utomhus och i gemensamhetsutrymmen (till exempel tvättstugor, soprum och källarförråd) räknas också in i bostadsbrandsstatistiken. Därefter kom levande ljus med 4 %. Övriga relativt vanliga brandorsaker var rökning (4 %) och tekniskt fel (11 %).

I småhus (villor, rad/par-kedjehus samt fritidshus) var anledningen till bränderna en annan. Soteld är den vanligaste brandorsaken (26 %), följt av okänd (30 %) och ”annan” (10 %). Glömd spis är brandorsak i 6 % av bränderna, vilket är markant färre än för flerbostadshus. Tekniskt fel utgör brandorsak i 11 % av bränderna, levande ljus 2 %.

Figur 7.2.2.7. Brandorsaker vid brand i flerbostadshus. Källa: IDA.

Figur 7.2.2.8. Brandorsaker vid brand i småhus. Källa: IDA. Källa: IDA.

Det vanligaste startutrymmet i flerbostadshus under perioden 2014 - 2017 är köket (51 %), följt av balkong/altan/loftgång (7 %), trapphus (6 %), vardagsrum (6 %), soprum (4 %), sovrum (4 %) och tvättstuga (3 %). Detta skiljer sig från småhus där det vanligaste startutrymmet under samma period var skorstenen (28 %), följt av köket (13 %), vardagsrummet (8 %), utanför byggnaden (5 %) och sovrum (2 %).

7.2.3 Bränder i vårdanläggningar och sjukhus

I snitt inträffar en till två bränder inom vården i Tierps och Östhammars kommuner årligen. Antalet i Uppsala kommun är högre, i snitt inträffar 12 bränder i vården per år, se tabell 7.2.3.1. Räknat per 1000 invånare för åren 2014 - 2017 så inträffar årligen 0,29 bränder per 1000 invånare i Uppsala. I Tierp och Östhammar är motsvarande siffror 0,49 respektive 0,37. I Sverige inträffar i snitt 0,3 bränder i vården per 1000 invånare, se figur 7.2.7.

Tabell 7.2.3.1. Antal bränder inom vårdanläggningar och sjukhus. *Källa: IDA.*

	Uppsala	Tierp	Östhammar
2007	12	1	1
2008	6	1	6
2009	11	1	3
2010	6	1	0
2011	12	0	1
2012	9	0	2
2013	12	1	0
2014	6	4	0
2015	16	1	3
2016	20	3	2
2017	19	2	3
Totalt	129	15	21

43 % av bränderna har startat i köket. De vanligaste startutrymmena i övrigt är sovrum (9 %), vardagsrum (5 %), badrum/toalett/bastu (5 %), tvättstuga (5 %), trapphus/korridor (6 %) och utanför byggnaden (5 %). 17 % av bränderna har bedömts vara anlagda. Andra vanliga brandorsaker är tekniskt fel (15 %), glömd spis (14 %), värmeöverföring (8 %) och rökning (5 %). Brandorsaken anges till okänd och annan i totalt 35 % av bränderna.

Bränderna är som flest i maj och juni samt under vintern, november till januari. De flesta bränderna inträffar dagtid från klockan 08 och fram till klockan 23.

7.2.4 Bränder i skolor och förskolor

Årligen inträffar i snitt tolv bränder i förskolor och skolor i Uppsala kommun. I Tierp och Östhammar inträffar årligen mellan en och två bränder, se **tabell 7.2.4.1**.

Tabell 7.2.4.1. Antal bränder i skolor och förskolor. *Källa: IDA.*

	Uppsala	Tierp	Östhammar
2007	11	3	2
2008	19	1	1
2009	17	2	2
2010	15	0	1
2011	9	0	3
2012	4	1	1
2013	12	1	5
2014	10	0	1

2015	11	0	2
2016	17	2	0
2017	11	1	2
Totalt	136	11	20

Räknat per 1000 invånare för åren 2014 - 2017 så inträffar årligen 0,23 bränder per 1000 invånare i Uppsala. I Tierp och Östhammar är motsvarande siffror 0,15 respektive 0,23. Snittet för hela Sverige är 0,22 bränder per 1000 invånare för samma tidsperiod, se figur 7.2.7.

Majoriteten av bränderna inträffar mellan klockan 09 - 15 samt mellan klockan 19 - 01. Bränderna inträffar jämnt fördelade över veckorna, med en topp på måndagar. De flesta bränder inträffar under skolåret. Minst antal bränder inträffar under sommaren (juni – augusti).

Det vanligaste startutrymmet är fristående förråd (14 %) och toaletter (12 %). Andra vanliga startutrymmen är driftrum (4%), kök (5 %), trapphus/korridor (9 %), samlingslokal (7 %). 7 % av bränderna startade utomhus. Vid 32 % av bränderna har startföremålet angetts till ”annat” eller ”okänt”.

47 % av bränderna har bedömts vara anlagda. Barns lek med eld var orsak i 5 %. Tekniskt fel bedöms vara brandorsaken i 14 % av bränderna. 4 % av bränderna har brandorsaken varit värmeöverföring. För 17 % av bränderna är brandorsaken okänd.

7.2.5 Brand i restauranger, danslokaler och övriga samlingslokaler

Med övriga samlingslokaler avses exempelvis teatrar, biografier, museum, bibliotek, idrottsanläggningar, kyrkor och liknande. Som framgår av figur 7.2.5.1 är antalet bränder per år relativt konstant.

Tabell 7.2.5.1. Antal bränder i restauranger, danslokaler och övriga samlingslokaler. *Källa: IDA.*

	Uppsala	Tierp	Östhammar
2007	12	2	2
2008	9	1	2
2009	9	1	2
2010	8	2	2
2011	10	2	0
2012	11	1	1
2013	13	2	2
2014	11	0	3
2015	10	1	0
2016	12	3	0
2017	7	1	0
Totalt	112	16	14

Under perioden 2014 - 2017 har det inträffat 0,05 bränder per 1000 invånare i denna typ av byggnad i Östhammars kommun. Motsvarande siffra för Tierp och Uppsala är 0,05 respektive 0,08 bränder per 1000 invånare. Siffran för Sverige som helhet är 0,07 bränder per 1000 invånare, se figur 7.2.7.

De vanligaste startutrymmena är kök (13 %), i samlingslokal (5 %), försäljningslokal (10 %), i soprum (6 %), förråd (7 %), toalett (7 %) samt utanför byggnaden (7 %). För 29 % av bränderna är det okänt startföremål. 31 % av bränderna bedöms vara anlagda. 18 % av bränderna startade som fel i utrustning. 35 % av bränderna hade brandorsak okänd eller annan. Bränderna inträffar relativt jämnt fördelade över dygnet, med mindre topp runt klockan 17 - 20. De flesta bränderna inträffar onsdagar – fredagar samt måndagar.

7.2.6 Industri

Årligen inträffar i snitt 22 bränder i industrier i Uppsala. I Tierp och Östhammar är det sex respektive 3 bränder i snitt per år. Som framgår av tabell 7.2.6.1 är detta relativt konstant över åren. Sett till antal bränder per 1000 invånare för 2014 - 2017 är Uppsala kommun (0,46 bränder per 1000 invånare) ungefär på snittet för hela Sverige (0,49 bränder per 1000 invånare). Östhammar är en bit under snittet för Sverige med 0,32 bränder per 1000 invånare. Tierp däremot över det nationella snittet med cirka 0,73 industribränder per 1000 invånare.

Tabell 7.2.6.1. Antal bränder i industrier. Källa: IDA.

	Uppsala	Tierp	Östhammar
2007	19	7	5
2008	17	4	2
2009	25	10	2
2010	19	11	3
2011	23	6	3
2012	20	5	4
2013	23	11	4
2014	28	3	5
2015	24	6	2
2016	19	6	4
2017	24	2	0
Totalt	241	71	34

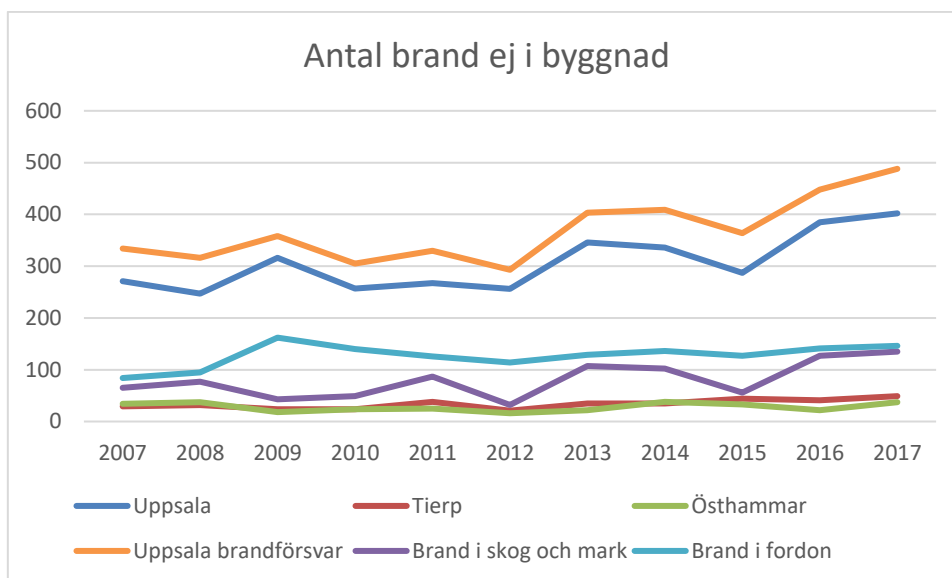
34 % av bränderna startade i soprum, 11 % i produktionslokaler/verkstäder och 13 % i förråd/garage. I 16 % av bränderna anges startutrymme till ”annat” eller okänt.

26 % av bränderna bedöms vara anlagda. 16 % bedöms vara orsakade av tekniska fel. För 46 % är brandorsaken okänd. Endast 1 % beror på heta arbeten.

Minst antal industribränder är under december - februari, resten av året är relativt jämnt fördelat till antalet. Detta beror troligen på semester och minskad verksamhet. Flest bränder inträffar mellan klockan 11 - 12, 15 - 16 och nattetid mellan klockan 21 - 03.

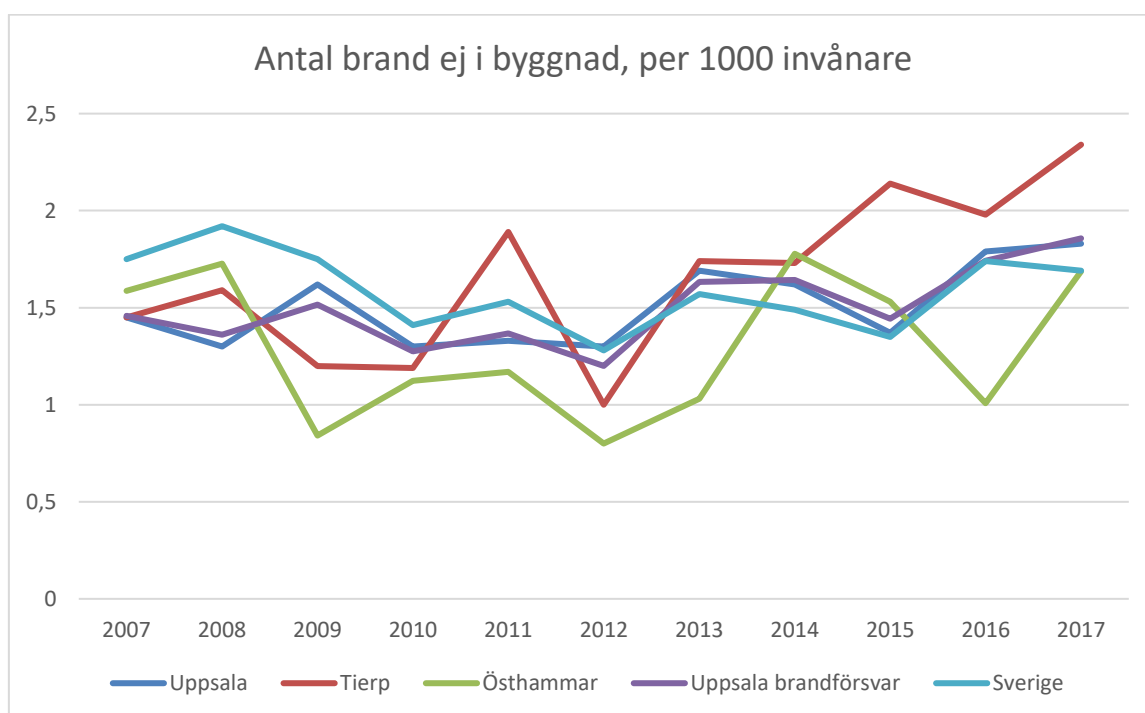
7.3 Brand ej i byggnad

Som framgår av figur 7.3.1 så har antalet insatser till brand ej i byggnad årligen varit strax över 300 st. Sedan 2013 har antalet insatser ökat kraftigt. 2017 genomfördes 488 insatser. Denna ökning har främst skett i Uppsala kommun. Det som ligger bakom ökningarna är framförallt ett större antal bränder i skog och mark, fordon, soptunnor och containrar.

Figur 7.3.1. Antalet insatser till brand ej i byggnad. Bränder i fordon är personbilar och övriga vägfordon. *Källa: IDA.*

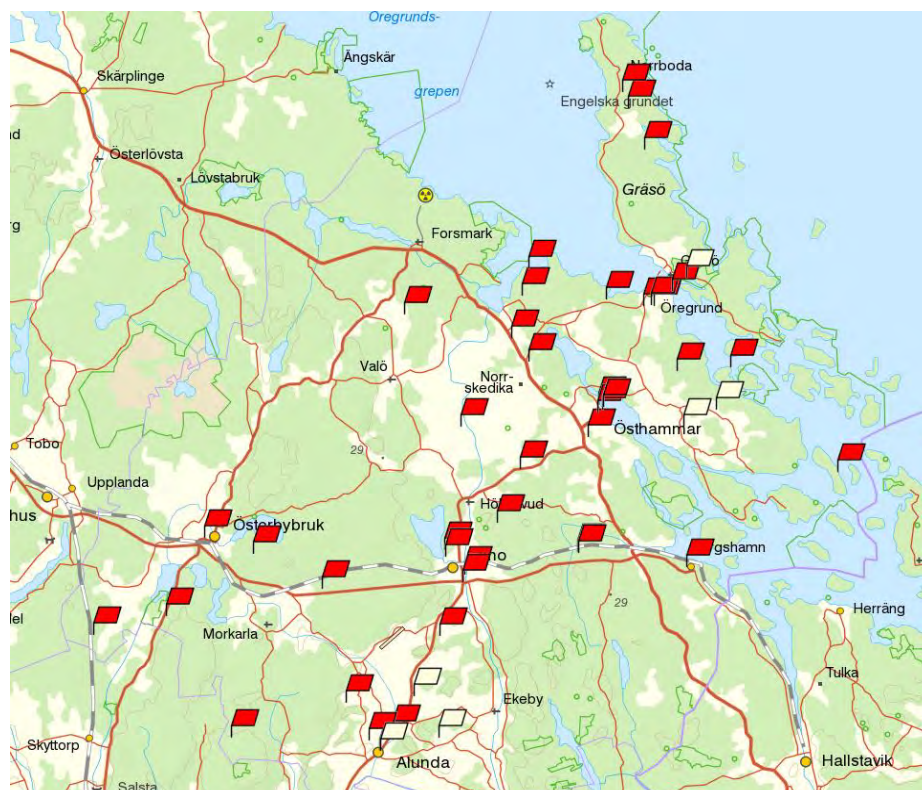
Sett till antalet bränder per 1000 invånare så har Östhammar färre inträffade bränder än övriga kommuner och Sverige som helhet. Uppsala brandförsvär har haft färre bränder per 1000 invånare än Sverige i övrigt mellan 2007 och 2012. 2013 skedde dock en förändring då det inträffade fler bränder än i Sverige i övrigt, se figur 7.3.2. Tierp har haft en ökning i antalet bränder ej i byggnader under den senaste fyraårsperioden.

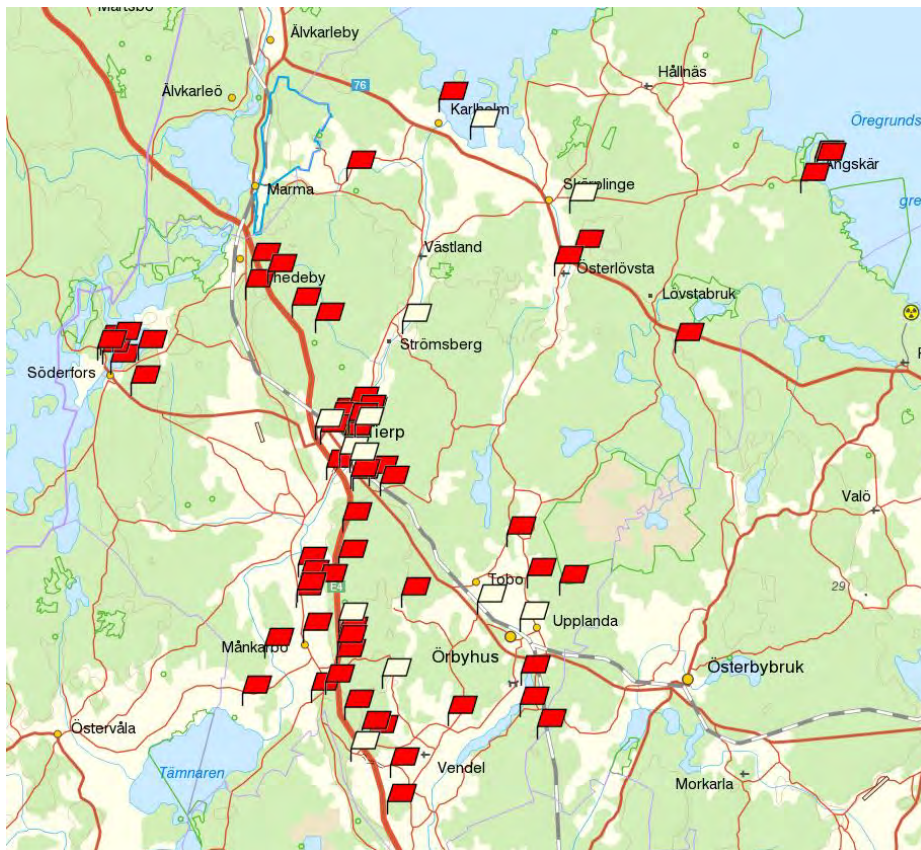
Figur 7.3.2. Antal insatser till brand ej i byggnad per 1000 invånare. *Källa: IDA.*

Totalt har det under perioden 2014 - 2017 inträffat 1709 brand ej i byggnad i Uppsala brandförsvars område. Detta motsvarar cirka 6,9 bränder per 1000 invånare. Detta är en ökning jämfört med föregående riskanalys som omfattade 2010 - 2013, då inträffade cirka 5,5 insatser per 1000 invånare (1128 bränder). I Sverige som helhet har det under 2014 - 2017 inträffat ca sex insatser per 1000 invånare. Uppsala brandförsvär har således något fler insatser än riket i övrigt.

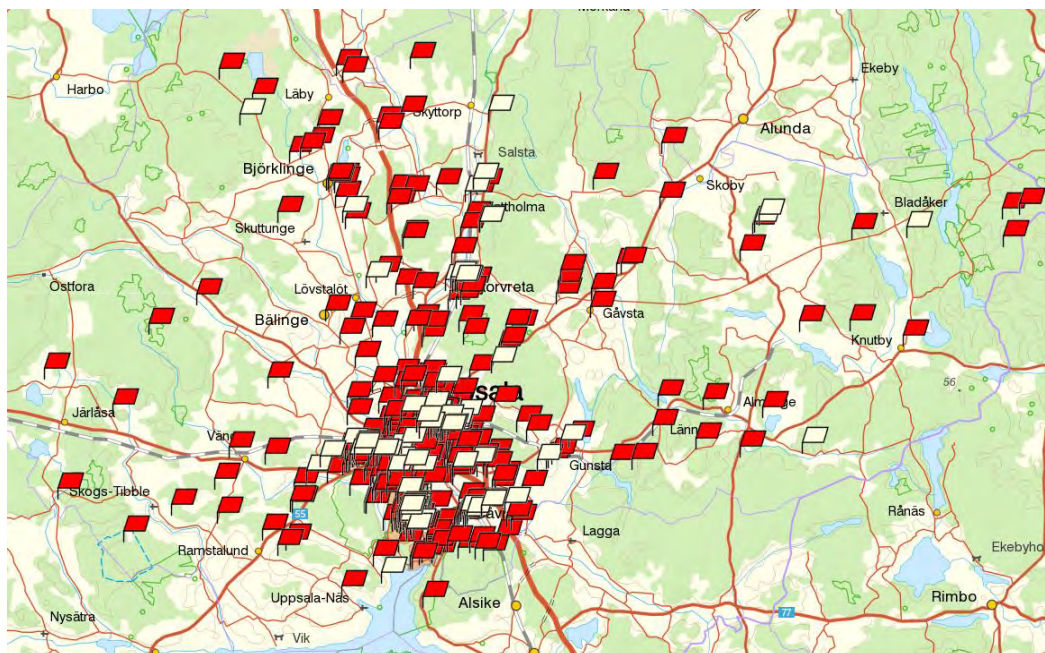
Figur 7.3.3 till 7.3.5 visar var brand ej i byggnad inträffat under perioden 2016 - 2017. Av figurerna framgår att majoriteten av bränderna sker i eller i anslutning till tätort eller längs större vägar. I alla tre kommuner har det dock inträffat bränder i glesbygden.

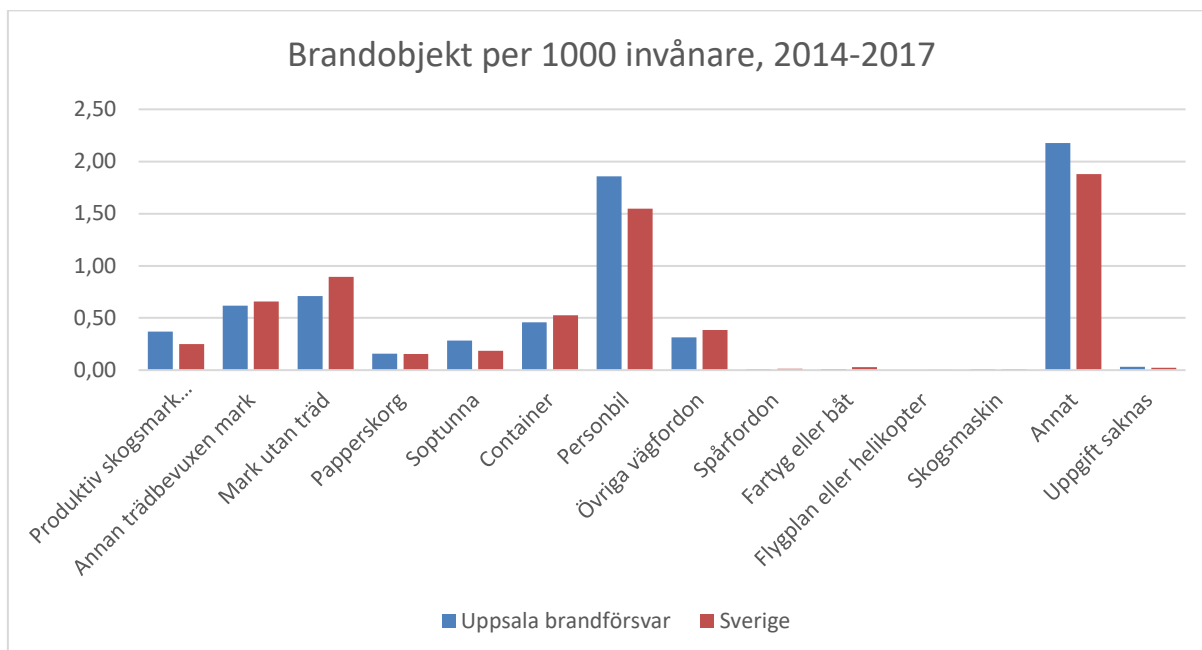
Figur 7.3.3. Kartan visar var bränder som inte inträffat i byggnader skett i Östhammars kommun under perioden 2016 - 2017. *Källa: Daedalos.*

Figur 7.3.4. Kartan visar var bränder som inte inträffat i byggnader skett i Tierps kommun under perioden 2016 - 2017. *Källa: Daedalos.*

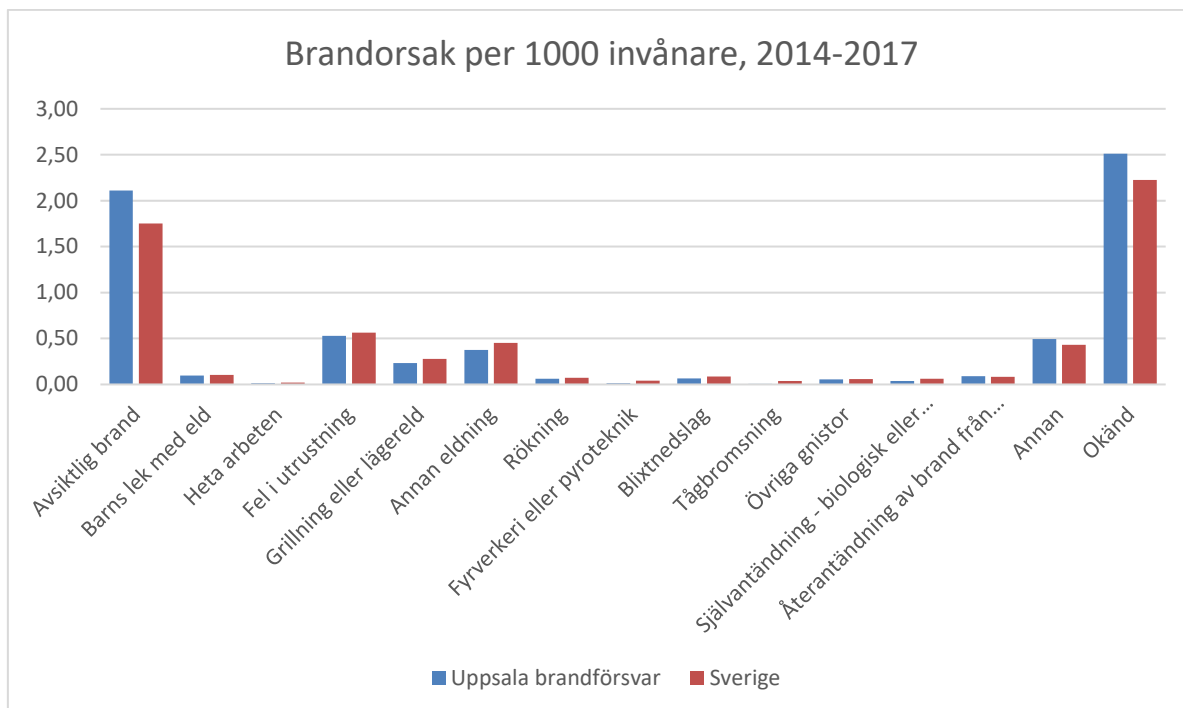
Figur 7.3.5. Kartan visar var bränder som inte inträffat i byggnader skett i Uppsala kommun under perioden 2016 - 2017. *Källa: Daedalos.*

Figur 7.3.6. Av figuren framgår fördelningen av brandobjekt för brand ej i byggnad. *Källa: IDA.*

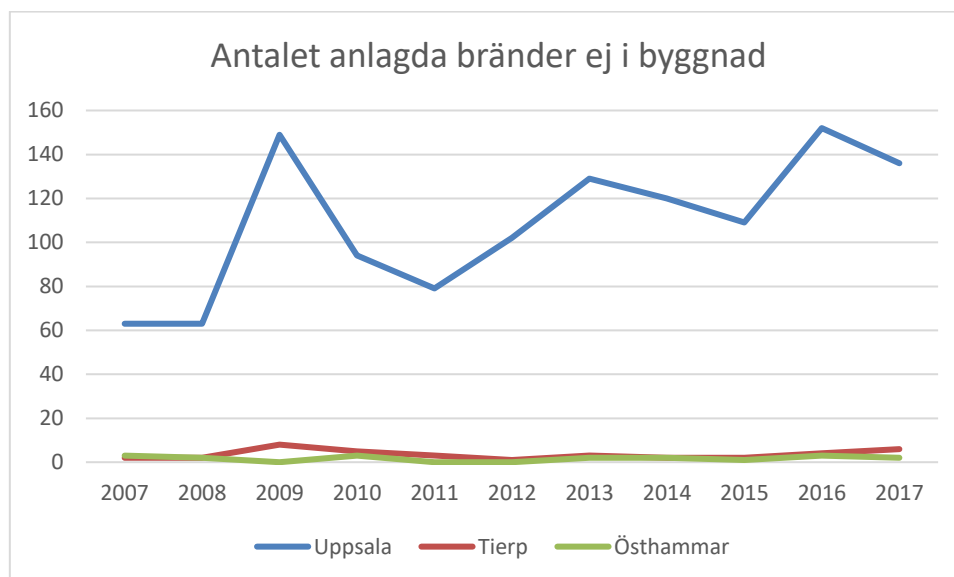
Av figur 7.3.6 framgår fördelningen av brandobjekt vid bränder som inte inträffar i byggnader. Det är vanligt att bränder inträffar i fordon, skog och mark, containrar och i papperskorgar och soptunnor. Av figuren framgår även att Uppsala brandförsvär har färre bränder per 1000 invånare för de flesta typer av brandobjekt än för Sverige som helhet. Det finns dock ett antal brandobjekt där som är vanligare än övriga Sverige. Exempelvis inträffar fler bränder i personbilar, i produktiv skogsmark och i "annat".

Av figur 7.3.7 framgår brandorsakerna per 1000 invånare. Anlagd brand är den vanligaste brandorsaken och det sker fler anlagda bränder i Uppsala brandförsvärs område än i hela Sverige i övrigt. 32 % av bränderna i det fria i Uppsala brandförsvärs område är anlagda. Motsvarande siffra för Sverige totalt är 28 %. Andra vanliga brandorsaker är annan eldning, grillning, tekniska fel och barns lek med eld. Vid 45 % av insatserna har brandorsaken angetts till okänd eller annan.

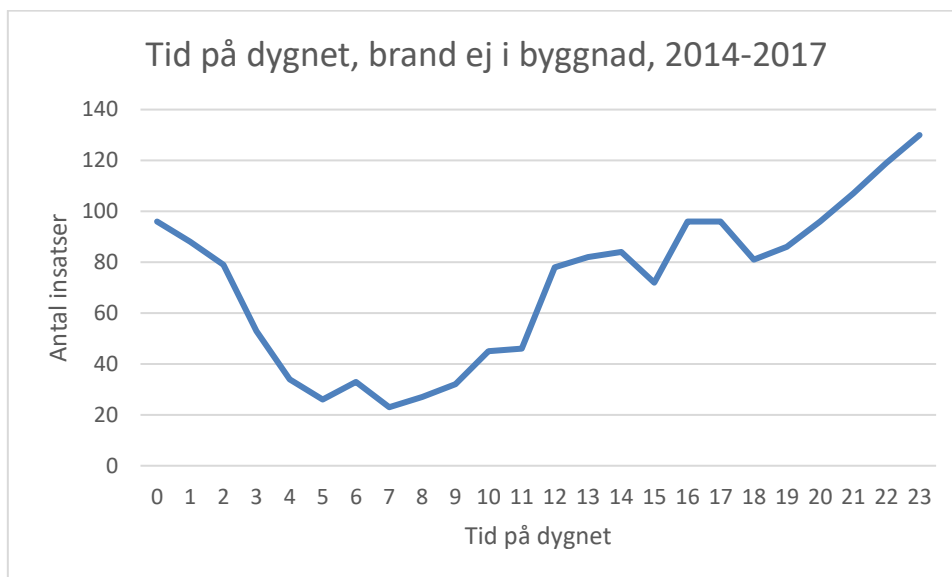
Figur 7.3.7. Brandorsaker vid brand ej i byggnad per 1000 invånare. Källa: IDA.

Figur 7.3.8 visar hur antalet anlagda bränder ej i byggnad varierat mellan året för respektive kommun. Det är tydligt att flest anlagda bränder är i Uppsala. En topp i antalet skedde 2009. Sedan 2011 har trenden varit ökande för antalet anlagda bränder.

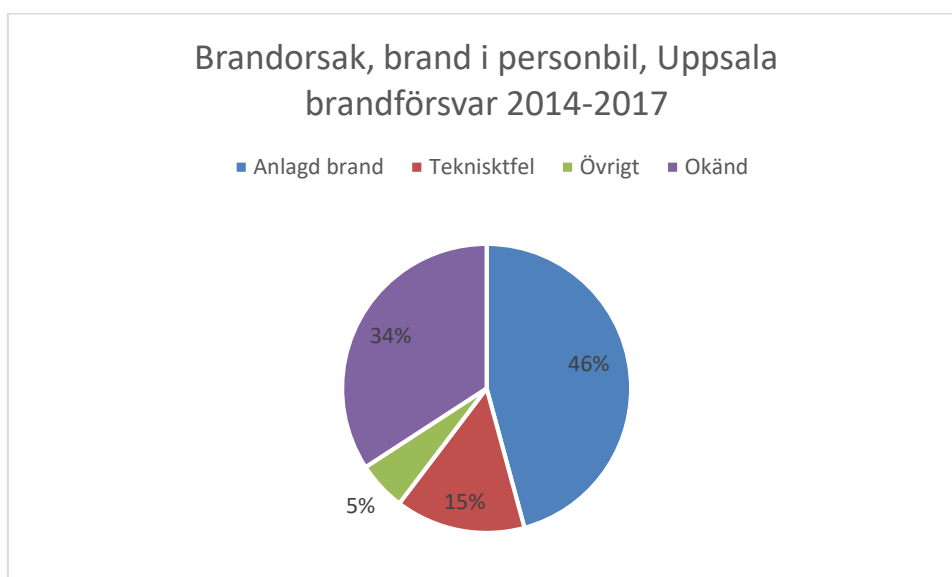
Figur 7.3.8. Antalet anlagda bränder ej i byggnad. Källa: IDA.

Huvuddelen av alla bränder som inte inträffar i byggnader sker under eftermiddagen fram till efter midnatt. Antalet bränder är som lägst under de tidiga morgontimmarna fram till lunchtid, se figur 7.3.9. Huvuddelen av bränderna inträffar under perioden mars till november.

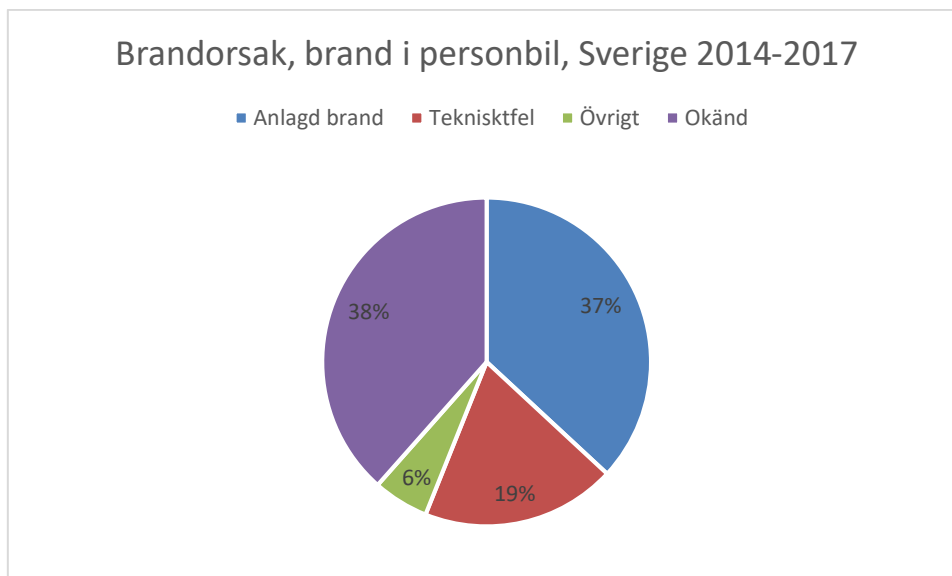

Figur 7.3.9. Insatser till brand ej i byggnad fördelat på tid på dygnet. *Källa: IDA.*

Av figur 7.3.10 och 7.3.11 framgår att andelen anlagda bilbränder i Uppsala brandförsvars område är större jämfört med andelen för hela Sverige.

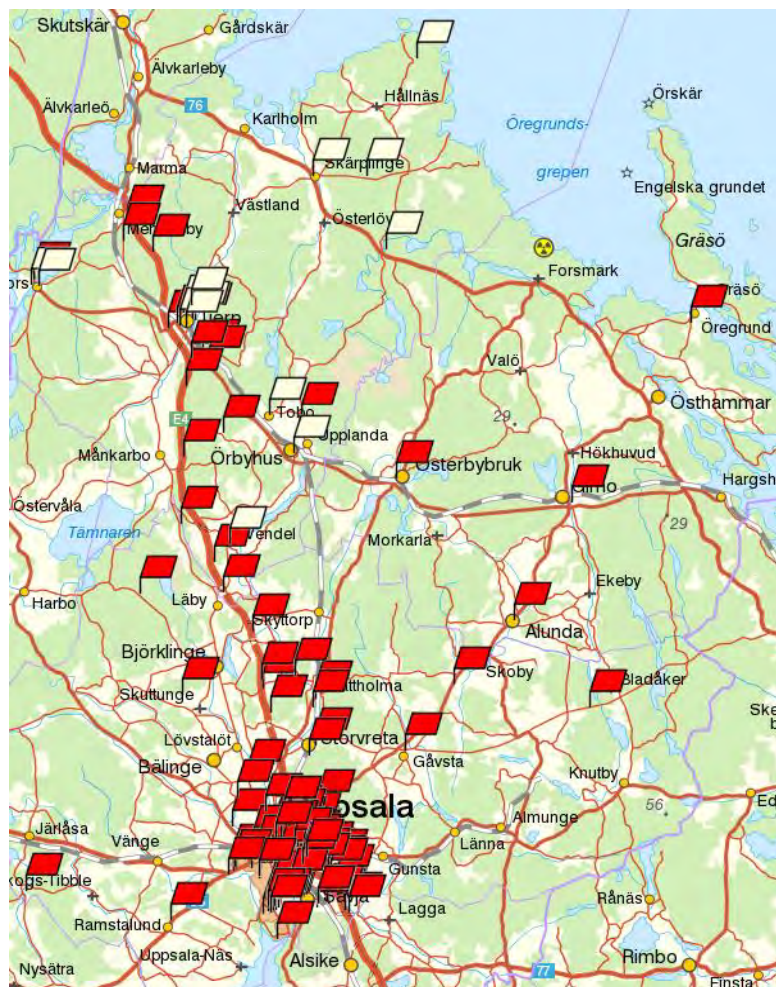

Figur 7.3.10. Brandorsak i personbil, Uppsala brandförsvär, 2014–2017. *Källa: IDA.*

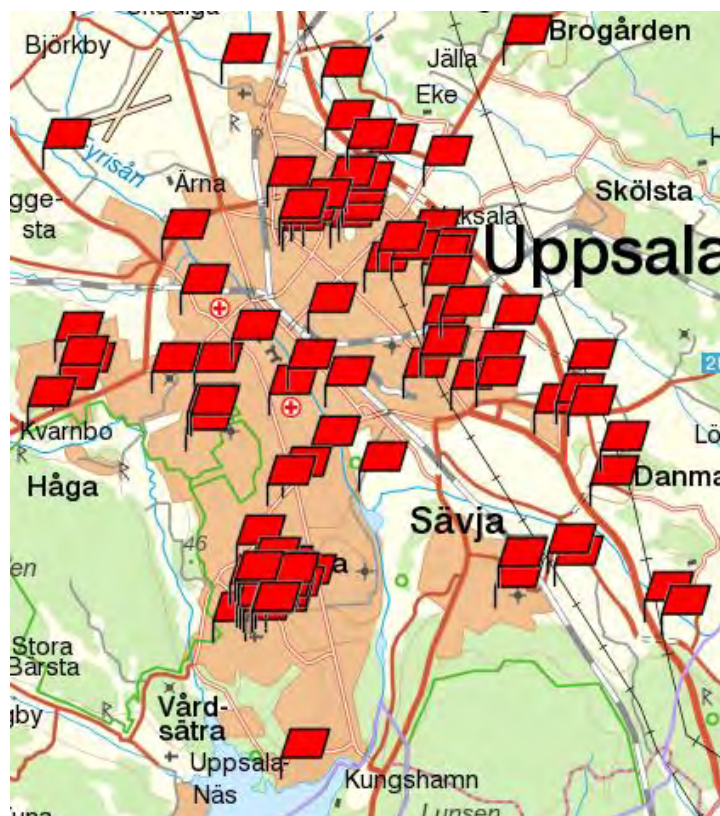
Figur 7.3.11. Brandorsak i personbil, hela Sverige, 2014–2017. *Källa: IDA.*

Av figur 7.3.12 framgår att majoriteten av fordonsbränderna under 2013 inträffade i Uppsala tätort. I övrigt sker de flesta fordonsbränder på vägarna.

Figur 7.3.12. Kartan visar samtliga fordonnbränder i Uppsala brandförsvår under 2017. *Källa: Daedalos.*

Figur 7.3.13 visar var bränderna har inträffat i Uppsala tätort. Det framgår tydligt att majoriteten av bränderna inträffar i stadsdelarna Gottsunda, Valsätra och Gränby. Tidigare år har även många bränder varit i Stenhagen och Sävja.

Figur 7.3.13. Kartan visar var bränderna i fordon skedde i Uppsala tätort under 2017. *Källa: Daedalos.*

Av tabell 7.3.1 framgår att i de stadsdelar där flertalet av fordonbränderna inträffar har högre grad av utanförskap jämfört med Uppsala kommun i stort. Medelinkomsten är lägre i dessa stadsdelar. Ohälsotalen, arbetslösheten och andelen med utländsk bakgrund är högre. Polismyndigheten har bedömt delar av stadsdelarna Gottsunda och Valsåtra som särskilt utsatta områden.

Tabell 7.3.1. Skillnader i demografi mellan stadsdelar med stort antal fordonbränder och Uppsala kommun som helhet. *Källa: Befolkningsstatistik: Statistik per område, Uppsala kommun, 2016.*

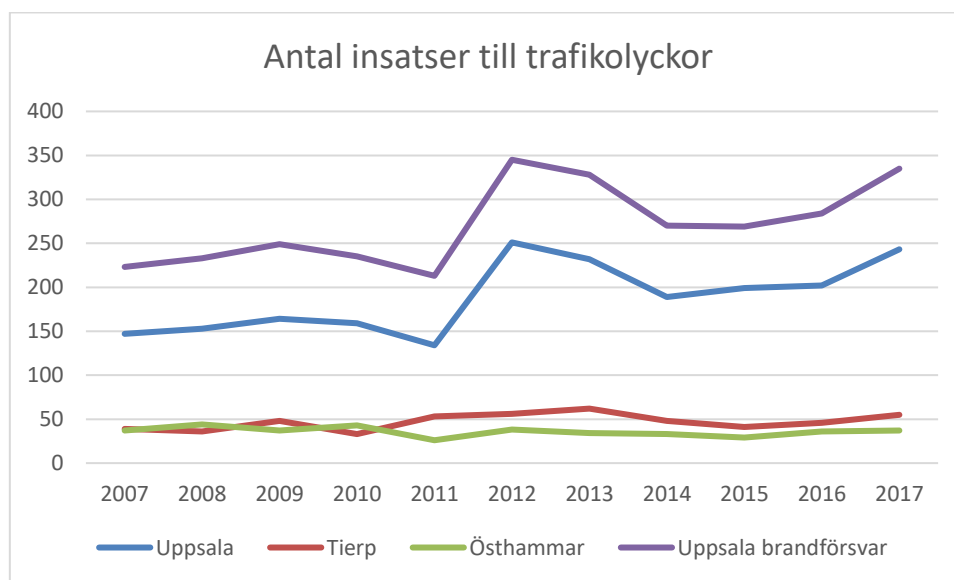
	Medel- inkomst (tusen kr per år, 2016)	Ohälsotal ¹	Arbets- löshet ²	Andel 0–24 år	Andel 25–64 år	Andel 65+ år	Andel med utländsk bakgrund	Efter- gymnasial utbildning
Hela Uppsala kommun	317	21,5	4,0%	32%	51%	17%	18%	55%
Gottsunda	226	35,6	10,6%	34%	53%	12%	55%	40%
Valsätra	242	28	10,1%	34%	51%	15%	51%	52%
Stenhagen	274	30,1	6,4%	39%	51%	10%	49%	52%
Sävja	290	29,6	5,3%	33%	51%	16%	34%	46%
Gränby	223	28,7	9,6%	34%	53%	14%	53%	39%
Kvargärdet	231	15,7	4,7%	32%	58%	11%	34%	40%

¹Summan dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, sjuk- och aktivitetsersättning dividerat med folkmängden 16-64 år

²Öppet arbetslösa, i program med aktivitetsstöd och övriga inskrivna

7.4 Trafikolyckor

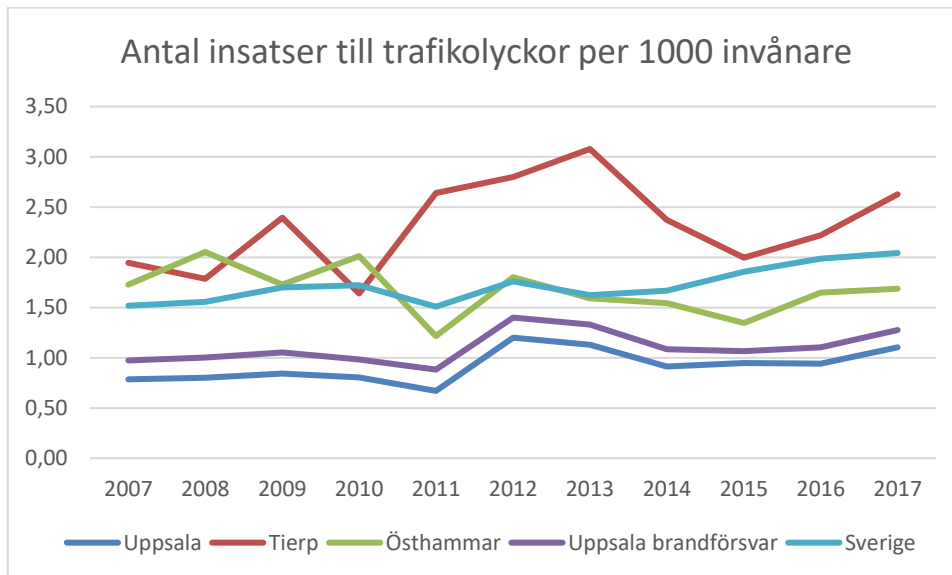
Under åren 2014 - 2017 har Uppsala brandförsvaret hanterat totalt 1158 trafikolyckor. Mellan 2007 och 2011 åkte Uppsala brandförsvaret på cirka 210-250 trafikolyckor årligen. 2012 skedde en kraftig ökning till nästan 350 trafikolyckor. Denna ökning har hållit i sig sedan dess, **se figur 7.4.1**. Den huvudsakliga ökningen dessa år har skett i Uppsala kommun. Det är främst trafikolyckor med personbilar som står bakom denna ökning.

Figur 7.4.1. Antalet trafikolyckor i Uppsala brandförsvares område. *Källa. IDA.*

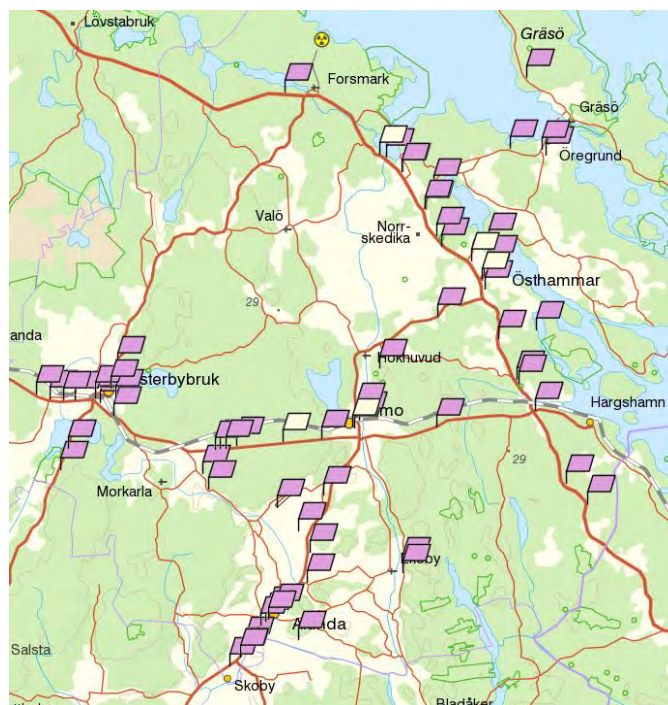
Räknat per 1000 invånare har Tierp avsevärt fler trafikolyckor än övriga två kommuner samt jämfört med Sverige i övrigt, se figur 7.4.2. Antalet trafikolyckor per 1000 invånare ökade

under flera år från 2010. 2014 och 2015 var antalet lägre i Tierp men har återigen börjat öka. Antalet trafikolyckor per 1000 invånare är relativt stabilt i Uppsala, Östhammar och Sverige som helhet. Totalt har Uppsala brandförsvär färre trafikolyckor per 1000 invånare än Sverige som helhet.

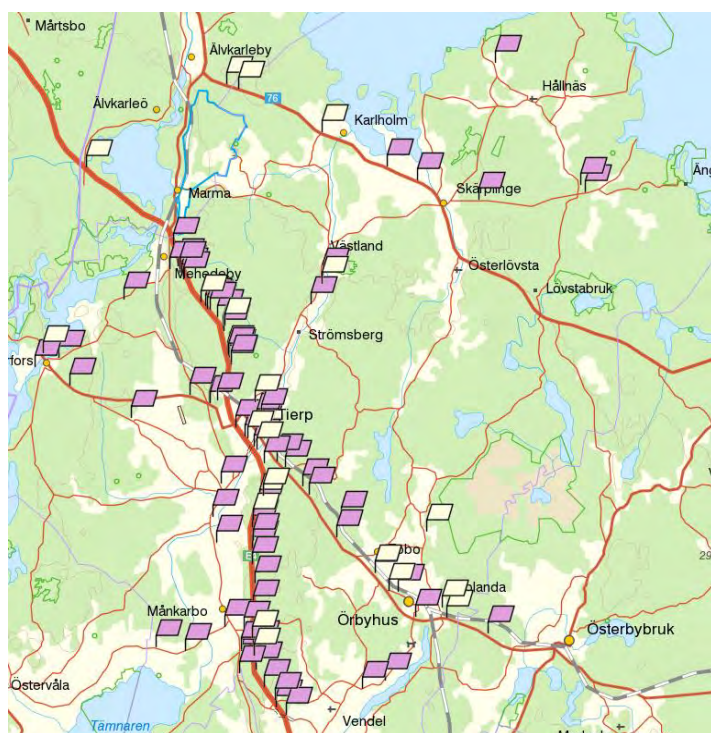

Figur 7.4.2. Antalet trafikolyckor per 1000 invånare. Källa: IDA.

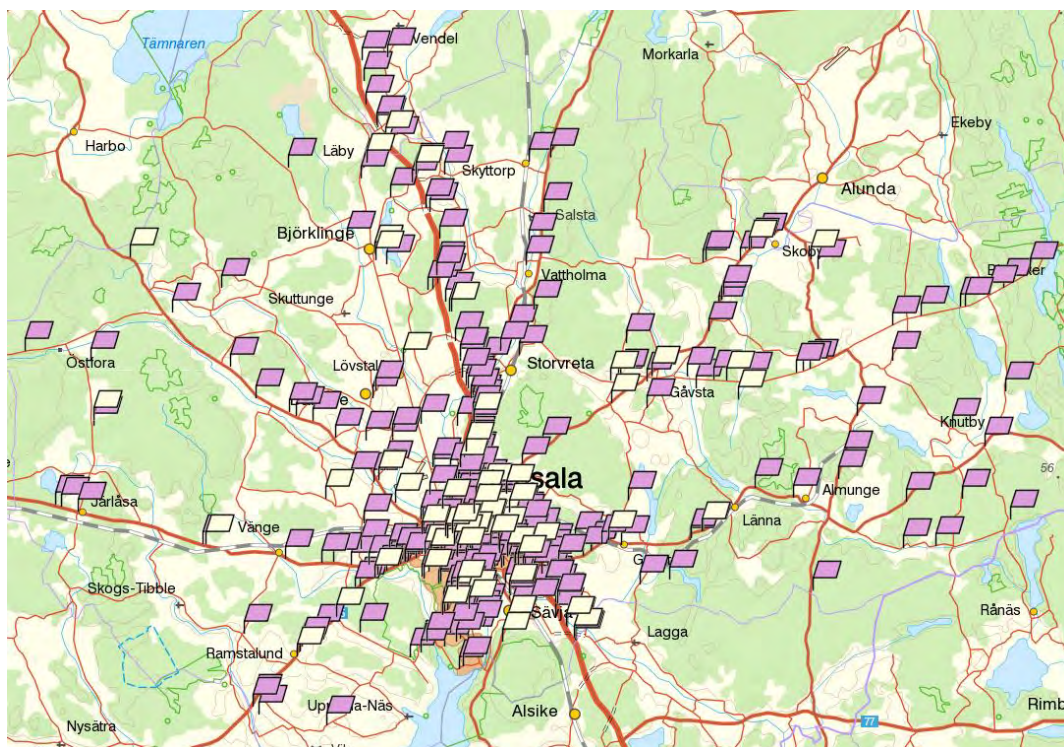
Av figur 7.4.3 till 7.4.5 framgår att huvuddelen av trafikolyckorna inträffar i tätorterna eller längs de större vägarna. Ett stort antal olyckor har under åren 2016 - 2017 inträffat längs E4.

Figur 7.5.3. Kartan visar var trafikolyckorna har inträffat i Östhammars kommun under perioden 2016 - 2017. Källa: Daedalos.

Figur 7.5.4. Kartan visar var trafikolyckorna har inträffat i Tierps kommun under perioden 2016 - 2017. Källa: Daedalos.

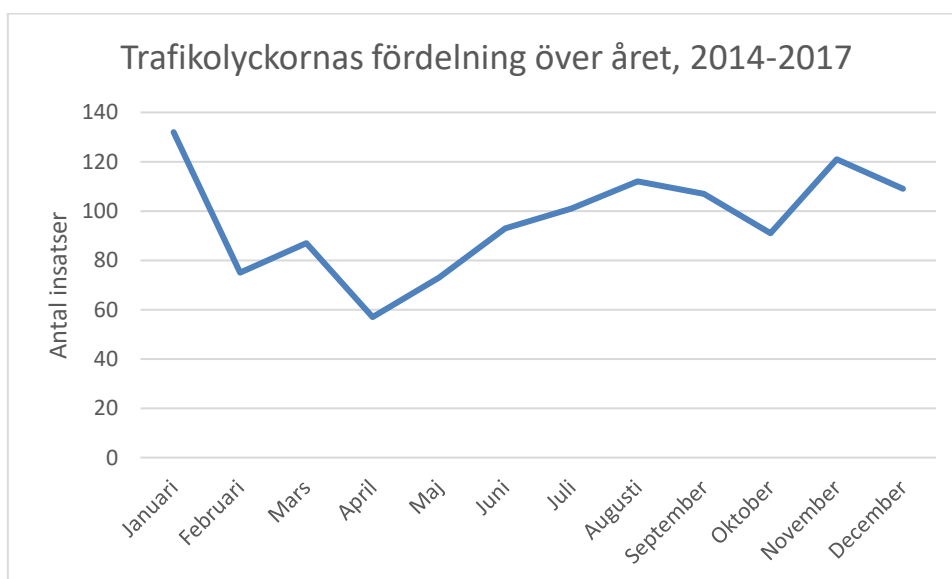

Figur 7.5.5. Kartan visar var trafikolyckorna har inträffat i Uppsala kommun under perioden 2016 - 2017. Källa: Daedalos.

Av figur 7.4.6 framgår att huvuddelen av trafikolyckorna inträffar under dagen. Den största toppen av olyckor inträffar mellan klockan 15 - 17. Trafikolyckorna är minst till antalet under våren och tidig sommar och i januari, se figur 7.4.7.

Figur 7.4.6. Trafikolyckors fördelning över dygnet. *Källa: IDA.*

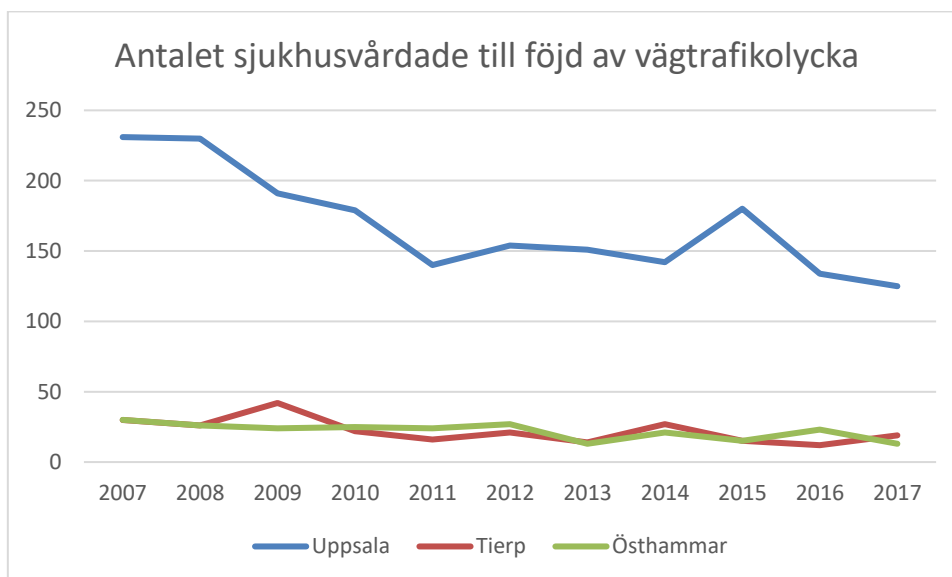
Figur 7.4.7. Trafikolyckornas fördelning över året, Uppsala brandförsvär. *Källa: IDA.*

Av figur 7.4.8 framgår antalet personer som omkommit i vägtrafik varje år i Uppsala län. Trenden är minskande, antalet omkomna har minskat varje år sedan 2010. Av de omkomna var 11 % yngre än 18 år, 59 % i åldern 18-65 år och 30 % äldre än 65 år.

Figur 7.4.8. Antalet personer som omkommit i vägtrafik i Uppsala län. Källa: Socialstyrelsens dödsorsaksregister, statistiken är hämtad genom IDA.

Figur 7.4.9 visar statistik för antalet personer som vårdats på sjukhus i minst ett dygn till följd av skador i vägtrafiken. Denna statistik är från Socialstyrelsen och det är inte säkert att alla skadehändelser nödvändigtvis involverat brandförsvaret. Trenden är minskande, sedan 2007 har antalet skadade i vägtrafiken nästan halverats. Av statistiken framgår att 65 % av de som skadats i vägtrafiken är män. 14 % av de som skadats var ungdomar yngre än 18 år. 64 % av de skadade var i ålder 18 - 64 år. 22 % var äldre än 65 år.

Figur 7.4.9. Antalet personer som vårdats på sjukhus i minst ett dygn till följd av skador som uppkommit i vägtrafiken. Källa: Socialstyrelsens patientregister, statistiken är hämtad genom IDA.

7.5 Drunkning

Årligen åker Uppsala brandförsvaret i snitt på sju insatser till drunkningsolyckor, se tabell 7.5.1. Sedan 2007 har flest drunkningar inträffat i Uppsala kommun.

Tabell 7.5.1. Antalet insatser till drunkningar. *Källa: IDA.*

	Uppsala	Tierp	Östhammar	Totalt
2007	0	1	2	3
2008	3	2	0	5
2009	5	2	2	9
2010	0	0	0	0
2011	1	2	2	5
2012	1	2	2	5
2013	4	1	0	5
2014	12	0	4	16
2015	8	1	0	9
2016	6	0	2	8
2017	7	0	0	7
Totalt	47	11	14	72

De flesta drunkningar sker under perioden juni - september och i januari – februari. Flest drunkningar inträffar under eftermiddagar samt runt klockan 02 - 03.

Av tabell 7.5.2 framgår antalet personer som omkommit till följd av drunkning i Uppsala län per år.

Tabell 7.5.2. Antalet personer som omkommit genom drunkning i Uppsala län. *Källa: Socialstyrelsens dödsorsaksregister, statistiken är hämtad genom IDA.*

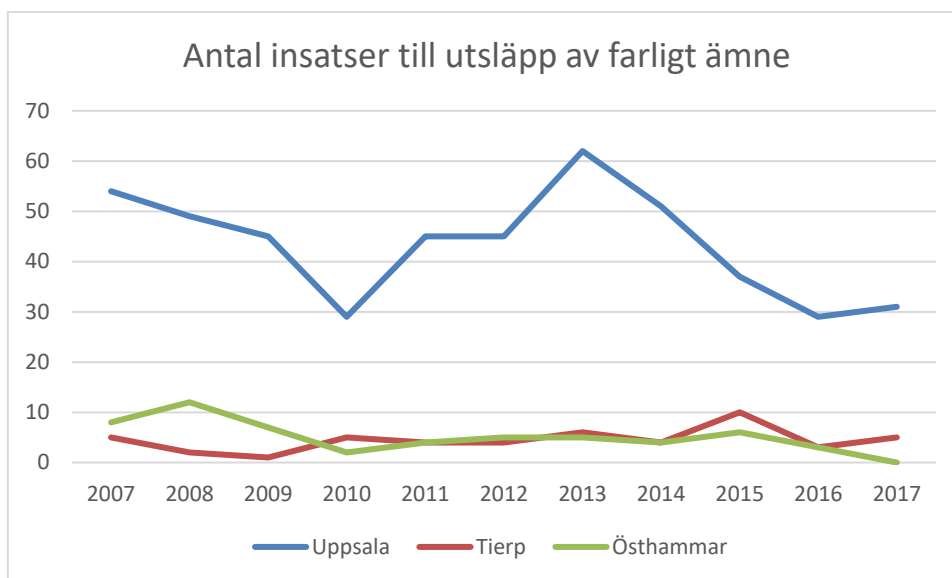
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
3	1	5	1	--	1	3	4	2	5	4

På grund av fåtalet inträffade drunkningar inom Uppsala brandförsvares område är det nödvändigt att inhämta nationell statistik för att få ett tillräckligt underlag för att kunna dra slutsatser. Statistik från Svenska livräddningssällskapet¹⁴ visar att antalet drunkningsolyckor ökar nationellt. Under 2013 var 86 % av de som omkom i drunkning män. 46 % av de omkomna var äldre än 50 år. 18 % av de var över 70 år gamla. 5 % av de drunknade var yngre än 19 år.

7.6 Utsläpp av farligt ämne

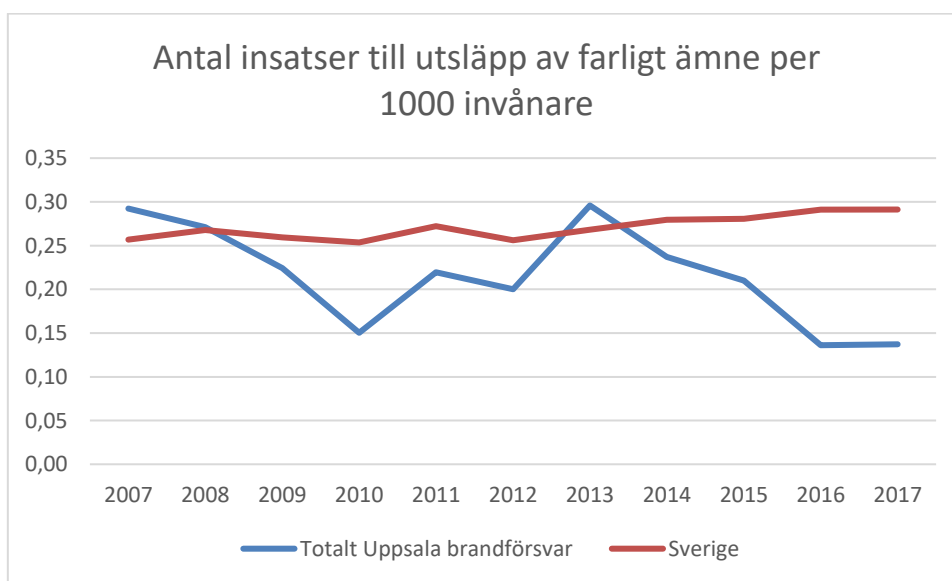
Uppsala brandförsvaret åker i snitt till 43 insatser till utsläpp av farligt ämne årligen, se figur 7.6.1.

¹⁴ Drunkningsstatistik preliminär årsrapport 2017, www.svenskalivraddningssallskapet.se

Figur 7.6.1 Antalet insatser till utsläpp av farligt ämne. *Källa: IDA.*

Uppsala brandförsvaret har årligen färre insatser till utsläpp av farligt ämne räknat per 1000 invånare jämfört med Sverige som helhet.

Figur 7.6.2. Antalet insatser till utsläpp av farligt ämne per 1000 invånare. *Källa: IDA.*

Huvuddelen av insatserna har varit sanering vid läckage av drivmedel, smörjmedel och hydraulolja från fordon.

80 % av utsläppen har skett ute i det fria. Andra vanliga platser där utsläpp skett är i olika typer av industrier (6 %), allmän verksamhet (ex skolor, bad, handel) (7 %) men även bostäder (7 %).

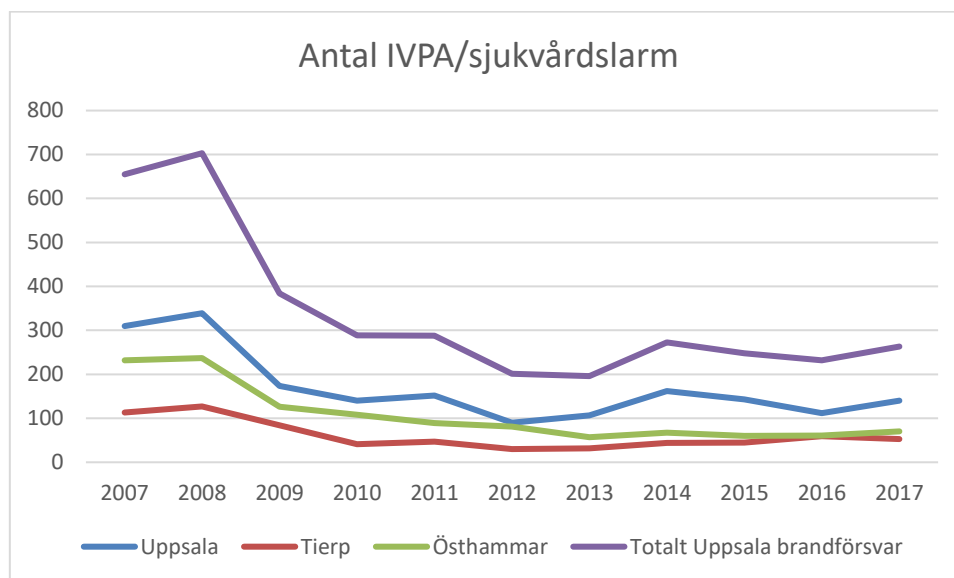
De flesta utsläppen inträffar dagtid mellan cirka klockan 07 och 17. De flesta utsläppen inträffar i perioden april till september.

7.7 IVPA/Sjukvårdslarm

IVPA/sjukvårdslarm är inte något som brandförsvaret enligt lag har ansvar för att utföra. Analysen omfattar ändå dessa larm eftersom det sedan länge ansetts som ett viktigt uppdrag i organisationen, och eftersom larmen utgör en stor andel av brandförsvarets larm.

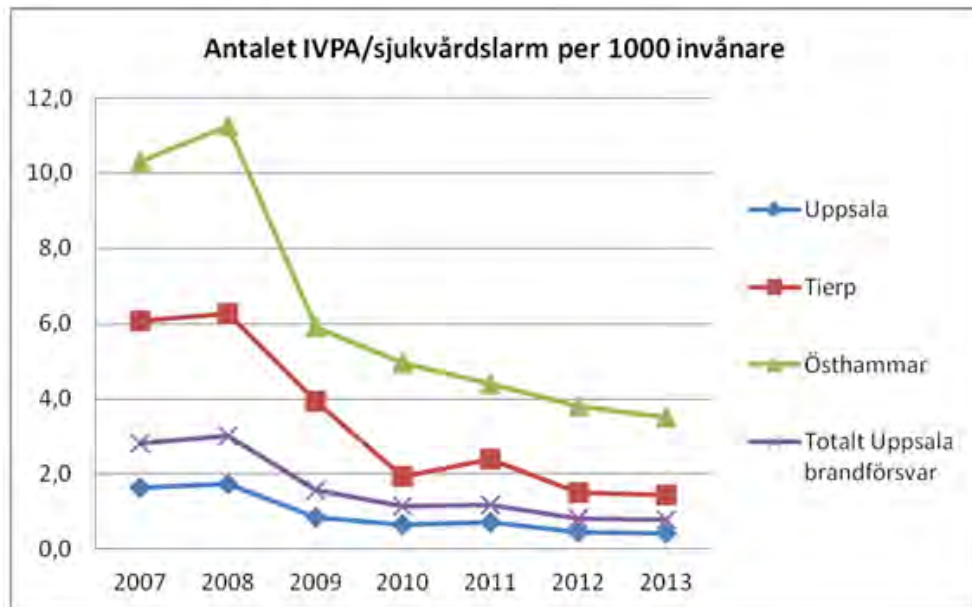
IVPA är förkortning för "I Väntan På Ambulans". Med IVPA/sjukvårdslarm avses insatser som Uppsala brandförsvaret utför åt landstinget med landstinget som huvudman. Brandpersonal med delegation att utföra uppdrag åt landstinget åker ut för att vidta livsuppehållande åtgärder (prio 1) tills ambulans anländer och tar över insatsen. Att det finns två benämningar beror enligt SOS på att det finns en otydlighet i nomenklatur vid registrering av insatsen. Sedan hösten 2013 åker även heltidsstyrkorna på denna typ av larm, vilket troligen delvis kan förklara att minskningen av antalet larm har upphört.

Det är stor skillnad på antalet IVPA/sjukvårdslarm mellan kommunerna. Tierp och Östhammar har ungefär lika många larm per år medan Uppsala har något fler, se figur 7.7.1. Av figuren framgår tydligt att antalet larm av denna typ har minskat mycket kraftigt sedan 2007. Då genomfördes 655 insatser i de tre kommunerna. 2017 var antalet insatser 263 st. Det är något fler än lägstanivån 2013 då 196 insatser genomfördes. Anledningen till minskningen är att Region Uppsala har ändrat kriterierna för dessa insatser.

Figur 7.7.1. Antalet IVPA/sjukvårdslarm per kommun. *Källa: IDA.*

Räknat per 1000 invånare har antalet IVPA/sjukvårdslarm minskat mycket kraftigt för framförallt Östhammar och Tierp, se figur 7.7.2. Sett till invånarantalet hade framförallt Östhammar ett mycket stort antal larm av denna typ 2007 - 2008.

Figur 7.7.2. Antalet IVPA/sjukvårdslarm per kommun och 1000 invånare. *Källa: IDA.*

Insatserna är relativt jämnt fördelade över året. Antalet ökar något under helgerna, fredag – söndag. Majoriteten av insatserna sker mellan kl 09 och 22.

Av figur 7.7.3 till 7.7.5 framgår var IVPA/sjukvårdslarm inträffat under 2016 - 2017. Av figurerna framgår att majoriteten inträffar i eller i anslutning till tätort. Många insatser är dock ute i glesbygden, detta gäller alla tre kommuner.

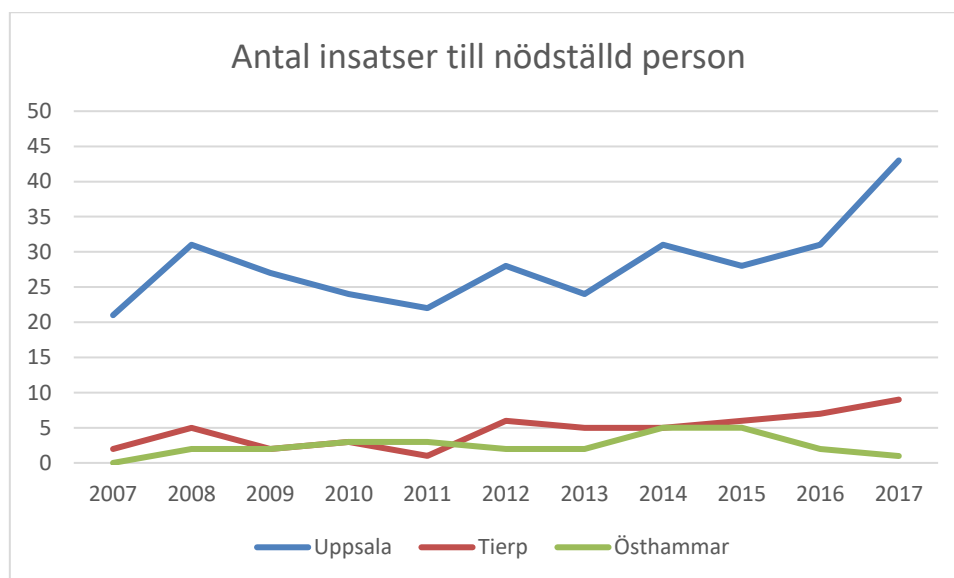
Figur 7.7.3. Kartan visar var IVPA/sjukvårdslarm skett i Östhammars kommun under perioden 2016 - 2017. *Källa: Daedalos.*

7.8 Övrigt

Det finns många andra typer av insatser som brandförsvaret årligen hanterar. I detta kapitel beskrivs några av de som bedöms ha stor påverkan på brandförsvarets verksamhet.

7.8.1 Nödställd person

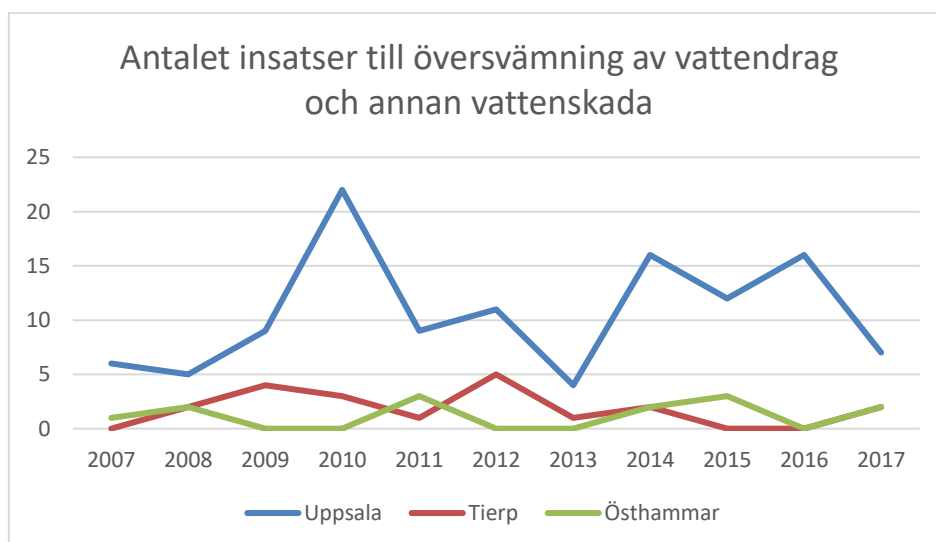
Årligen hanterar Uppsala brandförsvär cirka trettioåtalet larm till nödställd person, se figur 7.8.1. Trenden är ökande i Uppsala och Tierp. Detta kan exempelvis vara arbetsplatsolyckor och suicid. Antalet insatser är som lägst under perioden november till februari. De flesta insatserna inträffar mellan klockan 09 på morgonen fram midnatt.

Figur 7.8.1. Antalet insatser till nödställd person. Källa: IDA.

7.8.2 Översvämning

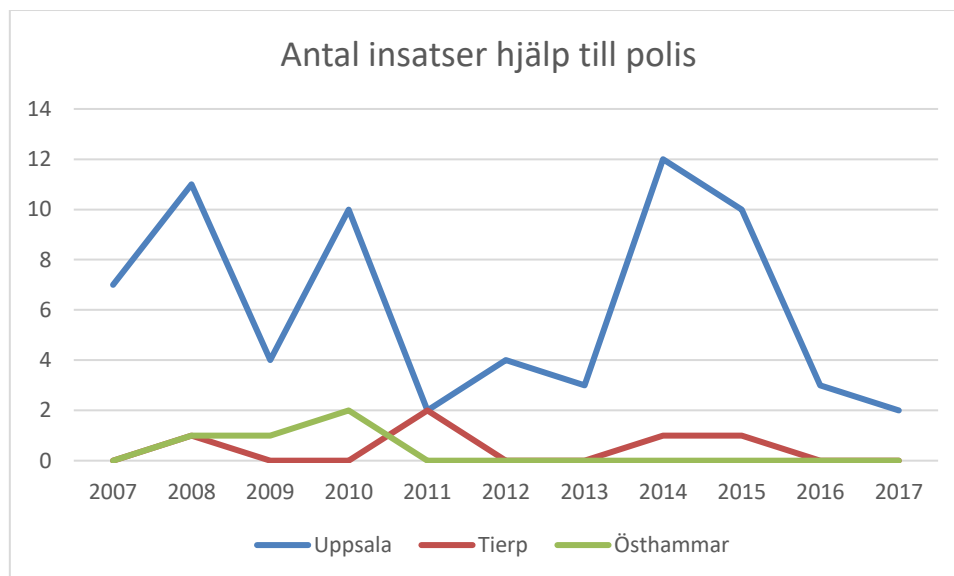
Årligen hanterar Uppsala brandförsvär cirka tio till tjugo larm till översvämning av vattendrag eller annan vattenskada, se figur 7.8.2. Flest insatser inträffar under sommarmånaderna.

Figur 7.8.2. Antalet insatser till översvämning av vattendrag och annan vattenskada. Källa: IDA.

7.8.3 Hjälp till polisen

De flesta insatser som har varit hjälp till polisen har varit i Uppsala, se figur 7.8.3. Hjälp till polisen kan exempelvis vara vid insatser vid bombhot.

Figur 7.8.3. Antalet insatser som varit hjälp till polisen. Källa: IDA.

7.9 Referenstagning ur Öppna Jämförelser

Öppna Jämförelser för Trygghet och Säkerhet är en årligen utkommande skrift från Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). I den jämförs ett antal olika nyckeltal på trygghetsområdet för landets samtliga kommuner. Där är också kommunerna indelade i olika kommunkategorier för att möjliggöra mer likvärdiga jämförelser. Sedan föregående handlingsprogram har SKL gjort om dessa kommunkategorier. Slutligen framräknas också ett ”modellberäknat värde” som en bedömning av var kommunen borde ligga utifrån bland annat geografi, demografi och socioekonomiska faktorer. Därmed kan också en grov uppskattning göras av hur den aktuella kommunen förhåller sig till andra med liknande förutsättningar. Slutligen anges kommunens värde i förhållande till det nationella snittet. Ett grönt värde anger att kommunen ligger bland de bästa 25% i landet, ett gult värde att kommunens utfall ligger i mittfältets 50% medan ett rött värde ligger i de sämsta 25%.

Analysen har begränsats till två indikatorer: *personskador* och *utvecklade bränder i byggnad*. Kategorierna definieras av SKL på följande sätt:

- **Personskador:** Antal sjukhusvårdade (inskrivna på sjukhus minst ett dygn) till följd av oavsiktliga skador (olyckor). Den skadade personen hänförs i patientregistret till sin folkbokföringskommun, oavsett i vilken kommun skadan skett.
- **Brand i byggnad:** Med byggnad menas såväl bostäder som allmänna byggnader, industribyggnader mm. Med utvecklad brand avses sådana insatser där det fortfarande brinner när räddningstjänsten anländer eller där branden spridit sig utanför startföremålet.

Tillsammans ger de båda indikatorerna rimligtvis en antydning av hur kommunens skyddsnivå mot olyckor förhåller sig. All data är hämtad från rapporten *Öppna jämförelser 2017*. Datan bygger på statistik från MSB för åren 2014 till 2016.

7.9.1 Tierp

Tierps kommun definieras som *pendlingskommun nära större stad* och jämförs därmed med kommuner som Gnesta, Hallsberg, Knivsta, Landskrona och Strängnäs. Tidigare har Tierp tillhört gruppen *varuproducerande kommuner* (ex Arboga, Fagersta, Karlskoga och Oxelösund).

Personskador				
Antal sjukhusvårdade till följd av olyckor per 1000 invånare	Jämfört med förra årets rapport	Avvikelse från modellberäknat värde	Utveckling mellan tidsperioderna 2001–2013 och 2011–2013. Förändring i procent.	Medelvärde i typkommunen
10,4	Oförändrat	Färre än	-15	10,7
Utvecklade bränder i byggnad				
Antal utvecklade bränder i byggnad per 1000 invånare	Jämfört med förra årets rapport	Avvikelse från modellberäknat värde	Utveckling mellan tidsperioderna 2001–2013 och	Medelvärde i typkommunen

			2011–2013. Förändring i procent.	
0,68	Minskat (från 2012, då 0,83)	Fler än	Uppgift saknas ¹⁵	0,52

Personskadorna ligger något lägre än väntat och har utvecklats positivt över tid. Brand i byggnad har minskat jämfört med datan från föregående riskanalys men ligger fortfarande högt över typvärdet för kommunen. Viktigt att notera är att antalet händelser per år är få, vilket innebär att ett fåtal fler eller färre händelser kan ha relativt stor påverkan på värdet. Det finns inget i denna statistik som motsäger andra uppgifter i riskanalysen.

7.9.2 Uppsala

Uppsala kommun definieras som *större stad* tillsammans med städer som Linköping, Norrköping, Västerås och Örebro.

Personskador				
Antal sjukhuskadade till följd av olyckor per 1000 invånare	Jämfört med förra årets rapport	Avvikelse från modellberäknat värde	Utveckling mellan tidsperioderna 2001–2013 och 2011–2013. Förändring i procent.	Medelvärde i typkommunen
7,1	Oförändrat	Färre än	-27	10,0
Utvecklade bränder i byggnad				
Antal utvecklade bränder i byggnad per 1000 invånare	Jämfört med förra årets rapport	Avvikelse från modellberäknat värde	Utveckling mellan tidsperioderna 2001–2003 och 2011–2013. Förändring i procent.	Medelvärde i typkommunen
0,39	Minskat (från 2012, då 0,59)	Fler än	Uppgift saknas ¹⁷	0,39

Personskadorna ligger lågt jämfört med medelvärdet för typkommunen. Antalet utvecklade bränder i byggnad är samma som medelvärdet i typkommunen. Värdet ligger dock något högt och avviker från det modellberäknade värdet. Uppgifterna förefaller stämma med den bild som övrig statistik i analysen ger.

7.9.3 Östhammar

Östhammars kommun definieras som *lågpendlingskommun nära större stad* och jämförs därmed med kommuner som Enköping, Motala, Sala, Uddevalla och Nässjö. Tidigare har

¹⁵ Har slutat redovisas i *Öppna jämförelser*

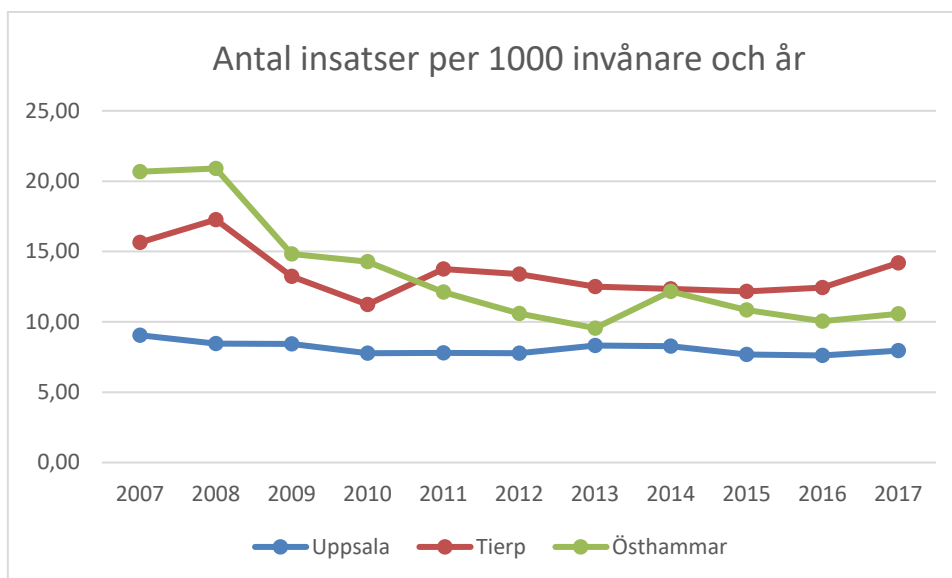
Östhammar tillhör gruppen *turism- och besöksnäringkommun* (ex Borgholm, Malung-Sälen, Norrtälje och Åre).

Personskador				
Antal sjukhuskadade till följd av olyckor per 1000 invånare	Jämfört med förra årets rapport	Avvikelse från modellberäknat värde	Utveckling mellan tidsperioderna 2001–2013 och 2011–2013. Förändring i procent.	Medelvärde i typkommunen
8,7	Oförändrat	Färre än	-29	12,0
Utvecklade bränder i byggnad				
Antal utvecklade bränder i byggnad per 1000 invånare	Jämfört med förra årets rapport	Avvikelse från modellberäknat värde	Utveckling mellan tidsperioderna 2001–2013 och 2011–2013. Förändring i procent.	Medelvärde i typkommunen
0,71	Ökat (från 2012, då 0,47)	Fler än	Uppgift saknas	0,59

När det gäller personskador ligger Östhammar bra till i jämförelsen. Personskadorna ligger under modellberäknade värdet och under typvärdet i kommunen. För utvecklade bränder i byggnader har antalet ökat sedan föregående analys. Utvecklade bränder i byggnader ligger över både modellberäknat värde och över typvärdet i kommunen. Det bör noteras att antalet bränder har inte ökat i Östhammar. Däremot har antalet bränder där det fortfarande brinner vid brandförsvarets ankomst ökat. Viktigt att notera är att antalet händelser per år är få, vilket innebär att ett fåtal fler eller färre händelser kan ha relativt stor påverkan på värdet.

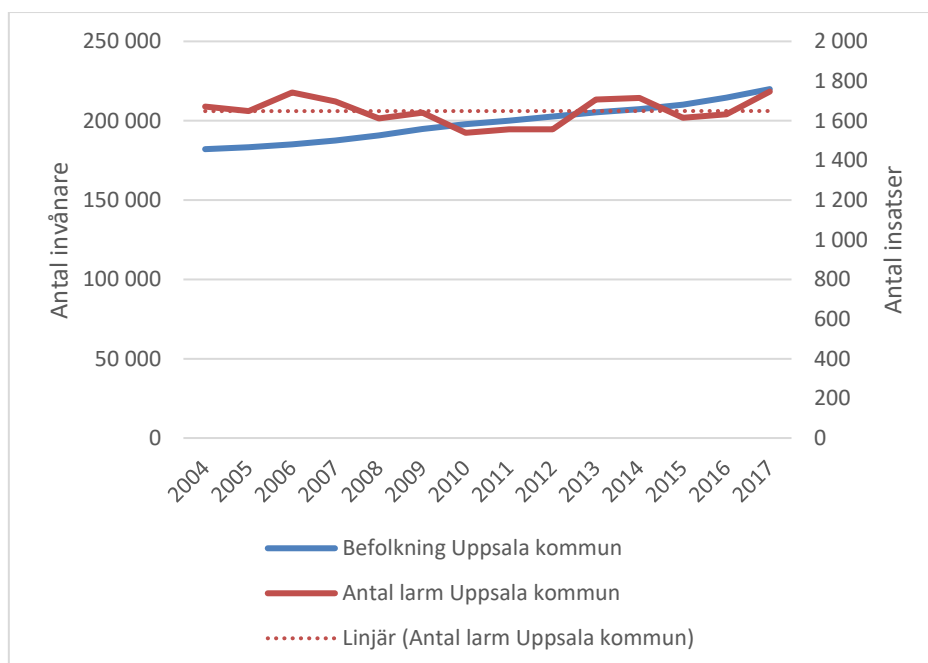
7.10 Slutsatser

Uppsala kommuns befolkning har vuxit kraftigt i de senaste decennierna. Mellan 2007 och 2017 växte kommunen med nästan 38 000 invånare. Prognosen är att befolkningstillväxten kommer att fortsätta kommande decennier. Av denna anledning är det av intresse att beröra hur detta kommer påverka brandförsvarets insatser. För respektive insattyp i riskanalysen är antalet insatser per 1000 invånare plottat, se figur 7.10.1 nedan. För Uppsala kommun är detta i stort sett oförändrat från år till år (strax under åtta insatser per 1000 invånare) även om det varierar något mellan olika typer av insatser. Motsvarande tycks gälla även för Tierp och Östhammars kommuner, även om svängningarna är något större för dessa kommuner. Det kan bero på att antalet insatser är förhållandevis få i jämförelse med Uppsala och mindre ökning/minskningar mellan enskilda år då får större påverkan. Den stora minskningen fram till 2010 beror på stora minskningar i antalet sjukvårdslarm/IVPA, se kapitel 7.7.

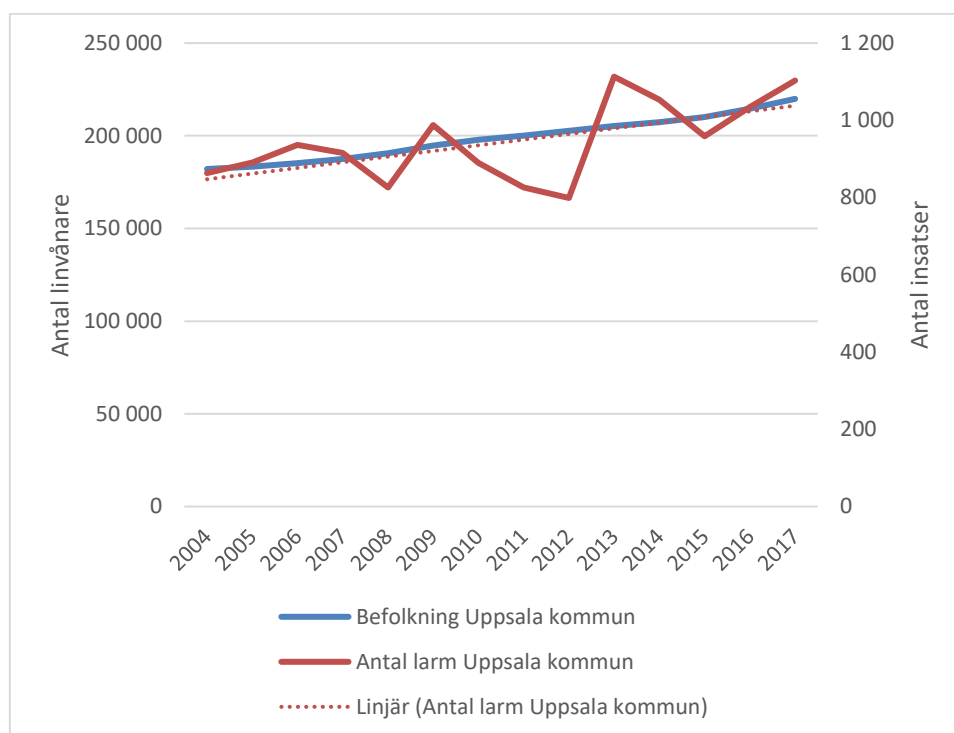

Figur 7.10.1. Antal räddningsinsatser per år i relation till befolkningsutvecklingen i Uppsala kommun. *Källa: IDA och SCB*

I figur 7.10.2 nedan är antalet insatser plottat mot befolkningsutvecklingen i Uppsala kommun. I figur 7.10.3 är antalet insatser (IVPA/sjukvårdslarm och automatlarm, ej brand borträknat) plottat på motsvarande sätt. Av dessa figurer framgår att över tid tycks antalet insatser korrelera relativt väl mot befolkningsutvecklingen (för figur 7.10.2 åtminstone från 2010 då minskningen i sjukvårdslarm upphörde), vilket också bekräftar att antalet insatser per 1000 invånare i stort sett är konstant. Detta blir särskilt tydligt i figur 7.10.3 där automatlarm, ej brand och sjukvårdslarm/IVPA är bortplockat. Om Uppsala kommuns befolkning ökar med 135 000 invånare bedöms således också antalet insatser som brandförsvaret genomför öka.

Figur 7.10.2. Antal räddningsinsatser per år i relation till befolkningsutvecklingen i Uppsala kommun. Källa: IDA och SCB.

Figur 7.10.3. Antal räddningsinsatser per år i relation till befolkningsutvecklingen i Uppsala kommun, exklusive larmkategorierna *automatiska brandlarm, ej brand* och *sjukvårdslarm/IVPA*. Källa: IDA och SCB.

Tierps och Östhammars kommuner sticker ut negativt i kategorin *brand i byggnad*. I en jämförelse med liknande kommuner i landet (*pendlingskommun nära större stad* för Tierp och *lågpendlingskommun nära större stad* för Östhammar) ligger båda kommuner högt. Utvecklingen i Tierp och Östhammar bör hållas under uppsikt.

Under perioden 2007 - 2017 omkom 30 personer i brand. För de bränder där fördjupad statistik finns att tillgå (bränder som inträffat innan 2015) så var 22 av 24 personer män. Minst sju av dem (troligen fler; mörkertalet är stort) hade någon form av funktionshinder (fysiskt och/eller psykiskt). Män är överrepresenterade i all olycksstatistik från tidig ålder (undantaget ridolyckor)¹⁶ och nationellt har fördelningen av antalet omkomna i brand legat på omkring 75% män och 25% kvinnor. Som konstaterats har dödsbränder också inträffat utanför tätorterna. Äldre män med funktionshinder, boendes på landsbygd löper alltså betydligt större risk att omkomma i brand än genomsnittet.

Trafikolyckorna har ökat i antal de senaste åren, särskilt i Tierps och Uppsala kommuner. Däremot har antalet omkomna och framför allt skadade i trafikolyckor sjunkit de senaste åren. Säkrare bilar och säkrare vägar kan sannolikt vara bidragande orsaker. Mötesfria landsvägar

¹⁶ Källa: Föreläsning på Försvarshögskolan, februari 2015, Thomas Gell, MSB.

minskar risken för frontalkollisioner där risken för svåra skador är stor, och ökad mängd rondeller minskar också risken för kollisioner som leder till personsador.

8 KOMMUNINVÅNARNAS NIVÅ PÅ SKYDDET

Detta kapitel beskriver kommuninvånarnas nivå på brandskyddet. Detta görs utifrån statistik över brandvarnarförekomst vid skorstensfejarmästarnas brandskyddskontroller samt MSB:s och SCB:s enkätundersökning Trygghet och säkerhet.

8.1 Sotningsenkäter

Vid brandskyddskontrollen genomför skorstensfejarmästaren även kontroll av om brandvarnare finns i bostaden och om den fungerar. Dessa kontroller har skett i småhus. Totalt har 10 689 kontroller genomförts. Kontrollerna har genomförts av olika företag då det är olika företag som genomför brandskyddskontroll på brandförsvarets uppdrag. Antalet genomförda kontroller och tidsperiod för kontrollerna varierar mellan kommunerna. Av dessa anledningar bör resultaten tolkas med viss försiktighet.

Tabell 8.1 Resultat av sotarnas kontroller av brandvarnarförekomst och funktion. Kontroller under perioden 2016 – november 2018.

	Andel som har brandvarnare som fungerar	Andel som har brandvarnare men fungerar ej	Andel som saknar brandvarnare
Tierp	85 %	5 %	10 %
Uppsala	89 %	7 %	4 %
Östhammar	88 %	12 % ¹	

¹Siffran omfattar kontroller med anmärkning. Anmärkning kan vara att brandvarnare finns men fungerar ej eller att brandvarnare saknas helt.

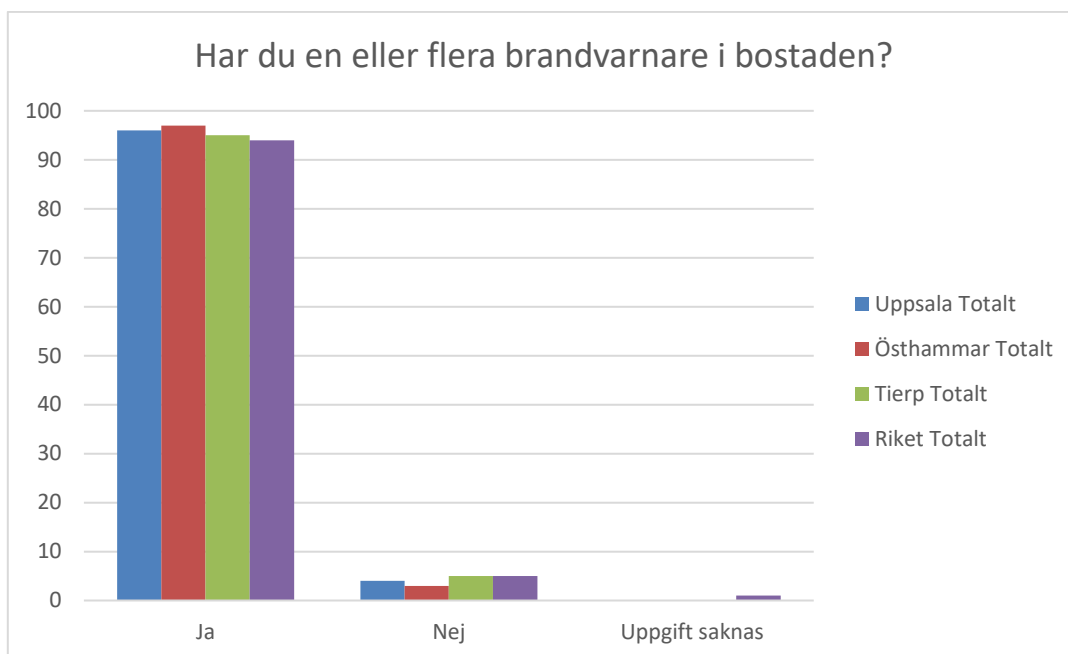
Av tabell 8.1 framgår att vid 85 – 89 % av kontrollerna finns fungerande brandvarnare. Tierp har lägst andel som har brandvarnare som fungerar.

8.2 Trygghet och säkerhet

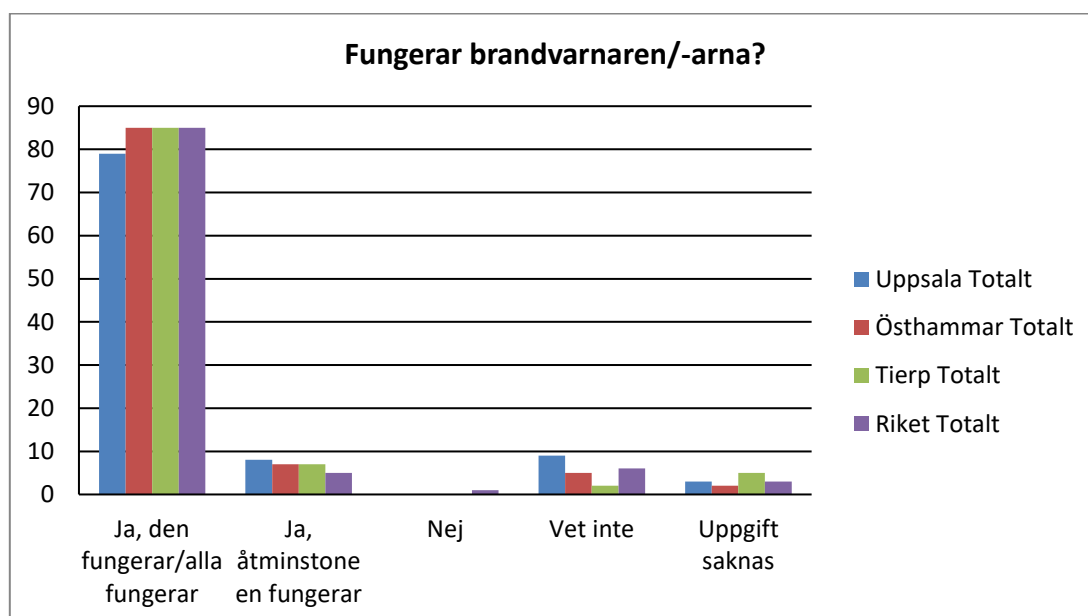
Under vintern 2014 genomförde Myndigheten för samhällsskydd och beredskap tillsammans med SCB en statistisk enkätundersökning om trygghet och säkerhet. Undersökningen genomfördes i två delar, en nationell del och en kommunal del. I den kommunala delen gjordes ett slumpmässigt urval av 600 personer per kommun i åldrarna 18 till 79 år. Resultaten räknades upp för att avse hela befolkningen i respektive kommun.

Över hälften, oavsett kommun i Uppsala brandförsvars område, uppger att de aldrig eller mycket sällan är oroliga för att drabbas av brand. Cirka 30 - 35 % anger att de är oroliga ibland.

I alla tre kommuner har 95 – 97 % av invånarna angett att de har en eller fler brandvarnare i sin bostad, se figur 8.2.1. I både Tierp och Östhammar har 85 % uppgett att samtliga brandvarnare fungerar, motsvarande siffra för Uppsala är 79 %. Denna skillnad är statistiskt säkerställd. I Uppsala uppger 8 % att minst en brandvarnare fungerar, i både Tierp och Östhammar uppger 8 % samma sak, se figur 8.2.2.

Tabell 8.2.1. Resultat av brandvarnarförekomst från undersökningen *Trygghet och säkerhet*.

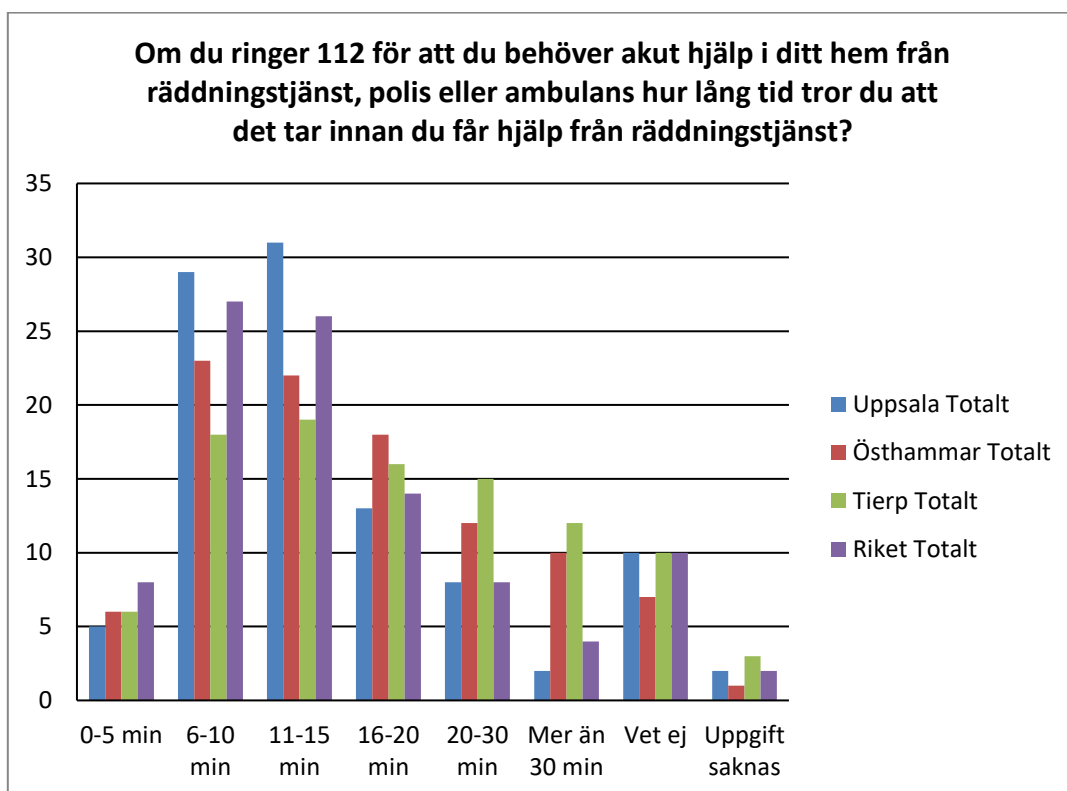
Figur 8.2.2. Resultat om brandvarnarnas funktion från undersökningen *Trygghet och säkerhet*.

I Uppsala uppger 27 % att de aldrig kontrollerar sin brandvarnare. Motsvarande siffra i Tierp och Östhammar är 9 % respektive 16 %. Skillnaden mellan Tierp/Östhammar och Uppsala är statistiskt säkerställd. Cirka 50 % i alla tre kommuner kontrollerar brandvarnarna mer sällan än varannan månad.

I Tierp och Östhammar uppger 12 % respektive 14 % att de inte har tillgång till något släckredskap (exempelvis handbrandsläckare, brandfilt eller vattenslang). Motsvarande siffra i Uppsala är 32 %. Denna skillnad är statistiskt säkerställd.

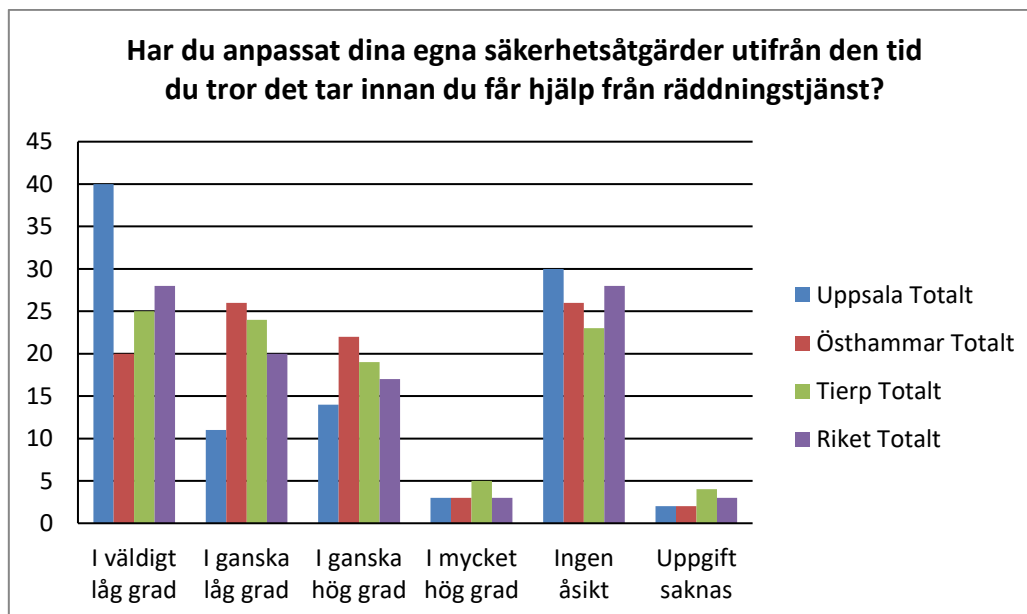
Över 80 % av invånarna, oavsett kommun, uppger att de känner ganska eller mycket stort förtroende för räddningstjänsten.

Uppsalaborna tror i högre utsträckning än invånare i Tierp och Östhammar att tiden från att de larmar 112 till dess att de tror att de får hjälp av räddningstjänsten är kort, se figur 9.2.3. Invånare i Tierp och Östhammar anger i högre grad än Uppsalabor längre tider till dess att de får hjälp av räddningstjänsten.

Figur 8.2.3. Hur respondenterna svarat på frågan hur lång tid de tror att det tar att få hjälp från brandförsvaret. *Källa: Trygghet och säkerhet 2014.*

I Uppsala anger 40 % att de anpassat sina egna säkerhetsåtgärder i väldigt låg grad utifrån tiden de tror att det tar innan de får hjälp av räddningstjänsten. Motsvarande siffra för Östhammar är 20 % och för Tierp 25 %, se figur 8.2.4. Skillnaden mellan Uppsala och Tierp/Östhammar är statistiskt säkerställd. Ungefär två tredjedelar av invånarna anser att de har ganska eller mycket stor möjlighet att påverka sin säkerhet när det gäller brand, oavsett vilken kommun de bor i.

Figur 8.2.4. Hur respondenterna svarat på frågan i vilken mån de anpassat sina egna säkerhetsåtgärder utifrån den tid de tror att det tar att få hjälp. Källa: *Trygghet och säkerhet 2014*.

Ungefär hälften av invånarna i kommunerna uppger att de saknar kunskap om var de ska vända sig för att få information om det inträffar en allvarlig händelse eller kris.

Uppsalaborna saknar i större utsträckning än invånarna i Tierp och Östhammar utrustning för att klara sig vid långvariga avbrott i el-, vatten eller värmeförsörjningen. I Tierp och Östhammar uppger cirka 60 % att de har tillgång till reservkök (exempelvis vedspis, sprit- eller gasolkök). I Uppsala uppger 36 % samma sak. Skillnaden är statistiskt säkerställd.

Cirka 20% i Östhammar och Tierp uppger att de saknar dunkar att hämta vatten i, samma siffra för Uppsala är 50 %. Skillnaden är statistiskt säkerställd. Ungefär hälften uppger att de inte har tillgång till batteridriven radio med extra batterier. En övervägande majoritet anser att de har liten eller mycket liten möjlighet att påverka sin egen situation vid elavbrott eller avbrott i dricksvattenförsörjning som varar längre än 24 timmar.

I Uppsala uppger 35 % av respondenterna att de bor i småhus, motsvarande siffra för Tierp och Östhammar är 67 % respektive 74 %. 55 % av respondenterna i Uppsala uppger att de bor i lägenhet. Motsvarande är 18 % i Östhammar och 25 % i Tierp.

8.3 Slutsatser av sotarenkäterna och *Trygghet och säkerhet*

- Det kan konstateras en skillnad i brandvarnarförekomst mellan sotarenkäterna och *Trygghet och säkerhet*. Man bör vara försiktig vid jämförelse resultaten från sotarenkäterna med resultaten från *Trygghet och säkerhet* då undersökningarna genomförts på olika sätt och omfattar olika urval. Det som dock kan konstateras är att en inte försumbar andel av kommuninvånarna saknar brandvarnare, och där det finns är det många som inte fungerar. Hur stor andel detta utgör varierar dock beroende på undersökning.

- En tredjedel i Uppsala uppger att de helt saknar släckutrustning. I Tierp och Östhammar är förekomsten av släckutrustning hos kommuninvånarna betydligt högre. Detta skulle delvis kunna förklaras i att en större andel bor i småhus i dessa kommuner.
- Respondenter boende i Uppsala kommun tror att de får hjälp från brandförsvaret snabbare än respondenter boendes i Tierp och Östhammars kommuner. Respondenterna i Uppsala har anpassat sina egna säkerhetsåtgärder i lägre omfattning än respondenter i övriga kommuner. Detta skulle delvis kunna förklaras av att större andel av respondenterna bor i lägenhet i Uppsala än i övriga kommuner.

9 STORA OÖNSKADE HÄNDELSE

Denna del av riskanalysen är en kvalitativ analys av stora oönskade händelser med stora konsekvenser. Händelserna inträffar så pass sällan att tillförlitlig statistik saknas. Av denna anledning görs en kvalitativ bedömning.

Identifiering av scenarier, och bedömning av dessa har genomförts vid intern workshop inom brandförsvaret. Identifiering av scenarier har genomförts bland annat utifrån föregående handlingsprogramms riskanalys och Länsstyrelsen i Uppsala läns risk och sårbarhetsanalys för Uppsala län. Scenarier som inte nödvändigtvis innebär räddningstjänst enligt LSO analyseras också, då dessa bedöms antingen påverka brandförsvarets förmåga eller är händelser där brandförsvaret förväntas ha en viktig roll i hanteringen. Scenarierna analyseras utifrån att de inträffar i Uppsala brandförsvars geografiska område alternativt i dess närhet så att de påverkar Uppsala brandförsvars område. Givetvis kan även andra händelser i omvärlden påverka, exempelvis Tsunamin, Estoniaolyckan m. fl.

För varje scenario har sannolikheten, konsekvensen och den framtida utvecklingen (trenden) bedömts. Bedömning har gjorts utifrån följande parametrar:

Sannolikhet

Låg	Förväntas kunna inträffa mer sällan än vart 50:e år inom Uppsala brandförsvars geografiska område
Medel	Förväntas kunna inträffa inom 50 år inom Uppsala brandförsvars geografiska område
Hög	Förväntas kunna inträffa inom 10 år inom Uppsala brandförsvars geografiska område

Konsekvens

Liten	Enstaka dödsfall och/eller liten påverkan på samhällsviktiga funktioner och/eller miljö
Medel	Tiotalet dödsfall och/eller påverkan på samhällsviktiga funktioner och/eller miljö
Stor	Fler än tio dödsfall och/eller stor påverkan på samhällsviktiga funktioner och/eller miljö

Trend

↘	Minskande
→	Oförändrad
↗	Ökande

9.1 Bränder med risk för stora personskador eller stora egendomsförluster

I detta avsnitt beskrivs risker för bränder som kan ge stora personskador eller där stora värden kan gå förlorade. Då sådana bränder är sällsynta går det inte att dra några slutsatser från insatsstatistik.

9.1.1 Brand med omfattande personskador

Inom Uppsala brandförsvars geografiska område finns ett stort antal samlingslokaler som rymmer fler än 150 personer. Det kan röra sig om stora varuhus och köpcentra, restauranger, danslokaler, biografteatrar, konferensanläggningar, nationer knutna till universitet och kyrkor. En brand i en samlingslokal kan – förutsatt att någon del av det tekniska och/eller

organisatoriska brandskyddet inte fungerar – orsaka stora personskador. Branden i Göteborg 1998 där 63 ungdomar omkom och många skadades är ett exempel på vad som kan hända när för många människor vistas i en lokal där utrymningsvägar dessutom blockerats.

I området finns även stora sjukhus och många vårdanläggningar med personer som är i behov av assistans om en brand skulle uppstå.

Risken för brand med stora personskador bedöms som:

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Låg	Stor	Oförändrad

9.1.2 Brand med omfattande egendomsskador

Många kulturhistoriska byggnader har värden som vore oersättliga om de förstördes vid en brand. Domkyrkan, Carolina Rediviva och Gustavianum är tre exempel på byggnaders med mycket stora historiska värden. I tätorterna finns också gammal stadsbebyggelse, universitetsbyggnader, kyrkor och rådhus, och på landsbygden finns slott och herrgårdar. Om en brand skulle utvecklas i någon av dessa kulturbyggnader är det möjligt att branden får en spridning som är svår att stoppa på grund av byggnadens ålder och konstruktion. Stora värden riskerar då att förloras för alltid.

Det finns också en mängd stora jordbruk och lantbruk med omfattande verksamhet och stora djurbesättningar inom Uppsala brandförsvars geografiska område. En brand kan orsaka förlust av många djur och stora materiella värden.

Risken för brand med stora egendomsskador bedöms som:

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Hög	Liten	Oförändrad

Även om konsekvensen för den enskilda verksamheten eller fastighetsägaren kan vara stor, så bedöms den samhälleliga konsekvensen som liten. Historiskt har det inträffat flera storbränder i Uppsala brandförsvars geografiska område, exempelvis Saluhallsbranden, branden i Torvklan på Värmeverket och branden i Centralbadet. 2014 inträffade en större ladugårdsbrand där flera byggnader brann ner och 2018 brann Gottsundaskolan.

9.2 Olycka i kärnteknisk anläggning

Med kärnteknisk anläggning avses anläggning för utvinning av kärnenergi, anläggning där självunderhållande kärnreaktion kan ske, anläggning för hantering och bestående förvaring av kärnämnen samt anläggning för hantering, lagring och slutförvaring av kärnavfall.

Forsmarks Kärnkraftverk drivs av Forsmarks Kraftgrupp (FKA) och ägs av Vattenfall AB.

I Statens kärnkraftsinspektion (numer Strålsäkerhetsmyndigheten) risk- och sårbarhetsanalys år 2004 bedöms konsekvenserna av ett antal olika nukleära och radiologiska hot. Enligt analysen skulle ett plötsligt uppkommet haveri i Forsmarks kärnkraftverk kunna orsaka stora utsläpp av radioaktiva ämnen. Scenariot förutsätter både att det uppstår en serie av fel i de tekniska systemen, och att tekniken för att begränsa utsläppet inte fungerar. Beroende på bland annat vindriktning, nederbörd och årstid kan ett stort utsläpp orsaka dödsfall närmast kraftverket på

grund av strålning, samt hundratals strålskadade personer. Inom fem kilometer från kärnkraftverket kan barn få akuta skador. Områden inom några mils radie skulle kunna bli obeboeliga i mer än 10 år.

Ett liknande haveri, men där tekniken för att begränsa utsläppet fungerar, skulle inte orsaka några akuta strålskador i omgivningen. Personal vid kärnkraftverket skulle dock kunna drabbas av akuta strålskador. Risk för sköldkörtelcancer hos barn på upp till 15 kilometers avstånd från kraftverket skulle föreligga.

Ett plötsligt uppkommet haveri i Forsmarks kärnkraftverk skulle innebära stora konsekvenser för hela länet och allvarligt påverka samhällets funktionsförmåga. Sannolikheten för en allvarlig olycka vid kärnkraftverket bedöms som låg, men de stora konsekvenserna vid eventuell olycka gör att risken måste beaktas.

Svensk Kärnbränslehantering AB, SKB, hanterar radioaktivt avfall från kärnkraftverket.

Det radioaktiva avfallet från Forsmark består till största delen av låg- och medelaktivt driftavfall. Avfallet slutförvaras i underjordiska berggrum i SKB:s anläggning i Forsmark. Anläggningen kallas SFR, Slutförvaret för kortlivat radioaktivt avfall. Avfallet är förpackat i behållare av plåt eller betong och förvaras på drygt 50 meters djup i urberget. Blir planerna för anläggning av slutförvar av kärnbränsle verklighet tillkommer risker såväl under byggnationen av undermarksanläggningen som vid drift.

Använt kärnbränsle utgör en mindre del av avfallsmängden, men är den farligaste. Det använda bränslet strålskärmas och kyls under hantering, transport och förvaring. Bränslet transporteras med fartyget m/s Sigrid till Oskarshamn där det mellanlagras i väntan på slutförvar.

SKB har ansökt om tillstånd för att få bygga slutförvar för kärnbränsle i Forsmark. Ansökan ligger nu hos Strålskyddsmyndigheten och Mark- och miljödomstolen. Prövningen kommer att ta flera år. Slutgiltigt beslut fattas av regeringen, men först efter att Östhammars kommun sagt ja eller nej. Slutförvaret är tänkt att placeras strax söder om Forsmarks Kärnkraftverk, nere i berget på ca 500 m djup. Bygget av anläggningen kan påbörjas i början av 2020-talet.

I anläggningen för slutförvar av kortlivat radioaktivt avfall finns viss risk för personolyckor och brand i fordon eller utrustning. Insats i rökfylld undermarksanläggning ställer stora krav på brandförsvarets förmåga.

Blir planerna för anläggning av slutförvar av kärnbränsle verklighet tillkommer risker såväl under byggnationen av undermarksanläggningen som vid drift.

M/S Sigrid är SKB:s specialbyggda fartyg för transport av radioaktivt avfall. Ett par gånger per år angör Sigrid Forsmarks hamn för lossning av driftavfall och lastning av använt kärnbränsle. Vid lastning och lossning kör terminalfordon in i lastrummet via en ramp och lastar och lossar transportbehållare. Transportbehållarna har konstruerats för att passa den typ av avfall de ska frakta och tål stora påfrestningar. Vid en eventuell olycka behåller behållarna sina strålskärmande egenskaper.

Den samlade risken för en olycka i en kärnteknisk anläggning bedöms som:

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Låg	Stor	Oförändrad

9.3 Komplicerade utsläpp av farliga ämnen

Beteckningen CBRNE är en förkortning av flera olika ord som var och ett står för en oönskad händelse med farliga ämnen. De händelser som syftas på är kemiska, biologiska, radiologiska, nukleära eller explosiva händelser:

- C-händelse: spridning av kemiska ämnen eller toxiner. Detta kan ske antingen genom en olycka vid transport av farligt gods, lagring eller tillverkning av kemikalier eller avsiktlig spridning genom terrorism eller annan kriminalitet.
- B-händelse: spridning sker av sjukdomsalstrande mikroorganismer. Detta kan bero på antingen naturlig spridning eller på en olycka som förorsakar spridning av smittförande ämnen
- R-händelse: spridning av radioaktiva ämnen vid olycka utanför kärnteknisk anläggning, till exempel olycka vid transport
- N-händelse: spridning av radioaktiva ämnen vid olycka vid kärnteknisk anläggning.
- E-händelse: händelse med explosiva ämnen. Begreppet omfattar också bombhot.

Orsakerna till att CBRNE-händelser inträffar kan vara många. Utsläpp kan ske på grund av oavsiktliga olyckor vid hantering eller transport av ämnen, men också vid medvetet orsakade olyckor (terrorism eller annan kriminalitet). Händelserna kan få mycket allvarliga konsekvenser, både för den enskilde individen som drabbas och även samhället i allmänhet, och behovet av ett snabbt ingripande brukar vara stort.

Flera industrier som hanterar farliga ämnen finns inom Uppsala brandförsvars geografiska verksamhetsområde. Några berörs av Seveso-lagstiftningen och några klassificeras som farlig verksamhet enligt LSO. Dessa objekt beskrivs i kapitel 6.1. Farliga ämnen hanteras också inom sjukvård, vid forskning och produktionsindustri.

Inom Uppsala län finns många viktiga transportleder, och på vägar och järnvägar sker transporter med farliga ämnen. Farligt godstransporterna ska ske på rekommenderade vägar.

Dåvarande Räddningsverket genomförde mätningar av flödet av farligt gods på väg och järnväg under september månad år 2006. Nyare statistik finns inte tillgängligt. Mätningarna för 2006 visar att en stor andel farligt gods passerar genom Uppsala brandförsvars område, främst på E4:an och på ostkustbanan. Alla ämnesklasser förekommer, men brandfarliga vätskor dominerar. Exempelvis transporteras ca 3000 m³ flygbränsle från Gävle till Arlanda varje dygn. Utöver brandrisken skulle ett utsläpp av bränsle kunna orsaka svåra skador på miljön beroende på var utsläppet sker.

Transport av giftiga, kondenserade gaser sker i betydligt mindre omfattning. En olycka med påföljande läckage av exempelvis svaveldioxid eller ammoniak är dock den olyckstyp som skulle kunna orsaka omfattande personrisker, stora riskområden och omfattande utrymningar och avspärningar över flera dygn.

Farligt gods transporteras även till sjöss och via flyg. Dessa mängder är dock relativt små. Flygtransporterna sker till Arlanda och påverkar inte Uppsala såvida inte ett flyghaveri inom området inträffar. Trafiken på Ärna väntas öka kommande år, oavsett om planerna på civil flygtrafik förverkligas eller inte. Transporter till sjöss sker exempelvis genom radioaktivt gods till- och från Forsmarks hamn. Nukleära händelser berörs även särskilt i kapitel 9.2 och terrorism berörs i kapitel 9.8.

Detta scenario omfattar även oljepåslag till sjöss, exempelvis i samband med grundstötning av fartyg med efterföljande oljeutsläpp som drabbar nordupplandskusten.

Sannolikheten för ett komplicerat utsläpp av farliga ämnen bedöms som hög, det är inte otänkbart att det inträffar inom en tioårsperiod. Uppsala Brandförsvaret hanterade exempelvis under hösten 2017 ett omfattande utsläpp av drivmedel från ett tankfordon. Den samhällsliga konsekvensen avseende miljö och påverkan på samhällsviktiga funktioner vid denna typ av olycka bedöms som medel. Ett utsläpp på Uppsalaåsen skulle kunna förorena dricksvattnet vilket skulle innebära en påverkan på samhället. Ett komplicerat utsläpp av farliga ämnen kan under olyckliga omständigheter innebära många dödsfall, exempelvis vid ett utsläpp av giftig gas på järnvägen inne i Uppsala. Sannolikheten för detta bedöms dock som låg.

Den samlade bedömningen av risken för komplicerade utsläpp av farliga ämnen är:

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Hög	Medel	Oförändrad

9.4 Omfattande kommunikations- och transportolyckor

De risker för olyckor som Uppsala brandförsvaret har att ta hänsyn till förenade med väg-, järnväg-, båt- och flygtransporter är bland annat kollisioner, urspårning, avåkning samt fartygs- och flyghaveri. Även brand i eller utsläpp av farliga ämnen i samband med dessa transporter kan medföra stora konsekvenser, detta behandlas dock i kapitel 9.3.

E4 och ett antal riks- och länsvägar skär genom området. En masskadesituation, kökrock eller liknande olycka på dessa vägar medför med största sannolikhet en stor påfrestning. 2013 inträffade en omfattande krock på Tranarpsbron på E4 i Skåne. Krocken omfattade ett mycket stort antal fordon. En person omkom och ett stort antal personer skadades vid olyckan som även stängde av motorvägen i flera dygn. Vintern 2017 inträffade även en masskrock på E4 norr om Uppsala.

Såväl persontågstrafik som godstrafik sker med hög turtäthet både i nordsydlig riktning samt västöstlig riktning. Urspårning eller kollision på järnväg kan medföra svåra konsekvenser både med avseende på personskador och för miljön.

Genom Uppsala passerar 200 - 250 tåg varje dygn, och genom Tierp ca 120 tåg, enligt Trafikverket. Risken för svåra olyckor är liten men bör beaktas.

Flygtrafik till och från Arlanda och från försvarets anläggning på Ärna skulle kunna medföra stora personella skador och/eller omfattande materiella skador vid en olycka. Även helikoptertrafik till befintliga helikopterlandningsplatser, bland annat landningsplats på Akademiska sjukhuset, utgör en olycksrisk.

I norra delen av Uppsala brandförsvarets område finns det kuststräcka på cirka 10 mil. Såväl gods- som persontransporter passerar. Även i Fyrisån sker persontransporter.

Den samlade bedömningen av risken för omfattande kommunikationsolyckor är:

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Medel	Medel	Ökande

Sannolikheten för omfattande kommunikationsolyckor bedöms som medel och konsekvensen bedöms som medel. En allvarlig bussolycka av denna typ med sex omkomna inträffade 2007 länsväg 288. Trafikverkets prognoser visar att trafiken kommer att öka kraftigt, åtminstone fram till 2030. Av denna anledning bedöms att trenden för omfattande kommunikationsolyckor som ökande.

9.5 Naturrelaterade olyckor

9.5.1 Extremt väder

Extrema väderförhållanden kan vara plötsliga och våldsamma, till exempel ett häftigt öregn eller en storm. Extremt väder kan också förekomma när någon viss väderlek dominerar under en längre tid, till exempel en värmebölja eller ovanligt kallt väder. En längre period med torka eller ihållande regnväder kan också leda till extrema förhållanden. Långvarig torka kan påverka vattennivåerna vilket i sin tur kan påverka tillgången till vatten att använda för brandsläckning. Enligt SMHI kommer värmeböljor att inträffa oftare och de maximala temperaturerna kommer att bli högre. Riktigt kallt väder kommer att bli mer sällsynt, framför allt i södra Sverige.¹⁷

Risken för extremt väder bedöms som:

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Hög	Medel	Ökande

SMHI:s prognoser pekar på att extremt väder kommer att bli allt vanligare, av denna anledning bedöms trenden som ökande. Sannolikheten för extremt väder bedöms som hög och konsekvensen som medel, påverkan på samhällsviktig funktion kan inte uteslutas. Avseende personskador bedöms konsekvensen som liten.

9.5.2 Översvämning i samband med höga flöden eller skyfall

MSB har identifierat Fyrisån som ett vattendrag med betydande översvämningsrisk. Sannolikheten för att ett 100-årsflöde ska inträffa under en 10-årsperiod är 10%, och risken för att det ska inträffa under en 100-årsperiod är 63%. Risken för att ett högsta flöde ska inträffa är 0,1% under en 10-årsperiod och 1% under en 100-årsperiod.

I rapporten *"Identifiering av områden med betydande översvämningsrisk"* från 2011 redovisar MSB en fördjupad analys över vilka konsekvenser översvämning av Fyrisån kan ge. Nästan 18 000 människor bor inom det område som kan drabbas av ett så kallat högsta flöde, och nära 3 000 arbetsplatser skulle drabbas. Också områden med förorenad mark och vattenskyddsområden skulle översvämmas. MSB:s *"Översvämningskartering utmed Fyrisån"* visar att redan vid ett 50-årsflöde översvämmas stora delar av centrala Uppsala om inga åtgärder vidtas.

Räddningsverket rapport *"Översiktlig översvämningskartering längs Tämnarån"* från 2006 visar översvämningsrisken längs Tämnarån i Tierps kommun. Rapporten visar att viss översvämningsrisk finns vid 100 års-flöden, framförallt i Karlholmsbruk. Motsvarande översvämningskartering för Dalälven visar att översvämningsrisk finns i Söderfors. Delar av Söderfors riskerar att översvämmas vid ett 100 års-flöde i Dalälven om inga åtgärder vidtas.¹⁸

¹⁷ www.smhi.se

¹⁸ Översiktlig översvämningskartering längs Dalälven 2006, Räddningsverket.

Enligt Länsstyrelsens risk- och sårbarhetsanalys för 2014 är många dagvatten och avloppssystem underdimensionerade vilket leder till problem vid stora regnmängder. Årsmedelbörden i Uppsala län förväntas öka och i slutet av seklet vara ca 20 - 30 % högre än under perioden 1961–1991. Vattenföringen i länets åar kommer förändras. Flödena kommer att bli högre på vintern och bli lägre på våren och sommaren.¹⁹

Enligt SMHI kommer extrem nederbörd i form av skyfall att inträffa oftare och SMHI:s prognos är att regnmängderna vid extremtillfällena kommer att öka med upp till 40%.¹⁹

Det har under de senare åren varit ett flertal tillfällen där översvämningar i samband med skyfall eller höga flöden i Fyrisån varit nära att få större konsekvenser. Exempelvis var vårfloden 2013 ett sådant tillfälle. Sommaren 2018 inträffade ett omfattande skyfall i Uppsala. Sannolikheten för översvämning i samband med höga flöden eller skyfall bedöms vara hög och konsekvensen som medel. Påverkan på samhällsviktiga funktioner är att förvänta.

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Hög	Medel	Ökande

9.5.3 Omfattande skogsbrand

Uppsala Län har stora ytor som täcks av skog. Skogsbranden 2014 i Västmanland och bränderna sommaren 2018 har visat att skogsbränder kan få omfattande konsekvenser, både för den enskilde markägaren som samhällen runt omkring. Enligt SMHI²⁰ väntas en ökning av årsmedeltemperaturen i Uppsala län på tre till fem grader i slutet av seklet. Vintertemperaturen beräknas öka med 6 grader. Detta innebär att gräs- och skogsbrandssäsongen blir längre vilket i sin tur innebär att risken för omfattande skogsbränder ökar. Sannolikheten för en omfattande skogsbrand bedöms som hög och den samhälleliga konsekvensen som medel. Konsekvensen avseende personskador bedöms som liten.

Den samlade bedömningen av risken för omfattande skogsbränder är:

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Hög	Medel	Ökande

9.5.4 Ras och skred

Inom Uppsala brandförsvars region finns inte områden som innebär större risker för ras och skred.

9.5.5 Dammbrott

Huvuddammen i Söderfors och södra vallen vid dammanläggningen Untra är de dammanläggningar med störst risker i regionen. Sannolikheten för dammbrott bedöms som låg, men konsekvenserna kan bli omfattande. Risken för förlust av människoliv eller för allvarlig personskada är inte försumbar, och risken för skador på egendom och miljö är beaktansvärd enligt RIDAS, kraftföretagens riktlinjer för dammsäkerhet.

¹⁹ www.smhi.se

²⁰ Framtidsklimat i Uppsala län – enligt RCP-scenarier, SMHI

Sannolikheten bedöms minska på grund av att avdunstningen kommer att öka och att vårfloderna kommer att ha lägre flöden som är mer utdragna över tid.²¹

Risken för dammbrott bedöms som:

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Låg	Stor	Minskande

9.6 Störningar i samhällsviktiga funktioner

Samhället är helt beroende av elektricitet. Det svenska elsystemet är driftsäkert, men ändå sårbart för olyckor, sabotage, tekniska fel och extremt väder. Utan el slutar vattenförsörjning och avlopp att fungera. Även system för tele- och datakommunikation påverkas. I Sverige har det inträffat flera omfattande strömavbrott. Ett exempel är när stormen Gudrun drog in över Sydsverige 2005 då 730 000 människor samtidigt blev utan el.

Vikten av att upprätthålla samhällsviktiga flöden bedöms öka. Globaliseringen och ett fritt flöde av varor och tjänster inom EU tillsammans med en i stort sett omedelbar kunskaps- och informationsöverföring bidrar till ett samhälle med lägre tolerans mot störningar. Stora värden går förlorade om leveranser och persontransporter blir försenade. Att stänga av en genomfartsled eller stambanan även för en räddningsinsats kommer att bli mer känsligt och ifrågasättas i större omfattning än tidigare. Kontinuitetsplanering handlar om att säkra verksamhetens leveransförmåga även under påfrestningar.

Flöden representerar ett värde, och som räddningstjänst kan bedömningarna bli allt svårare att göra mellan vilka värden som ska räddas.

Störningar i IT-system, kommunikationer, störningar i ekonomisystem, förorenade vattentäkter, släckvattenbrist, störningar i el-försörjning och begränsad tillgång till bränsle kan också medföra störningar i samhället. Sannolikheten för störningar i samhällsviktiga funktioner bedöms som stor. Konsekvensen i form av påverkan på samhällsviktiga funktioner bedöms som stor. Under sommaren 2014 stod tågtrafiken mellan Uppsala och Stockholm stilla i två veckor efter att en kontaktledning rivits ned och orsakat en brand som skadade elanläggningar och signalstyrningssystem. Konsekvensen avseende personskador bedöms som liten.

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Hög	Stor	Ökande

9.7 Medvetet orsakade oönskade händelser

Även medvetet orsakade händelser betraktas lagstiftningsmässigt som olyckor – åtminstone ur det perspektivet av att de uppfyller kriterierna för räddningsinsats. Hit hör alla händelser som har en människas uppsåtliga handling som ursprung och som är av sådant slag att de generellt betraktas som oönskade.

9.7.1 Anlagd brand

Anlagd brand är en av de vanligast förekommande medvetet orsakade händelserna som föranleder räddningsinsats. Allt från barns lek med eld i torrt fjolårsgräs till försäkringsbedrägerier och brandbomber mot skolor ryms under begreppet. Ur ett

²¹ Risk- och sårbarhetsanalys för Uppsala län 2014, Länsstyrelsen Uppsala län, Rapport 2014-11-15, Dnr 450-6538-2014

insatsperspektiv är orsaken sällan viktig, men med ett förebyggande synsätt är den av avgörande betydelse.

Sannolikheten för anlagd brand med liten samhällelig konsekvens (bilbrand, soprum), såväl som anlagda bränder med större konsekvens (skola, förskola) bedöms som hög.

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Hög	Medel	Ökande

9.7.2 Social oro

Social oro är ett relativt nytt begrepp som börjat användas de senaste åren som ett samlingsnamn för upplopp, skadegörelse, stenkastning, hot, anlagda bränder i bilar, soprum och liknande. Malmö, Göteborg och Stockholm har främst drabbats, men även i Uppsala har social oro förekommit. Gemensamt är att oroligheterna helt eller delvis riktas mot polis och andra myndigheter, där också räddningstjänsten i vissa fall utsatts; exempelvis i juni 2012 i Uppsala. I maj 2013 bröt det ut upplopp i Husby i Stockholm. Upploppen fortsatte under fem nätter och under oroligheterna sattes byggnader i brand såväl som ett mycket stort antal personbilar. Stenkastning mot polis och räddningstjänst förekom. De direkt utlösande faktorerna till oroligheterna har med säkerhet varierat, men de bakomliggande orsakerna bedöms finnas i sociala strukturer i samhället.²² Polismyndigheten har bedömt stadsdelarna Gottsunda och Valsätra i Uppsala som särskilt utsatta områden.

Konsekvenserna vid social oro kan vara begränsade och handla om ökning i bil- och soprumsbränder men anlagda bränder i offentliga lokaler, skolor och förskolor kan inte uteslutas. Påverkan på samhället kan inte uteslutas.

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Hög	Medel	Ökande

9.7.3 Terror

Terrorhandlingar faller också in under kategorin medvetet orsakade oönskade händelser. Sverige har under många år varit förskonat från terrorhandlingar, men händelser i Stockholm i december 2010 och i april 2017 visar att inget kan tas för givet. Terrorhandlingar har som syfte att väcka fasa hos allmänheten; ett sätt att skrämmas för att nå sina mål. Ofta är motiven politiska och/eller religiösa. Därför är de ofta utförda på ett sådant sätt att stor uppmärksamhet garanteras. I Europa är politiska terrorhandlingar med rötter i minoritetskonflikter i Frankrike eller Spanien vanligast. Hotet från våldsbejakande extremism har dock ökat de senaste åren. Ett stort antal personer har rest ner till konfliktområden för att delta i träning kopplad till terrorism och genomföra våldshandlingar, exempel på detta är Syrienresenärer som strider för IS. En risk finns att en del av dessa personer genomför attentat när de återvänder till Sverige. SÄPO har sett att det blir allt vanligare att gärningsmän agerar ensamma, vilket gör dem svårare att upptäcka.²³

Forsmarks kärnkraftverk med tillhörande transporter av kärnbränsle är mål som skulle ge mycket stor uppmärksamhet för en terrorist. Samtidigt är beredskapen hög för dessa hot. I Uppsala finns såväl objekt som tilldragelser av nationellt och internationellt uppmärksammas karaktär. Domkyrkan och universitetet står regelbundet värdar för sådana. Protesterna kring

²² Observatörsrapport: Anlagda bränder och hot/våld mot räddningstjänsten, MSB 2010

²³ www.sakerhetspolisen.se

Lars Vilks uppmärksammade föreläsning i maj 2010 kan nämnas som exempel. 2015 skedde en attack i en skola i Trollhättan och ytterligare liknande händelser kan inte uteslutas.

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Medel	Medel	Ökande

9.8 Evenemangsrelaterade händelser och händelser i publika lokaler

Uppsala marknadsför sig som evenemangsstaden och anordnar flertalet större idrotts- och musikarrangemang. I Tierps kommun har Tierps arena skapat en plats för stora evenemang, som inte bara är av motorsportskaraktär. Östhammar är i många avseenden en sommarkommun med en kraftigt ökad befolkning och antal evenemang sommartid. Roslagsloppet med målgång i Öregrund är Sveriges största motorbåtstävling.

Ett antal olyckor med dödlig utgång i samband med evenemang har skett i Europa; från Pearl Jams spelning på Roskildefestivalen juni 2000 där nio personer omkom till den plötsliga stormen vid Puggelpopfestivalen i Belgien augusti 2011 där fem personer omkom och 70 skadades när scenkonstruktioner rasade. Evenemangssäkerhet är en mycket viktig faktor för att skapa en säker upplevelse och en attraktiv besöksnäring.

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Medel	Liten	Oförändrad

9.9 Olycka i undermarksanläggning

Norr om Uppsala har en ny järnvägstunnel öppnats under Gamla Uppsala. En olycka i tunneln kan resultera i en komplicerad och omfattande räddningsinsats.

I anläggningen för slutförvar av kortlivat radioaktivt avfall i Forsmark finns viss risk för personolyckor och brand i fordon eller utrustning. Insats i rökfylld undermarksanläggning ställer stora krav på brandförsvarets förmåga.

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Låg	Liten	Oförändrad

9.10 Olycka i svårtillgängligt område

Denna olyckstyp syftar på olyckor av mer vardaglig karaktär, men med skillnaden att de inträffar i ett svårtillgängligt område, vilket gör den mer svårhanterad. Olyckor som räknas som detta är exempelvis bränder ute på öar eller ute i svårtillgängliga skogsområden. På öarna i skärgården i norduppland finns exempelvis villor, fritidshus och annan bebyggelse som är svåråtkomlig.

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Hög	Liten	Oförändrad

9.11 Krig

Den ryska annekteringen av Krim-halvön under våren 2014 och det efterföljande kriget i östra Ukraina har lett till ökade spänningar i Europa. Den omfattande ryska militära upprustningen har lett till att många angränsande länder ser över sin militära förmåga. NATO stärker återigen sin militära kapacitet i östra Europa. Detta har i Sverige lett till en ökad debatt om Försvarsmaktens förmåga och finansiering. Även frågan om ett medlemskap i försvarsalliansen NATO har börjat debatteras. Frågan om civilt försvar och verksamhet under höjd beredskap har återigen väckts efter att ha mer eller mindre försvunnit efter Kalla krigets slut.

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
-------------	------------	-------

Låg	Stor	Ökande
-----	------	--------

9.12 Flera samtidiga större händelser

Ett svårförutsägbart scenario är när händelser får kaskad- eller dominoeffekter. En naturhändelse som jordbävningen utanför Japans kust ledde till en tsunami som i sin tur orsakade det mest omfattande kärnkraftshaveriet sedan Tjernobyl 1986. Det kan också, på det mer lokala planet, illustreras av lördagen den 20 april 2013, då höga flöden i Fyrisån hotade svämma över centrala Uppsala samtidigt som en omfattande vindsbrand i en flerbostadsfastighet bröt ut i Tierps tätort. Sommaren 2018 hanterades flera samtidiga större skogsbränder både i regionen och nationellt. Vad det kan handla om nästa gång är svårt att förutse. Vid en situation med flera samtidiga större händelser är det främst lednings- och samverkanskapaciteten som sätts på prov och förmågan att skala upp och ställa om ledningsorganisationen.

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Hög	Medel	Ökande

9.13 Större sjukdomsutbrott

Ett större sjukdomsutbrott skulle kunna få stor påverkan på samhället och därmed också brandförsvaret.

Sannolikhet	Konsekvens	Trend
Medel	Medel	Oförändrad

9.14 Slutsatser

Det är uppenbart att den omfattande skogsbranden i grannlandet Västmanland 2014 såväl som de många och omfattande bränderna sommaren 2018 gjort avtryck på uppfattningen av risker. Att de i sig alldagliga händelserna som skogsbränder skulle leda till de mer omfattande samhällsstörningarna i modern tid var oväntat för de flesta. Samtidigt har klimatförändringarnas påverkan på riskbilden diskuterats en längre tid. Av de tio varmaste åren som uppmätts i världen har nio inträffat sedan år 2000. Det tionde var 1998²⁴. Klimatförändringarna kommer att medföra ökad risk för naturrelaterade händelser som extremväder, skyfall, översvämningar, skogsbränder. Dessa i sig kan ge följdverkningar i form av svåra störningar i samhällsviktiga funktioner som elförsörjning, förorenade vattentäkter och så vidare.

Att samhället framstår som mer och mer sårbart bedöms också som ett växande hot. Lagerhållning av varor förekommer i allt mindre utsträckning, och får livsmedelsdistributionen problem kan snabbt brist på förnödenheter uppkomma. Beroendet av telekommunikation och internet byggs in allt mer i olika system, och även ganska begränsade störningar där får relativt omfattande konsekvenser.

Utvecklingen i östra Europa är oroväckande, med rysk aggression i Ukraina som tydligast tecken. Samtidigt pågår en alltmer polariserad utveckling med våldsbejakande extremism och krigs- och terrorhandlingar med vaga politiska eller religiösa förtecken. Attentatet i Stockholm

²⁴ Källa: <http://www.ncdc.noaa.gov/sotc/global/2014/13>

såväl som andra dåd i Europa i närtid är tydliga exempel på sådana händelser som kan inträffa var som helst.

I situationer som beskrivs ovan möts olika lagstiftningar och aktörer. Det kan till viss del handla om olyckor hanterade enligt lagen om skydd mot olyckor, men i stor utsträckning kommer det att handla om lagen om extraordinära händelser och det kommunala geografiska områdesansvaret enligt svensk krishanteringsmodell. En utveckling av civilt försvar är att vänta. För brandförsvarets del blir det viktigt att vara väl införstådda med olika lagrum och av ledning och samordning av insatser i komplexa situationer. Samtidigt måste en egen robusthet tillgodoses.

10 FRAMTIDSUTMANINGAR

I detta kapitel nämns ett antal framtidsutmaningar som identifierats som har direkt påverkan på brandförsvaret.

10.1 Befolkningsutveckling

Som beskrivs i kapitel 6 växer Uppsala län och förväntas fortsätta göra det under överskådlig tid. Alla tre medlemskommuner räknar med att växa under kommande decennier. Störst befolkningsökning väntas i Uppsala kommun, som förväntas växa till upp emot 340 000 invånare år 2050.

Samtidigt blir befolkningen allt äldre, vissa prognoser visar att runt hälften av dem som föds i dag förväntas leva till dem blir 100 år. En allt äldre befolkning leder i sin tur att det blir allt färre som är yrkesverksamma. Detta kan leda till utmaningar i hur välfärden ska finansieras.²⁵

Det är känt att äldre personer har en högre risk att skadas eller omkomma vid en brand. I takt med att befolkningen blir äldre och fler bor kvar hemma i sin bostad ökar denna riskgruppen.

10.2 Förtätning av tätorterna

Urbaniseringstrenden förväntas fortsätta. En allt större andel bor i tätorterna och allt färre i glesbygden.²² Det stora behovet av nya bostäder, bland annat till följd av befolkningsökningen, leder till en fortsatt förtätning av tätorterna. Detta sker både genom att ytor som inte redan är bebyggda bebyggs men även genom omvandling av befintlig bebyggelse. Denna förtätning sker även kring farligt gods-leder och riskobjekt, och inget tyder på att denna trend är minskande. Det är av stor vikt att förutsättningarna till förtätning utreds för att säkerställa acceptabla risknivåer. Ökad förtätning kan innebära större komplexitet och nya utmaningar vid räddningsinsatser.

Den stora befolkningsökningen i främst Uppsala kommun innebär att en mycket omfattande nybyggnation pågår och planeras, främst inom Uppsala tätort. Prognosen om 60 000 nya bostäder och upp till 135 000 nya invånare innebär i praktiken att en ny mellanstor stad uppförs inom tätortsgränsen, med tyngd i södra staden och de sydöstra stadsdelarna. Det ökade antalet invånare innebär i sig att antalet olyckor kommer öka, och därmed också antalet larm till brandförsvaret. Den kraftiga förtätningen innebär också att det blir svårare och tar längre tid att ta sig fram med fordon i tätorten, vilket har påverkan på brandförsvarets insatstider.

Som framgår i kapitel 7.10 finns en koppling mellan befolkningsökningen och antalet insatser. 135 000 nya invånare kommer således innebära att brandförsvarets insatser kommer att öka i antal.

10.3 Trafikutveckling

Som beskrivs i kapitel 6.4 så förväntas trafikmängderna öka i Uppsala län både avseende personresor och godstransporter på väg och järnväg. Även befolkningsökningen förväntas leda till ökade trafikmängder. Sammantaget kan detta leda till en ökad mängd olyckor i trafiken.

10.4 Klimatförändringar och extremt väder

Förändringar i klimatet beskrivs till stor del i kapitel 9.5. Förändringar i klimatet kommer bland annat göra att värmeböljor blir allt vanligare. Skyfall med stora regnmängder under kort tid

²⁵ Svenska framtidsutmaningar – Slutrapport från regeringens framtidskommission - Regeringskansliet

kommer att återkomma allt oftare och bli allt kraftigare. Vintertemperaturerna kommer att öka vilket förlänger gräs- och skogsbrandssäsongen. Längre gräs- och skogsbrandssäsong i kombination med högre temperaturer innebär att antalet bränder kan förväntas öka och få större omfattning. Stor del av Uppland består av skog och områden med översvämningsrisk finns i alla tre kommuner. En stor del av centrala Uppsala har betydande översvämningsrisk.

Torka och låga grundvattennivåer kan innebära att tillgången till släckvatten blir sämre.

Klimatförändringarna kommer ha stor påverkan på brandförsvaret, vilket värmeböljan och det omfattande skyfallet sommaren 2018 troligen var en försmak av. Då hanterade brandförsvaret nästan fyra gånger så många bränder i skog och mark jämfört med en normal sommar. Under dygnet då skyfallet inträffade hanterades nästan tio gånger fler händelser än under ett normalt dygn.

10.5 Nya byggmetoder, material och teknik

Nya byggmetoder och byggmaterial i kombination med allt mer komplexa byggnader (exempelvis höga trähus) innebär nya utmaningar vid räddningsinsatser. Vattensprinkler är då ofta en förutsättning för brandskyddet, och dess tillförlitlighet är avgörande. Särskilt i trähus ökar dock sprinkler risken för omfattande vattenskador. Byggfel i sådana byggnader kan underminera brandskyddet i stor omfattning. En utmaning är att bygga sådana byggnader hållbart även ur ett brandskyddsperspektiv och att byggherrar och fastighetsägare har kunskap om vilket brandskydd en byggnad faktiskt har och vad en brand kan få för konsekvens.

Den tekniska utvecklingen går fort vilket innebär nya risker att ta hänsyn till vid räddningsinsatser (exempelvis nya drivmedel, solcellsanläggningar med mera).

Sammantaget ställer detta krav på anpassad utbildning, övning, teknik och taktik för brandförsvaret.

10.6 Ökade skillnader mellan grupper

Förändringar i samhället riskerar att minska kontakterna mellan olika grupper i samhället. Detta i kombination med en ökad etnisk och kulturell mångfald, tillsammans med större ekonomisk ojämlikhet och utanförskap kan innebära att händelser kopplad till social oro blir allt vanligare.²²

Vid social oro finns en risk för hot och våld mot blåljuspersonal. Som en följd av social oro i flera orter i landet innefattande anlagda bränder och återkommande angrepp på blåljuspersonal, bland annat i form av stenkastning och våld vid utryckning, har förslag på skärpta straff för våld mot blåljuspersonal lämnats till regeringen.

10.7 Rekrytering av personal

Bland annat urbaniseringstrenden och brist på arbetstillfällen på landsbygd har bidragit till svårigheter att rekrytera och behålla räddningspersonal i beredskap. Även rekrytering av heltidsbrandmän, brandingenjörer, brandinspektörer och specialister blir allt svårare. Denna problematik förväntas öka på nationell såväl som lokal nivå.

11 SLUTSATSER

I detta kapitel sammanfattas de slutsatser som dras av riskanalysen.

- Samtliga tre kommuner räknar med att växa befolkningsmässigt i någon omfattning. Uppsala står för den allra kraftigaste förväntade ökningen i befolkning. Den planerade och pågående omfattande förtätningen och nybyggnationen i Uppsala tätort kommer i förlängningen ha påverkan på brandförsvaret. Antalet insatser kan förväntas att öka.
- De tre medlemskommunerna har mycket olika demografiska, geografiska, infrastrukturella och socioekonomiska förutsättningar och riskbilden varierar därmed.
- I arbetet med att ta fram denna riskanalys har det inte observerats några större förändringar, trenderna har snarare förstärkts.
- Majoriteten av de som omkommit i brand under perioden var män. Äldre män med någon form av funktionsnedsättning, boende på landsbygd eller glesbygd löper högre risk att omkomma i brand. I takt med att befolkningen blir äldre och fler bor kvar hemma kommer också denna riskgrupp att öka. Se kapitel 7.2.1.1.
- Antalet trafikolyckor förefaller öka, men inte antalet trafikolycksskadade. Säkrare bilar och vägar leder sannolikt till mindre allvarliga olyckor, men olyckorna fortsätter att inträffa, se kapitel 7.4.
- Sannolikheten för flera av de kvalitativt värderade riskerna bedöms öka, inte minst väder- och klimatrelaterade händelser som i sig kan få följdkonsekvenser för till exempel elförsörjning och tele-/IT-kommunikation. Med ökat antal väderrelaterade händelser kommer krav ställas på brandförsvarets förmåga att hantera dessa.
- De geopolitiska spänningarna i närområdet och ökande inslag av våldsbejakande extremism kan inte bortses ifrån och kan ge konsekvenser för till exempel återtagande av förmåga inom civilt försvar och befolkningskydd.
- Den snabba tekniska utvecklingen, nya byggmetoder och nya material i kombination med en mycket omfattande nybyggnation i kommunerna kommer innebära nya risker att hantera vid räddningsinsatser.

Det går självklart att lyfta fram fler slutsatser, men dessa sammanfattar några av huvuddragen. Det finns flera områden att hålla under uppsikt och arbeta aktivt med, men något direkt alarmerande missförhållande eller kraftig avvikelse från det förväntade har inte framkommit under arbetet med denna analys. I ett nationellt perspektiv är medlemskommuner relativt säkra.

Handläggare:
Johan Svebrant

Datum:
2019-09-09

Diarienummer:
RÅN 2019-0033

Samrådsredogörelse handlingsprogram från 2020

Räddningsnämnden beslutade 29 maj att remittera förslaget på nytt handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor. Remissvaren önskades till 23 augusti.

Följande instanser har svarat på remissen:

Kommunala instanser

- Uppsala Vatten och Avfall AB
- Kommunstyrelsen Uppsala kommun
- Kommunstyrelsen Östhammars kommun
- Gästrike Vatten
- Kommunstyrelsen Tierps kommun

Regionala/statliga instanser

- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
- Länsstyrelsen i Uppsala län
- Polismyndigheten
- Sjöfartsverket

Räddningstjänster

- Södertörns brandförvarsförbund
- Storstockholms brandförsvaret
- Brandkåren Attunda

Frivilligorganisationer

- Svenska brandskyddsföreningen

Synpunkterna redovisas nedan.

Kommunala instanser

Uppsala Vatten och Avfall AB

Ankom: 2019-08-22

Yrkanden:

1. Handlingsprogram, kapitel 2, processen. Inom kommunkoncernen pågår flera typer av risk- och sårbarhetsanalyser. Vår uppfattning är, för att uppnå en mer konsoliderad bild över den totala riskbilden som kan drabba koncernen, samhället och våra respektive ansvarsområden så bör det vara eftersträvänsvärt att samordna eller sambereda analyserna framöver. Uppsala Vatten och Avfall AB har inkluderats i den kommunövergripande analysen. Vi deltar gärna i Uppsala brandförsvares arbete med att revidera kommande riskanalys som underlag för nästa handlingsprogram. Vår bedömning är att risker kopplade till vattenskyddsfrågor och förändrat klimat bör ges en tydligare prioritet och lyftas ytterligare.
2. Handlingsprogram, kapitel 6.7, brandvattenförsörjning. Kapitlet som beskriver brandvattenförsörjning behöver enligt vår mening utvecklas och förtydligats ytterligare. Vi anser att systemet med brandvattenförsörjning inte beskrivs korrekt och avstyrker nuvarande formuleringar.

När det gäller stycke ett föreslår vi en ny formulering för att öka tydligheten. "För försörjning av vatten för brandsläckning finns brandposter anslutna till det allmänna vattenledningsnätet. Brandposternas antal och placering bestäms i samråd med Uppsala vatten och avfall. Brandposter belägna i allmän platsmark är en del av den allmänna va-anläggningen och va-huvudmannen ansvarar för drift och underhåll. Brandförsvaret står för kostnaderna för drift och underhåll av brandposter i allmän platsmark. "

Att säkerställa fysisk tillgång till brandposterna så åtkomsten inte hindras av exempelvis felparkerade fordon, snö eller andra hinder är inte ett ansvar för VA-huvudmannen. I föreliggande förslag kan man få uppfattning att så är fallet. Det behöver tydliggöras.

När det gäller stycke tre har vi svårigheter att förstå vad som avses med bland annat "vissa områden", "utkanten" och vad ett "alternativsystem" är, det är ett för oss okänt begrepp kopplat till brandposter. Vi efterlyser också en tydligare skrivning när det gäller att beskriva "brandförsvarets vattenresurser".

Vi delar brandförsvarets uppfattning att det är av vikt att frågan med krigsbranddammar utreds speciellt avseende ansvars- och ägandeförhållanden. Vår ståndpunkt är att detta inte är någon som faller inom VA-huvudmannens ansvar. Vi är gärna behjälpliga med vår expertkompetens i en kommande utredning.

3. Handlingsprogram, kapitel 7.1.6, utsläpp farliga ämnen. Då vissa grund- eller ytvattentillgångar inom brandförsvarets område åtnjuter särskilt skydd enligt 7 kap 21 miljöbalken vore det bra att utsläpp inom dessa områden kunde särskiljas och inte enbart redovisas som "utsläpp i det fria". Vi önskar också väcka frågan i fall det finns ett mörkertal och att ärenden typas som trafikolyckor trots att det även finns inslag av utsläpp av farliga ämnen.

Vi tror att en särredovisning kan hjälpa både Uppsala brandförsvaret och Uppsala Vatten och Avfall att ytterligare utveckla de gemensamma rutinerna för att skydda vårt viktigaste livsmedel och att frågan med utsläpp av farliga ämnen inom vattenskyddsområden eller andra

plats som är vitala för dricksvattenförsörjningen har högsta prioritet för att lindra eventuella konsekvenser.

4. Handlingsprogram, kapitel 8.1, medborgardialog. Att vi som offentligt finansierade verksamheter tillsammans arbetar för att säkerställa och utveckla samhällets robusthet är precis som uttrycks i medborgardialog en förväntan som vi som bolag gärna i samverkan bidrar till inom ramen för brandförsvarets uppdrag. Vi ser gärna att våra redan befintliga samverkansytor breddas och fördjupas under Handlingsprogrammets period.

Kommentar:

1. Brandförsvaret tar med sig synpunkten inför kommande revideringar av riskanalysen.
2. Brandförsvaret omarbetar delar av kapitlet för att bättre stämma överens med Uppsala vattens uppfattning. Formuleringarna måste dock fungera i alla tre kommuner.

Brandförsvaret avser inte att skriva in att brandförsvaret står för kostnaderna för drift och underhåll av brandposter då så inte är fallet i nuläget.

Brandförsvaret delar Uppsala vattens uppfattning att det inte är va-huvudmannen som ansvarar för snöröjning och felparkerade bilar. Texten revideras.

Vid anläggandet av en del områden i Uppsala stad tillämpades ett sk alternativsystem (bland annat i Sävja, Nantuna, Stenhagen). Ett alternativsystem är till skillnad från ett konventionellt system med tätt placerade brandposter utglesat med färre antal brandposter och där vatten behöver transporteras kortare sträckor med brandförsvarets tankbilar. Något som exempelvis kan vara tillämpligt i villaområden.

Mer detaljerad beskrivning av brandförsvarets tankbilsförmåga redovisas inte i handlingsprogrammet utan i andra dokument med högre detaljeringsgrad.

- Gällande krigsbranddammar emotser brandförsvaret Uppsala vattens hjälp i denna fråga.
3. Brandförsvaret är gärna Uppsala vatten behjälpliga i att i den mån det är möjligt ta fram djupare och mer detaljerade analyser över inträffade miljöskador vid olyckor där brandförsvaret har varit larmade för att tillsammans fortsätta utveckla de gemensamma rutiner som finns.
 4. Brandförsvaret ser fram emot fortsatt god och fördjupad samverkan under handlingsprogrammets period.

Kommunstyrelsen Uppsala kommun

Ankom: 2019-08-25

Yrkanden:

1. Målen i förslaget till handlingsprogram är helt nyformulerade men har starka gemensamma drag med tidigare handlingsprograms mål. Flertalet befintliga indikatorer som räddningsnämnden använder kan därför fortsätta att följas.
2. Kommunstyrelsen verkar för ett ökat nyttjande av trä som byggmaterial ur hållbarhetssynpunkt, inom ramen för gällande byggregler. En beskrivning av konsekvenserna av detta för brandförsvarets verksamhet önskas som komplettering av riskanalys och handlingsprogram. På samma sätt bör en beskrivning av konsekvenserna av den ökade användning av vattenbaserade sprinkleranläggningar som emotses inkluderas i programmet. Utöver detta har kommunstyrelsen inget ytterligare att tillägga.

3. Räddningsnämnden bedriver sin verksamhet i avtalsreglerad samverkan med kringliggande räddningstjänstorganisationer och ingår i den systemledning som benämns SSRC-regionen (StorStockholms RäddningsCentral). Verksamheten svarar därmed redan mot de förslag för ökad samverkan och systemledning som lämnats av utredningen En effektivare kommunal räddningstjänst (SOU 018:54).

Kommentar:

1. –
2. Reviderade avsnitt under kapitel 7.3 i handlingsprogrammet och kapitel 10.5 i riskanalysen.
3. –

Kommunstyrelsen Östhammars kommun

Ankom: 2019-09-06

Yrkanden:

1. Östhammars kommun lämnar nedanstående synpunkter som svar på remiss av förslag till Uppsala brandförsvares handlingsprogram från 2020. Kommunen vill att texten under 6.3 Östhammars kommun ersätts av denna. Östhammars kommun är också en kommun med stor yta och utspridd befolkning. Större delen av kommunens yta används för jord- och skogsbruk. Landytan är 1503 km². Kommunen har en lång kustlinje med skärgård. Kuststräckans längd, inräknat öar, är ca 3500 km. Drygt 22 000 invånare bor i kommunen, och befolkningen är ganska jämnt fördelad i de fem största tätorterna Östhammar (4764), Alunda (2457), Gimo (2775), Öregrund (1572) och Österbybruk (2378). Övriga tätorter i kommunen är Dannemora och Hargshamn. Av befolkningen bor drygt 7 500 invånare på landsbygden utanför tätorterna. Kommunens stora arbetsplatser är Östhammars kommun, Sandvik Coromant AB och Forsmarks kärnkraftverk AB. Nästan 3 000 kommuninvånare pendlar till arbeten i andra kommuner. Pendlingen sker i huvudsak via väg 288. Inpendlingen är även den betydande, ca 2 000 personer. Turismen är en viktig näring. Kommunen har områden med stora naturvärden och ett vackert kust- och skärgårdslandskap, som innefattar de gamla hamnstäderna Östhammar och Öregrund. Befolkningen i dessa områden ökar flerfaldt under sommarmånaderna. Historiska bruksmiljöer finns i Österbybruk, Forsmark, Gimo och Harg.
2. Ersätt texten under 6.3.1 Framtidsutveckling med denna. Enligt översiktsplan 2016 har kommunen som mål att öka med mellan 500 – 1000 personer till 2025. Enligt tillväxtstrategin för Östhammars kommun är målet för kommunen 30 000 invånare år 2040. I kommunen finns det efterfrågan på bostäder i samtliga orter. För Hargs hamn finns planer på en omfattande expansion fram till och med 2025. Bland annat kommer farleden fördjupas och en ny kaj byggas för att kunna ta emot större fartyg och lagerhallar och lagerytor byggas ut. För närvarande pågår miljöprövning av ett ev slutförvar för använt kärnbränsle i Östhammars kommun. Likväl en utökning av befintligt slutförvar av kortlivat låg- och medel aktivt radioaktivt avfall.
3. Inventeringen av krigsbranddammar är bra. Östhammars kommun är angelägna att hitta alternativa metoder/system för tillgång till släckvatten för att inte belasta det ordinarie VA nätet vid släckning. Östhammars kommun medverkar gärna till att hitta nya/andra vägar till detta i samråd med Räddningstjänsten.
4. 9.3.5 Samverkan. I listan över samverkansparter står det Landstinget i Uppsala län, byt ut till Region Uppsala.
5. 11 Kompletterande styrdokument. Under denna punkt vore det bra med en lista över de kompletterande styrdokument som hänvisas till.

Kommentar:

1. Texten i kapitel 6.3 är ersatt med den av kommunstyrelsen föreslagna.
2. Texten i kapitel 6.3.1 är ersatt med den av kommunstyrelsen föreslagna.
3. Brandförsvaret ser fram emot samarbete med Östhammars kommun i denna fråga.
4. Åtgärdat.
5. Kapitel 11 är kompletterat med en lista över de styrdokument som hänvisas till i dokumentet.

Gästrike vatten

Ankom: 2019-09-06

Yrkanden:

1. Gästrike Vatten AB (GVAB) ansvarar för drift och utveckling av den allmänna VA-försörjningen i Gävle, Hofors, Ockelbo, Älvkarleby och Östhammar kommuner och ägs av de ingående kommunerna. I varje kommun är respektive dotterbolag VA-huvudman, i detta fall Östhammars Vatten AB. GVAB har tagit del av handlingarna och vill lyfta fram synpunkterna nedan.
2. Alla brandposter på Östhammar Vattens vattenledningar är plomberade för att säkra dricksvattnets kvalitet och tryck. Nycklar till plombering har lämnats till lokala brandstationer i kommunen.
3. Enligt lagen om allmänna vattentjänster ingår inte att tillhandahålla vatten för brandsläckning i uppdraget som VA-huvudman. Dimensioneringen av vattenledningsnätet görs idag för att säkra dricksvattnets kvalitet. Det innebär att kostnaden för brandvatten normalt ska bekostas av skattemedel. I det samarbetsavtal som ägarkommunerna inom Gästrike Vatten-koncernen tecknat anges i punkt 14 att ”för att säkerställa en god vattenkvalitet bör det sk alternativsystemet i största möjliga utsträckning användas” för brandvatten.
4. En analys av ledningsnätet har gjorts för att se var det finns förutsättningar för räddningstjänsten att nyttja dricksvattenledningsnätet utan att äventyra dricksvattnets kvalitet. Analysen visar att det endast finns ett fåtal brandposter som har tillräcklig kapacitet för att möjliggöra uttag av brandvatten utan att dricksvattenleveransen påverkas negativt.
5. Då vi såväl sommaren 2017, 2018 och 2019 infört restriktioner för den användningen av kommunalt vatten i hela Östhammars kommun på grund av de låga grundvattennivåerna gör det läget än mer känsligt. Detta bör eventuellt lyftas under 7.3 Framtidsutmaningar.
6. Under 2017 åskades en tillfällig förändring av era larmplaner i Östhammar. Förändringen innebar att Uppsala brandförsvaret i möjligaste mån använde vatten från släckbil och inte belastade ledningsnätet i Östhammars kommun. Det är osäkert hur denna förändring hanterats under 2018 och 2019.
7. I punkt 6.7 beskrivs ansvarsfördelningen för brandvattenförsörjningen i Östhammars kommun. GVAB saknar kännedom om specifika avtal som reglerar ansvar och finansiering mellan Uppsala brandförsvaret, Östhammars kommun och Östhammar Vatten AB. Enligt lagstiftningen samt den bristande kapacitet av dricksvatten ifrån vattenverk och på ledningsnätet som finns i Östhammars kommun är det tydligt att punkten behöver utredas och klargöras gemensamt med Östhammars kommun.

Kommentar:

1. –
2. Brandförsvaret har rutin för hur detta hanteras.
3. Se kommentar till punkt 7.
4. Brandförsvaret tar gärna del av denna analys för att minimera risken att dricksvattenleveransen påverkas negativt vid vattenuttag. Brandförsvaret har gärna en fortsatt dialog med Gästrike vatten om vilka brandposter som är lämpligast att nyttja.

5. Text angående detta har lagts till i kapitel 7.3 i handlingsprogrammet och i kapitel 10.4 i riskanalysen.
6. Denna förändring är kvar sedan 2017 då inget annat meddelats från Gästrike vatten.
7. Uppsala brandförsvaret känner inte till något avtal gällande brandvattenförsörjning för Östhammars kommun där brandförsvaret är en part. Brandförsvaret delar Gästrike vattens uppfattning att det finns ett behov av att klargöra ansvarsförhållanden och framtida dimensionering av ledningsnätet för att säkerställa tillgången till släckvatten såväl som dricksvattenkvalitén.

Kommunstyrelsen Tierps kommun

Ankom: 2019-09-09

Yrkanden: Utan erinran.

Kommentar: -

Regionala/statliga instanser

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Ankom: 2019-06-10

Yrkanden: MSB avstår från att lämna yttrande.

Kommentar: -

Länsstyrelsen i Uppsala län

Ankom: 2019-07-05

Yrkanden:

1. Länsstyrelsen anser att det handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2020 enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor som Uppsala kommun, brandförsvaret tillsänt länsstyrelsen för yttrande uppfyller lagens krav. Bör framgå att det är kommunfullmäktige som beslutar om handlingsprogrammet. Om kommunfullmäktige givit räddningsnämnden att anta närmare riktlinjer under perioden bör det beskrivas i handlingsprogrammet.
2. Då målen för verksamheten är översiktligt beskrivna och svåra att följa upp bör det tydligt framgå i vilka dokument säkerhets- och prestationsmål kan hittas exempelvis i årliga verksamhetsplaner.
3. För tydlighets skull kan de dokument som det hänvisas till i handlingsprogrammet förslagsvis redovisas under en egen rubrik.
4. Under punkt 6.5 redovisas Sevesoverksamheter, kommunen ska tillhandahålla information till allmänheten om dessa verksamheter. Det kan med fördel redovisas var den informationen kan hittas. Informationen finns idag på brandförsvarets hemsida men kan vara svår att hitta.

Kommentarer:

1. Tilllägg i kapitel 1 att det är kommunfullmäktige i respektive kommun som beslutar om handlingsprogrammet.
2. Detta finns beskrivet i kapitel 10 *Kommunernas inriktningsmål från 2020* och 10.6 *Måluppföljning*.

3. Se kapitel 11 i handlingsprogrammet, kapitlet har reviderats och innehåller nu en lista över de styrdokument som hänvisas till i dokumentet.
4. Hänvisning tillagd i kapitel 6.5

Polismyndigheten

Ankom: 2019-06-11

Yrkanden: Utan erinran.

Kommentar: -

Sjöfartsverket

Ankom: 2019-07-08

Yrkanden: Utan erinran.

Kommentar: -

Räddningstjänster

Södertörns brandförsvarsförbund

Ankom: 2019-08-14

Yrkanden: Utan erinran.

Kommentar: -

Gästrike räddningstjänst

Ankom: 2019-08-19

Yrkanden:

1. Det bedöms därmed positivt att inleda handlingsprogrammet med ordlista för vanligt förekommande facktermer för att förenkla för läsaren.
2. Avsnitt 4.1 bedöms vara ett bra och lättförståeligt tydliggörande om samhällets gemensamma ansvarsfördelning inom området samhällsskydd och beredskap.
3. Redaktionell synpunkt: I tabell 8.1.1 saknas mellanrum mellan med och stora. ”Förebygga olyckor vid särskilda riskobjekt, till exempel industrier *medstora* mängder kemikalier.”
4. Avsnitt 9.3.1 önskas förtydligas med att tiderna angränsar till Gästrikens Räddningstjänsts geografiska område och att tiderna därmed enbart anger insatstider för Uppsala brandförsvars egna enheter. Inom Gästrikens Räddningstjänsts geografiska område, som gränsar till Uppsala brandförsvaret, ankommer första enhet och skadeavhjälpanande åtgärder påbörjas innan första enhet från Uppsala brandförsvaret ankommit platsen.
5. Redaktionell synpunkt: I avsnitt 9.3.6 benämns både brandchef och räddningschef vilket för allmänheten kan uppfattas som olika roller. För att förenkla för läsaren kan det förtydligas att inom Uppsala brandförsvaret innehar brandchefen det enligt LSO formella räddningschefskapet.
6. Handlingsprogrammet bedöms enligt Gästrikens räddningstjänst vara väl genomarbetat och möjliggör för allmänheten att få god insikt i Uppsala brandförsvares arbete för att åstadkomma ett likvärdigt och tillfredsställande skydd mot olyckor samt hur räddningstjänsten är organiserad.

7. Gästrike räddningstjänst vill tacka för värdefulla idéer som givits till det egna arbetet med framtagande av nytt handlingsprogram genom möjlighet som remissinstans för Uppsala brandförsvaret.

Kommentar:

1. –
2. –
3. Åtgärdat.
4. Lagt till meningen ”Tiderna avser endast Uppsala brandförsvarets egna enheter”.
5. Reviderat i kapitel 9.3.6.
6. –
7. Uppsala brandförsvaret ser fram emot fortsatt bra samarbete med Gästrike räddningstjänst.

Storstockholms brandförsvaret

Ankom: 2019-08-20

Yrkanden: Utan erinran.

Kommentar: -

Brandkåren Attunda

Ankom: 2019-08-21

Yrkanden: Utan erinran.

Kommentar: -

Frivilligorganisationer

Svenska brandskyddsföreningen

Ankom: 2019-08-19

Synpunkter:

1. Brandskyddsföreningen anser att förslaget till handlingsprogram i sin helhet utgör ett bra beslutsunderlag och har inga invändningar mot förslaget, förutom ett par mindre synpunkter som redogörs för nedan.
2. Punkterna 6.6.1 gräns i vatten Uppsala kommun och 6.6.2 hamnområde Östhammars kommun. De kartbilder som är bifogade är väldigt otydliga och svårdefinierade. Det borde vara tydligare att identifiera var gränserna är dragna.
3. Insatskapacitet 9.3.2. Tabellen med typhändelser insatskapacitet är bra, men kanske bör kompletteras med typhändelse för brand i hög byggnad över 16 våningar och brand i undermarksanläggningar. Även om sådana anläggningar i nuläget inte förekommer i Uppsala Brandförsvarets utryckningsområde, kan det vara bra att beskriva vilken förmåga som finns, eller avses att införas inom handlingsprogrammets giltighets tid.

Kommentar:

1. –
2. Brandförsvaret har i dagsläget tyvärr inte tillgång till bättre kartor som redovisar dessa områden.

3. Brandförsvaret bedömer att detta är positivt och typhändelser för ”brand i byggnad – höghus över 10 våningar” samt ”brand i undermarksanläggning” är nu tillagt i tabell 9.3.2.

Svenska Röda Korset

Ankom: 2019-08-19

Synpunkter:

1. Välkomnar handlingsprogrammet och de ambitioner och målsättningar som Uppsala brandförsvaret har slagit fast.
2. Ser mycket positivt på de fem mål som handlingsprogrammet fastslår, och välkomnar särskilt att räddningsnämnden har formulerat ett mål med fokus på riskgrupper.
3. Anser dock att handlingsprogrammet i ej tillräcklig utsträckning tydliggör *hur* dessa målsättningar ska uppnås.
4. Saknar vidare en definition eller beskrivning av det för handlingsprogrammet centrala begreppet ’riskgrupp’.
5. Saknar tydliga förslag rörande hur samverkan med frivilligorganisationer bör stärkas.
6. Saknar vidare en redogörelse för och förslag på hur strukturer för ledning och samordning av spontanfrivilliga bör säkerställas inför och under allvarliga händelser.
7. Vill framhålla vikten av kommunikation med särskilt utsatta samhällsgrupper och att kommunikation till allmänheten anpassas för att säkerställa mottagande och förståelse.
8. Saknar en redogörelse för frivilliga försvarsorganisationers och andra civilsamhällesaktörers roll inom kommunikation och information till allmänheten.
9. Saknar formuleringar kring vikten av stöd till drabbade vid samhällsstörningar, och vidare även hur drabbade, räddningsarbetare och andra deltagare ska stödjas i ett efterskede av en samhällsstörning.
10. Saknar redogörelser kring arbetet inför och under höjd beredskap och hur detta arbete koordineras med arbetet inom den fredstida krisberedskapen.
11. Ser positivt på att räddningstjänst under höjd beredskap lyfts fram, men skulle gärna se utförligare redogörelser för de förberedelser och åtgärder som behövs för att säkerställa denna verksamhet, också i samverkan med andra ansvariga aktörer, såsom Svenska Röda Korset.
12. Anser att de riskbedömningar som genomförs med fördel hade kunnat kopplas till möjliga riskgrupper.
13. Hade slutligen gärna sett att riskanalysen mer utförligt hade redogjort för risker kopplat till vattenförsörjning.

Kommentar:

1. –
2. –
3. Inriktningsmålen som föreslås i handlingsprogrammet är tänkta att besvara frågan ”vad ska uppnås?”. Vilka detaljerade åtgärder och prioriteringar som sedan ska genomföras från 2020 avses inte redovisas i handlingsprogrammet utan i brandförsvarets årliga verksamhetsplan.
4. Med personer i riskgrupp avses personer som löper större risk att skadas eller omkomma i händelse av brand, exempelvis äldre, personer med funktionsnedsättning, person med missbruksproblematik m. fl. En definition läggs till i handlingsprogrammet.
5. I handlingsprogrammet anges att förmågan att samverka och ta emot hjälp av frivilliga ska utvecklas under handlingsprogramsperioden. I och med att detta ännu inte är utrett utan kommer att genomföras under handlingsprogramsperioden är en mer detaljerad beskrivning i nuläget inte möjlig. Brandförsvaret ser fram emot framtida samverkan med Röda korset i dessa frågor.
6. Se 5.

7. Brandförsvaret delar röda korsets uppfattning att det är av vikt att kommunikation till allmänheten anpassas till målgruppen för att säkerställa mottagande och förståelse. Hur brandförsvaret arbetar med målgruppsanpassad kommunikation redovisas inte detaljerat i handlingsprogrammet utan i separata dokument. Detta då det bedöms vara olämpligt att reglera detta i ett övergripande flerårigt styrdokument som beslutas av kommunfullmäktige i tre kommuner.
8. Handlingsprogrammet omfattar brandförsvarets egna verksamhet och mandat saknas att styra över andra organisationers uppdrag och roller. Brandförsvaret anser dock att Röda korset och andra frivilligorganisationer bedriver ett mycket viktigt arbete inom kommunikation och information till allmänheten.
9. Brandförsvaret tar till sig synpunkten och lägger till ett kapitel ”Stöd under och efter en olycka”: *”Vid en olycka har brandförsvaret möjlighet att tillkalla krisstöd till den drabbade, exempelvis i form av POSOM (Psykiskt- och socialt omhändertagande). Efter en olycka där behov bedöms finnas stödjer brandförsvaret de som drabbats bland annat genom återbesök.*

Vid en större olycka har brandförsvaret möjlighet att nå ut med information till allmänheten (pressmeddelande, sociala medier mm) genom kommunernas egna kommunikatörer. Se även 9.3.9 Varning och information till allmänheten.”
10. Brandförsvaret avser inte att i detalj beskriva förmåga inför och under höjd beredskap då det skulle kunna innebära att handlingsprogrammet behöver beläggas med sekretess. Arbetet är under uppbyggnad men brandförsvaret efterfrågar och inväntar anvisningar centrala myndigheter.
11. Se 10.
12. Se 4.
13. Tillägg i texten i riskanalysen kapitel 9.5.1 gällande tillgång till vatten vid långvarig torka. Detta tas även upp i kapitel 9.6 ”Störningar i viktiga samhällsfunktioner” i riskanalysen.

§ 76

Delårsuppföljning - Augusti 2019 RÄN-2019-0113

Beslut

Räddningsnämnden beslutar

att fastställa delårsuppföljning per augusti 2019.

Sammanfattning

Delårsuppföljningen är den gemensamma räddningsnämndens avrapportering till kommunstyrelserna/kommunfullmäktige i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Beslutsgång

Ordföranden ställer förvaltningens förslag mot avslag och finner att nämnden bifaller förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

Räddningsnämndens arbetsutskott har tillstyrkt förslaget den 18 september 2019
Förvaltningens skrivelse 2019-09-17

Delges

Tierps kommun

Uppsala kommun

Östhammars kommun

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Handläggare:
Elisabeth Samuelsson
Lundkvist Mikael

Datum:
2019-09-17

Diarienummer:
RÄN-2019-0113

Räddningsnämnden

Delårsuppföljning per augusti 2019

Förslag till beslut

Räddningsnämnden föreslås besluta
att fastställa delårsuppföljning per augusti 2019

Sammanfattning

Delårsuppföljningen är den gemensamma räddningsnämndens avrapportering till kommunstyrelserna/kommunfullmäktige i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Ärendet

Nettokostnad och resultat januari – augusti 2019 i tkr:

	Nettokostnad*	Budget	Resultat
Räddningsnämnden	142 445	141 637	-808
varav Tierp	16 986	16 889	-96
varav Uppsala	107 851	107 239	-611
varav Östhammar	17 608	17 509	-99

*exklusive semesterlöneskuldsförändring

Helårprognos, nettokostnad och resultat 2019 i tkr:

	Prognos nettokostnad	Budget	Resultat
Räddningsnämnden	212 056	212 455	399
varav Tierp	25 286	25 334	48
varav Uppsala	160 556	160 858	302
varav Östhammar	26 214	26 263	49

Bilagor

Delårsuppföljning per augusti 2019.

Delges

Tierps kommun

Uppsala kommun

Östhammars kommun

Elisabeth Samuelsson
Brandchef

Delårsuppföljning Augusti 2019

januari - augusti 2019

Räddningsnämnden
Gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner

fastställd av räddningsnämnden 2019-09-25
diarienummer RÄN-2019-0113

INNEHÅLL

Räddningsnämnden	3
Information och rådgivning	4
Tillsyn och tillstånd	4
Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll	5
Förbereda och genomföra räddningsinsatser	5
Åtgärder efter räddningsinsats	6
Samordning och samverkan	7
Krisberedskap	7
Civilt försvar och räddningstjänst under höjd beredskap	7
Nettokostnad	8
Helårsprognos	8
Investeringar	8
Uppföljning av inriktningsmål i kommunernas handlingsprogram för förebyggande verksamhet och rädd- ningstjänst	9
Uppföljning av mål och uppdrag i verksamhetsplanen	10
Bilagor	
1 Resultaträkning	35
2 Resultaträkning per verksamhet	36
3 Analys delårsbokslut augusti Uppsala kommun	37
4 Räddningsnämndens ledamöter	39

Räddningsnämnden

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd i vilken Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner samarbetar, med Uppsala som värdkommun. Samarbetet startade 2012 och i nämnden sitter ledamöter från alla tre kommuner. Räddningsnämnden ansvarar för räddningsverksamhet enligt lagen om skydd mot olyckor (LSO), tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE) och i tillämpliga delar kommunernas uppgifter enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Nämnden har under perioden systematiskt gått igenom de mest centrala uppdragen inom sitt ansvarsområde; information och rådgivning, tillsyn och tillstånd, förbereda och genomföra räddningsinsatser, rengöring och brandskyddskontroll samt samverkan, krisberedskap och civilt försvar. Året inleddes med utbildningsinsatser då många av nämndens ledamöter var nya.

Under våren har nämnden arbetat med ett nytt handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst. Handlingsprogrammet, som kommer att skickas för beslut till de tre kommunernas fullmäktige, kommer att vara grunden för nämndens verksamhet de kommande åren.

Avtalet om en gemensam räddningsnämnd och reglemente för nämnden har reviderats under våren. Nytt avtal och nytt reglemente kommer också att fastställas av kommunernas fullmäktige under hösten.

Ordförande i räddningsnämnden: Patrik Kjellin
Brandchef vid Uppsala brandförsvaret: Elisabeth Samuelsson

Information och rådgivning

För att den enskilde ska kunna förebygga och själv hantera bränder och andra olyckor är information och rådgivning ett viktigt verktyg för nämnden.

Brandförsvaret lämnar information och rådgivning till medborgare, förvaltningar, organisationer och företag för att öka kunskapen i att hantera olyckor och bränder. Riktade informationsinsatser genomförs kontinuerligt och sker främst genom annonsering i olika media samt direktutskick till särskilda målgrupper.

Brandförsvarets webbplats utvecklas ständigt för att möta informationsbehovet hos medborgarna, företag och andra organisationer.

Brandförsvaret deltar i olika publika evenemang där främst de operativa styrkorna informerar och ger råd i brandskyddsfrågor.

Brandförsvarets har en telefonservice på vardagar mellan 09.00-11.00 dit allmänheten kan vända sig med frågor rörande förebyggande brandskydd.

En viktig grupp att nå ut med information till är boende i glesbygd, information till dessa sker främst i samband med sötning och brandskyddskontroll av småhus där informationsblad om brandskydd i hemmet utdelas.

Brandförsvaret utbildar nyanlända i brandskydd genom ett samhällsorienteringsprojekt som genomförts i Uppsala län.

Åldersanpassad information om brandskydd ges till elever i förskoleklass, årskurs 5 och 7.

Tillsyn och tillstånd

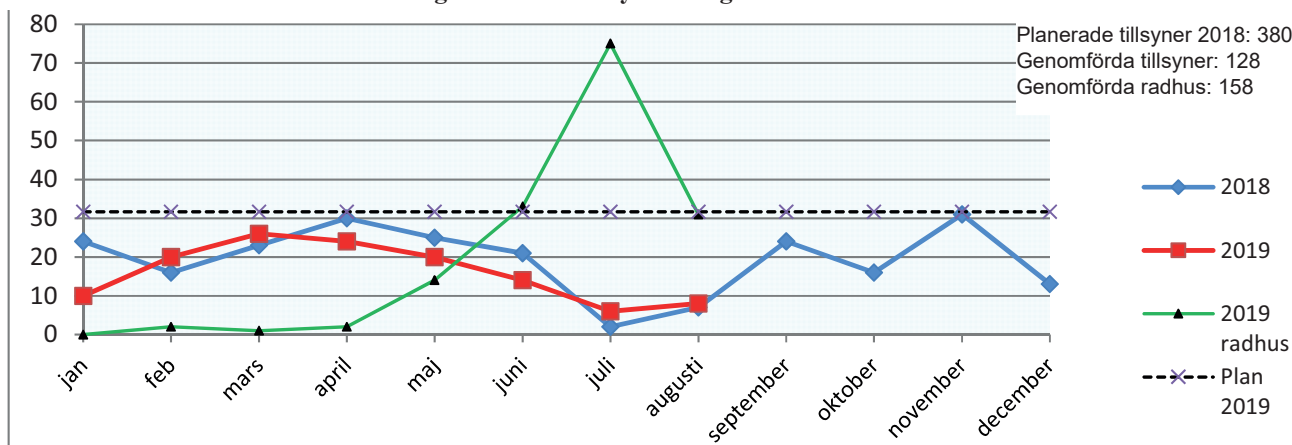
En viktig verksamhet för nämnden är de tillsyner som görs enligt lagen om skydd mot olyckor och enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. I byggnader innehållande brandfarlig vara utförs vanligtvis tillsyn enligt båda lagstiftningarna, så kallad samplanerad tillsyn. Nämnden beslutar också om tillstånd för hantering av brandfarliga varor enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor.

En ny tillsynsplan har implementerats under 2019 och fokus har varit att tillsyna de verksamheter där tillsyn får störst effekt och gör mest nytta. Exempel på sådana verksamheter är hotell, vandrarhem, nattklubbar, studentnationer, sjukhus och vårdboenden.

Nämndens projekt gällande brandavskiljningar på radhusvindar pågår fortlöpande och vid dagens datum är 25 % av samtliga adresser tillsynade och åtgärdade. Många radhusägare väljer nu att åtgärda sina vindar på eget initiativ.

Digitaliseringen av tillståndsansökningarna är nu genomförd och driftsatt.

Antal genomförda tillsyner enligt LSO och LBE

Lagen om skydd mot olyckor (LSO) och lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE)

Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll

Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner utförts främst av de två entreprenörerna som räddningsnämnden har avtal med. Entreprenörerna utför rengöring och brandskyddskontroller av fasta förbränningsanordningar och därtill hörande rökkanaler och imkanaler i restauranger och storkök.

Under perioden har 41 ansökningar inkommit från fastighetsägare om att själva rengöra eller låta annan utföra rengöringen (sotning). Fyra av ansökningarna har avslagits av nämnden varav ett avslag har överklagats. Länsstyrelsen biföll brandförsvarets beslut.

För att säkerställa att förelägganden utfärdade av entreprenörerna på fasta förbränningsanordningar är rättssäkra och i övrigt av god kvalitet har brandförsvaret kontinuerligt möten med entreprenörerna som utför brandskyddskontrollen på uppdrag av nämnden.

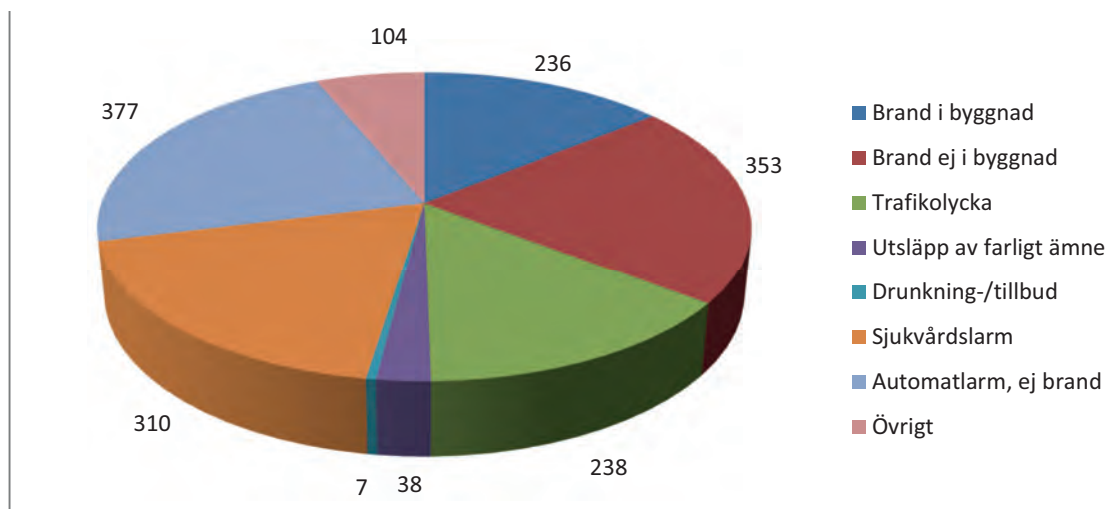
Under våren genomförde Länsstyrelsen en tillsyn som var inriktad på sotnings- och brandskyddskontrollverksamheten. Tillsynen var utan anmärkning och Länsstyrelsen bedömde att brandförsvarets arbete med sotning och brandskyddskontroller väl uppfyller lagens krav. Under perioden har arbetet fortsatt med att utveckla och uppdatera rutiner med mera.

Entreprenörerna tillämpar Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps tillsynshandbok vid de tillfällen förelägganden utfärdas.

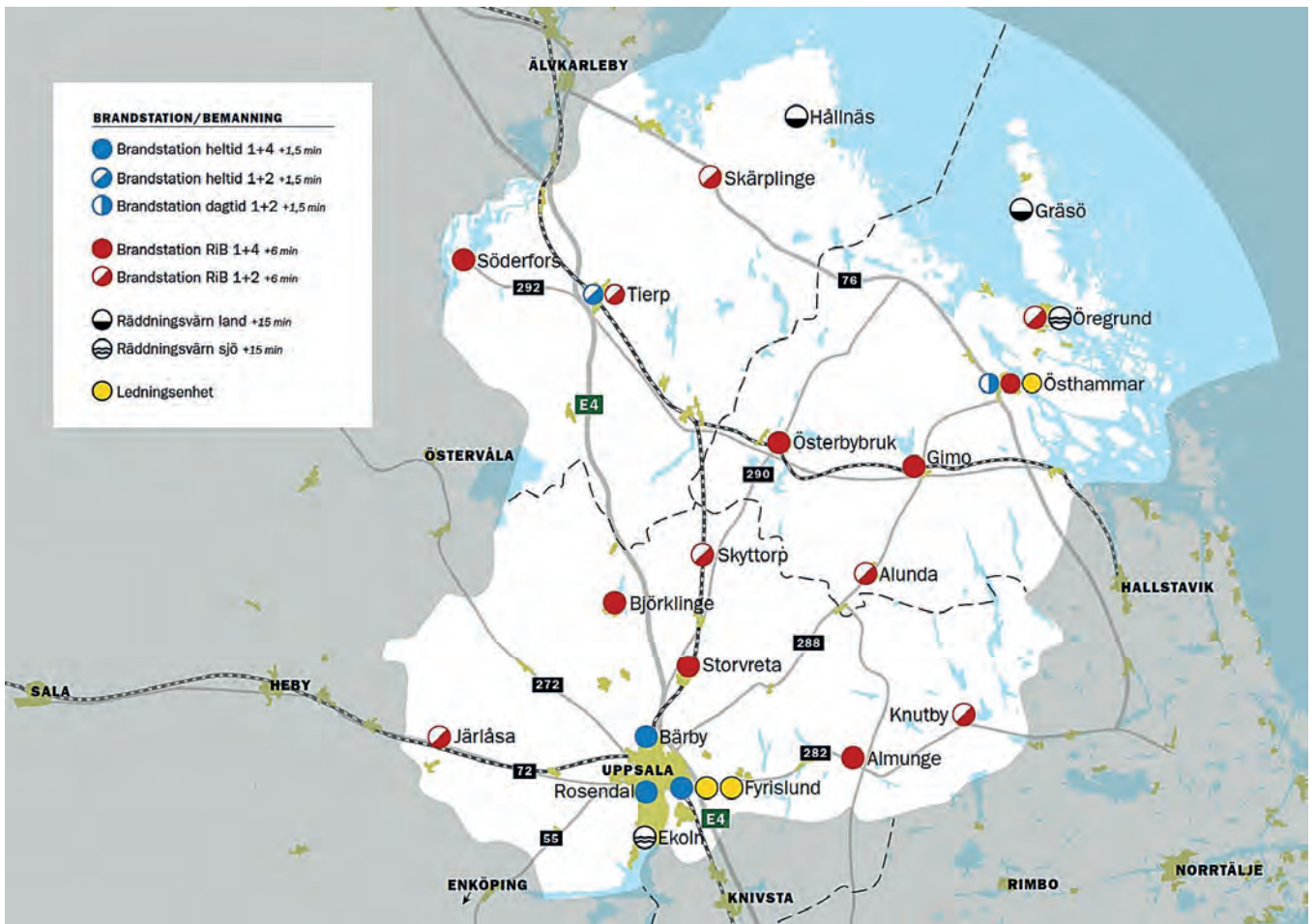
Förbereda och genomföra räddningsinsatser

Räddningsinsatser förbereds genom utbildning, övning, objektsorienteringar, insatsplanering samt fordons- och materielunderhåll. I förberedelserna ingår också utveckling av metod och taktik, samt fysisk träning och fysiska tester. Under sommaren så fokuseras utbildning insatserna på repetition för ordinarie personal och vidareutbildning för sommarvikarierna.

När räddningsinsatser ska genomföras hanterar Storstockholms räddningscentral (SSRC) utalarmering av Uppsala brandförsvares räddningsresurser. SSRC hanterar larm och ledning vid räddningsinsatser i ett flertal kommuner genom samverkan med Brandkåren Attunda, Räddningstjänsten Enköping-Håbo, Räddningstjänsten Gotland, Räddningstjänsten Norrtälje, Storstockholms brandförsvaret och Räddningstjänsten Sala-Heby. Dessa räddningstjänsterna hjälper också varandra med räddningsresurser vid större eller långvariga räddningsinsatser. Under denna sommar blev inte påfrestningen på organisationen lika stor som som året innan. Antalet bränder i skog och mark var tillbaka på en mer normal nivå med 353 antal larm. Med antalet färre larm och en bättre personalplanering så har sommarperioden varit betydligt bättre ur arbetsmiljösynpunkt för personalen. Brandförsvaret har också invigt två nya brandstationer under försommaren, en i Tierp och en i Gimo. Det har förbättrat förutsättningarna för personalen att bedriva en bra verksamhet i dessa nya lokaler. Brandförsvaret har fortsatt att utbilda sig tillsammans med polis och ambulans i att möta eventuella terror eller hot om dödligt våld. Det genomfördes en fullskalig övning i detta som gav viktiga erfarenheter för vidare arbete med utveckling av detta samarbete.

Brandstationer

Uppsala brandförsvaret har brandstationer på de orter som markerats i kartbilden ovan. Alla brandstationer, tillsammans med omkringsliggande räddningstjänster i andra kommuner, utgör ett nät av räddningsresurser. Beredskapsform och bemanning på brandstationerna är olika för att svara mot riskbilden.

Vid respektive brandstation är bemanningens beredskapsform markerad med färg och omfattningen i siffror. De blå cirkelarna markerar brandstationer bemannade med heltidspersonal och de röda cirkelarna markerar brandstationer bemannade med räddningspersonal i beredskap (RiB). I Tierp och Östhammar, markerade med röd och blå cirkel, finns både heltids- och RiB-personal. De vita cirkelarna markerar räddningsvårn som bemannas av frivilliga.

Heltidsmedarbetarna arbetar på brandstationen och ska vara på väg till en insats 1,5 minut efter ett larm. RiB-medarbetarna har en annan huvudarbetsgivare och ska de veckor de har beredskap vara på väg till en insats efter 6 eller 7 minuter. Bemanningen anges i formen brandbefäl+brandmän. På Fyrislund och i Östhammar finns tre brandbefäl i jour. Dessa cirkel är gula. På Fyrislund är det ett brandbefäl i ledningsnivå 3 (vakthavande brandingenjör, VBI) och ett brandbefäl i ledningsnivå 2 (insatsledare, IL). I Östhammar är det ett brandbefäl i ledningsnivå 2.

Det finns åtta materialdepåer i skärgården, gröna cirkel på kartan. Materialdepåerna finns i Fågelsundet, Örskär, Ormön, Stora Risten, Rävsten, Fälön, Länsö och Sundsveden.

Åtgärder efter räddningsinsats

Åtgärder efter räddningsinsats omfattar dels att informera de drabbade om behovet av restvärdering, sanering, bevakning och andra åtgärder och dels också att utreda olycksorsak och olycksförlopp. Utredning av olycksorsak och olycksförlopp görs som ett första led i den händelserapport som skrivs. Vid vissa händelser kan fördjupade undersökningar göras.

Utöver detta skall också en utvärdering av insatsen göras. Även den dokumenteras i händelserapporten. Vid de insatser som genomförts och där man kan se att det finns erfarenhet att återföra till den egna organisationen, och i vissa fall andra organisationer, görs en utvärdering med metoden AAR (After Action Review). Syftet med detta är att göra insatserna effektivare.

Samordning och samverkan

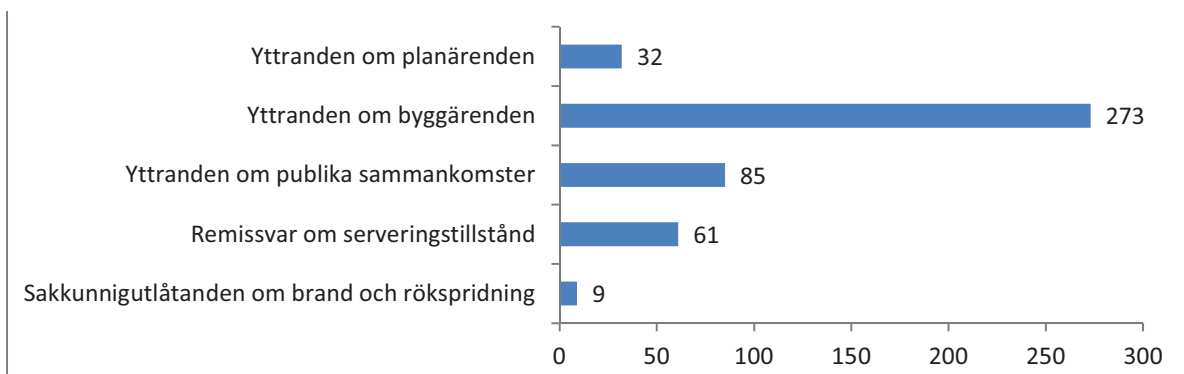
Samverkan och samordning är en grundläggande del i nämndens verksamhet. Tillsammans med frivilliga, andra förvaltningar, räddningstjänstorganisationer, statliga myndigheter som länsstyrelser, polis och landsting kan nämndens verksamhet få större effekt.

Exempel på bra samverkan är hjärtstopps- och IVPA-larm (I Väntan På Ambulans) som brandförsvarets utryckningsstyrkor larmas till på uppdrag av landstinget. Ett annat bra exempel är att brandförsvaret larmas för AOSP, Akut Omhändertagande av Självsmordsbenägen Person.

Kommunerna har ansvar för att samordna skydd mot andra olyckor än brand. Huvudansvaret för samordningen finns i respektive kommun.

En viktig del i brandförsvarets arbete är att delta i kommunernas olika byggnadsprocesser. Som exempel kan nämnas framtagande av nya detaljplaner där brandförsvaret jobbar särskilt för att risker ska minimeras. Brandförsvaret är också remissinstans för andra förvaltningar, organisationer och myndigheter. Polismyndigheten bistår brandförsvaret med utlåtanden inför publika sammankomster. Sakkunnigutlåtanden om brand- och rökspridning lämnas till åklagare och polismyndighet. Remissvar beträffande serveringstillstånd lämnas till miljöförvaltningarna, som är tillståndsgivare inom kommunerna.

Brandförsvaret deltar tillsammans med andra myndigheter och förvaltningar samt kommunala bostadsbolag i olika trygghetsskapande aktiviteter, exempelvis trygghetsvandringar.

Krisberedskap

Det är de tre kommunerna som inom sina respektive geografiska områden ansvarar för att samordning av krishanteringsfrågor sker. Brandförsvaret är en av flera förvaltningar som berörs i händelse av en krissituation. Det är därför nödvändigt att samordnade övningar och gemensamma planeringar genomförs, både enskilt i kommunerna och tillsammans i länet.

Brandförsvaret samverkar med kommunerna och Länsstyrelsen i krisberedskapsfrågor för att säkerställa en god förmåga vid allvarliga samhällsstörningar.

Arbete pågår med att stärka brandförsvarets krisberedskap. Nyckelpersonal har genomgått en halvdagsutbildning i krisberedskap och säkerhetsskydd. Samma personal har även krisövats. Under hösten kommer ytterligare övning ske i samband med övningen Havsörn. En ledningsplan för brandförsvaret har tagits fram och beslutats. En utredning gällande brandförsvarets drivmedelsförsörjning är slutförd.

Civilt försvar och räddningstjänst under höjd beredskap

Förmågan till civilt försvar och räddningstjänst under höjd beredskap är eftersatt idag och planeringen har i praktisk mening legat nere under flera år. Mot bakgrund av förändringar i omvärlden behöver den stärkas.

En strategi för förmågeuppbyggnad av räddningstjänst under höjd beredskap ska utformas. Arbetet kommer att intensifieras när de centrala myndigheterna länsstyrelsen och myndigheten för skydd mot olyckor kommer ut med närmare anvisningar för arbetet.

Krigsplacering av brandförsvarets personal genomförs nu enligt rutin. Viss personal som är placerad i annan myndighet återstår att pröva i samråd med aktuella myndigheter. Arbete pågår med säkerhetsskydd och grundläggande säkerhetsskyddsåtgärder har genomförts. Under hösten kommer en säkerhetsskyddsanalys att genomföras.

Nettokostnad

2019 jan-aug	Netto- kostnad*	Budget	Avvikelse
Räddningsnämnden	142 445	141 637	-808
varav Tierp	16 986	16 889	-96
varav Uppsala	107 851	107 239	-611
varav Östhammar	17 608	17 509	-99

* exklusive semesterlöneskultsförändring
belopp i tkr

Helårsprognos

2019	Prognos Nettokostnad	Budget	Avvikelse
Räddningsnämnden	212 056	212 455	399
varav Tierp	25 286	25 334	48
varav Uppsala	160 556	160 858	302
varav Östhammar	26 214	26 263	49

belopp i tkr

Analys av augustibokslutet

Nettokostnaden i bokslutet är 808 tkr eller 0,6 procent högre än budget. Föregående år var nettokostnaden för samma period 1 201 tkr eller 0,9 procent högre än budget. Avvikelsen mot budget beror främst på högre lönekostnader.

Lönekostnaden är cirka 8 procent eller cirka 4 800 tkr högre än föregående år, om man korregerar föregående års lönekostnad för den kostnad som uppstod på grund av den extrema varma och torra sommaren.

De ökade lönekostnaderna beror dels på avtalsenliga löneökningar och dels på volymökningar. Avtalsenliga löneökningar uppgår till cirka 2,5 procent och volymökningarna till cirka 5,5 procent. Volymökningarna beror bland annat på en ny dagstyrka och på en personalplanering som behöver förbättras.

Nettokostnaden har ökat med 4,9 procent jämfört med föregående år och beror till största del på löne- och prisökningar och personella volymökningar. Korregerar man föregående års nettokostnad för den kostnad som uppstod på grund av den extremt varma och torra sommaren är nettokostnadsökningen cirka 6,9 procent. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV), framtaget av Sveriges kommuner och landsting (SKL), är 2,5 procent för år 2019.

Investeringar

Investeringsvolymen prognostiseras till 26 000 tkr vilket följer nämndens investeringsbudget på 26 050 tkr. Övervägande del av investeringarna är brandfordon och brandmateriel. Nämnden har en god status på brandfordon och materiel för att möjliggöra effektiva räddningsinsatser.

Analys helårsprognos

Nettokostnaden i prognosen är 399 tkr lägre än budget. Någon avvikelse mot budget är det därmed inte, skillnad är endast 0,2 procent.

Nettokostnaden har ökat med 3,3 procent jämfört med föregående år. Korregerar man föregående års nettokostnad med den ökade kostnad som uppstod på grund av den varma och torra sommaren ökar nettokostnaden med cirka 4,7 procent 2019.

Lokalhyreskostnaden ökar med cirka 12 procent beroende på nya brandstationer i Tierp och Gimo och på nya hyresavtal i Uppsala kommun.

Lönekostnaden ökar med cirka 8 procent. Avtalsenliga löneökningar uppgår till cirka 2,5 procent och volymökningarna till cirka 5,5 procent.

För att komma till rätta med den höga lönekostnadsökningen har en bättre personalplanering införts. För att få en ekonomi i balans under året har besparingar på all verksamhet som inte är absolut nödvändig genomförts för hösten.

Säkerheten i prognosen bedöms till -1 000 till +1 000 tkr, största osäkerhetskällorna är lönekostnaderna och lokalhyreskostnaderna.

Uppföljning av inriktningsmålen i kommunernas handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst

Uppföljningen av inriktningsmålen görs utifrån indikatorernas utfall och av aktiviteter kopplade till målen.

<i>Inriktningsmål</i>	Prognos 2019	Prognos 2020
Utveckla samarbeten med andra samhällsaktörer för att minska antalet och effekterna av bränder och andra olyckor.		
Stärka förmågan till krisberedskap.		
Återuppta planering för civilt försvar och räddningstjänst under höjd beredskap.		
Stärka skyddet mot bränder och olyckor på landsbygd och glesbygd genom lokala aktörer.		
Verka för att riskhänsyn tas i samhällsplaneringen.		
Stärka den enskildes förmåga till riskmedvetet beteende och kunskap att handla vid bränder och olyckor genom information, rådgivning och utbildning.		
Bryta olycksförlopp i ett så tidigt skede som möjligt genom att tillgängligheten till och effektiviteten av räddningsinsatser ska förbättras.		
Utveckla förmågan att förebygga och hantera bränder och olyckor.		

Uppföljning av mål och uppdrag i verksamhetsplanen

Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst 2016-2019

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Den planerade verksamheten är genomförd inom de flesta verksamhetsområden. Området civilt försvar har inte nått så långt som planerat, främst på grund av att nationella riktlinjer ännu inte tagits fram.

1: Utveckla samarbeten med andra samhällsaktörer för att minska antalet och effekterna av bränder och andra olyckor

Det förebyggande arbetet står i fokus. Bränder och olyckor ska så långt möjligt förhindras från att inträffa. Arbetet är komplext och berör många olika ansvariga aktörer och ideella aktörer i samhället. Samarbete är en förutsättning för att nå ut och påverka. *Målet syftar till att brandförsvaret ska vara drivande i en bred ansats i hela samhället mot bränder och andra olyckor.*

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Samarbetet med polis och ambulans har utvecklats och förbättrats. Samarbetet inom kommunerna fungerar väl och fortsätter i samma omfattning som tidigare.

ÅTGÄRDER

Utbildning av och information till andra aktörer i samhället som kan påverka brandskyddet i hemmiljön för att åstadkomma en bättre spridning av kunskap och ett mer medvetet agerande hos utsatta grupper.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret genomför bland annat brandskyddsutbildningar riktade till personal inom vård och omsorg och till nyanlända.

Brandförsvaret lämnar information och rådgivning löpande till medborgare, förvaltningar, organisationer och företag genom olika kanaler.

Samarbeta med kommunernas grundskolor i syfte att ge skolelever kunskap om brandrisker och brandskydd.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret erbjuder alla skolor en brandskyddsutbildning för förskoleklasser, årskurs 5 och årskurs 7.

Samarbeta med polis och ambulans för att ytterligare utveckla verksamheternas förmåga, exempelvis beträffande insatser vid pågående dödligt våld.

Status
Färdig

Kommentar:

Rutiner och larmplaner har fastställts för insatser med pågående dödligt våld. Samverkansövningar för insatser med pågående dödligt våld genomfördes under våren tillsammans med länsstyrelsen, polis och ambulans.

Samarbeta med andra nämnder och förvaltningar i kommunerna i arbetet mot anlagd brand.

Status
Påbörjad

Kommentar:

Samarbetet mot anlagd brand sker bland annat genom skolutbildningar och genom den kommungemensamma handlingsplanen i Uppsala kommun för Gottsunda/Valsätra.

Samarbeta med andra nämnder och förvaltningar i kommunerna i arbetet med att ge äldre och personer med funktionsnedsättning ett bättre brandskydd i sina bostäder genom tekniska hjälpmedel

Status
Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret har ett samarbete med äldreförvaltningen och avdelningen för säkerhet & beredskap i Uppsala kommun om att hemvårdande personal använder checklistor för brandsäkerhet vid hembesök. Brandförsvaret kommer erbjuda Östhammar och Tierps kommuner samma samarbete med checklistor för hemvårdande personal.

Delta i samverkansforum om till exempel trafiksäkerhet och evenemangssäkerhet med andra nämnder och myndigheter

Status
Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret deltar vid samverkansmöten inför större evenemang. Brandförsvaret svarar regelbundet på remisser och har upprättat rutiner för det.

2: Stärka förmågan till krisberedskap

Skogsbranden i Västmanland sommaren 2014 visade på behoven av en stärkt krisberedskap. Vid hanteringen av många kriser kommer kommunernas organisation för räddningstjänst att vara en naturlig aktör. Även om kommunernas ansvar för samordning av krishanterings-frågor inte ligger inom brandförsvarets uppdrag har organisationen kunskaper och förmåga att hantera samhällsstörningar som är en tillgång. Samtidigt kan kunskaper om kris-beredskapssystemet och civilsamhället utvecklas. *Målet syftar till att planera, öva och förbereda egen organisation och samhället för kriser.*

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Brandförsvaret har antagit en ledningsplan inför och vid allvarliga störning. Arbete pågår med ytterligare åtgärder för att stärka förmågan vid en allvarlig störning.

ÅTGÄRDER

Öva och utveckla brandförsvarets krisberedskapsorganisation.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Nyckelpersonal vid brandförsvaret har genomgått en halvdagsutbildning och övats i krisberedskap och säkerhetsskydd. Arbete pågår med säkerhetsskydd och planering av brandförsvarets uthållighet vid en kris. En utredning gällande brandförsvarets drivmedelsförsörjning är slutförd. Till hösten planeras övning och utbildning i krisberedskap i samband med övningen Havsörn.

Delta vid samverkansövningar med andra samhällsaktörer, exempelvis länsstyrelsens kärnkraftsövning Havsörn 19.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret deltar vid höstens stora kärnkraftsövning Havsörn 19.

Delta i kommunernas utveckling av krisberedskap, ex i arbetet beträffande RSA, risk och sårbarhetsanalys.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret deltar regelbundet i olika forum om krisberedskap tillsammans med kommunerna, länsstyrelsen och andra aktörer.

3: Återuppta planering för civilförsvaret och räddningstjänst under höjd beredskap

Förmågan till civilförsvaret och räddningstjänst under höjd beredskap är eftersatt idag och planeringen har i praktisk mening legat nere. Mot bakgrund av förändringar i omvärlden behöver den stärkas. Förmågan till civilförsvaret är dessutom nära förknippad med förmågan till krishantering, och ska bygga på denna. *Målet syftar till att etablera en känd och övad planering för civilförsvaret och räddningstjänst under höjd beredskap.*

Bedömning

Delvis uppfyllt

Kommentar:

Den allra största delen av brandförsvarets personal är krigsplacerade vid brandförsvaret. Arbete för ett stärkt säkerhetsskydd pågår. Nämnden inväntar inriktningar för det civila försvaret från nationella och regionala myndigheter för att kunna återuppta planeringen.

ÅTGÄRDER

Ta fram en långsiktig strategi för förmågeuppbyggnad av räddningstjänsten under höjd beredskap.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Nämnden avvaktar riktlinjer och anvisningar från nationella och regionala myndigheter såsom MSB och länsstyrelsen. Tillgång till personal vid höjd beredskap har säkerställts genom att brandförsvarets personal till största del har krigsplacerats vid brandförsvaret. Vid nyanställningar krigsplaceras personalen som rutin vid brandförsvaret.

Ta fram en kontinuitetsplan för brandförsvarets personalförsörjning under höjd beredskap.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret har påbörjat arbetet med kontinuitetsplanering. Ledningsplan för Uppsala brandförsvaret inför och vid allvarlig störning har antagits. Nämnden inväntar också riktlinjer och anvisningar från nationella och regionala myndigheter såsom MSB och länsstyrelsen.

Delta i kommunernas säkerhetsskyddsarbete och utveckling av civilt försvar.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvarets säkerhetsskyddsarbete är under uppstart, grundläggande åtgärder är genomförda och en säkerhetsskyddsanalys genomförs under hösten. Brandförsvaret deltar i kommunernas arbete gällande säkerhetsskydd och civilt försvar.

4: Stärka skyddet mot bränder och olyckor på landsbygd och glesbygd genom lokala aktörer

Sårbarheten är större på landsbygd och i glesbygdsområden. För att åstadkomma ett likvärdigt skydd mot olyckor krävs mer insatser för dem som bor, verkar och vistas där. Lokal närvaro och lokala aktörer är en viktig resurs i det arbetet. *Målet syftar till att med såväl egna resurser som genom lokala nätverk och fördjupade samarbeten åstadkomma ett stärkt skydd mot bränder och olyckor på landsbygd och glesbygd.*

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Kontaktpersoner vid de åtta materialdepåer som finns i Tierps och Östhammars skärgård kan nu larmas via SMS.

Materialdepåer är depåer med brandmateriel, frivilliga på orten kan med hjälp av dessa påbörja en räddningsinsats i väntan på att brandförsvaret kommer på plats.

Erfarenheterna från de åtta materialdepåerna kommer att tas med i det fortsatta arbetet med att stärka skyddet mot bränder och olyckor på landsbygden.

Brandskyddsutbildningar riktade mot de som bor i glesbygd har också genomförts.

ÅTGÄRDER

Riktade informationsinsatser om risker för bränder och andra olyckor och hur de kan hanteras till de som bor i landsbygd och glesbygd.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret har träffar med bland annat hembygdsföreningar och har på så sett kunnat informera personer boende vid till exempel Hållnåshalvön, Vendel och Järlåsa om bränder och andra olyckor.

Utveckla möjligheter att med frivilliga resurser stärka skyddet mot bränder och olyckor i glesbygd.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Kontaktpersoner vid de åtta materialdepåer som finns i Tierps och Östhammars skärgård kan nu larmas via SMS.

Materialdepåer är depåer med brandmateriel, frivilliga på orten kan med hjälp av dessa påbörja en räddningsinsats i väntan på att brandförsvaret kommer på plats.

5: Verka för att riskhänsyn tas i samhällsplaneringen

Nya risker ska så långt skäligen möjligt undvikas vid utvecklingen av våra samhällen. Den mark vi bebygger idag ställer krav på vår beredskap i morgon och om hundra år. Samhällsplanering är en komplex, långsiktig process med många aktörer. Brandförsvarets möjlighet att påverka ligger mer i att förmedla kunskap än att ställa krav. *Målet syftar till att påverka sammanhanget så att risker hanteras så tidigt och tydligt som möjligt i processen.*

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Arbetet sker löpande i form av deltagande i olika forum tillsammans med berörda aktörer och handläggning av ärenden gällande planprocessen.

ÅTGÄRDER

Delta i regionalt och annat lokalt arbete beträffande riskhantering i samhällsplaneringen, exempelvis med länsstyrelsen.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Samarbete sker främst med Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner i syfte att hantera risker i planprocessen. Samarbete sker också med länsstyrelsen och andra berörda aktörer.

Samarbete inom kommunerna i syfte att hantera risker i översiktsplaner.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret deltar på möten i samband med framtagandet av översiktsplaner. Syftet med deltagandet är att hantera eventuella risker.

Samarbete inom kommunerna i syfte att hantera risker i fördjupade översiktsplaner.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret deltar på möten i samband med framtagandet av fördjupade översiktsplaner. Syftet med deltagandet är att hantera eventuella risker.

Samarbete inom kommunerna i syfte att hantera risker i detaljplaner.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret deltar på samråd och svarar på remisser i samband med framtagandet av nya detaljplaner. Syftet är för att hantera eventuella risker.

Samarbete inom kommunerna i tidigt skede beträffande planering av infrastruktur.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret svarar på remisser från Trafikverket gällande planering av infrastruktur. Brandförsvaret medverkar också på möten och samråd i framtagandet av ny översiktsplan och detaljplan där frågor angående infrastruktur hanteras.

Utveckla räddningsnämndens delaktighet i byggprocessen, exempelvis genom framtagande av strategiska dokument ihop med plan- och byggnadsnämnderna.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret har tagit fram ett förslag till strategiskt dokument för hur samarbetet mellan brandförsvaret och byggavdelningarna i respektive kommun ska fungera. Förslaget skickas på remiss till berörda förvaltningar i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

6: Stärka den enskildes förmåga till riskmedvetet beteende och kunskap att handla vid bränder och olyckor genom information, rådgivning och utbildning

Den enskilde har i många fall bäst förutsättningar att minska riskerna i sin omgivning, och är dessutom oftast på plats där bränder och olyckor inträffat innan det offentligas resurser hunnit fram. Informations- och kunskapsspridning har underlättats mycket, men många utsatta målgrupper är fortfarande svåra att nå. Det är viktigt att information, råd och utbildning anpassas till målgruppen. *Målet syftar till att med stöd av befintliga och vidareutvecklade metoder rusta den enskilde med stärkt förmåga till såväl förebyggande som skadeavhjälpande åtgärder.*

Bedömning

Helt uppfyllt

Kommentar:

Brandförsvarets information till enskilda om brandskydd och riskmedvetenhet har fortsatt att utvecklas med bättre plattformar och tydligare budskap. Planerade informationsinsatser har genomförts.

Brandförsvarets hemsida har utvecklats, och utvecklingen kommer fortsätta under hösten. Informationen i brandförsvarets samtliga externa informationskanaler har planerats och samordnats för att underlätta för enskilda att kunna ta till sig informationen. Brandförsvarets Facebook-sida har fått stort genomslag.

ÅTGÄRDER

Informationsinsatser om förebyggande brandskydd i olika forum och kommunikationskanaler.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret har utvecklat och förbättrat sin webbsida och sin Facebook-sida. Utbildning och information om brandskydd har genomförts på grundskolor. Brandförsvarets rådgivningstelefon är bemannad vardagar 9-11.

Brandförsvaret deltar också vid olika evenemang för att sprida kunskap om brandskydd, till exempel Stadsskogens dag i Uppsala, vid ett evenemang på Gimo torg och vid ett evenemang i Gammelgården i Tierp.

Genomföra utbildningsinsatser främst riktad till kommunernas omsorgspersonal.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret genomför kontinuerligt brandskyddsutbildningar till kommunernas omsorgspersonal.

Utveckla arbetet med uppsökande informationsbesök efter inträffade bränder i bostäder, skolor och andra offentliga lokaler.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret har påbörjat att utveckla uppsökande informationsbesök efter en brand och kommer att utvärdera arbetet under året.

7: Bryta olycksförlopp i ett så tidigt skede som möjligt genom att tillgängligheten till och effektiviteten av räddningsinsatser ska förbättras

Det är i det tidiga skedet som störst möjlighet finns att påverka förloppet, även med små medel. Snabbhet är en central del i responsen (samhällets svar på eller åtgärder vid) till olyckor. Samtidigt måste kvaliteten vara god, vilket ställer krav på materiel och kunskap. Övningsverksamheten är därför viktig. *Målet syftar till att under programperioden utveckla responskedjans alla delar så att snabbare och effektivare hjälp lämnas till den nödställde.*

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Tidigare vidtagna åtgärder, införande av så kallade "Första insatspersoner" och funktionen "förlarm" har gett goda resultat och har medfört att brandförsvaret är snabbare på plats vid skadeplatsen. Nu sker arbete löpande med att anpassa larmplaner och vidareutbilda larmoperatörer vid SSRC. Uppsala brandförsvaret tillsammans med andra brandförsvaret knutna till SSRC har en fortsatt dialog med andra samverkande aktörer som t.ex. SOS-alarm för att förkorta handläggningstiderna i utalarmeringsskedet.

ÅTGÄRDER

Vara snabbt på plats vid räddningsinsatser med rätt typ av räddningsresurser.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Översyn av brandförsvarets larmplaner pågår. Utbildning av personal på SSRC genomförs regelbundet för att öka förståelsen för Uppsala brandförsvarets operativa organisation och ambitioner vid inträffade händelser.

Utreda förutsättningar för FIP-enheter vid Månkarbo, Vänge, Karlholm och Lindbacken.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Efter ett nytt inriktningsbeslut ska bemanningen stärkas vid befintliga brandstationer istället för att starta upp verksamheter på nya orter. Räddningsnämnden avser fatta närmare beslut om förstärkningen under hösten.

8: Utveckla förmågan att förebygga och hantera bränder och olyckor

Samhället förändras kontinuerligt, och nya risker uppkommer. Det finns ett starkt behov av att kontinuerligt utveckla såväl det förebyggande som det skadeavhjälpande arbetet. En central del i detta är lärande från inträffade händelser. *Målet syftar till att vidareutveckla rutiner och processer så att egna och andras erfarenheter snabbt omsätts i kunskap och arbetsmetoder.*

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Arbete med utbildning, övning och utveckling av samverkan har skett under perioden. Ett särskilt fokus har varit stabs- och ledningsförmåga vid stora händelser, till exempel skogsbränder. Förmågan att hantera stora olyckor har utvecklats, bland annat tack vare de resurssatsningar som MSB gjort.

Samarbetet med Gästriked räddningstjänst har utvecklats under perioden, primärt vad gäller direkt utalarmering av resurser.

Omvärldsbevakning sker löpande, och ett fokusområde är att ta tillvara på möjligheten att använda digital teknik vid utbildning och övning.

En ny tillsynsplan har implementerats. Syftet med den nya planen är att kraftsamla på verksamheter där tillsyn gör mest nytta.

ÅTGÄRDER

Omvärldsbevaka och ta tillvara på erfarenheter och lärdomar från andra organisationer i syfte att tidigt fånga upp händelser/trender där det föreligger behov av förebyggande åtgärder.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Räddningsnämnden deltar årligen vid den nationella Brandkonferensen. Nämnden avser också att utveckla sitt utbyte med andra räddningstjänster i det så kallade 100 000-samarbetet, alltså andra räddningstjänstorganisationer som har kommuner med mer än 100 000 invånare.

Brandförsvaret deltar i relevanta konferenser och har ett omfattande utbyte av erfarenheter med andra räddningstjänster i regionen. Brandförsvaret deltar också i nationella nätverk, och bevakar media löpande.

Utbilda och öva av ledning, taktik, metod och teknik för effektiva räddningsinsatser.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Utbildning i ledning, taktik, metod och teknik sker kontinuerligt för brandförsvarets personal. Samövningar med andra räddningstjänster i regionen samt polis och ambulans genomförs också kontinuerligt.

Under våren låg fokus vid utbildningar och övningar på insatser vid pågående dödligt våld och trafikolyckor med tunga fordon.

Under hösten kommer insatser vid kemikalieolyckor vara ett fokusområde.

Arbete för att i större omfattning kunna använda digitala hjälpmedel, t ex VR-teknik, vid utbildning och övning pågår.

Implementering av utvecklad tillsynsplan

Status
Färdig

Kommentar:

Tillsyner genomförs enligt den nya tillsynsplanen. Vid implementeringen av den nya tillsynsplanen har ett behov av registervård uppstått som framöver kommer genomföras.

Uppsala kommuns inriktningsmål 1 Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi.

Tierps kommuns övergripande inriktningsmål Tierp är en attraktiv, inkluderande och hållbar kommun med ekonomin i balans.

Östhammars kommuns strategiska inriktningsområde Östhammar, En hållbar kommun, Ett effektivt resursutnyttjande, ej skadar miljön och arbetar långsiktigt för att ta ansvar för kommande generationer

Nämndens strategi:

En god kontroll och styrning av verksamhet och ekonomi. Kontinuerligt anpassa verksamheten utifrån tilldelade kommunbidrag från kommunerna.

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Nämnden har en långsiktig ekonomi i balans. Nämnden arbetar kontinuerligt med att minska negativ miljöpåverkan av nämndens verksamhet. Vid olyckor där brandförsvaret gör räddningsinsatser är målsättningen att minimera miljöpåverkan, bland annat genom samarbete med miljökontoret.

ÅTGÄRDER

En god kontroll över vilket behov som kommunerna har inom nämndens ansvarsområde.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Handlingsprogram enligt Lagen om skydd mot olyckor tas fram vart 4:e år. Fortlöpande sker en bedömning av till exempel behovet av brandtillsyn och hur stora riskerna är för bränder och andra olyckor som kan föranleda räddningsinsats.

En god uppföljning av verksamheten och ekonomin.

Status

Färdig

Kommentar:

Nämnden har en god uppföljning av verksamheten och ekonomin. Månadsuppföljningar beslutas i nämnden och rapporteras till Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Förutom månadsuppföljningarna har nämnden två delårsuppföljningar och årsredovisningen som också rapporteras till kommunerna i den gemensamma nämnden.

UPPDRAG

KVAR FRÅN 2018: 1.2 Tydliggöra hur digitaliseringens möjligheter ska användas och dess utmaningar hanteras i verksamhetsplanering och affärsutveckling så att utvecklingen kan drivas så samlat och effektivt som möjligt

Status

Färdig

Kommentar:

Förutsättningar finns för att fortsatt digital utveckling ska ske löpande, dels genom utveckling av brandförsvarets webb-sida men också genom utveckling av brandförsvarets verksamhetsledningssystem

1.12 Genomföra en koncernövergripande kartläggning hur resurser fördelas mellan män och kvinnor senast 2022 i syfte att uppnå en jämställd resursfördelning.

Motsvaras i Mål och budget 2018 av 1.4 Genomföra analyser för jämställdhetsbudgetering inom minst ett nytt utvecklingsområde årligen, samt att utifrån analys ta fram åtgärder i syfte att minska ojämställdhet

Status

Väntar

Kommentar:

Planeras att genomföras under 2020.

Uppsala kommuns inriktningsmål 2 Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i.

Tierps kommuns övergripande inriktningsmål Tierp är en attraktiv, inkluderande och hållbar kommun med ekonomin i balans.

Östhammars kommuns strategiska inriktningsområde Östhammar, En attraktiv och växande kommun.

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Nämndens kärnverksamhet för trygghet och säkerhet bidrar till måluppfyllelse. Kärnverksamheten fortgår med oförändrad omfattning och kvalitet. Uppdragen har till stora delar genomförts under perioden.

UPPDRAG

KVAR FRÅN 2018: 2.12 Ta fram ett förslag till Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner på ett Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor som ska gälla från och med 2020 (RÄN)

Status

Påbörjad

Kommentar:

Vid nämndens möte i september kommer förslaget att fastställas. Handlingsprogrammet ska sedan fastställas av de tre kommunernas fullmäktigen.

KVAR FRÅN 2018: 2.9 Stärka krisberedskapen i kommunens alla verksamheter

Status

Färdig

Kommentar:

Brandförsvaret har fastställt en ledningsplan för allvarliga störningar. Planen har prövats vid övning. Fortsatt utveckling kommer att ske fortlöpande.

2.1 Stärk arbetet med att förebygga och förhindra social oro samt öka tryggheten.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvaret bidrar bland annat genom utbildning av skolelever i årskurs 5 och 7.

Arbete enligt handlingsplan Gottsunda/Valsätra fortlöper också.

ÅTGÄRDER**Samarbete med främst polis och andra kommunala verksamheter för att förebygga social oro.****Status**

Påbörjad

Kommentar:

I Uppsala sker arbete enligt handlingsplanen för Gottsunda/Valsätra kontinuerligt. Samordningsmöten hålls en gång/månad. Samverkan med polis och socialtjänst i Uppsala sker på veckobasis. Åtgärden löper på som planerat.

2.9 Beakta näringslivsperspektivet i kommunala beslut.**Status**

Påbörjad

Kommentar:

Brandförsvarets personal får utbildning i "klarspråk". Blanketter digitaliseras och förenklas. Remisser handläggs inom önskad tid. Brandförsvaret arbetar också med att underlätta för enskilda som behöver förnya tillstånd för brandfarliga varor.

ÅTGÄRDER**Vid tillsyn och tillståndsgivning anpassa kommunikationen efter den tillsynades förutsättningar så långt som det är möjligt.****Status**

Påbörjad

Kommentar:

Tillsynshandläggare har genomgått utbildning i klarspråk i syfte att förenkla och förtydliga kommunikationen vid tillsyn- och tillståndsärenden. Brandförsvarets tillsynshandläggare diskuterar bemötande vid arbetsplatsmöten. Ansökningsblanketter i tillståndsprocessen har digitaliserats. Arbete med att digitalisera fler moment och att klarspråkgranska mallar pågår.

Svara på remisser skyndsamt och inom önskad tid.**Status**

Färdig

Kommentar:

"Sista önskat svarsdatum" efterfrågas från de som skickar remisser till nämnden, på så sätt underlättas prioriteringsarbetet och remisserna kan hanteras inom önskad tid.

Uppsala kommuns inriktningsmål 3, Uppsala stad och landsbygd ska växa smart genom ett hållbart samhällsbyggande.

Tierps kommuns övergripande inriktningsmål: Tierp, Successivt utveckla tätorterna med början i Tierp genom att verka för ökat antal bostäder med attraktiva miljöer. Minska kommunens negativa klimatpåverkan genom att minska kommunens utsläpp av växthusgaser och att minska kommunens energiförbrukning.

Östhammars kommuns strategiska inriktningsområden Östhammar, En attraktiv och växande kommun. En hållbar kommun.

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Nämnden bidrar i viktiga kommunprocesser för att stad och landsbygd ska växa smart och hållbart. Nämnden fokuserar särskilt på riskhänsyn i samhällsplaneringen och ett trygghetskapande perspektiv i planprocesser.

UPPDRAG

3.1 Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala.

Motsvaras i Mål och budget 2018 av 3.1 Utveckla Uppsala till en Smart stad där innovationer, digitalisering och miljö- och klimatdrivet arbete skapar möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Digital utveckling sker bland annat genom mobila applikationer i verksamhetsledningsverktyget Daedalos.

Digital teknik för utbildnings- och övningsverksamhet för personal inom räddningstjänstområdet utvecklas, brandförsvaret är aktivt med i denna utveckling.

ÅTGÄRDER

Klimatanpassa fordonsparken.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Personfordon som inte är utryckningsfordon klimatanpassas.

Utryckningsfordon behöver ha en hög tillförlitlighet och fungera under alla förhållanden och här finns för närvarande inte några miljöanpassade alternativ.

Klimatanpassa brandförsvarets övningsverksamhet.**Status**

Påbörjad

Kommentar:

Klimatanpassning sker bland annat genom att öka andelen distansutbildning med hjälp av digital teknik. Möjlighet till att i större utsträckning använda VR-teknik och andra digitala hjälpmedel vid utbildning och övning analyseras också.

För att minska klimatpåverkan vid brandövningar planeras för en ny övningsanläggning som omhändertar såväl brandrök som släckvatten och minimerar utsläppen.

Ha förmåga att vid räddningsinsatser kunna minimera miljöpåverkan.**Status**

Påbörjad

Kommentar:

Omvärldsbevakning och analys av alternativa släckmedel och släckmetoder pågår. Brandförsvaret har sett mycket positiva resultat av metoden att först dämpa en brand med pulver för att sedan eftersläcka med mindre mängd vatten. Brandförsvaret är också mycket restriktiva med användning av skum.

3.10 Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande**Status**

Påbörjad

Kommentar:

Dialog med hyresvärdar pågår om att minska energiförbrukningen i brandstationerna.

ÅTGÄRDER**Energieffektivisera brandstationerna i samarbete med hyresvärd.****Status**

Påbörjad

Kommentar:

Vid nybyggnationer tas frågan om energieffektivisering aktivt med. Så hög miljöcertifiering som möjligt eftersträvas. Dialog med hyresvärd om energieffektiviseringar pågår avseende befintliga lokaler.

KVAR FRÅN 2018: 3.3 Utifrån den sociala kompassen fortsätta utveckla den samordnade planeringsprocessen för hållbar stads- och landsbygdsutveckling**Status**

Färdig

Kommentar:

Nämnden bidrar med kompetens till de strategiska planeringsprocesserna för hållbar stads- och landsbygdsutveckling. Rutiner för löpande samarbete är upprättade.

Uppsala kommuns inriktningsmål 4: Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Bedömning

Delvis uppfyllt

Kommentar:

Nämnden bidrar till målet bland annat genom att stärka nämndens kunskap om barnkonventionen och hur den påverkar nämndens verksamhet.

UPPDRAG

Kommunfullmäktiges uppdrag

Öka kännedomen och medvetenheten om barns rättigheter genom att genomföra ett kompetenslyft om barnrätt inom kommunens verksamheter.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Utbildningsinsatser kommer att göras under hösten.

ÅTGÄRDER

Stärka kunskapen vid brandförsvaret om barnkonventionen.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Under hösten 2019 planeras att nämnd och medarbetare få information om barnkonventionen och hur den påverkar nämndens verksamhet.

Uppsala kommuns inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Bedömning

Ej uppfyllt

Kommentar:

Nämnden har inte bidragit till målet.

UPPDRAG

Kommunfullmäktiges uppdrag

I större utsträckning använda kommunens egna sysselsättnings- och arbetsmarknadsverksamheter för intern service.

Status

Ej påbörjad

Kommentar:

Inga områden har identifierats ännu.

ÅTGÄRDER

Identifiera områden som skulle vara lämpligt för daglig verksamhet att utföra.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Inga områden har identifierats ännu.

Uppsala kommuns inriktningsmål 8 Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället.

Tierps kommuns övergripande inriktningsmål: Tierp är en attraktiv, inkluderande och hållbar kommun med ekonomin i balans.

Östhammars kommuns strategiska inriktningsområde Östhammar, En öppen kommun

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Nämnden avser bidra till målet genom att ta fram en informationshanteringsplan som ska tydliggöra hur ärenden handläggs. Det ska också bli lättare att lämna synpunkter på brandförsvarets webb.

Vid framtagande av nytt handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst har ett flertal medborgardialoger hållits, förslaget har även skickats på remiss till flertal organisationer. Förslag och synpunkter från allmänheten och organisationer har tagits om hand och värderats.

UPPDRAG

8.8 Ta fram en informationshanteringsplan som utifrån verksamheternas processer stödjer en effektiv, rättsäker och digital informationshantering

Status

Påbörjad

Kommentar:

Arbete pågår.

ÅTGÄRDER

Ta fram informationshanteringsplan.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Arbete pågår.

Uppsala kommuns inriktningsmål 9: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Nämndens åtgärder verkställs som planerat. Insatser för att stärka brandförsvarets chefer och utveckla arbetsmiljöarbetet har gjorts under perioden. Resultat från årets medarbetarundersökning visar mycket bra resultat.

Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv. Alla medarbetare ska ges förutsättningar för att ta eget ansvar för sin arbetsmiljö. Medledarskap är förutsättningen för att alla ska kunna göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande.

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Insatser för att stärka brandförsvarets chefer och utveckla arbetsmiljöarbetet har gjorts under perioden. Resultat från årets medarbetarundersökning visar mycket bra resultat.

ÅTGÄRDER

Säkra en god arbetsmiljö.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Arbete för att säkerställa kompetenser och rutiner pågår.

Ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap möjliggör verksamhetsutveckling och medledarskap och allas del i att göra skillnad, arbeta tillsammans och välkomna nyskapande

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Under perioden har arbete med implementering av värdegrunden gjorts. Arbete med chefs- och ledarutveckling fortlöper.

ÅTGÄRDER

Utveckla chef - ledarskap och medarbetarskap.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Samtliga chefer har uppdraget att arbeta med värdegrunden - med fokus på beteenden- med sina medarbetare. Syftet är att främja dialog om beteenden som främjar en god, hållbar och inkluderande arbetsmiljö och en god service och bemötande såväl internt som externt, mot medborgaren.

Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Tierp, Uppsala och Östhammar.

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Nämndens åtgärder genomförs som planerat. Insatser för att stärka brandförsvarets chefer och utveckla arbetsmiljöarbetet har gjorts under perioden. Resultat från årets medarbetarundersökning visar mycket bra resultat.

Stärka den strategiska och operativa kompetensförsörjningen för räddningsnämnden som arbetsgivare med fokus på bristyrken.

Bedömning

I hög grad uppfyllt

Kommentar:

Arbete för att minska personalomsättningen hos deltidsbrandmän och brandingenjörer fortsätter.

Bemanningen på RiB-stationerna har under perioden varit god, och omsättningen av brandingenjörer har varit obefintlig.

ÅTGÄRDER

Säkra strategisk och långsiktigt hållbar kompetensförsörjning.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Det utvecklingsarbete för rekrytering av deltidsbrandmän som påbörjades under 2018 fortsätter, bland annat genom riktad information till huvudarbetsgivare för potentiella deltidsbrandmän.

En breddad rekrytering av sommarvikarier har genomförts, det vill säga vikarier utan tidigare räddningstjänstbakgrund. En åtta veckor lång introduktionsutbildning genomfördes under april-maj, och därefter har de tjänstgjort som brandmän juni-augusti. En utvärdering av den breddade rekryteringen har gjorts, och beslut om vikarieförsörjning sommaren 2020 kommer att tas under hösten.

Besök hos brandingenjörsutbildningarna vid Luleås och Lunds tekniska högskolor har gjorts för att väcka studenternas intresse för Uppsala brandförsvaret. Brandförsvaret tar emot praktikanter och sommarjobbbara från utbildningarna och är måna om att de ska känna sig välkomna och inkluderande.

UPPDRAG

9.6 Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella skillnader på grund av kön.

Motsvaras i Mål och budget 2017 av Åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön.

Motsvaras i Mål och budget 2018 av 9.5 Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön.

Analysera om strukturella löneskillnader på grund av kön finns, då kommunens analys inte ger tillräckligt underlag pga det låga antalet kvinnor.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Kommunens lönekartläggning ger, på grund av att det är så fåtal kvinnor anställda inom brandförsvaret, inget underlag för analys av om strukturella löneskillnader på grund av kön förekommer.

Arbete med värdegrund ses som en viktig del i arbetet för att åtgärda strukturella skillnader på grund av kön.

Arbete återstår innan det finns acceptabla omklädnings- och duschmöjligheter för olika kön på brandstationerna.

ÅTGÄRDER**Utveckla jämställdhetsarbetet.****Status**

Påbörjad

Kommentar:

Implementering av den kommungemensamma värdegrunden påbörjats.

Ett arbete med att ta fram jämställdhetsmål har påbörjats i förvaltningsledningen.

Kvinnor inom brandförsvaret genomför nätverksträffar två gånger per år i syfte att stödja varandra och peka på utvecklingsmöjligheter.

UPPDRAG VID SIDAN AV VERKSAMHETSPLANEN

Bilagor för rapportering till kommunstyrelsen

att uppdra åt samtliga nämnder och bolagsstyrelser att under 2018 arbeta fram egna ledningsplaner inför och vid allvarliga störningar i enlighet med rutin för detta

Status

Färdig

Kommentar: Ledningsplanen är antagen.

Särskilda frågor om handlingsplanen för Gottsunda/Valsätra**Status**

Påbörjad

Titel	Status	Färdiggrad
Hur bidrar nämnden/bolagsstyrelsen till att uppnå målen inom målområdet Hållbara livsmiljöer i handlingsplanen för Gottsunda/Valsätra?	Påbörjad	60%
Kommentar: Brandförsvaret genomför tillsyner löpande efter våra ordinarie fristider. Brandförsvaret gör också händelsebaserade tillsyner om något särskilt inträffat. Det görs i alla kommuner och inte bara i Gottsunda.		
Hur bidrar nämnden/bolagsstyrelsen till att uppnå målen inom målområdet Trygghet i handlingsplanen för Gottsunda/Valsätra?	Påbörjad	60%
Kommentar: Brandförsvaret kommer att utbilda stadsvårdarna i Gottsunda i brandsäkerhet. Brandförsvaret gör också återbesök efter larm för att skapa trygghet och informera om brandrisker och brandskydd.		
Hur bidrar nämnden/bolagsstyrelsen till att uppnå målen inom målområdet Barn och ungas uppväxtvillkor i handlingsplanen för Gottsunda/Valsätra?	Påbörjad	60%
Kommentar: Brandförsvaret bedriver en skolverksamhet för barn och ungdomar i åldrarna 6-13 år. Brandförsvaret är också delaktig i många av de aktiviteter som anordnas i Gottsunda/Valsätra, till exempel Mötesplats Gottsunda.		

Särskilda frågor om handlingsplanen för ökad trygghet och säkerhet

Frågorna besvaras i uppföljningen per augusti genom att lämna en kommentar i fliken Rapportering i frågan.

Vid frågor och funderingar: kontakta Engla Bertolino eller Ida Wiking.

Status

Påbörjad

Kommentar:

Nämnden har riktlinjer för hotfulla situationer vid räddningsinsatser, till exempel stenkastning mot brandbilar. För övrig verksamhet bedömer nämnden att de kommungemensamma riktlinjerna är tillräckliga, men handläggare som arbetar med tillsyn kommer att genomgå särskild utbildning för att öka sina kunskaper. Utbildningen genomförs av Uppsala kommuns säkerhetsavdelning.

Nämnden har inga förslag på ändringar eller kompletteringar.

Titel	Status	Färdiggrad
Har nämnden/bolagsstyrelsen tagit fram riktlinjer för hot och våld på verksamhetsnivå utifrån kommunövergripande rutiner?	Påbörjad	90%

Kommentar:

Nämnden har riktlinjer för hotfulla situationer vid räddningsinsatser, till exempel stenkastning mot brandbilar. För övrig verksamhet bedömer nämnden att de kommungemensamma riktlinjerna är tillräckliga, men handläggare som arbetar med tillsyn kommer att genomgå särskild utbildning för att öka sina kunskaper. Utbildningen genomförs av Uppsala kommuns säkerhetsavdelning.

Har nämnden/bolagsstyrelsen förslag till ändringar eller kompletteringar till handlingsplan trygghet och säkerhet för att ytterligare bidra till att uppfylla målen?	Färdig	100%
--	--------	------

Kommentar:

Nämnden har inga förslag på ändringar eller kompletteringar.

Särskilda frågor om näringslivsprogrammet

Status

Påbörjad

Titel	Status	Färdiggrad
Hur gör nämnden för att förbättra sin företagsservice vid myndighetsutövning och övrig kontakt med näringslivet? Hur långt har nämnden kommit med att utveckla ett arbetssätt för detta? Vad har nämnden för indikatorer för uppföljning av detta arbete?	Påbörjad	0%

Kommentar:

Nämnden har förenklat och digitaliserat processen för ansökan om tillstånd för brandfarliga varor. Nämnden avser också att underlätta genom att uppmärksamma tillståndsinnehavare när det är dags att förnya tillståndsansökan, något som verksamhetsutövare relativt ofta glömmer bort. Nämnden prioriterar också att svara på inkomna remisser eller andra frågor så snart som möjligt för att underlätta för den som väntar på besked.

BILAGA 1

Resultaträkning

Resultaträkning			
Period: 201901-201908			Räddningsnämnden
Benämning	Akkumulerad redovisning	Ack. redov. Föregående år	Akkumulerad budget
VERKSAMHETENS INTÄKTER			
Försäljningsintäkter	117,8	11,0	40,0
Taxor och avgifter	4 392,7	4 466,9	5 325,4
Hyror och arrenden	1 445,4	1 005,8	905,2
Bidrag	34 071,8	32 359,7	34 609,3
Förs. av verksamhet och konsulttjänster	1 881,4	4 799,8	3 036,5
Summa verksamhetens intäkter	41 909,1	42 643,2	43 916,4
- Varav externa	41 084,8	41 386,2	42 688,0
- Varav mot dotterbolag	182,5	467,2	272,3
- Varav kommuninternt	641,8	789,7	956,1
VERKSAMHETENS KOSTNADER			
Övriga lämnade bidrag	-71,0	-102,3	-97,3
Löner	-64 339,6	-62 112,0	-65 583,1
Upplupna semesterlöner, förändring	1 703,5	716,1	0,0
PO-pålägg	-28 240,6	-27 151,2	-28 696,1
PO-pålägg semesterlöneskuld	661,2	273,7	0,0
Övriga personalkostnader	-470,1	-260,5	-157,3
Lokal- och markhyror	-19 370,0	-18 515,6	-19 682,0
Fastighetskostn. och fast.entreprenader	-2 872,9	-698,0	-336,7
Övriga främmande tjänster	-5 451,2	-6 072,7	-5 355,3
Realisationsförluster från förs. av anl.tillg	-152,5	0,0	0,0
Övriga verksamhetskostnader	-12 990,8	-14 849,2	-13 991,7
Indirekta kostnader från KLK	0,0	-1 821,4	-1 870,7
Kommungemensamma kostnader från KLK	-8 202,0	-6 164,6	-6 331,3
Övriga gemensamma kostnader	0,0	0,0	-546,0
Summa verksamhetens kostnader	-139 795,9	-136 757,6	-142 647,6
- Varav externa	-85 908,1	-85 189,8	-91 106,3
- Varav mot dotterbolag	-226,4	-209,3	-70,0
- Varav kommuninternt	-53 661,4	-51 358,6	-51 471,3
Avskrivningar	-7 549,3	-7 684,1	-8 360,0
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	-105 436,2	-101 798,6	-107 091,2
Kommunbidrag	107 243,0	102 432,0	107 243,0
Summa skatteintäkter, generalla statsbidrag/ut	107 243,0	102 432,0	107 243,0
Finansiella intäkter	2,7	1,4	0,0
Summa finansiella intäkter	2,7	1,4	0,0
Finansiella kostnader	-1,9	-1,9	0,0
Internränta	-625,9	-793,8	-833,3
Summa finansiella kostnader	-627,8	-795,7	-833,3
-Finansnetto	-625,1	-794,3	-833,3
ÅRETS RESULTAT	1 181,8	-160,8	-681,6
Benämning	Akkumulerad redovisning	Ack. redov. Föregående år	Årsbudget
Årets investeringar			
Årets investeringar inkomster	0,0	0,0	0,0
Årets investeringar utgifter	-15 662,4	-4 810,6	-26 050,0
Årets investeringar netto	-15 662,4	-4 810,6	-26 050,0

BILAGA 2**Resultaträkning per verksamhet**Uppsala kommun
Period (t.o.m.) 201908

Räddningsnämnden

tkr

Benämning	RESULTAT PER VERKSAMHET			
	Akkumulerad redovisning	Ack. Redovisning föregående år	Akkumulerad budget	Årsbudget
* Totalt				
KOSTNADER	-147 973,0	-145 237,4	-151 841,0	-226 733,6
INTÄKTER EXKL KOMMUNBIDRAG	41 911,8	42 644,6	43 916,4	65 874,6
NETTOKOSTNAD	-106 061,2	-102 592,8	-107 924,6	-160 859,0
KOMMUNBIDRAG	107 243,0	102 432,0	107 243,0	160 859,0
RESULTAT	1 181,8	-160,8	-681,6	0,0
* POLITISK VERKSAMHET (1)				
KOSTNADER	-746,3	-725,7	-841,2	-1 261,8
NETTOKOSTNAD	-746,3	-725,7	-841,2	-1 261,8
KOMMUNBIDRAG	790,0	768,0	790,0	1 182,0
RESULTAT	43,7	42,3	-51,2	-79,8
* INFRASTRUKTUR, SKYDD M.M. (2)				
KOSTNADER	-147 226,7	-144 511,5	-150 999,7	-225 471,8
INTÄKTER EXKL KOMMUNBIDRAG	41 911,8	42 643,2	43 916,4	65 874,6
NETTOKOSTNAD	-105 314,9	-101 868,3	-107 083,3	-159 597,2
KOMMUNBIDRAG	106 453,0	101 664,0	106 453,0	159 677,0
RESULTAT	1 138,1	-204,3	-630,3	79,8
* KOMMUNLEDNING OCH GEMENSAM VERKSAMHET (8)				
KOSTNADER	0,0	-0,2	0,0	0,0
INTÄKTER EXKL KOMMUNBIDRAG	0,0	1,4	0,0	0,0
NETTOKOSTNAD	0,0	1,2	0,0	0,0
RESULTAT	0,0	1,2	0,0	0,0

Kommentar

Uppsala kommun är värdkommun för den gemensamma räddningsnämnden. Den gemensamma nämnden ingår därmed i Uppsala kommuns organisation och nettokostnad, resultat och prognos i resultaträkningen är då endast Uppsala kommuns. Ersättningar från Tierps och Östhammars kommuner är upptagna enligt kostnadsfördelningen i avtalet mellan kommunerna.

BILAGA 3

Analys delårsbokslut augusti Uppsala kommun

Räddningsnämnden – delårsbokslut augusti 2019

RÄDDNINGSNÄMNDEN	Resultat per augusti			
	Kommunbidrag	Periodens utfall	Periodens utfall	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2019	201901-201908	201801-201808	201908
Politisk verksamhet (1)	1	0	0	0
Infrastruktur, skydd m.m (2)	160	1	0	0
Övriga verksamheter	0	0	0	0
Nämnden totalt	161	1	0	0

	KF-budget	Periodens utfall	Periodens utfall	Helårsprognos
	2019	201901-201908	201801-201808	201908
Nettoinvesteringar	26	16	5	26

	Prognos- försämring	Prognos- förbättring	Prognosspann	
			Min	Max
Prognososäkerhet	1	1	-1	1

Resultat per verksamhet

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner, där Uppsala kommun är värdkommun. Räddningsnämnden styrs av alla tre kommuner främst genom ett avtal mellan kommunerna, ett reglemente och ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Dessa styrdokument är antagna av alla tre kommuners kommunfullmäktige. De avsnitt i Mål och budget som berör räddningsnämnden är framtagna i samråd med Tierp och Östhammars kommuner.

Räddningsnämnden ansvarar för att bedriva en effektiv räddningstjänstverksamhet i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Kommunstyrelserna i alla tre kommuner har en uppsyningsplikt över den gemensamma nämnden. Fullmäktige i alla tre kommuner har rätt att begära upplysningar från nämnden. Ordförande, vice ordförande och anställda i den gemensamma nämnden är skyldiga att lämna upplysningar vid alla tre kommuners fullmäktigesammanträden. Ledamöter i alla tre kommuners kommunfullmäktige får ställa interpellationer eller frågor till nämndens ordförande. Nämnden ska också granskas av revisorer från alla tre kommuner. Hela rättsfiguren kan karaktäriseras som en hybrid, invävd i alla tre kommuner med en stark karaktär av egenregiverksamhet.

Nämndens verksamhet omfattar olycksförebyggande verksamhet, tillsyn, rengöring och brandskyddskontroll, räddningsinsatser och olycksutredning enligt lagen om skydd mot olyckor. Nämndens verksamhet omfattar också tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Nämnden ska stödja andra nämnder i alla tre kommuner inom sitt kompetensområde.

Nämnden har åtta inriktningsmål som finns i handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet är antaget av kommunfullmäktige i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

- Utveckla samarbeten med andra samhällsaktörer för att minska antalet och effekterna

BILAGA 3

Analys delårsbokslut augusti Uppsala kommun

- Stärka förmågan till krisberedskap
- Återuppta planering för civilt försvar och räddningstjänst under höjd beredskap
- Stärka skyddet mot bränder och olyckor på landsbygd och glesbygd genom lokala aktörer
- Verka för att riskhänsyn tas i samhällsplaneringen
- Stärka den enskildes förmåga till riskmedvetet beteende och kunskap att handla vid bränder och olyckor genom information, rådgivning och utbildning
- Bryta olycksförlopp i ett så tidigt skede som möjligt genom att tillgängligheten till och effektiviteten av räddningsinsatser ska förbättras
- Utveckla förmågan att förebygga och hantera bränder och olyckor

Nämnden ska också i möjligaste mån inom sitt ansvarsområde medverka till de kommunövergripande målen från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Periodens resultat är ett överskott om 1 miljoner kronor, vilket är en avvikelse med 1,9 miljoner kronor högre än till budgeterat för perioden. Periodens positiva resultat beror främst på semesterlöneskultsförändringen. Helårsprognosen är ett överskott om 0,4 mnkr. Bedömningen är att en ekonomi i balans kan uppnås om man bortser från oklarheter kring lokalhyreskostnaderna.

Politisk verksamhet (1) består främst av arvoden till ledamöter och lön till nämndsekreterare. Resultat och prognos följer budget.

Infrastruktur, skydd mm (2), räddningstjänstverksamhet. Resultatet på 1 miljoner kronor beror främst på semesterlöneskultsförändringen. Resultatet exklusive semesterlöneskultsförändringen är ett underskott på 1 miljoner kronor. Underskottet beror främst på ökade personalkostnader, bland annat för en ny dagstyrka och på att personalplaneringen behöver förbättras.

Helårsprognosen följer budget med ett resultat på 0 miljoner kronor.

Investeringar

Investeringarna består till största del av räddningsfordon. Prognosen är att investeringarna följer budget.

Risker och osäkerhet

Största osäkerheten är lokalhyreskostnader på grund av hyresavtalen för brandstationerna i Uppsala kommun inte är klara. Personalkostnaderna är också en osäkerhet, en ny personalplanering har införts för att minska lönekostnaderna.

BILAGA 4**Räddningsnämndens ledamöter**

Ledamot:	Parti	Kommun	Ersättare:	Parti	Kommun
Patrik Kjellin (ordförande)	S	Uppsala	Maria Östberg	S	Uppsala
Jan Ulmander (vice ordförande)	C	Uppsala	Dominic Ankerstål	S	Uppsala
Catrin Johansson	S	Uppsala	Tomas Lindh	S	Uppsala
Anders Gustafsson	S	Uppsala	Niklas Hjelm Smith	L	Uppsala
Raymond Hammarberg	L	Uppsala	Finn Hedman	MP	Uppsala
Sanna Sundvall	MP	Uppsala	Linus Bäcklund	M	Uppsala
Maria Jansson	M	Uppsala	Markus Jansson	M	Uppsala
Christian Hermanson	KD	Uppsala	Håkan Tribell	M	Uppsala
James Jonsson	V	Uppsala	Johan Jakobsson	V	Uppsala
Margareta Widén Berggren	S	Östhammar	Sven Lokander	M	Tierp
Lennart Owenius	M	Östhammar	Margareta Magnusson	S	Tierp
Peter Staland	C	Tierp	Anders Beckman	C	Östhammar
Lars-Olof Färnström	S	Tierp	Mikael Holmqvist	M	Östhammar

VI SAMVERKAR I EN GEMENSAM RÄDDNINGSNÄMND

Protokoll från styrelsemöte

Protokollet avser Östhammar Vatten AB
Sammanträdesdatum 2019-09-26
Plats Duvbackens reningsverk, Sältavägen 9, Gävle
Tid Kl 12:40-14:05

Sekreterare

Gunilla Boström

Ordförande

Margareta Widén Berggren

Justerare

Pär-Olof Olsson

Ledamöter

Margareta Widén Berggren, Ordförande
Pär-Olof Olsson, Vice ordförande
Inger Abrahamsson, Ledamot
Lena Blad, Vd

Frånvarande

Tomas Bendiksen, Ledamot
Bo Persson, Ledamot

Övriga närvarande

Karolina Stenroth, Enhetschef Utredning
Gunilla Boström, Sekreterare

Frånvarande

Mötet öppnades

Ordförande hälsade de närvarande välkomna och förklarade sammanträdet öppnat.

§26

Val av justerare

Till justerare valdes Pär-Olof Olsson.

§27

Fastställande av föredragslista

Föredragningslistan fastställdes efter ett tillägg av en övrig fråga.

§28

Protokoll från föregående möte

Föregående protokoll justerat. Protokollet läggs till handlingarna.

Informationsärende

§29

Verksamhetsinformation

Information lämnades om:

- drifhändelser och status från aktiviteter och projekt.
- uppföljning internkontrollplan 2019 för Gästriked Vatten AB inkl. dotterbolag.
- åtgärdsbehov för VA för att försörja 30 000 innevånare år 2040

Beslutsärende

§30

Ägande av fastighet med teknisk VA-anläggning Östhammar kommunDelges
KS/KF

Ärendenr 203158

Ärendebeskrivning

På fastighet Skoby 2:41 finns Skoby reningsverk vilken är en av de tekniska VA-anläggningarna i Östhammar kommun. Idag ägs fastigheten av en privat fastighetsägare. Servitut finns för dagens reningsverk. För att säkerställa Östhammar Vatten AB:s uppdrag som VA-huvudman bör den del av fastigheten där reningsverket är beläget ägas av Östhammar Vatten AB.

Beslut

Styrelsen beslutade att föreslå Östhammar kommunfullmäktige att besluta

- att uppdra åt Östhammar Vatten AB att förhandla om förvärv av och ingå fastighetsrättsliga avtal med fastighetsägare för del av fastigheten Skoby 2:41, Östhammar kommun där Skoby reningsverk är beläget.

Övriga frågor

§31

Förtydligande av styrelsens uppdrag och roll gentemot kommunen och Gästriked Vatten

Pär-Olof Olsson

Dialog fördes och uppdrag och roll mot kommunen och Gästriked Vatten bör tydliggöras.

Mötet avslutades

Nästa styrelsemöte:

Datum: 25 oktober

Tid: kl 11:00-11:45

Plats: Duvbackens reningsverk, Sältavägen 9, Gävle

Styrelsen Östhammar Vatten AB

Ägande av fastighet med teknisk VA-anläggning Östhammar kommun

Förslag till beslut

Styrelsen föreslår Östhammar kommunfullmäktige att besluta
– att uppdra åt Östhammar Vatten AB att förhandla om förvärv av och ingå fastighetsrättsliga avtal med fastighetsägare för del av fastigheten Skoby 2:41, Östhammar kommun där Skoby reningsverk är beläget.

Ärendebeskrivning

På fastighet Skoby 2:41 finns Skoby reningsverk vilken är en av de tekniska VA-anläggningarna i Östhammar kommun. Idag ägs fastigheten av en privat fastighetsägare. Servitut finns för dagens reningsverk. För att säkerställa Östhammar Vatten AB:s uppdrag som VA-huvudman bör den del av fastigheten där reningsverket är beläget ägas av Östhammar Vatten AB.

Bakgrund

I enlighet med §4 bolagsordningen för Östhammar Vatten AB ska kommunfullmäktige i Östhammar kommun beredas att ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten, som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Förvärv av fastighet räknas enligt punkt 2.8 i Aktieägaravtalet mellan Gästrike Vattens ägare som ett sådant beslut.

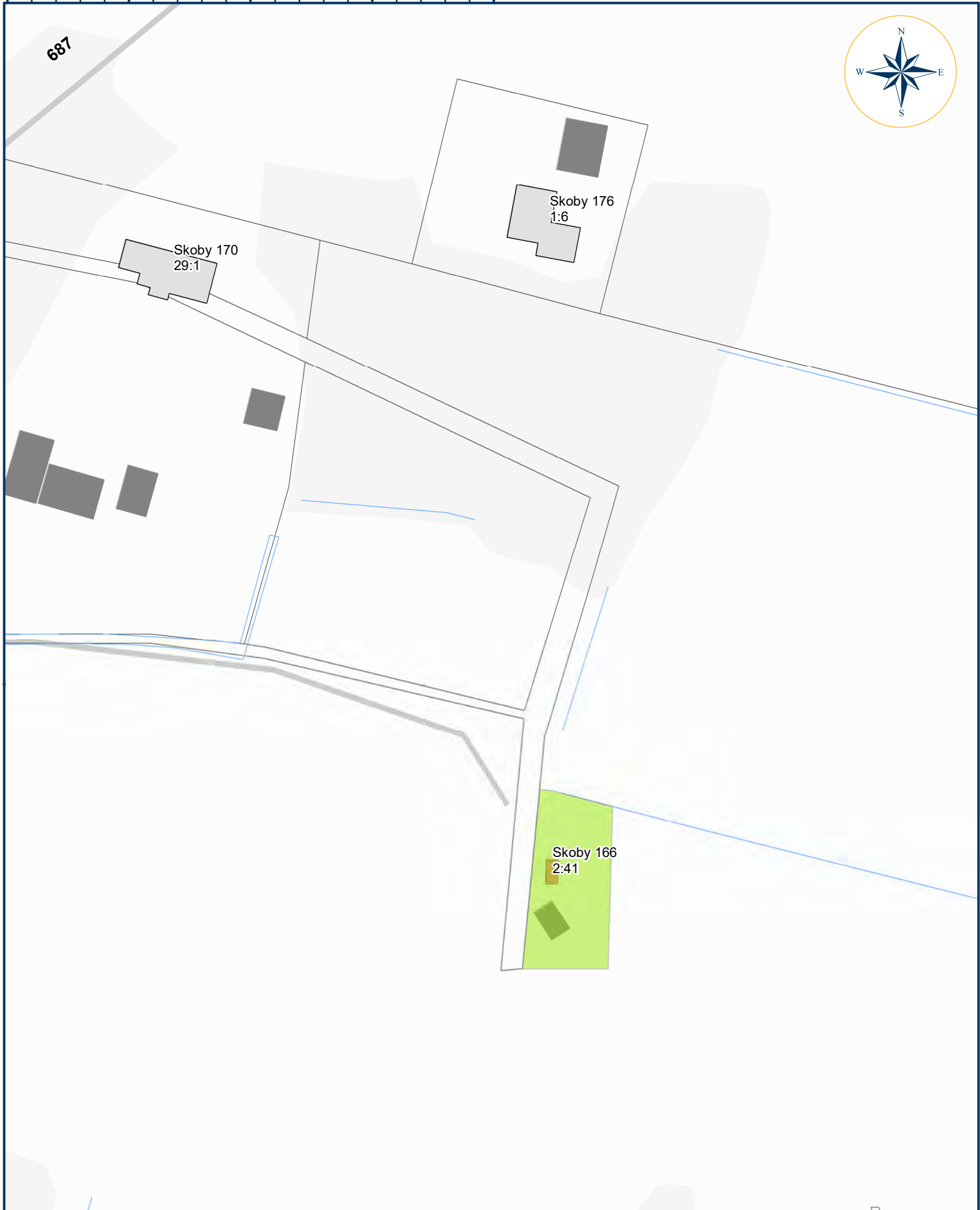
Beslutsunderlag

Bilaga 1 Karta över fastighet

Ansvarig för underlaget till ärendet är Tobias Kudermann, chef Teknik & utveckling.

Föredragande i ärendet är Lena Blad, Vd.

0 12,5 25 50 75 100 Meter

 Förslag till avstyckning

Publiceringsdatum: 2019-03-12

Skala 1:1 000

MARKANVISNINGSAVTAL

Emellan **Östhammars kommun** genom dess Kommunfullmäktige, org.nr 212000-0290, nedan kallad Kommunen och **Jordbo fastigheter AB** org.nr 559109-8453, nedan kallad Exploatör har under nedan angivna förutsättning träffats följande avtal om markanvisning av fastigheten Films-Österby 9:215 i Östhammars kommun, nedan kallat Fastigheten.

§ 1 Bakgrund

Till grund för avtalet ligger att Exploatör är överens med Kommunen om byggnation av LSS-boende på fastigheten. Exploatör har under hösten 2017 kontaktat kommunen och visat sitt intresse för förvärv av fastigheten. Bygglov för nybyggnad av flerbostadshus (LSS-boende) finns beviljat 2017-12-13.

§ 2 Avsikt/Mål

Exploatör och kommunen skall tillsammans verka för att det ovan angivna området bebyggs på ett ekonomiskt hållbart sätt. Intentionen med markanvisningen är att exploatören uppför ett LSS-boende på fastigheten.

Detta avtal innebär att Exploatör har en option att ensam förhandla med kommunen om hur Fastigheten ska exploateras. Avsikten är att Exploatör därefter får förvärva marken och genomföra byggnationen.

§ 3 Förutsättningar

Denna markanvisning gäller endast under förutsättning:

Att Östhammars kommunfullmäktige godkänner detta markanvisningsavtal genom beslut som sedan vinner laga kraft.

Att LSS-boende uppförs enligt gällande bygglov Dnr BMN-2017-2309.

Att slutgiltigt avtal om marköverlåtelse tecknas senast ett år efter att detta avtals godkänts av Kommunfullmäktige samt att Kommunfullmäktige godkänner ett marköverlåtelseavtal genom beslut som sedan vinner laga kraft.

Om avtalet förfaller på någon av ovanstående grunder sker detta utan ersättningsrätt för någongdera parten. Om projektet avbryts till följd av ändrade förutsättningar för detaljplanering eller andra myndighetsbeslut ger inte rätt till ny markanvisning eller ekonomisk ersättning.

Om inte ett bindande köpeavtal träffas inom detta avtals tidsram (ett år från dess att kommunfullmäktige godkänt avtalet) står det kommunen fritt att inleda en ny markanvisningsprocess. Kommunen har rätt att återta markanvisningen om Exploatör inte avser eller förmår att genomföra avtalat projekt i enlighet med redovisad tidsplan, eller det förslag som ligger till grund för markanvisningsavtalet.

§ 4 Giltighet

Avtalet gäller under ett år från dess att Kommunfullmäktige godkänt detta avtal. Om så inte sker är avtalet utan verkan, varvid parterna skall bära sina kostnader.

§ 5 Förvärv

Parterna är överens om att exploatör ska förvärva fastigheten Films-Österby 9:215.

För marken ska Exploatör betala ersättning enligt Östhammars kommuns värdering innan försäljning. Två värderingar finns genomförda för den berörda fastigheten. Överlåtelsen av fastigheten kommer att regleras i separat köpeavtal.

Tillträdet regleras i separat köpehandling.

Exploatör ska erlagga köpeskillingen på tillträdesdagen. Sedan köpeskillingen erlagts skall kommunen utfärda ett köpebrev för fastigheten. Med köpet förenade lagfarts - och in-teckningskostnader betalas av Exploatör.

Samtliga utgifter och kostnader för tiden före tillträdesdagen betalas av kommunen och för tiden därefter av Exploatör. Motsvarande gäller för inkomster för Fastigheten.

Kommunen garanterar att Fastigheterna på tillträdesdagen inte belastas av andra inskrivna eller oinskrivna servitut, nyttjanderätter, arrenden eller annan begränsad sakrätt än vad som framgår av bifogat CFD.

Fastigheten överlåtes i befintligt skick. Exploatören har givits tillfälle att noggrant undersöka fastigheten. Exploatör godkänner fastighetens skick och avstår med bindande verkan från alla anspråk mot kommunen på grund av fel och/eller brister av vad slag de än må vara må – synliga som dolda – och friskriver kommunen från allt ansvar härför.

§ 6 Faran

Kommunen står för faran om Fastigheten av våda skadas eller försämras mellan kontraktsdagen och tillträdesdagen. Faran övergår härefter på Exploatör, även om Fastigheten inte tillträts på grund av exploatörs dröjsmål.

§ 7 Detaljplan

Fastigheten är idag planlagd. Exploatör ersätter kommunen för planläggningskostnader genom planavgift som tas ut i samband med beviljat bygglov. Avgiften för planläggning regleras genom kommunfullmäktiges Plan- och bygglovstaxa (den aktuella taxan vid tidpunkten för bygglovstillfället).

§ 8 Ny- och ombyggnad inom kvartersmark

Exploatör har genomförande och kostnadsansvar för samtliga byggnadsarbeten och exploatering inom Fastigheten. Exploatör tillser att området efter genomförd byggnation blir ett väl fungerande område med parkering inom fastigheten.

Nybyggnaden och ombyggnaderna inom Fastigheten ska vara färdigställda senast 36 månader efter tillträdesdagen.

§ 9 Geoteknik

Exploatör svarar för alla erforderliga geotekniska undersökningar inom Fastigheten. Exploatör avstår med bindande verkan från samtliga krav på ersättning på grund av Fastighetens grundförhållanden.

§ 10 Markföroreningar

Det finns i dagsläget inte några kända markföroreningar inom Fastigheten. Stora delar av Österbybruk är dock påverkad av den gruvdrift som pågått historiskt, kommunen friskriver sig från eventuella föroreningar som kan härledas till gruvslag på fastigheten.

§ 11 Dagvattenhantering

Fördröjning och infiltration av dagvatten ska ske inom kvartersmark.

Exploatör ska i bygglovsansökan redovisa hur dagvattnet ska tas om hand inom kvartersmark och föreslagen lösning skall godkännas av kommunen. Exploatör bör ta kontakt med VA-enheten i ett tidigt skede av projekteringsarbetet.

§ 12 Utbyggnad av allmän plats

I samband med denna exploatering kommer ingen utbyggnad av allmän plats äga rum.

§ 13 Anslutningsavgifter för VA, el mm.

Exploatören ansvarar för kostnaderna i det fall utbyggnad av allmänna VA-ledningar blir aktuell. I köpeskillingen ingår inte eventuella anslutningsavgifter för vatten, avlopp, el och fjärrvärme. Anslutningsavgifter för vatten, avlopp, el och fjärrvärme skall erläggas i enlighet med vid anslutningstillfället gällande taxa.

§ 14 Ledningar

Om det inom fastigheterna finns befintliga ledningar, ska eventuell flytt av ledningar bekostas av Exploatör.

§ 15 Fastighetsbildning

Fastighetsbildning har vid detta avtals tecknande ägt rum.

§ 16 Tvist

Tvist rörande tolkning eller tillämpning av detta avtal skall avgöras av allmän domstol, såvida inte parterna överenskommer att tillämpa skiljedomsförfarande enligt lagen om skiljemän.

§ 17 Överlåtelse av detta avtal

Avtalet får ej överlåtas.

Detta avtal gäller under förutsättningen att kommunfullmäktige antar detta avtal samt att beslutet vinner laga kraft.

Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar varvid parterna tagit varsitt.

Bilagor: CFD

Östhammar 2018-

Östhammars kommun
Säljare

.....
Jacob Spangenberg
Kommunalråd

.....
XXXX
XXXX

Säljarens namnteckning bevittnas

.....
XXXX

.....
XXXX

XXXX
Köpare

.....

XXXX
VD

Fastighetsinformation

Östhammar Films-Österby 9:215

Distrikt: Film

Riksnöckel: 030300293

Internnyckel: 30300293

Status: Levande

Ajourdatum IM: 2018-01-15

Ajourdatum FR: 2017-12-22

Anmärkning församling

Socken: Film

Tidigare beteckning

(Uppgifter saknas)

Ursprung

Fastighet

[Films-Österby 9:18](#) Östhammar

Avregistrerad till

(Uppgifter saknas)

Adress

(Uppgifter saknas)

Areal

Totalt/Område	Landareal (Kvm)	Vattenareal (Kvm)	Totalareal (Kvm)
Totalt:	4417	0	4417
1	4417	0	4417

Koordinater

Område: 1

Koordinatpar	X-Koord	Y-Koord
Lokalt - SWEREF 99 18 00	6675453,4	144078,6
SWEREF 99 TM	6676293,8	660409,7
RT90 2,5 G Väst	6676648,1	1615830,4
Ajourhålls i:	SWEREF 99 TM	
Punkttyp:	Centralpunkt inom området	

Kvalitetsdatum:	0000-00-00	
Mediankoordinat		
Koordinatpar	X-Koord	Y-Koord
SWEREF 99 TM	6676293,8	660409,7
RT90 2,5 G Väst	6676648,1	1615830,4
Antal punkter: 1	Avstånd: 0	

Fiske (Uppgifter saknas)

Samfällighet/Gemensamhetsanläggning (Uppgifter saknas)

Samfällighetsförening (Uppgifter saknas)

Skattetal (Uppgifter saknas)

Åtgärder

Datum	Akt	Egen aktbeteckning	Littera
2017-12-22	0382-2017/56		
Åtgärder:	Avstyckning		
Gäller i fastighet			
Films-Österby 9:215 Östhammar			

Avskild mark (Uppgifter saknas)

Rättigheter (Uppgifter saknas)

Planer, bestämmelser och fornlämningar

Planer

Byggnadsplan: FILMS-ÖSTERBY 9:18 M FL SKYTTBACKEN II		
Akt:	03-80:485	
Beslutsdatum:	1980-08-29	
Genomförandetid:	Till 1992-06-30	
Senast ajourförd:	1990-01-08	
Berör		
Inom planområdet:	Films-Österby 4:77 Östhammar	
	Films-Österby 9:18 Östhammar	
	Films-Österby 9:29 Östhammar	
	Films-Österby 9:189 Östhammar	
	Films-Österby 9:192 Östhammar	
	Films-Österby 9:196 Östhammar	
	Films-Österby 9:197 Östhammar	
	Films-Österby 9:198 Östhammar	
	Films-Österby 9:199 Östhammar	
	Films-Österby 9:204 Östhammar	
	Films-Österby 9:205 Östhammar	
	Films-Österby 9:206 Östhammar	
	Films-Österby 9:207 Östhammar	
	Films-Österby 9:208 Östhammar	
	Films-Österby 9:209 Östhammar	
	Films-Österby 9:210 Östhammar	
	Films-Österby 9:211 Östhammar	
	Films-Österby 9:212 Östhammar	
	Films-Österby 9:214 Östhammar	
	Films-Österby 9:215 Östhammar	
	Österbybruk S:2 Östhammar	
Hänvisningar		
Hänvisning	Akt	Beslutsdatum för hänvisat planbeslut
Ändrar	03-FIL-105	1928-05-25

Ändrar

[03-74:252](#)

1974-02-08

Taxering**Årtal/Taxår 2019/2018****Taxeringsenhet: 747417-8**

Uppgiftsår:	2018	Skattemynd/kontor:	1922	Areal i kvm:	4417
Taxeringsvärde tkr:	1237	Markvärde:	1237		
Typkod:	310 Hyreshusenhet, tomtmark				
Beskrivning:	Utgör taxeringsenhet och omfattar hel registerfastighet				
Industritillbehör:	Uppgift saknas	Enhet:	Normal enhet (utan samtaxering)		

Taxerad ägare

Östhammars Kommun	Box 66	(FB)
	742 21 Östhammar	
Juridisk form:	Kommuner	
Ägandetyper:	Andel: 1/1	

Värderingsenheter

Typ: 55 Hyreshusmark för bostäder	Markvärde (tkr): 1237	VE id: 301473869
Yta byggrätt ovan mark (kvm):	1650	
Riktvärde byggrätt (kr/kvm):	750	
Klassificering av byggnadsrätt:	Uppgift saknas	
Riktvärdeområde:	382038	
Justeringsorsak:	Uppgift saknas	
Basvärde före justering (tkr):	1237	
Basvärde (tkr):	Uppgift saknas	

Lagfaren ägare

Östhammars Kommun	Box 66	(FB)
	742 21 Östhammar	
Namn enligt lagfart:	Östhammars Kommun	
Dagboksnummer:	71/2022	Inskrivningsdatum: 1971-12-15
Köp(även transportköp)	1966-03-16	Ingen köpeskilling redovisad.
Juridisk form:	Kommuner	
Andel:	1/1	
Anmärkning:	Anmärkning	

Tomträttsinnehavare (Uppgifter saknas)**Tidigare ägare** (Uppgifter saknas)**Tomträttsupplåtelse** (Uppgifter saknas)**Inskrivningar** (Uppgifter saknas)**Anteckningar** (Uppgifter saknas)**Noteringar (kommunspezifika)** (Uppgifter saknas)**Område** (Uppgifter saknas)**Byggnader** (Uppgifter saknas)

- - - Listan slut - - -

**Underrättelse
om avslutad förrättning**

2017-11-20

Ärendenummer
C17511Förrättningslantmätare
Kajsa TestoniFörrättningshandläggare
Dominique OstrowskiÖsthammars kommun
Box 66
742 21 ÖSTHAMMAR

Östhammar Films-Österby 9:18 m.fl.

Ärende	Avstyckning från Films-Österby 9:18. Kommun: Östhammar Län: Uppsala
Förrättningsbeslut	Förrättningen har avslutats den 20 november 2017 utan sammanträde.
Förrättningshandlingar	Kopior av förrättningskarta, beskrivning och protokoll bifogas. De fullständiga förrättningshandlingarna finns på myndighetens kontor.
Tidpunkt för registrering	Under förutsättning att inget förrättningsbeslut överklagas kommer resultatet av förrättningen att registreras i fastighetsregistret. Detta sker tidigast den 22 december 2017.
Aktmottagare	Kopia av de slutliga förrättningshandlingarna (akten) kommer att skickas till Östhammars Kommun när ärendet är infört i fastighetsregistret.
Överklagande	Den som är missnöjd med Lantmäterimyndighetens beslut eller åtgärd kan överklaga dessa genom att en skrivelse lämnas eller skickas till: Lantmäteriet 802 82 Gävle Mark- och miljödomstolen behandlar sedan överklagandet. Skrivelsen måste ha kommit in till Lantmäterimyndigheten inom fyra veckor från avslutningsdagen, d.v.s. senast den 18 december 2017. Kommer skrivelsen in för sent kan överklagandet inte behandlas. Ange att ni överklagar och vilket beslut eller vilken åtgärd ni överklagar. Anteckna förrättningens ärendenummer C17511 och redogör för vad ni anser skall ändras och varför.
Information på Internet	Information om ditt ärende publiceras löpande på lantmäteriets e-tjänst "Mina fastighetsärenden" http://www.lantmateriet.se/sv/Fastigheter/Mina-fastighetsarenden/ . Där kan ni skapa/beställa era inloggningsuppgifter och logga in.

Beskrivning

2017-11-20

Ärendenummer

C17511

Förrättningslantmätare

Kajsa Testoni

Förrättningshandläggare

Dominique Ostrowski

Ärende Avstyckning från Films-Österby 9:18.
Kommun: Östhammar Län: Uppsala

Beteckning för nybildad fastighet är preliminär och gäller först sedan förrättningen registrerats i fastighetsregistret.

FILMS-ÖSTERBY 9:18

Östhammars Kommun, lagfaren ägare

Avstyckning Avstår till Films-Österby 9:215 fig 1 4417 m²

FILMS-ÖSTERBY 9:215, ny fastighet

Östhammars Kommun, lagfaren ägare

Avstyckning Erhåller från Films-Österby 9:18 fig 1 4417 m²
Areal enligt fastighetsregistret efter
förrättningen 4417 m²

Denna handling har undertecknats elektroniskt av

Kajsa Testoni

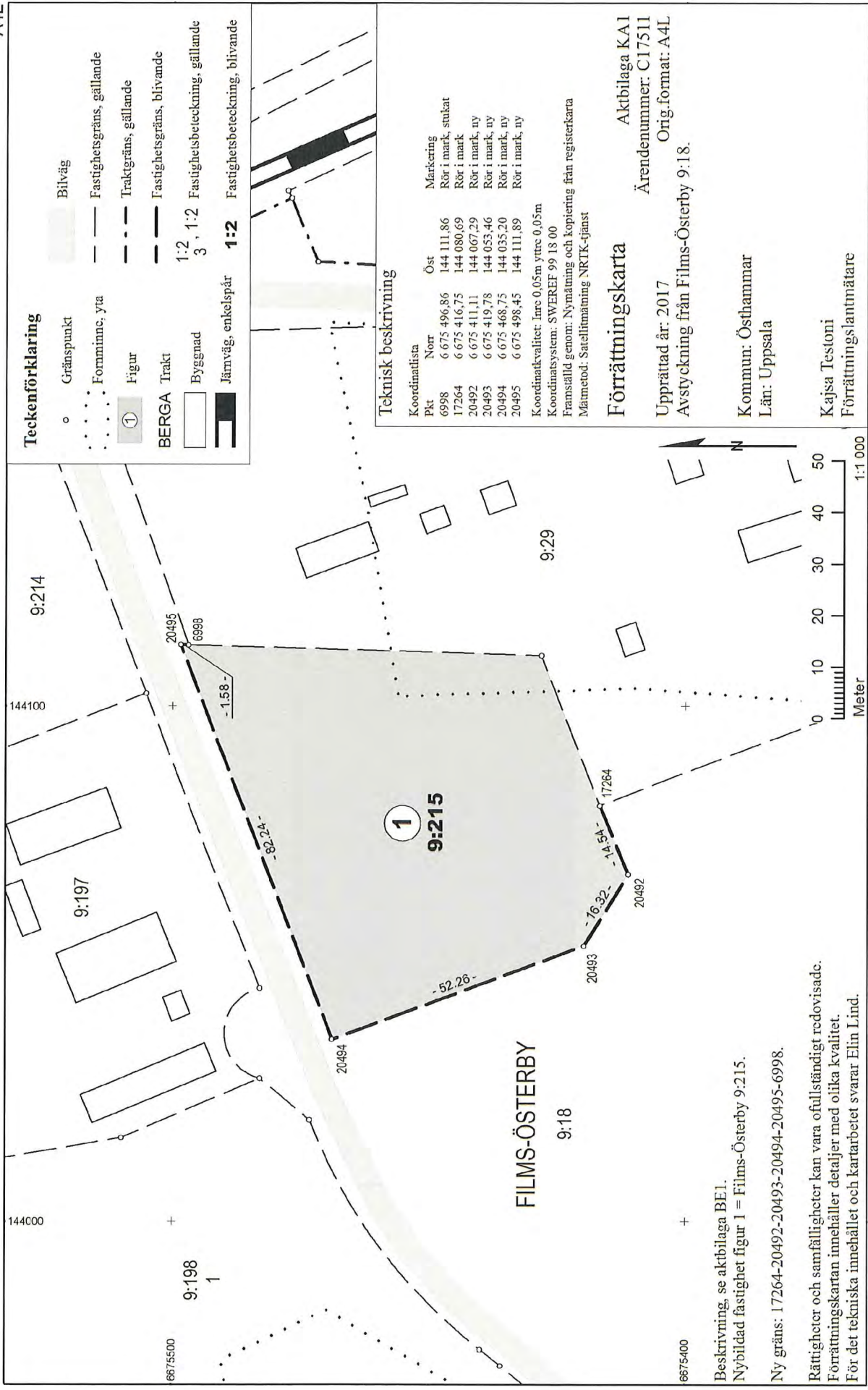

LANTMÄTERIET

A4L

Beskrivning, se aktbilaga BE1.
 Nybildad fastighet figur 1 = Films-Österby 9:215.
 Ny gräns: 17264-20492-20493-20494-20495-6998.
 Rättigheter och samfälligheter kan vara ofullständigt redovisade.
 Förrättningskartan innehåller detaljer med olika kvalitet.
 För det tekniska innehållet och kartarbetet svarar Elin Lind.

Protokoll

2017-11-20

Ärendenummer

C17511

Förrättningslantmätare Förrättningshandläggare
Kajsa Testoni Dominique Ostrowski

Ärende Avstyckning från Films-Österby 9:18.

Kommun: Östhammar

Län: Uppsala

Handläggning Utan sammanträde.

Sökande och sakägare

Fastigheter, andel, ägande	Ägare	Anmärkning
Films-Österby 9:18, lagfaren ägare Blivande Films-Österby 9:215, lagfaren ägare	Östhammars Kommun	Sökande

Yrkande Se ansökan aktbilaga A1.

Redogörelse

Genom avstyckning från exploateringsfastigheten Films-Österby 9:18 skapas en fastighet varaktigt lämpad för bostadsändamål. Films-Österby 9:18 fortsätter att vara lämplig för sitt ändamål efter förrättningen.

Styckningslotten har direkt utfart till lokalgata. Vatten och avloppsfrågan löses genom anslutning till de kommunala ledningarna.

Samråd har skett med Länsstyrelsen då ett ca 235 kvm stort område av styckningslotten är registrerat som en övrig kulturhistorisk lämning i fornminnesregistret. Länsstyrelsen ser inget hinder att fullt ut använda marken till bostadsändamål. Länsstyrelsen har lämnat medgivande till fastighetsbildningen, aktbilaga SD1.

Fastighetsbildningen överensstämmer med byggnadsplan antagen 1980-08-29, akt 03-80:485.

Avstyckningen sker i samma ägares hand.

Films-Österby 9:18 är gravationsfri.

Fastighetsbildningsbeslut

Fastighetsbildning ska ske enligt förrättningskarta och beskrivning, se aktbilagor KA1 och BE1.

Nybildad fastighet ska inte belastas av oinskriven fordran med förmånsrätt i styckningsfastigheten.

Initiativärende om att kommunens elportfölj inte ska exkludera el producerad av kärnkraft

Kommunens nuvarande elavtal är upphandlat enligt Naturskyddsföreningens licensmärkning Bra Miljöval. Kriterierna för denna licensiering exkluderar explicit kärnkraftsproducerad el som påstås ha samma höga miljöbelastning som fossilt producerad el. Det nuvarande elavtalet löper ut 20201231 och en tidsplan för upphandling av nytt elavtal ska beslutas av kommunstyrelsen hösten 2019.

På kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 2019-09-10 beslutades ”att inhandla el enligt Bra Miljöval även fortsättningsvis” (§ 226). Med detta beslut avser alltså majoriteten att även i det nya elavtalet exkludera kärnkraftsproducerad el.

Av följande skäl anser vi att kommunens kommande elavtal inte ska exkludera kärnkraftsproducerad el:

1. **Kärnkraften har låga koldioxidutsläpp.** De livscykelanalyser som på ett systematiskt sätt följer upp klimatpåverkan i alla steg från vaggan till graven, inkl. slutförvar, påvisar låga utsläpp för kärnkraft. Det egentligen ganska självklara faktum att kärnkraften är *klimatvänlig* har bekräftats både av FN:s klimatpanel IPCC och de mest detaljerade livscykelanalyser som gjort för svenska förhållanden. Resultaten kan variera något beroende på olika faktorer. Uranbrytning och bränsletillverkning brukar ge det största bidraget, men på det stora hela har kärnkraft ungefär lika låg klimatpåverkan som vindkraft och nordeuropeisk vattenkraft.
2. **Det är kombinationen vattenkraft och kärnkraft som gör att det svenska elsystemet redan i dag har när noll procents utsläpp av koldioxid.** Kärnkraften är absolut nödvändig för att Sverige ska kunna bibehålla ett klimatneutralt elnät. Tas kärnkraften bort ur ekvationen medför det ett inbyggt systematiskt beroende av att importera fossilproducerad el från utlandet.
3. **Forsmarks Kraftgrupp är en av kommunens största arbetsgivare.** Det framstår som hycklande att kommunen gärna tar emot fördelarna av att ha kärnkraftverket innanför kommungränsen samtidigt som man tar avstånd från dess produkt, dvs elen.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna:

- Kommunens nya elavtal inte ska exkludera kärnkraftsproducerad el

Östhammar den 20191017

Martin Wahlsten
Ledamot (SD)

Ylva Lundin
Ledamot (SD)

>

Slutbetänkande ”Förbättrat skydd för totalförsvaret” (SOU 2019:34). Remiss från försvarsdepartementet.

Ert dnr Fö2019/00661/RS

Kommittén för förbättrat skydd för totalförsvarsverksamhets förslag till ny lagstiftning har remitterats till Östhammars kommun för synpunkter. Kommittén har tidigare levererat och remitterat ett delbetänkande ”Några frågor i skyddslagstiftningen ” (SOU 2018:26) som Östhammars kommun yttrade sig över i september 2018, KS2018-330.

Kvarvarande uppdrag rymmer att kartlägga det befintliga regelverk som syftar till att skydda Sveriges totalförsvarsverksamhet mot yttre hot och utifrån kartläggningen bedöma om ansvarsförhållandet mellan staten, kommunerna och enskilda är tydligt och lämpligt reglerat. Därutöver att bedöma om åtgärder behöver vidtas för att åstadkomma ett bättre skydd för totalförsvaret vid överlåtelser och upplåtelser av vissa fastigheter och infrastruktur av väsentligt intresse för totalförsvaret samt lämna förslag till författningsförändring utifrån den bedömning som kommittén gör.

I förslaget tydliggörs att:

- Kommuner och landsting ska beakta totalförsvarets krav i sin verksamhet
- Staten, genom länsstyrelsen, får utökade möjligheter att tillvarata totalförsvarets intressen i den fysiska planeringen
- Staten, genom en granskningsmyndighet, ges möjlighet att granska och ytterst villkora eller förbjuda överlåtelser, upplåtelser och i vissa fall avveckling av utpekad egendom av väsentligt intresse för totalförsvaret (då avses hamnar och flygplatser, fastigheter i områden med geografiska förhållanden av väsentlig betydelse för det militära försvaret samt skyddade anläggningar som inrättats för behov inom civilt försvar.

Förslaget utreder frågeställningar som :

- Överlåtelser och upplåtelser som omfattas av granskning
- Vilka myndigheter som föreslås som granskningsmyndighet
- Hur granskningen är tänkt att initieras genom samråd eller efter anmälan
- Beslut inom ramen för samrådet eller efter inledande granskning
- Fördjupad granskning om ärendet inte kan avslutas utan åtgärd

- Granskningsmyndigheten kan efter fördjupad granskning besluta att en överlåtelse eller upplåtelse inte får ske eller får ske på angivna villkor
- Granskningsmyndighetens möjlighet att ingripa i efterhand
- Frågor om inlösen
- Förhållandet till säkerhetsskyddslagen (2018:585)

Remisstiden är satt till den 15 november 2019. Förslaget har remitterats till samhällsbyggnadsförvaltningen, tekniska förvaltningen samt Hargshamn AB.

Förslag till yttrande:

Östhammars kommun har tagit del av föreliggande remissunderlag. Kommuner och landsting/region har viktiga roller i totalförsvarsplaneringen. Det är en roll som dessutom varit på undantag under en längre tid i kommunernas verksamhetsplanering där kärnverksamheten prioriteras i såväl bättre som sämre tider. Kärnverksamhetens beroende av anläggningar och fungerande infrastruktur (tex el, värme, vatten, livsmedel, kommunikationer) som ligger utanför kommunens mandat att påverka är dock tydlig varje dag på året. Kommunen ett geografisk områdesansvar och ett planmonopol som exempel på verktyg för att kunna optimera förutsättningarna för en bra krisberedskap i våra samhällen.

Totalförsvar berör hela samhället och behöver en interaktion och samverkan mellan försvar, stat, regioner och kommuner men även med näringsliv, föreningar, frivilligorganisationer och enskilda. Att det kan saknas förmåga i kommuner och dess kontext är inte konstigt då det inte funnits någon aktiv totalförsvarsplanering på decennier och många av kommuner och regioners anställda inte kommit i kontakt med frågeställningarna tidigare.

Det innebär också att det inte finns några ekonomiska buffertar att använda för återuppbygga totalförsvaret i samma takt som staten önskar. Finansiering via LEH och kompletteringen för Civilt försvar täcker inte på långa vägar återuppbyggnaden av den nedrustning som genomförts i kommunerna.

Med detta sagt har kommitténs förslag påverka på:

- kommunens arbete enligt LEH
- kommunens översiktsplanering
- hamnar i kommunen som är kommersiella
- fastigheter i kommunen i områden med geografiska förhållanden av väsentlig betydelse för det militära försvaret samt
- skyddade anläggningar som inrättats för behov inom civilt försvar.

Kommitténs förslag bygger att totalförsvarets intressen ska kunna tillvaratas och ges företräde vid överlåtelse, upplåtelse eller ibland avveckling av utpekad egendom. Detta ska ske genom samråd inför tex försäljning eller uthyrning av fastighet eller verksamhet via kontrollmyndigheten (vissa utsedda länsstyrelser).

På sidan 225 förs ett resonemang gällande **när** samråd ska ske vid upplåtelse (längre tid än tre månader). Resonemanget redovisar effekterna av en kortare tid innan samråd ska ske, men inte längre. För en kustkommun med en stor turism och många fastigheter i anslutning till geografiskt intressanta områden kan det

innebära en hel del samråd för granskningsmyndigheten. Det synes vara ett stort arbete framför totalförsvarets aktörer att ge tillräcklig information om detta ute i kommunen.

Utredningen föreslår ekonomisk förstärkning för granskningskontrollen hos länsstyrelser, SÄPO och Polis, men att övriga aktörer ska stå för sina egna kostnader. Den enskilde kan dock hamna i situation med inlösen, vilket inte kommuner förväntas göra.

Östhammars kommun vill i denna fråga trycka på att vägledning, nya rutiner, ett stort informationsbehov om nya förutsättningar både till enskilda i det geografiska området likväl som i den befintlig organisationen gällande översiktsplanering, detaljplanering och bygglovsförfarande samt försäljning och överlåtelser för fastigheter i särskilda geografiska områden och kommunala hamnar/flygplatser **behöver stöttas ekonomiskt**.

Östhammars kommun ifrågasätter även rimligheten att granskningsmyndigheten inom 30 dagar efter mottagen anmälan ska fatta beslut om fördjupad granskning. De handläggningstider som för närvarande finns på länsstyrelsenivå lämnar övrigt att önska när det gäller tidsutfästelser. Detta i kombination med möjligheten att upphäva en överlåtelse eller upplåtelse inom ett år, gör att det är mycket angeläget att denna tid upprätthålls. Särskilt viktigt är det för fastigheter som hyr ut över > 3 mån<6 mån tid som berörs.

Det är enligt Östhammars kommun bra att ett reglering av detta slag på fastighet fastställs i inskrivningsregistret.

Delges:

Fo.remissvar@regeringskansliet.se

Marie.Berggren@osthammar.se

Peteer.nomm@hargshamn.se

Cecilia.willen.johansson@osthammar.se

Senny.ennerfors@osthammar.se

Malin.hubINETTE@osthammar.se

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Carl Hellström
Handläggare
010-2233471

carl.hellstrom@lansstyrelsen.se

Meddelande

1(2)

2019-02-25

575-868-2017

SSAB AB
Att: Jonas Larsson
Box 70
101 21 Stockholm

Uppmaning att komplettera och aktualisera provtagningsplan inom delar av Dannemoraområdet

Geosigma AB har på uppdrag av SSAB utarbetat en kompletterande provtagningsplan för undersökningar daterad 2017-07-18. Länsstyrelsen har granskat planen och har följande synpunkter:

- Gällande de närliggande bostadsfastigheterna vid sandmagasinet gör Länsstyrelsen samma bedömning som Geosigma, att det kan förekomma andra diffusa föroreningskällor än närheten till sandmagasinet. Detta fråntar dock inte SSAB utredningsansvaret att klargöra vilka föroreningshalter som förekommer kring och vid bostadsfastigheterna. Provtagningsplanen bör kompletteras med ett förslag på lämpliga provpunkter inom dessa fastigheter för att utesluta risk för de boendes hälsa.
- Länsstyrelsen anser att tillgängligheten till sandmagasinet bör försvåras och informationsskyldning till allmänheten bör anslås och prioriteras. Detta mot bakgrund av att det idag pågår okontrollerade aktiviteter av obehöriga inom området, vilket kan medföra risker för människors hälsa genom exponering samt bidra till en oönskad spridning av föroreningar. Länsstyrelsen rekommenderar även en riktad informationsinsats till exempelvis motorklubbar i närområdet. Ovanstående har tidigare påtalats i kommunikering daterad 2015-12-02, då det rekommenderades att informationen skulle tas fram av SSAB och fastighetsägaren Östhammars kommun. Länsstyrelsen emotser vidare information.

Vi ser gärna att ni återkommer med svar på synpunkterna senast 2019-04-28.

2019-02-25

575-868-2017

Övriga synpunkter sammanfattas nedan:

Sandmagasinet

Länstyrelsen delar Geosigmas bedömning att en utökad provtagning kring sandmagasinet är av stor vikt.

Industri deponin och f.d. bensintapp

Länstyrelsen har inga invändningar på den planerade utökade undersökningen.

Tidplan

Tidsplanen för provtagningsplanen är inte längre aktuell och Länstyrelsen beklagar att ingen återkoppling tidigare gjorts på rubricerat material. Länstyrelsen efterfrågar därför en ny preliminär tidsplan, samt information om något annat av betydelse har ändrats sedan materialet togs fram.

Övrig information

Länstyrelsen delar Geosigmas uppfattning om att det föreligger ett behov att sammanställa historiskt material med tidigare utredningar, för att få en fördjupad och heltäckande bild av det geografiska området vid fortsatt arbete.

Länstyrelsen kommer i den fortsatta handläggningen att eftersträva en mer övergripande strategi för den komplexa föroreningssituation som råder inom Dannemoras gruvområde, med hänsyn tagen till föroreningarnas indirekta/direkta påverkan av varandra. Vi ser även positivt på ökad samordning mellan berörda aktörer då det kan generera positiva effekter.

Länstyrelsen gör bedömningen att det föreligger ett behov av ytterligare undersökningar av andra delområden inom Dannemora gruvområde, samt att det kan bli aktuellt med fördjupade undersökningar i de delar som nu undersöks. Om Länstyrelsen anser att det är motiverat kan det bli aktuellt att fatta beslut om att undersökningar ska utföras, för att få en tydlig och rättssäker hantering av ärendet.

Hör gärna av er om ni har frågor.

I arbetet med bedömning av provtagningsplan har Carl Hellström och Kjersti Wik från länsstyrelsen deltagit.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Datum
2019-08-26
Handläggare
David Engdahl

Uppdrag
Undersökning Dannemora gruvområde
Uppdragsnummer
1914

engdahl
miljöteknik ab

Provtagningsplan

Kompletterande undersökningar och utredningar av föroreningar vid f.d. industrideponi, bensintapp samt sandmagasin i Dannemora, Östhammars kommun

Inledning

Engdahl Miljöteknik AB har på uppdrag av SSAB reviderat en provtagningsplan från 2017 innefattande kompletterande undersökning av tre delområden (*f.d. industrideponin, f.d. bensintappen och sandmagasinet*) inom Dannemora gruvområde. Revideringen har främst genomförts med anledning av synpunkter från Länsstyrelsen i Uppsala¹ avseende föreslagen omfattning av undersökning i området öster om sandmagasinet.

Provtagningsplanerna har utformats i enlighet med beskrivningar i framtaget program (Geosigma, 2016²), utifrån observationer vid platsbesök 2017-04-21 samt utifrån Länsstyrelsens önskemål om komplettering.

Ett förslag till kompletterande undersökning av privatmark invid sandmagasinet lämnas därför nedan.

Provtagningsplaner

Planer för undersökning av de aktuella områdena redovisas nedan. Samtliga fältarbeten genomförs där tillämpligt enligt SGFs fälthandbok "Undersökningar av förorenade områden, Rapport 2:2013", där kvalitetsklass "standardnivå" tillämpas.

F.d. industrideponin

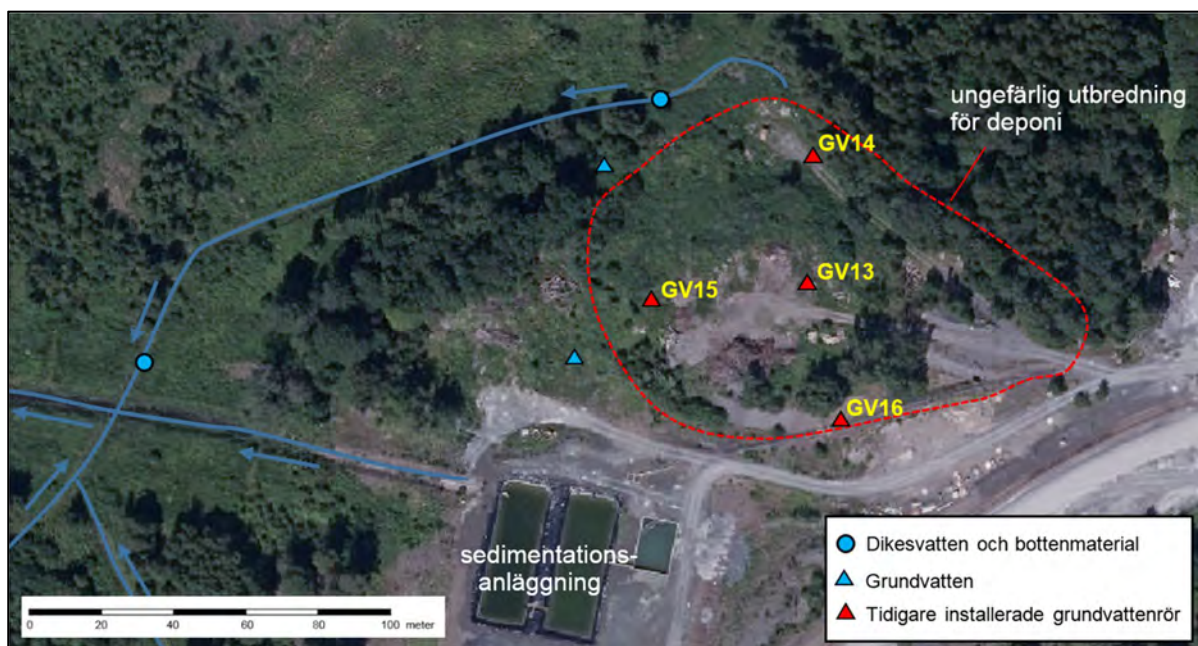
Fältundersökningen innefattar:

- Installation av två grundvattenrör och provtagning av grundvatten
- Provtagning i tre befintliga grundvattenrör om dessa går att hitta, annars sätts tre nya rör
- Provtagning av dikesvatten i två provpunkter
- Provtagning av bottenmaterial i diken i två provpunkter
- Flödesuppskattning och mätning av pH, temperatur och konduktivitet i dikesvatten
- Inmätningar av grundvattennivåer i två nya och fyra tidigare installerade grundvattenrör
- Inmätning av grundvattenrör och diken med RTK-GPS

¹ Meddelande - *Uppmaning att komplettera och aktualisera provtagningsplan inom delar av Dannemoraområdet*. dnr 575-868-2017, daterat 2019-02-25.

² Geosigma, 2016. *PROGRAM – Kompletterande undersökningar och utredningar av föroreningar, till följd av gruvverksamhet, vid f.d. industrideponi, sandmagasin och bensintapp i Dannemora, Östhammars kommun* daterad 2016-06-15.

Ett förslag till provpunktskarta visas i figur 1 och föreslagna kemiska analyser framgår i tabell 1.

Figur 1 Preliminär provpunktskarta f.d. industrideponin

Utifrån resultaten görs en miljö- och hälsoriskbedömning och en åtgärdsutredning inkl. kostnadskalkyl för framtagna åtgärdsförslag.

Tabell 1 Analysomfattning f.d. industrideponin

Analys	Grundvatten	Dikesvatten	Bottenmaterial
Metaller	2+3 (filtrerat)	2 (dekaterade) + 2 (filtrerade)	2
Petroleumkolväten	5	2	2
BTEX	5	2	0
PAH:er	-	-	2
PCB:er	-	-	2
Dioxiner	-	-	2

Om det krävs sättning av nya grundvattenrör pga. att de gamla inte finns kvar eller inte går att hitta analyseras även metallhalter i vatten från de nya rören.

F.d. bensintappen

Fältundersökningen innefattar:

- Ledningsinventering via Ledningskollen
- Jordprovtagning med geoteknisk borrhandsvagn i 3-10 provpunkter
- Installation och provtagning av 1-2 grundvattenrör om grundvatten påträffas
- Provtagning av porluft i två provpunkter invid byggnad
- Fältanalys i jord och vatten med PID-instrument för detektion av flyktiga organiska ämnen
- Inmätning av provpunkter med RTK-GPS

Ett förslag till provpunktskarta finns i figur 2.

Figur 2 Preliminär provpunktskarta f.d. bensintappen

Till en början undersöks jord i tre provpunkter (orangefärgade) runt den tidigare undersökta provpunkten B16 där bensin påträffats. Utifrån PID-analyser och andra fältobservationer fattas beslut i fält om övriga borrhandspunkter. Om grundvatten påträffas installeras grundvattenrör för att möjliggöra grundvattenprovtagning.

Föreslagna kemiska analyser redovisas i tabell 2. Marken i området är metallförorenad och det tas även vattenprov för metallanalys i de installerade rören då resultaten av denna analys kan indikera om in situ-sanering genom stimulerad nedbrytning kan vara ett möjligt åtgärdsalternativ för eventuella föroreningar.

Tabell 2 Analysomfattning f.d. bensintappen

Analys	jord	porgas	grundvatten
Petroleumkolväten inkl. BTEX	6	2	2
Metaller	3	-	2 (filtrerat)

Utifrån resultaten görs en riskbedömning och vid behov tas förslag till riskreducerande åtgärder fram inkl. en uppskattning av kostnader för genomförande.

Sandmagasinet

Undersökning av Sandmagasinet genomförs i två delar, där del 1 består i en genomgång av befintlig information om magasinet, en sammanställning av detta material och en bedömning av behovet att ytterligare undersökningar. Del 2 består av undersökningar vars omfattning bestäms baserat på vad som framkommer av del 1.

Genomgången av befintligt material beträffande sandmagasinet görs genom inhämtning av data från SSAB, Länsstyrelsen och Östhammars kommun. Om möjligt så intervjuas medarbetare från Östhammars kommun och SSAB som var verksamma på 1990-talet då sandmagasinet avslutades.

Resultaten presenteras i en PM och vid behov görs en revidering av det preliminära förslag till fältundersökning som redovisas nedan. Uppkommer ett behov av att revidera förslaget till fältundersökning, hålls ett samråd med Länsstyrelsen.

Del 2 innefattar fältundersökningar som preliminärt innefattar följande moment:

- Fältinventering avseende avspärrningsmöjligheter och placering av informationsskyltar
- Visuell inspektion och grävning för hand (ca 20 punkter till 0,3 meters djup) för dokumentation av magasinet och dess skyddsskikt
- Samlingsprovtagning av yttlig jord (översta 5 cm) i magasinet för siktanalys och efterföljande analys av metaller
- Eventuell kompletterande yttlig samlingsprovtagning i magasinets närområde
- Installation och provtagning av 10-15 grundvattenrör
- Provtagning av dikesvatten i cirka tio provpunkter
- Provtagning av bottenmaterial i diken i cirka tio provpunkter
- Flödesuppskattning och mätning av pH, temperatur och konduktivitet i dikesvatten
- Lodning av grundvattennivåer i nya och tidigare installerade grundvattenrör
- Inmätning av grundvattenrör och diken med RTK-GPS

Ett förslag till provpunktskarta visas i figur 3 på nästa sida. Föreslagna kemiska analyser redovisas i tabell 3.

Figur 3 Preliminär provpunktskarta över sandmagasinet - grundvatten- och dikesprovtagning

Tabell 3 Analysomfattning vid sandmagasinet

Analys	Fast material i magasinet	Jord i närområdet	Grundvatten (filtrerat)	Dikesvatten ²	Bottenmaterial
metaller	4+4 ¹	8	10-15	20 + 32	10

¹ siktanalys ² dikesvatten analyseras på dekanterat prov och på filtrerat prov

Utifrån resultaten görs en miljö- och hälsoriskbedömning och vid behov tas förslag till riskreducerande åtgärder fram. Kontroller av ytvattenkvalitet genomförs i fyra strategiskt belägna punkter vid fyra tillfällen under ett år.

Fastigheter öster om sandmagasinet

Länsstyrelsen har i sitt meddelande begärt att hälsorisker för boende orsakade av exponering för metaller ska undersökas inom privatfastigheter som ligger nära sandmagasinet. Det kan noteras att en eventuell exponeringen kan ha orsakats av flera olika källor där exponering för metaller som potentiell har spridit sig från sandmagasinet är en möjlighet av flera. Det finns tex gamla gruv lämningar inom det aktuella

området och det är sannolikt att gråberg från gruvorna använts som fyllning i vägar och mark samt använts som byggnadsmaterial.

I figuren nedan visas område väster om sandmagasinet och förekommande privatfastigheter. I flygbilden har de brunnar som identifierades i en inventering genomförd av Dannemora Mineral inför tillståndsansökan 2007 (Geosigma 2007) tagits med. I inventeringen identifierades en brunn inom fastigheten Films-Österby 3:35 som då nyttjades som dricksvattentäkt. En provtagning med efterföljande kemisk analys visade att vattnet innehöll 7,7 µg/l arsenik vilket är något under otjänlighetsgränsen på 10 µg/l.

Figur 4 Flygbild med fastigheter och brunnar väster om sandmagasinet (modifierad LMV 2019)

För att genomföra en riskbedömning avseende metallexponering inom privatmark invid sandmagasinet föreslås en undersökning som kompletterar redan föreslagen undersökning kring magasinet med undersökningar inom de fyra närmast liggande fastigheterna Films-Österby 3:31, Films-Österby 3:32, Films-Österby 3:33 och Films-Österby 3:35 (se röd markering).

Undersökningarna föreslås bestå av provtagningar i befintliga brunnar med efterföljande kemiska analys av vatten och mätning av pH, konduktivitet och temperatur samt undersökning av jordlager genom provtagning av jord och kemisk analys av fastmaterial avseende metallinnehåll.

Provtagning av vatten i befintliga brunnar genomförs vid två tillfällen under året. Prover tas efter omsättning från kran eller med provtagningspump direkt från brunn och prover analyseras ofiltrerat och dekanterat avseende innehåll av metaller vid ALS Scandinavia.

Provtagning av jord genomförs genom samlingsprovtagning inom tre områden inom respektive fastighet som väljs vid platsbesök och i samråd med fastighetsägare. Ett av områden kommer föreslås utgöras av trädgårdsland/odlingar där ca 30 stickprover från yttlig jord 0-0,2 m tas med spade och sammanblandas till ett stort samlingsprov. Efter noggrann homogenisering uttas ett delprov för kemisk analys på laboratorium avseende innehåll av metaller. I några fall görs replikat för att undersöka metodens repeterbarhet vilket innebär att hela förfarandet genomförs på precis samma sätt två gånger.

Ytterligare två egenskapsområden per fastighet provtas med samma metodik och dessa kan bestå av tex gräsmattor, grusade ytor eller naturmark. Varje provtagningsområde kan ha en yta av ca 200 m².

Tabell 4 Analysomfattning vid privatfastigheter

Analys	Jord	Grundvatten
metaller	16	3+3

Med underlag av resultaten av undersökningarna inom tomtmark och övriga undersökningar vid sandmagasinet genomförs en miljö- och hälsoriskbedömning och vid behov tas förslag till riskreducerande åtgärder fram.

Anpassning till Miljökvalitetsnormer

Kemisk status avseende metaller i ytvatten bedöms numer utifrån miljökvalitetsnormer där dessa finns utgivna av Havs- och vattenmyndigheten (HVMFS 2013:19). För vissa element (Zn, Cu, Pb och Ni) anges gränsvärden för biotillgänglig andel till skillnad från tidigare då jämförvärden oftast avsett totalhalter. Detta medför att två kemiska analyser behöver genomföras per ytvattenprov där det ena filtreras genom 0,45 µm filter.

Tidplan

I tabellen nedan ges en preliminär tidplan för genomförandet. Det kan utläsas att genomförandetiden för de moment som föreslås ovan är drygt ett år.

Aktivitet		uppdragsmånad													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Planering, förberedelser, ledningskoll, kontakter med fastighetsägare m m	■													
2	Bakgrundsstudie sandmagasinet, PM och vid behov rev. provplan	■													
3	Installation gv-rör, provtagning av jord, dikesbottnar och porluft		■												
4	Provtagning grundvatten, dikesvatten, kompletterande fältundersökningar utifrån analysresultat			■											
5	Utredning, rapportering				■	■								■	
6	Leverans rapport industrideponin o bensintappen						■								
7	Revideringar												■		
8	Provtagning privata brunnar			■					■						
9	Kontrollprogram dikesvatten						■		■			■			
10	Leverans rapport sandmagasinet och närliggande fastigheter														■

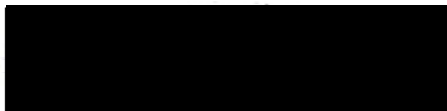
Förberedelser och inventeringsarbeten föreslås genomföras under hösten 2019 tillsammans med merparten av fältundersökningarna. Flera av de föreslagna undersökningarna innefattar handprovtagningar av jord och provtagningar av grundvatten vilka inte går att genomföra på ett bra sätt under vintermånaderna. Hinns dessa moment inte med under hösten 2019 föreslås att arbetena flyttas fram till våren 2020.

Rapport för industrieponin och bensintappen bedöms kunna lämnas cirka två månader efter slutförda fältundersökningar inom respektive område.

Rapport för sandmagasinet och närliggande privata fastigheter lämnas efter att resultaten från den årlånga kontrollserien vid sandmagasinet och i privata brunnar har avslutats.

Om uppdragsstarten blir senarelagd sker en motsvarande förskjutning av aktiviteter i tidplanen.

Datum som ovan,

David Engdahl

Engdahl Miljöteknik AB

Referenser

Geosigma AB 2007. Tillståndsansökan Dannemora gruva – hydrologiska och hydrogeologiska undersökningar – Brunnsdokumentation, Grap 06101. Daterad 2007-04-10.

2019-06-25

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930
404 39 Göteborg

Begränsning av trålfisket i Ålands hav och sydvästra Bottenhavet

Under det senaste decenniet har trålfisket efter strömming i de djupa områden som gränsar till Ålands hav ökat. Detta fiske sker på strömming som skall leka vid kusten under våren. Riskerna är stora att lekmogen fisk inte ges möjlighet att leka, vilket får avsevärda negativa effekter på den lokala förekomsten av strömming i kustområdet, ekosystemet och det småskaliga kustfisket efter konsumtionsströmming.

Enligt Sveriges miljömål och SDG30:14 ska nyttjande av hav, kust och skärgård bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Vi förordar därför att Sverige och Finland gemensamt inför ett förbud för trålfiske i Ålands hav och sydvästra Bottenhavet i samband med ansamling av stor strömming i djuphålur på vintern samt under strömmingens lektid på våren. Detta förslag för att skydda strömmingen togs fram redan i 2010 års utredning av det småskaliga kustfiske, och det är nu hög tid att det åter aktualiseras och verkställs.

Ekosystemet och fisket i Ålands hav och södra Bottenhavet

Ålands hav är ett transit- och uppväxtområde för flera fiskarter och däggdjur och den smala djupränna som förbinder Bottniska viken med Egentliga Östersjön är därför viktig för många arter. Könsmogen strömming leker i Roslagens och Jungfrukustens skärgårdar under vår och sommar men söker sig vintertid till djupa havsområden som Ålands hav och djupområdet norr om Södra Kvarken (Fig 1). Det småskaliga fisket bedrivs i första hand med nät men också med mindre trålare för konsumtionsfisk. Strömmingen är utsatt för såväl predation från säl och rovfisk, som för ett intensivt fiske. Ålands hav är också ett viktigt område för laxens vandring till älvarna i norr.

Torsken använder också Ålands hav djupa områden som uppväxtområden, vilket återspeglas i de relativt sett goda torskfångster som gjorts under senare år i garnfisket. Torsken i Ålands hav skiljer sig från den i södra Östersjön då den är större och mer snabbväxande, har avsevärt bättre kondition och inte är smittad av sälmask. Området är unikt genom att de djupa bottenarna (>250 m) är väl

syresatta, och de bottenlevande arterna utgör tillsammans med strömning födobas för torsken i området. Detta havsområde har också Östersjöns största ansamling av gråsäl. Mot denna bakgrund har området nyligen utsetts till ett "Ecologically and Biologically Significant Marine Area (EBSA)" enligt de kriterier som ställts upp av FN:s konvention för biologisk mångfald.

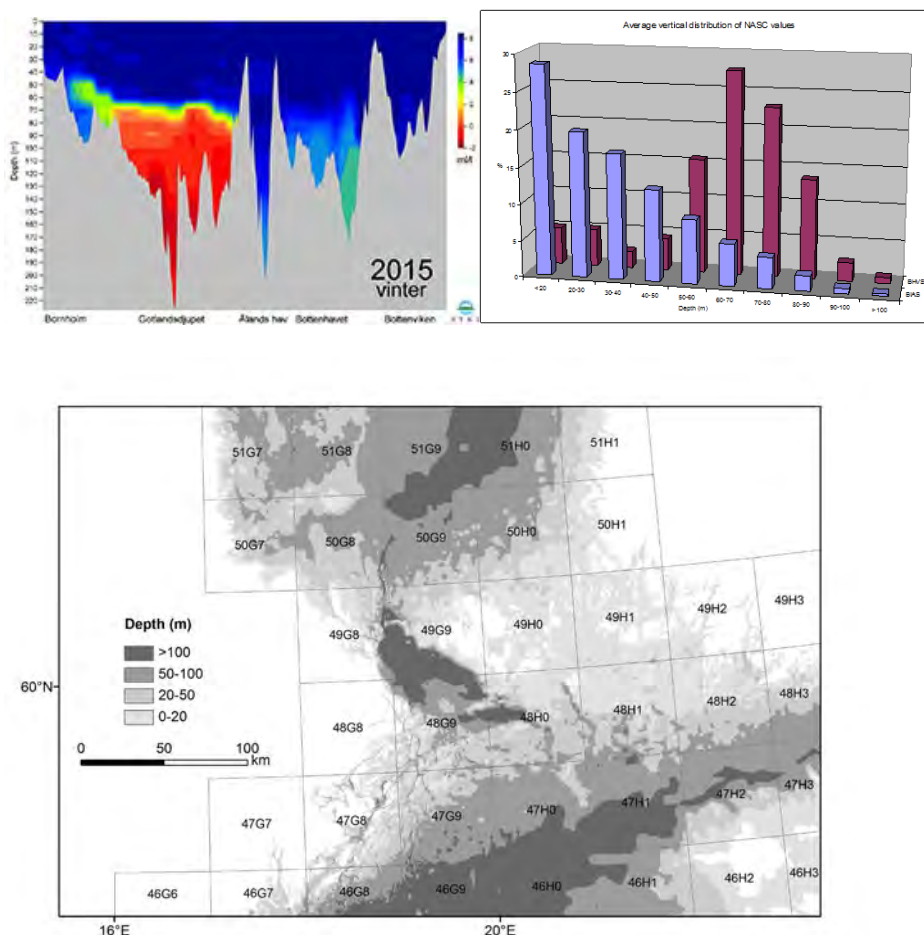

Fig 1. Överst till vänster - djupområden och syrgasförhållanden i Östersjöns och Bottniska vikens djupområden vintern 2015, (Bild SYKE, Finland, 2015). Överst till höger - strömningens djupfördelning under höst (blå staplar) och under vårvinter (röda staplar) i Bottenhavet. Y-axel relativ mängd strömning, x-axel djup. Data från Baltic International Acoustic Survey (BIAS) och SLU:s vårsurvey 2009. Nederst, djupförhållandena i Ålands hav och angrensande havsområden.

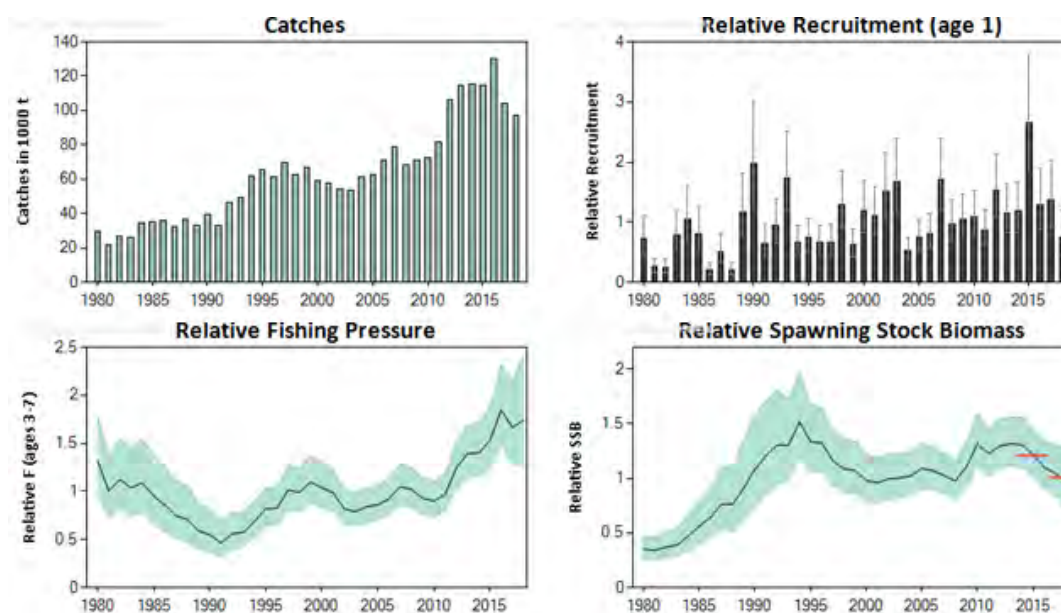
Huvuddelen av det yrkesfiske som bedrivits i Ålands hav har utgjorts av nätfiske efter strömning och till viss del torsk. Torskfisket bedrivs av småskaliga yrkesfiskare från Sverige (Roslagen) och Åland, med relativt goda fångster givet fiskeansträngningen. Fisket är skonsamt genom att det är storleksselektivt, har låga bifångster och inte påverkar bottenarna som fisket sker på. Samtidigt är uttaget inte större än det fortsatt finns gott om mycket storvuxen torsk i området.

Strömmingens beståndssituation

Enligt ICES senaste rådgivning (2019-05-29) bedöms att strömmingsbeståndets lekbiomassa i Bottniska viken (SD 30 och 31) ha minskat under senare år. Den spatiella fördelningen av fisket visar att djupområdena i södra Bottenhavet utgör det mest intensiva trålfiskeområdet. Den relativa rekryteringen av 1-årig strömming har minskat sedan 2015 och fiskeridödligheten har ökat sedan 2010, med historiskt höga nivåer de senaste sex åren (Fig. 2). ICES bedömning är att detta inte är långsiktigt hållbart, och ger därför rådet att försiktighetsansatsen skall tillämpas när kvoterna för fisket ska sättas. Rådet från ICES för 2020 innebär att landningarna inte skall överstiga totalt 65 018 ton, vilket är 27% lägre än rådet för 2019. Råden för 2019 och 2018 innebar reduktion med 7% respektive 32% jämfört med TAC året innan.

I Egentliga Östersjön (SD 25-29 och 32) har lekbiomassan av strömming ökat sedan 2001. Rekryteringen, som hade en kraftig topp med 2014 års årsklass, har sedan varit under medel. ICES råd enligt EU:s multi-annual plan (MAP) är att fångsten 2020 bör vara mellan 130 546 och 214 553 ton.

Hur dessa två bestånd fördelar sig i Ålands hav kan inte bedömas, men det är rimligt att anta att individer från båda bestånden ingår. Tidigare gjorda märkningsförsök med strömming i Forsmark, ett kustområde strax norr om Ålands hav, visar att dessa spred sig både norr- och söderut.

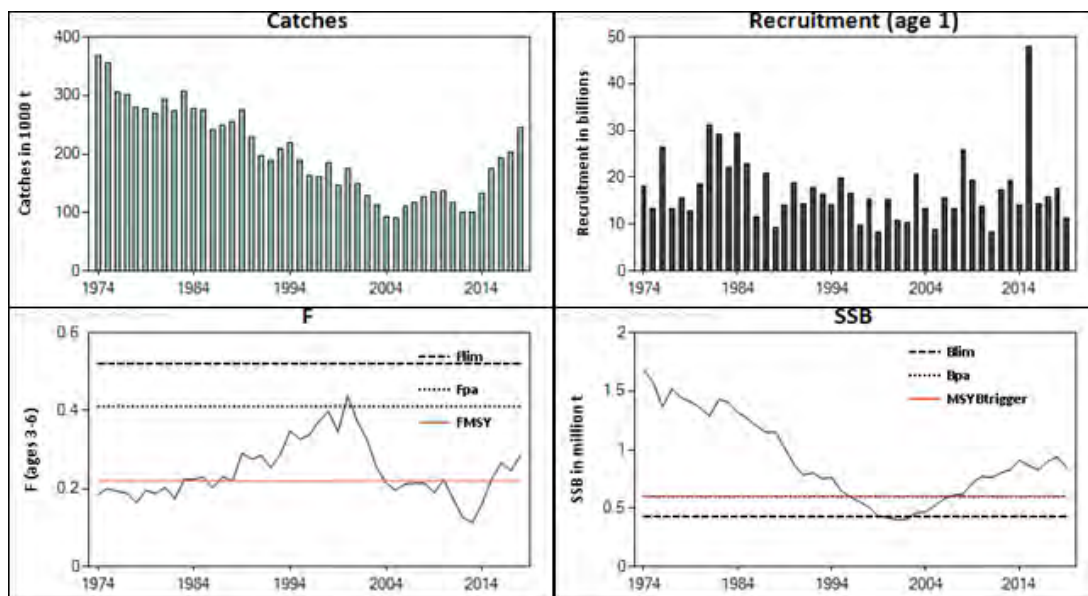

Fig 2. ICES underlag för strömmingsbeståndens utveckling inför rådgivning för strömming år 2020. Överst SD 30-31, nederst SD 25-29, 32.

Medelvikten av strömming i Bottenhavet minskade för alla åldrar i början av 1990-talet, liksom för andra sill/strömmingsbestånd i Östersjön (Fig 3). Sedan början på 2000-talet har tillväxten stabiliserats på en lägre vikt för yngre individer (1–3 år), medan den har ökat något igen för äldre individer (3–10+ år). Forskningen visar att denna förändring har flera orsaker; förutom fisket så är det en påverkan av gråsälens ökande antal (de konsumerar större strömmingar) och förändringar i tillgången på föda (med ökad konkurrens om föda).

Att strömmingen blivit mindre utgör ett problem för det småskaliga fisket riktat mot konsumtionsströmming. Trots att bestånden ökat sedan bottennivåerna på 1980-talet har mängden strömming för humankonsumtion inte ökat i motsvarande grad. Även om det med tillgänglig data är svårt att koppla ihop fisketryck och storlek på strömmingen finns det tydliga negativa korrelativa samband mellan fiskeintensitet och storlek på strömming, både över tid och rum.

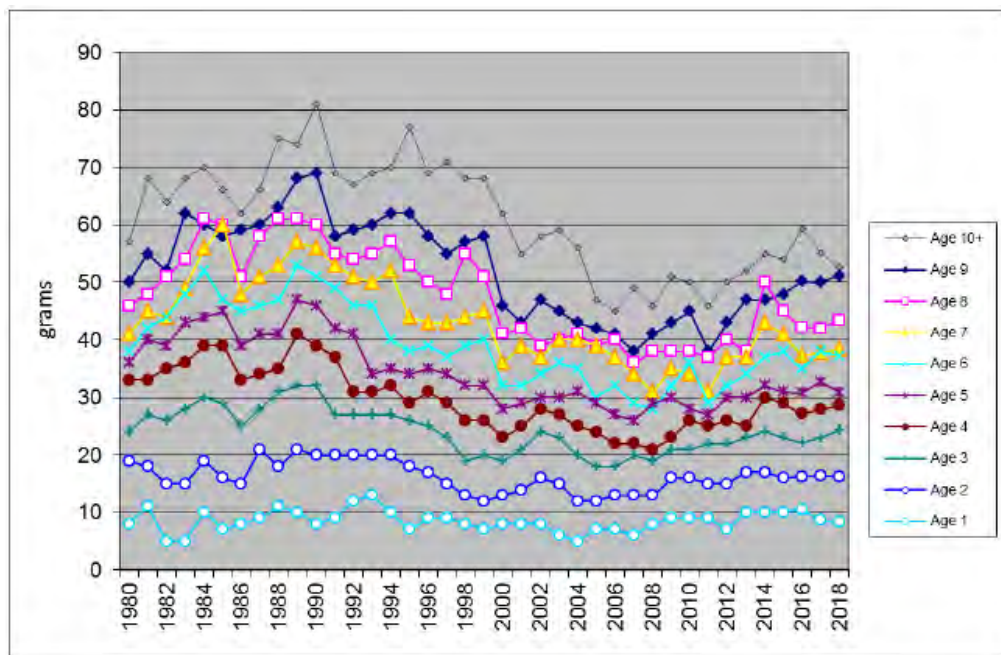

Fig 3. Den åldersspecifika storleken av strömming i Bottniska viken har minskat sedan 1990-talet även om en viss återhämtning skett de senaste åren (data från ICES WGBFAS 2019).

Fiske

Finlands och Sveriges gemensamma fiske efter strömming i Bottniska viken (ICES SD 30 och 31) ökade kraftigt fram till 2013 varefter det har stagnerat och minskat. Fisket är koncentrerat till de södra delarna och under de tre senaste åren har 20%-30% av strömmingsfångsterna i Bottenhavet tagits i sydvästra Bottenhavet.

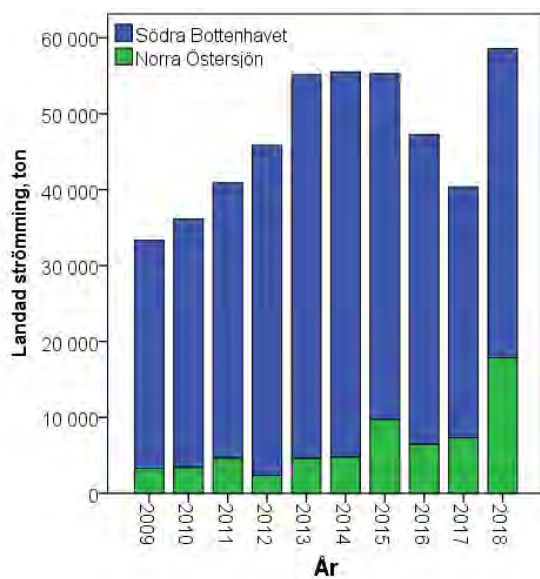
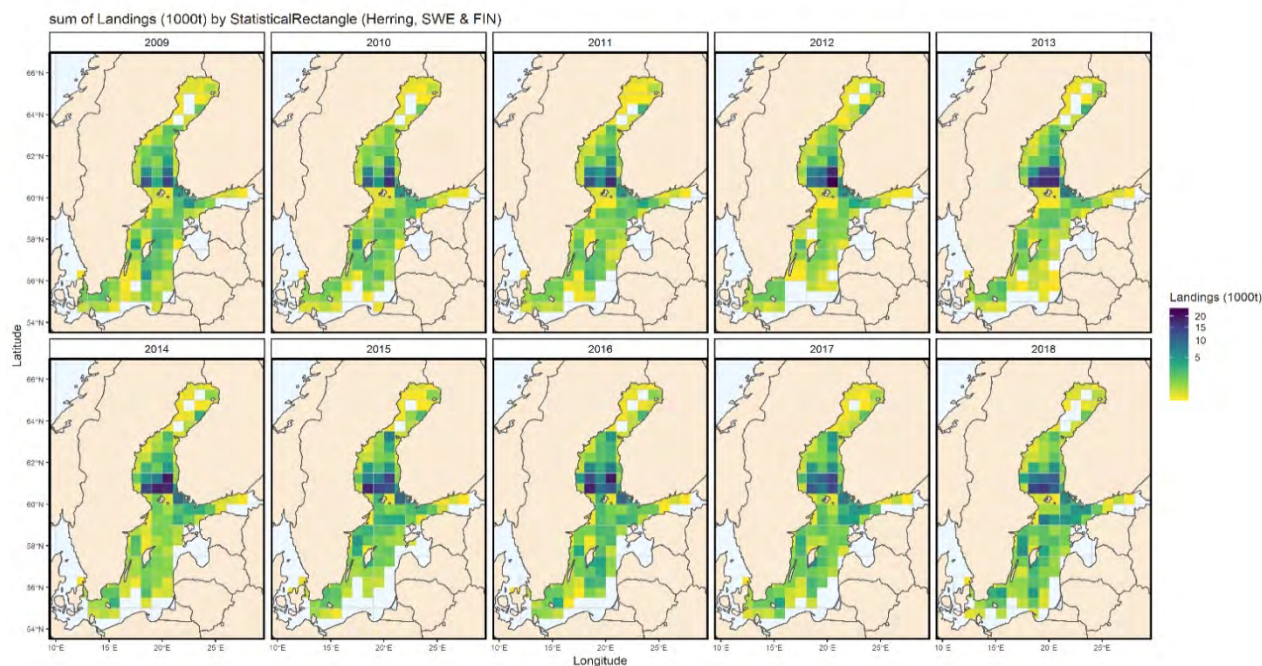

Fig 4. Överst - landning av strömming av det svenska och finska fisket i Bottenhavet 2009-2018. Nederst - landningar av strömming 2009-2018 i områdena som i norr gränsar mot Ålands hav (blå staplar, ICES-rektanglar 50G8, 50G9, och 50H0) samt som i söder gränsar mot Ålands hav (grön stapel, ICES-rektanglar 47G9, 47H0 och 47 H1).

Det gemensamma finska och svenska trålfisket efter strömming i Ålands hav har minskat från drygt 5 100 ton år 2016 till ca 500 ton 2018. Under samma år minskade ländernas landningar med passiva redskap från 103 ton till 63 ton 2018.

Torsk har fångats i Ålands hav under det senaste decenniet, och fångas i mindre mängder med passiva redskap även längre norrut i Bottenhavet. Hur mycket torsk som fångas som bifångst i trålfångster av strömming och skarpsill är okänt.

Effekter på det småskaliga kustfisket och ekosystemet

Samtidigt som ökningen av det omfattande trålfisket i områdena som gränsar mot Ålands hav senaste tio åren har de svenska fångsterna av strömming i Ålands hav med nät i det småskaliga kustfisket mer än halverats sedan 2015. Enligt uppgifter från lokala fiskare har de kustnära strömmingsfångsterna i Ålands hav varit mycket låga under våren 2019. Nedgången i fångsterna i det småskaliga kustfisket kan ha flera orsaker. Antalet aktiva kustfiskare kan av olika skäl ha varit färre under perioden, sälens och torskens predation på strömmingen kan ha bidragit. Den mest sannolika orsaken är emellertid att det omfattande trålfisket efter den lekmogna strömmingen i närområdet har haft en direkt negativ effekt på beståndet av vårlekande strömming. Under första kvartalet 2019 har trålfiske skett även i Ålands hav, men tillgängliga uppgifter saknas om hur stora fångsterna av strömming och andra arter har varit. Det skulle kunna ge negativa effekter på det strömmingsbestånd som också utgör basen för det kustnära fisket med passiva redskap som nät.

En minskning av mängden vårlekande strömming påverkar inte bara yrkesfisket, utan kan ge effekter på andra delar av ekosystemet. Strömmingen är en av de viktigaste födoresurserna för andra fiskarter som torsk och lax, och även för kustnära arter som gädda, gös och abborre. Även sälen livnär sig till stor del på strömming. För rekreativt fisket längs kusten utgör strömmingen också en av de mest attraktiva arterna att fiska under vår/försommar.

Utredningar om småskaligt kustfiske

Utvecklingen av det småskaliga kustfisket har utretts vid ett flertal tillfällen. År 2001 presenterade dåvarande Fiskeriverket utredningen ”Småskaligt kustfiske och insjöfiske – en analys”. Under 2005 gav regeringen länsstyrelserna i uppdrag att gemensamt för Sveriges kuststräckor redovisa fiskets utveckling och föreslå åtgärder för att skapa förutsättningar för ett livskraftigt småskaligt kustfiske. År 2010 redovisade dåvarande Fiskeriverket sitt regeringsuppdrag att beskriva det småskaliga kustnära fisket i Sverige samt föreslå hur detta fiske kan förstärkas (Fiskeriverket 2010).

Regeringens uppdrag till Fiskeriverket var att *”föreslå konkreta åtgärder och steg för att stärka det småskaliga kustnära fisket. Detta inkluderar även problematiken kring nyrekrytering av fiskare. Utredningen ska även beakta vilka faktorer eller åtgärder utanför fiskerilagstiftningen som kan bidra till att stärka det småskaliga kustnära fisket, inklusive diversifiering av näringsverksamhet i form av beredning, försäljning av förädlade produkter över disk, restaurangverksamhet.”* De åtgärdsförslag som togs fram för strömmingsfisket med garn i Bottniska viken var *”Förvaltningen bör fokusera på att säkerställa resursen till det kustnära strömmingsfisket under våren, när råvara behövs till bl.a.*

surströmmingsproduktion. Trålfisket efter strömming vid kustområden bör begränsas i samband med strömmingens lektid. Ett fiskefritt område planeras att inrättas, vilket kräver samarbete med Finland som i nuläget inte är villiga eller intresserade av att upprätta ett sådant område för strömmingsfiske.” Dessa förvaltningsförslag har inte implementerats.

I förordet till Jordbruksverkets och Havs- och vattenmyndighetens strategi ”Svenskt yrkesfiske 2020” skriver de båda myndigheterna att ”svenskt yrkesfiske bidrar till en levande landsbygd, kust och skärgård. För många kustsamhällen är det lokala yrkesfisket en viktig del av bygdens identitet och det bidrar till kommunernas attraktivitet för boende och turister”. Idag är den småskaliga kustfiskekåren minskande, och många känner hopplösheten och frustration över låga strömmingsfångster samtidigt som det storskaliga trålfisket inriktat på fiskmjöl tillåts tråla på samma delbestånd av strömmingen genom att de får fiska nära kusten. Sverige har genom FN:s hållbarhetsmål förbundit sig att bidra till att främja ett hållbart fiske (14.4) och samtidigt att ge stöd till småskalig fiskenäring (14.B).

Begränsning av trålfiske

Sammantaget visar befintliga data att det finns starka motiv till att begränsa fisket med trål i och runt Ålands hav. Trålfisket efter strömming är omfattande både norr och söder om Ålands hav. Då fisket till stor del sker på fisk som skall leka vid kusten senare under våren, är riskerna stora att lekmogen fisk inte ges möjlighet att leka. Det finns också betydande risker att bifångster av torsk, i ett av sitt nordligaste utbredningsområde i Östersjön, ger en påverkan på torskbeståndet i området.

Det finns därför goda skäl att åter väcka det förslag som togs fram i 2010 års utredning av det småskaliga kustfisket och införa ett förbud för trålfiske i Ålands hav och södra Bottenhavet för att skydda strömmingen. Länsstyrelsen i Stockholm har i sitt yttrande till Havs- och vattenmyndigheten samråd angående remiss om fördelning av fiskerättigheter inom det pelagiska systemet redovisat att länet verkar för en utflyttning av trålgränsen till 12 nm i länets havsområde. Även SLU har i sitt remissyttrande till samma samråd pekat på motsvarande problematik.

Motiven att värna det värlekande strömmingsbeståndet är flera och omfattar både miljömålet Hav i balans och levande kust och skärgård, FN:s hållbarhetsmål rörande hav och marina resurser, liksom ekosystemeffekter i kustområdet.

Referenser

Fiskeriverket, 2001. Småskaligt kustfiske och insjöfiske – en analys. Fiskeriverket, september 2001. 147 s.

Fiskeriverket, 2010. Småskaligt kustfiske. Regeringsuppdrag att beskriva det småskaliga kustnära fisket i Sverige samt föreslå hur detta fiske kan förstärkas. Fiskeriverket, mars 2010. 187 s.

Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten 20XX. Svenskt yrkesfiske 2020. Hållbart fiske och nyttig mat.

Länsstyrelsen, Stockholms län 2018. Yttrande över samrådshandling avseende kommande remiss om fördelning av fiskerättigheter inom det pelagiska systemet. Dnr 101-14003-2019

Sveriges lantbruksuniversitet, 2019. Yttrande över samråd från Havs- och vattenmyndigheten inför remiss om det pelagiska systemet (dnr 2309/2018). Dnr SLU.ua.2019.2.6-1438.

Öregrund 2019-06-25

Magnus Appelberg, senior advisor, professor
Jens Olsson, bitr avdelningschef, forskare
Johanna Mattila, forskningsledare, docent
Olavi Kaljuste, hydroakustiker, forskningsassistent,
Ulf Bergström, forskare
Zeynep.Peckan Hekim, forskare
Örjan Östman, lektor, docent
Andreas Bryhn, forskare, docent
alla vid SLU, Institutionen för akvatiska resurser, Kustlaboratoriet, Öregrund

Kopia

Fiskeribyran, Näringsavdelningen, Ålands landskapsregering,
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län

Till statsråden Nilsson och Lövin

Så räddar vi både torsken och det lokala fisket i Östersjön!

Snart presenteras Internationella havsforskningsrådets officiella rådgivning avseende Östersjön. Vi, östersjöbaserad fiskerinäring och kustkommuner, vet hur mycket vår utveckling påverkas av Östersjöns situation. Vi är smärtsamt medvetna om det allvarliga tillståndet för det östra torskbeståndet och vi efterlyser kraftfulla åtgärder för att rädda torsken.

Ett åtgärdsförslag som hörs i debatten, införande av ett totalt torskfiskestopp, är dessvärre ingen lösning, utan en bordläggning av problemet till kommande generationer. Dessutom på bekostnad av såväl svensk livsmedelsproduktion som levande kustsamhällena längs Östersjön.

Det är vårt gemensamma ansvar att införa ett åtgärds paket som ser till helheten och som fungerar på lång sikt.

Torsken är en av de viktigaste arterna i Östersjöns känsliga ekosystem. Det är en nyttig och hälsofrämjande fisk som skulle kunna vara en ryggrad för östersjöfisket och lokalekonomierna i våra kustområden. På senare tid har det bestånd som lever öster om Bornholm utarmats till en svältfödd, undernärd och småväxt skara.

Anledningarna till det dåliga tillståndet för torsken är många, bland annat: födobrist, tiamin- och annan näringsbrist, parasitangrepp till följd av ett växande sälbestånd, ett numera minskat men historiskt högt fisketryck, övergödning, utbredning av syrefria bottnar och klimatförändringarna.

En annan bidragande faktor är det kortsiktiga och fragmenterade sätt som myndigheterna förvaltat fisket i ett krisdrabbat hav under de senaste årtiondena.

Trots att förutsättningarna för fisket varierar från hav till hav och från region till region, har svenskt fiske länge förvaltats ur ett nationellt perspektiv. Vår bedömning är att detta har förvärrat den ekologiska krisen i Östersjön, genom att styra utvecklingen mot ett ökat industrialiserat fiske och allt större fartyg. Stora fartyg kräver stora mängder fisk och frågan är om det rubbade ekosystemet tål det pågående volymfisket. Enligt oss som lever vid Östersjöns strand och dagligen arbetar med fisket, i Bottenviken och längs Bottenhavs- och södra delen av ostkusten, är svaret nej. Östersjön tål inte storskaligt fiske, konsekvenserna för såväl bestånd som ekosystem är förödande.

I norra Östersjön vittnar kustfiskare om en minskning i strömmingsfångsterna liksom i mängden förekommande lekströmming i skärgården, sedan det pelagiska fisket ökat i havet utanför. Samma tendenser har uppmärksammats i Stockholms skärgård och i Hanöbukten.

Man misstänker också att det omfattande pelagiska fisket kan ligga bakom noterade förändringar i ekosystemet, som den kraftiga ökningen av storspigg. Generellt anses att den 2009 införda fördelningen av strömmingskvoter begränsar kust- och det lokala fiskets utvecklingspotential.

Det finns en utbredd samsyn kring att födobristen är ett av de viktigaste problemen för torskens tillstånd. Torskens viktigaste mat är sill. Vi kan se att sillen, men även skarpsillen, har minskat kraftigt i de områden i södra Östersjön där storskaligt pelagiskt fiske bedrivs och där torsken vistas. Vi menar att med den fångstkapacitet som finns i det moderna pelagiska fisket, räcker sillen inte, vare sig till torsken som föda eller till en utökning av det värdeskapande lokala kustfisket längs Östersjöns kusten. Samtidigt landar dessa fartyg okontrollerade fångster med tusentals ton fisk utomlands som blir till fiskmjöl. Vi ställer oss frågan: har någon studerat hur detta fiske påverkar Östersjöns ekosystem eller hur mycket Sverige förlorar ekonomiskt på de utländska landningarna i form av skatte- och förädlingsintäkter?

Den ökande gråsälspopulationen i Östersjön är en framgångssaga för sälen som art. Men vad vi ser nu, är det stora beståndets effekter på ekosystemet. För torsken är konsekvenserna å ena sidan att sälen äter stora mängder torsk, å andra sidan drabbas den torsk som lever kvar av de salspridda parasiter som angriper torskens lever och immunförsvar.

Genom statsrådets debattartikel i Svenska Dagbladet 2019-04-19, kan vi glädjande konstatera att vi är överens om problembilden och om att flera åtgärder behövs. På en, i sammanhanget mindre punkt, skiljer sig våra analyser åt: den om ett totalt torskfiskestopp.

Problemet med ett totalt torskfiskestopp är att det mycket sannolikt kommer att slå ut det lokala fisket som förser våra svenska förädlingsföretag med dagsfångad färsk råvara. Utan råvara, riskeras även förädlingsföretagen slås ut. Vad händer när stoppet hävs? Fisket kommer att återupptas, men inte av det regionalt viktiga lokala fisket, utan av större trålare som likt inom det pelagiska fisket, landar i andra hamnar än våra.

Ett stopp räddar alltså inte torskbeståndet på lång sikt, utan cementerar ett system som premierar storskaligt fiske och fortsatta, återkommande problem för bestånden och ekosystemet. Dessutom berövas den svenska östersjökustens fiskesamhällen en livskraftig näring, en central identitets- och attraktivitetsfaktor och färsk fisk som livsmedel och förädlingsråvara.

Havet är en helhet och torskbeståndets dåliga kondition har alltså flera orsaker. Därför kan inte en ensam åtgärd lösa problemet. Vi föreslår en lösning som bygger på helhetsgrepp, långsiktighet och åtgärder var av flera kan potentiellt ge en direkteffekt:

Vi föreslår följande:

- Ett kraftigt minskat fiske i det östra torskbeståndet där det östersjöbaserade fisket prioriteras (dvs. kustfisket samt de aktiva regionalt viktiga torsktrålarna).
- Ett fortsatt fiske i det västra torskbeståndet, öppet endast för det östersjöbaserade fisket (dvs. kustfisket och de aktiva regionalt viktiga torsktrålarna).
- I områden som torsken lever tillåts pelagiskt fiske endast till human konsumtion.

- Ökad flexibilitet i östersjöfisket genom att öka antalet arter som kust- och det lokala fisket kan fiska på och därigenom minska trycket på t ex torsken nu och i framtiden. Det snabbaste sättet är en omfördelning av kvoterna i det pelagiska fisket så att en större del av dessa blir tillgängliga för annat östersjöfiske. Myndigheterna skall i år evaluera det pelagiska kvotfördelningssystemet inför en ny tioårsperiod. Omfördelning av det pelagiska fisket kan därmed ske redan i höst. Man bör även omfördela kvoten i laxfisket.
- Införandet av åtgärder för att lösa problemen med den ökande gråsälpopulationen.

Beroende på ICES rådgivning den 29 maj, kan det finnas anledning för oss att återkomma med ytterligare förslag och synpunkter. Skulle ett torskfiskestopp ändå införas, krävs stöd till den östersjöbaserade flottan och de landbaserade verksamheterna.

Avslutningsvis, vi bör inte förvänta oss att de ekologiska problem som Östersjön idag lider av, ska vara snabbt övergående. De prognosticerade rubbningar som klimatkrisen medför, pekar snarare på det motsatta. Vi behöver ett anpassningsbart, flexibelt fiske för att hantera klimatkrisen och de ekologiska utmaningarna i Östersjön och samtidigt bidra samhälls- och socioekonomiskt i östersjöområdet.

Bakom skrivelsen står följande företag och kommuner:

Skillinge Fisk-Impex, Simrishamn
 Branteviks Fisk, Simrishamn
 Österlens Havsfiskeförening, Simrishamn
 Simrishamns kommun
 HP-Fisk, Sölvesborg
 Nogersunds Fisk
 Sölvesborgs kommun
 Sveriges Yrkesfiskares Ekonomiska Förening (SYEF)
 Ronneby kommun
 Svensk Export Fisk, Karlskrona
 Karlskrona kommun
 Stockholms läns fiskarförbund
 Gräsö och Öregrund's yrkesfiskarförening, Östhammar
 Stora Risten Fisk AB, Östhammar
 Östhammars kommun
 Grisslehamns fiskehamnsförening, Norrtälje

Öregrund Gräsö fiskareförening

2019-10-06
Enligt sändlista

Situationen för kustfisket och yrkesfiskarna vid kusten mycket besvärlig

Det kustnära fisket har just nu en mycket utsatt position med stor risk att flera kustfiskare förlorar möjligheten till fortsatt yrkesutövning.

2010 gav regeringen i uppdrag till dåvarande Fiskeriverket att " föreslå konkreta åtgärder och steg för att stärka det småskaliga kustnära fisket. Detta inkluderade även problematiken kring nyrekryteringen av fiskare". Trålfiske efter strömming vid kustområden bör begränsas i samband med strömmingens lektid. Förslagen har inte implementerats.

Situationen har behandlat i SLU skrivelse till Havs-och vattenmyndigheten 2019-06-25.

SLU har beskrivit effekten av det omfattande trålfisket på det småskaliga kustfisket och ekosystemet.

I förordet till Jordbruksverkets och Hav- och Vattenmyndighetens strategi "svenskt yrkesfiske 2020" skriver myndigheterna at " svenskt yrkesfiske bidrar till en levande landsbygd, kust och skärgård."

SLU skriver att "idag är kustfiskarkåren minskande och många känner hopplöshet och frustration över låga strömmingsfångster samtidigt som det storskaliga trålfisket inriktat på fiskemjöl tillåts tråla på samma delbestånd."

SLU anser därför att " det finns starka motiv begränsa fisket med trål i och runt Ålands hav".

Länsstyrelsen i Stockholms län har i yttrande över remiss om fördelningen av fiskerättigheter inom det pelagiska systemet redovisat att länet verkar för en utflyttning av trålgränsen till 12 nm i länets havsområden. Även SLU har i sitt yttrande pekat på samma problematik.

Under oktober ska Havs- och Vattenmyndigheten fastställa nya fiskekvoter. Här kommer också frågan om fisket av torsk i vårt område att bli aktuell. En reducering av torskfisket för det kustnära fisket får svåra konsekvenser för sysselsättningen.

Regeringens uppdrag till dåvarande Fiskeverket 2010 är i högsta grad lika aktuellt idag och bör snarast få en konkret utformning.

Öregrund Gräsö fiskareförening vill få möjlighet att presentera och diskutera den rådande situationen.

Vi inbjuder därför till ett möte på Socialförvaltningen i Östhammar Kyrkogatan 14 bakom Östhammars vårdcentrum måndagen den 21 oktober kl 10.00 – 13.00.

För Öregrund Gräsö fiskareförening

Sigvard Sundell
Ordförande

OSA senast 2019-10-15 till larsolof.lindell@gmail.com

Statistikrapport av ej verkställda beslut

Socialnämnden, Kvartal 2 2019

Innehållsförteckning

1 Statistikrapport av ej verkställda beslut	3
---	---

1 Statistikrapport av ej verkställda beslut

Socialförvaltningens förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår socialnämnden besluta att överlämna redovisningen till fullmäktige

Beslutsfattare/delegat: Socialnämnden

Bakgrund

Enligt 16 kap § 6 h Socialtjänstlagen (SoL) skall socialnämnden kvartalsvis lämna en statistikrapport till fullmäktige över hur många av nämndens gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut. Nämnden skall vidare ange vilka typer av bistånd dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Samma rapporteringsskyldighet gäller för beslut som inte verkställs på nytt efter avbrott i verkställigheten. Det skall också framgå hur stor del av de ej verkställda besluten som gäller bistånd till kvinnor respektive män.

Enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) § 28h gäller en motsvarande rapporteringsskyldighet för beslut om insatser enligt 9 § LSS.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

LSS Beslut

Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkställts	Vidtagna åtgärder	Kön
2018-05-15	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad		Man
2018-07-27	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad		Man
2018-07-26	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist, t ex saknar ledig bostad		Man
2018-06-19	9.4§ Kontaktperson	Den enskilde har tackat nej till erbjudandet.	Erbjudet 2018-06-19 2018-11-16 Beslutet avslutat 2019-05-23	Man
2018-05-03	9.9§ Bostad för vuxna	Resursbrist t ex saknar ledig bostad	Beslutet verkställt 2019-06-01	Man
2018-04-24	9.10§ Daglig verksamhet	Den enskilde har tackat nej till erbjudandet	Erbjudet 2018-06-13 2019-03-07 Beslutet verkställt 2019-05-10	Man
2018-04-24	9.9§ Bostad för vuxna	Den enskilde har tackat nej till erbjudandet	Erbjudet 2018-06-13 2019-03-07 Verkställt 2019-04-15	Man
2018-08-31	9.4§ Kontaktperson	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare	Verkställt 2019-05-01	Man

SoL Beslut

Beslutsdatum/Avbrott	Beslut	Orsak till att beslutet inte verkstälts	Vidtagna åtgärder	Kön
2019-02-25	Kontaktperson (OF)	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare		Man
2019-02-04	Kontaktperson (IFO)	Resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare		Man
2018-12-10	Hemtjänst	Brukare har inte flyttat till Östhammars kommun		Man

	Års- budget	Period- budget	Utfall	%	Slut- prognos	Årsav- vikelse	%
Kommunstyrelsen	-162 632	-117 847	-107 851	92	-163 606	-974	-1
<i>Politik</i>	-8 704	-6 534	-6 014	91	-8 564	140	2
<i>Stab</i>	-3 902	-2 936	-337	11	-2 487	1 415	36
<i>Marknad o Kommunikation</i>	-3 766	-2 828	-2 889	102	-3 313	454	12
<i>ÖsthammarDirekt</i>	-2 912	-2 195	-1 812	83	-2 771	142	5
<i>Upphandlingsenhet</i>	-2 634	-1 824	-1 765	99	-2 634	0	0
<i>Samhällsplaneringsenhet</i>	-8 114	-6 085	-6 098	100	-8 114	0	0
<i>LVS Lednings- o verksamhetsstöd</i>	-25 762	-19 209	-16 886	88	-25 762	0	0
<i>Oförutsedda och projekt</i>	-4 081	-2 811	-1 686	60	-4 081	0	0
<i>Gem Överförmyndarnämnd</i>	-2 514	-1 886	-1 726	92	-2 301	213	8
<i>Gem Räddningstjänstnämnd</i>	-25 841	-19 381	-19 697	102	-26 264	-423	-2
<i>Gem IT-nämnd</i>	-12 545	-9 409	-7 053	75	-12 545	0	0
<i>AME Arbetsmarknadsenhet</i>	-7 968	-6 229	-3 962	64	-7 950	18	0
<i>Slutförvarsenheten</i>	0	-5	-369		0	0	
<i>Lokal Säkerhetsnämnd</i>	0	0	-168		0	0	
Tekniskt förvaltning	-46 555	-35 305	-35 885	102	-49 488	-2 933	-6
Bredband/strategi	-7 334	-5 502	-5 354	97	-7 334	0	0
Affärsverksamhet	0	-99	3 850		0	0	0
Bygg- och miljönämnd	-6 793	-5 047	-6 909	137	-8 818	-2 025	-30
Mervärde BMN	0	1	-2 242		0	0	
Kultur- och fritidsnämnd	-39 757	-29 845	-23 808	80	-38 738	1 019	3
Mervärde KFN	0	0	1 045		0	0	
Barn- och utbildningsnämnd	-548 129	-415 794	-399 842	96	-548 129	0	0
Socialnämnd	-487 321	-365 447	-370 637	101	-504 521	-17 200	-4
Gemensamt	-15 342	-11 507	-11 643	101	-16 675	-1 333	-9
SUMMA DRIFTSKOSTNADER	-1 259 974	-949 877	-921 886	97	-1 280 488	-20 514	-2
Skatter	1 268 784	951 588	951 513	100	1 276 371	7 587	-1
Räntor netto	-1 520	-1 140	1 533	-134	1 853	3 373	222
ÅRETS RESULTAT	7 290	571	31 160	5453	-2 264	-9 554	-131

Investeringsbudgetuppföljning, netto september 2019

	Års- budget	Period- budget	Utfall	%	Slut- prognos	Årsav- vikelse	%
Kommunstyrelse	217 764	163 310	67 782	42	210 656	7 108	3
<i>varav Teknisk förvaltning</i>	<i>198 960</i>	<i>149 207</i>	<i>65 008</i>	<i>44</i>	<i>198 960</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Bygg- och miljönämnd	200	150	48	32	200	0	0
Kultur- och fritidsnämnd	4 565	3 424	213	6	4 565	0	0
Barn- och utbildningsnämnd	5 305	3 979	1 471	37	5 305	0	0
Socialnämnd	4 600	3 450	2 379	69	4 600	0	0
SUMMA	232 434	174 313	71 894	41	225 326	7 108	3
VARAV ÅRSBUDGET	127 580	95 673					
VARAV BUDGETFLYTT fr 2018	104 854	78 640					

Driftprognos över tid 2019 netto

	Års- budget	Års- budget	Progn mar Avvik	Progn apr Avvik	Progn maj Avvik	Progn jun Avvik	Progn jul Avvik	Progn aug Avvik	Progn sep Avvik	Progn okt Avvik	Progn nov Avvik
KS	-165,5	-162,6	-0,2	-0,1	0,2	0,2	-0,7	-1,4	-1,0		
Politik	-8,7	-8,7	0	0	0	0	0	0,1	0,1		
Stab	-3,9	-3,9	0	0,5	0,5	0,5	0,9	1,4	1,4		
Marknad o Komm.	-3,8	-3,8	0	0	0	0	0	0	0,5		
ÖsthammarDirekt	-2,9	-2,9	0	0	0	0	0	0,1	0,1		
Upphandlingsenhet	-2,6	-2,6	0	0	0	0	0	0	0		
Samhällsplanering	-8,1	-8,1	0	-0,4	-0,1	-0,1	-0,1	0	0		
LVS	-25,8	-25,8	0	0	0	0	0	0	0		
Oförutsedda o proj	-5,1	-4,1	0	0	0	0	0	0	0		
Gem Överf.nämnd	-2,5	-2,5	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2		
Gem Rtj. nämnd	-25,8	-25,8	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4		
Gem IT-nämnd	-12,5	-12,5	0	0	0	0	0	0	0		
AME	-8,0	-8,0	0	0	0	0	0	0	0		
Slutförvarsenheten	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Lokal Säk.nämnd	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Tekniskt förv	-48,4	-46,6	0	0	0	0	-1,4	-2,9	-2,9		
Bredband/strategi	-7,3	-7,3	0	0	0	0	0	0	0		
Affärsverksamhet	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
BMN	-6,8	-6,8	-0,7	-1,0	-1,9	-1,9	-1,9	-2,3	-2,0		
Mervärde BMN	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
KFN	-39,8	-39,8	0	0	0,5	0,5	0,5	1,0	1,0		
Mervärde KFN	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
BUN	-548,2	-548,7	0	0	0	0	0	0	0		
SN	-484,4	-486,8	-18,0	-14,0	-18,1	-18,1	-18,1	-17,7	-17,2		
Gemensamt	-15,3	-15,3	0	-1,1	-0,9	-0,9	-1,1	-1,3	-1,3		
SUM DRIFTSKOSTN	-1 260,0	-1 260,0	-18,9	-16,2	-20,2	-20,2	-21,3	-21,7	-20,5		
Skatter	1 268,8	1 268,8	0	4,0	4,0	4,0	4,0	6,6	7,6		
Räntor Netto	-1,5	-1,5	0	2,3	2,3	0,8	0,8	3,4	3,4		
ÅRETS RESULTAT	7,3	7,3	-11,6	-2,6	-6,6	-6,6	-7,8	-4,4	-2,3		
Årsavvikelse mot budget			-18,9	-9,8	-13,9	-13,9	-15,0	-11,7	-9,6		

Överenskommelse om samverkan mellan Region Uppsala och åtta kommuner i Uppsala län

Justerad och fastställd av Regionalt forum
2019-05-03

Verksamhetsidé för Regionalt forum

För att möjliggöra ett gott liv i en nyskapande kunskapsregion med internationell lyskraft, finns Regionalt forum till för ledande politiker i Region Uppsala och de åtta kommunerna. Uppgiften är att utifrån en tillitsfull samarbetskultur och gemensamma målbilder hantera viktiga frågor och utmaningar för Uppsala län. Detta ska skapa mesta möjliga nytta för länets invånare och verksamheter.

Uppdrag

§ 1

Regionalt forum i Uppsala län är ett politiskt forum för samverkan mellan Region Uppsala och Enköpings, Heby, Håbo, Knivsta, Tierps, Uppsala, Älvkarleby och Östhammars kommuner. Forumet, och dess medlemmar var för sig, ska vara tydliga företrädare för länet, som med mandat, nyskaparanda och handlingskraft tillvarata länets potential för invånarnas bästa.

Regionalt forum ska prioritera och ägna kraft åt:

- Frågor som har regional bäring med strategisk betydelse för utvecklingen
- Frågor av särskild betydelse som ägs av flera, men där inte alla behöver vara berörda
- Frågor där effekten blir större om parterna samverkar

Regionalt forum har en rådgivande roll mot Region Uppsala och länets kommuner. Ärenden initieras från både Region Uppsala och kommunerna. Forumet fattar inte formella beslut

som binder medlemmarna. Arbetsformer regleras inte i kommunallagen och forumet har ingen juridisk status.

Sammansättning

§ 2

- I Regionalt forum ska ingå tre företrädare för Uppsala kommun, två företrädare för övriga kommuner, samt regionstyrelsens presidium. Partier som utifrån detta inte är företrädare i Regionalt forum representeras av regionråd från aktuellt parti.^[1]
- Ledamöterna i Regionalt forum har ingen ersättare.
- Regionråd med ansvar för de sakfrågor som för tillfället behandlas av Regionalt forum adjungeras till aktuellt sammanträde.
- Regionstyrelsens ordförande är ordförande för Regionalt Forum. Kommunerna utser tillsammans en vice ordförande.
- Regionala ledningsgruppen inklusive representanter från Länsstyrelsen adjungeras till Regionalt forum.
- Regionalt Forum kan därutöver adjungera sakkunniga.
- Om inte annat beslutas sammanfaller mandattider för kommunerna och Region Uppsala.

^[1] Gäller SD, MP och V under nuvarande mandatperiod.

Samarbetsformer

§ 3

Regionalt forum ska ha ett reellt inflytande på den regionala utvecklingen. Därför ska agendan medge tid för beredning av frågor inför beslutande församlingar. Tid ska avsättas för tematiska diskussioner och strategiska ställningstaganden. Regionalt Forum är deltagarnas forum, inte omvärldens arena för att möta den regionala politiska nivån.

Regionalt Forum sammanträder minst fyra gånger per år. Sammanträde ska därtill hållas när ordföranden eller minst en tredjedel av ledamöterna begär detta.

Ordföranden svarar för kallelse.

- Kallelsen ska vara åtföljd av föredragningslista som upptar de ärenden som avses behandlas. Kallelse till Regionalt Forum ska skickas ut senast 7 dagar innan sammanträdet.

- Vid sammanträde med Regionalt forum ska föras minnesanteckningar som ska distribueras till Region Uppsalas styrelse och nämnder samt till kommunstyrelsen i samtliga kommuner i Uppsala län.

Prioriterade frågor för Regionalt forum 2019-2020

§ 4

Effektiv och nära vård

- Leva målbilden, vara kulturbärare, integrera med fysisk planering och ekonomisk påverkan

Hållbar samhällsutveckling/Infrastruktur

- inkl kollektivtrafik, elförsörjning och åtgärder för minskad klimatpåverkan

Kompetensförsörjning

- Samutnyttja kompetens, minska gymnasieavhopp, yrkesutbildningar, Vård och omsorgscollege samt bra prognosmaterial

Utöver dessa prioriterade frågor ska Regionalt forum använda revidering av den regionala utvecklingsstrategin (RUS) som en metod/ett verktyg i arbetet.

Ekonomi och administration

§ 5

Region Uppsala svarar för mötesadministration, arkiv och administrativa kostnader för Regionalt forum.

Respektive huvudman (kommunerna och Region Uppsala) ansvarar för arvoderingen i Regionalt forum och regionala samråd.

Tjänstemannastöd

§ 6

Regionala ledningsgruppen (kommundirektörer och regiondirektör) är Regionalt forums tjänstemannastöd och beredningsorgan. Regiondirektören är ordförande i gruppen.

Huvudmännen bistår med expertstöd, exempelvis planerings- och utredningsarbete.

Tillsättande av och uppgifter för regionala samråd

§ 7

För att ytterligare säkerställa det kommunala inflytandet finns **två regionala samråd**:

- Samråd för hälsa, vård och omsorg, som kopplas till Vårdsstyrelsen och Sjukhusstyrelsen, samt socialnämnder eller motsvarande i länets kommuner.
- Samråd för kultur, som kopplas till Kulturnämnden i Region Uppsala och kulturnämnder eller motsvarande i länets kommuner.

Varje samråd ingår representanter kommunerna samt presidier för berörda nämnder i Region Uppsala.

Region Uppsala utser ordförande i respektive samråd. Ordförande i nämnder som delar samrådsgrupp med kommunerna svarar gemensamt för kallelse till möten. Kommunerna utser gemensamt vice ordförande i samråden.

I de regionala samråden ska information och samverkan ske i ärenden som berör Region Uppsala och kommunerna inom respektive nämnds ansvarsområde. Vid varje möte ska föras minnesanteckningar och Region Uppsala ansvarar för mötesadministration.

Ärenden till samråden bereds gemensamt av berörda chefer inom Region Uppsala och kommunerna.

Ramverket för uppdrag, mål och former för rapportering fastställs av Regionalt forum.

Ändringar av denna överenskommelse

§ 8

Denna överenskommelse gäller 2019-2020. Ändringar i denna överenskommelse förutsätter enighet mellan deltagande parter.

Uppföljning

§ 9

En utvärdering av överenskommelsen ska ske senast i september 2020.

Undertecknande

§ 10

Emilie Orring (M)

[Redacted]

Marie Larsson (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Älvkarleby kommun

[Redacted]

Ingvar Smedlund (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Enköpings kommun

[Redacted]

Peter Evansson (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Knivsta kommun

[Redacted]

Jacob Spangenberg (C)

Kommunstyrelsens ordförande

Östhammar kommun

[Redacted]

Sara Sjödal (C)

Kommunstyrelsens ordförande

Tierps kommun

[Redacted]

Liselotte Grahn Elg (M)

Kommunstyrelsens ordförande

Håbo kommun

[Redacted]

Marie Wilén (C)

Kommunstyrelsens ordförande

Heby kommun

[Redacted]

Erik Pelling (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Uppsala kommun

Bilaga:

YTTRE och INRE kännetecken för Regionalt forum

Yttre kännetecken

Regionalt Forum är ett kreativt och kvalificerat forum som inger förtroende och genom god regional samverkan präglas av besluts- och handlingskraft.

Inre kännetecken

Regionalt Forum är en framåtsyftande och effektiv mötesplats, med god stämning och högt i tak som präglas av respekt och tillit.

TRENDER/TENDENSER i omvärlden och dess **PÅVERKAN** på Regionalt Forum

Trender i omvärlden (<i>Prioriterade</i>)	Påverkan på Regionalt Forum (<i>Prioriterade punkter</i>)
Ökade förväntningar, ökat ekonomiskt tryck och ifrågasatt tillväxt	Ökade krav på oss att <ul style="list-style-type: none">• Ha en gemensam målbild och klara att gemensamt göra prioriteringar på vägen mot målbilden• Samverka och samarbeta ännu bättre och välja smartare arbetssätt• Ha en bättre förmåga att prioritera våra grunduppdrag
Minskad tillit till samhällets förmåga	<ul style="list-style-type: none">• Ökad splittring och utsatthet, som påverkar även Regionalt forum's arbete.• Behov av gemensamma medborgardialoger och nya metoder och arbetssätt för att öka medborgarnas tillit och förtroende
Ökat fokus på hållbarhet	<ul style="list-style-type: none">• Ökade förväntningar på att utveckla samhället i ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar riktning.

- Ökade förväntningar på leverans och på att visa goda exempel på samverkan.

EFFEKTIV OCH NÄRA VÅRD - Hur kan Regionalt Forum stödja omställningen?

Som regionstyrelse- och kommunstyrelseföreträdare kan vi

- Enas om den långsiktiga målbilden
- Vara kulturbärare genom att bära med oss frågan i olika sammanhang, säkerställa att den drivs på alla nivåer och stödja en gemensam syn mellan oss.
- Integrera "effektiv och nära vård" i frågor om fysisk planering och ekonomi.
- Ha mer av regionmedborgaren än kommunmedborgaren som utgångspunkt och jobba tillsammans (region och kommun) i medborgardialoger.
- Värna den lokala förankringen
- Göra de ekonomiska skiljelinjerna tydliga, visa politiskt mod och våga ta ställning.

För att klara det behöver vi:

- Hjälpa av den regionala ledningsgruppen att identifiera svårigheterna
- Få kontinuerliga återrapporteringar så att vi kan stödja omställningen
- Få hjälp av den regionala ledningsgruppen att lyfta det som är riktigt svårt och att också få de frågorna på dagordningen i Regionalt Forum.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Vad är det viktigaste Regionalt forum kan göra för att stärka kompetensförsörjningen på kort sikt, åren 2019-2020?

- Samutnyttja våra kompetenser, karriärvägar, gemensamma traineeutbildningar, samrekrytering, uppmuntra samarbete
- Ta tillvara arbetskraftsreserven – bättre hälsa, nya arbetssätt, digitalisering
- Behåll den kompetens vi har

- Offentlig sektor som arbetsgivare, för ex nyanlända
- Prioritera och följ upp i Regionalt forum – för att skapa tryck
- Behålla studenterna i länet – marknadsför länets möjligheter
- #jagmed och minskade gymnasieavhopp
- Jobba med kortare utbildningar, ex yrkesvux, yrkeshögskola
- Tänk inåt och utåt, både vår egna kompetensförsörjning och hela arbetsmarknaden
- Jobba med det man är utbildad till

Vilken är den arbetsmarknads/kompetensförsörjningsfråga som Regional forum måste prioritera högst för att kunna få effekt?

- Samutnyttja kompetenser
- Stärk länets varumärke
- Höja andelen som klarar gymnasieskolan – håll fast i #jagmed och Vård- och omsorgscollege
- Fler till yrkesprogram möter behoven bättre
- Integrationsfrågornas betydelse för att klara kompetensförsörjningen
- Få fram prognos över behoven på 2,5 och 10 års sikt

Protokoll från styrelsemöte

Protokollet avser Gästrike Vatten AB
Sammanträdesdatum 2019-09-26
Plats Duvbackens reningsverk, Sältavägen 9 Gävle
Tid Kl 09:00-11:55

Sekreterare

Gunilla Boström

Ordförande

Inga-Lil Tegelberg

Justerare

Bo Janzon

Närvarande

Inga-Lil Tegelberg, Vice ordförande
Henrik Sundberg, Ledamot
Torbjörn Jansson, Ledamot
Hans Larsson, Ledamot
Magnus Jonsson, Ledamot
Ulrika Norling, Ledamot
Bo Janzon, Ledamot
Margareta Widén Berggren, Ledamot
Pär-Olof Olsson, Ledamot
Lena Blad, Vd

Frånvarande

Niklas Nygren, ordförande

Övriga närvarande

Ola Nilsson, Ledamot Gävle Vatten
Mari Rasjö, Ledamot Hofors Vatten
Håkan Nelin, Ledamot Hofors Vatten
Björn Karlsson, Ledamot Älvkarleby Vatten
Inger Abrahamsson, Ledamot Östhammar Vatten
Mats Linder, Produktionschef deltog §32-33
Anneli Westin, Chef Kund & verksamhet
Johanna Sollengren, Jurist deltog §29-32
Gunilla Boström, Sekreterare

Frånvarande

Tomas Bendiksen, Ledamot Östhammar Vatten
Eva Julin, Ledamot Hofors Vatten
Bo Persson, Ledamot Östhammar Vatten
Lars-Erik Wickberg, Ledamot Ockelbo Vatten

Mötet öppnades

Inga-Lil Tegelberg, vice ordförande hälsade de närvarande välkomna och förklarade sammanträdet öppnat.

§29

Val av justerare

Till justerare valdes Bo Janzon.

§30

Fastställande av föredragslista

Föredragningslistan fastställdes.

§31

Protokoll från föregående möte

Föregående protokoll justerat. Protokollet läggs till handlingarna.

Informationsärenden

§32

Lagen om allmänna vattentjänster (LAV)

Johanna Sollengren, jurist gav deltagarna en kortare information/utbildning om lagen om allmänna vattentjänster (LAV).

§33

Praktisk VA-försörjning

Mats Linder, produktionschef informerade/utbildade om praktisk VA-försörjning.

§34

Verksamhetsinformation

Information gavs om:

- drifhändelser och pågående ärenden
- status och resultat från aktiviteter och projekt
- styrelseportal
- forskarskola
- arvoden, pågående utredning
- Gästrikerådet - Lena Blad, Vd och Sara Larsson, kommunsamordnare deltog på Gästrikerådets möte i Ockelbo den 13 september.

§35

Uppföljning av internkontrollplanen 2019 för Gästrikvatten AB

Information lämnades om Gästrikvatten koncernens uppföljning av internkontrollplanen för perioden maj till augusti 2019.

Beslutsärende

§36

Uppföljning av internkontrollplanen 2019 Gästrikvatten AB

Ärendenr 201680

Ärendebeskrivning

Internkontrollplanen ska stödja ledningsgrupp och styrelse i att kontrollera att risker som uppkommer genom att arbetssätt och rutiner inte följs minimeras. Riskerna är utvalda från en övergripande riskanalys.

Nytt från och med 2019 är att Internkontrollplanen görs för Gästrikvatten AB och gäller för samtliga dotterbolag. Det innebär att dotterbolagen inte har någon egen internkontroll. Eftersom de moment som kontrolleras är utifrån arbetssätt och processer så har det indirekt påverkan på dotterbolagen och det arbete som bedrivs där

Beslut

Styrelsen beslutade

- att godkänna uppföljningen av internkontrollplanen för perioden maj till augusti 2019.

Övriga frågor

Inga övriga frågor.

Mötet avslutas

Nästa styrelsemöte:

Datum: 25 oktober

Tid: kl 12:45-15:00

Plats: Duvbackens reningsverk, Sältavägen 9 Gävle

